„Erasmus+“

vadovas

Jeigu versijos skirtingomis kalbomis nesutampa,

vadovaujamasi versija anglų kalba.

2 versija (2025): 2025 01 20

Turinys

Turinys ... 2
A DALIS. BENDRA INFORMACIJA APIE PROGRAMĄ „ERASMUS+“ ... 4
KOKIE YRA PROGRAMOS „ERASMUS+“ TIKSLAI? ... 6
PROGRAMOS „ERASMUS+“ PRIORITETAI ... 7
SVARBŪS PROGRAMOS „ERASMUS+“ BRUOŽAI ... 11
KOKIA YRA PROGRAMOS „ERASMUS+“ STRUKTŪRA? ... 15
KOKS YRA BIUDŽETAS? ... 18
KAS ĮGYVENDINA PROGRAMĄ „ERASMUS+“? ... 19
KOKIOS KITOS ORGANIZACIJOS DALYVAUJA ĮGYVENDINANT PROGRAMĄ? ... 21
B DALIS. INFORMACIJA APIE ŠIAME VADOVE APTARIAMUS VEIKSMUS ... 36
KOKIE VEIKSMAI APRAŠOMI ŠIAME VADOVE? ... 36
1 PAGRINDINIS VEIKSMAS. ASMENŲ MOBILUMAS MOKYMOSI TIKSLAIS ... 38
KAS YRA MOBILUMO PROJEKTAS? ... 39
AUKŠTOJO MOKSLO INSTITUCIJŲ STUDENTŲ IR DARBUOTOJŲ MOBILUMO PROJEKTAI ... 41
„ERASMUS“ AKREDITACIJA PROFESINIO MOKYMO, BENDROJO UGDYMO IR SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO SRITYSE ... 73
PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGOSE BESIMOKANČIŲ ASMENŲ IR ŠIŲ ĮSTAIGŲ DARBUOTOJŲ MOBILUMAS ... 82
BENDROJO UGDYMO ĮSTAIGŲ MOKINIŲ IR DARBUOTOJŲ MOBILUMAS ... 105
SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO SRITIES BESIMOKANČIŲ ASMENŲ IR DARBUOTOJŲ MOBILUMAS ... 126
MOBILUMAS MOKYMOSI TIKSLAIS JAUNIMO SRITYJE ... 146
„ERASMUS“ AKREDITACIJA JAUNIMO SRITYJE ... 147
MOBILUMO GALIMYBĖS „ERASMUS“ AKREDITUOTOMS ORGANIZACIJOMS, VEIKIANČIOMS JAUNIMO SRITYJE ... 152
JAUNIMO MOBILUMO PROJEKTAI. JAUNIMO MAINAI ... 155
SU JAUNIMU DIRBANČIŲ ASMENŲ MOBILUMO PROJEKTAI ... 168
JAUNIMO DALYVAVIMO VEIKLA ... 181
JAUNIMO MOBILUMO PROJEKTAI. „DISCOVEREU“ ĮTRAUKTIES VEIKSMAI ... 197
DARBUOTOJŲ MOBILUMAS SPORTO SRITYJE ... 207
PROGRAMOS „ERASMUS+“ VIRTUALIEJI MAINAI ... 217
2 PAGRINDINIS VEIKSMAS. ORGANIZACIJŲ IR INSTITUCIJŲ BENDRADARBIAVIMAS ... 225
PARTNERYSTĖ, KURIA SIEKIAMA BENDRADARBIAVIMO ... 228
BENDRADARBIAVIMO PARTNERYSTĖ ... 238
NEDIDELIO MASTO PARTNERYSTĖ ... 247
PARTNERYSTĖ, KURIA SIEKIAMA MEISTRIŠKUMO ... 254
PROFESINĖS KOMPETENCIJOS CENTRAI ... 254
ERASMUS+“ MOKYTOJŲ AKADEMIJŲ INICIATYVA ... 271
„ERASMUS MUNDUS“ VEIKSMAS ... 283
INOVACIJŲ PARTNERYSTĖ ... 298

INOVACIJŲ ALJANSAI 299
GEBĖJIMŲ STIPRINIMAS AUKŠTOJO MOKSLO SRITYJE 319
GEBĖJIMŲ STIPRINIMAS PROFESINIO MOKYMO SRITYJE 335
GEBĖJIMŲ STIPRINIMAS JAUNIMO SRITYJE 346
GEBĖJIMŲ STIPRINIMAS SPORTO SRITYJE 356
EUROPOS SPORTO RENGINIAI, KURIAIS NESIEKIAMA PELNO 362
3 PAGRINDINIS VEIKSMAS. POLITIKOS PLĖTOTĖS IR BENDRADARBIAVIMO RĖMIMAS 368
INICIATYVA „EUROPOS JAUNIMAS KARTU“ 370
„JEAN MONNET“ VEIKSMAI 378
„JEAN MONNET“ VEIKSMAI AUKŠTOJO MOKSLO SRITYJE 379
MOKYMAS IR MOKSLINIAI TYRIMAI 379
„JEAN MONNET“ VEIKSMAI KITOSE ŠVIETIMO IR MOKYMO SRITYSE 395
„JEAN MONNET“ POLITINIAI DEBATAI 406
C DALIS. INFORMACIJA PAREIŠKĖJAMS 416
KAIP PATEIKTI „ERASMUS+“ PROJEKTO PARAIŠKĄ? 416
1 ETAPAS. REGISTRACIJA 416
2 ETAPAS. ATITIKTIES PROGRAMOS KRITERIJAMS PATIKRA 417
3 ETAPAS. FINANSAVIMO SĄLYGŲ PATIKRA 426
4 ETAPAS. PARAIŠKOS FORMOS UŽPILDYMAS IR PATEIKIMAS 431
D DALIS. SĄVOKŲ ŽODYNAS 439

A DALIS. BENDRA INFORMACIJA APIE PROGRAMĄ „ERASMUS+“

„Erasmus+“ yra 2021–2027 m. ES švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto programa. Švietimas, mokymas, jaunimo veikla ir sportas yra labai svarbios sritys, prisidedančios prie piliečių asmeninio ir profesinio tobulėjimo. Kokybiškas ir įtraukus švietimas ir mokymas, taip pat savaiminis ir neformalusis mokymasis padeda tiek jaunimui, tiek kitų amžiaus grupių dalyviams įgyti prasmingam dalyvavimui demokratinės visuomenės gyvenime, kultūrų tarpusavio supratimui ir sėkmingam patekimui į darbo rinką reikalingą kvalifikaciją ir įgūdžius. Remiantis Programos sėkme 2014–2020 m., dar labiau stiprinamos „Erasmus+“ pastangos suteikti daugiau galimybių dar didesniam dalyvių skaičiui ir platesniam organizacijų ratui, daugiausia dėmesio skiriant kokybiniam Programos poveikiui ir prisidedant prie įtraukesnės ir darnesnės, žalesnės ir skaitmeniniam pasauliui pasirengusios visuomenės kūrimo.

Europos piliečiams reikia įgyti daugiau žinių, įgūdžių ir gebėjimų, reikalingų sparčiai besikeičiančioje ir vis judesnėje, daugiakultūriškesnėje ir labiau skaitmenizuotoje visuomenėje. Studijos, mokymasis ir darbas kitoje šalyje turėtų tapti įprastu dalyku, o galimybė be gimtosios kalbos išmokti dar dvi kalbas turėtų būti suteikta kiekvienam. Ši programa yra svarbus elementas, padedantis siekti Europos švietimo erdvės, 2021–2027 m. skaitmeninio švietimo veiksmų plano, Europos jaunimo strategijos ir Europos Sąjungos darbo plano sporto srityje (2024–2027 m.) tikslų.

COVID-19 pandemija parodė, kad galimybė mokytis yra kaip niekad svarbi užtikrinant greitą ekonomikos atsigavimą po krizių ir kartu skatinant lygias galimybes visiems. Šio atsigavimo kontekste programos „Erasmus+“ įtraukumas pasiekė naują lygį, nes dabar remiamos tiek Europos, tiek kitų pasaulio šalių gyventojų asmeninio, socialinio, edukacinio ir profesinio tobulėjimo galimybės, siekiant nė vieno nepalikti nuošalyje.

Kad būsimos Programos kokybinis poveikis būtų didesnis nei dabartinės, reikėtų siekti labiau ir geriau pritraukti įvairių amžiaus grupių ir įvairios kultūrinės, socialinės ir ekonominės padėties žmones. Vienas pagrindinių siekių yra priartinti Programą prie mažiau galimybių turinčių asmenų, įskaitant neįgaliuosius ir migrantus, taip pat atokiose vietovėse gyvenančius arba socialinių ir ekonominių sunkumų patiriančius Europos Sąjungos piliečius. Siekiant šio tikslo, Programos dalyviai, ypač jaunimas, taip pat bus skatinami įsitraukti ir mokytis dalyvauti pilietinėje visuomenėje, didinant informuotumą apie bendras Europos Sąjungos vertybes. 2025 m. pagal Programą taip pat bus toliau stengiamasi sušvelninti Rusijos invazijos į Ukrainą padarinius visuomenei, ekonomikai ir švietimui, be kita ko, remiant projektus, kuriais skatinama švietimo veikla ir sudaromos palankesnės sąlygos nuo karo Ukrainoje bėgantiems žmonėms integruotis į naują mokymosi aplinką, taip pat veikla, kuria remiamos organizacijos, besimokantys asmenys ir darbuotojai Ukrainoje.

Be to, atsižvelgiant į naujos Europos inovacijų darbotvarkės tikslus remti talentų ugdymą siekiant padidinti Europos inovacinį pajėgumą, norint ateityje užtikrinti tvarų Europos ekonomikos augimą ir sanglaudą, labai svarbu ugdyti skaitmeninius įgūdžius ir kompetencijas bei įgūdžius tokiose perspektyvinėse srityse kaip kova su klimato kaita, švari energija, dirbtinis intelektas, robotika ir didžiųjų duomenų analizė. Programa, kuria skatinamos inovacijos ir padedama mažinti Europos žinių, įgūdžių ir gebėjimų spragas, gali labai prie to prisidėti. Kad taptų konkurencingesnės, ES įmonės turi naudotis talentais ir inovacijomis. Ši investicija į žinias, įgūdžius ir gebėjimus bus naudinga asmenims, institucijoms, organizacijoms ir visuomenei, nes prisidės prie tvaraus ekonomikos augimo ir padės užtikrinti lygias galimybes, gerovę ir socialinę įtrauktį Europoje ir už jos ribų.

Kitas uždavinys yra susijęs su visoje Europoje paplitusia nepakankamo dalyvavimo demokratiniame gyvenime tendencija ir su tuo, kad trūksta žinių ir suvokimo apie Europos reikalus ir jų įtaką visų Europos piliečių gyvenimui. Daugelis žmonių nenoriai įsitraukia ir dalyvauja savo bendruomenės ar Europos Sąjungos politiniame ir socialiniame gyvenime ar patiria sunkumų tą darydami. Europinės tapatybės ir jaunimo dalyvavimo demokratiniuose procesuose stiprinimas yra labai svarbus Sąjungos ateičiai.

Šį tikslą taip pat galima pasiekti organizuojant neformaliojo mokymosi veiklą, kuria siekiama ugdyti jaunuolių ir suaugusių besimokančių asmenų įgūdžius, gebėjimus ir jų aktyvų pilietiškumą. Programa gali padėti stiprinti socialinių ir tarpkultūrinių gebėjimų ugdymą, kritinį mąstymą ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis, taip pat tokiu būdu užkirsti kelią dezinformacijai ir melagingoms naujienoms ir su jomis kovoti.

Pagal Europos Sąjungos ekonomikos tvarumo prioritetus planuojant „Erasmus+“ projektus turėtų būti numatoma tausoti aplinką, o žalioji praktika turėtų būti įtraukta į visus jų aspektus. Dalyvaujančiosios organizacijos ir dalyviai turėtų rengti

savo projektus vadovaudamiesi aplinkosauginiu požiūriu – tai skatins juos diskutuoti ir mokytis apie aplinkos problemas, vers susimąstyti, ką būtų galima padaryti savo lygmeniu siekiant didesnio projektų tvarumo, ir tai padės rasti ekologiškesnių veiklos vykdymo būdų.

Norint suteikti žmonėms daugiau galių ir bendrųjų gebėjimų, sumažinti mokyklos nebaigiančių asmenų skaičių, pripažinti formaliojo, neformaliojo ir savaiminio mokymosi būdu įgytą kompetenciją, ypač svarbu remti ir palengvinti švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto sričių organizacijų tarpvalstybinį ir tarptautinį bendradarbiavimą. Tai padeda skleisti idėjas, perduoti geriausią patirtį bei žinias ir ugdyti skaitmeninius gebėjimus. Taip prisidedama prie kokybiško švietimo ir drauge stiprinama socialinė sanglauda. Programa „Erasmus+“ yra vienas ryškiausių Europos Sąjungos sėkmės pavyzdžių. Ji grindžiama daugiau kaip 35 metų Europos švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto programų pasiekimais ir tiek europine, tiek tarptautine partneryste.

Programos „Erasmus+“ 2025 m. vadovas yra neatskiriama 2025 m. kvietimo teikti pasiūlymus, susijusius su programa „Erasmus+“, (toliau – kvietimas) dalis ir jame nustatytos dalyvavimo teikiant pasiūlymus ir kvietimo finansavimo sąlygos. Todėl jis grindžiamas 2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/817, kuriuo nustatoma Sąjungos švietimo bei mokymo, jaunimo ir sporto programa „Erasmus+“[1] (toliau – „Erasmus+“ reglamentas), ir programos „Erasmus+“ 2025 m. metinė darbo programa. Galimi pasiūlymų teikėjai raginami reguliariai susipažinti su programos „Erasmus+“ metine darbo programa ir jos pakeitimais, skelbiamais programos „Erasmus+“ interneto svetainėje. Šio vadovo įgyvendinimas taip pat priklauso nuo to, ar, ES biudžeto valdymo institucijai patvirtinus tam tikrų metų biudžetą, bus skirti biudžeto projekte suplanuoti asignavimai, ar bus taikoma laikinųjų dvyliktųjų dalių sistema.

KOKIE YRA PROGRAMOS „ERASMUS+“ TIKSLAI?

BENDRASIS TIKSLAS

Bendrasis Programos tikslas – mokymosi visą gyvenimą, švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto priemonėmis remti žmonių išsilavinimą, profesinį ir asmeninį tobulėjimą Europoje ir už jos ribų, taip prisidedant prie tvaraus ekonomikos augimo, kokybiškų darbo vietų kūrimo, socialinės sanglaudos, inovacijų skatinimo ir europinės tapatybės stiprinimo bei aktyvaus pilietiškumo. Todėl Programa yra svarbi Europos švietimo erdvės kūrimo priemonė, remianti Europos strateginio bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje ir susijusių sektorinių darbotvarkių įgyvendinimą. Be to, ji labai padeda toliau vykdyti bendradarbiavimą jaunimo politikos srityje pagal 2019–2027 m. Sąjungos jaunimo strategiją ir plėtoti europinį sporto aspektą.

KONKRETŪS TIKSLAI

Konkretūs Programos tikslai yra:

- skatinti pavienių asmenų ir grupių mobilumą mokymosi tikslais, taip pat bendradarbiavimą, kokybę, įtrauktį ir lygias galimybes, meistriškumą, kūrybiškumą ir novatoriškumą švietimo ir mokymo srities organizacijose ir politikoje;
- skatinti jaunimo mobilumą neformaliojo ir savaiminio mokymosi tikslais ir aktyvų dalyvavimą, taip pat bendradarbiavimą, kokybę, įtrauktį, kūrybiškumą ir inovacijas jaunimo organizacijose ir jaunimo politikoje;
- skatinti sporto sektoriaus darbuotojų mobilumą mokymosi tikslais, taip pat bendradarbiavimą, kokybę, įtrauktį, kūrybiškumą ir inovacijas sporto organizacijose ir sporto politikoje.

PROGRAMOS „ERASMUS+“ PRIORITETAI

ĮTRAUKTIS IR ĮVAIROVĖ

Pagal Programą siekiama skatinti lygias galimybes ir didinti prieinamumą, įtrauktį, įvairovę ir teisingumą vykdant visus Programos veiksmus. Siekiant šių tikslų svarbų vaidmenį atlieka organizacijos ir patys mažiau galimybių turintys dalyviai. Atsižvelgiant į šiuos tikslus, Programoje numatyta būtent jiems skirtų priemonių ir išteklių. Organizacijos, planuodamos savo projektus ir veiklą, turėtų vadovautis įtraukiu požiūriu, kad tie projektai ir veikla būtų prieinami įvairiems dalyviams.

Nacionalinės agentūros taip pat yra labai svarbios remiant projektus, kad jie būtų kuo įtraukesni ir įvairesni. Remdamosi bendrais Europos lygmens principais ir priemonėmis, nacionalinės agentūros parengs įtraukties ir įvairovės planus, padėsiančius tenkinti mažiau galimybių turinčių dalyvių poreikius ir remti su šiomis tikslinėmis grupėmis šalyje dirbančias organizacijas. Ne mažiau svarbūs veikėjai remiant ir įgyvendinant įtraukties ir įvairovės priemones yra SALTO metodiniai centrai, padedantys įgyvendinti programas, visų pirma kaupiant žinias ir planuojant bei vykdant nacionalinių agentūrų darbuotojų ir programų dotacijos gavėjų gebėjimų stiprinimo veiklą. Tiesiogiai valdomų programų dalių atveju ne mažiau svarbų vaidmenį atlieka Europos švietimo ir kultūros vykdomoji tiesiogiai (EACEA). Trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, priartinti Programą prie atitinkamų tikslinių grupių labai padeda ES delegacijos ir nacionaliniai „Erasmus+“ biurai ir „Erasmus+“ ryšių punktai, jei jie yra įsteigti.

Siekiant įgyvendinti šiuos principus, buvo parengtos visas Programos sritis apimančios **Įtraukties priemonių sistema**[1] ir **Įtraukties ir įvairovės strategija**[2], kuriomis siekiama palengvinti prieigą prie finansavimo kuo įvairesnėms organizacijoms ir užtikrinti didesnę mažiau galimybių turinčių dalyvių aprėptį. Jomis taip pat sukuriama erdvė ir mechanizmai įgyvendinti tiems projektams, kuriais siekiama spręsti su įtrauktimi ir įvairove susijusius klausimus. Šia strategija siekiama padėti įveikti kliūtis, kurių gali kilti įvairioms tikslinėms grupėms siekiant pasinaudoti galimybėmis Europoje ir už jos ribų.

Toliau pateikiamas nebaigtinis tokių galimų kliūčių sąrašas gali būti atskaitos taškas imantis veiksmų, kuriais didinamas prieinamumas ir mažiau galimybių turinčių asmenų aprėptis. Dalyvavimui gali trukdyti toliau nurodytos kliūtys – tiek pavieniui, tiek kartu su kitomis kliūtimis.

- **Negalia,** įskaitant fizinius, psichikos, intelektinius ar jutiminius sutrikimus, galinčius, drauge su kitomis kliūtimis, kliudyti asmeniui visavertiškai ir sėkmingai dalyvauti visuomenės gyvenime lygiomis galimybėmis su kitais[3].
- **Sveikatos problemos.** Gali kilti kliūčių dėl sveikatos problemų, įskaitant sunkias ar lėtines ligas ir bet kokią kitokią fizinę ar psichikos sveikatos būklę, dėl kurios tam tikriems asmenims sunku dalyvauti Programoje.
- **Su švietimo ir mokymo sistemomis susijusios kliūtys.** Su kliūtimis gali susidurti asmenys, kuriems dėl įvairų priežasčių sunku mokytis, mokyklos nebaigę asmenys, nesimokantys ir nedirbantys jaunuoliai (NEET) ir menkų įgūdžių suaugusieji. Nors įtakos tam gali turėti įvairūs veiksniai, mokymosi sunkumų, kurie yra galimai susiję su asmeninėmis aplinkybėmis, daugiausia kyla dėl struktūrinių kliūčių švietimo sistemose ir (arba) kai jose nepakankamai atsižvelgiama į konkrečius asmens poreikius. Kliūčių dalyvauti gali kilti ir tada, kai dėl mokymosi programos struktūros sunku išvykti mokytis į užsienį, nors tai yra mokymosi dalis.
- **Kultūrų skirtumai.** Kultūrų skirtumus kliūtimi gali laikyti asmenys iš bet kokios aplinkos, tačiau mažiau galimybių turintiems asmenims jų poveikis gali būti ypač didelis. Dėl tokių skirtumų gali kilti didelių sunkumų mokytis apskritai, ir ypač migrantų ar pabėgėlių kilmės asmenims, visų pirma, be kita ko, neseniai atvykusiems migrantams, tautinių ar etninių mažumų atstovams, gestų kalbos vartotojams arba tiems, kuriems kyla kalbinės adaptacijos ir kultūrinės integracijos sunkumų. Kad ir kokioje Programos veikloje būtų dalyvaujama, vartojamos užsienio kalbos ir kultūrų skirtumai tam tikrus žmones gali atgrasyti ir sumažinti jų dalyvavimo naudą. Kultūrų skirtumai gali net atgrasyti potencialius dalyvius nuo paraiškų Programos paramai gauti teikimo, taigi, jie gali sukliudyti net žengti pirmą žingsnį.

[1] Komisijos įgyvendinimo sprendimas dėl programos „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso programos įtraukties priemonių sistemos 2021–2027 m. https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/commission-decision-framework-inclusion-2021-27

[2] „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso įtraukties ir įvairovės strategijos įgyvendinimo gairės https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity_lt.

[3] Daugiau informacijos šia tema pateikiama Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijoje: https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html.

- **Socialinės kliūtys**. Kliūtimi gali tapti socialinės adaptacijos sunkumai, pavyzdžiui, nepakankami socialiniai gebėjimai, asocialus ar rizikingas elgesys, esamas ar buvęs nusikalstamumas, esamas ar buvęs piktnaudžiavimas narkotikais ar alkoholiu arba socialinė marginalizacija. Kitų socialinių kliūčių gali kilti dėl šeimos aplinkybių, pavyzdžiui, kai asmuo pirmas savo šeimoje siekia aukštojo išsilavinimo arba turi vaikų (ypač vienišos motinos ir vieniši tėvai), yra artimąjį slaugantis asmuo, išlaikytinių turintis asmuo arba našlaitis, arba yra praeityje gyvenęs ar dabar gyvenantis institucinės globos įstaigoje.
- **Ekonominės kliūtys.** Kliūtimi gali būti ir nepalankios ekonominės sąlygos, kaip antai žemas gyvenimo lygis, menkos pajamos, būtinybė besimokantiems asmenims užsidirbti pragyvenimui, priklausomybė nuo socialinės gerovės sistemos, ilgalaikis nedarbas, mažų garantijų padėtis ar skurdas, benamystė, įsiskolinimas, finansinės problemos. Kitų sunkumų gali kilti dėl nepakankamo paslaugų (ypač paramos mažiau galimybių turintiems asmenims) perkeliamumo – tokios paslaugos turi „judėti“ kartu su dalyviais, kai jie dalyvauja veikloje toli nuo savo gyvenamosios vietos arba ypač užsienyje.
- **Kliūtys, susijusios su diskriminavimu.** Kliūčių gali atsirasti dėl diskriminavimo dėl lyties, amžiaus, tautybės, religijos arba tikėjimo, seksualinės orientacijos, negalios ar dėl kelių veiksnių (dviejų ar daugiau minėtų diskriminavimo rūšių) sąveikos.
- **Geografinės kliūtys**. Kliūtimi gali būti, pvz., gyvenimas atokioje ar kaimo vietovėje, mažose salose ar periferiniuose ir atokiausiuose regionuose[4], priemiesčiuose, nepakankamai išvystytų paslaugų vietovėse (kuriose mažiau viešojo transporto, menkai išvystyta infrastruktūra) ar nepakankamai išvystytose trečiųjų valstybių vietovėse.

SKAITMENINĖ TRANSFORMACIJA

Siekiant paremti sėkmingai įgyvendinamą skaitmeninę transformaciją ir veiksmingiau spręsti tokius visuomenės uždavinius kaip dirbtinis intelektas ar dezinformacija, Europai reikia prie skaitmeninio amžiaus pritaikytų švietimo, mokymo ir jaunimo sistemų. Atsižvelgiant į 2021–2027 m. **Skaitmeninio švietimo veiksmų planą**[5] strateginius prioritetus ir dvi 2023 m. lapkričio mėn. priimtas Tarybos rekomendacijas[6] dėl a) pagrindinių sėkmingo skaitmeninio švietimo ir mokymo įgalinamųjų veiksnių ir b) skaitmeninių įgūdžių ugdymo švietimo ir mokymo srityje gerinimo, programa „Erasmus+“ atlieka svarbų vaidmenį remiant visų amžiaus grupių piliečius, kad jie galėtų gyventi, mokytis, dirbti, naudotis savo teisėmis, gauti informaciją, naudotis internetinėmis paslaugomis, bendrauti, kritiškai vartoti, kurti ir skleisti skaitmeninio švietimo turinį.

Pagal programą bus remiamas pirmas strateginis veiksmų plano prioritetas – aukštos kokybės skaitmeninio švietimo ekosistemos plėtra stiprinant gebėjimus ir kritinį supratimą apie tai, kaip naudotis skaitmeninių technologijų teikiamomis galimybėmis mokant ir mokantis visais lygmenimis visų tipų švietimo ir mokymo įstaigose ir visuose sektoriuose bei rengti ir įgyvendinti švietimo įstaigų skaitmeninės transformacijos planus.

Programa taip pat bus siekiama remti antrą strateginį Veiksmų plano prioritetą padedant įgyvendinti veiksmus, kuriais siekiama stiprinti visų žmonių (įskaitant mažiau galimybių turinčius jaunuolius, studentus, darbo ieškančius asmenis ir darbuotojus) skaitmeninius įgūdžius ir ugdyti kompetenciją visais visuomenės lygmenimis. Daugiausia bus siekiama skatinti bazinių ir pažangesnių skaitmeninių įgūdžių bei skaitmeninio raštingumo, kurie yra tapę kasdienio gyvenimo būtinybe, ugdymą ir suteikti galimybių žmonėms visapusiškai dalyvauti pilietinėje visuomenėje bei demokratijoje.

Šiems dviem strateginiams Veiksmų plano prioritetams įgyvendinti buvo įsteigtas Europos skaitmeninio švietimo centras[7], padedantis stiprinti bendradarbiavimą skaitmeninio švietimo srityje ES lygmeniu ir prisidedantis prie mokslinių tyrimų gerosios patirties mainų, bendros veiklos bei mokslinių tyrimų eksperimentų. Centro tikslas – remti valstybes nares

[4] Europos Sąjungai priklauso devyni atokiausi regionai. Tai yra Prancūzijos Gviana, Gvadelupa, Martinika, Majotas, Reunjono sala ir Sen Martenas (Prancūzija), Azorų ir Madeiros salos (Portugalija) ir Kanarų salos (Ispanija).

[5] Europos švietimo erdvė. 2021–2027 m. skaitmeninio švietimo veiksmų planas: https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/digital-education-action-plan_lt.

[6] Tarybos rekomendacija dėl pagrindinių sėkmingo skaitmeninio švietimo ir mokymo įgalinamųjų veiksnių: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15741-2023-INIT/lt/pdf Tarybos rekomendacija dėl skaitmeninių įgūdžių ir kompetencijų ugdymo švietimo ir mokymo srityje gerinimo: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15740-2023-INIT/lt/pdf

[7] https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/action-plan/european-digital-education-hub

užtikrinant glaudesnį tarpsektorinį bendradarbiavimą ir į skaitmeninį švietimą ir mokymą žvelgiant iš mokymosi visą gyvenimą perspektyvos. Centras susieja nacionalines valdžios institucijas, privatųjį sektorių, ekspertus, tyrėjus, švietimo ir mokymo paslaugų teikėjus bei pilietinę visuomenę kuriant lankstesnę skaitmeninio švietimo politiką ir praktiką.

Siekiant įgyvendinti šią politikos sistemą pagal Programą, buvo parengta **Skaitmeninė strategija**[8], apimanti visas programos sritis, siekiant padėti programos dotacijų gavėjams ir įgyvendinantiems subjektams sėkmingai plėtoti finansuojamų projektų skaitmeninį aspektą.

Pagal Programą aktyviau naudojantis informacinėmis, ryšių ir technologijų priemonėmis ir derinant fizinį mobilumą su virtualiuoju mokymusi ir virtualiuoju bendradarbiavimu taip pat turėtų būti pasiekta didesnė tikslinė grupė tiek Sąjungoje, tiek už jos ribų.

APLINKA IR KOVA SU KLIMATO KAITA

Aplinkos ir klimato politikos veiksmai yra svarbūs nūdienos ir ateities ES prioritetai. **Komunikatas dėl Europos žaliojo kurso**[9] yra naujoji Europos augimo strategija; jame pripažįstama, kad bendrojo ugdymo įstaigoms, mokymo įstaigoms ir universitetams tenka svarbus vaidmuo įtraukiant mokinius, tėvus ir platesnę bendruomenę ir skatinant pokyčius, kurie yra būtini siekiant, kad iki 2050 m. Europa sėkmingai taptų neutralaus poveikio klimatui žemynu. Be to, **Tarybos rekomendacijoje dėl mokymosi siekiant žaliosios pertvarkos**[10] pabrėžiama būtinybė suteikti visų amžiaus grupių besimokantiems asmenims galimybę sužinoti apie klimato krizę ir tvarumą tiek formaliojo, tiek neformaliojo švietimo sistemoje, o mokymąsi siekiant žaliosios pertvarkos padaryti švietimo ir mokymo politikos ir programų prioritetu. Tvarumas turėtų būti įtrauktas į visą švietimo ir mokymo spektrą, įskaitant mokymo programas, pedagogų profesinį tobulėjimą, taip pat pastatus, infrastruktūrą ir veiklą.

Dėl to programa „Erasmus+“ yra svarbi priemonė, padedanti formuoti su klimato kaita susijusias žinias, įgūdžius ir nuostatas ir remti darnų vystymąsi tiek Europos Sąjungoje, tiek už jos ribų.

Siekiant įgyvendinti šią politikos sistemą pagal Programą, buvo parengta **Žaliosios pertvarkos ir darnaus vystymosi strategija**[11], apimanti visas programos sritis, siekiant padėti programos dotacijų gavėjams ir įgyvendinantiems subjektams sėkmingai plėtoti finansuojamų projektų žaliąjį aspektą.

Programa „Erasmus+“ leis padidinti mobilumo galimybes perspektyvinėse žaliosios ekonomikos srityse, kuriose skatinamas kompetencijų ugdymas, didinamos karjeros perspektyvos ir dalyviai įtraukiami į tas dalykines sritis, kurios yra strategiškai svarbios darniam vystymuisi, itin daug dėmesio skiriant kaimo plėtrai (tvariam ūkininkavimui, gamtinių išteklių valdymui, dirvožemio apsaugai, ekologiškam žemės ūkiui). Be to, programa „Erasmus+“, kurios esmė yra mobilumas, turėtų būti siekiama anglies dioksido poveikio neutralumo skatinant darnųjį transportą ir aplinkos atžvilgiu atsakingesnį elgesį.

Aplinka ir kova su klimato kaita yra horizontalusis projektų atrankos prioritetas. Pirmenybė bus teikiama tiems projektams, kurių tikslas – plėtoti kompetenciją įvairiuose žaliuosiuose sektoriuose, įskaitant tuos, kuriuose švietimas ir kultūra prisideda prie darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo, kurti žaliųjų sektorinių įgūdžių strategijas ir metodikas, į ateitį orientuotas mokymo programas ir iniciatyvas, kuriomis remiamas dalyvaujančių organizacijų požiūris į aplinkos tvarumą.

Pagal Programą remiamas novatoriškos praktikos taikymas siekiant, kad besimokantys asmenys, darbuotojai ir su jaunimu dirbantys asmenys taptų tikraisiais pokyčių skatintojais (pavyzdžiui, tausotų išteklius, mažintų suvartojamą energiją,

[8] Programos „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso skaitmeninės strategijos įgyvendinimo gairės: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-digital_en

[9] Europos Komisija. Europos žaliasis kursas: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_lt

[10] Tarybos rekomendacija dėl mokymosi siekiant žaliosios pertvarkos ir darnaus vystymosi: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022H0627(01)

[11] Programos „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso žaliosios strategijos įgyvendinimo gairės: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-digital_en

atliekas ir anglies pėdsaką, rinktųsi aplinką tausojančią mitybą ir mobilumo priemones). Be to, pirmenybė bus teikiama projektams, pagal kuriuos vykdant švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto sričių veiklą skatinami su asmeniniais prioritetais, kultūros vertybėmis ir informuotumu susiję elgesio pokyčiai ir apskritai būtų remiamas aktyvus darnaus vystymosi įsipareigojimas.

Todėl dalyvaujančiosios organizacijos ir dalyviai planuodami savo veiklą turėtų siekti integruoti žaliąją praktiką į visus projektus – tai skatins juos diskutuoti ir mokytis apie aplinkos problemas ir apmąstyti, ką būtų galima padaryti savo lygmeniu, ir tai padės jiems rasti ekologiškesnių veiklos vykdymo būdų.

Tokios platformos, kaip Europos mokyklinio ugdymo platforma (įskaitant „eTwinning“) ir EPALE, toliau siūlys pagalbinę medžiagą ir lengvins veiksmingos švietimo apie aplinkos tvarumą praktikos ir politikos mainus. „Erasmus+“ yra galinga priemonė, leidžianti pasiekti ir įtraukti pačius įvairiausius mūsų visuomenės subjektus (bendrojo ugdymo įstaigas, universitetus, profesinio mokymo paslaugų teikėjus, jaunimo ir sporto organizacijas, NVO, vietos ir regionines valdžios institucijas, pilietinės visuomenės organizacijas ir t. t.), kurie gali imtis aktyvių veiksmų užtikrinant, kad iki 2050 m. būtų pereita prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos.

DALYVAVIMAS DEMOKRATINIAME GYVENIME, BENDROS VERTYBĖS IR PILIETINIS AKTYVUMAS

Programoje „Erasmus+“ atsižvelgiama į ribotą piliečių dalyvavimą demokratiniuose procesuose ir menkas žinias apie Europos Sąjungą ir mėginama jiems padėti įveikti sunkumus, kad jie galėtų aktyviai įsitraukti ir dalyvauti savo bendruomenių veikloje ir Sąjungos politiniame bei socialiniame gyvenime. Sąjungos ateičiai užtikrinti itin svarbu nuo mažens didinti piliečių supratimą apie Europos Sąjungą. Didinti supratimą apie Europos Sąjungą ir puoselėti bendrystę gali ne tik formalusis švietimas, bet ir neformalusis mokymasis.

Programa remiamas aktyvus pilietiškumas ir mokymosi visą gyvenimą etika, skatinama ugdyti socialinius ir tarpkultūrinius gebėjimus, kritinį mąstymą ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis. Pirmenybė teikiama projektams, pagal kuriuos organizuojant formaliojo ar neformaliojo mokymosi veiklą suteikiama galimybių dalyvauti demokratiniame gyvenime, visuomeninėje ir pilietinėje veikloje. Ypač daug dėmesio skiriama informuotumo ir supratimo apie Europos Sąjungą – ypač apie ES bendrąsias vertybes, vienybės ir įvairovės principus, taip pat jos socialinį, kultūrinį ir istorinį paveldą – didinimui.

Jaunimo srityje buvo parengta Jaunimo dalyvavimo strategija[12] – taip sukurta bendra sistema ir padedama Programa skatinti jaunimo dalyvavimą demokratiniame gyvenime. Strategija siekiama padidinti jaunimo dalyvavimo Programoje kokybę; ji papildo svarbiausius ES jaunimo politikos dokumentus, kaip antai ES jaunimo strategiją ir ES jaunimo tikslus[13]. Prie Strategijos pridedamas Jaunimo dalyvavimo rinkinys[14], kuriuo siekiama praktiškai paskatinti jaunimo dalyvavimą kiekviename iš Programos veiksmų, dalijantis žiniomis, rekomendacijomis, priemonėmis ir praktinėmis gairėmis. Priemonių rinkinyje pateikiamos gairės, kaip atsižvelgti į šį horizontalųjį prioritetą įgyvendinant programos „Erasmus+“ projektus.

[12] Jaunimo dalyvavimo strategija: https://participationpool.eu/resource-category/youth-participation/youth-participation-strategy/

[13] Europos jaunimo tikslai: https://youth.europa.eu/strategy/european-youth-goals_lt

[14] Jaunimo dalyvavimo rinkinys: https://participationpool.eu/toolkit/

SVARBŪS PROGRAMOS „ERASMUS+“ BRUOŽAI

Toliau aprašyti svarbiausi Programos bruožai.

PAGARBA ES VERTYBĖMS

Įgyvendinant programą „Erasmus+“, taigi ir programos dotacijos gavėjų bei pagal programą vykdoma veikla, turi būti laikomasi ES vertybių – pagarbos žmogaus orumui, laisvei, demokratijai, lygybei, teisinei valstybei ir pagarbos žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises, visapusiškai laikantis ES sutartyse ir ES pagrindinių teisių chartijoje įtvirtintų vertybių ir teisių.

Pagal dotacijos sutartis, jeigu šių nuostatų nesilaikoma, gavėjo dotacijos skyrimas gali būti nutrauktas arba dotacija gali būti sumažinta.

DALYVIŲ APSAUGA, SVEIKATA IR SAUGUMAS

Programos „Erasmus+“ projektų dalyvių apsauga, sveikata ir saugumas yra svarbūs Programos principai. Visiems dalyviams pagal programą „Erasmus+“ turėtų būti suteikta proga visapusiškai pasinaudoti asmeninio ir profesinio tobulėjimo bei mokymosi galimybėmis. To turėtų būti siekiama saugioje aplinkoje, kurioje gerbiamos ir ginamos visų asmenų teisės, jų fizinė ir emocinė neliečiamybė, psichikos sveikata ir jų gerovė.

Kiekviena organizacija, dalyvaujanti programoje „Erasmus+“, turi turėti veiksmingas procedūras ir priemones, kuriomis skatinamas ir užtikrinamas veiklos dalyvių saugumas, apsauga ir nediskriminavimas. Mobilumo veikloje dalyvaujantys nepilnamečiai (mokiniai, profesinio mokymo įstaigose besimokantys ir kiti jaunuoliai), kai reikia, turėtų būti lydimi suaugusiųjų. Lydintys suaugusieji turėtų užtikrinti, kad mobilumo veiklos mokymosi komponentas būtų pakankamai kokybiškas, ir garantuoti nepilnamečių dalyvių apsaugą ir saugumą.

Be to, visi pagal visus programos „Erasmus+“ pagrindinius veiksmus organizuojamoje mobilumo veikloje dalyvaujantys mokiniai, studentai, stažuotojai, pameistriai, suaugę besimokantys asmenys, jaunimas ir darbuotojai turi būti apdrausti nuo su jų dalyvavimu šioje veikloje susijusios rizikos. Tinkamiausią draudimo paslaugą pasirenka Programos remiamo projekto organizatoriai, atsižvelgdami į vykdomo projekto pobūdį ir į tai, koks draudimas yra prieinamas toje šalyje. Tačiau dalyvių nebūtina papildomai drausti su konkrečiu projektu susijusiu draudimu tada, kai jie jau yra apdrausti pagal projekto organizatorių draudimo politiką.

Bet kuriuo atveju draudžiama:

- jeigu aktualu, kelionės draudimu (įskaitant bagažo sugadinimą ar praradimą);
- civilinės atsakomybės draudimu (įskaitant atitinkamai profesinės civilinės atsakomybės arba civilinės atsakomybės draudimą);
- draudimu nuo nelaimingų atsitikimų ir sunkių ligų (įskaitant nuolatinį ar laikiną nedarbingumą);
- mirties draudimu (įskaitant repatriaciją, kai projektai vykdomi kitoje šalyje).

Tarpvalstybinės veiklos dalyviams labai patartina turėti Europos sveikatos draudimo kortelę. Tai nemokama kortelė, kurią turint laikinai viešint bet kurioje iš 27 ES valstybių, Islandijoje, Lichtenšteine ir Norvegijoje galima tokiomis pat sąlygomis ir kainomis (kai kuriose šalyse nemokamai), kaip ir toje šalyje apdraustiems asmenims, pasinaudoti būtinosiomis valstybės teikiamomis sveikatos priežiūros paslaugomis. Daugiau informacijos apie kortelę ir apie tai, kaip ją gauti, galima rasti adresu http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559.

Galiausiai, jeigu projektuose dalyvauja jaunuoliai iki 18 metų, dalyvaujančiosios organizacijos turi iš anksto gauti jų tėvų arba jiems atstovaujančių asmenų leidimą.

DAUGIAKALBYSTĖ

Daugiakalbystė yra viena iš svarbiausių Europos Sąjungos projekto dalių ir reikšmingas ES siekio suvienyti įvairovę simbolis. Užsienio kalbų mokėjimas – svarbus gebėjimas, padedantis geriau pasirengti dalyvauti darbo rinkoje ir kuo

geriau išnaudoti prieinamas galimybes. ES yra užsibrėžusi pasiekti, kad kiekvienas pilietis nuo mažens turėtų galimybę išmokti bent dvi užsienio kalbas.

Kalbų mokymosi ir kalbų įvairovės skatinimas yra vienas iš konkrečių Programos tikslų. Nepakankamas kalbų mokėjimas yra viena didžiausių kliūčių dalyvauti Europos švietimo, mokymo ir jaunimo programose. Teikiamomis kalbinės paramos galimybėmis siekiama, kad mobilumas būtų veiksmingesnis ir efektyvesnis, kad gerėtų mokymasis ir taip būtų prisidėta prie konkretaus Programos tikslo.

Programos dalyviams, dalyvaujantiems mobilumo veikloje, bus teikiama kalbos mokymosi parama. Šia parama bus daugiausia siūloma naudotis per „Erasmus+“ internetinės kalbinės paramos (angl. *Online Language Support*, OLS) platformą, kuri prireikus bus pritaikyta prie konkrečių sektorių poreikių, nes e. mokymasis turi privalumų mokantis kalbos, pavyzdžiui, yra prieinamesnis ir lankstesnis. „Erasmus+“ internetinė kalbinė parama (OLS) teiks galimybę dalyviams įvertinti, praktiškai naudoti ir tobulinti kalbos žinias. Kartu su OLS gali būti siūloma ir kitokių formų kalbinė parama, padedanti tenkinti konkrečių tikslinių grupių (pavyzdžiui, gestų kalbos ar Brailio rašto vartotojų) kalbų mokymosi poreikius, ir tai gali būti finansuojama pagal specialią finansinio įtraukties rėmimo kategoriją.

Taip pat bus skatinamas kalbų mokymas ir mokymasis pagal bendradarbiavimo projektus. Siekiant tobulinti kalbų vartojimo įgūdžius diegiamos inovacijos ir geroji patirtis gali apimti, pavyzdžiui, mokymo ir vertinimo metodus, pedagoginės medžiagos rengimą, mokslinius tyrimus, kompiuterizuotą kalbos mokymąsi, taip pat užsienio kalbų vartojimą verslo įmonėse.

Europos Komisija įsteigė **Europos kalbų ženklo (EKŽ)** apdovanojimą, kuris suteikiamas už aukštą kokybę, taip padedant dalytis sėkmingų daugiakalbystės srities projektų rezultatais ir skatinant visuomenę labiau domėtis kalbų mokymusi. Nacionalinės agentūros kasmet ar kas dvejus metus suteiks Europos kalbų ženklą švietimo ir mokymo organizacijoms, užbaigusioms „Erasmus+“ projektą, kuriam nacionalinė agentūra suteikė dotaciją, ir pasiekusioms puikių rezultatų kalbų mokymosi ir mokymo srityje. Nacionalinė agentūra gali nuspręsti suteikti EKŽ ne tik atrinktiems „Erasmus+“ projektams, bet ir kitoms iniciatyvoms, pagal kurias vadovaujamasi visapusišku, įtraukiu ar novatorišku požiūriu į kalbų mokymą ir mokymąsi.

TARPTAUTINIS ASPEKTAS

Programa „Erasmus+“ apima svarbų tarptautinį aspektą (t. y. bendradarbiavimą su trečiosiomis valstybėmis, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės) mobilumo, bendradarbiavimo ir su politika susijusio dialogo srityse. Ji padeda Europos organizacijoms spręsti pasaulinius su globalizacija, klimato kaita ir skaitmenine pertvarka susijusius uždavinius, visų pirma intensyvinant tarptautinį mobilumą ir bendradarbiavimą su trečiosiomis valstybėmis, ir stiprina Europos Sąjungos, kaip pasaulinės veikėjos, vaidmenį. Programa stiprina visuomenės ryšius per mobilumą, mainus ir gebėjimų stiprinimą, prisideda prie socialinio atsparumo, žmogaus socialinės raidos, įsidarbinamumo, aktyvaus dalyvavimo, užtikrina reguliarias žmonių bendradarbiavimo galimybes propaguojant vertybes, principus ir bendrais prioritetais grindžiamus interesus. Ši veikla padeda spręsti kokybės, modernizacijos ir įsidarbinamumo uždavinius, nes didina švietimo aktualumą ir reaktyvumą siekiant žalio ir tvaraus socialinio ir ekonominio atsigavimo, augimo ir klestėjimo trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, taip prisidedant prie žmogaus ir institucinės raidos, skaitmeninės pertvarkos, ekonomikos augimo ir darbo vietų, gero valdymo, taikos ir saugumo. Trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, jaunimo įtraukimas yra svarbus atsparesnės visuomenės, kurios pamatiniai principai yra tarpusavio pasitikėjimas ir kultūrų tarpusavio supratimas, kūrimo proceso elementas.

ĮGŪDŽIŲ IR KVALIFIKACIJŲ PRIPAŽINIMAS IR PATVIRTINIMAS

Pagal programą „Erasmus+“ remiamos ES gebėjimų, įgūdžių ir kvalifikacijų skaidrumo ir pripažinimo priemonės, visų pirma „Europass“ (įskaitant Europos skaitmeninius mokymosi kredencialus), „Youthpass“, Europos kvalifikacijų sandara (EKS), Europos įgūdžių, gebėjimų, kvalifikacijos ir profesijų klasifikatorius (ESCO), Europos kreditų perkėlimo ir kaupimo sistema (ECTS), Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinė sistema (EQAVET), Europos kokybės užtikrinimo registras (EQAR), Europos aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo asociacija (ENQA), taip pat ES mastu veikiantys švietimo ir mokymo srities tinklai, padedantys taikyti šias priemones, visų pirma nacionaliniai akademinio pripažinimo informacijos centrai (NARIC), „Euroguidance“ tinklai, nacionaliniai „Europass“ centrai ir EKS nacionaliniai

koordinavimo punktai. Bendra šių priemonių paskirtis yra užtikrinti, kad gebėjimai, įgūdžiai ir kvalifikacijos būtų lengviau pripažįstami ir geriau suprantami tiek konkrečioje šalyje, tiek užsienyje, visuose švietimo ir mokymo lygmenyse ir visuose darbo rinkos sektoriuose, nepriklausomai nuo to, ar tie gebėjimai, įgūdžiai ir kvalifikacijos įgyti formaliojo švietimo ir mokymo būdu, ar kitais mokymosi būdais (pavyzdžiui, per darbo patirtį, savanorišką veiklą, mokymąsi internetu).

Prieinamos priemonės, kuriomis galima naudotis siekiant šių tikslų, turėtų padėti atsižvelgti į tokius naujus reiškinius, kaip švietimo ir mokymo tarptautinimas ir vis dažniau naudojamas skaitmeninis mokymasis ir skaitmeniniai kredencialai, ir padėti kurti lanksčias mokymosi trajektorijas, atitinkančias besimokančių asmenų poreikius ir tikslus. Šiomis priemonėmis taip pat turėtų būti didinamas įgūdžių, kompetencijų ir kvalifikacijų palyginamumas ir perkeliamumas tarp valstybių, kad besimokantys asmenys ir darbuotojai galėtų laisvai judėti mokymosi arba darbo tikslais.

Įgyvendinant ir toliau plėtojant šias priemones vadovaujamasi keliais ilgalaikės politikos dokumentais, įskaitant 2017 m. gegužės 22 d. Tarybos rekomendaciją dėl Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sandaros, 2018 m. balandžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą (ES) 2018/646 dėl bendros geresnių paslaugų, susijusių su įgūdžiais ir kvalifikacijomis, teikimo sistemos („Europass“) ir 2012 m. gruodžio 20 d. Tarybos rekomendaciją dėl neformaliojo mokymosi ir savišvietos rezultatų patvirtinimo. Be šių horizontaliosios politikos dokumentų, jaunimo srityje tokiomis teminėmis strategijomis[15] kaip „Youthpass“ strategija ir Europos mokymo strategija[16] siekiama toliau remti pokyčius minėtose srityse.

INFORMAVIMAS APIE PROJEKTUS IR JŲ REZULTATUS SIEKIANT KUO DIDESNIO POVEIKIO

Informuoti apie projektus ir jų rezultatus yra ypač svarbu siekiant užtikrinti jų poveikį įvairiais lygmenimis. Priklausomai nuo konkretaus veiksmo, pareiškėjai, prašantys finansavimo pagal programą „Erasmus+“, privalo savo komunikacijos veiklą planuoti taip, kad dalytųsi informacija apie projektą ir pasiektus rezultatus per visą projekto gyvavimo ciklą ir jam pasibaigus. Projektų paraiškos bus vertinamos pagal atitinkamus kriterijus, kad būtų atsižvelgta į šiuos aspektus. Komunikacijos ir sklaidos veiklos lygis ir intensyvumas turėtų būti proporcingi įvairių atitinkamų programos „Erasmus+“ veiksmų tikslams, taikymo sričiai ir uždaviniams. „Erasmus+“ finansavimo gavėjai turi laikytis Europos Komisijos parengtų informavimo gairių, skirtų projekto dotacijos gavėjams[17], stebėti ir kokybiškai bei kiekybiškai įvertinti savo komunikacijos veiklos sėkmingumą.

Kaip nurodyta informavimo gairėse, vykdydami komunikacijos ir sklaidos veiklą ir pristatydami savo projektą (pavyzdžiui, per renginius, interneto svetainėse, vaizdinėje medžiagoje ir leidiniuose) paramos gavėjai turi aiškiai nurodyti, kad tai veiklai buvo skirta Europos Sąjungos parama. Jie visų pirma turi užtikrinti, kad visa komunikacijai skirta medžiaga būtų paženklinta Europos Sąjungos emblema ir kad laikomasi dotacijos sutarties ar sprendimo dėl dotacijos nuostatų[18]. Jeigu šių nuostatų nesilaikoma, gavėjo dotacija gali būti sumažinta.

Paramos gavėjai parengia komunikacijos strategiją ir komunikacijos planą atsižvelgdami į šiuos veiksnius:

- **Komunikacijos tikslus: p**areiškėjai turėtų įvardyti, ką jie nori pasiekti komunikacijos veikla, t. y. didinti informuotumą, propaguoti visuomenės vertybes, užmegzti naujus būsimos partnerystės ryšius arba daryti įtaką politikai ir praktikai.
- **Auditoriją arba tikslinę grupę**: pareiškėjai turi apibrėžti asmenis, kuriuos norima pasiekti ir kurie galėtų naudotis gautais rezultatais. Auditorija arba tikslinė grupė turėtų būti kuo tiksliau apibrėžta. Tai gali būti plačioji visuomenė, konkretūs suinteresuotieji subjektai, ekspertai ir kiti interesantai, sprendimus priimantys asmenys, žiniasklaida ir kt.
- **Komunikacijos kanalus ir veiksmus**, kuriais pasiekiama tikslinė auditorija: pareiškėjai turi rinktis tokius kanalus ir veiksmus, kurie yra veiksmingiausi ir labiausiai atitinka pasirinktų tikslinių grupių poreikius (pavyzdžiui, socialinius tinklus, renginius, leidinius).
- **Projekto rezultatus** (sukurtus produktus ir rezultatus), tokius kaip gerosios patirties vadovas, praktinė priemonė arba

[15] „Youthpass“ strategija: https://www.youthpass.eu/en/about-youthpass/youthpass-strategy/

[16] Europos mokymo strategija: https://www.salto-youth.net/rc/training-and-cooperation/trainingstrategy/.

[17] Kaip viešinti savo projektą: https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/429c34ff-7231-11ec-9136-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-248841143

[18] Gairių, kaip naudotis Europos Komisijos vaizdine tapatybe, įskaitant Europos Sąjungos emblemą, pateikta adresu https://ec.europa.eu/info/resources-partners/european-commission-visual-identity_en#documents ir https://commission.europa.eu/system/files/2021-05/eu-emblem-rules_en.pdf

produktas, mokslinių tyrimų ataskaita ar mokslo darbas, įgytos žinios ir įgūdžiai ir kt. Rezultatais taip pat turėtų būti dalijamasi arba skatinama naudotis per „Erasmus+“ projektų rezultatų platformą (https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects_en).

- **Laiko planavimą:** pareiškėjams reikia efektyviai planuoti įvairios veiklos vykdymo laiką (susiejant šią veiklą su darbo planu ar nustatytais orientyrais), susitarti dėl realiai pasiekiamų tikslų, taip pat užtikrinti lankstumą atsižvelgiant į projekto pažangą, kintančius tikslinės auditorijos ar grupės poreikius ir politikos arba procedūrų kaitą.
- **Pagrindinius veiklos rezultatų rodiklius:** veiklos rezultatų rodikliai yra naudinga valdymo priemonė, naudojama stebint komunikacijos ir sklaidos veiklos įgyvendinimo pažangą (ir, prireikus, atliekant pakeitimus) ir vertinant, ar sėkmingai siekiama tikslų. Pagrindiniai veiklos rezultatų rodikliai (PVRR) turėtų būti suderinti su instituciniais ryšių tinklo rodikliais[19].

REIKALAVIMAS SUTEIKTI ATVIRĄJĄ PRIEIGĄ PRIE MOKOMOSIOS MEDŽIAGOS, PARENGTOS ĮGYVENDINANT PROGRAMĄ „ERASMUS+“

Siekiant remti mokymą(si) ir darbą su jaunimu pagal programą „Erasmus+“ skatinama suteikti atvirąją prieigą prie projektų rezultatų. Visų pirma „Erasmus+“ dotacijų gavėjai yra įpareigoti užtikrinti, kad plačioji visuomenė galėtų nemokamai pagal atvirąją licenciją naudotis bet kokiais švietimo ištekliais ir priemonėmis, sukurtais įgyvendinant pagal Programą remiamus projektus, t. y. dokumentais, medijomis, programine įranga ar kita medžiaga. Turėtų būti galima lengvai (nemokamai ir be apribojimų) susipažinti su šia medžiaga ir ją gauti, o atviroji licencija turėtų suteikti galimybę plačiajai visuomenei naudotis šiais ištekliais, juos pakartotinai naudoti, pritaikyti ir jais dalytis. Tokie ištekliai vadinami atviraisiais švietimo ištekliais (AŠI) (angl. *Open Educational Resources*, OER). Tokie ištekliai šiuo tikslu turėtų būti įkelti į tinkamą ir viešai prieinamą platformą tokiu skaitmeniniu formatu, kad būtų galima prireikus juos keisti. Programos „Erasmus+“ dotacijų gavėjai skatinami taikyti pačias atviriausias licencijas[20], tačiau jie gali rinktis ir tokias licencijas, kuriomis nustatomi tam tikri apribojimai, pavyzdžiui, ribojami kitų asmenų gebėjimai naudoti sukurtus išteklius komerciniais tikslais arba kiti asmenys įpareigojami taikyti tą pačią licenciją sukurtiems antriniams kūriniams, jei tai atitinka projekto ir atitinkamos medžiagos pobūdį ir jei tokiu atveju plačioji visuomenė tebeturi galimybę naudotis tais ištekliais ir juos pakartotinai naudoti, pritaikyti ir jais dalytis. Atvirosios prieigos reikalavimo laikytis privaloma; jį taikant nepažeidžiamos dotacijų gavėjų intelektinės nuosavybės teisės.

„ERASMUS+“ ATVIROJI PRIEIGA PRIE MOKSLINIŲ TYRIMŲ IR DUOMENŲ

Programos „Erasmus+“ dotacijų gavėjai skatinami skelbti mokslinių tyrimų rezultatus atvirosios prieigos būdais, t. y. kad juos naudotojams būtų galima pasiekti nemokamai ir be prieigos apribojimų. Dotacijų gavėjai taip pat skatinami mokslinių tyrimų rezultatams taikyti atvirąsias licencijas. Kai įmanoma, įgyvendinant projektus surinkti duomenys turėtų būti paskelbti kaip atvirieji duomenys, t. y. pagal atvirąją licenciją, tinkamu formatu ir naudojantis tinkama atvirųjų duomenų platforma.

[19] Ryšių tinklo rodiklius ir pagalbinį vadovą rasite čia: https://commission.europa.eu/system/files/2023-02/2022%20EC%20Comm%20indicators.pdf

[20] Pavyzdžiui, kūriniams plačiai naudojamos licencijos „Creative Commons Attribution“ arba „Creative Commons Attribution-Share Alike“, programinei įrangai – „GNU Public License“ ir „GNU Lesser Public License“, duomenų bazėms – „Open Database License“.

KOKIA YRA PROGRAMOS „ERASMUS+“ STRUKTŪRA?

Siekiant programos „Erasmus+“ tikslų, 2021–2027 m. numatoma įgyvendinti toliau nurodytus pagrindinius veiksmus.

1 PAGRINDINIS VEIKSMAS. ASMENŲ MOBILUMAS

Pagal šį pagrindinį veiksmą remiama:

- **besimokančių asmenų ir darbuotojų mobilumas:** galimybės mokiniams, studentams, suaugusiems besimokantiems asmenims, stažuotojams ir jaunimui, taip pat dėstytojams, bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojams, pedagogams, su jaunimu dirbantiems asmenims, sporto darbuotojams, švietimo įstaigų ir pilietinės visuomenės organizacijų darbuotojams įgyti patirties dalyvaujant mokymo ir (arba) profesinėje veikloje kitoje šalyje;
- **jaunimo dalyvavimo veikla:** jaunimo inicijuojamos ir neformaliųjų jaunimo grupių ir (arba) jaunimo organizacijų vykdomos vietos ir tarpvalstybinio lygmens iniciatyvos siekiant padėti jaunimui įsitraukti į demokratinį gyvenimą ir mokytis jame dalyvauti, didinant informuotumą apie Europos Sąjungos bendrąsias vertybes ir pagrindines teises, vienijant jaunimą ir politikos formuotojus vietos, nacionaliniu ir Europos lygmenimis ir padedant siekti Europos Sąjungos bendrųjų tikslų;
- **darbuotojų mobilumas sporto srityje** sporto, visų pirma mėgėjiško sporto, organizacijų darbuotojams suteikiama galimybė tobulinti savo gebėjimus bei kvalifikaciją ir įgyti naujų įgūdžių per mobilumą mokymosi tikslais ir kurį laiką praleidžiant užsienyje, taip prisidedant prie sporto organizacijų gebėjimų stiprinimo ir plėtros. Šiuo veiksmu remiamas trenerių ir kitų mėgėjiško sporto darbuotojų (tiek apmokamų darbuotojų, tiek savanorių) profesinis tobulėjimas. Nemėgėjiško sporto darbuotojai, įskaitant tuos, kurių karjera sporto srityje yra dvikryptė arba nesportinė, taip pat gali sustiprinti mokymosi poveikį ir žinių perdavimą mėgėjiško sporto darbuotojams ir organizacijoms. Mobilumo mokymosi tikslais galimybės nemėgėjiško sporto darbuotojams gali būti remiamos, jei tokių darbuotojų dalyvavimas gali būti naudingas mėgėjiškam sportui;
- **„DiscoverEU“:** veiksmas, suteikiantis 18 metų amžiaus jaunuoliams galimybę pirmą kartą pavieniui ar su grupe išvykti į trumpą kelionę po Europą. „DiscoverEU“, kaip savaiminio mokymosi veikla, siekiama padėti dalyviams išsiugdyti priklausymo Europos Sąjungai jausmą ir padėti jiems atrasti jos kultūros įvairovę. Taip pat siekiama suteikti jaunuoliams įgūdžių ir gebėjimų, padedančių jiems branginti gyvenimą, ir įkvėpti juos keliauti tvariai ir apskritai išugdyti atsakingą požiūrį į aplinką. „DiscoverEU“ apima bendrus veiksmus, dėl kurių jaunuoliai gali kreiptis tiesiogiai per Europos jaunimo portalą, ir įtraukties veiksmus. „DiscoverEU“ įtraukties veiksmai yra skirti mažiau galimybių turinčiam jaunimui, kad iniciatyvoje „DiscoverEU“ jis galėtų dalyvauti vienodomis sąlygomis su kitais;
- pagal Programą mobilumo veiklos užsienyje dalyviams suteikiama **galimybių mokytis kalbų**. Šia parama bus daugiausia siūloma naudotis per „Erasmus+“ internetinės kalbinės paramos (angl. *Online Language Support*, OLS) priemonę, kuri prireikus bus pritaikyta prie konkrečių sektorių poreikių, nes e. mokymasis teikia privalumų mokantis kalbos, pavyzdžiui, yra prieinamesnis ir lankstesnis. Ypatingais atvejais, kai nuotolinis mokymasis internetu nebus geriausia priemonė tikslinei grupei pasiekti, bus siūloma naudotis papildomų formų kalbine parama;
- **virtualieji mainai aukštojo mokslo ir jaunimo srityje**: veiksmas leidžia organizuoti internetinę žmonių veiklą, kuria skatinamas asmenų iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių tarpkultūrinis dialogas ir socialinių emocinių įgūdžių ugdymas. Ši veikla gali būti vykdoma nedidelėse grupėse; ją visada moderuoja tinkamai parengtas moderatorius.

2 PAGRINDINIS VEIKSMAS. ORGANIZACIJŲ IR INSTITUCIJŲ BENDRADARBIAVIMAS

Pagal šį pagrindinį veiksmą remiama:

Partnerystė, kuria siekiama bendradarbiavimo, įskaitant:

- **bendradarbiavimo partnerystę.** Pagrindinis bendradarbiavimo partnerystės tikslas – sudaryti sąlygas organizacijoms gerinti savo veiklos kokybę ir aktualumą, plėtoti ir stiprinti partnerių tinklus, didinti jų pajėgumą vykdyti bendrą veiklą tarpvalstybiniu lygmeniu, skatinti jų veiklos tarptautinimą, keistis nauja praktika ir metodais ar juos plėtoti, dalytis idėjomis ir jas kvestionuoti;
- **nedidelio masto partnerystę.** Šiuo veiksmu siekiama didinti Programos prieinamumą nedideliu mastu veikiantiems subjektams ir sunkiai pasiekiamiems asmenims bendrojo ugdymo, suaugusiųjų švietimo, profesinio mokymo, jaunimo ir sporto srityse. Skiriant mažesnes dotacijų sumas organizacijoms, nustatant trumpesnę trukmę ir paprastesnius (palyginti su bendradarbiavimo partneryste) administracinius reikalavimus pagal šį veiksmą siekiama įtraukti visuomenines organizacijas, naujus Programos dalyvius ir mažiau patirties turinčias organizacijas, šalinant

mažesnius organizacinius pajėgumus turinčių organizacijų kliūtis dalyvauti Programoje.

Partnerystė, kuria siekiama meistriškumo, įskaitant:

- **iniciatyvą „Europos universitetai“.** Pagal šį veiksmą remiamas aukštojo mokslo institucijų aljansų kūrimas „iš apačios į viršų“, didinant tarpvalstybinio bendradarbiavimo užmojus ir tuo tikslu rengiant bendras ilgalaikes kokybiško švietimo, mokslinių tyrimų ir inovacijų strategijas, grindžiamas bendra vizija ir bendromis vertybėmis;
- **profesinės kompetencijos centrus.** Šia veikla remiamas principu „iš apačios į viršų“ grindžiamas požiūris į profesinę kompetenciją, įtraukiant įvairius vietos suinteresuotuosius subjektus, kad profesinio mokymo įstaigos galėtų greitai pritaikyti įgūdžių ugdymą prie kintančių ekonominių ir socialinių poreikių. Jie veikia tam tikrame vietos kontekste, kur kuria inovacijoms, regioniniam vystymuisi ir socialinei įtraukčiai palankias įgūdžių ekosistemas, ir taip pat per tarptautinio bendradarbiavimo tinklus bendrauja su kitų šalių profesinės kompetencijos centrais. Taip jaunuoliams suteikiama pirminio mokymo, o suaugusiesiems – kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo galimybių, siūlant lankstų, savalaikį ir dinamiškos darbo rinkos reikmes atitinkantį mokymą, taip pat ir žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos kontekste;
- **„Erasmus+“ mokytojų akademijų iniciatyvą.** Šio veiksmo bendrasis tikslas – sudaryti mokytojų švietimo ir rengimo paslaugų teikėjų europinę partnerystę, steigiant vadinamąsias „Erasmus+“ mokytojų akademijas, kuriose bus plėtojamos mokytojų rengimo europinės ir tarptautinės perspektyvos. Mokytojų akademijose bus remiama daugiakalbystė ir kultūros įvairovė, plėtojamas mokytojų rengimas pagal ES švietimo politikos prioritetus ir padedama siekti Europos švietimo erdvės tikslų;
- **veiksmą „Erasmus Mundus“.** Šiuo veiksmu siekiama didinti aukštojo mokslo institucijų meistriškumą ir jų tarptautinimą pasaulio mastu per Europoje įsteigtų aukštojo mokslo institucijų bendrai vykdomas ir bendrai pripažįstamas magistrantūros studijų programas; šioje veikloje gali dalyvauti ir institucijos iš kitų pasaulio šalių.

Inovacijų partnerystę, įskaitant:

- **inovacijų aljansus.** Šiuo veiksmu skatinamas aukštojo mokslo ir profesinio mokymo, verslo ir mokslinių tyrimų sektorių – vadinamojo žinių trikampio – pagrindinių dalyvių strateginis bendradarbiavimas siekiant skatinti švietimo ir mokymo sistemų inovacijas ir modernizavimą, kad būtų nustatomi ir suteikiami reikalingi būsimus darbo rinkos poreikius atitinkantys įgūdžiai, žinios ir gebėjimai Europos tvariam augimui ir konkurencingumui svarbiose strateginės reikšmės srityse;
- **perspektyvinius projektus.** Šiuo veiksmu siekiama skatinti inovacijas, kūrybiškumą ir dalyvavimą, taip pat socialinį verslumą įvairiose švietimo ir mokymo srityse. Juo bus remiamos perspektyvinės ir svarbiausius Europos prioritetus atitinkančios idėjos, kurias būtų galima plačiai diegti, taip gerinant švietimo ir mokymo sistemas, ir kurios galėtų padaryti esminį novatorišką metodikos ir praktikos poveikį visų rūšių mokymuisi ir aktyviam dalyvavimui siekiant Europos socialinės sanglaudos.

Gebėjimų stiprinimo projektus, įskaitant:

- **gebėjimų stiprinimo projektus aukštojo mokslo srityje.** Šiuo veiksmu remiami tarptautinio bendradarbiavimo projektai, grindžiami daugiašale aukštojo mokslo srityje veikiančių organizacijų iš ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių ir trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, partneryste. Jais siekiama prisidėti prie trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, aukštojo mokslo – kaip tvaraus socialinio ir ekonominio vystymosi veiksnio – aktualumo, kokybės, modernizavimo ir prieinamumo;
- **gebėjimų stiprinimo projektus profesinio mokymo srityje.** Šiuo profesinio mokymo srities veiksmu remiami tarptautinio bendradarbiavimo projektai, grindžiami daugiašale profesinio mokymo srityje veikiančių organizacijų iš ES valstybių narių, Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių ir trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, partneryste. Jais siekiama prisidėti prie trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, profesinio mokymo – kaip tvaraus socialinio ir ekonominio vystymosi veiksnio – aktualumo, prieinamumo ir reaktyvumo;
- **gebėjimų stiprinimo projektus jaunimo srityje.** Šiuo veiksmu remiamas organizacijų iš ES valstybių narių, Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių ir trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, bendradarbiavimas ir mainai jaunimo srityje bei vykdoma neformaliojo mokymosi veikla, daugiausia dėmesio skiriant organizacijų, dirbančių su jaunuoliais už formaliojo švietimo ribų, gebėjimų stiprinimui ir užtikrinant aktyvų jaunuolių dalyvavimą;
- **gebėjimų stiprinimo projektus sporto srityje.** Šiuo veiksmu remiami tarptautinio bendradarbiavimo projektai, grindžiami daugiašale sporto srityje veikiančių organizacijų iš ES valstybių narių, Programos asocijuotųjų trečiųjų

valstybių ar trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, partneryste. Siekiama remti sporto veiklą ir politiką trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, kaip vertybių puoselėjimo ir švietimo priemonę asmeniniam ir socialiniam vystymuisi skatinti ir glaudesnėms bendruomenėms kurti.

Europos sporto renginiai, kuriais nesiekiama pelno.

Šiuo veiksmu bus padedama paruošti, organizuoti ir vykdyti sporto renginius, kuriais nesiekiama pelno ir kuriuos vienoje šalyje arba keliose šalyse rengia sporto srities ne pelno organizacijos arba viešosios įstaigos. Šiais renginiais bus siekiama didinti „Erasmus+“ veiksmų sporto srityje matomumą, taip pat – informuotumą apie sporto svarbą skatinant socialinę įtrauktį, lygias galimybes ir sveikatinamąjį fizinį aktyvumą.

Interneto platformos, pavyzdžiui, **Europos mokyklinio ugdymo platforma** (įskaitant **„eTwinning“**), **Europos suaugusiųjų mokymosi e. platforma (EPALE)** ir **Europos jaunimo portalas**, teiks virtualiojo bendradarbiavimo erdves, partnerių paieškos duomenų bazes, praktikos bendruomenių veiklą ir kitokias internetines paslaugas bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojams, su jaunimu dirbantiems asmenims, sprendimus priimantiems asmenims ir kitiems specialistams, taip pat mokiniams, jaunimui ir suaugusiems besimokantiems asmenims Europoje ir už jos ribų.

3 PAGRINDINIS VEIKSMAS. POLITIKOS PLĖTOTĖS IR BENDRADARBIAVIMO RĖMIMAS

Pagal šį pagrindinį veiksmą remiama:

Iniciatyva „Europos jaunimas kartu“, orientuota tiek į visuomeninio lygmens jaunimo organizacijas, tiek į didesnes organizacijas, kuria remiama tarpvalstybinė partnerystė. Pagal šį veiksmą vykdoma veikla turėtų būti prisidedama prie platesnio jaunimo įtraukimo, kad būtų išgirsti visų balsai, ir pritraukiami patys įvairiausi jaunuoliai, priklausantys ir nepriklausantys jaunimo organizacijoms, įskaitant mažiau galimybių turinčius jaunuolius. Veikla turėtų būti vykdoma per įvairius tradicinius ir skaitmeninius kanalus, sudarant sąlygas partnerystei ir tinklams ir pritraukiant dalyvauti bei suteikiant prieigą visuomeninėms NVO ir jaunimo judėjimams.

Be to, pagal šį pagrindinį veiksmą remiami:

- veiksmai, kuriais siekiama parengti ir padėti įgyvendinti ES švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto politikos darbotvarkę, įskaitant aukštojo mokslo, profesinio mokymo, bendrojo ugdymo įstaigų ir suaugusiųjų mokymosi sektorių darbotvarkes, visų pirma sudarant sąlygas valdyti ir taikyti **atviruosius koordinavimo metodus**;
- Europos **politikos eksperimentų** vykdymas, vadovaujamas aukšto lygio valdžios institucijų ir apimantis praktinius politikos priemonių bandymus keliose šalyse, remiantis patikimais vertinimo metodais. Pagal ES jaunimo strategiją taip pat bus teikiama finansinė parama sistemoms, kuriose veikia nacionalinės darbo grupės, kiekvienos nacionalinės institucijos sudarytos palaikant ES jaunimo dialogą nacionaliniu lygmeniu;
- veiksmai siekiant rinkti svarbius įrodymus ir žinias apie švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto sistemas ir politiką nacionaliniu ir Europos lygmenimis, kad būtų galima lengviau formuoti pagrįstą politiką. Įrodymai bus renkami ir analizuojami per **ES masto arba tarptautines apklausas ir tyrimus, taip pat remiantis konkrečių temų ir šalių specialiosiomis žiniomis**;
- veiksmai, kuriais sudaromos palankesnės sąlygos **įgūdžių ir kvalifikacijų skaidrumui ir pripažinimui, taip pat mokymosi kreditų perkėlimui** siekiant skatinti kokybės užtikrinimą, remti neformaliojo ir savaiminio mokymosi rezultatų patvirtinimą, įgūdžių valdymą ir orientavimą. Ši sritis taip pat apims paramą nacionalinio ir Europos lygmenų įstaigoms ir tinklams, sudarantiems palankias sąlygas mainams visoje Europoje, ir lanksčių mokymosi trajektorijų, susiejančių įvairias švietimo, mokymo ir jaunimo sritis, taip pat formaliojo, neformaliojo ir savaiminio mokymosi aspektus, kūrimą;
- veiksmai, kuriais skatinamas **politinis** dialogas su suinteresuotaisiais subjektais Europos Sąjungoje ir už jos ribų, pavyzdžiui, per konferencijas, renginius ir kitą veiklą, dalyvaujant švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto politikos formuotojams, specialistams ir kitiems suinteresuotiesiems subjektams, siekiant didinti informuotumą apie atitinkamas Europos politikos darbotvarkes ir populiarinti Europą kaip perspektyvių studijų ir mokslinių tyrimų vietą;
- **bendradarbiavimas su tarptautinėmis organizacijomis** (tokiomis kaip EBPO ir Europos Taryba), turinčiomis pripažintą kompetenciją ir analitinių pajėgumų, siekiant didinti švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto sričių politikos poveikį ir pridėtinę vertę.

„JEAN MONNET“ VEIKSMAI

„Jean Monnet“ veiksmų srityje remiama:

- **„Jean Monnet“ veiksmai aukštojo mokslo srityje.** Šiais veiksmais remiamos aukštojo mokslo institucijos Europoje ir už jos ribų siekiant skatinti dėstymą ir mokslinius tyrimus Europos integracijos temomis bei politines diskusijas dėl Sąjungos politikos prioritetų ir mainus tarp akademinės bendruomenės ir politikos formuotojų. Remiami šie papildomi veiksmai: **„Jean Monnet“ moduliai –** vienos ar daugiau Europos Sąjungos studijų disciplinų trumpos mokymo programos; **„Jean Monnet“ profesūra –** ilgesnis Europos Sąjungos studijų specializaciją turinčio dėstytojo darbas, skiriamas pavieniams universitetų profesoriams; **„Jean Monnet“ kompetencijos centrai –** vietos, kuriose kaupiamos įvairių Europos studijų disciplinų aukšto lygio ekspertų žinios, taip pat inicijuojama tarpvalstybinė veikla ir užmezgami sisteminiai ryšiai su kitų šalių akademinėmis institucijomis;
- **„Jean Monnet“ veiksmai kitose švietimo ir mokymo srityse.** Šiuo veiksmu skatinama didinti ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo įstaigų žinias apie Europos Sąjungą. Siekiama suteikti galimybių švietimo paslaugų teikėjams kurti ir teikti švietimo turinį besimokantiems asmenims, mokytojų rengimo paslaugų teikėjams, kad mokytojams būtų teikiamos metodikos ir naujausios žinios apie Europos Sąjungos reikalus, skatinamos diskusijos ir bendrojo ugdymo bei profesinio mokymo įstaigų atstovų ir suinteresuotųjų subjektų keitimasis informacija apie Europos Sąjungos dalykinių sričių studijas. Remiami šie papildomi veiksmai: **mokytojų rengimas** – struktūrinių mokymo apie ES reikalus pasiūlymų mokytojams rengimas ir teikimas; **ES mokymosi iniciatyva** siekiama skatinti geresnį supratimą bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo sistemoje (ISCED 1–4 lygmenys);
- **„Jean Monnet“ politiniai debatai**: **„Jean Monnet“ aukštojo mokslo tinklai,** suburti atsižvelgiant į konkrečią su Komisijos prioritetu susijusią temą, rinks, dalysis ir su partneriais aptars mokslinių tyrimų išvadas, dalykų turinį ir patirtį, produktus (tyrimus, straipsnius, dalykų turinį ir t. t.). **Kitų švietimo ir mokymo sričių tinklai,** dalijimasis komandinio mokymo gerąja patirtimi šalių grupėje;
- **parama paskirtosioms institucijoms.** Pagal veiksmą remiamos institucijos, kurios siekia Europos interesus atitinkančių tikslų ir teikia Sąjungai, jos valstybėms narėms ir piliečiams kokybiškas konkrečių prioritetinių dalykinių sričių paslaugas. Šių institucijų pagrindinė veikla ir aprėptis apima mokslinius tyrimus, įskaitant būsimai politikai reikalingų duomenų rinkimą ir analizę, tarptautinių organizacijų būsimų darbuotojų ir valstybės tarnautojų (ypač teisės ir valdymo srityse) tiesioginį ir nuotolinį mokymą, renginių Sąjungos prioritetinėmis temomis organizavimą, taip pat konkrečių rezultatų ir bendros informacijos sklaidą plačiajai visuomenei.

KOKS YRA BIUDŽETAS?

Bendras orientacinis Programai iš ES biudžeto skiriamas septynerių metų (2021–2027 m.) finansinis paketas – daugiau kaip 26 mlrd. EUR[21]. Metinį biudžetą tvirtina biudžeto valdymo institucija. Su įvairiais ES biudžeto tvirtinimo etapais galima susipažinti adresu

https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/how-it-works/annual-lifecycle_enInformacijos apie konkrečių veiksmų biudžetą pateikiama 2025 m. „Erasmus+“ metinėje darbo programoje:

[21] Preliminarų finansinį Programos paketą sudaro 24,574 mlrd. EUR dabartinėmis kainomis ir papildoma 1,7 mlrd. EUR suma 2018 m. kainomis.

KAS ĮGYVENDINA PROGRAMĄ „ERASMUS+“?

EUROPOS KOMISIJA

Už programos „Erasmus+“ įgyvendinimą visų pirma atsako Europos Komisija. Ji valdo Programos biudžetą ir reguliariai nustato jos prioritetus, tikslus ir kriterijus. Be to, ji vadovauja bendram Programos įgyvendinimui, tolesnei susijusiai veiklai ir vertinimui Europos lygmeniu ir stebi, kaip tai atliekama. Europos Komisijai taip pat tenka bendra atsakomybė už struktūrų, atsakingų už Programos įgyvendinimą nacionaliniu lygmeniu, priežiūrą ir veiklos koordinavimą.

EUROPOS ŠVIETIMO IR KULTŪROS VYKDOMOJI ĮSTAIGA (EACEA)

Europos lygmeniu už įvairių programos „Erasmus+“ veiksmų įgyvendinimą atsako Europos Komisijos Europos švietimo ir kultūros vykdomoji įstaiga (EACEA). EACEA įgyvendina Programą tiesioginio valdymo būdu. Be šiame Vadove teikiamos informacijos, atitinkami dokumentai ir paraiškų formos, susijusios su šiame Vadove pristatomais ir vykdomosios įstaigos valdomais veiksmais skelbiama ES Finansavimo ir konkursų portale: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home.

Vykdomoji įstaiga yra atsakinga už šių projektų valdymą per visą jų gyvavimo ciklą – pradedant Programos viešinimu, dotacijų paraiškų vertinimu ir projektų stebėsena ir baigiant projekto ir Programos rezultatų sklaida. Ji taip pat atsako už specialius kvietimus teikti paraiškas dėl kai kurių į šį vadovą neįtrauktų Programos veiksmų.

Europos Komisija, visų pirma per vykdomąją įstaigą, taip pat atsako už:

- pagal Programą remiamų sričių tyrimus;
- mokslinių tyrimų ir faktais grindžiamos veiklos vykdymą per „Eurydice“ tinklą;
- Programos matomumo ir poveikio visai sistemai didinimą vykdant Programos rezultatų sklaidos ir panaudojimo veiklą;
- įstaigų ir tinklų, remiamų pagal programą „Erasmus+“, sutarčių valdymo ir finansavimo užtikrinimą;
- konkursų teikti paslaugas pagal šią Programą valdymą.

NACIONALINĖS AGENTŪROS

Programa „Erasmus+“ dažniausiai įgyvendinama netiesioginio valdymo būdu, o tai reiškia, kad Europos Komisija biudžeto vykdymo užduotis patiki nacionalinėms agentūroms. Taip siekiama kuo labiau priartinti „Erasmus+“ prie dotacijų gavėjų ir pritaikyti ją prie nacionalinių švietimo, mokymo ir jaunimo sistemų įvairovės. Šiuo tikslu kiekviena ES valstybė narė ar Programos asocijuotoji trečioji valstybė yra paskyrusi vieną ar kelias nacionalines agentūras[22] (jų kontaktinius duomenis žr. adresu https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/contact_en). Šios nacionalinės agentūros remia ir įgyvendina Programą nacionaliniu lygmeniu ir yra tarpininkės tarp Europos Komisijos ir dalyvaujančiųjų vietos, regiono ir nacionalinio lygmens organizacijų. Jų užduotys yra:

- teikti galimiems dotacijų gavėjams tinkamą informaciją apie programą „Erasmus+“;
- užtikrinti sąžiningą ir skaidrų savo šalies finansuotinų projektų paraiškų atranką;
- stebėti ir vertinti Programos įgyvendinimą savo šalyje;
- remti projektų paraiškų teikėjus ir dalyvaujančiąsias organizacijas per visą projektų gyvavimo ciklą;
- veiksmingai bendradarbiauti su nacionalinių agentūrų tinklu ir Europos Komisija;
- skatinti ir užtikrinti Programos matomumą;
- skatinti skleisti ir naudoti Programos rezultatus vietos ir nacionaliniu lygmenimis.

[22] „Erasmus+“. Nacionalinės agentūros: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/contacts/national-agencies?facets__permanent%7Cfield_eac_topics=1964

Be to, nacionalinės agentūros atlieka svarbų tarpininkių vaidmenį plėtojant politiką ir kokybiškai įgyvendinant programą „Erasmus+“, nes jos:

- vykdo projektus ir veiklą (kaip antai mokymo ir bendradarbiavimo veiklą bei tinklaveiką), apimančius ne vien projektų gyvavimo ciklo valdymo užduotis, kuriais remiamas kokybiškas Programos įgyvendinimas ir (arba) skatinama tobulinti Programos remiamų sričių politiką;
- remia naujus Programos dalyvius, mažiau patirties turinčias organizacijas ir mažiau galimybių turinčias tikslines grupes, siekdamos pašalinti visaverčio dalyvavimo Programoje kliūtis;
- siekia, bendradarbiaudamos su išorės organizacijomis ir nacionalinėmis institucijomis, didinti Programos poveikį atitinkamose jų veiksmų srityse šalies ir Europos Sąjungos mastu.

Nacionalinės agentūros teikia paramą potencialiems pareiškėjams ir dotacijų gavėjams visais Programos įgyvendinimo etapais, nuo pirmojo kontakto teikiant paraišką iki projekto įgyvendinimo ir baigiamojo vertinimo. Šis požiūris atitinka atrankos procedūrų teisingumo ir skaidrumo principus. Jis pagrįstas idėja, kad, siekiant visiems užtikrinti lygias galimybes, būtina remti Programos tikslines grupes, naudojant jų poreikiams pritaikytas konsultavimo, orientavimo, stebėsenos ir ugdomojo vadovavimo sistemas.

Atitinkamas kvietimas teikti paraiškas dėl „Erasmus+“ nacionalinių agentūrų valdomų veiksmų skelbiamas „Erasmus+“ svetainėje[23] ir viešinami nacionalinių agentūrų svetainėse.

[23] Programos „Erasmus+“ dokumentų biblioteka: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/resources-and-tools/documents-and-guidelines

KOKIOS KITOS ORGANIZACIJOS DALYVAUJA ĮGYVENDINANT PROGRAMĄ?

Be minėtų institucijų, įgyvendinant programą „Erasmus+“ prisideda toliau nurodyti išteklių centrai ir informacijos biurai, platformos, žinių ir ekspertų tinklai.

SALTO METODINIAI CENTRAI

SALTO metodinių centrų tikslas yra sistemiškai didinti programos „Erasmus+“ kokybę ir poveikį teikiant „Erasmus+“ nacionalinėms agentūroms ir kitiems švietimo, mokymo ir darbo su jaunimu srityse dirbantiems subjektams praktinės patirties, išteklių, informacijos ir vykdant mokymo veiklą konkrečiose srityse. Be kita ko, ši veikla apima kursų, seminarų, praktinių seminarų, pažintinių vizitų, forumų, bendradarbiavimo ir partneryste grindžiamos veiklos organizavimą pagal „Erasmus+“ prioritetines temas.

Kiekvienas SALTO metodinis centras gali apimti visas arba tik kelias Programos sritis. Atsižvelgiant į jų veiklos sritį, SALTO metodiniai centrai gali vykdyti veiklą teminėse, regioninėse (Rytų partnerystės šalys ir Rusija, pietinio Vidužemio jūros regiono šalys, Vakarų Balkanų šalys) arba paramos (Europos solidarumo korpusas, mokymo ir bendradarbiavimo veikla) srityse. Pavyzdžiui, regioniniai SALTO centrai apima tik jaunimo srities veiksmus.

Be to, SALTO metodiniai centrai SALTO svetainėje siūlo įvairias internetines priemones ir duomenų bazes, pavyzdžiui, Europos mokymo veiklos apžvalgą, su jaunimu dirbantiems asmenims pristatomą Europos mokymo kalendoriuje, švietimo veiklos priemones ir metodus, mokymosi internetu galimybes, mokymo vadovų ir asmenų, galinčių pasidalyti patirtimi darbo su jaunimu srityje, duomenų bazę ir galimybę ieškoti organizacijų partnerių. SALTO metodinių centrų užduotys apima programos pasiekimų ir konkrečiose srityse įgytos patirties stebėseną ir pristatymą.

SALTO METODINIAI CENTRAI, REMIANTYS PROGRAMOS „ERASMUS+“ HORIZONTALIUOSIUS PRIORITETUS

Atsižvelgiant į programos „Erasmus+“ horizontaliuosius prioritetus, šiuos prioritetus remia keturi SALTO metodiniai centrai:

SALTO ĮTRAUKTIES IR ĮVAIROVĖS CENTRAI

Du SALTO metodiniai centrai dirba kartu, kad visose Programos srityse būtų remiamas įtraukties ir įvairovės prioritetas: vienas iš jų veikia švietimo ir mokymo srityje, kitas – jaunimo reikalų srityje.

Šių SALTO metodinių centrų misija – gerinti programos „Erasmus+“ projektų kokybę ir poveikį, kad Programa taptų įtraukesnė ir įvairesnė.

Tiksliau, šie SALTO centrai taip pat veikia kaip įrodymais pagrįstų žinių centrai ir nešališki tarpininkai, kurie remiasi praktinėmis žiniomis ir patirtimi, įgyta valdant programas įtraukties ir įvairovės srityje. Tai reiškia, kad reikia nuolat kaupti žinias ir patirtį, įgytą įgyvendinant programą šioje teminėje srityje, ir nukreipti jas į programos kūrimą, bendradarbiaujant su nacionalinių agentūrų tinklu ir Komisija per atitinkamas platformas. Be to, šie SALTO centrai padeda nacionalinėms agentūroms įgyvendinti Programą taip, kad būtų praktiškai taikomi atitinkami politiniai sprendimai (pavyzdžiui, Tarybos išvados ir (arba) rezoliucijos), tarpusavio mokymosi veiklos rezultatai ir sprendimai dėl įtraukties ir įvairovės prioriteto.

Pagrindinės **SALTO įtraukties ir įvairovės centrų** pareigos yra šios:

- gerinti programos „Erasmus+“ projektų ir veiklos kokybę ir didinti jų poveikį, daugiausia dėmesio skiriant įtraukties ir įvairovės prioritetui;
- padėti optimizuoti programoje „Erasmus+“ nustatyto įtraukties ir įvairovės prioriteto įgyvendinimą, stebėseną ir tolesnius veiksmus švietimo, mokymo ir jaunimo srityje;
- imtis svarbaus vaidmens padedant nacionalinėms agentūroms atlikti projektų analizę ir poveikio vertinimą, daugiausia dėmesio skiriant įtraukties ir įvairovės prioritetui švietimo, mokymo ir jaunimo srityje.

SALTO ŽALIOSIOS PERTVARKOS IR DARNAUS VYSTYMOSI CENTRAS

Į žaliąją pertvarką ir darnų vystymąsi orientuotas SALTO metodinis centras apima visas programos „Erasmus+“ sritis ir padeda spręsti su klimato kaita susijusias problemas, vykdydamas savo programas, kuriose nagrinėjamos su klimatu ir aplinka susijusios temos.

Šis SALTO centras remia aplinkos apsaugos, tvarumo ir kovos su klimato kaita prioriteto įgyvendinimą naujose programose pagal Europos žaliojo kurso ir Klimato pakto nuostatas, remia Europos švietimo erdvės veiksmus, susijusius su švietimu klimato ir tvarumo klausimais, ir tiesiogiai prisideda prie vieno iš 11 Europos jaunimo tikslų (tvari žalioji Europa), įtrauktų į ES jaunimo strategiją, įgyvendinimo. Pagrindinės **SALTO žaliosios pertvarkos ir darnaus vystymosi centro** pareigos yra šios:

- gerinti programos „Erasmus+“ projektų ir veiklos kokybę ir didinti jų poveikį, daugiausia dėmesio skiriant tvarumui ir kovai su klimato kaita;
- padėti optimizuoti aplinkos apsaugos, tvarumo ir kovos su klimato kaita prioriteto įgyvendinimą, stebėseną ir tolesnę veiklą, kaip nustatyta programoje „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso programoje;
- imtis svarbaus vaidmens padedant nacionalinėms agentūroms atlikti projektų analizę ir poveikio vertinimą, daugiausia dėmesio skiriant programų aplinkos apsaugos, tvarumo ir kovos su klimato kaita prioritetui.

SALTO SKAITMENINIS CENTRAS

SALTO skaitmeninių išteklių centras apima visas programos „Erasmus+“ sritis ir, atsižvelgiant į Skaitmeninio švietimo veiksmų planą, dvi Tarybos rekomendacijas dėl a) pagrindinių sėkmingo skaitmeninio švietimo ir mokymo įgalinamųjų veiksnių ir b) skaitmeninių įgūdžių ugdymo švietimo ir mokymo srityje gerinimo ir pagrindinius jaunimui skirtus politikos dokumentus, padeda įgyvendinti horizontalųjį skaitmeninį prioritetą pagal programą „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso programas, siekiant nuolat gerinti skaitmeninio švietimo ir mokymo bei skaitmeninių aspektų jaunimo srityje kokybę ir įtrauktį. SALTO skaitmeninių išteklių centras veikia kaip įrodymais grindžiamas žinių centras skaitmeninio švietimo, mokymo ir jaunimo reikalų srityje ir nukreipia savo įgaliojimų srityje sukauptas žinias į programų ir politikos formavimą. Pagrindinės SALTO skaitmeninio centro pareigos yra šios:

- gerinti mūsų programų projektų ir veiklos kokybę ir didinti jų poveikį, daugiausia dėmesio skiriant skaitmeniniams prioritetams;
- padėti optimizuoti skaitmeninių švietimo, mokymo ir jaunimo reikalų prioritetų įgyvendinimą, stebėseną ir tolesnę veiklą, kaip nustatyta programoje „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso programoje;
- imtis svarbaus vaidmens padedant nacionalinėms agentūroms sėkmingai įgyvendinti skaitmeninius prioritetus, taip pat atlikti projektų, kuriuose daugiausia dėmesio skiriama programų skaitmeniniams prioritetams, analizę ir poveikio vertinimą, taip prisidedant prie politikos formavimo ir suinteresuotųjų subjektų forumų veiklos, visų pirma Europos skaitmeninio švietimo centre.

SALTO DALYVAVIMO IR INFORMAVIMO CENTRAS

SALTO dalyvavimo ir informacijos išteklių centras apima visas programos „Erasmus+“ sritis ir rengia strateginius ir novatoriškus veiksmus, kuriais skatinamas aktyvus dalyvavimas demokratiniame gyvenime, be kita ko:

- rengia pareiškėjams ir dotacijų gavėjams skirtas gaires, kuriomis visų pirma būtų skatinamas dalyvavimas priimant demokratinius sprendimus ir dalyvavimas pilietiniame ir socialiniame gyvenime vykdant savanorišką veiklą ar imantis vaidmens bendruomenės organizacijose;
- visoms nacionalinėms agentūroms teikia gaires ir paramą, susijusią su naujausiomis strategijomis, kaip informuoti didesnį asmenų skaičių, gerinti informavimo veiklos kokybę ir didinti jos poveikį, taip pat jos įtraukumą ir projektų rezultatų tvarumą bei perkeliamumą. Be šių SALTO centrų, du konkrečiose srityse veikiantys SALTO metodiniai centrai prisideda prie nacionalinių agentūrų ir dotaciją gaunančių organizacijų

gebėjimų dirbti įgyvendinant programą „Erasmus+“ ugdymo, palengvindami nacionalinių agentūrų ir įvairių suinteresuotųjų subjektų tarpvalstybinį bendradarbiavimą, tinklaveiką ir tarpusavio mokymąsi, daugiausia vykdydami mokymo ir bendradarbiavimo veiklą.

Mokymo ir bendradarbiavimo veiklą organizuoja „Erasmus+“ nacionalinės agentūros, siekdamos sukurti pridėtinę vertę ir pagerinti bendrą „Erasmus+“ programos kokybę. Mokymo ir bendradarbiavimo veikla gali būti praktiniai seminarai, seminarai ir kitų rūšių renginiai ar veikla (pvz., moksliniai tyrimai), kuriais daugiausia dėmesio skiriama dalijimuisi gerąja patirtimi, įgyta patirtimi ir kurie suteikia galimybę užmegzti ryšius tarp programos „Erasmus+“ suinteresuotųjų subjektų. Visų pirma, ryšių užmezgimo seminarai yra veiksmingas būdas naujiems dalyviams rasti partnerių. Mokymo ir bendradarbiavimo veiklos dalyviais gali būti institucijų, kurios jau dalyvauja programoje „Erasmus+“ arba ketina teikti paraiškas dėl dotacijos pagal Programą, atstovai.

SALTO MOKYMO IR BENDRADARBIAVIMO ŠVIETIMO IR MOKYMO SRITYJE CENTRAS

- suteikia platformą, skirtą Europos mokymo ir bendradarbiavimo veiklai remti;
- leidžia suinteresuotiesiems subjektams, be kita ko, didinti savo organizacijų pajėgumus, kad būtų galima visapusiškai pasinaudoti programos „Erasmus+“ teikiamomis galimybėmis;
- dalytis gerąja patirtimi Europos šalyse, rasti partnerių ar didinti savo projektų poveikį Europos lygmeniu.

Daugiau informacijos: www.salto-et.net.

SALTO MOKYMO IR BENDRADARBIAVIMO JAUNIMO REIKALŲ SRITYJE CENTRAS

SALTO mokymo ir bendradarbiavimo metodinis centras daugiausia dėmesio skiria strateginių ir novatoriškų veiksmų plėtojimui, kad būtų užtikrintas bendras kokybiškas požiūris į mokymo strategijas ir veiklą jaunimo reikalų srityje, taip pat neformaliojo ir savaiminio mokymosi pripažinimas dirbant su jaunimu visoje Europoje. Be kita ko:

- plėtojami ir įgyvendinami strategijos „Youthpass“ procesai, veikla ir priemonės, kuriais remiamas ir skatinamas neformaliojo ir savaiminio mokymosi veiklos bei darbo su jaunimu pripažinimas ir patvirtinimas;
- plėtojami ir įgyvendinami Europos mokymo strategijos procesai, veikla ir priemonės jaunimo reikalų srityje, kuriais remiamas gebėjimų stiprinimas ir darbo su jaunimu kokybės gerinimas Europoje;
- įvairiais mokymais, priemonėmis ir praktiniais leidiniais bei rekomendacijomis didinama jaunimo projektų kokybė;
- įgyvendinant žinių valdymo ir darbuotojų mokymo programas teikiama parama nacionalinių agentūrų darbuotojams.

REGIONINIAI SALTO METODINIAI CENTRAI JAUNIMO REIKALŲ SRITYJE

Trys regioniniai SALTO centrai – SALTO **SOUTH EAST EUROPE**, SALTO **EASTERN EUROPE** ir **CAUCASUS** ir SALTO **EUROMED** – skatina strateginį ir novatorišką bendradarbiavimą tarp suinteresuotųjų subjektų iš ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių ir trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso srityje, siekiant:

- toliau didinti projektų ir partneryščių skaičių, kokybę ir poveikį;
- remti darbą su jaunimu ir jaunimo politikos plėtojimą trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, atitinkamai Vakarų Balkanuose, Rytų partnerystės šalyse, Rusijoje ir pietinėse Vidužemio jūros regiono šalyse.

Daugiau informacijos: www.salto-et.net ir www.salto-youth.net.

INFORMACIJOS BIURAI

Nacionaliniai „Erasmus+“ biurai

Tam tikrose trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės (Vakarų Balkanuose, Rytų kaimynystės šalyse, pietinėse Vidužemio jūros regiono šalyse, Vidurinėje Azijoje), Komisijai, vykdomajai įstaigai ir vietos valdžios institucijoms įgyvendinti programą „Erasmus+“ padeda nacionaliniai „Erasmus+“ biurai. Šiose šalyse jie yra pagrindinis ryšių punktas šių šalių suinteresuotiesiems subjektams, dalyvaujantiems programoje „Erasmus+“ aukštojo mokslo, profesinio mokymo, jaunimo ir sporto srityse. Šie biurai padeda didinti informuotumą apie programą „Erasmus+“, jos matomumą, aktualumą, veiksmingumą ir tarptautiškumą.

Nacionaliniai „Erasmus+“ biurai atsako už:

- informacijos apie „Erasmus+“ veiklą (įskaitant veiklą aukštojo mokslo, profesinio mokymo, jaunimo ir sporto srityse), kurioje gali dalyvauti atitinkamos šalys, teikimą;
- potencialių pareiškėjų konsultavimą ir rėmimą;
- aukštojo mokslo reformos ekspertų (HERE tinklo) vietos grupės veiklos koordinavimą;
- dalyvavimą atliekant tyrimus ir organizuojant renginius;
- paramą dialogui politikos klausimais;
- ryšius su vietos valdžios institucijomis ir ES delegacijomis;
- savo šalies pirmiau nurodytų sričių politikos raidos stebėjimą.

Programos „Erasmus+“ nacionaliniai ryšių punktai

Atitinkamose trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, (kaip antai Šiaurės ir Pietų Amerikoje, Užsachario Afrikoje, Artimuosiuose Rytuose, Azijoje ir Ramiojo vandenyno regione) Komisijai, vykdomajai įstaigai ir vietos valdžios institucijoms padeda nacionalinių ryšių punktų tinklas, teikiantis gaires, praktinę informaciją ir pagalbą visais dalyvavimo programoje „Erasmus+“ klausimais aukštojo mokslo, jaunimo, profesinio mokymo ir sporto srityse. Šie ryšių punktai, į kuriuos gali kreiptis visi atitinkamos šalies suinteresuotieji subjektai, padeda didinti informuotumą apie programos „Erasmus+“ tarptautiškumą, jos matomumą, aktualumą, veiksmingumą ir poveikį.

Nacionaliniai akademinio pripažinimo informacijos centrai (NARIC)

NARIC tinklas teikia informaciją apie kitose Europos šalyse įgytų diplomų ir studijų laikotarpių pripažinimą, taip pat konsultuoja dėl užsienio akademinių diplomų pripažinimo toje šalyje, kurioje įsteigtas atitinkamas NARIC centras. NARIC tinklas teikia patikimų patarimų ne tik tiems, kurie vyksta į užsienį darbo arba tolesnio mokymosi tikslais, bet ir institucijoms, studentams, konsultantams, tėvams, mokytojams ir potencialiems darbdaviams.

Europos Komisija remia NARIC tinklo veiklą skatindama šalių keitimąsi informacija ir patirtimi, geriausios praktikos nustatymą, šios srities sistemų ir politikos lyginamąją analizę, taip pat diskusijas švietimo politikai aktualiais klausimais ir jų analizę.

Daugiau informacijos pateikiama adresu www.enic-naric.net.

„Eurodesk“ tinklas

„Eurodesk“ tinklas teikia informacines paslaugas, informuodamas jaunimą ir su jaunimu dirbančius asmenis apie švietimo, mokymo ir jaunimo galimybes Europoje ir apie jaunimo dalyvavimą Europos veikloje.

Visose ES valstybėse narėse ir Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse veikiantis „Eurodesk“ tinklas, kurį Europos lygmeniu koordinuoja Briuselyje veikiantis „Eurodesk“ biuras, atsako į klausimus ir teikia informaciją apie finansavimą, renginius ir leidinius. Jis taip pat padeda nuolat atnaujinti Europos jaunimo portalo turinį.

Europos jaunimo portale teikiama Europos ir nacionalinio lygmens informacija ir siūloma Europoje gyvenantiems, besimokantiems ir dirbantiems jaunuoliams patrauklių galimybių. Informacija teikiama 28 kalbomis.

Europos jaunimo portalą rasite adresu www.youth.europa.eu. Daugiau informacijos apie „Eurodesk“ pateikiama adresu www.eurodesk.eu.

„Otlas“ – jaunimo srityje dirbančioms organizacijoms skirta partnerių paieškos priemonė

Viena iš SALTO jaunimo metodiniuose centruose prieinamų priemonių yra „Otlas“ – centralizuota internetinė partnerių paieškos priemonė jaunimo srityje veikiančioms organizacijoms. Organizacijos gali registruotis „Otlas“ sistemoje nurodydamos savo kontaktinius duomenis ir interesų sritis ir pateikti partnerių projektų idėjoms įgyvendinti paieškos anketas.

Daugiau informacijos pateikiama adresu www.salto-et.net arba www.salto-youth.net/tools/otlas-partner-finding.

PLATFORMOS IR PRIEMONĖS

„Erasmus+“ projektų rezultatų platforma

„Erasmus+“ projektų rezultatų platformoje galima rasti su visais pagal programą „Erasmus+“ finansuotais projektais susijusią informaciją ir rezultatus. Organizacijos gali pasisemti idėjų iš gausios prieinamos informacijos apie projektus ir naudotis įgyvendinant programą „Erasmus+“ pasiektais rezultatais ir sukaupta patirtimi.

Platformoje rodoma projekto informacija ir rezultatai turi visiškai atitikti asmens duomenų taisykles ir taikytinus teisės aktus. Tai visų pirma užtikrina projekto dotacijos gavėjai, kuriuos prižiūri už projektus atsakingi agentūrų pareigūnai.

Galima atlikti projektų paiešką naudojant reikšminius žodžius, taip pat pagal pagrindinį veiksmą, metus, šalį, temą, rezultatų pobūdį ir t. t. Siekiant atsižvelgti į naujausius projektus, paieškos kriterijus galima išsaugoti ir nuolat atnaujinti pagal iš anksto nustatytus kriterijus. Ypač akcentuojami gerąja patirtimi laikomi projektai, nustatyti pagal jų svarbą politikai, poveikį ir komunikacijos potencialą.

Erasmus+“ projektų rezultatų platformos adresas www.ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects.

Europos mokyklinio ugdymo platforma (ESEP) ir „eTwinning“

Europos mokyklinio ugdymo platforma yra visų mokyklinio ugdymo sektoriaus suinteresuotųjų subjektų – mokyklų darbuotojų, tyrėjų, politikos formuotojų ir kitų specialistų – susitikimo vieta, kurioje susitinka visų lygių atstovai, pradedant ankstyvojo ugdymo ir priežiūros įstaigomis ir baigiant pradinėmis ir vidurinėmis mokyklomis, įskaitant pirminį profesinį rengimą ir mokymą.

Šioje platformoje taip pat veikia **„eTwinning“** – bendrojo ugdymo įstaigų mokytojų ir mokyklų darbuotojų bendruomenė, veikianti saugioje erdvėje, prie kurios gali prisijungti tik nacionalinių paramos organizacijų patvirtinti darbuotojai. Dalyviai gali dalyvauti įvairioje veikloje: vykdyti projektus kartu su kitomis bendrojo ugdymo įstaigomis ir klasėmis, diskutuoti su kolegomis ir plėtoti profesinę tinklaveiką, naudotis įvairiomis profesinio tobulėjimo galimybėmis (internetu ir tiesiogiai).

Iniciatyvoje „eTwinning“ dalyvaujantys mokytojai ir bendrojo ugdymo įstaigos yra remiami nacionalinių paramos organizacijų, kurie yra kompetentingų nacionalinių institucijų paskirtos organizacijos. Jie padeda bendrojo ugdymo įstaigoms registruotis, ieškoti partnerių ir vykdyti projektus, plačiau informuoja apie „eTwinning“ naudojimą, skiria apdovanojimus ir kokybės ženklus ir organizuoja mokytojų profesinio tobulėjimo veiklą.

Nacionalinių paramos organizacijų darbą koordinuoja centrinė paramos tarnyba (CSS), kuri taip pat yra atsakinga už Europos mokyklinio ugdymo platformos plėtrą ir mokytojų profesinio tobulėjimo veiklos organizavimą Europos lygmeniu.

Europos mokyklinio ugdymo platformą ir „eTwinning“ galima rasti adresu www.school-education.ec.europa.eu.

Europos suaugusiųjų mokymosi elektroninė platforma (EPALE)

Europos suaugusiųjų mokymosi elektroninė platforma (EPALE) yra Europos Komisijos iniciatyva, finansuojama pagal programą „Erasmus+“. Ji yra atvira suaugusiųjų mokymosi specialistams: bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojams, pedagogams ir savanoriams, taip pat politikos formuotojams, tyrėjams, žurnalistams ir akademinės bendruomenės nariams, kurių veikla susijusi su suaugusiųjų mokymusi.

Svetainėje pateikiama naujausia informacija apie šios srities raidą, kviečiama naudotis interaktyviaisiais tinklais ir taip užmegzti ryšius su kitais dalyviais visoje Europoje, diskutuoti ir dalytis gerąja patirtimi. Kartu su daugybe priemonių ir įvairiu turiniu EPALE siūlo konkrečių priemonių, kurios yra itin aktualios esamiems ar potencialiems „Erasmus+“ dotacijų gavėjams. Keli pavyzdžiai:

- kursų ir renginių kalendorius;
- partnerių paieškos priemonė, padedanti rasti partnerių rengiamam ES finansuojamam projektui arba rasti ar kitiems pasiūlyti darbo stebėjimo galimybių;
- kursų katalogas, kuriame lankytojai gali rasti pačių įvairiausių internetinių ir neinternetinių kursų;
- praktikos bendruomenės, teikiančios papildomų galimybių palaikyti ryšius su panašių interesų turinčiais asmenimis ir organizacijomis;
- bendradarbiavimui skirtos erdvės, užtikrinančios saugią aplinką, kurioje projekto partneriai gali parengti savo projektą;
- **„Erasmus+Space“** – saugi ir patikima priemonė, skirta visų pirma „Erasmus+“ 1 ir 2 pagrindinių veiksmų projektų koordinatoriams ir partneriams, kad jie galėtų įgyvendinti mišriojo mobilumo ir (arba) bendradarbiavimo veiklą ir naudotis šia priemone projekto valdymo ir rezultatų sklaidos tikslais;
- išteklių centras, kuriame projekto dotacijos gavėjai gali rasti pagal projektą arba jų organizacijoje parengtos medžiagos ir (arba) skelbti straipsnius, mokomąją medžiagą, ataskaitas, vadovus ir bet kokią kitą medžiagą, ir kuris teikia papildomų sklaidos galimybių;
- tinklaraštis, kuriame projektų dalyviai gali dalytis savo patirtimi arba pateikti vaizdo įrašus, kuriuose neformaliai ir vaizdingai parodo savo veiklos rezultatus.

ES finansuojamų projektų dalyviai skatinami šioje platformoje dalytis informacija apie savo veiklą ir rezultatus per jos tinklaraščio įrašus, naujienų skyrelį, pranešimus apie renginius ir kt.

EPALE administruoja centrinė paramos tarnyba ir ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių paramos organizacijų tinklas, atsakingas už aktualios informacijos teikimą ir suinteresuotųjų subjektų skatinimą naudotis platforma ir prie jos prisidėti.

EPALE rasite adresu www.epale.ec.europa.eu.

Su veiksmingu mokymusi susijusi savianalizė skatinant novatoriškų švietimo technologijų naudojimą (SELFIE)

SELFIE (*Self-reflection on Effective Learning by Fostering the use of Innovative Educational technologies* (Su veiksmingu mokymusi susijusi savianalizė skatinant novatoriškų švietimo technologijų naudojimą)) – nemokama, daugiakalbė, internetinė savianalizės priemonė, padedanti bendrojo ugdymo mokykloms ir profesinio mokymo įstaigoms didinti skaitmeninius pajėgumus.

Priemone „SELFIE mokykloms“ anonimiškai renkamos mokinių, mokytojų ir mokyklos vadovų nuomonės apie tai, kaip jų įstaigoje naudojamasi technologijomis. Tai daroma pateikiant trumpus teiginius ir klausimus ir taikant paprastą 1–5 balų skalę. Pagal šią informaciją priemonė sukuria ataskaitą – momentinį mokyklos stipriųjų ir silpnųjų pusių technologijų naudojimo srityje vaizdą (asmenukę (SELFIE)). Priemonė SELFIE, parengta daugiau kaip 30 kalbų, prieinama visoms Europos ir kitų šalių pradinėms, vidurinėms ir profesinėms mokykloms. Ja naudotis gali visos mokyklos – ne tik turinčios pažangią infrastruktūrą, įrangą ir technologijas.

COVID-19 pandemija išryškino didžiulį perėjimą prie skaitmeninių technologijų prasidėjus nuotoliniam darbui ir mokymuisi, įskaitant profesinio mokymo srityje. Taip pat paaiškėjo, kad sudėtinga toliau vykdyti profesinio mokymo dalį sudarantį

mokymąsi darbo vietoje įmonėse, todėl dar svarbiau skubiai skaitmeninėmis priemonėmis užtikrinti, kad profesijos mokytojų ir įmonių instruktorių dialogas būtų veiksmingesnis.

Įgyvendinant Skaitmeninio švietimo veiksmų planą, visomis ES oficialiosiomis kalbomis prieinama mokytojams skirta nauja priemonė („SELFIE mokytojams“) leidžia mokytojams įsivertinti savo skaitmeninę kompetenciją ir pasitikėjimą ir greitai gauti grįžtamąjį ryšį apie stipriąsias vietas ir spragas bei sritis, kuriose galima tobulėti. Priemone naudotis ir mokymo planą rengti mokytojai gali ir dirbdami grupėmis.

2021 m. spalio mėn. visomis ES oficialiosiomis kalbomis pradėjo veikti nauja priemonė SELFIE, skirta mokymuisi darbo vietoje. Ji padeda suartinti profesinio mokymo įstaigas ir įmones, kad šios kartu aptartų, kaip geriausia integruoti skaitmenines technologijas švietimo ir mokymo sistemose. Priemonė SELFIE mokantis darbo vietoje ne tik susieja tris mokyklų vadovų, profesinių mokyklų mokytojų ir besimokančių asmenų požiūrius, bet ir papildo juos ketvirtuoju – įmonių instruktorių – požiūriu. Toliau vystant priemonę SELFIE mokymuisi darbo vietoje, bus siekiama išsiaiškinti, kaip ši priemonė gali padėti stebėti ir plėtoti politiką šalies ir ES lygmenimis. Be to, reikėtų toliau analizuoti mokymuisi darbo vietoje skirtos priemonės SELFIE poveikį bendrovėms, kad būtų galima ištirti tolesnį bendrovių dalyvavimą arba toliau tobulinti priemonę, kad ji apimtų įvairius aspektus atsižvelgiant į bendrovių poreikius.

Priemonę SELFIE parengė Jungtinis tyrimų centras ir Švietimo, jaunimo, sporto ir kultūros generalinis direktoratas.

Daugiau informacijos apie SELFIE galima rasti adresu www.ec.europa.eu/education/schools-go-digital_en.

„HEInnovate“

„HEInnovate“ gairėmis ES ir kitų šalių aukštojo mokslo institucijoms siūloma ištirti savo inovacinius ir verslumo pajėgumus atliekant savianalizę pagal vieną ar kelis iš aštuonių galimų aspektų. Šie aspektai yra:

- lyderystė ir valdymas;
- organizaciniai pajėgumai: žmonės, ištekliai, paskatos ir atlygis;
- verslumo mokymas ir mokymasis;
- verslininkų rengimas ir rėmimas;
- skaitmeninė transformacija ir gebėjimai;
- verslumo ekosistema ir tinklai;
- tarptautiškumas;
- verslių aukštojo mokslo institucijų poveikis.

„HEInnovate“ taip pat yra praktikos bendruomenė ir jos ekspertai aukštojo mokslo institucijoms siūlo praktinius seminarus inovacijų diegimui ir dėstytojų pasirengimui gerinti siekiant plačiau skleisti šį požiūrį nacionaliniu lygmeniu. Interneto svetainėje pateikiama mokomosios medžiagos. Platformoje taip pat pristatomi atvejo tyrimai ir liudininkų pasakojimai skirtingiems su inovacijomis susijusių ES aukštojo mokslo institucijų įvairiems požiūriams iliustruoti. 2023 m. birželio mėn. pradėjo veikti patobulinta interneto svetainės versija: joje pateikiami atnaujinti pareiškimai (kurių pagrindu atliekamas įsivertinimas) ir rekomendacijos dėl tolesnių veiksmų, pateikiant veiksmų korteles.

Įgyvendinant pagal „Erasmus+“ finansuojamus projektus, tokius kaip Europos universitetų aljansas ir Inovacijų aljansas, raginama prireikus naudotis „HEInnovate“.

„HEInnovate“ adresas www.epale.ec.europa.eu.

Europos jaunimo portalas

Europos jaunimo portale teikiama Europos ir nacionalinio lygmens informacija ir siūloma Europoje gyvenantiems, besimokantiems ir dirbantiems jaunuoliams patrauklių galimybių. Taip pat skatinamas jaunimo dalyvavimas demokratiniame Europos gyvenime visų pirma per ES jaunimo dialogo ir kitas iniciatyvas, siekiant didinti jaunimo įtaką politikos formavimui.

Europos jaunimo portale taip pat teikiama kitiems jaunimo srityje dirbantiems suinteresuotiesiems subjektams skirta informacija 28 kalbomis. Ją galima rasti adresu www.youth.europa.eu.

Europos studento pažymėjimo iniciatyva

Europos studento pažymėjimo iniciatyva siekiama, kad būtų paprasčiau dalyvauti mobilumo veikloje mokymosi ir mokymo tikslais, todėl skaitmenizuojami visi pagrindiniai studentų mobilumo organizavimo elementai pradedant informacijos teikimu iki baigiant paraiškų teikimu bei pagalba įsikuriant priimančiojoje bendruomenėje užsienyje. Pagal šią iniciatyvą aukštojo mokslo institucijos ir studentai dabar gali naudotis „Erasmus+“ mobiliąja programėle ir „Erasmus“ be popierinių dokumentų tinklu („Erasmus without Paper Network“), kurie ateityje bus tobulinami, siekiant naudotojams suteikti naujų paslaugų ir funkcijų.

Naudodamiesi „Erasmus+“ mobiliąja programėle studentai gali vienoje vietoje internetu gauti visą reikiamą informaciją iki mainų laikotarpio užsienyje pradžios, jo metu ir jam pasibaigus. „Erasmus+“ mobiliojoje programėlėje informacijos apie dalyvavimą Programoje gali rasti ir kitų sektorių besimokantys asmenys. Programėlę galima parsisiųsti iš „App Store“ ar „Google Play“. Daugiau informacijos galima rasti adresu www.erasmus-plus.ec.europa.eu/european-student-card-initiative/erasmus-app.

„Erasmus“ be popierinių dokumentų tinkle aukštojo mokslo institucijos, prisijungusios prie centrinio ryšių kanalo, gali sklandžiai, saugiai ir paprastai keistis studentų mobilumo duomenimis, ir tai prisideda prie visiškai skaitmenizuoto mobilumo valdymo, įskaitant skaitmenines mokymosi sutartis ir skaitmeninius tarpinstitucinius susitarimus. Aukštojo mokslo institucijos, kurios ieško informacijos apie tai, kaip prisijungti prie „Erasmus“ be popierinių dokumentų tinklo ir juo naudotis, gali gauti informacijos, susipažinti su gairėmis ir mokomaisiais dokumentais, apsilankydamos „Erasmus“ be popierinių dokumentų tinklalapyje Europos studento pažymėjimo iniciatyvos portale adresu: www.erasmus-plus.ec.europa.eu/european-student-card-initiative/ewp.

ŽINIŲ IR EKSPERTŲ TINKLAI

Tinklas „Eurydice“

Tinkle „Eurydice“ daugiausia dėmesio skiriama visų lygmenų švietimo struktūrai ir organizavimui Europoje ir siekiama padėti užtikrinti geresnį Europos švietimo sistemų tarpusavio supratimą. Asmenims, atsakingiems už Europos švietimo sistemas ir politiką, šis tinklas teikia visą Europą apimančią lyginamąją analizę ir konkrečią šalių informaciją, susijusią su švietimo ir jaunimo sritimis, kuri turėtų jiems padėti priimti sprendimus.

Tinklas „Eurydice“ – gausios informacijos šaltinis, apimantis išsamius nacionalinių švietimo sistemų aprašymus ir apžvalgas (Nacionalinės švietimo sistemos ir politika), lyginamąsias temines ataskaitas konkrečiomis Bendrijai aktualiomis temomis (Teminės ataskaitos), rodiklius ir statistinius duomenis (Pagrindiniai duomenų rinkiniai), taip pat su švietimu susijusių faktų ir skaičių rinkinį, apimantį, pavyzdžiui, nacionalines švietimo struktūras, mokyklų mokslo metų kalendorius, mokytojų atlyginimų ir privalomo mokymo laiko įvairiose šalyse ir įvairiais švietimo lygmenimis palyginimą (Faktai ir skaičiai).

Tinklą sudaro centrinis koordinavimo padalinys vykdomojoje įstaigoje ir nacionaliniai padaliniai ES valstybėse narėse ir Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse, taip pat – Albanijoje, Bosnijoje ir Hercegovinoje ir Juodkalnijoje.

Daugiau informacijos pateikiama adresu www.eurydice.eacea.ec.europa.eu.

Jaunimo nacionalinių korespondentų tinklo vikis

Pagal ES jaunimo strategiją ir siekiant pagerinti jaunimo klausymų išmanymą Europoje teikiama finansinė parama nacionalinėms struktūroms, padedančioms kurti jaunimo vikį („Youth Wiki“) – interaktyviąją priemonę, kuri naudojama teikiant nuoseklią, atnaujinamą ir patogią naudoti informaciją apie jaunimą Europoje ir nacionalinę jaunimo politiką.

Finansinė parama teikiama nacionalinių institucijų paskirtoms ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių įstaigoms, kad jos galėtų imtis veiksmų ir parengti informaciją apie šalį, palyginamuosius šalies aprašymus ir rodiklius, padėsiančius abiem pusėms geriau suprasti Europos jaunimo sistemas ir šios srities politiką.

Daugiau informacijos pateikiama adresu www.national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki.

Aukštojo mokslo reformos ekspertų (HERE) tinklas

Trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės ir kuriose veikia nacionaliniai „Erasmus+“ biurai, nacionalinės aukštojo mokslo reformos ekspertų grupės, siekdamos skatinti aukštojo mokslo reformas ir pažangą, dalijasi žiniomis su vietos valdžios institucijoms ir suinteresuotaisiais subjektais. Jos padeda plėtoti atitinkamos šalies aukštojo mokslo politiką. HERE tinklo veikla grindžiama kolegiškais tarpusavio ryšiais. Kiekvieną nacionalinę grupę sudaro 5–15 narių. HERE tinklo nariai yra aukštojo mokslo ekspertai (rektoriai, prorektoriai, dekanai, patirties turintys mokslininkai, tarptautinių ryšių skyrių darbuotojai, studentai ir t. t.).

HERE tinklo misija yra remti:

- atitinkamos šalies politikos formavimą, remiant aukštojo mokslo srities modernizavimą, reformų procesus ir strategijas, glaudžiai bendradarbiaujant su atitinkamomis vietos valdžios institucijomis;
- aukštojo mokslo srities politinį dialogą su ES;
- mokymo ir orientavimo veiklą, skirtą vietos suinteresuotiesiems subjektams, visų pirma aukštojo mokslo institucijoms ir jų darbuotojams;
- „Erasmus+“ projektus (visų pirma tuos, kuriais siekiama gebėjimų stiprinimo), skleidžiant jų rezultatus ir pasiekimus, visų pirma gerąją patirtį ir novatoriškas iniciatyvas, ir naudojant juos mokymo tikslais.

Nacionalinės grupės ES profesinio mokymo priemonių įgyvendinimui užtikrinti

Nacionalinių profesinio mokymo ekspertų grupių tikslas – kaupti žinias ir skatinti taikyti ES profesinio mokymo priemones ir principus pagal programą „Erasmus+“ ES finansuojamuose projektuose. Susijusios ES profesinio mokymo priemonės nustatytos atitinkamuose ES profesinio mokymo politikos dokumentuose, tokiuose kaip Kokybiška ir veiksminga pameistrystės europinė sistema ir Tarybos rekomendacija dėl profesinio mokymo (pavyzdžiui, EQAVET sistema, ES pagrindiniai profiliai, absolventų karjeros stebėjimas, profesinė kompetencija ir kt.). Visų pirma ekspertai turėtų teikti pagalbą pagal „Erasmus+“ programą ES finansuojamų projektų dotacijų gavėjams, siekiant į projektus integruoti pirmiau minėtas ES profesinio mokymo priemones.

EQAVET nacionalinių kokybės užtikrinimo orientacinių punktų tinklas

Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinės sistemos (EQAVET) nacionalinius kokybės užtikrinimo orientacinius punktus steigia nacionalinės institucijos, o juose susiburia susijusios organizacijos, įskaitant nacionalinio ir regioninio lygmens socialinius partnerius ir visus suinteresuotuosius subjektus, siekiant padėti įgyvendinti Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinę sistemą, kaip apibrėžta Tarybos rekomendacijoje dėl profesinio rengimo ir mokymo siekiant tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo[24].

EQAVET nacionaliniai kokybės užtikrinimo orientaciniai punktai siekia:

- imtis konkrečių iniciatyvų EQAVET sistemai įgyvendinti ir plėtoti;
- informuoti ir suburti įvairius suinteresuotuosius subjektus, kurie padėtų įgyvendinti EQAVET sistemą;
- padėti vykdyti įsivertinimą, kuris yra papildoma ir veiksminga kokybės užtikrinimo priemonė;

- teikti atnaujintą nacionalinių ir (arba) regioninių kokybės užtikrinimo susitarimų, sudarytų pagal EQAVET sistemą, aprašymą;
- dalyvauti ES lygmeniu vykdomuose tarpusavio vertinimuose dėl kokybės užtikrinimo profesinio mokymo sistemos lygmeniu.

EKS, „Europass“ ir „Euroguidance“ – nacionaliniai centrai

Kiekvienoje šalyje šie trys nacionalinių centrų tinklai yra remiami pagal vieną ar kelias dotacijų sutartis:

Europos kvalifikacijų sandaros nacionaliniai koordinavimo punktai (EKS NKP).

EKS NKP, kuriuos skiria nacionalinės institucijos, padeda joms:

- kurti, įgyvendinti ir peržiūrėti nacionalines kvalifikacijų sandaras ir susieti jas su Europos kvalifikacijų sandara (EKS);
- peržiūrėti ir prireikus naujinti nacionalinių kvalifikacijų sandarų lygmenų ar sistemų sąsajas su EKS lygmenimis.

EKS NKP priartina EKS prie žmonių ir organizacijų:

- padėdami įtraukti tinkamus EKS lygmenis į pažymėjimus, diplomus, jų priedus ir kitus kvalifikacijų dokumentus bei į kvalifikacijų duomenų bazes;
- kurdami kvalifikacijų registrus ar duomenų bazes, į kurias įtraukiamos nacionalinių kvalifikacijų sandaros kvalifikacijos, ir jas skelbdami „Europass“ platformoje.

Daugiau informacijos pateikiama adresu www.europa.eu/europass/en/implementation-european-qualifications-framework-eqf.

Nacionaliniai „Europass“ centrai

Pagrindinis „Europass“ bruožas – internetinė platforma, kurioje asmenims ir organizacijoms teikiamos interaktyvios priemonės ir informacija apie mokymosi galimybes, kvalifikacijų sandaras ir kvalifikacijas, gairės, žinios apie įgūdžius, įsivertinimo priemonės ir su įgūdžiais bei kvalifikacijomis susiję dokumentai, taip pat mokymosi ir užimtumo galimybių tarpusavio ryšys. Tam užtikrinti nacionalinių institucijų paskirtos įstaigos turi įdėti daug pastangų. Šios pastangos visų pirma apima:

- nacionalinės informacijos skelbimą ES platformoje, užtikrinant tarpusavio ryšį tarp ES platformos ir nacionalinių duomenų šaltinių, susijusių su mokymosi galimybėmis ir nacionalinėmis kvalifikacijų duomenų bazėmis ar registrais;
- ES platformoje siūlomų paslaugų propagavimą;
- bendradarbiavimą su atitinkamais nacionalinio lygmens suinteresuotaisiais subjektais.

Daugiau informacijos pateikiama adresu www.europa.eu/europass.

Tinklas „Euroguidance“

„Euroguidance“ yra Europos nacionalinių išteklių ir informacijos centrų tinklas, kurį skiria nacionalinės institucijos. Visi „Euroguidance“ centrai siekia šių bendrų tikslų:

- bendradarbiauti ir teikti paramą Sąjungos lygmeniu siekiant sustiprinti orientavimo politiką, sistemas ir praktiką Sąjungoje (profesinio orientavimo visą gyvenimą europinio aspekto plėtotė);
- remti profesinio orientavimo specialistų kompetencijos didinimą;
- teikti kokybišką informaciją apie profesinį orientavimą visą gyvenimą;
- skatinti Europos galimybes, susijusias su mobilumu mokymosi tikslais ir karjeros valdymu (per „Europass“ platformą).

Pagrindinę „Euroguidance“ tikslinę grupę sudaro švietimo ir užimtumo sektorių orientavimo veiklos specialistai ir politikos formuotojai.

Daugiau informacijos pateikiama adresu www.euroguidance.eu.

KAS GALI DALYVAUTI PROGRAMOJE „ERASMUS+“?

Pagrindinė programos „Erasmus+“ tikslinė grupė yra fiziniai asmenys. Jie Programoje dalyvauja daugiausia per jos remiamą veiklą organizuojančias organizacijas, institucijas, įstaigas arba grupes. Todėl dalyvavimo Programoje sąlygos yra susijusios su dviem veikėjais: dalyviais (fiziniais asmenimis, kurie dalyvauja „Erasmus+“ projekto veikloje ir gali gauti dalį ES dotacijos, skirtos jų dalyvavimo išlaidoms padengti) ir dalyvaujančiosiomis organizacijomis[25] (įskaitant neformaliąsias jaunimo grupes, kurios dalyvauja „Erasmus+“ projekte kaip pareiškėjos arba partnerės, ir savarankiškai dirbančius asmenis). Dalyvių ir dalyvaujančiųjų organizacijų dalyvavimo sąlygos priklauso nuo jų šalies.

„ERASMUS+“ PROJEKTO VEIKLOS DALYVIAI

„Erasmus+“ projektų dalyviai paprastai turi būti įsteigti kurioje nors iš ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių. Kai kuriuose veiksmuose, visų pirma aukštojo mokslo, profesinio mokymo, jaunimo ir sporto srityse, dalyvauti gali ir dalyviai iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės.

Konkrečios dalyvavimo „Erasmus+“ projekte sąlygos priklauso nuo atitinkamo veiksmo rūšies.

Pagrindinės tikslinės grupės yra šios:

- su aukštuoju mokslu susijusių projektų pagrindinės tikslinės grupės yra aukštojo mokslo institucijų (trumpojo ciklo, pirmosios, antrosios ar trečiosios pakopos studijų) studentai, aukštojo mokslo institucijų dėstytojai ir profesoriai, aukštojo mokslo institucijų darbuotojai, įmonių instruktoriai ir specialistai;
- su profesiniu mokymu susijusių projektų pagrindinės tikslinės grupės yra pameistriai ir profesinio mokymo įstaigų mokiniai, profesinio mokymo specialistai ir specialybės mokytojai, pirminio profesinio mokymo organizacijų darbuotojai, įmonių instruktoriai ir specialistai;
- su bendruoju ugdymu susijusių projektų pagrindinės tikslinės grupės yra bendrojo ugdymo įstaigų vadovai, mokytojai ir darbuotojai, ikimokyklinio, pradinio ir vidurinio ugdymo įstaigų mokiniai;
- su suaugusiųjų švietimu susijusių projektų pagrindinės tikslinės grupės yra neprofesinio suaugusiųjų švietimo organizacijų nariai, mokytojai, darbuotojai ir besimokantys asmenys neprofesinio suaugusiųjų švietimo srityje;
- su jaunimu susijusių projektų pagrindinės tikslinės grupės yra 13–30 m. amžiaus jaunuoliai[26], su jaunimu dirbantys asmenys, jaunimo organizacijų darbuotojai ir nariai;
- su sportu susijusių projektų pagrindinės tikslinės grupės yra sporto srities profesionalai ir savanoriai, sportininkai ir treneriai.

Išsamesnės informacijos apie dalyvavimo konkrečiuose veiksmuose sąlygas pateikta šio vadovo B dalyje.

DALYVAUJANČIOSIOS ORGANIZACIJOS

[25] Fiziniai asmenys negali „Erasmus+“ nacionalinėms agentūroms ar EACEA teikti paraiškų dėl dotacijos, išskyrus savarankiškai dirbančius asmenis (t. y. individualias įmones, kai įmonė neturi juridinio asmens statuso, atskirto nuo fizinio asmens statuso). Subjektai, kurie pagal nacionalinę teisę neturi juridinio asmens statuso, gali išimties tvarka dalyvauti, jeigu jų atstovai gali jų vardu prisiimti teisinius įsipareigojimus. ES finansiniams interesams apsaugoti jie turi pateikti tokių pat garantijų, kaip ir juridiniai asmenys. ES įstaigos (išskyrus Europos Komisijos Jungtinį tyrimų centrą) negali būti paraišką teikiančio konsorciumo dalis.

[26] Atsižvelgiant į įvairias veiklos rūšis, taikomos skirtingos amžiaus ribos. Daugiau informacijos žr. šio vadovo B dalyje. Taip pat reikėtų atsižvelgti į:
jauniausių dalyvių amžių – dalyviai veiklos pradžios dieną turi būti ne jaunesni nei nurodyta;
vyriausių dalyvių amžių – dalyviai veiklos pradžios dieną turi būti ne vyresni nei nurodyta.

„Erasmus+“ projektus teikia ir įgyvendina dalyvaujančiosios organizacijos. Jeigu projektas atrenkamas, paraišką teikianti organizacija tampa „Erasmus+“ dotacijos gavėja. Gavėjai pasirašo dotacijos sutartį, pagal kurią įgyja teisę gauti finansinę paramą savo projektui įgyvendinti.

„Erasmus+“ projektuose dalyvaujančios organizacijos paprastai turi būti įsteigtos kurioje nors iš ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių. Tam tikruose veiksmuose, visų pirma aukštojo mokslo, profesinio mokymo, jaunimo ir sporto srityse, taip pat gali dalyvauti dalyvaujančiosios organizacijos iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės.

Dalyvavimo „Erasmus+“ projekte konkrečios sąlygos priklauso nuo pagal Programą remiamo veiksmo rūšies. Apskritai Programoje gali dalyvauti bet kuri švietimo, mokymo, jaunimo ar sporto srityje veikianti organizacija, o kai kuriuose veiksmuose gali dalyvauti ir kiti darbo rinkos dalyviai.

Dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo B dalį.

REIKALAVIMUS ATITINKANČIOS ŠALYS

ES valstybės narės visapusiškai dalyvauja visuose programos „Erasmus+“ veiksmuose. Be to, pagal „Erasmus+“ reglamento 19 straipsnio nuostatas šios trečiosios šalys yra Programos asocijuotosios šalys:

- Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) narės, kurios yra Europos ekonominės erdvės (EEE) narės: Norvegija, Islandija ir Lichtenšteinas;
- stojančiosios valstybės, šalys kandidatės ir galimos kandidatės: Šiaurės Makedonijos Respublika, Turkijos Respublika ir Serbijos Respublika.

ES valstybės narės ir pirmiau nurodytos Programos asocijuotosios trečiosios šalys toliau vadinamos **ES valstybėmis narėmis ir Programos asocijuotosiomis trečiosiomis valstybėmis**.

Be to, pagal Reglamento 20 straipsnį tinkamai pagrįstais atvejais ir paisant Sąjungos interesų dalyvavimo „Erasmus+“ veiksmuose reikalavimus gali atitikti ir teisės subjektai iš neasocijuotųjų Programos trečiųjų šalių (toliau – **trečiosios valstybės, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės).**

ES VALSTYBĖS NARĖS IR PROGRAMOS ASOCIJUOTOSIOS TREČIOSIOS VALSTYBĖS

Visapusiškai dalyvauti visuose programos „Erasmus+“ veiksmuose gali šios šalys:

Europos Sąjungos (ES) valstybės narės[27]			
Belgija	Graikija	Lietuva	Portugalija
Bulgarija	Ispanija	Liuksemburgas	Rumunija
Čekija	Prancūzija	Vengrija	Slovėnija

[27] Pagal 2021 m. spalio 5 d. Tarybos sprendimą (ES) 2021/1764 dėl užjūrio šalių bei teritorijų ir Europos Sąjungos asociacijos, įskaitant Europos Sąjungos ir Grenlandijos bei Danijos Karalystės santykius (Sprendimas dėl užjūrio asociacijos, įskaitant Grenlandiją) (EUR-Lex - 32021D1764 - LT - EUR-Lex (europa.eu)) 33 straipsnio 2 dalį Sąjunga užtikrina, kad asmenys ir organizacijos iš užjūrio šalių ir teritorijų (UŠT) turėtų teisę dalyvauti išvykstamojoje ir atvykstamojoje „Erasmus+“ veikloje pagal Programos taisykles ir susitarimus, taikytinus valstybei narei, su kuria šios užjūrio šalys ir teritorijos yra susijusios. Tai reiškia, kad asmenys ir organizacijos iš UŠT dalyvauja Programoje ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių statusu, o ES valstybė narė ir Programos asocijuotoji trečioji valstybė šiuo atveju yra ta valstybė, su kuria yra susijusi ta UŠT. UŠT sąrašas skelbiamas adresu www.ec.europa.eu/international-partnerships/where-we-work/overseas-countries-and-territories_en.

Danija	Kroatija	Malta	Slovakija
Vokietija	Italija	Nyderlandai	Suomija
Estija	Kipras	Austrija	Švedija
Airija	Latvija	Lenkija	

Programos asocijuotosios trečiosios valstybės[28]		
Šiaurės Makedonija	Islandija	Norvegija
Serbija	Lichtenšteinas	Turkija

TREČIOSIOS VALSTYBĖS, KURIOS NĖRA ASOCIJUOTOSIOS PROGRAMOS VALSTYBĖS

Toliau išvardytos šalys gali dalyvauti tam tikruose Programos veiksmuose, atsižvelgdamos į konkrečius kriterijus ar sąlygas. Kai kurios iš šių šalių yra oficialios paramos vystymuisi gavėjos[29]. Dėl kiekvieno konkretaus veiksmo reikalavimus atitinkančių šalių žr. šio vadovo B dalį.

Vakarų Balkanai (1 regionas)	Albanija, Bosnija ir Hercegovina, Kosovas[30], Juodkalnija
Rytinės kaimyninės šalys (2 regionas)	Armėnija, Azerbaidžanas, Baltarusija[31], Gruzija, Moldova, pagal tarptautinę teisę pripažįstama Ukrainos teritorija
Pietinės Vidužemio jūros regiono šalys (3 regionas)	Alžyras, Egiptas, Izraelis[32], Jordanija, Libanas, Libija, Marokas, Palestina[33], Sirija[34], Tunisas

[28] Jei Europos Sąjunga ir šios šalys yra pasirašiusios Asociacijos susitarimus.

[29] Mažiausiai išsivysčiusių šalių sąrašas pateiktas adresu https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/topics/policy-sub-issues/oda-eligibility-and-conditions/DAC-List-of-ODA-Recipients-for-reporting-2024-25-flows.pdf

[30] Šis pavadinimas nekeičia pozicijų dėl statuso ir atitinka JT ST rezoliuciją 1244 bei Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonę dėl Kosovo nepriklausomybės deklaracijos.

[31] Vadovaudamasi 2020 m. spalio 12 d. Tarybos išvadomis ir atsižvelgdama į Baltarusijos dalyvavimą Rusijos karinėje agresijoje prieš Ukrainą, pripažintą 2022 m. vasario mėn. Europos Vadovų Tarybos išvadose, ES nutraukė bendradarbiavimą su Baltarusijos viešųjų įstaigų ir valstybės valdomų įmonių atstovais. Pasikeitus aplinkybėms, tai gali būti persvarstyta. Be to, ES toliau bendradarbiauja su nevalstybiniais, vietos ir regioniniais subjektais ir, kai įmanoma, didina paramą jiems, taip pat ir pagal šią programą.

[32] Visiems pagal šį Programos vadovą įgyvendinamiems veiksmams taikomi tinkamumo kriterijai, nustatyti Komisijos pranešime Nr. 2013/C-205/05 (OL C 205, 2013 7 19, p. 9–11), įskaitant trečiąsias šalis, gaunančias finansinę paramą tais atvejais, kai pagal atitinkamą veiksmą dotacijos gavėjai teikia finansinę paramą trečiosioms šalims, kaip nustatyta ES Finansinio reglamento 204 straipsnyje.

[33] Šis pavadinimas neturi būti aiškinamas kaip Palestinos Valstybės pripažinimas ir jis nekeičia valstybių narių skirtingų pozicijų dėl šio klausimo.

[34] Remiantis 2018 m. balandžio mėn. Tarybos išvadomis dėl Sirijos, Sirijos viešosios įstaigos negali gauti finansavimo pagal programą „Erasmus+“.

Rusijos Federacija (4 regionas)	Pagal tarptautinę teisę pripažįstama Rusijos teritorija
5 regionas Azija	a) Bangladešas, Butanas, Filipinai, Indija, Indonezija, Kambodža, Kinija, Korėjos Liaudies Demokratinė Respublika, Laosas, Malaizija, Maldyvai, Mianmaras, Mongolija, Nepalas, Pakistanas, Šri Lanka, Tailandas, Vietnamas b) Didelių pajamų šalys ir teritorijos[35]: Brunėjus, Honkongas, Japonija, Korėja, Makao, Singapūras, Taivanas
6 regionas Vidurinė Azija	Kazachstanas, Kirgizija, Tadžikistanas, Turkmėnistanas, Uzbekistanas
7 regionas Artimieji Rytai	a) Irakas, Iranas, Jemenas b) Didelių pajamų šalys: Bahreinas, Jungtiniai Arabų Emyratai, Kataras, Kuveitas, Omanas, Saudo Arabija
8 regionas Ramiojo vandenyno regionas	a) Kuko salos, Fidžis, Kiribatis, Maršalo Salos, Mikronezija, Nauru, Niujė, Palau, Papua Naujoji Gvinėja, Samoa, Saliamono Salos, Rytų Timoras, Tonga, Tuvalu, Vanuatu b) Didelių pajamų šalys: Australija, Naujoji Zelandija
9 regionas Užsacharinė Afrika [36]	Angola, Beninas, Botsvana, Burkina Fasas, Burundis, Kamerūnas, Žaliasis Kyšulys, Centrinės Afrikos Respublika, Čadas, Komorai, Kongas, Kongo Demokratinė Respublika, Dramblio Kaulo Krantas, Džibutis, Pusiaujo Gvinėja, Eritrėja, Esvatinis, Etiopija, Gabonas, Gambija, Gana, Gvinėja, Bisau Gvinėja, Kenija, Lesotas, Liberija, Madagaskaras, Malavis, Malis, Mauritanija, Mauricijus, Mozambikas, Namibija, Nigeris, Nigerija, Ruanda, San Tomė ir Prinsipė, Senegalas, Seišeliai, Siera Leonė, Somalis, Pietų Afrika, Pietų Sudanas, Sudanas, Tanzanija, Togas, Uganda, Zambija, Zimbabvė
10 regionas Lotynų Amerika	Argentina, Bolivija, Brazilija, Čilė, Kolumbija, Kosta Rika, Ekvadoras, Salvadoras, Gvatemala, Hondūras, Meksika, Nikaragva, Panama, Paragvajus, Peru, Urugvajus, Venesuela
11 regionas Karibai	Antigva ir Barbuda, Bahamos, Barbadosas, Belizas, Kuba, Dominika, Dominikos Respublika, Grenada, Gajana, Haitis, Jamaika, Sent Kitsas ir Nevis, Sent Lusija, Sent Vinsentas ir Grenadinai, Surinamas, Trinidadas ir Tobagas
12 regionas JAV ir Kanada	Jungtinės Amerikos Valstijos, Kanada
13 regionas	Andora, Monakas, San Marinas, Vatikano Miesto Valstybė
14 regionas	Farerų Salos, Šveicarija, Jungtinė Karalystė

Finansavimas bus skiriamas organizacijoms tarptautinės teisės pripažįstamose atitinkamų šalių teritorijose. Skiriant finansavimą turi būti laikomasi bet kokių apribojimų, kuriuos ES išorės pagalbai yra nustačiusi Europos Vadovų Taryba. Paraiškos turi atitikti bendrąsias ES vertybes, tokias kaip pagarba žmogaus orumui, laisvė, demokratija, lygybė, teisinė valstybė

[35] Įskaitant šalis ir teritorijas pagal EBPO didelių pajamų šalių sąrašą, nedarant poveikio bet kurios teritorijos statusui ar suverenitetui, tarptautinių sienų ir ribų nustatymui ir bet kurios teritorijos, miesto ar teritorijos pavadinimui.

[36] Svarbiausios migracijos trečiosios valstybės, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės: Burkina Fasas, Kamerūnas, Čadas, Dramblio Kaulo Krantas, Džibutis, Eritrėja, Etiopija, Gambija, Gana, Gvinėja, Malis, Mauritanija, Nigeris, Nigerija, Senegalas, Somalis, Pietų Sudanas ir Sudanas.

ir pagarba žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises, kaip numatyta Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnyje.

Daugiau informacijos pateikiama išsamiame Programos veiksmų aprašyme šio vadovo B dalyje.

REIKALAVIMAI DĖL VIZŲ IR LEIDIMŲ GYVENTI ŠALYJE

„Erasmus+“ projektų dalyviams, norintiems vykti į kitą ES valstybę narę, Programos asocijuotąją trečiąją valstybę arba trečiąją valstybę, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, kurioje vykdoma veikla, gali reikėti vizos. Visos dalyvaujančiosios organizacijos turi pasirūpinti, kad reikalingi leidimai (trumpalaikės arba ilgalaikės vizos arba leidimai gyventi šalyje) būtų sutvarkyti iki planuojamos veiklos pradžios. Primygtinai rekomenduojama dėl leidimų į kompetentingas institucijas kreiptis likus pakankamai laiko, nes procesas gali užtrukti kelias savaites. Papildomų patarimų ir pagalbą dėl vizų, leidimų gyventi šalyje, socialinės apsaugos ir t. t. gali suteikti nacionalinės agentūros ir vykdomoji įstaiga. Bendra informacija apie vizas ir trumpalaikius bei ilgalaikius leidimus gyventi šalyje pateikiama ES imigracijos portale: https://ec.europa.eu/immigration/.

B DALIS. INFORMACIJA APIE ŠIAME VADOVE APTARIAMUS VEIKSMUS

Šioje programos „Erasmus+“ vadovo dalyje pateikiama ši informacija apie visus Programos veiksmus ir veiklą:

- jų tikslų ir numatomo poveikio aprašymas;
- remiamos veiklos aprašymas;
- lentelės, kuriose išdėstomi projektų paraiškų vertinimo kriterijai;
- papildoma naudinga informacija, padedanti geriau suprasti, kokio pobūdžio projektai remiami;
- finansavimo taisyklių aprašymas.

Pareiškėjams patariama prieš teikiant paraišką atidžiai perskaityti visą atitinkamą vadovo skirsnį apie veiksmą, pagal kurį norima teikti paraišką, taip pat susipažinti su bendra informacija apie Programos prioritetus, tikslus ir pagrindinius jos bruožus.

KOKIE VEIKSMAI APRAŠOMI ŠIAME VADOVE?

Vadovo skirsniuose „1 pagrindinis veiksmas“, „2 pagrindinis veiksmas“ ir „3 pagrindinis veiksmas“ aprašomi toliau nurodyti veiksmai.

<u>1 pagrindinis veiksmas: Asmenų mobilumas mokymosi tikslais</u>

- Mobilumo projektai, skirti besimokantiems asmenims ir darbuotojams aukštojo mokslo, profesinio mokymo, bendrojo ugdymo, suaugusiųjų švietimo ir jaunimo srityse
- „Erasmus“ akreditacija aukštojo mokslo, profesinio mokymo, mokyklinio ugdymo, suaugusiųjų švietimo ir jaunimo reikalų srityse
- Jaunimo dalyvavimo veikla
- „DiscoverEU“ įtraukties veiksmai
- Darbuotojų mobilumas sporto srityje
- Virtualieji mainai aukštojo mokslo ir jaunimo srityje

<u>2 pagrindinis veiksmas: Organizacijų ir institucijų bendradarbiavimas</u>

- Partnerystė, kuria siekiama bendradarbiavimo, apimanti:
    - bendradarbiavimo partnerystė;
    - nedidelio masto partnerystę.
- Partnerystė, kuria siekiama meistriškumo, įskaitant:
    - profesinės kompetencijos centrus;
    - „Erasmus+“ mokytojų akademijų iniciatyvą.
    - veiksmą „Erasmus Mundus“.
- Inovacijų partnerystė:
    - inovacijų aljansai.
- Gebėjimų stiprinimas aukštojo mokslo, profesinio mokymo, jaunimo ir sporto srityse

- Europos sporto renginiai, kuriais nesiekiama pelno

3 pagrindinis veiksmas: Politikos plėtotės ir bendradarbiavimo rėmimas

- Iniciatyva „Europos jaunimas kartu“

„Jean Monnet“ veiksmai

- „Jean Monnet“ veiksmai aukštojo mokslo srityje
- „Jean Monnet“ veiksmai kitose švietimo ir mokymo srityse

Be to, kai kurie Programos veiksmai įgyvendinami skelbiant specialius kvietimus teikti paraiškas, kuriuos tiesiogiai administruoja Europos Komisija arba Europos švietimo ir kultūros vykdomoji įstaiga. Daugiau informacijos pateikiama „Erasmus+“ metinėje darbo programoje ir Komisijos[37] ir vykdomosios įstaigos[38] svetainėse.

[37] Europos Komisija. Programa „Erasmus+“: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/

[38] Europos švietimo ir kultūros vykdomoji įstaiga: https://www.eacea.ec.europa.eu/index_en

1 PAGRINDINIS VEIKSMAS. ASMENŲ MOBILUMAS MOKYMOSI TIKSLAIS

Pagal šį pagrindinį veiksmą remiamais veiksmais tikimasi padaryti teigiamą ir ilgalaikį poveikį jų dalyviams ir dalyvaujančiosioms organizacijoms, taip pat politikos sistemoms, pagal kurias organizuojama ta veikla.

Mokiniams, studentams, stažuotojams, pameistriams, suaugusiems besimokantiems asmenims ir jaunimui dalyvaujant pagal šį pagrindinį veiksmą remiamoje mobilumo veikloje tikimasi pasiekti vieną arba daugiau iš šių rezultatų:

- pagerinti mokymosi rezultatus;
- padidinti įsidarbinimo galimybes ir pagerinti karjeros perspektyvas;
- sustiprinti iniciatyvumą ir verslumą;
- paskatinti aktyviau naudotis savo teisėmis, padidinti pasitikėjimą savimi;
- pagerinti užsienio kalbų žinias ir skaitmeninę kompetenciją;
- padėti geriau suprasti kitas kultūras;
- aktyviau dalyvauti visuomenės gyvenime;
- paskatinti pozityvias sąsajas su žmonėmis iš įvairios aplinkos;
- padėti geriau suprasti Europos projektą ir bendras ES vertybes;
- po užsienyje praleisto mobilumo laikotarpio padidinti motyvaciją tęsti mokslus (formalioje ar neformalioje aplinkoje).

Kalbant apie švietimo, mokymo ir jaunimo sričių darbuotojus, su jaunimu dirbančius asmenis ir šių sričių specialistus, tikimasi tokių mobilumo veiklos rezultatų:

- geresni su profesiniu profiliu susiję gebėjimai (dėstymo, mokymo, darbo su jaunimu ir t. t.);
- geresnis švietimo, mokymo ar darbo su jaunimu praktikos, politikos ir sistemų įvairiose šalyse supratimas;
- geresnis gebėjimas skatinti pokyčius siekiant modernizuoti ir tarptautinti švietimo organizacijas;
- geresnis formaliojo ir neformaliojo švietimo , profesinio mokymo ir darbo rinkos tarpusavio sąsajų supratimas;
- geresnė darbo kokybė ir studentams, stažuotojams, pameistriams, mokiniams, suaugusiems besimokantiems asmenims, jaunuoliams ir savanoriams palanki veikla;
- geriau suprasti įvairovę, pavyzdžiui, socialinės, etninės, kalbinės, lyčių ir kultūros įvairovę bei įvairius pajėgumus ir reaguoti į juos;
- geresnis gebėjimas atsižvelgti į mažiau galimybių turinčių asmenų poreikius;
- didesnė parama besimokančių asmenų mobilumo veiklai ir jos skatinimas;
- didesnės profesinio tobulėjimo ir karjeros galimybės;
- pagerinti užsienio kalbų žinias ir skaitmeninę kompetenciją;
- didesnė motyvacija ir pasitenkinimas dirbant kasdienį darbą.

Be to, vykdant pagal šį veiksmą remiamą veiklą tikimasi dalyvaujančiose organizacijose užtikrinti vieną ar daugiau iš šių dalykų:

- didesnį pajėgumą veikti ES ir (arba) tarptautiniu lygmeniu: geresnius valdymo įgūdžius ir veiklos tarptautinimo strategijas; tvirtesnį bendradarbiavimą su partneriais iš kitų šalių; didesnius finansinius išteklius (kurie nėra ES lėšos) ES ir (arba) tarptautiniams projektams organizuoti; geresnę ES ir (arba) tarptautinių projektų rengimo, įgyvendinimo, stebėsenos ir tolesnių veiksmų kokybę;
- novatoriškus ir geresnius darbo su tikslinėmis grupėmis būdus, pavyzdžiui, patrauklesnes programas besimokantiems asmenims, stažuotojams, pameistriams ir jaunimui, atitinkančias jų poreikius ir lūkesčius; aukštesnę dėstytojų ir mokytojų kvalifikaciją; tobulesnius mokymosi užsienyje laikotarpiu įgytos kompetencijos pripažinimo ir patvirtinimo procesus; efektyvesnę veiklą, naudingą vietos bendruomenėms, tobulesnius darbo su jaunimu metodus ir praktiką siekiant skatinti aktyvų jaunimo dalyvavimą ir (arba) patenkinti palankių sąlygų neturinčių grupių poreikius ir t. t.;

- šiuolaikiškesnę, dinamiškesnę, atsakingesnę ir profesionalesnę aplinką organizacijoje: pasirengimą diegti gerąją patirtį ir naujus metodus kasdienėje veikloje; atvirumą sinergijai su įvairių socialinių, švietimo ir užimtumo sričių organizacijomis; darbuotojų profesinio tobulėjimo strateginį planavimą pagal jų individualius poreikius ir organizacijos tikslus; komunikacijos, žinių perdavimo ir pažangos sklaidos palaikymą, taip pat, jei aktualu, gebėjimą pritraukti gabiausius studentus ir akademinius darbuotojus iš viso pasaulio.

Tikimasi, kad kelių tūkstančių projektų, remiamų pagal šį pagrindinį veiksmą, ilgalaikis bendras poveikis turės įtakos dalyvaujančiųjų šalių švietimo, mokymo ir jaunimo sričių sistemoms, t. y. skatins politines reformas ir padės pritraukti naujų išteklių, didinančių mobilumo galimybes Europoje ir už jos ribų.

Šiuo atžvilgiu 2025 m. pagal Programą taip pat bus siekiama sušvelninti Rusijos invazijos į Ukrainą padarinius visuomenei, ekonomikai ir švietimui, be kita ko, remiant mobilumo projektus, kuriais skatinama švietimo veikla ir sudaromos palankesnės sąlygos nuo karo Ukrainoje bėgančių žmonių integracijai.

KAS YRA MOBILUMO PROJEKTAS?

Švietimo, mokymo ir jaunimo srityse veikiančios organizacijos pagal programą „Erasmus+“ gali gauti paramą projektams, kuriais skatinamas įvairių rūšių mobilumas, įgyvendinti. Mobilumo projektą sudaro šie etapai:

- **planavimas** (įskaitant mokymosi rezultatų, veiklos formatų nustatymą, darbo programos ir tvarkaraščio sudarymą);
- **parengiamoji veikla** (įskaitant praktinį organizavimą, dalyvių atranką, susitarimų su partneriais ir dalyviais sudarymą, kalbinį, kultūrinį ir su mokymusi bei užduotimis susijusį dalyvių parengimą prieš išvykimą);
- mobilumo veiklos **įgyvendinimas**;
- **tolesnė susijusi veikla** (įskaitant veiklos įvertinimą, veiklos dalyvių mokymosi rezultatų patvirtinimą ir oficialų pripažinimą (kai taikoma), projekto rezultatų sklaidą ir naudojimą).

Pagal programą „Erasmus+“ didinama parama mobilumo veiklos dalyviams siekiant gerinti jų užsienio kalbos mokėjimą prieš išvykstant į užsienį ir būnant užsienyje, įskaitant padidintą kalbinės paramos dotaciją ilgalaikės mobilumo veiklos dalyviams profesinio mokymo, suaugusiųjų švietimo ir bendrojo ugdymo srityse. „Erasmus+“ internetinės kalbinės paramos paslauga teikia mobilumo veiklos dalyviams galimybę įvertinti kalbų žinias ir dalyvauti kalbos kursuose internetu savo žinioms pagilinti.

Be to, „Erasmus+“ sudaro sąlygas plėtoti mobilumo veiklą kartu su organizacijomis partnerėmis, veikiančiomis įvairiose srityse arba socialiniuose ar ekonomikos sektoriuose (pavyzdžiui, rengti universitetų studentų ar profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų mokomąją praktiką įmonėse, NVO ar valstybės įstaigose; bendrojo ugdymo įstaigų mokytojų profesinio tobulėjimo kursus bendrovėse ar mokymo centruose; verslo ekspertų paskaitas ar mokymus aukštojo mokslo institucijose ir t. t.).

Trečias svarbus mobilumo veiklos novatoriškumo ir kokybės elementas susijęs su tuo, kad programoje „Erasmus+“ dalyvaujančios organizacijos turi galimybę organizuoti mobilumo veiklą pagal platesnę strateginę programą ir vidutinės trukmės laikotarpiu. Pateikęs vieną dotacijos paraišką mobilumo projekto koordinatorius galės organizuoti kelių rūšių mobilumo veiklą, kad vykti į įvairias užsienio šalis galėtų daugiau žmonių. Todėl pagal programą „Erasmus+“ pareiškėjai galės projektą parengti ne tik pagal dalyvių poreikius, bet ir laikydamosi savo veiklos tarptautinimo, gebėjimų stiprinimo ir modernizavimo planų.

Siekiant užtikrinti didelį 1 pagrindinio veiksmo poveikį, svarbų vaidmenį atlieka akreditavimo sistemos. „Erasmus“ aukštojo mokslo chartija, „Erasmus“ aukštojo mokslo mobilumo konsorciumų akreditacija ir „Erasmus“ akreditacijos profesinio mokymo, bendrojo ugdymo, suaugusiųjų švietimo ir jaunimo srityse teikia galimybę organizacijoms lengviau gauti dotacijas laikotarpiais, kuriais vykdoma jų akreditacija, ir taip jos gali orientuotis į ilgalaikius tikslus ir institucinį poveikį.

Pagal programos „Erasmus+“ 1 pagrindinį veiksmą, priklausomai nuo dalyvių pobūdžio, remiami šių rūšių mobilumo projektai:

Švietimo ir mokymo srityje:

- aukštojo mokslo institucijų studentų ir darbuotojų mobilumo projektai;
- profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų ir tų įstaigų darbuotojų mobilumo projektai;
- bendrojo ugdymo įstaigų mokinių ir darbuotojų mobilumo projektai;
- suaugusiųjų švietimo srities suaugusių besimokančiųjų ir darbuotojų mobilumo projektai.

Jaunimo srityje:

- jaunimo mobilumo projektai – jaunimo mainai;
- su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo projektai;
- jaunimo dalyvavimo veikla;
- „DiscoverEU“ įtraukties veiksmai.

Sporto srityje:

- darbuotojų mobilumas sporto srityje.

Tolesniuose skirsniuose pateikiama išsami informacija apie visų šių rūšių mobilumo projektams taikomus kriterijus ir sąlygas.

AUKŠTOJO MOKSLO INSTITUCIJŲ STUDENTŲ IR DARBUOTOJŲ MOBILUMO PROJEKTAI

Pagal šį veiksmą remiamas aukštojo mokslo institucijų visų studijų sričių ir pakopų (trumpojo ciklo, bakalauro, magistrantūros ir doktorantūros) studentų fizinis ir mišrusis mobilumas. Studentai gali užsienyje studijuoti aukštojo mokslo institucijoje partnerėje arba atlikti mokomąją praktiką užsienio įmonėje, mokslinių tyrimų institute, laboratorijoje, organizacijoje ar bet kokioje kitoje tinkamoje darbo vietoje. Studentai taip pat gali derinti studijų užsienyje laikotarpį su mokomąja praktika, taip dar labiau išplėsdami mokymosi rezultatus ir lavindami universaliuosius gebėjimus. Nors ilgalaikis fizinis mobilumas yra labai skatinamas, taip pat pripažįstamas poreikis pagal šį veiksmą siūlyti galimybių lanksčiau rinktis fizinio mobilumo trukmę, siekiant užtikrinti, kad Programoje galėtų dalyvauti visi studentai, nepriklausomai nuo jų kilmės, aplinkybių ir studijų srities.

Be to, pagal šį veiksmą remiamas aukštojo mokslo pedagoginių ir administracinių darbuotojų dalyvavimas profesinio tobulėjimo veikloje užsienyje, taip pat darbo rinkos profesionalų dalyvavimas mokant ir rengiant studentus arba darbuotojus aukštojo mokslo institucijose. Šią veiklą gali sudaryti dėstymo ir praktinio mokymo (tokios veiklos kaip darbo stebėjimas, stebėsena, praktinio mokymo kursai) laikotarpiai.

Be to, pagal šį veiksmą remiamos mišriosios intensyvios programos, teikiančios galimybę aukštojo mokslo institucijų grupėms drauge rengti mišriojo mobilumo programas ir veiklą studentams, akademiniams ir administraciniams darbuotojams.

VEIKSMO TIKSLAI

Šio veiksmo tikslas yra padėti kurti Europos švietimo erdvę, kuri būtų žinoma visame pasaulyje, ir stiprinti švietimo ir mokslinių tyrimų sąsajas.

Taip pat siekiama tikslo didinti įsidarbinimo galimybes, socialinę įtrauktį, pilietinį aktyvumą, inovacijas ir aplinkos tvarumą Europoje ir už jos ribų, studijų laikotarpiu suteikiant visų studijų sričių ir pakopų studentams galimybę studijuoti arba mokytis užsienyje. Šio veiksmo tikslai yra:

- supažindinti studentus su kitokiais požiūriais, žiniomis, mokymo ir mokslinių tyrimų metodais ir darbo praktika jų studijų srityje Europos ir tarptautiniame kontekste;
- lavinti universaliuosius gebėjimus, kaip antai komunikacijos, kalbų, kritinio mąstymo, problemų sprendimo, tarpkultūrinius ir mokslinių tyrimų gebėjimus;
- ugdyti tokius perspektyvius jų įgūdžius kaip, pavyzdžiui, skaitmeniniai ir žalieji įgūdžiai, padėsiančius spręsti dabarties ir ateities uždavinius;
- sudaryti sąlygas asmeniniam tobulėjimui, kaip antai padėti ugdyti gebėjimą prisitaikyti prie naujų situacijų ir didinti pasitikėjimą savimi.

Be to, siekiama tikslo, kad visi darbuotojai (įskaitant įmonių darbuotojus), siekdami profesinio tobulėjimo, galėtų dėstyti arba mokyti užsienyje ir drauge:

- dalytis savo žiniomis;
- įgyti mokymo naujoje aplinkoje patirties;
- įgyti naujų ir pažangių pedagoginių ir mokymo programos sudarymo, taip pat skaitmeninių įgūdžių;
- užmegzti ryšius su užsienio kolegomis, kad būtų galima bendradarbiaujant siekti Programos tikslų;
- dalytis gerąja patirtimi ir stiprinti bendradarbiavimą tarp aukštojo mokslo institucijų;
- geriau parengti studentus dalyvauti darbo rinkoje.

Be to, siekiama skatinti tarpvalstybinių ir tarpdalykinių mokymo programų rengimą ir novatoriškus mokymosi ir mokymo metodus, įskaitant bendradarbiavimą internetu, moksliniais tyrimais grindžiamą mokymąsi ir į uždavinių sprendimą orientuotų metodų taikymą siekiant spręsti visuomenės problemas.

KAIP NAUDOTIS „ERASMUS+“ MOBILUMO GALIMYBĖMIS AUKŠTOJO MOKSLO SRITYJE?

Paraišką teikianti organizacija turi būti įsteigta ES valstybėje narėje ar Programos „ Erasmus+“ asocijuotojoje trečiojoje valstybėje ir turi turėti aukštojo mokslo akreditaciją. Ji gali teikti paraišką kaip atskira aukštojo mokslo institucija, turinti „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHE), arba mobilumo konsorciumo, turinčio konsorciumo akreditaciją, vardu.

Individuali organizacijos akreditacija. „Erasmus“ aukštojo mokslo chartija

Dar prieš teikdamos mobilumo projekto paraišką „Erasmus+“ nacionalinei agentūrai aukštojo mokslo institucijos turi turėti „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHE)[39]. Pasirašydamos „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją aukštojo mokslo institucijos įsipareigoja teikti visą mobilumo veiklos dalyviams reikalingą paramą, įskaitant kalbinio pasirengimo paramą. Mobilumo veiklos dalyviai gali naudotis „Erasmus+“ internetine kalbine parama (OLS), kad iki mobilumo pradžios ir (arba) mobilumo laikotarpiu pagerintų savo užsienio kalbos žinias.

Tarp kitų ECHE principų yra tai, kad dalyvaujanti aukštojo mokslo institucija mobilumo veiklą studijų ir mokymo tikslais privalo vykdyti tik laikydamasi išankstinių tarpinstitucinių susitarimų, atrinkti perspektyvius dalyvius ir teikti mobilumo dotacijas sąžiningai, skaidriai ir nuosekliai, patvirtindama tai dokumentais ir laikydamasi su nacionaline agentūra sudarytos dotacijos sutarties nuostatų. Ji turėtų užtikrinti tokią sąžiningą ir skaidrią tvarką visais mobilumo veiklos etapais ir atsakinėdama į dalyvių užklausas ir (arba) nagrinėdama jų skundus. Ji turi užtikrinti, kad mobilumo kreditų kaupimo tikslais atveju atvykstantiems mobiliems studentams nereikėtų mokėti jokių mokesčių už mokslą, registraciją, egzaminus, naudojimąsi laboratorijomis ir bibliotekomis. Mobilumo laikotarpiui pasibaigus institucija turi užtikrinti automatinį ir visišką mokymosi užsienyje laikotarpių rezultatų pripažinimą.

ECHE papildo ECHE gairės[40] – tai dokumentas, padedantis aukštojo mokslo institucijoms įgyvendinti ECHE principus. Įgyvendindamos visus veiksmus, kuriems reikia akreditacijos, aukštojo mokslo institucijos turi tinkamai laikytis ECHE ir jos gairėse nustatytų nuostatų. Šiuo tikslu yra sukurta ECHE įsivertinimo priemonė[41], kuri padeda aukštojo mokslo institucijoms įvertinti, kaip joms sekasi laikytis ECHE principų ir kuriose srityse reikia tobulėti, ir pasiūlo tolesnio tobulėjimo idėjų.

Nors aukštojo mokslo institucijos iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, ECHE[42] pasirašyti negali, jos turi laikytis šios chartijos principų. Todėl tokie aspektai kaip sąžininga ir skaidri dalyvių atranka, mokymosi rezultatų pripažinimas ir būtina parama mobilumo veiklos dalyviams turi būti aiškiai išdėstyti tarpinstituciniame susitarime dėl tarptautinio mobilumo.

Grupinė akreditacija. „Erasmus“ aukštojo mokslo mobilumo konsorciumo akreditacija

Dėl aukštojo mokslo mobilumo projekto finansavimo taip pat gali kreiptis ne tik atskiros aukštojo mokslo institucijos, bet ir jų grupės. Tokia grupė vadinama mobilumo konsorciumu. Mobilumo konsorciumas turi turėti „Erasmus“ aukštojo mokslo mobilumo konsorciumų akreditaciją.

Mobilumo konsorciumo koordinatorius mobilumo konsorciumo vardu teikia paraišką dėl „Erasmus“ aukštojo mokslo mobilumo konsorciumų akreditacijos ir „Erasmus+“ dotacijos. Šią akreditaciją suteikia ta pati nacionalinė agentūra, kuri vertina paraišką dėl aukštojo mokslo mobilumo projekto finansavimo. Akreditavimo paraišką ir mobilumo projektų paraiškas galima pateikti per tą patį kvietimą teikti paraiškas, tačiau dotacija mobilumo projektams bus suteikta tik toms aukštojo mokslo institucijų grupėms ir organizacijoms, kurių akreditavimo procesas sėkmingai užbaigtas.

39 „Erasmus“ aukštojo mokslo chartija: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/applicants/higher-education-charter_lt

40 „Erasmus“ aukštojo mokslo chartijos 2021–2027 m. gairės: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-charter-higher-education-2021-2027-guidelines_lt

41 „Erasmus“ aukštojo mokslo chartijos įsivertinimas: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/eche/start_en

42 Išskyrus Vakarų Balkanų trečiųjų šalių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, aukštojo mokslo institucijas siekiant dalyvauti kvietime teikti paraiškas dėl iniciatyvos „Europos universitetai“, į kurį jos turi teisę.

Konsorciumo akreditacijai gauti turi būti įvykdytos toliau nurodytos sąlygos:

TINKAMUMO KRITERIJAI

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančiosios organizacijos	Aukštojo mokslo mobilumo konsorciumą gali sudaryti šios dalyvaujančiosios organizacijos: ▪ aukštojo mokslo institucijos, turinčios „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją; ▪ viešosios arba privačiosios organizacijos, veikiančios darbo rinkoje arba švietimo, mokymo ir jaunimo srityse. Visos dalyvaujančiosios organizacijos turi būti įsteigtos toje pačioje ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Mobilumo konsorciumai negali būti steigiami trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės. Visos mobilumo konsorciumo organizacijos narės jau turi būti žinomos tuo metu, kai teikiama konsorciumo akreditavimo paraiška.
Kas gali teikti paraišką?	Bet kuri reikalavimus atitinkanti dalyvaujančioji organizacija gali veikti kaip koordinatorė ir teikti paraišką visų konsorciume dalyvaujančių organizacijų vardu.
Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius	Mobilumo konsorciumą turi sudaryti bent trys reikalavimus atitinkančios dalyvaujančiosios organizacijos, įskaitant dvi aukštojo mokslo institucijas.
Konsorciumo akreditacijos galiojimo trukmė	Visas programavimo laikotarpis. Jei suteikus akreditaciją iš esmės pasikeičia mobilumo konsorciumo sudėtis, reikia pateikti naują paraišką dėl akreditacijos.
Kam teikti paraišką?	Šalies, kurioje įsteigta paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai akreditavimo paraišką dėl **tų pačių ar vėlesnių metų birželio 1 d. prasidedančių projektų turi pateikti iki vasario 19 d.** 12:00:00 (vidurdienio Briuselio laiku).
Kaip teikti paraišką?	Dėl išsamesnės informacijos, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalį.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Pateiktos paraiškos bus vertinamos balais iš 100 galimų, vadovaujantis toliau nurodytais kriterijais ir balais. Kad būtų svarstoma galimybė skirti dotaciją, paraiškų įvertinimas turi atitikti šias ribines vertes:

- jos turi būti įvertintos bent 60 balų iš 100 ir
- bent puse didžiausio galimo balų skaičiaus kiekvienoje iš keturių dotacijos skyrimo kriterijų toliau.

Konsorciumo aktualumas (daugiausia 30 balų)	▪ Pasiūlymo aktualumas: – siekiant atitinkamo veiksmo tikslų; – atsižvelgiant į konsorciume dalyvaujančių organizacijų ir individualių dalyvių poreikius ir tikslus.

	▪ Kokiu mastu pasiūlymas aktualus siekiant gerbti ir skatinti bendras ES vertybes, pavyzdžiui, pagarbą žmogaus orumui, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms, taip pat kovoti su bet kokia diskriminacija. ▪ Kokiu mastu pasiūlymas yra tinkamas siekiant: - užtikrinti kokybiškus dalyvių mokymosi rezultatus; - stiprinti konsorciume dalyvaujančių organizacijų gebėjimus ir padidinti tarptautinę jų veiklos aprėptį; - gauti ES pridėtinę vertę turinčių rezultatų, kurių nebūtų įmanoma pasiekti pavienių aukštojo mokslo institucijų atskirai vykdoma veikla.
Konsorciumo sudėties ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 20 balų)	Kokiu mastu: - užtikrinama tinkama konsorciumo sudėtis, įskaitant siunčiančiąsias aukštojo mokslo institucijas ir, kai tinka, papildomas dalyvaujančiąsias organizacijas iš kitų socialinių ir ekonomikos sektorių, turinčias tinkamą veiklos profilį, patirties ir žinių, kad projektas būtų visais atžvilgiais sėkmingai įgyvendinamas; - konsorciumo koordinatorius turi konsorciumo ar panašaus pobūdžio projekto valdymo patirties; - yra tinkamai apibrėžtas vaidmenų, pareigų, užduočių ir išteklių paskirstymas, ir atskleidžiamas visų dalyvaujančiųjų organizacijų įsipareigojimas ir aktyvus įsitraukimas; - yra sutelktos ir pasidalytos užduotys ir ištekliai; - yra nustatytos aiškios su sutarčių ir finansų valdymo klausimais susijusios pareigos; - konsorciume dalyvauja nauji atitinkamo veiksmo dalyviai ir mažiau patirties turinčios organizacijos.
Konsorciumo veiklos parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 20 balų)	▪ Visų mobilumo projekto etapų (parengiamosios veiklos, mobilumo veiklos įgyvendinimo ir tolesnės susijusios veiklos) aiškumas, išsamumas ir kokybė. ▪ Praktinio organizavimo, valdymo ir rėmimo kokybė (pavyzdžiui, priimančiųjų organizacijų paieška, koordinavimas, informacinė, kalbinė ir tarpkultūrinė parama, stebėsena). ▪ Bendradarbiavimo, koordinavimo ir komunikacijos tarp dalyvaujančiųjų organizacijų ir su kitais susijusiais suinteresuotaisiais subjektais kokybė. ▪ Kai aktualu, dalyvių mokymosi rezultatų pripažinimo ir patvirtinimo priemonių kokybė, taip pat nuoseklus naudojimasis europinėmis skaidrumo ir pripažinimo priemonėmis. ▪ Jei taikytina, mobilumo veiklos dalyvių atrankos ir mažiau galimybių turinčių asmenų skatinimo dalyvauti mobilumo veikloje priemonių tinkamumas.
Poveikis ir sklaida (daugiausia 30 balų)	▪ Konsorciumo vykdomos veiklos rezultatų vertinimo priemonių kokybė. ▪ Galimas projekto poveikis:

	▪ dalyviams ir dalyvaujančiosioms organizacijoms įgyvendinant projektą ir jam pasibaigus; ▪ institucijų, vietos, regioniniu, nacionaliniu ir (arba) tarptautiniu lygmeniu organizacijoms ar asmenims, tiesiogiai nedalyvaujantiems projekte. ▪ Priemonių, kuriomis siekiama skleisti konsorciumo veiklos rezultatus dalyvaujančiosiose organizacijose, organizacijose partnerėse bei už jų ribų, tinkamumas ir kokybė.

PROJEKTO RENGIMAS

Paraišką teikianti organizacija pateikia mobilumo projekto dotacijos paraišką, pasirašo ir įgyvendina dotacijos sutartį bei teikia ataskaitas.

Mobilumo projekte dalyvaujančiosios organizacijos atlieka šias funkcijas ir užduotis:

- siunčiančioji organizacija yra atsakinga už studentų ir (arba) darbuotojų atranką ir siuntimą į užsienį. Tai apima ir dotacijų išmokėjimą (dalyviams ES valstybėse narėse ir Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse), parengiamąją veiklą, stebėseną ir su mobilumo laikotarpiu susijusį automatinį pripažinimą;
- priimančioji organizacija yra atsakinga už studentų ir (arba) darbuotojų iš užsienio priėmimą ir suteikia jiems galimybę dalyvauti studijų, stažuotės (mokomosios praktikos) arba mokymo veiklos programoje arba sudaro jiems sąlygas joje dirbti pedagoginį darbą. Tai apima ir dotacijų išmokėjimą (iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, atvykusiems dalyviams);
- organizacija tarpininkė – organizacija, veikianti vienos iš ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių darbo rinkoje arba švietimo, mokymo ir darbo su jaunimu srityse. Ji gali būti mobilumo konsorciumo partnerė, bet ne siunčiančioji organizacija. Ji gali padėti atlikti ir palengvinti siunčiančiųjų aukštojo mokslo institucijų administracines procedūras, geriau parinkti stažuotojus (praktikantus) pagal įmonių poreikius ir prisidėti rengiant dalyvius.

Siunčiančioji ir priimančioji organizacijos kartu su studentais ir (arba) darbuotojais turi prieš mobilumo laikotarpio pradžią susitarti dėl studentų veiklos (mokymosi sutartyje) arba darbuotojų veiklos (mobilumo sutartyje). Šiomis sutartimis nustatomas mobilumo laikotarpio užsienyje turinys ir nurodomos kiekvienos sutarties šalies taikomos oficialaus pripažinimo nuostatos. Dotacijos sutartyje, kurią pasirašo dotacijos gavėjas ir dalyvis, nustatomos teisės ir pareigos. Kai veiklą (studentų mobilumą studijų tikslais, įskaitant mišrųjį mobilumą, ir darbuotojų mobilumą dėstymo tikslais) organizuoja dvi aukštojo mokslo institucijos, prieš pradedant mainus turi būti sudaromas siunčiančiosios ir priimančiosios institucijų tarpinstitucinis susitarimas.

Horizontalieji aspektai

Rengiant mobilumo projektą turi būti stiprinami toliau nurodyti horizontalieji aspektai.

AUKŠTOJO MOKSLO MOBILUMO ĮTRAUKTIS IR ĮVAIROVĖ

Kad studentams ir darbuotojams būtų lengviau dalyvauti mobilumo veikloje, laikantis ECHE principų, aukštojo mokslo institucijos turi užtikrinti lygiateisę ir sąžiningą prieigą ir kitas galimybes dabartiniams ir potencialiems dalyviams, kad ir kokia būtų jų kilmė. Tai reiškia, kad įtraukiami mažiau galimybių turintys dalyviai, įskaitant su fizine, psichine ir sveikatos būkle susijusių poreikių turinčius dalyvius, taip pat studentus, kurie turi vaikų, dirba arba yra profesionalūs sportininkai, ir visų studijų sričių, kuriose trūksta mobilumo, studentus. Siekiant laikytis šio principo, labai svarbu nustatyti vidaus atrankos procedūras, pagal kurias būtų atsižvelgiama į lygybės ir įtraukties poreikius ir būtų visapusiškai vertinami pareiškėjų nuopelnai ir motyvacija. Be to, aukštojo mokslo institucijos raginamos savo studijų programose teikti integruotų mobilumo galimybių, tokių kaip vadinamieji mobilumo langai, kad palengvintų visų studijų sričių studentų dalyvavimą. Šiuo atžvilgiu mišrusis

mobilumas gali teikti papildomų galimybių, kurios gali būti tinkamesnės tam tikriems asmenims ar studentų grupėms. Už įtrauktį atsakingų darbuotojų paskyrimas aukštojo mokslo institucijose šiomis aplinkybėmis padeda spręsti įtraukties ir įvairovės klausimus. Už įtrauktį atsakingi darbuotojai gali, pavyzdžiui, padėti didinti informuotumą, parengti komunikacijos ir informavimo strategijas, bendradarbiaujant su atitinkamais kolegomis užtikrinti pakankamą paramą mobilumo laikotarpiu ir savo žiniomis įtraukties ir įvairovės srityje padėti atitinkamiems institucijos darbuotojams bendradarbiauti.

APLINKOS TVARUMAS IR EKOLOGIŠKAS MOBILUMAS AUKŠTOJO MOKSLO SRITYJE

Pagal ECHE principus aukštojo mokslo institucijos turi skatinti tausoti aplinką vykdant bet kokią su Programa susijusią veiklą. Tai reiškia, kad skatinama mobilumo tikslais naudotis aplinką tausojančiu transportu, aktyviai stengtis ekologiškiau organizuoti su „Erasmus+“ mobilumu susijusius renginius, konferencijas ir susitikimus, o popierinių dokumentų tvarkymu grindžiamus administracinius procesus keisti skaitmeniniais procesais (pagal Europos studento pažymėjimo iniciatyvos standartus ir tvarkaraštį). aukštojo mokslo institucijos taip pat turėtų didinti visų dalyvių informuotumą apie tai, kaip jie būdami užsienyje gali įvairiomis priemonėmis mažinti su savo mobilumo veikla susijusį anglies dioksido ir aplinkosauginį pėdsaką ir stebėti pažangą siekiant labiau aplinką tausojančio studentų ir darbuotojų mobilumo veiklos tikslų.

AUKŠTOJO MOKSLO MOBILUMO SKAITMENIZACIJA, SKAITMENINIS ŠVIETIMAS IR ĮGŪDŽIAI

Pagal ECHE principus aukštojo mokslo institucijos turėtų diegti skaitmeninį studentų mobilumo valdymą, laikydamosi Europos studento pažymėjimo iniciatyvos techninių standartų[43]. Tai reiškia, kad Programoje dalyvaujančios aukštojo mokslo institucijos turi prisijungti prie „Erasmus“ be popierinių dokumentų tinklo („Erasmus without Paper Network“), kuriame galėtų keistis mobilumo duomenimis ir tvarkyti skaitmenines mokymosi sutartis ir skaitmeninius tarpinstitucinius susitarimus, kai tik šiomis priemonėmis bus pradėta naudotis. Aukštojo mokslo institucijos savo organizacinės paramos lėšas gali naudoti skaitmeniniam mobilumo valdymui diegti. Institucijos turėtų skatinti mišrųjį mobilumą (fizinio mobilumo derinimą su virtualiąja veikla), kad galėtų pasiūlyti lankstesnių mobilumo formų ir toliau didintų mokymosi rezultatus ir fizinio mobilumo poveikį. Aukštojo mokslo institucijos turi užtikrinti mišriojo mobilumo veiklos kokybę ir dalyvavimo mišriojo mobilumo veikloje, įskaitant virtualiosios veiklos komponentą, oficialų pripažinimą. Institucijos taip pat turėtų didinti savo studentų ir darbuotojų informuotumą apie galimybes pagal Programą visose studijų srityse įgyti ir toliau tobulinti aktualius skaitmeninius įgūdžius, įskaitant vadinamąsias skaitmeninių galimybių stažuotes (angl. Digital Opportunity Traineeships), skirtas studentams ir absolventams, kad jie galėtų ugdyti arba įgyti skaitmeninius įgūdžius[44]. Pedagoginiai ir administraciniai darbuotojai taip pat gali naudotis skaitmeninių įgūdžių tobulinimo programomis, kad įgytų reikiamų skaitmeninių įgūdžių ir galėtų naudoti skaitmenines technologijas mokymo ir administravimo skaitmenizavimo tikslais[45].

DALYVAVIMAS IR PILIETINIS AKTYVUMAS

Programos tikslas – padėti dalyviams atrasti aktyvaus pilietiškumo ir dalyvavimo demokratiniame gyvenime naudą. Remiama mobilumo veikla turėtų sustiprinti dalyvavimo įvairioje pilietinės visuomenės veikloje įgūdžius ir padėti ugdyti socialinius ir tarpkultūrinius gebėjimus, kritinį mąstymą ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis. Jei įmanoma, projektais turėtų būti suteikiama galimybių dalyvauti demokratiniame gyvenime, visuomeninėje ir pilietinėje veikloje per formalųjį ar

[43]Europos studento pažymėjimo iniciatyva https://erasmus-plus.ec.europa.eu/european-student-card-initiative

[44] Studento stažuotė laikoma skaitmeninių įgūdžių tobulinimo stažuote, kai stažuotojas vykdo veiklą, susijusią su: skaitmenine rinkodara (pavyzdžiui, socialinių tinklų valdymu, saityno analize); skaitmeniniu grafiniu, mechaniniu ar architektūros projektavimu; mobiliųjų programėlių, programinės įrangos, programinių scenarijų ar interneto svetainių kūrimu; IT sistemų ir tinklų diegimu, priežiūra ir valdymu; kibernetiniu saugumu; duomenų analize; duomenų gavyba ir vizualizavimu; robotų ir dirbtinio intelekto prietaikų programavimu ir mokymu. Į šią kategoriją neįeina bendro pobūdžio pagalba klientams, užsakymų vykdymas, duomenų įvedimas ar biuro užduotys.

[45] Bet koks darbuotojų mobilumas mokymo tikslais bus laikomas skaitmeninių įgūdžių tobulinimu, kai darbuotojas vykdo vieną ar daugiau iš šių veiklos rūšių: dalyvauja darbo stebėjime ir (arba) mokymo kursuose, susijusiuose su Europos studento pažymėjimo iniciatyvos (ESCI) priemonėmis, skaitmeninio švietimo priemonėmis ir (arba) programine įranga, programavimu ir specializuota IT programine įranga ir sistemomis, skirtomis aukštojo mokslo institucijų administracijai.

neformalųjį mokymąsi, taip pat turėtų būti skatinamas bendras mokymosi veiklos kūrimas ir modeliavimas. Mobilumo veikla turėtų būti gerinamas dalyvių supratimas apie Europos Sąjungą ir bendras europines vertybes, įskaitant demokratijos principus, žmogaus orumą, vienybę ir įvairovę, tarpkultūrinį dialogą ir Europos socialinį, kultūrinį ir istorinį paveldą.

Veiklos aprašymas

Studentų mobilumas

Studentų mobilumas gali būti bet kurioje studijų srityje ir per bet kurios pakopos (trumpojo ciklo, bakalauro, magistrantūros, doktorantūros) studijas. Siekiant užtikrinti, kad mobilumo veikla būtų kokybiška ir turėtų kuo didesnį poveikį studentams, ji turi derėti su studento kvalifikacinio ar mokslo laipsnio įgijimo ir asmeninio tobulėjimo poreikiais.

Studentai gali vykdyti tokią veiklą:

- **studijų laikotarpis** užsienio aukštojo mokslo institucijoje partnerėje. Studijų užsienyje laikotarpis turi būti studento studijų programos, skirtos kvalifikaciniam laipsniui įgyti bet kurioje studijų pakopoje, dalis. Studijų užsienyje laikotarpis gali apimti ir stažuotės (mokomosios praktikos) laikotarpį. Pasirinkus taip derinti studijas su stažuote, užtikrinama sinergija tarp užsienyje vykdomos akademinės veiklos ir įgyjamos profesinės patirties. Kalbant apie darbo krūvį, Europos aukštojo mokslo erdvei (EAME) priklausančiose šalyse dieninių studijų akademinius metus paprastai sudaro 60 ECTS kreditų (arba lygiaverčių vienetų EAME nepriklausančiose šalyse). Rekomenduojama, kad mobilumo laikotarpiams, trumpesniems nei visi akademiniai metai, į mokymosi susitarimą įtraukti mokymosi komponentai būtų proporcingai pakoreguoti;
- **stažuotė** (mokomoji arba profesinė praktika) užsienio įmonėje, mokslinių tyrimų institute, laboratorijoje, organizacijoje ar bet kokioje kitoje tinkamoje darbo vietoje. Remiamos per bet kurios pakopos studijas vykdomos stažuotės (mokomoji praktika), taip pat absolventų stažuotės (mokomoji praktika) užsienyje. Tai apima pedagogikos studentams skirtą mokytojų padėjėjų praktiką ir mokslinių tyrimų asistentų praktiką, skirtą studentams ir doktorantams bet kurioje tinkamoje mokslinių tyrimų įstaigoje. Siekiant toliau didinti sąveikas su programa „Europos horizontas“, ši mobilumo veikla taip pat gali būti vykdoma pagal „Europos horizonto“ finansuojamus mokslinių tyrimų projektus, visapusiškai vengiant dvigubo ES finansavimo. Stažuotė (mokomoji praktika), kai įmanoma, turėtų būti neatskiriama studento studijų programos dalis. Kalbant apie darbo krūvį, iš esmės dalyviai turi dirbti visą darbo dieną, atsižvelgiant į juos priimančios organizacijos darbo laiką.

Doktorantų mobilumo atveju, siekiant geriau tenkinti įvairius doktorantų mokymosi ir mokymo poreikius ir užtikrinti lygias galimybes su aukštojo mokslo įstaigų darbuotojais, doktorantai ir neseniai doktorantūros studijas baigę absolventai[46] gali išvykti į užsienį trumpam arba ilgam fizinio mobilumo laikotarpiui studijų arba stažuotės (mokomosios praktikos) tikslais. Fizinį mobilumą patartina papildyti virtualiosios veiklos komponentu.

Bet kokios trukmės bet koks studijų laikotarpis ar stažuotė (mokomoji praktika) užsienyje, įskaitant doktorantų mobilumą, gali būti **mišriojo mobilumo** veikla. Mišrusis mobilumas – fizinio mobilumo derinimas su virtualiosios veiklos komponentu, taip sudarant palankias sąlygas bendradarbiavimu grindžiamo e. mokymosi mainams ir kolektyviniam darbui. Pavyzdžiui, įvairių šalių ir studijų sričių besimokantys asmenys pagal virtualiosios veiklos komponentą gali susiburti ir drauge dalyvauti e. mokymosi kursuose ar kolektyviai dirbti vienu metu atlikdami užduotis, kurios laikomos jų studijų dalimi.

Besimokantys asmenys taip pat gali įsitraukti į mišriojo mobilumo veiklą dalyvaudami **mišriosiose intensyviose programose**, laikantis šiame vadove nustatytų specialių tinkamumo kriterijų.

[46] Doktorantūros absolventai gali dalyvauti stažuotėse pagal tuos pačius reikalavimus, kurie taikomi visiems kitiems absolventams, per 12 mėnesių po studijų baigimo. Tose šalyse, kuriose absolventai baigę studijas turi atlikti privalomąją karo arba civilinę tarnybą, absolventų tinkamumo dalyvauti laikotarpis pratęsiamas tiek, kiek trunka ta tarnyba.

Darbuotojų mobilumas

Darbuotojų mobilumo veikloje gali dalyvauti bet kuris aukštojo mokslo įstaigos darbuotojas ar kviestiniai darbuotojai ne iš aukštojo mokslo ir studijų įstaigos. Siekiant užtikrinti kokybišką mobilumo veiklą ir kuo didesnį jos poveikį, mobilumo veikla turi būti susieta su darbuotojų profesiniu tobulėjimu ir turi atitikti jų mokymosi ir asmeninio tobulėjimo poreikius.

Darbuotojai gali vykdyti tokią veiklą:

- **dėstymo laikotarpis** užsienio aukštojo mokslo institucijoje partnerėje. Dėstymo laikotarpis užsienyje suteikia galimybę bet kuriam aukštojo mokslo institucijos pedagoginiam darbuotojui arba įmonių darbuotojams dėstyti užsienio aukštojo mokslo institucijoje partnerėje. Darbuotojų mobilumas dėstymo tikslais gali būti vykdomas bet kurioje studijų srityje;
- **mokymosi laikotarpis** užsienyje aukštojo mokslo institucijoje partnerėje, įmonėje ar bet kokioje kitoje tinkamoje darbo vietoje. Mokymosi laikotarpis užsienyje suteikia galimybę bet kuriam aukštojo mokslo institucijos darbuotojui dalyvauti su kasdieniu šioje institucijoje atliekamu darbu susijusioje mokymo veikloje užsienyje. Ši veikla gali būti dalyvavimas mokymo renginiuose (išskyrus konferencijas) arba darbo stebėjimas ar stebėsena.

Mobilumo laikotarpiu užsienyje darbuotojai gali derinti dėstymo veiklą su mokymosi veikla. Bet koks dėstymo arba mokymosi laikotarpis užsienyje gali būti **mišriojo mobilumo** veikla.

Mišriosios intensyvios programos

Tai yra trumpos ir intensyvios programos, kuriose taikomi inovaciniai mokymosi ir mokymo metodai, įskaitant bendradarbiavimą internetu. Šios programos gali apimti uždavinių sprendimu grindžiamą mokymąsi, kai tarpvalstybinės ir tarpdalykinės grupės bendradarbiaudamos sprendžia uždavinius, pavyzdžiui, susijusius su Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslais arba su kitais visuomenės uždaviniais, kylančiais konkrečiame regione, mieste ar bendrovėje. Palyginti su įprasta programa ar mokymais, kurie jau siūlomi dalyvaujančiose aukštojo mokslo institucijose, intensyvi programa turėtų teikti pridėtinės vertės. Ji gali būti daugiametė. Pagal mišriąsias intensyvias programas suteikiant galimybę organizuoti naujų ir lankstesnių formų mobilumą, derinant fizinį mobilumą su virtualia veikla, siekiama įtraukti visų grupių – bet kokios kilmės, studijų srities ar pakopos – studentus.

Aukštojo mokslo institucijų grupės galės organizuoti trumpas mišriąsias intensyvias studentų ir darbuotojų mokymosi ir mokymo programas. Per šias mišriąsias intensyvias programas trumpas studentų ir (arba) darbuotojų, kaip besimokančių asmenų, grupių fizinio mobilumo laikotarpis užsienyje bus derinamas su privalomu virtualiosios veiklos komponentu, taip sudarant palankias sąlygas bendradarbiavimu grindžiamo e. mokymosi mainams ir kolektyviniam darbui. Virtualiosios veiklos komponentas turi suteikti galimybę besimokantiems asmenims kolektyviai dirbti internetu, kartu ir vienu metu atliekant konkrečias į mišriąją intensyvią programą įtrauktas užduotis ir šią veiklą įtraukiant į bendruosius mokymosi rezultatus.

Be to, mišriosiose intensyviose programose gali dalyvauti bet kurios aukštojo mokslo institucijos studentai ir darbuotojai, įskaitant vietos studentus ir vietos darbuotojus. Mišriosios intensyvios programos didina pajėgumą kurti ir diegti novatoriško mokymo ir mokymosi praktiką dalyvaujančiose aukštojo mokslo institucijose.

Tarptautinis mobilumas įtraukiant trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės

Daugiausia dėmesio vykdant mobilumo veiklą aukštojo mokslo srityje skiriama europiniam matmeniui, t. y. mobilumo veiklos tarp ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių rėmimui.

Tačiau šioje veikloje svarbus ir tarptautinis matmuo: dvi mobilumo veiklos kryptys, skirtos trečiosioms valstybėms, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, iš viso pasaulio.

Pagal vieną iš krypčių remiamas mobilumas į visas trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, išskyrus Baltarusiją ir Rusiją, skiriant finansavimą iš ES vidaus politikos fondų[47].

Pagal antrąją kryptį remiamas mobilumas į trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, ir iš jų, išskyrus mobilumą į Baltarusiją ir Rusiją bei darbuotojų mobilumą iš Baltarusijos ir Rusijos. Ši kryptis finansuojama ES išorės veiksmų priemonėmis[48].

Abiem tarptautinio mobilumo kryptimis siekiama skirtingų, tačiau vienas kitą papildančių tikslų, atspindinčių atitinkamų finansavimo šaltinių politinius prioritetus.

Tarptautinis išvykstamasis mobilumas, remiamas iš vidaus politikos fondų. Prioritetas teikiamas ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių aukštojo mokslo institucijų studentų ir darbuotojų perspektyvių ir kitų aktualių įgūdžių ugdymui. Tarptautinis mobilumas į bet kokią šalį, kuri nėra asocijuotoji šalis, finansuojamas iš mobilumo projektams skiriamų dotacijų. Projekto dotacijų gavėjai išvykstamajam mobilumui į bet kurią pasaulio valstybę, kuri nėra asocijuotoji valstybė, gali panaudoti iki 20 proc. paskutinės gautos dotacijos. Taip siekiama paskatinti ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių organizacijas plėtoti išvykstamojo mobilumo veiklą kartu su keliomis trečiosiomis valstybėmis, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, ir tikimasi kuo platesnės geografinės aprėpties.

Tarptautinis išvykstamasis ir atvykstamasis mobilumas, remiamas išorės politikos lėšomis. Šiuo veiksmu laikomasi ES išorės politikos prioritetų. Todėl dvylikai reikalavimus atitinkančių regionų (1–12) yra nustatyta įvairių bendradarbiavimo tikslų ir taisyklių išdėstytų skirsnyje „Papildoma informacija dėl mobilumo projektų, remiamų išorės politikos lėšomis“.

Jei nenurodyta kitaip, šio veiksmo tarptautinė mobilumo veikla gali būti vykdoma pagal abi kryptis.

KAS YRA MOBILUMO PROJEKTO TINKAMUMO KRITERIJAI?

Tinkamumo kriterijais nustatomos dalyvavimo šio kvietimo teikti pasiūlymus procedūroje sąlygos. Kitame skirsnyje taip pat nurodoma reikalavimus atitinkanti veikla, kuri gali būti finansuojama, projekto trukmė, kur ir kada teikti paraišką dėl judumo projekto.

MOBILUMO PROJEKTŲ TINKAMUMO KRITERIJAI

Kad pareiškėjas atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, jis turi atitikti toliau nurodytus kriterijus.

Reikalavimus atitinkanti veikla	Aukštojo mokslo institucijos gali vykdyti vienos arba daugiau iš toliau nurodytų rūšių reikalavimus atitinkančią veiklą: ▪ studentų mobilumas studijų tikslais ▪ studentų mobilumas stažuotės (mokomosios praktikos) tikslais ▪ darbuotojų mobilumas dėstymo tikslais ▪ darbuotojų mobilumas mokymosi tikslais ▪ mišriosios intensyvios programos (ne mobilumo projektų, remiamų išorės politikos lėšomis, atveju) Reikalavimus atitinkančios mobilumo veiklos srautai: ▪ Mobilumo projektų, remiamų vidaus politikos lėšomis, atveju: iš ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių į bet kurią pasaulio šalį (ES valstybes nares

[47] ES biudžeto 2 išlaidų kategorija. Sanglauda, atsparumas ir vertybės.

[48] ES biudžeto 6 išlaidų kategorija. Kaimyninės šalys ir pasaulis

	ir Programos asocijuotąsias trečiąsias valstybes ir trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, iš 1–3 ir 5–14 regionų). ▪ Mobilumo projektų, remiamų išorės politikos lėšomis, atveju: tarp ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių ir trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, išskyrus 13 ir 14 regionus. **Pastaba.** Studentų ir darbuotojų mobilumas į Baltarusiją ir Rusiją ir darbuotojų mobilumas iš Baltarusijos ir Rusijos neatitinka reikalavimų.
Kas gali teikti paraišką?	Dotacijos paraišką gali teikti organizacijos, turinčios toliau nurodytą akreditaciją: ▪ kai paraišką teikia pavienė aukštojo mokslo institucija: aukštojo mokslo institucijos, įsteigtos ES valstybėse narėse ir Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse ir turinčios „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHE); ▪ kai paraišką teikia mobilumo konsorciumas: koordinuojančios organizacijos, įsteigtos ES valstybėse narėse ir Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse ir koordinuojančios konsorciumo, kuriam suteikta aukštojo mokslo mobilumo konsorciumo „Erasmus“ akreditacija, veiklą. Organizacijos, kurios neturi konsorciumo akreditacijos, paraišką dėl tokios akreditacijos suteikimo mobilumo konsorciumui gali pateikti teikdama paraišką dėl dotacijos mobilumo projektui arba būti pateikusi per ankstesnį kvietimą teikti paraiškas. Visos dalyvaujančios aukštojo mokslo institucijos iš ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių turi turėti „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHE). Mobilumo projektui keliamus reikalavimus šios organizacijos atitiks tik tuo atveju, jei bus patenkinta jų paraiška konsorciumo akreditacijai gauti. Aukštojo mokslo institucijų studentai ir darbuotojai negali patys tiesiogiai teikti dotacijos paraiškos; dalyvavimo mobilumo veikloje ir mišriosiose intensyviose programose atrankos kriterijus nustato aukštojo mokslo institucija, kurioje jie studijuoja ar dirba.
Reikalavimus atitinkančios šalys	Dalyvauti veikloje gali: ▪ bet kuri ES valstybė narė ar Programos asocijuotoji trečioji valstybė; ▪ bet kuri trečioji valstybė, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė (mobilumo projektų, remiamų išorės politikos lėšomis, sąlygas žr. šio veiksmo skirsnį „Papildoma informacija dėl mobilumo projektų, remiamų išorės politikos lėšomis“ ir A dalies „Reikalavimus atitinkančios šalys“).
Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius	Organizacijų skaičius paraiškos formoje yra vienas, jei paraišką teikia aukštojo mokslo institucija, arba, jei paraišką teikia mobilumo konsorciumas – pareiškėjas ir mobilumo konsorciumo nariai. Įgyvendinant mobilumo projektą turi dalyvauti bent dvi organizacijos (bent viena siunčiančioji ir bent viena priimančioji organizacija). Mobilumo projektų, remiamų išorės politikos lėšomis, atveju turi dalyvauti bent viena organizacija iš trečiosios valstybės, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė. Mišriųjų intensyvių programų, kai mobilumo projektai remiami išorės politikos lėšomis, atveju be paraiškos teikėjo (aukštojo mokslo institucijos ar mobilumo konsorciumui priklausančios aukštojo mokslo institucijos) organizuojant ir įgyvendinant mišriąją intensyvią programą turi

	dalyvauti bent dvi aukštojo mokslo institucijos iš dviejų kitų ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių.
Projekto trukmė	Mobilumo projektai, remiami vidaus politikos lėšomis: 26 mėn. Mobilumo projektai, remiami išorės politikos lėšomis: 24 arba 36 mėn.
Kam teikti paraišką?	Šalies, kurioje įsteigta paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką **tiek projektams, finansuojamiems vidaus politikos lėšomis ir prasidedantiems tų pačių metų birželio 1 d., tiek projektams, finansuojamiems pagal išorės politikos priemones ir prasidedantiems tų pačių metų rugpjūčio 1 d., turi pateikti iki vasario 19 d. 12:00:00 (vidurdienio Briuselio laiku).**
Kaip teikti paraišką?	Dėl išsamesnės informacijos, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalį.
Kiti minimalūs reikalavimai	Aukštojo mokslo institucija savo šalies nacionalinei agentūrai paraiškas dėl dotacijų gali teikti dviem skirtingais būdais: • tiesiogiai kaip atskira aukštojo mokslo institucija, • per mobilumo konsorciumą, kurio koordinatorė ir (arba) narė ji yra. Aukštojo mokslo institucija per kiekvieną mobilumo projektų atranką gali teikti paraišką tik vieną kartą kaip atskira aukštojo mokslo institucija ir (arba) konkretaus konsorciumo koordinuojančioji aukštojo mokslo institucija. Tačiau aukštojo mokslo institucija gali būti kelių skirtingų mobilumo konsorciumų, vienu metu teikiančių paraiškas, narė arba koordinatorė. Paraiškas galima teikti abiem būdais (kaip individualią paraišką ir kaip konsorciumo paraišką) vienu metu. Tačiau mokslo ir studijų institucija lieka atsakinga už dalyvio dvigubo finansavimo prevenciją, jei tais pačiais akademiniais metais paraiškos teikiamos abiem būdais. Pagal mobilumo projektą turėtų būti įgyvendinama Europos studento pažymėjimo iniciatyva, kad mobilumo ciklą būtų lengviau valdyti internetu ir būtų laikomasi ekologiškesnio ir įtraukesnio požiūrio pagal „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHE) ir ECHE gaires.

Be pirmiau nurodytų tinkamumo kriterijų, pareiškėjai bus vertinami pagal toliau pateiktame skirsnyje nurodytus tinkamumo kriterijus ir taip pat pagal **atmetimo, atrankos ir dotacijos skyrimo kriterijus**. Daugiau informacijos apie atmetimo kriterijus pateikta šio Vadovo C dalyje.

TINKAMUMO KRITERIJAI, TAIKOMI STUDENTŲ MOBILUMUI

Reikalavimus atitinkanti veikla	Reikalavimus atitinkančią veiklą galima rasti dalyje „Mobilumo projektų tinkamumo kriterijai“.
Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančiosios organizacijos	▪ **Studentų mobilumas studijų tikslais:** Visos dalyvaujančiosios organizacijos (ir siunčiančiosios, ir priimančiosios) iš ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių turi būti aukštojo mokslo institucijos, kurioms suteikta ECHE. Visos organizacijos (ir siunčiančiosios, ir priimančiosios) iš trečiųjų valstybių, kurios nėra

	asocijuotosios Programos valstybės, turi būti aukštojo mokslo institucijos, pripažintos kompetentingų institucijų ir pasirašiusios tarpinstitucinius susitarimus su partneriais iš ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių prieš prasidedant mobilumo veiklai. ▪ **Studentų mobilumas stažuotės (mokomosios praktikos) tikslais:** Siunčiančioji organizacija turi būti aukštojo mokslo institucija iš ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių, kuriai suteikta ECHE, arba aukštojo mokslo institucija iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, pripažinta kompetentingų institucijų ir pasirašiusi tarpinstitucinį susitarimą su partneriais iš ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių prieš prasidedant mobilumo veiklai. Kai vykdomas studentų mobilumas stažuotės (mokomosios praktikos) tikslais, priimančioji organizacija gali būti[49]: o viešoji arba privačioji organizacija, veikianti darbo rinkoje arba švietimo, mokymo, jaunimo, mokslinių tyrimų ir inovacijų srityse. Tai gali būti, pavyzdžiui, šios organizacijos: – viešoji arba privačioji, mažoji, vidutinė ar didelė įmonė (įskaitant socialines įmones); – vietos, regiono arba nacionalinio lygmens viešoji įstaiga; – siunčiančiosios ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės ambasados ar konsulatai; – socialinis partneris arba kita profesinės srities atstovaujamoji organizacija, įskaitant prekybos rūmus, amatų ar profesines asociacijas ir profesines sąjungas; – mokslinių tyrimų institutas; – fondas; – bendrojo ugdymo įstaiga, institutas, švietimo centras (bet kurio lygmens nuo ikimokyklinio iki vidurinio ugdymo, įskaitant profesinį mokymą bei suaugusiųjų švietimą); o ne pelno organizacija, asociacija, NVO; o įstaiga, teikianti profesinio orientavimo, konsultavimo ir informavimo paslaugas; o ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės aukštojo mokslo institucija, kuriai suteikta ECHE, arba trečiosios valstybės, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, aukštojo mokslo institucija, pripažinta kompetentingų institucijų ir pasirašiusi tarpinstitucinį susitarimą su partneriais iš ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės prieš prasidedant mobilumo veiklai.
Veiklos trukmė	**Studentų mobilumas studijų tikslais**: nuo 2 mėnesių (arba vieno akademinio semestro ar trimestro) iki 12 mėnesių fizinio mobilumo, neįskaitant kelionės laiko. Šis laikotarpis gali apimti papildomą stažuotės (mokomosios praktikos) laikotarpį (jei jis planuojamas) ir gali būti įvairiai organizuojamas priklausomai nuo aplinkybių: studijos ir stažuotė viena po kitos arba abiejų rūšių veikla vienu metu. Tokiam deriniui taikomos finansavimo taisyklės ir minimali mobilumo studijų tikslais trukmė.

[49] Studentų mobilumo stažuočių (mokomosios praktikos) tikslais priimančiosiomis organizacijomis negali būti šios organizacijos:
ES institucijos ir kitos ES įstaigos, įskaitant specializuotąsias agentūras (išsamus jų sąrašas pateiktas interneto svetainėje https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies_lt); taip pat ES programas valdančios organizacijos, pavyzdžiui, „Erasmus+“ nacionalinės agentūros (kad nebūtų galimų interesų konfliktų ir (arba) dvigubo finansavimo).

	Studentų mobilumas stažuotės (mokomosios praktikos) tikslais: nuo 2 iki 12 mėnesių fizinio mobilumo, neįskaitant kelionės laiko. Studentai, ypač tie, kurie negali dalyvauti ilgalaikio fizinio mobilumo veikloje studijų ar stažuotės tikslais, pavyzdžiui, dėl jų studijų krypties arba dėl to, kad turi mažiau galimybių dalyvauti, gali derinti trumpesnį fizinį mobilumą su virtualiosios veiklos komponentu (mišrusis trumpalaikis mobilumas). Be to, studentai gali dalyvauti mišriosiose intensyviose programos. Šiais atvejais fizinis mobilumas turi trukti 5–30 dienų (neįskaitant kelionės laiko) ir būti derinamas su privalomu virtualiosios veiklos komponentu, taip sudarant palankias sąlygas bendradarbiavimu grindžiamo e. mokymosi mainams ir kolektyviniam darbui. Už mišriojo mobilumo studijų tikslais veiklą turi būti suteikiami ne mažiau nei 3 ECTS kreditai. **Doktorantų mobilumas studijų ir (arba) stažuotės (mokomosios praktikos) tikslais:** 5–30 dienų arba 2–12 mėnesių fizinio mobilumo (įskaitant, jei planuojama, papildomą stažuotės (mokomosios praktikos) laikotarpį), neįskaitant kelionės laiko. **Bendra reikalavimus atitinkanti trukmė vienoje studijų pakopoje** Vieno studento mobilumo laikotarpiai negali viršyti 12 mėnesių[50] fizinio mobilumo kiekvienoje studijų pakopoje[51], nepriklausomai nuo mobilumo veiksmų skaičiaus ir mobilumo veiklos rūšies: ▪ pirmojoje (bakalauro ar lygiaverčių) studijų pakopoje, įskaitant trumpojo ciklo studijas (EKS 5 ir 6 lygmenys); ▪ antrojoje studijų pakopoje (magistrantūros ar lygiavertės studijos – EKS 7 lygmuo) ir ▪ trečiojoje – doktorantūros – studijų pakopoje (doktorantūros arba EKS 8 lygmuo). Absolventų stažuotės (mokomosios praktikos) trukmė įskaičiuojama į maksimalų 12 mėnesių laikotarpį toje studijų pakopoje, kurioje teikiama paraiška dėl stažuotės. Fizinio mobilumo laikotarpis gali būti sustabdytas. Pertraukos laikotarpis neįskaičiuojamas į mobilumo veiklos trukmę. Stažuočių (mokomosios praktikos) atveju įmonės (organizacijos) atostogos nelaikomos pertraukos laikotarpiu. Per šias atostogas stipendija mokama toliau. Atostogų laikotarpis įskaičiuojamas į minimalią stažuotės (mokomosios praktikos) laikotarpio trukmę.
Veiklos vieta (-os)	Studentai fizinio mobilumo veiklą turi vykdyti ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje arba trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, kitoje nei ta, kuri yra siunčiančiosios organizacijos šalis arba kurioje studentas gyvena studijų metu[52].

[50] Į šį 12 mėnesių laikotarpį vienoje studijų pakopoje įskaičiuojami ankstesnio dalyvavimo „Erasmus+“ programoje ir (arba) „Erasmus Mundus“ stipendijos gavimo laikotarpiai.

[51] Vientisųjų (pavyzdžiui, medicinos) studijų programų studentų mobilumo laikotarpis gali trukti iki 24 mėnesių.

[52]Kai aukštojo mokslo institucijos padaliniai yra teisiškai priklausomi nuo pagrindinės institucijos ir negali pasirašyti atskirų tarpinstitucinių susitarimų, nustatant individualią paramą ir mobilumo dalyvių srauto tinkamumą, šalis, kurioje yra įsikūrusi pagrindinė institucija, bus laikoma siunčiančiąja arba priimančiąja šalimi. Dotacijų gavėjai, apskaičiuodami atstumo intervalą kelionės paramos tikslais, turi remtis faktine aukštojo mokslo institucijos padalinio (-ių) buvimo vieta. Nepriklausomi aukštojo mokslo institucijos padaliniai programoje turi dalyvauti atskirai nuo savo pagrindinių institucijų.

Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Studentai, registruoti aukštojo mokslo institucijoje ir įtraukti į studijų programą, kurią užbaigus suteikiamas pripažįstamas laipsnis, įskaitant dvigubus/jungtinius laipsnius[53], arba kita pripažįstama aukštojo mokslo kvalifikacija (iki daktaro laipsnio imtinai). Doktorantų mobilumo veiklos dalyvis turi būti EKS 8 lygmens. Neseniai studijas baigę absolventai gali dalyvauti mobilumo veikloje stažuotės (mokomosios praktikos) tikslais. Dotaciją gaunanti organizacija gali atsisakyti absolventų stažuočių (mokomosios praktikos). Dalyvausiančius absolventus aukštojo mokslo institucija turi atrinkti paskutiniais jų studijų metais; stažuotę (mokomąją praktiką) užsienyje jie turi atlikti ir užbaigti per metus nuo mokslo baigimo[54].
Kiti reikalavimai	Studentų mobilumo veikla gali būti vykdoma bet kurioje studijų srityje. Studentų mobilumo laikotarpis gali apimti studijų laikotarpį kartu su trumpa (trumpesne nei 2 mėn.) stažuote (mokomąja praktika), kuri įtraukiama į bendrąjį studijų laikotarpį. Studentas ir siunčiančioji bei priimančioji organizacijos turi pasirašyti mokymosi sutartį. Studijų užsienyje laikotarpis turi būti studento studijų programos, po kurios įgyjamas laipsnis, dalis. Stažuotė (mokomoji praktika), kai įmanoma, turėtų būti neatsiejama studento studijų programos dalis. Paskaitų aukštojo mokslo institucijoje lankymas negali būti laikomas stažuote (mokomąja praktika). Studentų mišriojo mobilumo veikla gali apimti dalyvavimą mišriojo mokymosi programose, organizuojamuose bet kurioje aukštojo mokslo institucijoje partnerėje, internetinį mokymą ir užduočių skyrimą arba dalyvavimą mišriosiose intensyviose programose. Dėl tarptautinio mobilumo žr. skirsnį „Tarptautinis mobilumas įtraukiant trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės“.

TINKAMUMO KRITERIJAI, TAIKOMI DARBUOTOJŲ MOBILUMUI

Reikalavimus atitinkanti veikla	Reikalavimus atitinkančią veiklą galima rasti dalyje „Mobilumo projektų tinkamumo kriterijai“.
	▪ **Darbuotojų mobilumas dėstymo tikslais:** **Siunčiančioji organizacija turi būti:** o ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės aukštojo mokslo institucija, kuriai suteikta ECHE, arba

[53] Mobilumas tarp institucijų, dalyvaujančių teikiant jungtinį arba dvigubą laipsnį, gali būti finansuojamas, jei nėra dvigubo finansavimo. Jungtinio arba dvigubo laipsnio atveju mobilumą, remiamą vidaus politikos lėšomis, finansuoja mobilumo dalyvį siunčianti institucija. Tarptautinio mobilumo atveju institucijos, dalyvaujančios teikiant jungtinį arba dvigubą laipsnį, gali naudoti vidaus ir išorės politikos fondų remiamų judumo projektų finansavimą, atsižvelgdamos į kiekvienos krypties veiklos ir srautų atitiktį reikalavimams.

[54] Tose šalyse, kuriose absolventai baigę studijas turi atlikti privalomąją karo arba civilinę tarnybą, absolventų tinkamumo dalyvauti laikotarpis pratęsiamas tiek, kiek trunka ta tarnyba.

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančiosios organizacijos	○ trečiosios valstybės, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, aukštojo mokslo institucija, pripažinta kompetentingų institucijų ir pasirašiusi tarpinstitucinius susitarimus su partneriais iš ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių, arba ○ tais atvejais, kai darbuotojai kviečiami dėstyti aukštojo mokslo institucijoje, – bet kuri viešoji arba privačioji organizacija (kuriai nesuteikta ECHE), veikianti ES valstybės narės ir Programos asocijuotosios trečiosios valstybės arba trečiosios valstybės, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, darbo rinkoje arba švietimo, mokymo, jaunimo, mokslinių tyrimų ir inovacijų srityse. Tai gali būti, pavyzdžiui, šios organizacijos: – viešoji arba privačioji, mažoji, vidutinė ar didelė įmonė (įskaitant socialines įmones); – vietos, regiono arba nacionalinio lygmens viešoji įstaiga; – socialinis partneris arba kita profesinės srities atstovaujamoji organizacija, įskaitant prekybos rūmus, amatų ar profesines asociacijas ir profesines sąjungas; – mokslinių tyrimų institutas; – fondas; – bendrojo ugdymo įstaiga, institutas, švietimo centras (bet kurio lygmens nuo ikimokyklinio iki vidurinio ugdymo, įskaitant profesinį mokymą bei suaugusiųjų švietimą); – ne pelno organizacija, asociacija, NVO; – įstaiga, teikianti profesinio orientavimo, konsultavimo ir informavimo paslaugas. **Priimančioji organizacija turi būti** ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės aukštojo mokslo institucija, kuriai suteikta ECHE, arba trečiosios valstybės, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, aukštojo mokslo institucija, pripažinta kompetentingų institucijų ir pasirašiusi tarpinstitucinį susitarimą su partneriu iš ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės prieš prasidedant mobilumo veiklai. ▪ **Darbuotojų mobilumas mokymosi tikslais:** **Siunčiančioji organizacija turi būti** ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės aukštojo mokslo institucija, kuriai suteikta ECHE, arba trečiosios valstybės, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, aukštojo mokslo institucija, pripažinta kompetentingų institucijų ir pasirašiusi tarpinstitucinius susitarimus su partneriais iš ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės prieš prasidedant mobilumo veiklai. **Priimančioji organizacija turi būti**: ○ ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės aukštojo mokslo institucija, kuriai suteikta ECHE, arba trečiosios valstybės, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, aukštojo mokslo institucija, pripažinta kompetentingų institucijų ir pasirašiusi tarpinstitucinį susitarimą su partneriais iš ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės prieš prasidedant mobilumo veiklai, arba ○ viešoji ar privačioji organizacija iš ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių (arba, tai atvejais, kai mobilumo projektai finansuojami vidaus politikos lėšomis, – iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės), veikianti darbo rinkoje arba švietimo, mokymo, jaunimo, mokslinių tyrimų ir inovacijų srityse.
Mobilumo veiklos trukmė	**Darbuotojų mobilumas dėstymo ir mokymosi tikslais:** Mobilumo tarp ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų šalių trukmė turi būti nuo 2 iki 60 dienų fizinio mobilumo, neįskaitant kelionės laiko. Kviestinių įmonių darbuotojų fizinio mobilumo laikotarpio trukmė – bent viena diena.

	Mobilumo veiklos, kurioje dalyvauja trečiosios valstybės, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, trukmė turi būti nuo 5 iki 60 dienų, neįskaitant kelionės laiko. Tas pats taikoma kviestiniams įmonių darbuotojams. Visais atvejais minimalus dienų skaičius turi sudaryti nepertraukiamą laikotarpį. Fizinio mobilumo laikotarpis gali būti sustabdytas. Pertraukos laikotarpis neįskaičiuojamas į mobilumo veiklos trukmę. Dėstymo veiklai turi būti skiriama ne mažiau kaip 8 dėstymo darbo valandos per savaitę (ar per kitą trumpesnį nei savaitės buvimo laikotarpį). Jei mobilumas trunka ilgiau kaip vieną savaitę, mažiausias ne visos savaitės dėstymo valandų skaičius turėtų būti proporcingas tos savaitės trukmei. Taikomos šios išimtys: • kviestiniams įmonių darbuotojams mažiausias dėstymo valandų skaičius nenustatomas; • jeigu per tą patį buvimo užsienyje laikotarpį derinama dėstymo ir mokymosi veikla, mažiausias dėstymo darbo valandų per savaitę (ar per kitą trumpesnį nei savaitės buvimo laikotarpį) skaičius yra 4 valandos. Visi darbuotojai gali dalyvauti mišriosiose intensyviose programose. Darbuotojų mobilumo mokymo tikslais pagal mišriąją intensyvią programą atveju fizinis mobilumas turi trukti 5–30 dienų (neįskaitant kelionės laiko) ir būti derinamas su privalomu virtualiosios veiklos komponentu, taip sudarant palankias sąlygas bendradarbiavimu grindžiamo e. mokymosi mainams ir kolektyviniam darbui. Darbuotojų mobilumo mokymo tikslais pagal mišriąją intensyvią programą, remiamą vidaus politikos lėšomis, atveju fizinis mobilumas turi trukti 2–30 dienų (neįskaitant kelionės laiko) arba ne mažiau kaip 1 dieną kviestiniams įmonių darbuotojams, o virtualiosios veiklos komponentas yra neprivalomas.
Veiklos vieta (-os)	Darbuotojai fizinio mobilumo veiklą turi vykdyti bet kurioje ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje arba trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, kitoje nei ta, kuri yra siunčiančiosios organizacijos šalis arba kurioje darbuotojas gyvena[55].
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	**Darbuotojų mobilumas dėstymo tikslais:** • Darbuotojai, dirbantys aukštojo mokslo institucijoje ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje arba trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė. • Bet kokios šalies įmonės darbuotojai, dirbantys privačiojoje ar viešojoje organizacijoje (kuri nėra aukštojo mokslo institucija, kuriai suteikta ECHE), vykdančioje veiklą darbo rinkoje arba švietimo, mokymo, jaunimo, mokslinių tyrimų ir inovacijų srityse ir pakviesti dėstyti į bet kurios šalies aukštojo mokslo instituciją (įskaitant dirbančius doktorantus). **Darbuotojų mobilumas mokymosi tikslais:** Darbuotojai, dirbantys aukštojo mokslo institucijoje ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje arba trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė.

[55]Kai aukštojo mokslo institucijos padaliniai yra teisiškai priklausomi nuo pagrindinės institucijos ir negali pasirašyti atskirų tarpinstitucinių susitarimų, nustatant individualią paramą ir mobilumo dalyvių srauto tinkamumą, šalis, kurioje yra įsikūrusi pagrindinė institucija, bus laikoma siunčiančiąja arba priimančiąja šalimi. Dotacijų gavėjai, apskaičiuodami atstumo intervalą kelionės paramos tikslais, turi remtis faktine aukštojo mokslo institucijos padalinio (-ių) buvimo vieta. Nepriklausomi aukštojo mokslo institucijos padaliniai programoje turi dalyvauti atskirai nuo savo pagrindinių institucijų.

Kiti reikalavimai	Darbuotojų mobilumas gali apimti dėstymo laikotarpį kartu su mokymosi laikotarpiu, įtrauktu į bendrą dėstymo laikotarpį. Mobilumo veikla dėstymo arba mokymosi tikslais gali būti vykdoma ne vienoje, o keliose tos pačios šalies priimančiosiose organizacijose, ir tai laikoma vienu dėstymo arba mokymosi laikotarpiu, kuriam taikoma minimali buvimo trukmė. Mobilumo veikla dėstymo tikslais gali būti vykdoma bet kurioje studijų srityje. Mobilumo veikla dėstymo tikslais taip pat gali apimti mokymą, organizuojamą aukštojo mokslo institucijos partnerės tobulėjimo tikslais. Atitinkamas darbuotojas ir siunčiančioji bei priimančioji organizacijos turi pasirašyti mobilumo sutartį. Dėl tarptautinio mobilumo žr. „Tarptautinis mobilumas įtraukiant trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės“.

SPECIALIEJI TINKAMUMO KRITERIJAI, TAIKOMI MIŠRIOSIOMS INTENSYVIOMS PROGRAMOMS

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančiosios organizacijos	Mišrioji intensyvi programa turi būti parengta ir įgyvendinama bent trijų aukštojo mokslo institucijų iš bent trijų ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių. Be to, dalyvauti ir siųsti dalyvius gali bet kuri kita aukštojo mokslo institucija ar organizacija, esanti ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje ar trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė. Aukštojo mokslo institucija, siunčianti studentus ir darbuotojus mokytis mišriosiose intensyviose programose, turi būti ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės aukštojo mokslo institucija, kuriai suteikta ECHE, arba trečiosios valstybės, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, aukštojo mokslo institucija, pripažinta kompetentingų institucijų ir pasirašiusi tarpinstitucinius susitarimus su partneriais iš ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės prieš prasidedant mobilumo veiklai. Dėstytojų, dalyvaujančių įgyvendinant programą, atveju tai gali būti bet kuri organizacija iš ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių arba trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės (žr. „Reikalavimus atitinkantys dalyviai“). Dalyviai gali būti siunčiami „Erasmus+“ lėšomis arba dalyvauti savo sąskaita. Aukštojo mokslo institucijos iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, gali siųsti dalyvius pagal „Erasmus+“, jei priimančioji institucija savo ruožtu vykdo mobilumo projektą, finansuojamą išorės politikos lėšomis ir finansuoja iš tų šalių atvykstančius studentus ir darbuotojus. Dalyviams iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, minimalūs reikalavimai netaikomi. Priimančioji aukštojo mokslo institucija turi turėti ECHE. Priimančioji aukštojo mokslo institucija gali būti arba nebūti koordinuojančioji aukštojo mokslo institucija. Priimančiojoje šalyje dalį fizinės veiklos laikotarpio dalyvius gali priimti ir kitos organizacijos. Koordinuojančioji aukštojo mokslo institucija turi turėti ECHE. Koordinuojančioji ir (arba) priimančioji aukštojo mokslo institucija yra paraišką teikianti aukštojo mokslo institucija arba mobilumo konsorciumo narė, jei mobilumo projektai finansuojami vidaus politikos lėšomis.

Veiklos trukmė	Mišriosios intensyvios programos fizinio mobilumo komponento trukmė besimokantiems asmenims turi būti nuo 5 iki 30 dienų. Jokia minimali virtualiosios veiklos trukmė nenustatyta, tačiau visą virtualiąją ir fizinio mobilumo veiklą įvykdžiusiems studentams turi būti suteikti ne mažiau kaip 3 ECTS kreditai.
Veiklos vieta (-os)	Fizinio mobilumo veikla gali būti vykdoma priimančiosiose aukštojo mokslo institucijose ar bet kurioje kitoje priimančiosios aukštojo mokslo institucijos šalies nustatytoje vietoje.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	**Studentai:** Studentai, užregistruoti aukštojo mokslo institucijoje ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje ar trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, ir įtraukti į studijų programą, kurią užbaigus suteikiamas pripažįstamas laipsnis arba kita pripažįstama aukštojo mokslo kvalifikacija (iki daktaro laipsnio imtinai). **Darbuotojai:** Darbuotojai, dirbantys aukštojo mokslo institucijoje ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje arba trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė. **Dėstytojai, dalyvaujantys įgyvendinant programą:** • Darbuotojai, dirbantys aukštojo mokslo institucijoje ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje arba trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė. ▪ Darbuotojai, pakviesti dėstyti aukštojo mokslo institucijoje iš privačiosios ar viešosios įmonės ar organizacijos (išskyrus aukštojo mokslo institucijas, kurioms suteikta ECHE); įmonė ar organizacija turėtų būti iš ES valstybės narės, Programos asocijuotosios trečiosios valstybės ar trečiosios valstybės, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, ir vykdyti veiklą darbo rinkoje arba švietimo, mokymo, jaunimo, mokslinių tyrimų ir inovacijų srityse; dirbantys doktorantai taip pat laikomi atitinkančiais reikalavimus pagal šį veiksmą.

Kiti reikalavimai	Studentams ir darbuotojams skirtos mišriosios intensyvios programos turi apimti trumpą fizinio mobilumo laikotarpį užsienyje kartu su privalomu virtualiosios veiklos komponentu, taip sudarant palankias sąlygas bendradarbiavimu grindžiamo e. mokymosi mainams ir kolektyviniam darbui. Virtualiosios veiklos komponentas turi suteikti galimybę besimokantiems asmenims kolektyviai dirbti internetu, kartu ir vienu metu atliekant konkrečias į mišriąją intensyvią programą įtrauktas užduotis ir šią veiklą įtraukiant į bendruosius mokymosi rezultatus. Mišriosiose intensyviose programose dalyvaujantiems studentams turi būti suteikiami ne mažiau kaip 3 ECTS kreditai. Norint gauti organizacinę paramą, mišriojoje intensyvioje programoje turi dalyvauti ne mažiau kaip 10 „Erasmus+“ mobilumo veikloje dalyvaujančių besimokančių asmenų, remiamų vidaus politikos lėšomis (neįskaitant dėstytojų, dalyvaujančių įgyvendinant programą). Šie 10 mobilumo veikloje dalyvaujančių besimokančių asmenų turi dalyvauti mobilumo veikloje specialiai tam, kad galėtų dalyvauti mišriojoje intensyvioje programoje pagal vieną iš šių „Erasmus+“ mobilumo veiklos rūšių: mišrųjį trumpalaikį studentų mobilumą studijų tikslais arba mišrųjį darbuotojų mobilumą mokymosi tikslais. Individualią paramą fizinio mobilumo veiklos dalyviams ir, kai tinka, paramą jų kelionės išlaidoms padengti skiria siunčiančioji aukštojo mokslo institucija (kviestinių įmonių darbuotojų ir dalyvių iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, finansuojamų pagal išorės veiksmų priemones, atveju – priimančioji aukštojo mokslo institucija).

PAPILDOMA INFORMACIJA DĖL MOBILUMO PROJEKTŲ, REMIAMŲ IŠORĖS POLITIKOS LĖŠOMIS

Lėšos, skirtos išorės politikos lėšomis remiamiems projektams, padalijamos skirtingiems pasaulio regionams į 12 biudžeto paketų, kurių dydis įvairuoja priklausomai nuo ES išorės politikos prioritetų. Daugiau informacijos apie kiekvieno biudžeto paketo sumas bus paskelbta nacionalinių agentūrų svetainėse.

ES yra nustačiusi įvairių orientacinių tikslų, susijusių su geografine pusiausvyra ir prioritetais, kurių reikia siekti Europos lygmeniu per visą Programos įgyvendinimo laikotarpį (2021–2027 m.), įskaitant bendradarbiavimą su mažiausiai išsivysčiusiomis šalimis[56]. Pavienės aukštojo mokslo institucijos nebūtinai turi pasiekti šiuos orientacinius tikslus ir prioritetus, tačiau nacionalinės agentūros atsižvelgs į juos skirstydamos turimą biudžetą. Toliau pateikiami mobilumo projektams, remiamiems išorės politikos lėšomis ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių lygmeniu, iškelti tikslai iki 2027 m.

- Azija:
    - bent 25 proc. biudžeto turėtų būti skirta mobilumui su mažiausiai išsivysčiusiomis regiono šalimis;
    - ne daugiau kaip 25 proc. biudžeto turėtų būti skirta mobilumui su didelių pajamų regiono šalimis;
    - ne daugiau kaip 15 proc. biudžeto turėtų būti skirta mobilumui su Kinija;
    - ne daugiau kaip 10 proc. biudžeto turėtų būti skirta mobilumui su Indija.
- Ramiojo vandenyno regionas:

[56] „Erasmus+“ orientacinė daugiametė programa: www.international-partnerships.ec.europa.eu/document/download/ae1b61bc-1638-49bd-a2d6-2f9d5bbf609f_en

- ne daugiau kaip 86,5 proc. biudžeto turėtų būti skirta mobilumui su Australija ir Naująja Zelandija kartu.

- Užsacharios Afrika:
  - bent 35 proc. biudžeto turėtų būti skirta mobilumui su mažiausiai išsivysčiusiomis regiono šalimis, itin daug dėmesio skiriant prioritetinėms migracijos šalims;
  - ne daugiau kaip 8 proc. biudžeto turėtų būti skirta mobilumui su bet kuria iš šalių.

- Lotynų Amerika:
  - ne daugiau kaip 30 proc. biudžeto turėtų būti skirta mobilumui su Brazilija ir Meksika kartu.

- Rytų partnerytės šalys:
  - bent 40 proc. biudžeto turėtų būti skirta mažiau galimybių turintiems besimokantiems asmenims.

- Pietinės kaimyninės šalys:
  - ne daugiau kaip 15 proc. biudžeto turėtų būti skirta mobilumui su bet kuria iš šalių;
  - bent 65 proc. biudžeto turėtų būti skirta besimokantiems asmenims, 50 proc. kurių turėtų būti mažiau galimybių turintys asmenys.

- Vakarų Balkanai: daugiausia dėmesio turi būti skiriama studentų mobilumui.

Dėl reikalavimo prisidėti prie ES išorės veiksmų tikslų, trumpalaikis, pirmosios ir antrosios pakopos studentų mobilumas su oficialios paramos vystymuisi ODA reikalavimus[57] atitinkančiomis 2–11 regiono šalimis[58] apribojamas atvykstamuoju mobilumu iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės. Išvykstamasis mobilumas į šiuos regionus yra galimas tik doktorantams ir darbuotojams.

Jei pareiškėjui buvo skirtas vidaus politikos lėšomis remiamas mobilumo projektas, minėto tarptautinio išvykstamojo mobilumo srautai į šiuos regionus gali būti papildomai finansuojami pagal šį vidaus politikos lėšomis remiamą mobilumo projektą.

Galiausiai aukštojo mokslo institucijos gali teikti paraišką dėl 100 proc. darbuotojų mobilumo ir 100 proc. studentų mobilumo ar bet kokio kitokio derinio, jei tai atitinka nacionalinės agentūros nustatytus papildomus projektų tinkamumo kriterijus (žr. kitą skirsnį).

NACIONALINIŲ AGENTŪRŲ NUSTATYTI MOBILUMO PROJEKTŲ, REMIAMŲ IŠORĖS POLITIKOS LĖŠOMIS, PAPILDOMI TINKAMUMO KRITERIJAI

Jeigu tam tikram regionui partneriui skirto biudžeto paketas yra ribotas, nacionalinė agentūra gali nuspręsti nustatyti vieną ar kelis tinkamumo kriterijus:

- apriboti dalyvių studijų pakopas (pavyzdžiui, leisti teikti paraiškas tik dėl vienos ar dviejų studijų pakopų: bakalauro, magistrantūros ar doktorantūros);
- apriboti dalyvių tipą (tik darbuotojai arba studentai);

[57] Šalių, kurioms taikomas šis reikalavimas, sąrašas pateikiamas Paramos vystymosi komiteto šalių, gaunančių oficialią paramą vystymuisi, sąraše:https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/topics/policy-sub-issues/oda-eligibility-and-conditions/DAC-List-of-ODA-Recipients-for-reporting-2024-25-flows.pdf. Paramos vystymuisi komiteto sąrašas periodiškai atnaujinamas, todėl šalys gali būti perkeltos iš vienos kategorijos į kitą arba būti išbrauktos iš sąrašo. Vis dėlto šalies OPV statusas ir santykiniai apribojimai išlieka nepakitę per visą projektų, vykdomų pagal tą patį kvietimą teikti paraiškas, gyvavimo laikotarpį.

[58] Regionų sąrašas pateiktas šio vadovo A dalyje.

- apriboti mobilumo laikotarpių trukmę (pavyzdžiui, apriboti studentų mobilumo laikotarpį 6 mėn., o darbuotojų – 10 dienų).

Nacionalinei agentūrai nusprendus taikyti šiuos papildomus projektų tinkamumo kriterijus, sprendimas bus paskelbtas iki paraiškų pateikimo termino, visų pirma nacionalinės agentūros svetainėje.

KOKIE YRA MOBILUMO PROJEKTO DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI?

MOBILUMO PROJEKTŲ, REMIAMŲ VIDAUS POLITIKOS LĖŠOMIS, DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Kokybinis vertinimas neatliekamas (kokybė jau yra įvertinta teikiant paraišką dėl ECHE arba vykstant mobilumo konsorciumo akreditacijai), todėl dotacijų skyrimo kriterijai netaikomi.

Finansavimas bus skiriamas pagal kiekvieną reikalavimus atitinkančią dotacijos paraišką (atlikus jos atitikties reikalavimams patikrinimą).

Didžiausia skiriamos dotacijos suma priklausys nuo kelių aspektų:

- prašomų finansuoti mobilumo veiksmų skaičiaus;
- jei pareiškėjas jau buvo gavęs panašią dotaciją ankstesniais metais – jo ankstesnių rezultatų, susijusių su mobilumo veiksmų skaičiumi, įgyvendinamos veiklos kokybe ir patikimu finansų valdymu;
- mišriųjų intensyvių programų, dėl kurių teikiama paraiška, skaičiaus;
- bendro nacionalinio biudžeto, skirto mobilumo veiklai, kai mobilumo projektai remiami vidaus politikos lėšomis.

MOBILUMO PROJEKTŲ, REMIAMŲ IŠORĖS POLITIKOS LĖŠOMIS, DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Reikalavimus atitinkančios dotacijų paraiškos (atlikus jų atitikties reikalavimams patikrinimą) bus vertinamos pagal toliau nurodytus dotacijų skyrimo kriterijus.

Projekto lygmens kriterijus: Projekto parengimo ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 40 balų)	• Kokiu mastu paraišką teikianti organizacija aiškiai aprašo partnerių atsakomybę, vaidmenis ir užduotis. • Kokiu mastu pasiūlymas aktualus siekiant gerbti ir skatinti bendras ES vertybes, pavyzdžiui, pagarbą žmogaus orumui, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms, taip pat kovoti su bet kokia diskriminacija. • Dalyvių atrankos tvarkos užbaigtumas ir kokybė, jiems teikiama parama ir mobilumo laikotarpio (visų pirma trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės) pripažinimas.
Regiono lygmens kriterijus: Strategijos aktualumas (daugiausia 40 balų)	Kiekvienos regioninės partnerystės atveju: • Kokiu mastu planuojamas mobilumo projektas yra aktualus dalyvaujančios aukštojo mokslo institucijos tarptautinimo strategijai. • Darbuotojų ir (arba) studentų mobilumo parinkties pagrindimas. • Tikslinio bendradarbiavimo su aukštojo mokslo institucijomis ir (arba) organizacijomis konkrečiose regiono partnerio šalyse pagrindimas.
Regiono lygmens kriterijus: Poveikis ir sklaida (daugiausia 20 balų)	Kiekvienos regioninės partnerystės atveju:

	• Potencialus projekto poveikis dalyviams, pareiškėjams, organizacijoms partnerėms vietos, regioniniu ir nacionaliniu lygmeniu. • Priemonių, kuriomis siekiama skleisti mobilumo projekto rezultatus fakulteto, instituciniu ir, prireikus, kitais lygmenimis visose susijusiose šalyse, kokybė.

Pareiškėjas paaiškins, kaip projektas tenkina šiuos tris kriterijus iš savo institucijos (ar institucijų, jei paraišką teikia konsorciumas) ir iš institucijų partnerių trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, perspektyvos. Į klausimą, atitinkantį dotacijos skyrimo kriterijų **„Projekto parengimo ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė“**, reikia atsakyti vieną kartą dėl viso projekto pasiūlymo, o į klausimus, atitinkančius dotacijų skyrimo kriterijus **„Strategijos aktualumas“** ir **„Poveikis ir sklaida“**, reikia atsakyti vieną kartą dėl kiekvieno regiono, kurį pareiškėjas planuoja įtraukti į projektą.

Pareiškėjai savo pasiūlymą turėtų grupuoti į „regionines partnerystes“, t. y. pergrupuoti visų rūšių veiklą, kurioje dalyvauja to paties regiono šalys. Kiekviena regioninė partnerystė bus vertinama atskirai. Ar skirti finansavimą, bus svarstoma tik tuo atveju, kai regioninė partnerystė bus įvertinta bent 60 balų ir bus pasiekta 50 proc. kiekvieno lentelėje pateikto kriterijaus riba.

Visa projektui skirta dotacija bus lygi dotacijų, skirtų regioninėms partnerystėms, pasiekusioms minimalią kokybės ribą, sumai ir priklausys nuo kelių aspektų:

- dalyvių skaičiaus ir paraiškoje nurodytos veiklos trukmės;
- šaliai ar regionui skirto biudžeto;
- geografinės pusiausvyros atitinkamame regione.

Neatsižvelgiant į tai, kad regioninės partnerystės surinktas balų skaičius viršija nustatytą ribą, nacionalinė agentūra pirmenybę gali teikti mobilumui su tam tikromis šalimis, kad tame regione būtų užtikrinta geografinė pusiausvyra, atsižvelgiant į pirmiau minėtus geografinės pusiausvyros tikslus.

Nacionalinė agentūra neprivalo finansuoti visos mobilumo veiklos, numatytos vykdyti tam tikroje trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, jeigu, palyginti su turimu biudžetu, prašoma nepagrįstai daug.

FINANSAVIMO TAISYKLĖS

A) FINANSAVIMO TAISYKLĖS, TAIKOMOS VISAI MOBILUMO VEIKLAI AUKŠTOJO MOKSLO SRITYJE

Biudžeto kategorija	Tinkamos finansuoti išlaidos ir taikomos taisyklės	Suma
Organizacinė parama	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su mobilumo veiklos įgyvendinimu (neįskaitant dalyvių pragyvenimo ir kelionės išlaidų). **Finansavimo mechanizmas:** pagal vieneto įkainį. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pagal mobilumo veiklos dalyvių skaičių.	**Mobilumo projektų, remiamų vidaus politikos lėšomis, atveju:** iki 100-ojo dalyvio – 400 EUR vienam dalyviui, o nuo 101-ojo dalyvio – 230 EUR kiekvienam papildomam dalyviui **Mobilumo projektų, remiamų išorės politikos lėšomis, atveju:** 500 EUR vienam dalyviui

<table>
<tr><td rowspan="8">Kelionės išlaidos</td><td rowspan="8">Parama dalyvių kelionės iš kilmės vietos į veiklos vietą ir atgal išlaidoms padengti.

Jeigu kelionės atstumas mažesnis kaip 500 km, dalyviai paprastai keliauja mažataršėmis transporto priemonėmis.

Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį.

Lėšų skyrimo taisyklė: pagal vieno dalyvio / lydinčio asmens kelionės atstumą. Pareiškėjas turi nurodyti atstumą nuo kilmės vietos iki veiklos vietos[59] naudodamas Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę[60].

Prireikus individualiai paramai, skirtai padengi pragyvenimo išlaidoms, gali būti priskiriamos išlaidos, susijusios su kelione prieš veiklą ir po jos – ne daugiau kaip dvi kelionės dienos dalyviams ir (arba) lydintiems asmenims, nesinaudojantiems mažataršėmis transporto priemonėmis, ir ne daugiau kaip šešios papildomos dienos dalyviams ir (arba) lydintiems asmenims, kurie naudojasi mažataršėmis transporto priemonėmis.</td><td>Kelionės atstumas</td><td>Ekologiška kelionė</td><td>Neekologiška kelionė</td></tr>
<tr><td>10–99 km</td><td>56 EUR</td><td>28 EUR</td></tr>
<tr><td>100–499 km</td><td>285 EUR</td><td>211 EUR</td></tr>
<tr><td>500–1999 km</td><td>417 EUR</td><td>309 EUR</td></tr>
<tr><td>2000–2999 km</td><td>535 EUR</td><td>395 EUR</td></tr>
<tr><td>3000–3999 km</td><td>785 EUR</td><td>580EUR</td></tr>
<tr><td>4000–7999 km</td><td>1188 EUR</td><td>1188 EUR</td></tr>
<tr><td>8 000 km arba daugiau</td><td>1735 EUR</td><td>1735 EUR</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Įtraukties rėmimas</td><td>Organizacijų įtraukties rėmimas: išlaidos, susijusios su mobilumo veiklos organizavimu mažiau galimybių turintiems dalyviams, kuriems reikia papildomos paramos realiosioms išlaidoms padengti.

Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį.

Lėšų skyrimo taisyklė: pagal mažiau galimybių turinčių dalyvių, kuriems papildoma parama skiriama remiantis realiosiomis išlaidomis pagal įtraukties rėmimo kategoriją, skaičių.</td><td colspan="3">125 EUR vienam dalyviui</td></tr>
<tr><td>Dalyvių įtraukties rėmimas: papildomos išlaidos, tiesiogiai susijusios su mažiau galimybių turinčiais dalyviais. Visų pirma šiomis išlaidomis siekiama teikti papildomą finansinę paramą dalyviams, kuriems dėl asmeninės, fizinės, psichikos ar sveikatos būklės reikalinga parama,</td><td colspan="3">100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų</td></tr>
</table>

[59] Pavyzdžiui, jeigu asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja veikloje Romoje (Italija), pareiškėjas apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1 365,28 km) ir pasirenka reikiamą kelionės atstumo intervalą (t. y. 500–1 999 km).

[60] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_lt.htm

	kad jie galėtų dalyvauti mobilumo veikloje ir parengiamuosiuose vizituose, ir juos lydintiems asmenims (įskaitant pagrįstas kelionės ir pragyvenimo išlaidas, jeigu šiems dalyviams neprašyta dotacijos pagal biudžeto kategorijas „Kelionės išlaidos“ ir „Individuali parama“)[61]. **Finansavimo mechanizmas**: realiosios išlaidos. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pareiškėjas turi pagrįsti prašymą ir jį turi patvirtinti nacionalinė agentūra.	
Išimtinės išlaidos	Išlaidos, susijusios su finansinės garantijos suteikimu, kai to prašo nacionalinė agentūra. Mobilumo projektų, remiamų vidaus politikos lėšomis, atveju: brangių kelionių išlaidos. **Finansavimo mechanizmas:** realiosios išlaidos. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pareiškėjas turi pagrįsti prašymą ir jį turi patvirtinti nacionalinė agentūra.	**Finansinės garantijos išlaidos:** 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. **Brangių kelionių išlaidos:** 80 proc. tinkamų finansuoti kelionės išlaidų.

Organizacinės paramos dotacija gavėjui (aukštojo mokslo institucijoms arba konsorciumui)

Su mobilumu susijusi organizacinė parama – tai lėšos, kuriomis padengiamos bet kokios išlaidos, kurias institucijos patiria dėl atvykstančių ir išvykstančių studentų ir darbuotojų mobilumo veiklos, laikydamosi „Erasmus“ aukštojo mokslo chartijos principų ES valstybėse narėse ir Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse ir ECHE principų, įtrauktų į tarpinstitucinius susitarimus, trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, institucijų atveju. Pavyzdžiui, tai gali būti išlaidos, susijusios su:

- organizaciniais susitarimais su institucijomis partnerėmis, įskaitant vizitus pas galimus partnerius siekiant suderinti tarpinstitucinių susitarimų sąlygas dėl mobilumo veiklos dalyvių atrankos, parengimo, priėmimo ir integracijos, ir su šių tarpinstitucinių susitarimų atnaujinimu;
- atnaujintų kursų katalogų pateikimu užsienio studentams;
- informacijos ir pagalbos teikimu studentams ir darbuotojams;
- studentų ir darbuotojų atranka;
- mokymosi sutarčių parengimu siekiant užtikrinti visišką studentų studijų dalių pripažinimą; darbuotojų mobilumo sutarčių parengimu ir pripažinimu;
- kalbiniu ir kultūriniu atvykstančių ir išvykstančių studentų ir darbuotojų parengimu, papildančiu „Erasmus+“ internetinę kalbinę paramą (OLS);

[61]Lydintiems asmenims gali būti taikomi darbuotojams nustatyti tarifai ir išimtinės brangios kelionės išlaidos. Išimtiniais atvejais, kai lydinčiam asmeniui užsienyje reikia praleisti daugiau kaip 60 dienų, parama papildomoms pragyvenimo išlaidoms nuo 61-os dienos padengti skiriama pagal biudžeto išlaidų kategoriją „įtraukties rėmimas“.

- atvykstančių mobilumo veiklos dalyvių integracijos aukštojo mokslo institucijoje palengvinimu;
- veiksmingu mobilumo veiklos dalyvių kuravimu ir jų priežiūros priemonių užtikrinimu;
- specialiomis priemonėmis, kuriomis užtikrinama studentų stažuotės (mokomosios praktikos) priimančiosiose įmonėse ar organizacijose kokybė;
- studijų dalių ir susijusių mokymosi kreditų pripažinimo užtikrinimu išduodant akademines pažymas ir diplomų priedėlius;
- parama mobilumo veikloje dalyvavusių asmenų reintegracijai ir jų įgytų gebėjimų panaudojimui aukštojo mokslo institucijos ir bendramokslių arba kolegų labui;
- Europos studento pažymėjimo iniciatyvos įgyvendinimu (mobilumo valdymo skaitmenizavimu);
- aplinką tausojančių mobilumo būdų ir administravimo procedūrų žalinimo skatinimu;
- mažiau galimybių turinčių asmenų dalyvavimo skatinimu ir valdymu;
- pilietinio dalyvavimo identifikavimu ir propagavimu ir jo stebėjimu;
- mišriojo ir (arba) tarptautinio mobilumo skatinimu ir valdymu.

Aukštojo mokslo institucijos įsipareigoja laikytis visų Chartijos principų, kad būtų užtikrintas kokybiškas mobilumas, įskaitant šiuos: „užtikrinti, kad išvykstantys dalyviai būtų gerai pasirengę veiklai užsienyje (įskaitant mišriojo mobilumo atveju), ir tuo tikslu imtis veiksmų, kad jie pakankamai gerai išmoktų kalbą ir patobulintų savo tarpkultūrinius gebėjimus“ ir „atvykstantiems dalyviams teikti tinkamą kalbinę paramą“. Gali būti naudojamasi pačių institucijų teikiamomis kalbų mokymo paslaugomis. Tos aukštojo mokslo institucijos, kurios kokybišką studentų ir darbuotojų mobilumą, įskaitant kalbinę paramą, gebės užtikrinti mažesnėmis sąnaudomis (arba gaudamos finansavimą iš kitų šaltinių nei ES lėšos), galės dalį organizacinės paramos dotacijos panaudoti papildomai mobilumo veiklai finansuoti. Su tuo susijusios lankstumo galimybės nustatomos dotacijos sutartyje.

Dotacijų gavėjai visais atvejais privalės pagal sutartį teikti kokybiškas paslaugas, o nacionalinės agentūros stebės ir tikrins jų veiklos rezultatus, atsižvelgdamos į dalyvaujančių studentų bei darbuotojų teikiamas ataskaitas, tiesiogiai prieinamas nacionalinėms agentūroms ir Komisijai.

Organizacinės paramos suma apskaičiuojama pagal visų remiamų mobilumo veiklos dalyvių (įskaitant mobilumo veiklos dalyvius, kuriems iš „Erasmus+“ lėšų visam mobilumo laikotarpiui skiriama nulinė dotacija (žr. toliau apie mobilumą, kai skiriama nulinė dotacija), ir įmonių darbuotojus, pakviestus dėstyti aukštojo mokslo institucijoje) skaičių. Mobilumo veiklos dalyviai, kuriems iš „Erasmus+“ lėšų visam mobilumo laikotarpiui skiriama nulinė dotacija, skaičiuojami kaip remiami mobilumo veiklos dalyviai, nes jie naudojasi esama mobilumo sistema ir mobilumo organizavimo veikla. Todėl organizacinė parama skiriama ir už šiuos dalyvius. Veiklos užsienyje laikotarpiu dalyvius lydintys asmenys neįtraukiami. Apskaičiuota organizacinės paramos suma automatiškai nepadidėja, kai organizuojama papildoma mobilumo veikla, perkeliant lėšas iš vienos biudžeto kategorijos į kitą.

Mobilumo konsorciumų atveju gautą organizacinę paramą pagal tarpusavyje sutartas taisykles gali pasidalyti visi konsorciumo nariai.

Mobilumo projektų, remiamų išorės politikos lėšomis, atveju organizacinės paramos dotaciją pasidalins susiję partneriai remdamiesi visoms šalims priimtinu pagrindu, kurį nustato dalyvaujančios institucijos.

Mobilumo veiklos dalyviai, kuriems iš ES „Erasmus+“ lėšų skiriama nulinė dotacija

Nulinę dotaciją iš ES „Erasmus+“ lėšų gaunantys studentai ir darbuotojai yra mobilumo veiklos dalyviai, kurie negauna „Erasmus+“ dotacijos kelionės ir pragyvenimo išlaidoms padengti, tačiau visais kitais atžvilgiais atitinka visus studentų ir darbuotojų mobilumo kriterijus ir naudojasi visais „Erasmus+“ studentams ir darbuotojams teikiamais privalumais. Jie gali gauti kito, ne „Erasmus+“, ES fondo (ESF ar kt.) arba nacionalinę, regioninę ar kitokią dotaciją savo mobilumo išlaidoms padengti. Nulinę ES „Erasmus+“ dotaciją visam mobilumo laikotarpiui gaunantys mobilumo veiklos dalyviai įtraukiami į

statistinius duomenis, pagal kuriuos apskaičiuojamas rezultatų rodiklis, naudojamas paskirstant ES biudžeto lėšas tarp šalių. Mažiau galimybių turintys dalyviai negali būti dalyviai, gaunantys nulinę dotaciją.

Įtraukties rėmimas

Mažiau galimybių turintis asmuo susiduria su asmeninėmis, fizinėmis, su psichika ar sveikata susijusiomis sąlygomis, dėl kurių dalyvavimas projekte ir (arba) mobilumo veikloje neįmanomas be papildomos finansinės ar kitokios paramos. Aukštojo mokslo institucijos, įtraukusios kaip projekto dalyvius mažiau galimybių turinčius studentus ir (arba) darbuotojus dalyvauti mobilumo veikloje, gali pateikti nacionalinei agentūrai paraišką dėl papildomos dotacijos papildomoms jų dalyvavimo išlaidoms padengti. Todėl remiant mažiau galimybių turinčius dalyvius, visų pirma, kai parama reikalinga dėl dalyvių fizinės, psichikos ar sveikatos būklės, skiriama dotacija gali būti didesnė negu didžiausia toliau nurodyta individualios dotacijos suma. aukštojo mokslo institucijos turi savo svetainėje pateikti aprašymą, kaip mažiau galimybių turintys studentai ir darbuotojai gali prašyti tokios papildomos dotacijos ir pagrįsti savo prašymą.

Mažiau galimybių turintiems studentams ir darbuotojams gali būti skiriamas ir papildomas finansavimas iš kitų vietos, regioninio ir (arba) nacionalinio lygmens finansavimo šaltinių.

Kiekviena aukštojo mokslo institucija, pasirašydama „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją, įsipareigoja visiems dalyviams, kad ir kokia būtų jų kilmė, užtikrinti vienodas dalyvavimo ir kitas galimybes. Todėl mažiau galimybių turintys studentai ir darbuotojai gali naudotis tomis paramos paslaugomis, kurias priimančioji institucija teikia saviems studentams ir darbuotojams.

Išimtinės brangios kelionės išlaidos

Paramą, skirtą išimtinėms brangios kelionės išlaidoms padengti, gali gauti tik tie mobilumo projektų, remiamų vidaus politikos lėšomis, dalyviai, kurie turi teisę gauti paramą kelionės išlaidoms padengti.

Mobilumo projektų paramos gavėjai galės prašyti finansinės paramos dalyvių brangių kelionių išlaidoms padengti pagal biudžeto išlaidų kategoriją „Išimtinės išlaidos“ (80 proc. visų tinkamų finansuoti išlaidų). Tai bus leidžiama, jei pareiškėjai galės pagrįsti, kad taikant finansavimo taisykles (pagal vieneto įkainį už kelionės atstumo intervalą) būtų padengta mažiau kaip 70 proc. dalyvių kelionės išlaidų. Jei skiriama išmoka išimtinėms brangios kelionės išlaidoms padengti, ji skiriama vietoj paramos kelionės išlaidoms padengti.

Kiti finansavimo šaltiniai

Studentai ir darbuotojai kartu su „Erasmus+“ dotacija arba vietoj „Erasmus+“ dotacijos (mobilumo veiklos dalyviai, kuriems iš ES lėšų skiriama nulinė dotacija) gali gauti regioninę, nacionalinę ar bet kokią kitokią dotaciją, kurios skyrimą valdo ne nacionalinė agentūra, o kita organizacija (pavyzdžiui, ministerija ar regioninės valdžios institucijos). „Erasmus+“ dotacijos gali būti pakeičiamos kitokiomis ES biudžeto lėšomis (ESF ar kt.). Dotacijoms, skiriamoms ne iš ES biudžeto, o iš kitų finansavimo šaltinių, netaikomos šiame kvietime teikti paraiškas nustatytos sumos ir mažiausių bei didžiausių sumų intervalai.

Stažuočių (mokomosios praktikos) atveju priimančiosios organizacijos gali teikti stažuotojams finansinę paramą arba nepiniginį įnašą.

B) STUDENTŲ JUDUMUI TAIKOMOS FINANSAVIMO TAISYKLĖS

Individuali parama fiziniam mobilumui. bazinės ilgalaikio mobilumo sumos

Studentai gali gauti individualią paramą, kuria padedama padengti papildomas su jų studijų ar stažuotės (mokomosios praktikos) užsienyje laikotarpiu susijusias pragyvenimo išlaidas.

Mobilumo tarp ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių ir į trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, iš 13 ir 14 regionų atveju mėnesines sumas nustato nacionalinės agentūros, suderinusios su nacionalinės valdžios institucijomis, ir (arba) aukštojo mokslo institucijos pagal objektyvius ir skaidrius kriterijus, kaip aprašyta toliau. Konkrečios sumos bus paskelbtos nacionalinių agentūrų ir aukštojo mokslo institucijų svetainėse.

ES valstybės narės ir Programos asocijuotosios trečiosios valstybės ir trečiosios valstybės, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, iš 13 ir 14 regionų[62] yra suskirstytos į tris toliau nurodytas grupes.

1 grupė Šalys, kuriose pragyvenimo išlaidos didžiausios	Airija, Austrija, Belgija, Danija, Islandija, Italija, Lichtenšteinas, Liuksemburgas, Nyderlandai, Norvegija, Prancūzija, Suomija, Švedija, Vokietija. Trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, iš 13 ir 14 regionų
2 grupė Šalys, kuriose pragyvenimo išlaidos vidutinės	Čekija, Estija, Graikija, Ispanija, Latvija, Kipras, Malta, Portugalija, Slovakija, Slovėnija
3 grupė Šalys, kuriose pragyvenimo išlaidos mažiausios	Bulgarija, Kroatija, Lietuva, Lenkija, Rumunija, Šiaurės Makedonijos Respublika, Serbija, Turkija, Vengrija.

Studentams skiriamos ES „Erasmus+“ individualios paramos dydis priklausys nuo mobilumo dalyvių srauto tarp siunčiančiosios ir priimančiosios šalių, laikantis tokios tvarkos:

- mobilumo į šalį, kurioje pragyvenimo išlaidos yra panašios, atveju: dalyvaujantys studentai gaus vidutinę ES dotaciją;
- mobilumo į šalį, kurioje pragyvenimo išlaidos yra didesnės, atveju: dalyvaujantys studentai gaus didesnę ES dotaciją;
- mobilumo į šalį, kurioje pragyvenimo išlaidos yra mažesnės, atveju: dalyvaujantys studentai gaus mažesnę ES dotaciją.

Nacionalinės agentūros nustatys dotacijų sumas šiuose mažiausių ir didžiausių sumų intervaluose:

- **vidutinė ES dotacija:** vidutinė dotacija (292–606 EUR per mėnesį) taikoma mobilumo, vykstant į šalį, kurioje pragyvenimo išlaidos yra panašios, atveju: a) iš 1 grupės šalies į kitą 1 grupės šalį, b) iš 2 grupės šalies į kitą 2 grupės šalį ir c) iš 3 grupės šalies į kitą 3 grupės šalį;
- **didesnė ES dotacija**: dotacija, gaunama prie nacionalinės agentūros taikomos vidutinės ES dotacijos pridėjus bent 50 EUR, ir sudaro 348–674 EUR per mėnesį. Ji skiriama mobilumo veiklai vykstant į šalį, kurioje pragyvenimo išlaidos yra didesnės: a) iš 2 grupės šalies į 1 grupės šalį ir b) iš 3 grupės šalies į 1 ir 2 grupių šalį;
- **mažesnė ES dotacija:** dotacija, gaunama iš nacionalinės agentūros taikomos vidutinės ES dotacijos atėmus bent 50 EUR, ir sudaro 225–550 EUR per mėnesį. Ji skiriama mobilumo veiklai vykstant į šalį, kurioje pragyvenimo išlaidos yra mažesnės: a) iš 1 grupės šalies į 2 ir 3 grupių šalį ir b) iš 2 grupės šalies į 3 grupės šalį.

Nustatydamos sumas, kurias dotacijų gavėjai turi taikyti savo šalyje, nacionalinės agentūros atsižvelgia į šiuos du elementus:

- kitų ES dotaciją papildančio bendrojo finansavimo šaltinių iš vietos, regioninio ar nacionalinio lygmens privačiųjų ar viešųjų įstaigų prieinamumą ir dydį;

[62] TREČIOSIOS VALSTYBĖS, KURIOS NĖRA ASOCIJUOTOSIOS PROGRAMOS VALSTYBĖS, IŠ 13 IR 14 REGIONŲ, YRA TIK PRIIMANČIOSIOS ŠALYS, NEBENT SU KAIMYNINE ŠALIMI BŪTŲ SUDARYTAS SUSITARIMAS, PALENGVINANTIS JŲ KAIP SIUNČIANČIŲJŲ IR PRIIMANČIŲJŲ ŠALIŲ DALYVAVIMĄ PROGRAMOJE.

- bendrą studentų studijų ar mokymosi užsienyje paklausos lygį.

Kai mobilumo veikla vykdoma tarp ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių ir į trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, iš 13 ir 14 regionų, nacionalinės agentūros gali nuspręsti suteikti savo aukštojo mokslo institucijoms daugiau lankstumo galimybių, nacionaliniu lygmeniu nustatydamos ne konkrečias sumas, o sumų intervalus. Tai reikėtų daryti tada, kai yra tam pagrįstų priežasčių, pavyzdžiui, šalyse, kuriose galima gauti bendrąjį finansavimą regioniniu arba instituciniu lygmeniu.

MAŽIAU GALIMYBIŲ TURINTIEMS STUDENTAMS IR NESENIAI MOKSLUS BAIGUSIEMS ABSOLVENTAMS SKIRIAMA PAPILDOMA INDIVIDUALI PARAMA ILGALAIKIAM MOBILUMUI

Mažiau galimybių turintys studentai ir absolventai gauna papildomą individualią paramą su savo ES „Erasmus+“ dotacija. Ši suma yra 250 EUR per mėnesį. Taikytinus kriterijus nacionaliniu lygmeniu nustato nacionalinės agentūros, suderinusios su nacionalinėmis valdžios institucijomis.

STUDENTAMS STAŽUOTOJAMS IR ABSOLVENTAMS STAŽUOTOJAMS SKIRIAMA PAPILDOMA INDIVIDUALI PARAMA ILGALAIKIAM MOBILUMUI

Stažuotėse esantys studentai ir absolventai gauna papildomą individualią paramą su savo ES „Erasmus+“ dotacija. Ši suma yra 150 EUR per mėnesį. Stažuotėse (mokomojoje praktikoje) dalyvaujantys mažiau galimybių turintys studentai ir absolventai turi teisę gauti tiek mažiau galimybių turintiems studentams ir absolventams, tiek stažuotėms skiriamas papildomas sumas.

STUDENTŲ IR ABSOLVENTŲ IŠ ATOKIAUSIŲ REGIONŲ IR UŽJŪRIO ŠALIŲ IR TERITORIJŲ (UŠT) ILGALAIKIS MOBILUMAS

Atsižvelgiant į apribojimus, kuriuos lemia atokumas nuo ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių bei ekonomikos lygis, atokiausių ES valstybių narių regionų ir užjūrio šalių bei teritorijų (UŠT), susijusių su ES valstybėmis narėmis, aukštojo mokslo institucijose studijuojantiems studentams ir absolventams, skiriamos šios didesnės sumos:

Vykstant iš	Vykstant į	Suma
Atokiausių regionų ir UŠT	ES valstybes nares, Programos asocijuotąsias trečiąsias valstybes ir trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, iš 13 ir 14 regionų	786 EUR per mėnesį

Šiuo atveju papildoma suma mažiau galimybių turintiems studentams ir absolventams nebus skiriama. Tačiau šiuo atveju skiriama papildoma suma stažuotėms (mokomajai praktikai).

STUDENTŲ IR ABSOLVENTŲ TARPTAUTINIS MOBILUMAS ĮTRAUKIANT TREČIĄSIAS VALSTYBES, KURIOS NĖRA ASOCIJUOTOSIOS PROGRAMOS VALSTYBĖS

Nustatoma tokia bazinė individualios paramos suma:

Vykstant iš	Vykstant į	Suma
ES valstybės narės ir Programos asocijuotosios trečiosios valstybės	Trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, iš 1–3 ir 5–12 regionų	700 EUR per mėnesį
ES valstybės narės ir Programos asocijuotosios trečiosios valstybės	Trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, iš 13 ir 14 regionų	Kaip aprašyta skirsnyje „Dotacijomis teikiama parama studentų mobilumui. Individuali parama fiziniam mobilumui“

Trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, iš 1–12 regionų	1 grupės ES valstybes nares ir Programos asocijuotąsias trečiąsias valstybes	900 EUR per mėnesį
	2 grupės ES valstybes nares ir Programos asocijuotąsias trečiąsias valstybes	850 EUR per mėnesį
	3 grupės ES valstybes nares ir Programos asocijuotąsias trečiąsias valstybes	800 EUR per mėnesį

Šiuo atveju papildoma suma mažiau galimybių turintiems studentams ir absolventams nebus skiriama.

Papildoma suma stažuotėms (mokomajai praktikai) bus skiriama tik mobilumo į trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, iš 13 ir 14 regionų atveju.

ES valstybės narės ir Programos asocijuotosios trečiosios valstybės apima atokiausius regionus ir UŠT.

TRUMPALAIKIO FIZINIO MOBILUMO VEIKLOJE DALYVAUJANTYS STUDENTAI IR ABSOLVENTAI. BAZINĖS INDIVIDUALIOS PARAMOS SUMOS (MIŠRUSIS MOBILUMAS IR DOKTORANTŲ TRUMPALAIKIS MOBILUMAS)

Nustatomos tokios bazinės individualios paramos sumos:

Fizinio mobilumo veiklos trukmė	**Suma (bet kuriai ES valstybei narei, Programos asocijuotajai trečiajai valstybei arba trečiajai valstybei, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė)**
Iki 14-tos veiklos dienos	79 EUR per dieną
Nuo 15-tos iki 30-tos veiklos dienos	56 EUR per dieną

Šiuo atveju papildoma suma stažuotėms (mokomajai praktikai) neskiriama.

ES valstybės narės ir Programos asocijuotosios trečiosios valstybės apima atokiausius regionus ir UŠT. **MAŽIAU GALIMYBIŲ TURINTIEMS STUDENTAMS IR NESENIAI MOKSLUS BAIGUSIEMS ABSOLVENTAMS TEIKIAMA PAPILDOMA INDIVIDUALI PARAMA TRUMPALAIKIAM FIZINIAM MOBILUMUI.**

Mažiau galimybių turintys studentai ir neseniai mokslus baigę absolventai gauna papildomą 100 EUR sumą prie individualios paramos pagal savo ES „Erasmus+“ dotaciją fizinio mobilumo veiklos laikotarpiui, kurio trukmė yra 5–14 dienų, ir 150 EUR, kai šio laikotarpio trukmė yra 15–30 dienų. Taikytinus kriterijus nacionaliniu lygmeniu nustato nacionalinės agentūros, suderinusios su nacionalinėmis valdžios institucijomis.

C) DARBUOTOJŲ MOBILUMUI TAIKOMOS FINANSAVIMO TAISYKLĖS

Darbuotojai toliau nurodyta tvarka gaus ES paramą savo pragyvenimo užsienyje išlaidoms padengti:

Biudžeto kategorija	**Tinkamos finansuoti išlaidos ir taikomos taisyklės**	**Suma**

Individuali parama	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su dalyvių pragyvenimu vykdant veiklą. **Finansavimo mechanizmas:** pagal vieneto įkainį. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pagal kiekvieno dalyvio buvimo užsienyje trukmę ir siunčiančiąją ir priimančiąją šalį.	Iki 14-tos veiklos dienos: A1.1 lentelė, vienam dalyviui per dieną, kai dalyvis yra iš ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių; arba A1.2 lentelė, vienam dalyviui per dieną, kai dalyvis yra iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės Nuo 15-tos iki 60-tos veiklos dienos: 70 proc. A1.1 lentelės sumos vienam dalyviui per dieną, kai dalyvis yra iš ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių; arba 70 proc. A1.2 lentelės sumos vienam dalyviui per dieną, kai dalyvis yra iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės

A lentelė. Individuali parama (EUR per dieną)

Suma priklauso nuo priimančiosios šalies. Šios sumos bus nustatytos mažiausios ir didžiausios sumų intervaluose, kurie pateikti tolesnėje lentelėje. Nacionalinės agentūros, nustatydamos sumas, kurias turi taikyti atitinkamos šalies dotacijų gavėjai, pagal susitarimą su nacionalinėmis institucijomis, atsižvelgs į šiuos du elementus:

- kitų ES dotaciją papildančio bendrojo finansavimo šaltinių iš vietos, regioninio ar nacionalinio lygmens privačiųjų ar viešųjų įstaigų prieinamumą ir dydį;
- bendrą darbuotojų dėstymo ar mokymosi užsienyje paklausos lygį.

Visoms priimančiosioms šalims turėtų būti taikomas vienodas atitinkamo intervalo procentinis išmokų dydis. Skirti tokią pačią sumą visoms priimančiosioms šalims neįmanoma.

Priimančioji šalis	**Darbuotojai iš ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių**	**Darbuotojai iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės**
	Mažiausia ir didžiausia suma (per dieną)	**Suma (EUR per dieną)**
	A1.1	**A1.2**
Airija, Austrija, Belgija, Danija, Islandija, Italija, Lichtenšteinas, Liuksemburgas, Nyderlandai, Norvegija, Prancūzija, Suomija, Švedija, Vokietija.	96–190	190
Trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, iš 13 ir 14 regionų	96–190	Netaikoma

Čekija, Estija, Graikija, Ispanija, Latvija, Kipras, Malta, Portugalija, Slovakija, Slovėnija	84–170	170
Bulgarija, Kroatija, Lietuva, Lenkija, Rumunija, Šiaurės Makedonijos Respublika, Serbija, Turkija, Vengrija.	71–148	148
Trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, iš 1–3, 5–12 regionų	190	Netaikoma

Kai mobilumo veikla vykdoma tarp ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių ir į trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, iš 13 ir 14 regionų, nacionalinės agentūros gali nuspręsti suteikti savo aukštojo mokslo institucijoms daugiau lankstumo galimybių, nacionaliniu lygmeniu nustatydamos ne konkrečias sumas, o sumų intervalus. Tai reikėtų daryti tada, kai yra tam pagrįstų priežasčių, pavyzdžiui, šalyse, kuriose galima gauti bendrąjį finansavimą regioniniu arba instituciniu lygmeniu. Konkrečios sumos bus paskelbtos kiekvienos nacionalinės agentūros ir aukštojo mokslo institucijų svetainėse.

D) AUKŠTOJO MOKSLO INSTITUCIJŲ IR MOBILUMO KONSORCIUMŲ NUSTATOMAS STUDENTAMS IR DARBUOTOJAMS SKIRTOS FINANSINĖS PARAMOS LYGIS

Aukštojo mokslo institucijos ir mobilumo konsorciumai, nustatydami ir (arba) taikydami ES finansavimo normas savo institucijoje, visais atvejais privalo laikytis toliau išdėstytų reikalavimų.

- Institucijų ir konsorciumų nustatytos finansavimo normos nekeičiamos visu mobilumo projekto laikotarpiu. Pagal tą patį projektą skiriamų dotacijų dydžio mažinti ar didinti negalima.
- Finansavimo normos turi būti objektyviai ir skaidriai nustatomos ir (arba) taikomos atsižvelgiant į visus pirmiau nurodytus principus ir aprašytą metodiką (t. y. atsižvelgiant į mobilumo dalyvių srautą, taip pat į papildomą specialų finansavimą).
- Visiems studentams, vykstantiems į tos pačios grupės šalis dalyvauti tos pačios rūšies mobilumo veikloje – studijuoti arba stažuotis (atlikti mokomąją praktiką) – turi būti skiriamos vienodo dydžio dotacijos (išskyrus mažiau galimybių turinčius studentus ir absolventus arba studentus ir absolventus iš atokiausių regionų ir UŠT).

E) MIŠRIOMS INTENSYVIOMS PROGRAMOMS TAIKOMOS FINANSAVIMO TAISYKLĖS

Biudžeto kategorija	Tinkamos finansuoti išlaidos ir taikomos taisyklės	Suma
Organizacinė parama	Su intensyvių programų organizavimu tiesiogiai susijusios išlaidos (neįskaitant dalyvių pragyvenimo ir kelionės išlaidų). **Finansavimo mechanizmas:** pagal vieneto įkainį. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pagal aukštojo mokslo srities mobilumo veikloje dalyvaujančių besimokančių asmenų skaičių, kai finansuojami	400 EUR vienam dalyviui, esant ne mažiau kaip 10 ir ne daugiau kaip 20 finansuojamų „Erasmus+“ mobilumo veikloje dalyvaujančių besimokančių asmenų.

	mobilumo projektai, kurie remiami vidaus politikos lėšomis, neįskaitant dėstytojų, dalyvaujančių įgyvendinant programą. Koordinuojančioji aukštojo mokslo institucija paprašo skirti mobilumo organizavimo paramą visos institucijų grupės, bendrai organizuojančios mišriąją intensyvią programą, vardu.	

Organizacinės paramos dotacija mišriosioms intensyvioms programoms – tai lėšos, kuriomis padengiamos bet kokios išlaidos, kurias institucijos patiria dėl mišriųjų intensyvių programų organizavimo, pavyzdžiui, išlaidos, susijusios su programų rengimu, sudarymu, plėtote, įgyvendinimu ir tolesne susijusia veikla, įskaitant fizinės ir virtualiosios ar nuotolinės veiklos įgyvendinimą ir bendrą valdymą bei koordinavimą.

Už mišriųjų intensyvių programų organizacinės paramos dotacijos padalijimą partneriams, patyrusiems minėtąsias išlaidas, atsako koordinuojančioji aukštojo mokslo institucija.

„ERASMUS“ AKREDITACIJA PROFESINIO MOKYMO, BENDROJO UGDYMO IR SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO SRITYSE

„Erasmus“ akreditacija – profesinio mokymo, bendrojo ugdymo ir suaugusiųjų švietimo įstaigoms, norinčioms dalyvauti tarpvalstybinių mainų ir bendradarbiavimo veikloje, skirta priemonė. „Erasmus“ akreditacija patvirtinama, kad pareiškėjas parengė kokybiškos mobilumo veiklos įgyvendinimo planą, kuris yra platesnio masto organizacijos plėtros pastangų dalis. Šis „Erasmus“ planu vadinamas planas yra svarbi paraiškos dėl „Erasmus“ akreditacijos dalis.

Kaip paaiškinta toliau, pareiškėjai gali teikti paraišką dėl individualios savo organizacijos „Erasmus“ akreditacijos arba „Erasmus“ mobilumo konsorciumo koordinatorių akreditacijos. Norint teikti paraišką, ankstesnė dalyvavimo Programoje patirtis nereikalinga.

Organizacijoms, kurios jau turi „Erasmus“ akreditaciją, gali būti suteiktas kokybės ženklas, kuriuo pripažįstamas jų ankstesnis darbas ir siekis užtikrinti kokybę.

KAIP NAUDOTIS MOBILUMO GALIMYBĖMIS TURINT „ERASMUS“ AKREDITACIJĄ?

„Erasmus“ akreditacijos turėtojams bus paprasčiau gauti finansavimą pagal 1 pagrindinį veiksmą šiame vadove pateiktų akredituotų mobilumo projektų tikslais.

VEIKSMO TIKSLAI

VISOSE TRIJOSE SRITYSE

Stiprinti europinį mokymo ir mokymosi aspektą:

- puoselėjant įtraukties ir įvairovės, tolerancijos ir demokratinio dalyvavimo vertybes;
- propaguojant žinias apie bendrą Europos paveldą ir įvairovę;
- remiant profesinių tinklų plėtrą visoje Europoje.

PROFESINIO MOKYMO SRITYJE

Prisidėti prie Tarybos rekomendacijos dėl profesinio rengimo ir mokymo ir Osnabriuko deklaracijos[63] bei Europos įgūdžių darbotvarkės[64] įgyvendinimo ir prie Europos švietimo erdvės kūrimo:

- gerinant pirminio ir tęstinio profesinio mokymo kokybę;
- stiprinant bendruosius ir universaliuosius gebėjimus, ypač kalbų mokymosi ir skaitmeninius įgūdžius;
- remiant su konkrečiu darbu susijusių įgūdžių, kurių reikia dabartinėje ir būsimoje darbo rinkoje, ugdymą;
- dalijantis geriausios patirties pavyzdžiais ir skatinant naujų bei novatoriškų pedagoginių metodų ir technologijų taikymą, taip pat remiant bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojų, mentorių ir kitų profesinio mokymo srities darbuotojų profesinį tobulėjimą;
- stiprinant profesinio mokymo paslaugų teikėjų gebėjimus vykdyti kokybiškus mobilumo projektus ir gebėjimą užmegzti kokybišką partnerystę plėtojant tarptautinimo strategiją;
- užtikrinant, kad mobilumas būtų reali galimybė bet kuriam pirminio ir tęstinio profesinio mokymo programose besimokančiam asmeniui, ir padidinant vidutinę profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų mobilumo laikotarpio trukmę siekiant pagerinti mobilumo kokybę ir poveikį;

[63] https://www.cedefop.europa.eu/files/osnabrueck_declaration_eu2020.pdf

[64] https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223

- didinant mobilumo laikotarpiu užsienyje pasiektų mokymosi rezultatų kokybę, skaidrumą ir pripažinimą, visų pirma šiuo tikslu taikant Europos priemones ir sistemas.

BENDROJO UGDYMO SRITYJE

Gerinti mokymo ir mokymosi kokybę bendrojo ugdymo srityje:

- remiant mokytojų, bendrojo ugdymo įstaigų vadovų ir kitų darbuotojų profesinį tobulėjimą;
- skatinant naujų technologijų ir novatoriškų mokymo metodų taikymą;
- gerinant kalbų mokymąsi ir kalbų įvairovę bendrojo ugdymo įstaigose;
- remiant dalijimąsi mokymo ir bendrojo ugdymo įstaigų plėtros geriausios patirties pavyzdžiais ir jų perdavimą.

Prisidėti prie Europos švietimo erdvės kūrimo:

- stiprinant bendrojo ugdymo įstaigų gebėjimus dalyvauti tarpvalstybiniuose mainuose ir bendradarbiauti bei vykdyti kokybiškus mobilumo projektus;
- užtikrinant, kad mobilumas mokymosi tikslais būtų reali galimybė bet kuriam bendrojo ugdymo įstaigos mokiniui;
- skatinant mokinių ir darbuotojų mobilumo laikotarpiu užsienyje pasiektų mokymosi rezultatų pripažinimą.

SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO SRITYJE

Prisidėti prie Europos švietimo erdvės ir Europos įgūdžių darbotvarkės[65] kūrimo:

- padidinant įvairaus amžiaus bei socialinės ir ekonominės kilmės suaugusiųjų dalyvavimą suaugusiųjų švietimo programose, visų pirma skatinant organizacijų, dirbančių su palankių sąlygų neturinčiais besimokančiais asmenimis, smulkių suaugusiųjų švietimo paslaugų teikėjų, naujų Programos dalyvių, mažiau patirties turinčių organizacijų ir bendruomeninių visuomeninių organizacijų dalyvavimą;
- pagerinant formaliojo, savaiminio ir neformaliojo suaugusiųjų švietimo kokybę;
- pagerinant suaugusiųjų švietimo pasiūlos kokybę didinant darbuotojų profesionalumą ir stiprinant suaugusiųjų švietimo paslaugų teikėjų gebėjimus įgyvendinti kokybiškas mokymosi programas;
- pagerinant visų suaugusiųjų švietimo formų mokymo ir mokymosi kokybę ir užtikrinant, kad suaugusiųjų švietimas atitiktų visos visuomenės poreikius;
- pagerinant suaugusiųjų švietimo paslaugų teikimą siekiant stiprinti bendruosius gebėjimus, nustatytus 2018 m. ES sistemoje, įskaitant bazinius įgūdžius (raštingumą, skaičiavimą, skaitmeninius įgūdžius) ir kitus gyvenime svarbius įgūdžius;
- sustiprinant suaugusiųjų švietimo paslaugų teikėjų ir kitų suaugusiųjų švietimo srityje veiklą vykdančių organizacijų gebėjimus įgyvendinti kokybiškus mobilumo projektus.

[65] https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kas gali teikti paraišką?	Profesinio mokymo srityje: (1) organizacijos, teikiančios pirminio arba tęstinio profesinio mokymo paslaugas[66]; (2) vietos ir regioninės valdžios institucijos, koordinavimo įstaigos ir kitos profesinio mokymo srityje veikiančios organizacijos; (3) bendrovės ir kitos viešosios arba privačiosios organizacijos, priimančios profesinio mokymo įstaigose besimokančius asmenis ir pameistrius, juos mokančios ar kitaip su jais dirbančios.
	Bendrojo ugdymo srityje: (1) mokyklos, teikiančios ikimokyklinio, pradinio ar vidurinio lygmens bendrojo ugdymo paslaugas, įskaitant organizacijas, teikiančias ankstyvojo ugdymo ir priežiūros paslaugas[67]; (2) vietos ir regioninės valdžios institucijos, koordinavimo įstaigos ir kitos bendrojo ugdymo srityje veikiančios organizacijos.
	Suaugusiųjų švietimo srityje: (1) organizacijos, teikiančios formaliojo, savaiminio ir neformaliojo suaugusiųjų švietimo paslaugas[68]; (2) vietos ir regioninės valdžios institucijos, koordinavimo įstaigos ir kitos suaugusiųjų švietimo srityje veikiančios organizacijos.
	Visose trijose srityse taikomos apibrėžtys ir principai Organizacijų atitiktis reikalavimams pagal 1 kriterijų bus nustatoma atsižvelgiant į jų švietimo programas ir veiklą. Organizacija gali atitikti reikalavimus daugiau nei vienoje srityje, jeigu ji vykdo skirtingas švietimo programas ir veiklą. Kiekvienos šalies kompetentinga nacionalinė valdžios institucija nustato: ▪ kokias švietimo programas ir veiklą vykdančios organizacijos turi galimybę teikti paraišką pagal 1 kriterijų ir ▪ kurios organizacijos atitinka reikalavimus pagal 2 kriterijų.

[66] ES valstybėje narėje arba Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje įsisteigusiems profesinio rengimo ir mokymo paslaugų teikėjams, turintiems specialų statusą ir funkcijas prižiūrint kitos šalies nacionalinėms institucijoms, gali tekti kreiptis į prižiūrinčiosios šalies nacionalinę instituciją. Tikslesnės informacijos kreipkitės į priimančiosios šalies arba atitinkamos nacionalinės institucijos šalies nacionalinę agentūrą. Dėl reikalavimų, kad visa mobilumo veikla būtų tarpvalstybinė, profesinio rengimo ir mokymo paslaugų teikėjai, turintys tokį specialų statusą, negali organizuoti mobilumo veiklos su kitomis tokį patį statusą turinčiomis organizacijomis (t. y. prižiūrimomis tos pačios nacionalinės institucijos ir nacionalinės agentūros), net jei kita organizacija yra įsikūrusi kitoje šalyje.

[67] ES valstybėje narėje arba Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje įsisteigusioms mokykloms, turinčioms specialų statusą ir funkcijas prižiūrint kitos šalies nacionalinėms institucijoms, gali tekti kreiptis į prižiūrinčiosios šalies nacionalinę instituciją. Tikslesnės informacijos kreipkitės į priimančiosios šalies arba atitinkamos nacionalinės institucijos šalies nacionalinę agentūrą. Dėl reikalavimų, kad visa mobilumo veikla būtų tarpvalstybinė, tokio tipo specialaus statuso mokyklos negali organizuoti mobilumo veiklos su kitomis tokį patį statusą turinčiomis organizacijomis (t. y. prižiūrimomis tos pačios nacionalinės institucijos ir nacionalinės agentūros), net jei kita organizacija yra įsikūrusi kitoje valstybėje.

[68] Nedarant poveikio kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos nustatytoms apibrėžtims, pažymėtina, kad organizacijos, teikiančios profesinio mokymo paslaugas suaugusiems besimokantiems asmenims, paprastai laikomos profesinio mokymo, o ne suaugusiųjų švietimo paslaugų teikėjomis. Daugiau informacijos žr. nacionalinės agentūros svetainėje pateiktų sąvokų apibrėžtis.

	Taikomos apibrėžtys ir reikalavimus atitinkančių organizacijų pavyzdžiai bus paskelbti atsakingos nacionalinės agentūros svetainėje.
Reikalavimus atitinkančios šalys	Pareiškėjai turi būti įsteigti ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje.
Kam teikti paraišką?	Paraiškos turi būti teikiamos šalies, kurioje įsteigta paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai.
Paraiškos pateikimo terminas	**Spalio 1 d. 12:00:00 (vidurdienis Briuselio laiku)**
„Erasmus“ kokybės standartai	Pareiškėjai, norintys gauti „Erasmus“ akreditaciją, turi laikytis „Erasmus“ kokybės standartų, pateiktų svetainėje „Europa“: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/erasmus-quality-standards-mobility-projects-vet-adults-schools Akreditacijos vykdymo laikotarpiu „Erasmus“ kokybės standartai gali būti atnaujinami. Tokiu atveju prieš teikiant paraišką dėl kitos dotacijos bus prašoma akredituotų organizacijų sutikimo.
Paraiškų skaičius	Organizacija gali teikti po vieną paraišką kiekvienoje iš trijų šiame kvietime nurodytų sričių: suaugusiųjų švietimo, profesinio mokymo ir bendrojo ugdymo. Organizacijos, teikiančios paraiškas daugiau nei vienoje srityje, turi pateikti atskiras paraiškas kiekvienai sričiai. „Erasmus“ akreditaciją jau turinčios organizacijos negali teikti paraiškos dėl naujos akreditacijos toje pačioje srityje.
Paraiškų rūšys	Pareiškėjas gali teikti paraišką kaip atskira organizacija arba kaip mobilumo konsorciumo koordinatorius. Negalima teikti paraiškos dėl abiejų rūšių akreditacijos toje pačioje srityje.
Mobilumo konsorciumo koordinatorių „Erasmus“ akreditacija	Mobilumo konsorciumas yra tos pačios šalies organizacijų, vykdančių mobilumo veiklą pagal bendrą „Erasmus“ planą, grupė. Kiekvieno mobilumo konsorciumo veiklą koordinuoja viena vadovaujanti organizacija – mobilumo konsorciumo koordinatorius, kuriam suteikta „Erasmus“ akreditacija. Mobilumo konsorciumo koordinatorius gali organizuoti veiklą pats (kaip bet kuri kita organizacija, turinti individualią akreditaciją) ir teikti mobilumo galimybes kitoms konsorciumui priklausančioms organizacijoms. Konsorciumo nariams reikalavimas turėti „Erasmus“ akreditaciją netaikomas. Pareiškėjai, siekiantys gauti mobilumo konsorciumo koordinatorių akreditaciją, paraiškoje turės aprašyti savo konsorciumo tikslą ir planuojamą sudėtį. Visos numatytos konsorciumo organizacijos narės turi būti iš tos pačios ES valstybės narės arba Programos asocijuotosios trečiosios valstybės kaip ir mobilumo konsorciumo koordinatorius. Tačiau šiame etape nebūtina pateikti tikslaus konsorciumo narių sąrašo. Konsorciumo nariams taikomus tinkamumo kriterijus ir išsamesnę informaciją rasite skirsnyje apie akredituotus mobilumo projektus.

ATRANKOS KRITERIJAI

Pareiškėjai turi turėti pakankamai veiklos ir profesinių pajėgumų siūlomam „Erasmus“ planui įgyvendinti, įskaitant bent dvejų metų atitinkamą patirtį paraiškos srityje, o mobilumo konsorciumo koordinatorių atveju – pakankamų konsorciumo koordinavimo pajėgumų. Veiklos pajėgumo patikrinimų kontekste į patirtį, įgytą iki viešųjų subjektų (pvz., bendrojo ugdymo įstaigų arba švietimo centrų) susijungimo arba panašių struktūrinių pokyčių, bus atsižvelgta kaip į tinkamą.

Pareiškėjų finansinis pajėgumas bus atskirai tikrinamas vėlesniame etape, vertinant paraiškas dėl akredituotų projektų dotacijų.

Daugiau informacijos apie atrankos kriterijus pateikiama **šio vadovo C dalyje**.

ATMETIMO KRITERIJAI IR TAISYKLĖS DĖL ORIGINALAUS TURINIO IR AUTORYSTĖS

Pareiškėjai turi pateikti pasirašytą sąžiningumo deklaraciją, kuria patvirtinama, kad jie nėra patekę į jokią su šio **vadovo C dalyje** išvardytais atmetimo kriterijais susijusią situaciją. Be to, pasirašydami deklaraciją pareiškėjai patvirtins, kad pateiktame „Erasmus“ plane pateikiamas originalus jų parengtas turinys ir kad už paraiškos parengimą nebuvo sumokėta jokiai kitai organizacijai ar išorės asmenims.

Tuo pat metu pareiškėjams leidžiama ir jie skatinami politiniais klausimais konsultuotis su atitinkamomis švietimo institucijomis ir ekspertais arba keistis gerąja patirtimi su panašiomis organizacijomis, kurios turi daugiau su programa „Erasmus+“ susijusios patirties. Pareiškėjai, siekiantys gauti mobilumo konsorciumo koordinatoriaus akreditaciją, rengdami paraišką gali konsultuotis su galimais konsorciumo nariais. Pareiškėjai gali pagrįsti savo paraiškas strateginiais dokumentais, susijusiais su jų „Erasmus“ planu, pavyzdžiui, tarptautinimo strategija arba jų priežiūros ar koordinavimo įstaigų parengta strategija.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Paraiškos bus vertinamos atskirai profesinio mokymo, bendrojo ugdymo ir suaugusiųjų švietimo srityse. Paraiškų kokybė bus vertinama balais iš 100 galimų, vadovaujantis toliau nurodytais kriterijais ir balais.

Kad būtų svarstoma galimybė skirti dotaciją, paraiškų įvertinimas turi atitikti šias ribines vertes:

- jos turi būti įvertintos bent 70 balų iš 100 ir
- bent puse didžiausio galimo balų skaičiaus kiekvienoje iš keturių dotacijos skyrimo kriterijų toliau.

Aktualumas (daugiausia 10 balų)	Kokiu mastu: ▪ pareiškėjo profilis, patirtis, veikla ir tikslinė besimokančių asmenų grupė yra aktualūs paraiškos srities, „Erasmus“ akreditacijos tikslų ir paraiškos rūšies (individuali organizacija arba konsorciumo koordinatorius) požiūriu; ▪ pasiūlymas yra aktualus siekiant gerbti ir skatinti bendras ES vertybes, pavyzdžiui, pagarbą žmogaus orumui, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms, taip pat kovoti su bet kokia diskriminacija; ▪ organizacijų, siekiančių tapti akredituotomis konsorciumo koordinatorėmis, atveju taip pat vertinama: o ar planuojamų konsorciumo narių profilis yra susijęs su paraiškoje nurodytu konsorciumo tikslu ir uždaviniais, paraiškos sritimi ir „Erasmus“ akreditacijos tikslais; o ar konsorciumo sukūrimas teikia aiškios pridėtinės vertės jo nariams, atsižvelgiant į „Erasmus“ akreditacijų tikslus.

„Erasmus“ planas: tikslai (daugiausia 40 balų)	Kokiu mastu: ▪ siūlomas „Erasmus“ planas atitinka „Erasmus“ akreditacijų tikslus; ▪ siūlomo „Erasmus“ plano tikslai aiškiai ir konkrečiai dera su pareiškėjo, jo darbuotojų ir besimokančių asmenų poreikiais; o konsorciumo koordinatorių atveju – ar šis kriterijus taikomas visam planuojamam konsorciumui ir ar „Erasmus“ plano tikslai dera su paraiškoje nurodytu konsorciumo tikslu; ▪ siūlomo „Erasmus“ plano tikslai ir jų įgyvendinimo terminai yra realistiški ir pakankamai plataus užmojo, kad būtų padarytas teigiamas poveikis organizacijai (arba konsorciumui); ▪ siūlomo „Erasmus“ plano tikslų įgyvendinimo pažangos stebėjimo ir vertinimo priemonės yra tinkamos ir konkrečios; ▪ jei pareiškėjas prie paraiškos pridėjo strateginius dokumentus – ar aiškiai paaiškinta, kaip siūlomas „Erasmus“ planas susijęs su pridėtais dokumentais.
„Erasmus“ planas: veikla (daugiausia 20 balų)	Kokiu mastu: ▪ siūlomas mobilumo veiklos dalyvių skaičius yra proporcingas paraišką teikiančios organizacijos dydžiui ir patirčiai; o konsorciumo koordinatorių atveju – kaip bus atsižvelgiama į planuojamą konsorciumo dydį; ▪ siūlomas mobilumo veiklos dalyvių skaičius yra realistiškas ir atitinka „Erasmus“ plane nustatytus tikslus; ▪ planuojamų dalyvių profiliai yra susiję su paraiškos sritimi, siūlomu „Erasmus“ planu ir „Erasmus“ akreditacijos tikslais; ▪ kai taikoma ir jei pareiškėjas planuoja organizuoti besimokančių asmenų mobilumo veiklą, vertinamas ir mažiau galimybių turinčių dalyvių įtraukimas.
„Erasmus“ planas: valdymas (daugiausia 30 balų)	Kokiu mastu: ▪ pareiškėjas pasiūlė konkrečius būdus prisidėti prie pagrindinių „Erasmus“ akreditacijos principų, aprašytų „Erasmus“ kokybės standartuose; ▪ pareiškėjas pasiūlė aiškų ir išsamų užduočių paskirstymą pagal „Erasmus“ kokybės standartus; ▪ pareiškėjas skyrė pakankamai išteklių Programos veiklai valdyti pagal „Erasmus“ kokybės standartus; ▪ užtikrinamas tinkamas dalyvavimas organizacijos valdymo lygmeniu; ▪ nustatytos tinkamos priemonės Programos veiklos tęstinumui užtikrinti tuo atveju, jei pasikeistų paraišką teikiančios organizacijos darbuotojai arba vadovybė; ▪ pareiškėjas pasiūlė konkrečių ir logiškų veiksmų, kad jo mobilumo veiklos rezultatai būtų įtraukti į organizacijos įprastą veiklą; o konsorciumo koordinatorių atveju šis kriterijus taikomas visam planuojamam konsorciumui.

DIDŽIAUSIAS „ERASMUS“ AKREDITACIJŲ SKAIČIUS

Nacionalinė agentūra, atsižvelgdama į turimą biudžetą, nustatys didžiausią kiekvienoje šalyje suteiktinų akreditacijų skaičių. Šis sprendimas bus priimtas atskirai dėl kiekvienos iš trijų sričių ir kartu su šiuo kvietimu paskelbtas nacionalinės agentūros svetainėje bent 14 kalendorinių dienų iki paraiškų pagal šį kvietimą teikti paraiškas pateikimo termino.

Atranka bus vykdoma remiantis minimaliuosius skyrimo kriterijus atitinkančių paraiškų eiliškumo sąrašu. Akreditacijos bus teikiamos pradedant nuo didžiausią balų skaičių surinkusių paraiškų ir jų bus suteikta ne daugiau nei didžiausias nustatytas akreditacijų skaičius. Jei daugiau nei vienai paraiškai bus skirtas toks pat balų skaičius kaip ir paskutinei paraiškai, kuriai suteikta akreditacija, didžiausias suteiktų akreditacijų skaičius bus padidintas, kad būtų įtrauktos visos paraiškos, surinkusios tiek pat balų.

GALIOJIMAS

Pagal šį kvietimą teikti pasiūlymus suteiktos „Erasmus“ akreditacijos pradės galioti 2026 m. vasario 1 d. ir galios visą dabartinį programavimo laikotarpį iki 2027 m. gruodžio 31 d.

Jei „Erasmus“ akreditacija bus reikalinga norint dalyvauti kokioje nors veikloje po 2021–2027 m. programavimo laikotarpio, nacionalinė agentūra gali pratęsti akreditacijos galiojimą Europos Komisijos nustatytomis sąlygomis. Atsižvelgdami į šią galimybę, pareiškėjai gali pateikti „Erasmus“ planus per laikotarpį, apimantį nuo dvejų iki penkerių metų. Jei akreditacija nepratęsiama, projektai, kuriems anksčiau buvo suteikta dotacija, gali būti toliau įgyvendinami po 2027 m. gruodžio 31 d. iki atitinkamų susitarimų dėl dotacijų galiojimo pabaigos.

Akreditacija gali būti bet kada panaikinta, jei akredituotos organizacijos nebelieka arba jei tam pritaria nacionalinė agentūra ir akredituota organizacija. Nacionalinė agentūra gali vienašališkai nutraukti akreditacijos galiojimą, laikydamasi sąlygų, aprašytų skirsnyje „Ataskaitų teikimas, stebėsena ir kokybės užtikrinimas“. Akredituota organizacija gali vienašališkai nutraukti akreditacijos galiojimą tik tuo atveju, jei ne mažiau kaip trejus metus iš eilės akreditacija nebuvo naudojama akredituotų mobilumo projektų paraiškoms teikti.

NEPERLEIDŽIAMUMAS

„Erasmus“ akreditacija negali būti perkelta iš vienos organizacijos į kitą. Jei akredituotos organizacijos struktūra pasikeičia (pavyzdžiui, ji yra padalijama, sujungiama, pasikeičia juridinis asmuo, statutas, nuosavybė ar kitai viešojo sektoriaus institucijai formaliai perduodamos užduotys ir ištekliai), nacionalinė agentūra, gavusi pagrįstą prašymą, gali perduoti akreditaciją vienai ją pakeisiančiai organizacijai.

ATASKAITŲ TEIKIMAS, STEBĖSENA IR KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS

Baigiamosios ataskaitos, teikiamos kiekvienos dotacijos sutarties laikotarpio pabaigoje	Kiekvienos dotacijos sutarties, patvirtintos pagal „Erasmus“ akreditaciją, laikotarpio pabaigoje akredituota organizacija pateiks galutinę įvykdytos veiklos ataskaitą, kaip nurodyta taikomoje dotacijos sutartyje.
Akreditavimo ataskaitos	Remiantis patvirtinto „Erasmus“ plano turiniu ir bent kartą per penkerius metus akredituotos organizacijos turės: – pateikti ataskaitą apie tai, kaip jos užtikrino, kad būtų laikomasi „Erasmus“ kokybės standartų; – pateikti „Erasmus“ plano tikslų įgyvendinimo pažangos ataskaitą; – atnaujinti savo „Erasmus“ planą.

	Nacionalinė agentūra gali nuspręsti prašyti tuo pačiu metu arba atskirai pateikti įvairius pirmiau išvardytus elementus. Nacionalinė agentūra gali nuspręsti akreditavimo ataskaitą pakeisti struktūruotu stebėsenos vizitu. Remdamasi akredituotos organizacijos veiklos rezultatais, gautais atlikus ataskaitų teikimo, stebėsenos ir kokybės užtikrinimo patikrinimus, arba dėl reikšmingų pokyčių organizacijoje, nacionalinė agentūra gali keisti pažangos ataskaitų skaičių ir teikimo tvarkaraštį. Be to, akredituotos organizacijos gali savanoriškai prašyti leisti atnaujinti jų „Erasmus“ planus. Ar toks atnaujinimas yra pagrįstas, sprendžia nacionalinė agentūra, atsižvelgusi į organizacijos argumentus. Į atnaujintą „Erasmus“ planą gali būti įtrauktas prašymas pakeisti individualią organizacijos akreditaciją į mobilumo konsorciumo koordinatoriaus akreditaciją arba atvirkščiai.
Stebėsena ir patikrinimai	Nacionalinė agentūra gali organizuoti oficialius patikrinimus, stebėsenos vizitus ar kitą veiklą, kad galėtų stebėti akredituotų organizacijų pažangą ir veiklos rezultatus, užtikrinti, kad būtų laikomasi sutartų kokybės standartų, ir teikti paramą. Oficialūs patikrinimai gali būti dokumentų patikrinimai arba vizitai į akredituotą organizaciją, apsilankymai pas konsorciumo narius, pagalbinėse organizacijose ir bet kokiose kitose patalpose, kuriose vykdoma atitinkama veikla. Nacionalinė agentūra gali prašyti kitų šalių nacionalinių agentūrų pagalbos, kad jos patikrintų ir stebėtų ten vykdomą veiklą.

Gavusi ataskaitą arba atlikusi stebėseną, nacionalinė agentūra pateiks atsiliepimus akredituotai organizacijai. Nacionalinė agentūra akredituotai organizacijai taip pat gali pateikti privalomo ar rekomendacinio pobūdžio nurodymus, kaip pagerinti veiklos rezultatus.

Naujai akredituotų pareiškėjų ar didelės rizikos organizacijų atveju arba jeigu nesilaikoma nacionalinės agentūros nurodymų ir terminų, jeigu atlikus ataskaitų teikimo, stebėsenos ir kokybės užtikrinimo patikrinimus nustatomi labai prasti veiklos rezultatai arba Programos taisyklių pažeidimai (taip pat vykdant kitą veiklą), nacionalinė agentūra gali imtis toliau nurodytų taisomųjų priemonių.

- Stebėjimas. Nacionalinė agentūra gali apriboti finansavimą, kurį akredituota organizacija gali prašyti skirti veiklai, kuriai vykdyti būtina „Erasmus“ akreditacija. Naujai akredituotos organizacijos gali būti stebimos, jei vertinant veiklos pajėgumus nustatomas nekokybiško įgyvendinimo pavojus.

- Sustabdymas. Organizacijos, kurių akreditacija sustabdyta, negali prašyti finansavimo veiklai, kuriai vykdyti būtina „Erasmus“ akreditacija. Nacionalinė agentūra taip pat gali nutraukti tam tikras arba visas galiojančias dotacijų sutartis, sudarytas pagal akreditaciją, kuri buvo sustabdyta.

- Protokolo nutraukimas. Jeigu ir toliau nesilaikoma nacionalinės agentūros nurodymų ir terminų, veiklos rezultatai labai prasti, ilgą laiką nebuvo vykdyta veikla arba pakartotinai ar rimtai pažeidžiamos Programos taisyklės (taip pat vykdant kitą veiklą), nacionalinė agentūra gali nutraukti akreditaciją ir visas galiojančias dotacijų sutartis, sudarytas pagal tą akreditaciją.

Stebėjimo arba sustabdymo laikotarpis truks tol, kol nacionalinė agentūra nustatys, kad vėl laikomasi šiame kvietime nustatytų sąlygų ir kokybės reikalavimų ir kad akredituota organizacija pašalino prastų veiklos rezultatų pavojų.

Organizacijos, kurių akreditacijos veikla sustabdyta arba kurios yra stebimos, negali teikti paraiškos dėl naujos akreditacijos toje pačioje srityje.

KOMPETENCIJOS PRIPAŽINIMAS

Geriausių rezultatų pasiekusios akredituotos organizacijos bus pripažintos kokybės ženklais, kurie bus suteikti pagal šį kvietimą teikti paraiškas. Kiekviena nacionalinė agentūra nustatys ir savo interneto svetainėje paskelbs kokybės ženklo gavimo ir periodinės peržiūros sąlygas.

PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGOSE BESIMOKANČIŲ ASMENŲ IR ŠIŲ ĮSTAIGŲ DARBUOTOJŲ MOBILUMAS

Pagal šį veiksmą remiami profesinio mokymo paslaugų teikėjai ir kitos šios srities veiklą vykdančios organizacijos, norinčios organizuoti profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų ir šių įstaigų darbuotojų mobilumo mokymosi tikslais veiklą.

Remiama įvairi veikla, įskaitant darbo stebėjimą ir darbuotojų profesinio tobulėjimo kursus, stažuotes (mokomąją praktiką) ir ilgalaikę profesinę praktiką („ErasmusPro“), kviestinių ekspertų ir kitą veiklą, kaip paaiškinta toliau.

Dalyvaujančiosios organizacijos savo veikla turėtų aktyviai skatinti **įtrauktį ir įvairovę, aplinkos tvarumą ir skaitmeninį švietimą**, taip pat **pilietinį aktyvumą ir dalyvavimą**, naudodamosi konkrečiomis šiuo tikslu Programos teikiamomis finansavimo galimybėmis, didindamos dalyvių informuotumą, dalydamosi geriausia patirtimi ir pasirinkdamos tinkamą savo veiklos modelį.

VEIKSMO TIKSLAI

Pagal programą „Erasmus+“ finansuojamos mobilumo veiklos tikslas – suteikti mokymosi galimybių ir remti profesinio mokymo paslaugų teikėjų ir kitų šios srities veiklą vykdančių organizacijų tarptautinimą ir institucinę plėtrą. Veiksmu remiamas Tarybos rekomendacijos dėl profesinio rengimo ir mokymo ir Osnabriuko deklaracijos[69] bei Europos įgūdžių darbotvarkės[70] įgyvendinimas. Juo taip pat prisidedama prie Europos švietimo erdvės kūrimo. Konkretūs šio veiksmo tikslai išvardyti toliau.

Gerinti pirminio ir tęstinio profesinio mokymo kokybę Europoje:

- stiprinant bendruosius ir universaliuosius gebėjimus, ypač kalbų mokymosi ir skaitmeninius įgūdžius;
- remiant su konkrečiu darbu susijusių įgūdžių, kurių reikia dabartinėje ir būsimoje darbo rinkoje, ugdymą;
- dalijantis geriausios patirties pavyzdžiais ir skatinant naujų bei novatoriškų pedagoginių metodų ir technologijų taikymą, taip pat remiant bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojų, mentorių ir kitų profesinio mokymo srities darbuotojų profesinį tobulėjimą;
- stiprinant profesinio mokymo paslaugų teikėjų gebėjimus vykdyti kokybiškus mobilumo projektus ir gebėjimą užmegzti kokybišką partnerystę plėtojant tarptautinimo strategiją;
- užtikrinant, kad mobilumas būtų reali galimybė bet kuriam pirminio ir tęstinio profesinio mokymo programose besimokančiam asmeniui, ir padidinant vidutinę profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų mobilumo laikotarpio trukmę siekiant pagerinti mobilumo kokybę ir poveikį;
- skatinant mobilumo laikotarpiu užsienyje gautų mokymosi rezultatų kokybę, skaidrumą ir pripažinimą, visų pirma taikant Europos priemones ir sistemas.

Stiprinti europinį mokymo ir mokymosi aspektą:

- puoselėti įtraukties ir įvairovės, tolerancijos ir demokratinio dalyvavimo vertybes;
- propaguoti žinias apie bendrą Europos paveldą ir įvairovę;
- remti profesinių tinklų plėtrą visoje Europoje.

KAIP NAUDOTIS „ERASMUS+“ MOBILUMO GALIMYBĖMIS?

Profesinio mokymo paslaugų teikėjai ir kitos profesinio mokymo srityje veikiančios organizacijos paraiškas dėl finansavimo gali teikti dviem būdais:

[69] https://www.cedefop.europa.eu/files/osnabrueck_declaration_eu2020.pdf
[70] https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223

- **Trumpalaikiai besimokančių asmenų ir darbuotojų mobilumo projektai** – šie projektai suteikia pareiškėjams galimybę organizuoti įvairią šešių–aštuoniolikos mėnesių trukmės mobilumo veiklą. Trumpalaikiai projektai yra geriausias pasirinkimas organizacijoms, pirmą kartą teikiančioms paraišką pagal programą „Erasmus+“, arba organizacijoms, norinčioms organizuoti tik ribotą veiklą, arba

- **Akredituotuose besimokančių asmenų ir darbuotojų mobilumo projektuose** gali dalyvauti tik „Erasmus“ akreditaciją profesinio mokymo srityje turinčios organizacijos. Ši speciali finansavimo schema leidžia akredituotoms organizacijoms reguliariai gauti finansavimą mobilumo veiklai, kuria prisidedama prie laipsniško jų „Erasmus“ plano įgyvendinimo. „Erasmus“ akreditaciją gali gauti visos organizacijos, norinčios reguliariai organizuoti mobilumo veiklą. Norint teikti paraišką dėl akreditacijos, ankstesnė dalyvavimo Programoje patirtis nereikalinga. Daugiau informacijos apie šią galimybę žr. šio vadovo skyrių apie „Erasmus“ akreditaciją suaugusiųjų švietimo, profesinio mokymo ir bendrojo ugdymo srityse.

Organizacijos taip pat gali dalyvauti Programoje neteikdamos paraiškos, jei:

- **prisijungia prie esamo „Erasmus“ mobilumo konsorciumo**, kuriam vadovauja jų šalyje akredituotas konsorciumo koordinatorius, priimantis naujus konsorciumo narius, arba

- **priima dalyvius iš kitos šalies**: bet kuri organizacija gali priimti besimokančius asmenis ar darbuotojus, atvykstančius iš užsienyje esančios organizacijos partnerės. Tapus priimančiąja organizacija įgyjama vertingos patirties ir tai yra geras būdas sužinoti daugiau apie Programą prieš patiems teikiant paraišką.

Profesinio mokymo paslaugų teikėjai yra raginami dalyvauti europinėse interneto platformose, pavyzdžiui, EPALE ir „eTwinning“. EPALE suteikia galimybę per savo tinklaraščio įrašus, forumus ar partnerių paieškos priemonę pasiekti kolegas visoje Europoje ir iš jų mokytis; ji padeda kurti praktikos bendruomenes, rasti mokomosios medžiagos ir dalyvauti renginiuose. Platformoje taip pat rasite Europos profesinio mokymo specialistų bendruomenę (https://epale.ec.europa.eu/en/practitioners-in-vet) – tai erdvė, kurioje susiburia, bendradarbiauja ir apie naujas europines iniciatyvas sužino profesijos ir specialybės mokytojai bei įmonių instruktoriai. „eTwinning“ yra pagal „Erasmus+“ finansuojama internetinė bendruomenė, turinti saugią platformą, prieinamą tik „eTwinning“ nacionalinių paramos organizacijų patikrintiems mokytojams. „eTwinning“ suteikia galimybę profesinio mokymo paslaugų teikėjams kurti bendras virtualias klases ir vykdyti projektus su kitais profesinio mokymo paslaugų teikėjais ir organizacijomis partnerėmis (t. y. priimančiosiomis bendrovėmis). Bendrųjų ir specialiųjų dalykų mokytojams suteikiama galimybė diskutuoti ir keistis nuomonėmis su kolegomis bei naudotis įvairiomis profesinio tobulėjimo galimybėmis. Be to, „eTwinning“ aplinkoje lengva rasti partnerių būsimiems projektams.

PROJEKTO RENGIMAS

Paraišką teikianti organizacija yra pagrindinė projekto, remiamo pagal 1 pagrindinį veiksmą, dalyvė. Paraišką pateikusi organizacija parengia ir pateikia paraišką, pasirašo dotacijos sutartį, įgyvendina mobilumo veiklą ir teikia ataskaitas nacionalinei agentūrai. Tiek paraiškų dėl trumpalaikių projektų, tiek paraiškų dėl „Erasmus“ akreditacijos teikimo procese daugiausia dėmesio skiriama paraišką teikiančios organizacijos (arba jos konsorciumo) poreikiams ir planams.

Mobilumo veikla pagal mobilumo projektą gali būti išvykstamoji arba atvykstamoji. Dauguma galimos veiklos rūšių yra susijusios su išvykstamojo mobilumo veikla. Tai reiškia, kad paraišką teikianti organizacija veiks kaip siunčiančioji organizacija: ji atrinks dalyvius ir išsiųs juos į priimančiąją organizaciją užsienyje. Be to, yra atvykstančių dalyvių specialių veiksmų, kuriuos vykdydamos paraišką teikiančios organizacijos gali į savo organizaciją pakviesti ekspertus ar būsimus mokytojus ir pedagogus. Atvykstančių dalyvių veikla siekiama ne kurti dvipusius mainus, o pritraukti asmenis, galinčius padėti paraišką teikiančiai organizacijai vystytis ir įgyvendinti savo tarptautinimo strategiją.

Visos pagal šį veiksmą remiamos veiklos įgyvendinimas turi atitikti „Erasmus“ kokybės standartus[71]. „Erasmus“ kokybės standartai apima konkrečią projektų užduočių įgyvendinimo praktiką, pavyzdžiui, dalyvių atranką ir parengimą, mokymosi rezultatų apibrėžimą, vertinimą ir pripažinimą, dalijimąsi projektų rezultatais ir kt.

Kalbų mokymasis yra svarbi kiekvieno mobilumo projekto dalis: dotaciją gaunančios organizacijos savo dalyviams turėtų teikti kalbos mokymosi paramą prieš mobilumo veiklą ir jos metu. Šiuo tikslu pagal programą „Erasmus+“ finansuojama internetinė kalbinės paramos platforma, kuria nemokamai gali naudotis visi programos „Erasmus+“ dalyviai.

Kaip rasti partnerių mobilumo veiklai?

Programa „Erasmus+“ suteikia įvairių priemonių ir galimybių rasti partnerių mobilumo veiklai:

- **Europos mokyklinio ugdymo platforma (ESEP)** yra internetinė partnerių paieškos priemonė profesinio mokymo bei bendrojo ugdymo organizacijoms. Užsiregistravę platformoje galite skelbti partnerių paieškos skelbimus ir ieškoti kitų organizacijų skelbimų: www.school-education.ec.europa.eu/en/connect/partner-search.

- „Erasmus+“ nacionalinės agentūros reguliariai organizuoja **mokymo ir bendradarbiavimo veiklą**. Tai, be kita ko, „Erasmus+“ pareiškėjams ir dotacijos gavėjams skirti kontaktiniai seminarai, internetiniai renginiai ir kitos partnerių paieškos galimybės. Informacija apie mokymo ir bendradarbiavimo veiklą pateikiama atitinkamose nacionalinių agentūrų interneto svetainėse ir SALTO mokymo ir bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje išteklių centro interneto svetainėje: www.salto-et.net.

- **„Erasmus+“ projektų rezultatų platformoje** galima ieškoti visų akredituotų organizacijų ir patvirtintų projektų: www.erasmus-plus.ec.europa.eu/projects.

Horizontalieji aspektai

Visi mobilumo projektai turėtų apimti toliau nurodytus visai programai „Erasmus+“ būdingus aspektus.

Įtrauktis ir įvairovė

Laikydamosi „Erasmus“ kokybės standartų, organizacijos, gaunančios paramą pagal Programą, visiems dalyviams, kad ir kokia būtų jų kilmė, turi užtikrinti įtraukias ir vienodas mobilumo galimybes. Atrenkant besimokančius asmenis, dalyvausiančius projekto veikloje, turėtų būti atsižvelgiama į tokius svarbius veiksnius kaip dalyvių motyvacija, nuopelnai, asmeninis tobulėjimas ir mokymosi poreikiai. O atrenkant dalyvausiančius darbuotojus taip pat reikėtų užtikrinti, kad jų profesinis tobulėjimas būtų naudingas visiems organizacijos besimokantiems asmenims.

Rengdamos, įgyvendindamos ir vykdydamos tolesnę su mobilumu susijusią veiklą, siunčiančiosios ir priimančiosios organizacijos turėtų įtraukti dalyvius į svarbiausių sprendimų priėmimo procesą, kad kiekvienam dalyviui būtų užtikrinta didžiausia nauda ir poveikis.

Dotacijų gavėjai ir kitos švietimo ir mokymo paslaugas teikiančios dalyvaujančiosios organizacijos raginami aktyviai kurti mobilumo galimybes ir sudaryti palankesnes sąlygas jomis naudotis, pavyzdžiui, akademiniame kalendoriuje nustatant vadinamuosius mobilumo langus ir apibrėžiant įprastus sugrįžusių dalyvių reintegracijos etapus.

Aplinkos požiūriu tvari ir atsakinga praktika

Laikydamosi „Erasmus“ kokybės standartų, organizacijos, gaunančios paramą pagal Programą, turi skatinti aplinkos požiūriu tvarų ir atsakingą savo dalyvių elgesį, didindamos informuotumą apie tai, kaip svarbu imtis veiksmų, kad būtų mažinamas arba kompensuojamas mobilumo veiklos poveikis aplinkai. Šie principai turėtų atsispindėti rengiant ir įgyvendinant visą

[71] „Erasmus“ kokybės standartai www.erasmus-plus.ec.europa.eu/document/erasmus-quality-standards-mobility-projects-vet-adults-schools

Programos veiklą, visų pirma naudojant konkrečią pagal Programą teikiamą finansinę paramą tvariems keliavimo būdams skatinti. Švietimo ir mokymo paslaugas teikiančios organizacijos turėtų įtraukti šiuos principus į savo kasdienį darbą ir aktyviai skatinti besimokančių asmenų ir darbuotojų mąstysenos ir elgesio pokyčius.

Švietimo ir mokymo skaitmeninė pertvarka

Remiantis „Erasmus“ kokybės standartais, pagal Programą visoms dalyvaujančiosioms organizacijoms padedama diegti ir naudoti skaitmenines priemones ir mokymosi metodus fizinei veiklai papildyti, organizacijų partnerių bendradarbiavimui stiprinti ir jų mokymosi ir mokymo kokybei ir įtraukčiai didinti ir toliau plėtoti jų skaitmeninius įgūdžius. Profesinio mokymo įstaigos taip pat turėtų didinti savo mokinių informuotumą apie Programos teikiamas galimybes įgyti ir gerinti aktualius skaitmeninius įgūdžius, įskaitant vadinamąsias skaitmeninių galimybių stažuotes (angl. Digital Opportunity Traineeships), skirtas profesinių mokyklų mokiniams ir absolventams[72]. Skaitmeninių galimybių stažuotėse gali dalyvauti ir darbuotojai: tokia mobilumo veikla padeda jiems įgyti skaitmeninių įgūdžių ir padidina jų gebėjimus mokyti ir atlikti kitas užduotis naudojantis skaitmeninėmis priemonėmis. Tokia veikla gali būti organizuojama bet kokiu prieinamu darbuotojų mobilumo formatu.

Dalyvavimas demokratiniame gyvenime

Programos tikslas – padėti dalyviams atrasti aktyvaus pilietiškumo ir dalyvavimo demokratiniame gyvenime naudą. Remiama mobilumo veikla turėtų sustiprinti dalyvavimo įvairioje pilietinės visuomenės veikloje įgūdžius ir padėti ugdyti socialinius ir tarpkultūrinius gebėjimus, kritinį mąstymą ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis. Jei įmanoma, projektais turėtų būti suteikiama galimybių dalyvauti demokratiniame gyvenime, visuomeninėje ir pilietinėje veikloje per formalųjį ar neformalųjį mokymąsi. Projektais turėtų būti gerinamas dalyvių supratimas apie Europos Sąjungą ir bendras europines vertybes, įskaitant demokratijos principus, žmogaus orumą, vienybę ir įvairovę, tarpkultūrinį dialogą ir Europos socialinį, kultūrinį ir istorinį paveldą.

VEIKLA

Šiame skirsnyje nurodoma veikla, kurią galima remti programos „Erasmus+“ lėšomis, įgyvendinant tiek trumpalaikius, tiek akredituotus projektus.

Bet kuri mobilumo veikla turi būti:

- **mokymosi veikla,** skirta dalyvių žinioms, įgūdžiams, kompetencijoms ir požiūriui tobulinti arba naujoms žinioms, įgūdžiams, kompetencijoms ir požiūriui įgyti;
- **tarpvalstybinė,** sudaranti sąlygas žmonių iš skirtingų šalių sąveikai, siekiant, kad būtų keičiamasi informacija ir mokomasi;
- **struktūrizuota,** turinti aiškią metodiką, mokymosi programą ir planuojamus mokymosi rezultatus;
- **strateginė,** prisidedanti prie platesnio projekto tikslų rinkinio.

Bet kokios veiklos atveju papildoma finansinė parama gali būti teikiama asmenims, lydintiems mažiau galimybių turinčius dalyvius, nepilnamečius ar jaunus suaugusiuosius, kuriems reikalinga priežiūra. Lydintys asmenys gali būti remiami visą arba tam tikrą veiklos vykdymo laikotarpį.

[72] Bet kokia profesinio mokymo įstaigos mokinio mobilumo veikla bus laikoma skaitmeninių galimybių stažuote, kai stažuotojas vykdo veiklą, susijusią su: skaitmenine rinkodara (pavyzdžiui, socialinių tinklų valdymu, saityno analize); skaitmeniniu grafiniu, mechaniniu ar architektūros projektavimu; mobiliųjų programėlių, programinės įrangos, programinių scenarijų ar interneto svetainių kūrimu; IT sistemų ir tinklų diegimu, priežiūra ir valdymu; kibernetiniu saugumu; duomenų analize; duomenų gavyba ir vizualizavimu; robotų ir dirbtinio intelekto prietaikų programavimu ir mokymu. Į šią kategoriją neįeina bendro pobūdžio pagalba klientams, užsakymų vykdymas, duomenų įvedimas ar biuro užduotys.

DARBUOTOJŲ MOBILUMAS

Reikalavimus atitinkanti veikla	▪ Darbo stebėjimas (2–60 d.) ▪ Mokymo užduotys (2–365 d.) ▪ Kursai ir mokymas (2–10 d.) Be fizinio mobilumo, visa darbuotojų mobilumo veikla gali būti derinama su virtualiąja mokymosi veikla. Trumpiausia ir ilgiausia pirmiau nurodyta trukmė taikoma fizinio mobilumo komponentui. Įgyvendinama veikla turi atitikti toliau nurodytus kokybinius reikalavimus. **Darbo stebėjimas**: dalyviai gali praleisti tam tikrą laikotarpį priimančiojoje organizacijoje kitoje šalyje su tikslu išmokti naujos praktikos ir sukaupti naujų idėjų stebėdami kolegas, ekspertus ir praktikuojančius priimančiosios organizacijos specialistus jų kasdieniame darbe ir su jais bendraudami. **Mokymo užduotys**: dalyviai gali praleisti tam tikrą laikotarpį mokydami besimokančius asmenis priimančiojoje organizacijoje kitoje šalyje, kai mokomasi atliekant užduotis ir dalijantis žiniomis su kolegomis. **Kursai ir mokymas**: dalyviai gali dalyvauti struktūruotuose kursuose ar panašiuose mokymuose, kuriuos teikia kvalifikuoti specialistai ir kurie grindžiami iš anksto nustatyta mokymosi programa ir rezultatais. Bendra dotacija srityje „Kursai ir mokymai“ bus ne didesnė kaip 50 proc. projektui skirtos dotacijos. Išimties tvarka projektams, kuriems skirta dotacija neviršija 40 000 EUR, ši riba bus 20 000 EUR. Finansavimą dalyvauti tuose pačiuose kursuose gali gauti ne daugiau kaip trys asmenys iš tos pačios siunčiančiosios organizacijos ir ne daugiau kaip dešimt asmenų iš to paties mobilumo konsorciumo. Kiekvienas asmuo gali dalyvauti tik vienuose vieno projekto kursuose. Mokymas turi apimti aiškų tarptautinį komponentą, pavyzdžiui, skatinant dalyvių iš skirtingų šalių mokymosi sąveiką arba integruojant kitus tarptautinio praktikos perdavimo elementus, pavyzdžiui, aktyvų priimančiosios šalies profesinio mokymo darbuotojų dalyvavimą bendraujant su kolegomis iš užsienio ir jiems demonstruojant savo praktiką. Kursų ir mokymo turinys turi atitikti dalyvaujančių darbuotojų profesinius įgūdžius ir projekto ar akreditacijos tikslus. Pavyzdžiui, remiama veikla gali apimti viešųjų institucijų arba savanorių organizacijų organizuojamus kursus ir mokymus, veiklą, organizuojamą keičiantis skirtingų šalių organizacijų praktika, taip pat rinkoje prieinamus kursus ir mokymus. Pasyvi veikla, kaip antai paskaitų, pranešimų ar konferencijų klausymasis, remiama nebus. Konferencijos ir panašūs renginiai gali būti finansuojami tik tuo atveju, jei jų dalyviai didžiąją laiko dalį praleidžia struktūruotuose mokymuose, praktiniuose seminaruose, pratybose, keisdamiesi praktika su kolegomis ar dalyvaudami kitų formų aktyvaus mokymosi užsiėmimuose. Pareiškėjai turi žinoti, kad kursų rengėjai yra visiškai nepriklausomi nuo programos „Erasmus+“ ir veikia kaip laisvosios rinkos paslaugų teikėjai. Todėl už kursų ir mokymo pasirinkimą atsako

	pati dotaciją gaunanti organizacija. Siekiant padėti pareiškėjams orientuotis pasirenkant, buvo parengti kokybės standartai: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/resources-and-tools/quality-standards-key-action-1.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Reikalavimus atitinkantiems dalyviams priskiriami bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojai ir visi kiti mokymo veikloje nedalyvaujantys ekspertai bei darbuotojai, dirbantys pirminio ar tęstinio profesinio mokymo srityse. Reikalavimus atitinkantiems mokymo veikloje nedalyvaujantiems darbuotojams priskiriami darbuotojai, dirbantys pirminio ar tęstinio profesinio mokymo srityje kaip profesinio mokymo paslaugų teikėjai (vadovai, už tarptautinį mobilumą atsakingi koordinatoriai, „Erasmus+“ koordinatoriai ir kt.) arba kitose profesinio mokymo srities veiklą vykdančiose organizacijose (pavyzdžiui, instruktoriai vietos bendrovėse partnerėse, patarėjai, „Erasmus+“ koordinatoriai, už profesinį mokymą atsakingi politikos koordinatoriai ir t. t.). Dalyviai turi dirbti siunčiančiojoje organizacijoje arba reguliariai su ja bendradarbiauti, kad padėtų įgyvendinti pagrindinę organizacijos veiklą (pavyzdžiui, tai gali būti išorės ir įmonių instruktoriai, ekspertai, savanoriai, valdybos nariai, inspektoriai ir kt.). Bet kuriuo atveju užduotys, kurios dalyvį sieja su siunčiančiąja organizacija, turi būti dokumentuojamos taip, kad nacionalinė agentūra galėtų patikrinti šią sąsają (pavyzdžiui, remdamasi darbo arba savanoriškos veiklos sutartimi, užduoties aprašymu arba panašiu dokumentu). Nacionalinės agentūros nustato skaidrią ir nuoseklią praktiką, pagal kurią apibrėžiami jų nacionalinėmis aplinkybėmis priimtini darbo santykiai ir patvirtinamieji dokumentai. Per atstumą iš užsienio dirbantys darbuotojai negali dalyvauti veikloje šalyje, iš kurios jie dirba.
Reikalavimus atitinkančios veiklos vietos	Veikla turi vykti užsienyje: ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Veikla turi būti vykdoma šalyje, kurioje priimančioji organizacija yra teisiškai įsteigta. Kiekviena mobilumo veikla gali vykti tik vienoje šalyje[73]. Be to, „Erasmus“ akreditaciją turinčios organizacijos taip pat gali siųsti dalyvius darbo stebėjimo ir mokymo tikslais į trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, (1–3 regionus ir 5–14 regionus, kaip nurodyta A dalyje „Reikalavimus atitinkančios šalys“). **Pastaba.** Mobilumas į Baltarusiją ir Rusiją neatitinka reikalavimų.
Mokymosi rezultatų dokumentavimas	Mokymosi rezultatų dokumentavimo reikalavimai nustatyti „Erasmus“ kokybės standartuose ir išsamiau išdėstyti projekto dotacijos sutartyje. Prieš mobilumo veiklą siunčiančioji organizacija, priimančioji organizacija ir dalyvis turi susitarti dėl mokymosi sutarties (arba panašaus dokumento), kurioje nurodomi numatomi dalyvio mokymosi rezultatai. Kursų ir mokymų atveju vietoj mokymosi sutarties gali būti naudojama kursų programa.

[73] Trumpos tarpvalstybinės kelionės leidžiamos, kai tai susiję su veikla, tačiau apskaičiuojant dotaciją tai nebus laikoma veiklos vietos šalies pakeitimu. Jei viena po kitos einanti veikla organizuojama skirtingose šalyse, kiekviena veikla turi atitikti visus atitinkamus tinkamumo kriterijus.

	Pasibaigus veiklai, dalyvio pasiekti mokymosi rezultatai turi būti pripažįstami išduodant „Europass“ mobilumo dokumentą arba panašų dokumentą. Dotaciją gaunanti organizacija turi saugoti išduoto dokumento kopiją kaip įrodymą, kad veikla užbaigta.

BESIMOKANČIŲ ASMENŲ MOBILUMAS

Reikalavimus atitinkanti veikla	▪ Dalyvavimas profesinio mokymo įgūdžių konkursuose (1–10 d.) ▪ Profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų grupinis mobilumas (2–30 d., bent du profesinio mokymo įstaigose besimokantys asmenys kiekvienoje grupėje) ▪ Trumpalaikis profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų mobilumas mokymosi tikslais (10–89 d.) ▪ Ilgalaikis profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų mobilumas mokymosi tikslais (90–365 d.) Be fizinio mobilumo, visa besimokančių asmenų mobilumo veikla gali būti derinama su virtualiąja veikla. Trumpiausia ir ilgiausia pirmiau nurodyta trukmė taikoma fizinio mobilumo komponentui. Įgyvendinama veikla turi atitikti toliau nurodytus kokybinius reikalavimus. **Dalyvavimas profesinio mokymo įgūdžių konkursuose:** Profesinio mokymo įstaigose besimokantys asmenys gali dalyvauti tarptautiniuose sektoriniuose renginiuose, kuriuose varžomasi demonstruojant įgūdžius taip siekiant propaguoti ir pripažinti profesinį mokymą, dalytis patirtimi, ekspertinėmis žiniomis ir technologinėmis inovacijomis[74]. Finansavimas taip pat skiriamas darbuotojams, mentoriams ar ekspertams, lydintiems besimokančius asmenis. **Profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų grupinis mobilumas**: siunčiančiosios organizacijos besimokančių asmenų grupė kartu su kitais dalyviais gali praleisti tam tikrą laiką užsienio profesinėje mokykloje partnerėje. Siunčiančioji organizacija turi parengti mokymosi veiklą bendradarbiaudama su priimančiosios šalies profesinio mokymo paslaugų teikėju partneriu[75]. Siunčiančiosios organizacijos bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojai ar kiti kvalifikuoti švietimo darbuotojai turi lydėti besimokančius asmenis visą veiklos laikotarpį ir padėti organizuoti jų mokymosi procesą. Prireikus, lydinčiais asmenimis gali būti ir kiti suaugę asmenys, padedantys lydintiems darbuotojams[76]. **Trumpalaikis profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų mobilumas mokymosi tikslais.** Profesinio mokymo įstaigose besimokantys asmenys gali praleisti tam tikrą laikotarpį mokydamiesi užsienyje profesinėje mokykloje partnerėje, bendrovėje ar kitoje šioje srityje ar darbo rinkoje veikiančioje organizacijoje. Mokymosi laikotarpis turi apimti tvirtą darbu grindžiamą komponentą ir kiekvienam dalyviui turi būti sudaryta individuali mokymosi

[74] Daugiau informacijos apie profesinio mokymo įgūdžių konkursus pateikiama D dalyje „Sąvokų žodynas“.

[75] Grupinės veiklos programos, kurias visiškai arba daugiausia sudaro komercinė veikla, pavyzdžiui, kursai kalbų mokykloje arba kita komercinė „paruošta“ veikla, nėra tinkamos finansuoti. Veiklą priimančiojoje profesinėje mokykloje partnerėje galima papildyti mokymosi darbo vietoje praktika įmonėje. Jei tikslinga pagal veiklos mokymosi programą, besimokantieji dalį mobilumo laikotarpio gali praleisti bendrose išvykose į gamtą, kultūros vietas, tarptautinius konkursus ar vykdydami panašią mokymosi veiklą. Tačiau toks turinys visada turi būti antraeilis pagrindinės mokymosi veiklos atžvilgiu ir įtrauktas į abiejų profesinio mokymo paslaugų teikėjų parengtą tarpusavio mokymosi programą.

[76] Bet kokiu atveju už visišką taikytinų taisyklių ir siunčiančiosios bei priimančiosios šalių teisės aktų laikymąsi atsako siunčiančiosios ir priimančiosios organizacijos.

	programa. Pagrįstais atvejais mažiau galimybių turintiems dalyviams gali būti organizuojama ne trumpesnė kaip 2 dienų mobilumo veikla. **Ilgalaikis profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų mobilumas mokymosi tikslais („ErasmusPro“).** Profesinio mokymo įstaigose besimokantys asmenys gali praleisti tam tikrą laikotarpį mokydamiesi užsienyje profesinėje mokykloje partnerėje, bendrovėje ar kitoje šioje srityje ar darbo rinkoje veikiančioje organizacijoje. Mokymosi laikotarpis turi apimti tvirtą darbu grindžiamą komponentą ir kiekvienam dalyviui turi būti sudaryta individuali mokymosi programa. Pažymėtina tai, kad skirtumas tarp grupinės ir individualios veiklos formų grindžiamas ne kelionės ir apgyvendinimo tvarka, o kolektyvinių ar individualių mokymosi programų reikalavimais, kaip paaiškinta skiltyje „Mokymosi rezultatų dokumentavimas“. Todėl grupinei ir individualiai veiklai teikiama skirtingo lygio organizacinė parama, kaip apibrėžta šio skyriaus pabaigoje pateiktose finansavimo taisyklėse.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Reikalavimus atitinkantiems dalyviams priskiriami pirminio ir tęstinio profesinio mokymo įstaigose besimokantys asmenys ir pameistriai. Dalyviai turi būti užregistruoti mokytis pagal reikalavimus atitinkančią pirminio arba tęstinio profesinio mokymo programą[77]. Neseniai mokslus pagal reikalavimus atitinkančias pirminio arba tęstinio profesinio mokymo programas baigę absolventai (įskaitant buvusius pameistrius) programoje gali dalyvauti 12 mėnesių po mokslų baigimo. Jei dalyviai, baigę mokslus, atlieka privalomąją civilinę arba karo tarnybą, tinkamumo laikotarpis pratęsiamas tiek, kiek trunka ta tarnyba. Grupinio mobilumo veiklos dalyviai turi būti įsiregistravę į reikalavimus atitinkančią pirminio profesinio mokymo programą[78].
Reikalavimus atitinkančios veiklos vietos	Veikla turi vykti užsienyje: ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Veikla turi būti vykdoma šalyje, kurioje priimančioji organizacija yra teisiškai įsteigta. Kiekviena mobilumo veikla gali vykti tik vienoje šalyje[79]. Be to, „Erasmus“ akreditaciją turinčios organizacijos gali siųsti dalyvius į trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, (1–3 ir 5–14 regionus, kaip nurodyta A dalyje „Reikalavimus atitinkančios šalys“) trumpalaikio mokymosi mobilumo ir ilgalaikio mokymosi mobilumo („ErasmusPro“) ir dalyvavimo profesinio mokymo įgūdžių konkurse tikslais. **Pastaba.** Mobilumas į Baltarusiją ir Rusiją neatitinka reikalavimų. Profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų grupinio mobilumo veikla turi vykti priimančiojoje profesinėje mokykloje. Veikla gali būti vykdoma kitoje priimančiosios organizacijos šalies vietoje, jei to reikia dėl veiklos turinio ir kokybės. Tokiu atveju dalyvių

[77] Reikalavimus atitinkančias pirminio arba tęstinio profesinio mokymo programas kiekvienoje ES valstybėje narėje arba Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje nustato kompetentinga nacionalinė valdžios institucija ir paskelbia atitinkamos nacionalinės agentūros interneto svetainėje.

[78] Kompetentinga nacionalinė valdžios institucija nuspręs, ar visos ar tik kai kurios pirminio profesinio mokymo programos atitinka grupinės mobilumo veiklos reikalavimus.

[79] Trumpos tarpvalstybinės kelionės leidžiamos, kai tai susiję su veikla, tačiau apskaičiuojant dotaciją tai nebus laikoma veiklos vietos šalies pakeitimu. Jei viena po kitos einanti veikla organizuojama skirtingose šalyse, kiekviena veikla turi atitikti visus atitinkamus tinkamumo kriterijus.

	kelionės iš priimančiosios organizacijos į veiklos vietą išlaidos nebus laikomos tarptautinės mobilumo veiklos išlaidomis. Todėl šiuo tikslu papildomų lėšų prašyti negalima. Be to, grupinė profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų mobilumo veikla taip pat gali būti vykdoma Europos Sąjungos institucijos buveinėje, jeigu ta veikla organizuojama ES institucijoje[80] ar su ja bendradarbiaujant. Nepriklausomai nuo veiklos vykdymo vietos, grupinėje veikloje turi dalyvauti besimokantys asmenys iš bent dviejų ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių.
Mokymosi rezultatų dokumentavimas	Mokymosi rezultatų dokumentavimo reikalavimai nustatyti „Erasmus“ kokybės standartuose ir išsamiau išdėstyti projekto dotacijos sutartyje. Individualaus mobilumo veikla: prieš mobilumo veiklą siunčiančioji organizacija, priimančioji organizacija ir dalyvis turi susitarti dėl mokymosi sutarties (arba panašaus dokumento), kurioje nurodomi numatomi dalyvio mokymosi rezultatai. Pasibaigus veiklai, dalyvio pasiekti mokymosi rezultatai turi būti pripažįstami išduodant „Europass“ mobilumo dokumentą arba panašų dokumentą. Dotaciją gaunanti organizacija turi saugoti išduoto dokumento kopiją kaip įrodymą, kad veikla užbaigta. Grupinio mobilumo veikla: mokymosi programa turi būti nustatyta visai grupei (individualios mokymosi sutartys nebūtinos). Veiklai pasibaigus, dotaciją gaunanti organizacija turi saugoti mokymosi programą ir dalyvių (įskaitant lydinčius asmenis) sąrašą kaip įrodymą, kad veikla užbaigta.

KITA REMIAMA VEIKLA

Reikalavimus atitinkanti veikla	▪ Kviestiniai ekspertai (2–60 d.) ▪ Būsimų mokytojų ir pedagogų priėmimas (10–365 d.) Įgyvendinama veikla turi atitikti toliau nurodytus kokybinius reikalavimus. **Kviestiniai ekspertai.** Organizacijos gali kviesti bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojus, politikos ekspertus ar kitus kvalifikuotus specialistus iš užsienio, galinčius padėti gerinti mokymą ir mokymąsi priimančiojoje organizacijoje. Pavyzdžiui, kviestiniai ekspertai gali mokyti priimančiosios organizacijos darbuotojus, pristatyti naujus mokymo metodus arba padėti perduoti gerąją organizavimo ir valdymo patirtį. **Būsimų mokytojų ir pedagogų priėmimas.** Paraiškas teikiančios organizacijos gali priimti būsimus mokytojus, norinčius stažuotis užsienyje. Priimančioji organizacija gaus paramą veiklai parengti, o dalyvio kelionės ir individualios paramos išlaidas turėtų padengti siunčiančioji institucija (kuri šiuo tikslu taip pat gali teikti paraišką dėl finansavimo pagal programą „Erasmus+“).

[80] Europos Sąjungos institucijų buveinės yra Briuselyje, Frankfurte, Liuksemburge, Strasbūre ir Hagoje. ES institucijų buveinėse vykdoma veikla bus laikoma tarptautinio mobilumo veikla, o finansavimo (kaip aprašyta skirsnyje „Kokios yra finansavimo taisyklės?“) gali būti prašoma visiems dalyviams, nepriklausomai nuo jų kilmės šalies.

Reikalavimus atitinkantys dalyviai	**Kviestinis ekspertas** gali būti asmuo iš kitos ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės, galintis suteikti praktinių žinių ir mokymą, susijusius su jį kviečiančios organizacijos poreikiais ir tikslais. **Dalyvauti būsimų mokytojų ir pedagogų priėmimo iniciatyvoje** gali dalyviai, įtraukti į mokytojų rengimo programą (arba panašaus pobūdžio pedagogikos programą) arba neseniai ją baigę[81] kitoje ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje.
Reikalavimus atitinkančios veiklos vietos	Kviestinių ekspertų ir būsimų mokytojų ar pedagogų veiklos vieta visada yra dotaciją gaunanti organizacija (įskaitant konsorciumo narius).
Mokymosi rezultatų dokumentavimas	Kviestinių ekspertų atveju mokymosi programa, kurią ekspertas pristatys, turi būti suderinta su priimančiąja organizacija prieš pradedant veiklą. Veiklai pasibaigus, dotaciją gaunanti organizacija turi saugoti įvykdytą mokymosi programą kaip įrodymą, kad veikla užbaigta. Priimamiems mokytojams ir besimokantiems pedagogams taikomi individualus mobilumo mokymosi tikslais reikalavimai.

PARENGIAMIEJI VIZITAI

Kas yra parengiamasis vizitas?	Parengiamasis vizitas – tai siunčiančiosios organizacijos darbuotojų vizitas į būsimą priimančiąją organizaciją, kurio tikslas – geriau pasirengti besimokančių asmenų arba darbuotojų mobilumo veiklai.
Kada gali būti organizuojamas parengiamasis vizitas?	Parengiamieji vizitai turi būti aiškiai pagrįsti ir padėti didinti mobilumo veiklos įtrauktį, aprėptį ir gerinti jos kokybę. Pavyzdžiui, parengiamieji vizitai gali būti organizuojami siekiant geriau pasirengti mažiau galimybių turinčių dalyvių mobilumui, pradėti bendradarbiauti su nauja organizacija partnere arba parengti ilgesnę mobilumo veiklą. Parengiamieji vizitai gali būti organizuojami rengiantis bet kokio tipo besimokančių asmenų ar darbuotojų mobilumui, išskyrus kursus ir mokymą.
Kas gali dalyvauti parengiamajame vizite?	Parengiamuosius vizitus gali vykdyti bet kuris asmuo, galintis dalyvauti darbuotojų mobilumo veikloje ir dalyvaujantis rengiant projektą. Išskirtiniais atvejais besimokantys asmenys, dalyvausiantys ilgalaikio mobilumo mokymosi tikslais veikloje, ir mažiau galimybių turintys bet kokios veiklos dalyviai gali dalyvauti su jų veikla susijusiuose parengiamuosiuose vizituose. Parengiamajame vizite gali dalyvauti ne daugiau kaip trys asmenys.
Kur gali vykti parengiamieji vizitai?	Parengiamieji vizitai vyksta būsimos priimančiosios organizacijos patalpose arba bet kurioje kitoje vietoje, kurioje planuojama vykdyti mobilumo veiklą. Taisyklės, taikomos darbuotojų ir

[81] Neseniai mokslus baigę absolventai programoje gali dalyvauti 12 mėnesių po mokslų baigimo. Jei dalyviai, baigę mokslus, atlieka privalomąją civilinę arba karo tarnybą, tinkamumo laikotarpis pratęsiamas tiek, kiek trunka ta tarnyba.

	besimokančių asmenų mobilumo veiklos vykdymo vietoms, taikomos ir su šia veikla susijusiems parengiamiesiems vizitams. Vienoje priimančiojoje organizacijoje gali būti surengtas tik vienas parengiamasis vizitas.

TRUMPALAIKIAI PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGOSE BESIMOKANČIŲ ASMENŲ IR ŠIŲ ĮSTAIGŲ DARBUOTOJŲ MOBILUMO PROJEKTAI

Trumpalaikiai besimokančių asmenų ir darbuotojų mobilumo projektai yra paprastas ir lengvas būdas pasinaudoti programos „Erasmus+" teikiamomis galimybėmis. Jais siekiama sudaryti sąlygas dotacijos gavėjams lengvai organizuoti kelių rūšių veiklą ir įgyti su Programa susijusios patirties.

Siekiant užtikrinti paprastumą, trumpalaikiuose projektuose ribojamas dalyvių skaičius ir projekto trukmė. Tokiuose projektuose gali dalyvauti tik individualios organizacijos, o ne konsorciumai. Akredituotos organizacijos negali teikti paraiškų dėl trumpalaikių projektų, nes joms jau suteikta nuolatinė galimybė gauti finansavimą pagal programą „Erasmus+".

Paraiškoje dėl trumpalaikių projektų pateikiamas veiklos, kurią planuoja organizuoti paraišką teikianti organizacija, rūšių sąrašas ir aprašymas.

TINKAMUMO KRITERIJAI

Reikalavimus atitinkančios organizacijos. Kas gali teikti paraišką?	Paraiškas gali teikti šios organizacijos[82]: (1) organizacijos, teikiančios pirminio arba tęstinio profesinio mokymo paslaugas[83]; (2) vietos ir regioninės valdžios institucijos, koordinavimo įstaigos ir kitos profesinio mokymo srityje veikiančios organizacijos; (3) bendrovės ir kitos viešosios arba privačiosios organizacijos, priimančios profesinio mokymo įstaigose besimokančius asmenis ir pameistrius, juos mokančios ar kitaip su jais dirbančios. Organizacijos, turinčios „Erasmus" akreditaciją profesinio mokymo srityje, negali teikti paraiškų dėl trumpalaikių projektų.
Reikalavimus atitinkančios šalys	Paraišką teikiančios organizacijos turi būti įsteigtos ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje.
Kam teikti paraišką?	Paraiškos turi būti teikiamos šalies, kurioje įsteigtas pareiškėjas, nacionalinei agentūrai.
Paraiškos pateikimo terminas	1 turas (visoms nacionalinėms agentūroms): **vasario 19 d. 12:00:00 (vidurdienis Briuselio laiku)** 2 turas: Nacionalinės agentūros gali nuspręsti paskelbti antrą (2 turo) terminą. Apie tai nacionalinė agentūra informuos pareiškėjus savo svetainėje. 2 ture pareiškėjai paraišką turi pateikti iki **spalio 1 d. 12:00:00 (Briuselio laiku)**.

[82] Reikalavimus atitinkančias organizacijas kiekvienoje ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje nustato kompetentinga nacionalinė valdžios institucija ir drauge su aktualiais pavyzdžiais paskelbia atitinkamos nacionalinės agentūros interneto svetainėje.

[83] ES valstybėje narėje arba Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje įsisteigusiems profesinio rengimo ir mokymo paslaugų teikėjams, turintiems specialų statusą ir funkcijas prižiūrint kitos šalies nacionalinėms institucijoms, gali tekti kreiptis į prižiūrinčiosios šalies nacionalinę instituciją. Tikslesnės informacijos kreipkitės į priimančiosios šalies arba atitinkamos nacionalinės institucijos šalies nacionalinę agentūrą. Dėl reikalavimų, kad visa mobilumo veikla būtų tarpvalstybinė, profesinio rengimo ir mokymo paslaugų teikėjai, turintys tokį specialų statusą, negali organizuoti mobilumo veiklos su kitomis tokį patį statusą turinčiomis organizacijomis (t. y. prižiūrimomis tos pačios nacionalinės institucijos ir nacionalinės agentūros), net jei kita organizacija yra įsikūrusi kitoje šalyje.

Projekto pradžios data	Gali būti pasirinktos šios projektų pradžios datos: ▪ 1 turas: nuo tų pačių metų birželio 1 d. iki gruodžio 31 d. ▪ 2 turas (jei yra): nuo kitų metų sausio 1 d. iki gegužės 31 d.
Projekto trukmė	6–18 mėn.
Paraiškų skaičius	Per vieną atrankos turą organizacija gali teikti paraišką tik dėl vieno trumpalaikio projekto profesinio mokymo srityje. Organizacijos, kurios per pirmąjį paraiškų teikimo turą gauna dotaciją trumpalaikiam projektui, negali teikti paraiškos per antrąjį to paties kvietimo teikti pasiūlymus turą. Per bet kurį nepertraukiamą penkerių metų kvietimo laikotarpį organizacijos gali gauti ne daugiau kaip tris dotacijas trumpalaikiams profesinio mokymo projektams. 2014–2020 m. gautos dotacijos į šį intervalą neįskaičiuojamos.
Reikalavimus atitinkanti veikla	Visų rūšių profesinio mokymo veikla. Išsamus sąrašas ir taisyklės pateikiami skirsnyje „Veikla“. Kad paraiškos atitiktų reikalavimus, jose turi būti numatyta bent vienos rūšies darbuotojų arba besimokančių asmenų mobilumo veikla.
Projekto aprėptis	Paraiška dėl trumpalaikio projekto gali apimti ne daugiau kaip 30 mobilumo veiklos dalyvių. Parengiamųjų vizitų dalyviai ir lydintys asmenys į šį skaičių neįskaičiuojami.
Pagalbinės organizacijos	Pagalbinė organizacija – tai organizacija, padedanti dotaciją gaunančiai organizacijai praktiniais projekto įgyvendinimo aspektais, nesusijusiais su pagrindinėmis projekto užduotimis. Pagrindinės projekto užduotys apima programos lėšų finansinį valdymą, ryšių palaikymą su nacionaline agentūra, ataskaitas apie įgyvendintą veiklą, taip pat visus sprendimus, kurie daro tiesioginį poveikį įgyvendinamos veiklos turiniui, kokybei ir rezultatams (pvz., veiklos rūšies pasirinkimas, trukmė ir priimančioji organizacija, mokymosi rezultatų apibrėžimas ir vertinimas), ir kt. Pagalbinės organizacijos dalyvavimą turi patvirtinti nacionalinė agentūra. Pagalbinių organizacijų vaidmenį ir pareigas drauge oficialiai nustato pagalbinės organizacijos ir dotacijų gavėjų organizacijos. Pagalbinė organizacija veikia prižiūrint dotaciją gaunančiai organizacijai, kuri galiausiai lieka atsakinga už įgyvendinamos veiklos rezultatus ir kokybę. Bet koks pagalbinių organizacijų indėlis turi atitikti „Erasmus“ kokybės standartus. Jei kokybės standartai įgyvendinami prastai arba kitaip nesilaikoma šių reikalavimų, nacionalinė agentūra gali prašyti, kad gavėjas nustotų naudotis pagalba tam tikroms užduotims atlikti ir pats jas įgyvendintų. Nacionalinė agentūra gali imtis galutinės taisomosios priemonės – nutraukti dotacijos susitarimą. Priimančiosios organizacijos, teikiančios mokymosi turinį ir mentorystę dotaciją gaunančios organizacijos dalyviams, nelaikomos pagalbinėmis organizacijomis, nebent jos tuo pačiu metu padeda dotacijos gavėjui vykdyti kitas projekto valdymo užduotis, kurias paprastai atlieka siunčiančioji organizacija.

ATRANKOS KRITERIJAI, ATMETIMO KRITERIJAI IR TAISYKLĖS DĖL ORIGINALAUS TURINIO IR AUTORYSTĖS

Pareiškėjai turi turėti pakankamai veiklos ir finansinių pajėgumų siūlomam projektui įgyvendinti.

Pareiškėjai turi pateikti pasirašytą sąžiningumo deklaraciją, kuria patvirtinama, kad jie nėra patekę į jokią su šio **vadovo C dalyje** išvardytais atmetimo kriterijais susijusią situaciją. Be to, pasirašydami deklaraciją pareiškėjai patvirtins, kad pateiktos paraiškos originalus turinys yra parengtas jų ir kad už paraiškos parengimą nebuvo sumokėta jokiai kitai organizacijai ar išorės asmenims.

Daugiau informacijos apie atrankos kriterijus, atmetimo kriterijus ir taisykles dėl originalaus turinio ir autorystės rasite **šio vadovo C dalyje**.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Pateiktos paraiškos bus vertinamos balais iš 100 galimų, vadovaujantis toliau nurodytais kriterijais ir balais. Kad būtų svarstoma galimybė skirti dotaciją, paraiškų įvertinimas turi atitikti šias ribines vertes:

- jos turi būti įvertintos bent 60 balų iš 100 ir
- bent puse didžiausio galimo balų skaičiaus kiekvienoje iš trijų dotacijos skyrimo kriterijų kategorijų.

Aktualumas (daugiausia 20 balų)	Kokiu mastu: ▪ pareiškėjo profilis, patirtis, veikla ir tikslinė besimokančių asmenų grupė yra aktualūs profesinio mokymo srityje; ▪ siūlomas projektas yra aktualus veiksmo tikslų atžvilgiu; ▪ pasiūlymas yra aktualus siekiant gerbti ir skatinti bendras ES vertybes, pavyzdžiui, pagarbą žmogaus orumui, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms, taip pat kovoti su bet kokia diskriminacija; ▪ siūlomas projektas yra aktualus atsižvelgiant į šiuos konkrečius prioritetus: – naujų dalyvių ir mažiau patirties turinčių organizacijų rėmimą; – „ErasmusPro“ veiklos dalyvių rėmimą; – mažiau galimybių turinčių dalyvių rėmimą.
Projekto parengimo kokybė (daugiausia 50 balų)	Kokiu mastu: ▪ siūlomo projekto tikslai aiškiai ir konkrečiai dera su paraišką teikiančios organizacijos, jos darbuotojų ir besimokančių asmenų poreikiais; ▪ siūloma veikla yra tinkama siekiant projekto tikslų; ▪ projekto rengimo veiklos ir logistikos aspektai (pvz., siūlomos veiklos vietos) yra tinkami ir ekonomiškai efektyvūs; ▪ projektas apima aplinkos požiūriu tvarią ir atsakingą praktiką; ▪ projektas apima skaitmeninių priemonių (visų pirma „eTwinning“ pirminiam profesiniam mokymui ir EPALE tęstiniam profesiniam mokymui) ir mokymosi metodų taikymą, siekiant papildyti fizinio mobilumo veiklą ir stiprinti bendradarbiavimą su priimančiosiomis organizacijomis partnerėmis.

Tolesnės susijusios veiklos kokybė (daugiausia 30 balų)	Kokiu mastu: ▪ pareiškėjas nustatė aiškias veiklos įgyvendinimo užduotis ir atsakomybę laikantis „Erasmus“ kokybės standartų; ▪ pareiškėjas pasiūlė konkrečių ir logiškų veiksmų, kad jo mobilumo veiklos rezultatai būtų įtraukti į kasdienę organizacijos veiklą; ▪ pareiškėjas pasiūlė tinkamą projekto rezultatų vertinimo būdą; ▪ pareiškėjas pasiūlė konkrečių ir efektyvių veiksmų, kad projekto rezultatai būtų žinomi paraišką teikiančioje organizacijoje, būtų dalijamasi rezultatais su kitomis organizacijomis ir visuomene ir viešai pripažįstamas Europos Sąjungos teikiamas finansavimas.

PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGOSE BESIMOKANČIŲ ASMENŲ IR ŠIŲ ĮSTAIGŲ DARBUOTOJŲ MOBILUMO AKREDITUOTI PROJEKTAI

Organizacijos, turinčios „Erasmus“ akreditaciją profesinio mokymo srityje, gali teikti paraiškas dėl finansavimo pagal specialią tik joms skirtą finansavimo schemą. Paraiškos grindžiamos anksčiau patvirtintu „Erasmus“ planu, todėl teikiant paraišką finansavimui gauti išsamaus planuojamos veiklos sąrašo ir aprašymo nereikia. Vietoj to paraiškose daugiausia dėmesio skiriama biudžeto, reikalingo būsimai veiklai, nustatymui.

TINKAMUMO KRITERIJAI

Reikalavimus atitinkančios organizacijos. Kas gali teikti paraišką?	Pareiškėjai projekto pradžios dieną turi turėti galiojančią „Erasmus“ akreditaciją profesinio mokymo srityje.
Mobilumo konsorciumas	Organizacijos, turinčios mobilumo konsorciumo koordinatoriaus „Erasmus“ akreditaciją, turi teikti paraiškas dėl mobilumo konsorciumo formato. Paraiškoje turi būti pateiktas mobilumo konsorciumo narių sąrašas ir jame turi būti nurodytas ne tik koordinatorius, bet ir bent viena organizacija narė. Mobilumo konsorciumo nare gali tapti bet kuri organizacija, atitinkanti tos srities „Erasmus“ akreditacijos tinkamumo kriterijus[84]. Visos numatytos konsorciumo organizacijos narės turi būti iš tos pačios ES valstybės narės arba Programos asocijuotosios trečiosios valstybės kaip ir mobilumo konsorciumo koordinatorius. Konsorciumo koordinatoriaus ir konsorciumo narių santykiai neturi būti grindžiami pelnu. Konsorciumo nariai neturi turėti „Erasmus“ akreditacijos. Mobilumo konsorciume dalyvaujančios organizacijos gali teikti ne daugiau kaip dvi su 1 pagrindiniu veiksmu susijusias finansavimo paraiškas profesinio mokymo srityje, teikiamas pagal tą patį kvietimą teikti pasiūlymus. Todėl profesinio mokymo srityje organizacijos, teikiančios dotacijos paraišką trumpalaikiam arba akredituotam projektui, kaip organizacijos narės papildomai gali dalyvauti tik vienoje mobilumo konsorciumo paraiškoje. Kitos organizacijos gali dalyvauti ne daugiau kaip dviejose mobilumo konsorciumo paraiškose.
Kam teikti paraišką?	Paraiškos turi būti teikiamos šalies, kurioje įsteigta paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai.
Paraiškos pateikimo terminas	**Vasario 19 d. 12:00:00 (vidurdienis Briuselio laiku)**

[84] Sutarčių sudarymo tikslais konsorciumo nariai gali būti bendros dotacijos gavėjai, susiję subjektai arba finansinę paramą gaunančios trečiosios šalys. Parama trečiosioms šalims gali būti teikiama remiantis „Erasmus“ kokybės standartuose nustatytais reikalavimais, taikomais reikalavimus atitinkančiai veiklai ir šio veiksmo reikalavimus atitinkantiems dalyviams, neviršijant 60 000 EUR vienai paramą gaunančiai organizacijai. Konsorciumo nariai, teisiškai priklausantys tam pačiam subjektui kaip ir konsorciumo koordinatorius, gali gauti projekto dotaciją ir teisiniais tikslais nebus laikomi bendrais dotacijos gavėjais, susijusiais subjektais ar trečiosiomis šalimis.
Sprendimą dėl kiekvieno mobilumo konsorciumo projekto sutartinės struktūros priims nacionalinė agentūra, remdamasi konsorciumo koordinatoriaus ir konsorciumo narių statusu ir oficialiais ryšiais nacionalinėje teisinėje sistemoje. Visais atvejais dalyvaujantys konsorciumo nariai turi būti nurodyti projekto paraiškoje ir projekto dotacijos susitarime, pateikiant projekto aprašymą.

Projekto pradžios data	Tų pačių metų birželio 1 d.
Projekto trukmė	Visų akredituotų projektų pradinė trukmė bus 15 mėnesių. Pagrįstais atvejais dotacijos gavėjai gali prašyti pratęsti savo projektą iki 24 mėnesių. Projekto trukmė bus pratęsta po 12 įgyvendinimo mėnesių, nebent nacionalinė agentūra nuspręstų kitaip.
Paraiškų skaičius	Akredituotos organizacijos gali teikti paraišką tik vieną kartą per atrankos turą.
Reikalavimus atitinkanti veikla	Visų rūšių profesinio mokymo veikla. Išsamus sąrašas ir taisyklės pateikiami skirsnyje „Veikla“. Kad paraiškos atitiktų reikalavimus, jose turi būti numatyta bent vienos rūšies darbuotojų arba besimokančių asmenų mobilumo veikla.
Projekto aprėptis	Dalyvių, kurie gali būti įtraukti į akredituotus projektus, skaičius neribojamas, išskyrus bet kokius biudžeto paskirstymo etape nustatytus apribojimus. Įgyvendinant projektus, veiklai su trečiosiomis valstybėmis, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, negali būti skiriama daugiau kaip 20 proc. suteiktos dotacijos[85]. Taip siekiama paskatinti ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių organizacijas plėtoti išvykstamojo mobilumo veiklą kartu su keliomis trečiosiomis valstybėmis, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės. Tikimasi kuo platesnės šios veiklos geografinės aprėpties.
Pagalbinės organizacijos	Pagalbinė organizacija – tai organizacija, padedanti dotaciją gaunančiai organizacijai praktiniais projekto įgyvendinimo aspektais, nesusijusiais su pagrindinėmis projekto užduotimis. Pagrindinės projekto užduotys apima programos lėšų finansinį valdymą, ryšių palaikymą su nacionaline agentūra, ataskaitas apie įgyvendintą veiklą, taip pat visus sprendimus, kurie daro tiesioginį poveikį įgyvendinamos veiklos turiniui, kokybei ir rezultatams (pvz., veiklos rūšies pasirinkimas, trukmė ir priimančioji organizacija, mokymosi rezultatų apibrėžimas ir vertinimas), ir kt. Pagalbinės organizacijos dalyvavimą turi patvirtinti nacionalinė agentūra. Pagalbinių organizacijų vaidmenį ir pareigas drauge oficialiai nustato pagalbinės organizacijos ir dotacijų gavėjų organizacijos. Pagalbinė organizacija veikia prižiūrint dotaciją gaunančiai organizacijai, kuri galiausiai lieka atsakinga už įgyvendinamos veiklos rezultatus ir kokybę. Bet koks pagalbinių organizacijų indėlis turi atitikti „Erasmus“ kokybės standartus. Jei kokybės standartai įgyvendinami prastai arba kitaip nesilaikoma šių reikalavimų, nacionalinė agentūra gali prašyti, kad gavėjas nustotų naudotis pagalba tam tikroms užduotims atlikti ir pats jas įgyvendintų. Nacionalinė agentūra gali imtis galutinės taisomosios priemonės – nutraukti dotacijos susitarimą. Priimančiosios organizacijos, teikiančios mokymosi turinį ir mentorystę dotaciją gaunančios organizacijos dalyviams, nelaikomos pagalbinėmis organizacijomis, nebent jos tuo pačiu metu padeda dotacijos gavėjui vykdyti kitas projekto valdymo užduotis, kurias paprastai atlieka siunčiančioji organizacija.

BIUDŽETO PASKIRSTYMAS

Pareiškėjų „Erasmus“ plano kokybė vertinta paraiškų dėl akreditacijos teikimo etapu, todėl biudžeto paskirstymo etapu

[85] Biudžeto kategorijos „Dalyvių įtraukties rėmimas“ ir „Išimtinės brangios kelionės išlaidos“ į šią sumą neįskaičiuojamos.

kokybinis vertinimas neatliekamas. Finansavimas bus skiriamas pagal visas reikalavimus atitinkančias dotacijos paraiškas.

Skiriama dotacijos suma priklausys nuo kelių aspektų:

- bendro biudžeto, skirto akredituotų pareiškėjų finansavimui,
- planuojamos veiklos (įskaitant įgyvendinimo biudžeto sąmatą),
- bazinės ir didžiausios dotacijų,
- šių finansavimo komponentų: kokybinių veiklos rezultatų, politikos prioritetų ir geografinės pusiausvyros (jei šį kriterijų taiko nacionalinė agentūra).

Akredituotiems projektams skirtą biudžetą ir išsamias biudžeto paskirstymo taisykles nacionalinė agentūra paskelbs iki kvietimo teikti pasiūlymus termino. Biudžeto paskirstymo taisyklės turi atitikti sąžiningumo, skaidrumo ir vienodo požiūrio principus. Biudžeto paskirstymui naudojami rodikliai ir parametrai turi būti objektyvūs, patikrinami, o jų vertės turi būti žinomos pareiškėjams iki kvietimo teikti pasiūlymus termino. Remdamasi taikytinais vienetiniais įnašais ir istoriniais duomenimis, nacionalinė agentūra įvertins biudžetą, kurio reikia kiekvieno pareiškėjo paraiškoje nurodytai veiklai vykdyti. Pareiškėjams negali būti skirta didesnė dotacija nei apskaičiuotas biudžetas.

Jei pareiškėjui skiriamas visas paraiškoje nurodytai veiklai įgyvendinti reikalingas biudžetas, paraiškoje nurodyta veikla bus įtraukta į projekto dotacijos susitarimą kaip įgyvendinimo tikslai. Priešingu atveju, jei pareiškėjui nebus skirtas visas biudžetas, įgyvendinimo tikslai bus pakoreguoti taip, kad išliktų proporcingi skirtai dotacijai[86].

Išlaidų kategorijų „Dalyvių įtraukties rėmimas“ ir „Išimtinės išlaidos“ biudžetas negali būti apskaičiuotas taip pat, kaip biudžetas išlaidų kategorijoms, kurioms taikomi vienetiniai įnašai. Nacionalinė agentūra, remdamasi pateiktu aprašymu ir pagrindimu, atskirai vertins prašymus dėl šių rūšių išlaidų. Projekto įgyvendinimo metu dotacijų gavėjai prireikus gali pateikti papildomus prašymus padengti šių rūšių išlaidas. Nacionalinė agentūra tokius papildomus prašymus tvarkys atsižvelgdama į jų gavimo laiką ir tol kol bus lėšų.

[86] Nacionalinė agentūra gali atlikti tam tikrus proporcinio koregavimo pakeitimus, kad būtų galima geriau suderinti skirtą dotaciją ir tikslinę veiklą, užtikrinti suderinamumą su patvirtintu „Erasmus“ planu, teikti tinkamą paramą prioritetinei veiklai, išlaikyti bent vieną kiekvienos rūšies ir kategorijos veiklos, pateiktos paraiškoje, dalyvį ir laikytis kvietimo teikti pasiūlymus taisyklių.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Trumpalaikiams ir akredituotiems besimokančių asmenų ir darbuotojų mobilumo profesinio mokymo srityje projektams taikomos toliau nurodytos finansavimo taisyklės. Programos „Erasmus+“ projektai finansuojami remiantis bendro finansavimo principu. Atitinkamai toliau pateiktoje lentelėje nurodyti vienetiniai įnašai apskaičiuojami taip, kad vidutiniškai būtų padengiama 80 proc. faktinių išlaidų.

Projektuose gali dalyvauti dalyviai, kurių visa dotacija arba jos dalis finansuojama ne iš „Erasmus+“, o iš kitų šaltinių. Bet kuriam atskiram dalyviui dotacijos gavėjas gali prašyti finansavimo visoms reikalavimus atitinkančioms biudžeto kategorijoms arba tik kai kurioms iš jų (jei likusios išlaidos padengiamos kitaip). Iš programos „Erasmus+“ gautos lėšos gali būti papildytos dotaciją gaunančios organizacijos lėšomis, kitomis ES lėšomis, dovanomis, dalyvių įnašais, trečiųjų šalių įnašais ir kt. Turi būti laikomasi principo, pagal kurį negalimas joks dvigubas finansavimas: finansinės paramos toms pačioms išlaidoms padengti negalima prašyti du kartus, pvz., iš skirtingų šaltinių. Jei dotacijos gavėjas prašo dalyvio įnašų, jie turi atitikti atitinkamas „Erasmus“ kokybės standartų nuostatas. Visų pirma tokie įnašai neturi sudaryti kliūčių mažiau galimybių turinčių dalyvių įtraukčiai.

<table>
<tr><th>Biudžeto kategorija</th><th>Tinkamos finansuoti išlaidos ir taikomos taisyklės</th><th colspan="3">Suma</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Organizacinė parama</td><td rowspan="3">Tiesiogiai su projekto įgyvendinimu susijusios išlaidos, nepatenkančios į kitas išlaidų kategorijas.

Pavyzdžiui, išlaidos, susijusios su: pasirengimu (pedagoginiu, tarpkultūriniu ir kt.), dalyvių kuravimu, stebėsena ir rėmimu mobilumo laikotarpiu, paslaugomis, priemonėmis ir įranga, reikalingomis projektų įgyvendinimui, virtualiesiems mišriosios veiklos komponentams, mokymosi rezultatų pripažinimu, dalijimusi rezultatais ir Europos Sąjungos finansavimo matomumu visuomenei.

Organizacinės paramos lėšomis dengiamos siunčiančiųjų ir priimančiųjų organizacijų išlaidos (išskyrus darbuotojų mobilumo kursų ir mokymosi tikslais atvejus). Dėl gautos dotacijos pasidalijimo susitars abi organizacijos.

Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį.

Lėšų skyrimo taisyklė: pagal dalyvių skaičių. Lydintys asmenys nėra mobilumo mokymosi tikslais veiklos dalyviai ir apskaičiuojant organizacinę paramą jie neskaičiuojami.</td><td colspan="3">100 EUR
– Vienam profesinio mokymo įgūdžių konkurso dalyviui
– Vienam iš mobilumo grupės besimokančių asmenų
– Vienam darbuotojų mobilumo kursų ir mokymosi tikslais dalyviui
– Vienam kviestiniam ekspertui
– Vienam priimtam būsimam mokytojui ar pedagogui</td></tr>
<tr><td colspan="3">350 EUR; nuo 101-ojo dalyvio – 200 EUR vienam tos pačios rūšies veiklos dalyviui
– Vienam profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų trumpalaikio mobilumo mokymosi tikslais dalyviui
– Vienam darbuotojų mobilumo darbo stebėjimo ir mokymo tikslais dalyviui</td></tr>
<tr><td colspan="3">500 EUR
– Vienam profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų ilgalaikio mobilumo mokymosi tikslais dalyviui („ErasmusPro“)
– Vienam bet kokios atskiros veiklos, vykdomos trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, dalyviui</td></tr>
<tr><td>Kelionės išlaidos</td><td></td><td>Kelionės atstumas</td><td>Ekologiška kelionė</td><td>Neekologiška kelionė</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td rowspan="7"></td><td rowspan="7">Parama dalyvių ir lydinčių asmenų išlaidoms kelionei iš kilmės vietos į veiklos vietą ir atgal padengti.

Jeigu kelionės atstumas mažesnis kaip 500 km, dalyvis paprastai keliauja mažataršėmis transporto priemonėmis.

Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį.

Lėšų skyrimo taisyklė: pagal kelionės atstumą ir dalyvių bei lydinčių asmenų skaičių.

Pareiškėjas turi nurodyti atstumą į vieną pusę skrendant lėktuvu nuo kilmės vietos iki veiklos vietos[87] naudodamas Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę[88].</td><td colspan="2">10–99 km</td><td>56 EUR</td><td>28 EUR</td></tr>
<tr><td colspan="2">100–499 km</td><td>285 EUR</td><td>211 EUR</td></tr>
<tr><td colspan="2">500–1999 km</td><td>417 EUR</td><td>309 EUR</td></tr>
<tr><td colspan="2">2000–2999 km</td><td>535 EUR</td><td>395 EUR</td></tr>
<tr><td colspan="2">3000–3999 km</td><td>785 EUR</td><td>580 EUR</td></tr>
<tr><td colspan="2">4000–7999 km</td><td>1188 EUR</td><td>1188 EUR</td></tr>
<tr><td colspan="2">8 000 km arba daugiau</td><td>1735 EUR</td><td>1735 EUR</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Individuali parama</td><td rowspan="5">Dalyvių ir juos lydinčių asmenų[89] pragyvenimo išlaidoms vykdant veiklą padengti.

Prireikus pragyvenimo išlaidoms gali būti priskiriamos išlaidos, susijusios su kelione prieš veiklą ir po jos – ne daugiau kaip dvi kelionės dienos dalyviams ir lydintiems asmenims, gaunantiems neekologiškos kelionės dotaciją, ir ne daugiau kaip šešios papildomos dienos dalyviams ir lydintiems asmenims, gaunantiems ekologiškos kelionės dotaciją.

Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį.

Lėšų skyrimo taisyklė: pagal dalyvių ir lydinčių asmenų skaičių, buvimo trukmę ir priimančiąją šalį[90].</td><td>Dalyvių kategorija</td><td>1 šalių grupė</td><td>2 šalių grupė</td><td>3 šalių grupė</td></tr>
<tr><td>Darbuotojai</td><td>107–191 EUR</td><td>95–169 EUR</td><td>84–148 EUR</td></tr>
<tr><td>Profesinio mokymo įstaigose besimokantys asmenys</td><td>48–127 EUR</td><td>41–110 EUR</td><td>36–93 EUR</td></tr>
<tr><td colspan="4">Pirmiau nurodyti leidžiami bazinių normų už veiklos dieną intervalai. Atsižvelgdama į šiuos intervalus, nacionalinė agentūra nuspręs dėl tikslių bazinių</td></tr>
</table>

[87] Pavyzdžiui, jeigu asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja veikloje Romoje (Italija), pareiškėjas apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1 365,28 km) ir pasirenka reikiamą kelionės atstumo intervalą (t. y. 500–1 999 km).

[88] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_lt.htm

[89]Lydintiems asmenims taikomi darbuotojams nustatyti tarifai. Išimtiniais atvejais, kai lydinčiam asmeniui užsienyje reikia praleisti daugiau kaip 60 dienų, parama papildomoms pragyvenimo išlaidoms nuo 61-os dienos padengti skiriama pagal biudžeto išlaidų kategoriją „Įtraukties rėmimas“.

[90] **ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių priimančiųjų šalių grupės.**
1 šalių grupė: Airija, Austrija, Belgija, Danija, Islandija, Italija, Lichtenšteinas, Liuksemburgas, Nyderlandai, Norvegija, Prancūzija, Suomija, Švedija, Vokietija. **2 šalių grupė**: Čekija, Estija, Graikija, Ispanija, Latvija, Kipras, Malta, Portugalija, Slovakija, Slovėnija.
3 šalių grupė: Bulgarija, Kroatija, Lenkija, Lietuva, Rumunija, Serbija, Šiaurės Makedonija, Turkija, Vengrija.
Trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, priimančiųjų šalių grupės

		normų, taikomų jų valdomiems projektams, ir paskelbs šią informaciją savo interneto svetainėje. Bazinė norma mokama iki 14-tos veiklos dienos (įskaitant kelionės dienas). Nuo 15-os dienos mokėtina norma bus lygi 70 proc. bazinės normos. Mokėtinos normos bus apvalinamos iki artimiausio viso euro.
Įtraukties rėmimas	**Organizacijų įtraukties rėmimas:** išlaidos, susijusios su mažiau galimybių turinčių dalyvių mobilumo veiklos organizavimu. **Finansavimo mechanizmas:** pagal vieneto įkainį. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pagal mažiau galimybių turinčių dalyvių skaičių.	125 EUR vienam dalyviui
	Dalyvių įtraukties rėmimas: papildomos išlaidos, tiesiogiai susijusios su mažiau galimybių turinčiais dalyviais ir juos lydinčiais asmenimis (įskaitant kelionės ir pragyvenimo išlaidas, jeigu šiems dalyviams neprašyta dotacijos pagal biudžeto kategorijas „Kelionės išlaidos“ ir „Individuali parama“). Parama įtraukčiai taip pat gali būti teikiama mažiau galimybių turintiems darbuotojams, kurie yra lydintys asmenys arba dalyvauja parengiamajame vizite. **Finansavimo mechanizmas:** realiosios išlaidos. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pareiškėjas turi pagrįsti prašymą ir jį turi patvirtinti nacionalinė agentūra.	100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų

1 šalių grupė: Japonija, Izraelis, Pietų Korėja, Gruzija, Argentina, Armėnija, Angola, Saudo Arabija, Kuveitas, Jungtinės Valstijos, Jungtinė Karalystė, Šveicarija, Bahreinas, Azerbaidžanas, Sudanas, Sent Kitsas ir Nevis, Sent Vinsentas ir Grenadinai, Jungtiniai Arabų Emyratai, Honkongas, Libanas, Vietnamas, Meksika, Taivanas, Moldova, Malaizija, Tanzanija, Kanada, Singapūras, Australija, Tailandas, Farerų Salos, Monakas, San Marinas, Vatikanas ir Andora.

2 šalių grupė: Indija, Kazachstanas, Brazilija, Kongo Demokratinė Respublika, Čilė, Nigerija, Uganda, Liberija, Džibutis, Korėjos Liaudies Demokratinė Respublika, Uzbekistanas, Turkmėnistanas, Dominikos Respublika, Jamaika, Libija, Sirija, Kuba, Jemenas, Kenija, Ruanda, Seišeliai, Antigva ir Barbuda, Brunėjus, Juodkalnija, Malavis, Barbadosas, Sent Lusija, Grenada, Dominika, Urugvajus, Albanija, Kinija, Filipinai, Peru, Venesuela, Panama, Gana, Čadas, Gajana, Egiptas, Marokas, Kiribatis, Omanas, Bosnija ir Hercegovina, Iranas, Mozambikas, Senegalas, Mauricijus, Kataras, Jordanija, Indonezija, Laosas, Pietų Afrikos Respublika, Etiopija, Bangladešas, Ekvadoras, Paragvajus, Kosta Rika, Dramblio Kaulo Krantas, Siera Leonė, Gabonas, Haitis, Bahamos, Papua Naujoji Gvinėja, Mikronezija, Ukraina, Kirgizija, Palestina.

3 šalių grupė: Nepalas, Maldyvai, Tadžikistanas, Nikaragva, Zambija, Gvinėja, Kongas, Botsvana, Belizas, Samoa, Maršalo Salos, Palau, Tuvalu, Nauru, Kuko Salos, Niujė, Naujoji Zelandija, Pakistanas, Butanas, Salvadoras, Surinamas, Gvatemala, Hondūras, Somalis, Trinidadas ir Tobagas, Alžyras, Kolumbija, Gambija, Fidžis, Saliamono Salos, Vanuatu, Kambodža, Zimbabvė, Burundis, Mongolija, Kamerūnas, Rytų Timoras, Šri Lanka, Madagaskaras, Malis, Togas, San Tomė ir Prinsipė, Tonga, Bolivija, Beninas, Lesotas, Makao, Tunisas, Irakas, Burkina Fasas, Pusiaujo Gvinėja, Centrinės Afrikos Respublika, Bisau Gvinėja, Namibija, Komorai, Eritrėja, Mianmaras, Afganistanas, Nigeris, Mauritanija, Žaliasis Kyšulys, Kosovas, Esvatinis, Pietų Sudanas.

Parengiamieji vizitai	Kelionės ir pragyvenimo išlaidos, susijusios su dalyvavimu parengiamajame vizite. **Finansavimo mechanizmas:** pagal vieneto įkainį. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pagal dalyvių skaičių.	680 EUR vienam dalyviui
Mokesčiai už mokslą	Lėšos, kuriomis padengiami registracijos mokesčiai, susiję su darbuotojų mobilumo formatu „Kursai ir mokymas“. **Finansavimo mechanizmas:** pagal vieneto įkainį. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pagal kursų trukmę.	80 EUR vienam dalyviui per dieną
Kalbinė parama	Išlaidos, susijusios su kalbų mokymosi medžiagos ir mokymo teikimu dalyviams, kuriems reikia gerinti kalbos, kuria bus studijuojama arba mokomasi. Kalbinė parama gali būti teikiama asmenims, dalyvaujantiems šių rūšių veikloje: darbo stebėjime, mokymo užduotyse, profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų trumpalaikio mobilumo mokymosi tikslais veikloje ir ilgalaikio profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų mobilumo mokymosi tikslais veikloje („ErasmusPro“). Parama mokama tik jei dalyvis negali gauti internetinės kalbinės paramos dėl reikiamos kalbos ar lygio nebuvimo arba dėl tam tikrų kliūčių, su kuriomis susiduria mažiau galimybių turintys dalyviai. Pastaroji sąlyga netaikoma sustiprintam kalbos mokymui, teikiamam profesinio mokymo įstaigose besimokantiems ilgalaikio mobilumo mokymosi tikslais projektų dalyviams („ErasmusPro“). **Finansavimo mechanizmas:** pagal vieneto įkainį. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pagal dalyvių skaičių.	150 EUR vienam dalyviui Be to, 150 EUR sustiprintam kalbos mokymui vienam profesinio mokymo įstaigose besimokančiam ilgalaikio mobilumo dalyviui („ErasmusPro“).
Išimtinės išlaidos	Išlaidos, susijusios su finansinės garantijos suteikimu, kai to prašo nacionalinė agentūra. Dalyvių ir juos lydinčių asmenų brangių kelionių išlaidos, kurių dėl geografinio atokumo ar kitų kliūčių negalima padengti pagal įprastą kategoriją „Kelionės išlaidos“. Jei skiriama išmoka išimtinėms brangios kelionės išlaidoms padengti, ji skiriama	**Finansinės garantijos išlaidos:** 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. **Brangių kelionių išlaidos:** 80 proc. tinkamų finansuoti kelionės išlaidų. **Vizos ir susijusios išlaidos, leidimų gyventi šalyje, skiepų, medicininių pažymų išlaidos**: 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.

	vietoj vieneto įkainiais grindžiamos paramos kelionei. Vizos ir susijusios išlaidos, leidimų gyventi šalyje, skiepų, medicininių pažymų išlaidos. **Finansavimo mechanizmas**: realiosios išlaidos. **Lėšų skyrimo taisyklė**: pareiškėjas turi pagrįsti prašymą ir jį turi patvirtinti nacionalinė agentūra. Brangios kelionės tarifai taikomi tais atvejais, kai taikant vieneto įkainį būtų padengta mažiau kaip 70 proc. dalyvio kelionės išlaidų.	

BENDROJO UGDYMO ĮSTAIGŲ MOKINIŲ IR DARBUOTOJŲ MOBILUMAS

Pagal šį veiksmą remiamos bendrojo ugdymo įstaigos ir kitos bendrojo ugdymo srityje veikiančios organizacijos, norinčios organizuoti bendrojo ugdymo įstaigų mokinių ir darbuotojų mobilumo mokymosi tikslais veiklą.

Remiama įvairi veikla, įskaitant darbo stebėjimą ir darbuotojų profesinio tobulėjimo kursus, individualų ir grupinį mokinių mobilumą, kviestinių ekspertų ir kitą veiklą, kaip paaiškinta toliau.

Dalyvaujančiosios organizacijos savo veikla turėtų aktyviai skatinti **įtrauktį ir įvairovę, aplinkos tvarumą ir skaitmeninį švietimą**, taip pat **pilietinį aktyvumą ir dalyvavimą**, naudodamosi konkrečiomis šiuo tikslu Programos teikiamomis finansavimo galimybėmis, didindamos dalyvių informuotumą, dalydamosi geriausia patirtimi ir pasirinkdamos tinkamą savo veiklos modelį.

VEIKSMO TIKSLAI

Šiuo veiksmu siekiama suteikti mokymosi galimybių ir remti bendrojo ugdymo įstaigų ir kitų bendrojo ugdymo srityje veiklą vykdančių organizacijų tarptautinimą ir institucinę plėtrą. Konkretūs šio veiksmo tikslai išvardyti toliau.

Stiprinti europinį mokymo ir mokymosi aspektą:

- puoselėti įtraukties ir įvairovės, tolerancijos ir demokratinio dalyvavimo vertybes;
- propaguoti žinias apie bendrą Europos paveldą ir įvairovę;
- remti profesinių tinklų plėtrą visoje Europoje.

Gerinti mokymo ir mokymosi kokybę bendrojo ugdymo srityje:

- remiant mokytojų, bendrojo ugdymo įstaigų vadovų ir kitų darbuotojų profesinį tobulėjimą;
- skatinant naujų technologijų ir novatoriškų mokymo metodų taikymą;
- gerinant kalbų mokymąsi ir kalbų įvairovę bendrojo ugdymo įstaigose;
- remiant dalijimąsi mokymo ir bendrojo ugdymo įstaigų plėtros geriausios patirties pavyzdžiais ir jų perdavimą.

Prisidėti prie Europos švietimo erdvės kūrimo:

- stiprinant bendrojo ugdymo įstaigų gebėjimus dalyvauti tarpvalstybiniuose mainuose ir bendradarbiauti bei vykdyti kokybiškus mobilumo projektus;
- užtikrinant, kad mobilumas mokymosi tikslais būtų reali galimybė bet kuriam bendrojo ugdymo įstaigos mokiniui;
- skatinant mokinių ir darbuotojų mobilumo laikotarpiu užsienyje pasiektų mokymosi rezultatų pripažinimą.

KAIP NAUDOTIS „ERASMUS+“ MOBILUMO GALIMYBĖMIS?

Bendrojo ugdymo įstaigos ir kitos bendrojo ugdymo srityje veikiančios organizacijos paraiškas dėl finansavimo gali teikti dviem būdais:

- **Trumpalaikiai mokinių ir darbuotojų mobilumo projektai** – šie projektai suteikia pareiškėjams galimybę organizuoti įvairią šešių–aštuoniolikos mėnesių trukmės mobilumo veiklą. Trumpalaikiai projektai yra geriausias pasirinkimas organizacijoms, pirmą kartą teikiančioms paraišką pagal programą „Erasmus+“, arba organizacijoms, norinčioms organizuoti tik ribotą veiklą, arba

- **Mokinių ir darbuotojų mobilumo akredituotuose projektuose** gali dalyvauti tik „Erasmus“ akreditaciją bendrojo ugdymo srityje turinčios organizacijos. Ši speciali finansavimo schema leidžia akredituotoms organizacijoms reguliariai gauti finansavimą mobilumo veiklai, kuria prisidedama prie laipsniško jų „Erasmus“ plano įgyvendinimo. „Erasmus“ akreditaciją gali gauti visos organizacijos, norinčios reguliariai organizuoti mobilumo veiklą. Norint teikti

paraišką dėl akreditacijos, ankstesnė dalyvavimo Programoje patirtis nereikalinga. Daugiau informacijos apie šią galimybę žr. šio vadovo skyrių apie „Erasmus“ akreditaciją suaugusiųjų švietimo, profesinio mokymo ir bendrojo ugdymo srityse.

Organizacijos taip pat gali dalyvauti Programoje neteikdamos paraiškos, jei:

- **prisijungia prie esamo „Erasmus“ mobilumo konsorciumo**, kuriam vadovauja jų šalyje akredituotas konsorciumo koordinatorius, priimantis naujus konsorciumo narius, arba

- **priima dalyvius iš kitos šalies:** bet kuri organizacija gali priimti besimokančius asmenis ar darbuotojus, atvykstančius iš užsienyje esančios organizacijos partnerės. Tapus priimančiąja organizacija įgyjama vertingos patirties ir tai yra geras būdas kurti partnerystes ir sužinoti daugiau apie Programą prieš patiems teikiant paraišką.

Mokyklos taip pat raginamos prisijungti prie programos „eTwinning“[91], internetinės bendruomenės, finansuojamos pagal programą „Erasmus+“ ir veikiančios Europos mokyklinio ugdymo platformoje, prieinamos tik „eTwinning“ nacionalinės paramos organizacijos patikrintiems mokytojams ir mokyklų darbuotojams. „eTwinning“ suteikia galimybę bendrojo ugdymo įstaigoms kurti bendras virtualias klases ir vykdyti projektus su kitomis bendrojo ugdymo įstaigomis. Mokytojams suteikiama galimybė diskutuoti ir keistis informacija su kolegomis bei naudotis įvairiomis profesinio tobulėjimo galimybėmis. Be to, „eTwinning“ aplinkoje lengva rasti partnerių būsimiems projektams.

Be to, mokyklos ir mokytojai kviečiami naudotis SELFIE priemone – nemokamomis, daugiakalbėmis, internetinėmis įsivertinimo priemonėmis, kurias parengė Europos Komisija, kad padėtų mokykloms ir mokytojams didinti skaitmeninius pajėgumus. Mokytojams skirta priemonė padeda jiems įsivertinti savo skaitmeninę kompetenciją ir pasitikėjimą ir gauti grįžtamąjį ryšį apie stipriąsias vietas ir spragas bei gerintinus gebėjimus. Priemone naudotis ir mokymo planą rengti mokytojai gali ir dirbdami grupėmis. SELFIE priemonę rasite internete adresu: www.ec.europa.eu/education/schools-go-digitalhttps://ec.europa.eu/education/schools-go-digital_en

PROJEKTO RENGIMAS

Paraišką teikianti organizacija yra pagrindinė projekto, remiamo pagal 1 pagrindinį veiksmą, dalyvė. Paraišką pateikusi organizacija parengia ir pateikia paraišką, pasirašo dotacijos sutartį, įgyvendina mobilumo veiklą ir teikia ataskaitas nacionalinei agentūrai. Tiek paraiškų dėl trumpalaikių projektų, tiek paraiškų dėl „Erasmus“ akreditacijos teikimo procese daugiausia dėmesio skiriama paraišką teikiančios organizacijos (arba jos konsorciumo) poreikiams ir planams.

Mobilumo veikla pagal mobilumo projektą gali būti išvykstamoji arba atvykstamoji. Dauguma galimos veiklos rūšių yra susijusios su išvykstamojo mobilumo veikla. Tai reiškia, kad paraišką teikianti organizacija veiks kaip siunčiančioji organizacija: ji atrinks dalyvius ir išsiųs juos į priimančiąją organizaciją užsienyje. Primygtinai skatinama naudotis šiomis galimybėmis siekiant rengti dvipusius mainus arba bendrą veiklą su viena ar keliomis bendrojo ugdymo įstaigomis partnerėmis. Tokiu atveju kiekviena dalyvaujanti bendrojo ugdymo įstaiga turėtų prašyti finansavimo pagal programą „Erasmus+“ arba prisijungti prie esamo konsorciumo.

Be to, yra atvykstančių dalyvių specialių veiksmų, kuriuos vykdydamos paraišką teikiančios organizacijos į savo organizaciją gali pakviesti ekspertus arba būsimus mokytojus. Atvykstančių dalyvių veikla siekiama ne kurti dvipusius mainus, o pritraukti asmenis, galinčius padėti paraišką teikiančiai organizacijai vystytis ir įgyvendinti savo tarptautinimo strategiją.

Visos pagal šį veiksmą remiamos veiklos įgyvendinimas turi atitikti „Erasmus“ kokybės standartus. „Erasmus“ kokybės standartai apima konkrečią projektų užduočių įgyvendinimo praktiką, pavyzdžiui, dalyvių atranką ir parengimą, mokymosi rezultatų nustatymą, vertinimą ir pripažinimą, dalijimąsi projektų rezultatais ir t. t. Visas „Erasmus“ kokybės standartų tekstas

[91] Europos mokyklinio ugdymo platforma „eTwinning“: www.school-education.ec.europa.eu/en/etwinning

pateiktas svetainėje „Europa“: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/erasmus-quality-standards-mobility-projects-vet-adults-schools.

Kalbų mokymasis yra svarbi kiekvieno mobilumo projekto dalis: dotaciją gaunančios organizacijos savo dalyviams turėtų teikti kalbos mokymosi paramą prieš mobilumo veiklą ir jos metu. Šiuo tikslu pagal programą „Erasmus+“ finansuojama internetinė kalbinės paramos platforma, kuria nemokamai gali naudotis visi programos „Erasmus+“ dalyviai.

Kaip rasti partnerių mobilumo veiklai?

Programa „Erasmus+“ suteikia įvairių priemonių ir galimybių rasti partnerių mobilumo veiklai:

- **Europos mokyklinio ugdymo platforma (ESEP)** yra internetinė partnerių paieškos priemonė. Užsiregistravę platformoje galite skelbti partnerių paieškos skelbimus ir ieškoti kitų organizacijų skelbimų: https://school-education.ec.europa.eu/en/networking/partner-finding

- „Erasmus+“ nacionalinės agentūros reguliariai organizuoja **mokymo ir bendradarbiavimo veiklą**. Tai, be kita ko, „Erasmus+“ pareiškėjams ir dotacijos gavėjams skirti kontaktiniai seminarai, internetiniai renginiai ir kitos partnerių paieškos galimybės. Informacija apie mokymo ir bendradarbiavimo veiklą pateikiama atitinkamose nacionalinių agentūrų interneto svetainėse ir SALTO mokymo ir bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje išteklių centro interneto svetainėje: www.salto-et.net.

- **„Erasmus+“ projektų rezultatų platformoje** galite ieškoti visų akredituotų organizacijų ir patvirtintų projektų: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects.

Horizontalieji aspektai

Visi mobilumo projektai turėtų apimti toliau nurodytus visai programai „Erasmus+“ būdingus aspektus.

ĮTRAUKTIS IR ĮVAIROVĖ

Laikydamosi „Erasmus“ kokybės standartų, organizacijos, gaunančios paramą pagal Programą, visiems dalyviams, kad ir kokia būtų jų kilmė, turi užtikrinti įtraukias ir vienodas mobilumo galimybes. Atrenkant besimokančius asmenis, dalyvausiančius projekto veikloje, turėtų būti atsižvelgiama į tokius svarbius veiksnius kaip dalyvių motyvacija, nuopelnai, asmeninis tobulėjimas ir mokymosi poreikiai. O atrenkant dalyvausiančius darbuotojus taip pat reikėtų užtikrinti, kad jų profesinis tobulėjimas būtų naudingas visiems organizacijos besimokantiems asmenims.

Rengdamos, įgyvendindamos ir vykdydamos tolesnę su mobilumu susijusią veiklą, siunčiančiosios ir priimančiosios organizacijos turėtų įtraukti dalyvius į svarbiausių sprendimų priėmimo procesą, kad kiekvienam dalyviui būtų užtikrinta didžiausia nauda ir poveikis.

Dotacijų gavėjai ir kitos švietimo ir mokymo paslaugas teikiančios dalyvaujančiosios organizacijos raginami aktyviai kurti mobilumo galimybes ir sudaryti palankesnes sąlygas jomis naudotis, pavyzdžiui, akademiniame kalendoriuje nustatant vadinamuosius mobilumo langus ir apibrėžiant įprastus sugrįžusių dalyvių reintegracijos etapus.

APLINKOS POŽIŪRIU TVARI IR ATSAKINGA PRAKTIKA

Laikydamosi „Erasmus“ kokybės standartų, organizacijos, gaunančios paramą pagal Programą, turi skatinti aplinkos požiūriu tvarų ir atsakingą savo dalyvių elgesį, didindamos informuotumą apie tai, kaip svarbu imtis veiksmų, kad būtų mažinamas arba kompensuojamas mobilumo veiklos poveikis aplinkai. Šie principai turėtų atsispindėti rengiant ir įgyvendinant visą Programos veiklą, visų pirma naudojant konkrečią pagal Programą teikiamą finansinę paramą tvariems keliavimo būdams

skatinti. Švietimo ir mokymo paslaugas teikiančios organizacijos turėtų įtraukti šiuos principus į savo kasdienį darbą ir aktyviai skatinti besimokančių asmenų ir darbuotojų mąstysenos ir elgesio pokyčius.

ŠVIETIMO IR MOKYMO SKAITMENINĖ PERTVARKA

Remiantis „Erasmus“ kokybės standartais, pagal Programą visoms dalyvaujančiosioms organizacijoms padedama diegti ir naudoti skaitmenines priemones ir mokymosi metodus fizinei veiklai papildyti, organizacijų partnerių bendradarbiavimui stiprinti ir jų mokymosi ir mokymo kokybei gerinti. Skaitmeninių galimybių stažuotėse gali dalyvauti ir dalyviai: tokia mobilumo veikla padeda darbuotojams įgyti skaitmeninių įgūdžių ir padidina jų gebėjimus mokyti ir atlikti kitas užduotis naudojantis skaitmeninėmis priemonėmis. Tokia veikla gali būti organizuojama bet kokiu prieinamu mobilumo formatu.

DALYVAVIMAS DEMOKRATINIAME GYVENIME

Programos tikslas – padėti dalyviams atrasti aktyvaus pilietiškumo ir dalyvavimo demokratiniame gyvenime naudą. Remiama mobilumo veikla turėtų sustiprinti dalyvavimo įvairioje pilietinės visuomenės veikloje įgūdžius ir padėti ugdyti socialinius ir tarpkultūrinius gebėjimus, kritinį mąstymą ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis. Jei įmanoma, projektais turėtų būti suteikiama galimybių dalyvauti demokratiniame gyvenime, visuomeninėje ir pilietinėje veikloje per formalųjį ar neformalųjį mokymąsi. Projektais turėtų būti gerinamas dalyvių supratimas apie Europos Sąjungą ir bendras europines vertybes, įskaitant demokratijos principus, žmogaus orumą, vienybę ir įvairovę, tarpkultūrinį dialogą ir Europos socialinį, kultūrinį ir istorinį paveldą.

VEIKLA

Šiame skirsnyje nurodoma veikla, kurią galima remti programos „Erasmus+“ lėšomis, įgyvendinant tiek trumpalaikius, tiek akredituotus projektus.

Bet kuri mobilumo veikla turi būti:

- **mokymosi veikla,** skirta dalyvių žinioms, įgūdžiams, kompetencijoms ir požiūriui tobulinti arba naujoms žinioms, įgūdžiams, kompetencijoms ir požiūriui įgyti;
- **tarpvalstybinė,** sudaranti sąlygas žmonių iš skirtingų šalių sąveikai, siekiant, kad būtų keičiamasi informacija ir mokomasi;
- **struktūrizuota,** turinti aiškią metodiką, mokymosi programą ir planuojamus mokymosi rezultatus;
- **strateginė,** prisidedanti prie platesnio projekto tikslų rinkinio.

Bet kokios veiklos atveju papildoma finansinė parama gali būti teikiama asmenims, lydintiems mažiau galimybių turinčius dalyvius, nepilnamečius ar jaunus suaugusiuosius, kuriems reikalinga priežiūra. Lydintys asmenys gali būti remiami visą arba tam tikrą veiklos vykdymo laikotarpį.

DARBUOTOJŲ MOBILUMAS

Reikalavimus atitinkanti veikla	▪ Darbo stebėjimas (2–60 d.) ▪ Mokymo užduotys (2–365 d.) ▪ Kursai ir mokymas (2–10 d.) Be fizinio mobilumo, visa darbuotojų mobilumo veikla gali būti derinama su virtualiąja mokymosi veikla. Trumpiausia ir ilgiausia pirmiau nurodyta trukmė taikoma fizinio mobilumo komponentui. Įgyvendinama veikla turi atitikti toliau nurodytus kokybinius reikalavimus.

	Darbo stebėjimas: dalyviai gali praleisti tam tikrą laikotarpį priimančiojoje organizacijoje kitoje šalyje su tikslu išmokti naujos praktikos ir sukaupti naujų idėjų stebėdami kolegas, ekspertus ir praktikuojančius priimančiosios organizacijos specialistus jų kasdieniame darbe ir su jais bendraudami. **Mokymo užduotys**: dalyviai gali praleisti tam tikrą laikotarpį mokydami besimokančius asmenis priimančiojoje organizacijoje kitoje šalyje, kai mokomasi atliekant užduotis ir dalijantis žiniomis su kolegomis. **Kursai ir mokymas**: dalyviai gali dalyvauti struktūruotuose kursuose ar panašiuose mokymuose, kuriuos teikia kvalifikuoti specialistai ir kurie grindžiami iš anksto nustatyta mokymosi programa ir rezultatais. Bendra dotacija srityje „Kursai ir mokymai“ bus ne didesnė kaip 50 proc. projektui skirtos dotacijos. Išimties tvarka projektams, kuriems skirta dotacija neviršija 40 000 EUR, ši riba bus 20 000 EUR. Finansavimą dalyvauti tuose pačiuose kursuose gali gauti ne daugiau kaip trys asmenys iš tos pačios siunčiančiosios organizacijos ir ne daugiau kaip dešimt asmenų iš to paties mobilumo konsorciumo. Kiekvienas asmuo gali dalyvauti tik vienuose vieno projekto kursuose. Mokymas turi apimti aiškų tarptautinį komponentą, pavyzdžiui, skatinant dalyvių iš skirtingų šalių mokymosi sąveiką arba integruojant kitus tarptautinio praktikos perdavimo elementus, pavyzdžiui, aktyvų priimančiosios šalies bendrojo ugdymo darbuotojų dalyvavimą bendraujant su kolegomis iš užsienio ir jiems demonstruojant savo praktiką. Kursų ir mokymo turinys turi atitikti dalyvaujančių darbuotojų profesinius įgūdžius ir projekto ar akreditacijos tikslus. Pavyzdžiui, remiama veikla gali apimti viešųjų institucijų arba savanorių organizacijų organizuojamus kursus ir mokymus, veiklą, organizuojamą keičiantis skirtingų šalių organizacijų praktika, taip pat rinkoje prieinamus kursus ir mokymus. Pasyvi veikla, kaip antai paskaitų, pranešimų ar konferencijų klausymasis, remiama nebus. Konferencijos ir panašūs renginiai gali būti finansuojami tik tuo atveju, jei jų dalyviai didžiąją laiko dalį praleidžia struktūruotuose mokymuose, praktiniuose seminaruose, pratybose, keisdamiesi praktika su kolegomis ar dalyvaudami kitų formų aktyvaus mokymosi užsiėmimuose. Pareiškėjai turi žinoti, kad kursų rengėjai yra visiškai nepriklausomi nuo programos „Erasmus+“ ir veikia kaip laisvosios rinkos paslaugų teikėjai. Todėl už kursų ir mokymo pasirinkimą atsako pati dotaciją gaunanti organizacija. Siekiant padėti pareiškėjams orientuotis pasirenkant, buvo parengti kokybės standartai: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/resources-and-tools/quality-standards-key-action-1.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Reikalavimus atitinkantiems dalyviams priskiriami mokytojai, bendrojo ugdymo įstaigų vadovai ir visi kiti mokymo veikloje nedalyvaujantys ekspertai ir darbuotojai, dirbantys bendrojo ugdymo srityje. Reikalavimus atitinkantiems mokymo veikloje nedalyvaujantiems darbuotojams priskiriami bendrojo ugdymo srityje – bendrojo ugdymo įstaigų darbuotojai (mokytojų padėjėjai, patarėjai pedagoginiais klausimais, psichologai, „Erasmus+“ koordinatoriai ir t. t.) arba kitų

	bendrojo ugdymo srityje veikiančių organizacijų darbuotojai (mokyklų inspektoriai, patarėjai, „Erasmus+“ koordinatoriai, už bendrąjį ugdymą atsakingi politikos koordinatoriai ir t. t.). Dalyviai turi dirbti siunčiančiojoje organizacijoje arba reguliariai su ja bendradarbiauti, kad padėtų įgyvendinti pagrindinę organizacijos veiklą (pavyzdžiui, tai gali būti išorės instruktoriai, ekspertai, savanoriai, valdybos nariai, inspektoriai ir kt.). Bet kuriuo atveju užduotys, kurios dalyvį sieja su siunčiančiąja organizacija, turi būti dokumentuojamos taip, kad nacionalinė agentūra galėtų patikrinti šią sąsają (pavyzdžiui, remdamasi darbo arba savanoriškos veiklos sutartimi, užduoties aprašymu arba panašiu dokumentu). Nacionalinės agentūros nustato skaidrią ir nuoseklią praktiką, pagal kurią apibrėžiami jų nacionalinėmis aplinkybėmis priimtini darbo santykiai ir patvirtinamieji dokumentai. Per atstumą iš užsienio dirbantys darbuotojai negali dalyvauti veikloje šalyje, iš kurios jie dirba.
Reikalavimus atitinkančios veiklos vietos	Veikla turi vykti užsienyje: ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Veikla turi būti vykdoma šalyje, kurioje priimančioji organizacija yra teisiškai įsteigta. Kiekviena mobilumo veikla gali vykti tik vienoje šalyje[92].
Mokymosi rezultatų dokumentavimas	Mokymosi rezultatų dokumentavimo reikalavimai nustatyti „Erasmus“ kokybės standartuose ir išsamiau išdėstyti projekto dotacijos sutartyje. Prieš mobilumo veiklą siunčiančioji organizacija, priimančioji organizacija ir dalyvis turi susitarti dėl mokymosi sutarties (arba panašaus dokumento), kurioje nurodomi numatomi dalyvio mokymosi rezultatai. Kursų ir mokymų atveju vietoj mokymosi sutarties gali būti naudojama kursų programa. Pasibaigus veiklai, dalyvio pasiekti mokymosi rezultatai turi būti pripažįstami išduodant „Europass“ mobilumo dokumentą arba panašų dokumentą. Dotaciją gaunanti organizacija turi saugoti išduoto dokumento kopiją kaip įrodymą, kad veikla užbaigta.

BESIMOKANČIŲ ASMENŲ MOBILUMAS

Reikalavimus atitinkanti veikla	▪ Grupinis mokinių mobilumas (2–30 d., bent du mokiniai vienoje grupėje) ▪ Trumpalaikis mokinių mobilumas mokymosi tikslais (10–29 d.) ▪ Ilgalaikis mokinių mobilumas mokymosi tikslais (30–365 d.) Be fizinio mobilumo, visa mokinių mobilumo veikla gali būti derinama su virtualiąja veikla. Trumpiausia ir ilgiausia pirmiau nurodyta trukmė taikoma fizinio mobilumo komponentui. Įgyvendinama veikla turi atitikti toliau nurodytus kokybinius reikalavimus. **Grupinis mokinių mobilumas.** Siunčiančiosios bendrojo ugdymo įstaigos mokinių grupė gali mokytis su bendraamžiais kitoje šalyje. Siunčiančioji bendrojo ugdymo įstaiga turi parengti ir

[92] Trumpos tarpvalstybinės kelionės leidžiamos, kai tai susiję su veikla, tačiau apskaičiuojant dotaciją tai nebus laikoma veiklos vietos šalies pakeitimu. Jei viena po kitos einanti veikla organizuojama skirtingose šalyse, kiekviena veikla turi atitikti visus atitinkamus tinkamumo kriterijus.

	įgyvendinti mokymosi veiklą bendradarbiaudama su priimančiosios šalies bendrojo ugdymo įstaiga partnere[93]. Siunčiančiosios bendrojo ugdymo įstaigos mokytojai ar kiti kvalifikuoti švietimo darbuotojai turi lydėti mokinius visą veiklos laikotarpį ir padėti organizuoti jų mokymosi procesą. Prireikus, lydinčiais asmenimis gali būti ir kiti suaugę asmenys, padedantys lydintiems mokytojams[94]. **Trumpalaikis mokinių mobilumas mokymosi tikslais.** Mokiniai tam tikrą laikotarpį gali praleisti mokydamiesi bendrojo ugdymo įstaigoje partnerėje arba atlikdami praktiką kitoje atitinkamoje organizacijoje užsienyje. Kiekvienam dalyviui turi būti sudaryta individuali mokymosi programa. Pagrįstais atvejais mažiau galimybių turintiems dalyviams gali būti organizuojama ne trumpesnė kaip 2 dienų mobilumo veikla. **Ilgalaikis mokinių mobilumas mokymosi tikslais.** Mokiniai tam tikrą laikotarpį gali praleisti mokydamiesi bendrojo ugdymo įstaigoje partnerėje arba atlikdami praktiką kitoje atitinkamoje organizacijoje užsienyje. Kiekvienam dalyviui turi būti sudaryta individuali mokymosi programa. Visi dalyviai prieš išvykdami privalės dalyvauti privalomoje mokymo programoje, o organizacinei ir kalbinei paramai bus skirta didesnė finansavimo suma. Pažymėtina tai, kad skirtumas tarp grupinės ir individualios veiklos formų grindžiamas ne kelionės ir apgyvendinimo tvarka, o kolektyvinių ar individualių mokymosi programų reikalavimais, kaip paaiškinta skiltyje „Mokymosi rezultatų dokumentavimas“. Todėl grupinei ir individualiai veiklai teikiama skirtingo lygio organizacinė parama, kaip apibrėžta šio skyriaus pabaigoje pateiktose finansavimo taisyklėse.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Dalyvaujantys mokiniai turi būti užregistruoti mokytis pagal siunčiančiosios bendrojo ugdymo įstaigos švietimo programą[95]. Jeigu šalyje taikoma tokia praktika, dalyvauti gali ir mokiniai, mokomi už institucinės aplinkos ribų[96].
Reikalavimus atitinkančios veiklos vietos	Veikla turi vykti užsienyje: ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Veikla turi būti vykdoma šalyje, kurioje priimančioji organizacija yra teisiškai įsteigta. Kiekviena mobilumo veikla gali vykti tik vienoje šalyje[97].

[93] Grupinės veiklos programos, kurias visiškai arba daugiausia sudaro komercinė veikla, pavyzdžiui, kursai kalbų mokykloje arba kita komercinė „paruošta“ veikla, nėra tinkamos finansuoti. Jei tikslinga pagal veiklos mokymosi programą, besimokantieji mažesnę dalį mobilumo laikotarpio gali praleisti bendrose išvykose į gamtą, kultūros vietas, įmones ar viešąsias institucijas, tarptautinius konkursus ar vykdydami panašią mokymosi veiklą. Tačiau toks turinys visada turi būti įtrauktas į abiejų mokyklų parengtą tarpusavio mokymosi programą.

[94] Bet kokiu atveju už visišką taikytinų taisyklių ir siunčiančiosios bei priimančiosios bendrojo ugdymo įstaigų teisės aktų laikymąsi atsako siunčiančiosios ir priimančiosios šalys.

[95] Reikalavimus atitinkančių švietimo programų apibrėžtis kiekvienoje ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje nustato kompetentinga nacionalinė valdžios institucija ir paskelbia atitinkamos nacionalinės agentūros interneto svetainėje.

[96] Mokymosi už institucinės aplinkos ribų teisėtumas ir sąlygos reglamentuojami kiekvienos šalies nacionalinės teisės aktais. Šalyse, kuriose suteikiamos tokios galimybės, kompetentinga nacionalinė institucija sprendžia, kurios bendrojo ugdymo įstaigos gali būti tokiu būdu mokomų mokinių siunčiančiosiomis bendrojo ugdymo įstaigomis.

[97] Trumpos tarpvalstybinės kelionės leidžiamos, kai tai susiję su veikla, tačiau apskaičiuojant dotaciją tai nebus laikoma veiklos vietos šalies pakeitimu. Jei viena po kitos einanti veikla organizuojama skirtingose šalyse, kiekviena veikla turi atitikti visus atitinkamus tinkamumo kriterijus.

	Bendrojo ugdymo įstaigos mokinių grupinis mobilumas turi būti vykdomas priimančiojoje bendrojo ugdymo įstaigoje. Veikla gali būti vykdoma kitoje priimančiosios bendrojo ugdymo įstaigos šalies vietoje, jei to reikia dėl veiklos turinio ir kokybės. Tokiu atveju dalyvių kelionės iš priimančiosios bendrojo ugdymo įstaigos į veiklos vietą išlaidos nebus laikomos tarptautinės mobilumo veiklos išlaidomis. Todėl šiuo tikslu papildomų lėšų prašyti negalima. Be to, grupinė mobilumo veikla taip pat gali būti vykdoma Europos Sąjungos institucijos buveinėje, jeigu ta veikla organizuojama ES institucijoje[98] ar su ja bendradarbiaujant. Nepriklausomai nuo veiklos vykdymo vietos, grupinėje veikloje turi dalyvauti mokiniai iš bent dviejų ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių.
Mokymosi rezultatų dokumentavimas	Mokymosi rezultatų dokumentavimo reikalavimai nustatyti „Erasmus“ kokybės standartuose ir išsamiau išdėstyti projekto dotacijos sutartyje. Individualaus mobilumo veikla: prieš mobilumo veiklą siunčiančioji organizacija, priimančioji organizacija ir dalyvis turi susitarti dėl mokymosi sutarties (arba panašaus dokumento), kurioje nurodomi numatomi dalyvio mokymosi rezultatai. Pasibaigus veiklai, dalyvio pasiekti mokymosi rezultatai turi būti pripažįstami išduodant „Europass“ mobilumo dokumentą arba panašų dokumentą. Dotaciją gaunanti organizacija turi saugoti išduoto dokumento kopiją kaip įrodymą, kad veikla užbaigta. Grupinio mobilumo veikla: mokymosi programa turi būti nustatyta visai grupei (individualios mokymosi sutartys nebūtinos). Veiklai pasibaigus, dotaciją gaunanti organizacija turi saugoti mokymosi programą ir dalyvių (įskaitant lydinčius asmenis) sąrašą kaip įrodymą, kad veikla užbaigta.

KITA REMIAMA VEIKLA

Reikalavimus atitinkanti veikla	▪ Kviestiniai ekspertai (2–60 d.) ▪ Būsimų mokytojų ir pedagogų priėmimas (10–365 d.) Įgyvendinama veikla turi atitikti toliau nurodytus kokybinius reikalavimus. **Kviestiniai ekspertai.** Bendrojo ugdymo įstaigos gali kviesti bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojus, politikos ekspertus ar kitus kvalifikuotus specialistus iš užsienio, galinčius padėti gerinti mokymą ir mokymąsi priimančiojoje bendrojo ugdymo įstaigoje. Pavyzdžiui, kviestiniai ekspertai gali mokyti bendrojo ugdymo įstaigos darbuotojus, pristatyti naujus mokymo metodus arba padėti perduoti gerąją organizavimo ir valdymo patirtį. **Būsimų mokytojų ir pedagogų priėmimas.** Paraiškas teikiančios organizacijos gali priimti būsimus mokytojus, norinčius stažuotis užsienyje. Priimančioji organizacija gaus paramą veiklai parengti, o dalyvio kelionės ir individualios paramos išlaidas turėtų padengti siunčiančioji institucija (kuri šiuo tikslu taip pat gali teikti paraišką dėl finansavimo pagal programą „Erasmus+“).

[98] Europos Sąjungos institucijų buveinės yra Briuselyje, Frankfurte, Liuksemburge, Strasbūre ir Hagoje. ES institucijų buveinėse vykdoma veikla bus laikoma tarptautinio mobilumo veikla, o finansavimo (kaip aprašyta skirsnyje „Kokios yra finansavimo taisyklės?“) gali būti prašoma visiems dalyviams, nepriklausomai nuo jų kilmės šalies.

Reikalavimus atitinkantys dalyviai	**Kviestinis ekspertas** gali būti asmuo iš kitos ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės, galintis suteikti praktinių žinių ir mokymą, susijusius su jį kviečiančios organizacijos poreikiais ir tikslais. **Dalyvauti būsimų mokytojų ir pedagogų priėmimo iniciatyvoje** gali dalyviai, įtraukti į mokytojų rengimo programą (arba panašaus pobūdžio pedagogikos programą) arba neseniai ją baigę[99] kitoje ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje.
Reikalavimus atitinkančios veiklos vietos	Kviestinių ekspertų ir būsimų mokytojų veiklos vieta visada yra dotaciją gaunanti organizacija (įskaitant konsorciumo narius).
Mokymosi rezultatų dokumentavimas	Kviestinių ekspertų atveju mokymosi programa, kurią ekspertas pristatys, turi būti suderinta su dotaciją gaunančia organizacija prieš pradedant veiklą. Veiklai pasibaigus, dotaciją gaunanti organizacija turi saugoti įvykdytą mokymosi programą kaip įrodymą, kad veikla užbaigta. Priimamiems mokytojams ir besimokantiems pedagogams taikomi individualus mobilumo mokymosi tikslais reikalavimai.

PARENGIAMIEJI VIZITAI

Kas yra parengiamasis vizitas?	Parengiamasis vizitas – tai siunčiančiosios organizacijos darbuotojų vizitas į būsimą priimančiąją organizaciją, kurio tikslas – geriau pasirengti besimokančių asmenų arba darbuotojų mobilumo veiklai.
Kada gali būti organizuojamas parengiamasis vizitas?	Parengiamieji vizitai turi būti aiškiai pagrįsti ir padėti didinti mobilumo veiklos įtrauktį, aprėptį ir gerinti jos kokybę. Pavyzdžiui, parengiamieji vizitai gali būti organizuojami siekiant geriau pasirengti mažiau galimybių turinčių dalyvių mobilumui, pradėti bendradarbiauti su nauja organizacija partnere arba parengti ilgesnę mobilumo veiklą. Parengiamieji vizitai gali būti organizuojami rengiantis bet kokio tipo besimokančių asmenų ar darbuotojų mobilumui, išskyrus kursus ir mokymą.
Kas gali dalyvauti parengiamajame vizite?	Parengiamuosius vizitus gali vykdyti bet kuris asmuo, galintis dalyvauti darbuotojų mobilumo veikloje ir dalyvaujantis rengiant projektą. Išskirtiniais atvejais besimokantys asmenys, dalyvausiantys ilgalaikio mobilumo mokymosi tikslais veikloje, ir mažiau galimybių turintys bet kokios veiklos dalyviai gali dalyvauti su jų veikla susijusiuose parengiamuosiuose vizituose. Parengiamajame vizite gali dalyvauti ne daugiau kaip trys asmenys.
Kur gali vykti parengiamieji vizitai?	Parengiamieji vizitai vyksta būsimos priimančiosios organizacijos patalpose arba bet kurioje kitoje vietoje, kurioje planuojama vykdyti mobilumo veiklą. Taisyklės, taikomos darbuotojų ir besimokančių asmenų mobilumo veiklos vykdymo vietoms, taikomos ir su šia veikla susijusiems parengiamiesiems vizitams.

[99] Neseniai mokslus baigę absolventai programoje gali dalyvauti 12 mėnesių po mokslų baigimo. Jei dalyviai, baigę mokslus, atlieka privalomąją civilinę arba karo tarnybą, tinkamumo laikotarpis pratęsiamas tiek, kiek trunka ta tarnyba.

	Vienoje priimančiojoje organizacijoje gali būti surengtas tik vienas parengiamasis vizitas.

TRUMPALAIKIAI BENDROJO UGDYMO ĮSTAIGŲ MOKINIŲ IR DARBUOTOJŲ MOBILUMO PROJEKTAI

Trumpalaikiai mokinių ir darbuotojų mobilumo projektai yra paprastas ir lengvas būdas pasinaudoti programos „Erasmus“ teikiamomis galimybėmis. Jais siekiama sudaryti sąlygas organizacijoms lengvai organizuoti kelių rūšių veiklą ir įgyti su Programa susijusios patirties.

Siekiant užtikrinti paprastumą, trumpalaikiuose projektuose ribojamas dalyvių skaičius ir projekto trukmė. Tokiuose projektuose gali dalyvauti tik individualios organizacijos, o ne konsorciumų koordinatoriai. Akredituotos organizacijos negali teikti paraiškų dėl trumpalaikių projektų, nes joms jau suteikta nuolatinė galimybė gauti finansavimą pagal programą „Erasmus+“.

Paraiškoje dėl trumpalaikių projektų pateikiamas veiklos, kurią planuoja organizuoti paraišką teikianti organizacija, rūšių sąrašas ir aprašymas.

TINKAMUMO KRITERIJAI

Reikalavimus atitinkančios organizacijos. Kas gali teikti paraišką?	Paraiškas gali teikti šios organizacijos[100]: (1) mokyklos, teikiančios ikimokyklinio, pradinio ar vidurinio lygmens bendrojo ugdymo paslaugas, įskaitant organizacijas, teikiančias ankstyvojo ugdymo ir priežiūros paslaugas[101]; (2) vietos ir regioninės valdžios institucijos, koordinavimo įstaigos ir kitos bendrojo ugdymo srityje veikiančios organizacijos. Organizacijos, turinčios „Erasmus“ akreditaciją bendrojo ugdymo srityje, negali teikti paraiškų dėl trumpalaikių projektų.
Reikalavimus atitinkančios šalys	Paraišką teikiančios organizacijos turi būti įsteigtos ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje.
Kam teikti paraišką?	Paraiškos turi būti teikiamos šalies, kurioje įsteigta paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai.
Paraiškos pateikimo terminas	1 turas (visoms nacionalinėms agentūroms): **vasario 19 d. 12:00:00 (vidurdienis Briuselio laiku)** 2 turas: Nacionalinės agentūros gali nuspręsti paskelbti antrą (2 turo) terminą. Apie tai nacionalinė agentūra informuos pareiškėjus savo svetainėje. 2 ture pareiškėjai paraišką turi pateikti iki **spalio 1 d. 12:00:00 (Briuselio laiku)**.

[100] Reikalavimus atitinkančių organizacijų apibrėžtį kiekvienoje ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje nustato kompetentinga nacionalinė valdžios institucija ir drauge su aktualiais pavyzdžiais paskelbia atitinkamos nacionalinės agentūros interneto svetainėje.

[101] ES valstybėje narėje arba Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje įsisteigusioms mokykloms, turinčioms specialų statusą ir funkcijas prižiūrint kitos šalies nacionalinėms institucijoms (pvz., Lycée français, vokiškos mokyklos), gali tekti kreiptis į prižiūrinčiosios šalies nacionalinę instituciją. Tikslesnės informacijos kreipkitės į priimančiosios šalies arba atitinkamos nacionalinės institucijos šalies nacionalinę agentūrą. Dėl reikalavimų, kad visa mobilumo veikla būtų tarpvalstybinė, tokio tipo specialaus statuso mokyklos negali organizuoti mobilumo veiklos su kitomis tokį patį statusą turinčiomis organizacijomis (t. y. prižiūrimomis tos pačios nacionalinės institucijos ir nacionalinės agentūros), net jei kita organizacija yra įsikūrusi kitoje valstybėje.

Projekto pradžios data	Gali būti pasirinktos šios projektų pradžios datos: ▪ 1 turas: nuo tų pačių metų birželio 1 d. iki gruodžio 31 d. ▪ 2 turas (jei yra): nuo kitų metų sausio 1 d. iki gegužės 31 d.
Projekto trukmė	6–18 mėn.
Paraiškų skaičius	Per atrankos turą organizacija gali teikti paraišką tik dėl vieno trumpalaikio projekto bendrojo ugdymo srityje. Organizacijos, kurios per pirmąjį paraiškų teikimo turą gauna dotaciją trumpalaikiam projektui, negali teikti paraiškos per antrąjį to paties kvietimo teikti pasiūlymus turą. Per bet kurį nepertraukiamą penkerių metų kvietimo laikotarpį organizacijos gali gauti ne daugiau kaip tris dotacijas trumpalaikiams bendrojo ugdymo projektams. 2014–2020 m. gautos dotacijos į šį intervalą neįskaičiuojamos.
Reikalavimus atitinkanti veikla	Visų rūšių bendrojo ugdymo veikla. Išsamus sąrašas ir taisyklės pateikiami skirsnyje „Veikla“. Kad paraiškos atitiktų reikalavimus, jose turi būti numatyta bent vienos rūšies darbuotojų arba besimokančių asmenų mobilumo veikla.
Projekto aprėptis	Paraiška dėl trumpalaikio projekto gali apimti ne daugiau kaip 30 mobilumo veiklos dalyvių. Parengiamųjų vizitų dalyviai ir lydintys asmenys į šį skaičių neįskaičiuojami.
Pagalbinės organizacijos	Pagalbinė organizacija – tai organizacija, padedanti dotaciją gaunančiai organizacijai praktiniais projekto įgyvendinimo aspektais, nesusijusiais su pagrindinėmis projekto užduotimis. Pagrindinės projekto užduotys apima programos lėšų finansinį valdymą, ryšių palaikymą su nacionaline agentūra, ataskaitas apie įgyvendintą veiklą, taip pat visus sprendimus, kurie daro tiesioginį poveikį įgyvendinamos veiklos turiniui, kokybei ir rezultatams (pvz., veiklos rūšies pasirinkimas, trukmė ir priimančioji organizacija, mokymosi rezultatų apibrėžimas ir vertinimas), ir kt. Pagalbinės organizacijos dalyvavimą turi patvirtinti nacionalinė agentūra. Pagalbinių organizacijų vaidmenį ir pareigas drauge oficialiai nustato pagalbinės organizacijos ir dotacijų gavėjų organizacijos. Pagalbinė organizacija veikia prižiūrint dotaciją gaunančiai organizacijai, kuri galiausiai lieka atsakinga už įgyvendinamos veiklos rezultatus ir kokybę. Bet koks pagalbinių organizacijų indėlis turi atitikti „Erasmus“ kokybės standartus. Jei kokybės standartai įgyvendinami prastai arba kitaip nesilaikoma šių reikalavimų, nacionalinė agentūra gali prašyti, kad gavėjas nustotų naudotis pagalba tam tikroms užduotims atlikti ir pats jas įgyvendintų. Nacionalinė agentūra gali imtis galutinės taisomosios priemonės – nutraukti dotacijos susitarimą. Priimančiosios organizacijos, teikiančios mokymosi turinį ir mentorystę dotaciją gaunančios organizacijos dalyviams, nelaikomos pagalbinėmis organizacijomis, nebent jos tuo pačiu metu padeda dotacijos gavėjui vykdyti kitas projekto valdymo užduotis, kurias paprastai atlieka siunčiančioji organizacija.

ATRANKOS KRITERIJAI, ATMETIMO KRITERIJAI IR TAISYKLĖS DĖL ORIGINALAUS TURINIO IR AUTORYSTĖS

Pareiškėjai turi turėti pakankamai veiklos ir finansinių pajėgumų siūlomam projektui įgyvendinti.

Pareiškėjai turi pateikti pasirašytą sąžiningumo deklaraciją, kuria patvirtinama, kad jie nėra patekę į jokią su šio **vadovo C dalyje** išvardytais atmetimo kriterijais susijusią situaciją. Be to, pasirašydami deklaraciją pareiškėjai patvirtins, kad pateiktos paraiškos originalus turinys yra parengtas jų ir kad už paraiškos parengimą nebuvo sumokėta jokiai kitai organizacijai ar išorės asmenims.

Daugiau informacijos apie atrankos kriterijus, atmetimo kriterijus ir taisykles dėl originalaus turinio ir autorystės rasite **šio vadovo C dalyje**.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Pateiktos paraiškos bus vertinamos balais iš 100 galimų, vadovaujantis toliau nurodytais dotacijų paskyrimo kriterijais ir balais. Kad būtų svarstoma galimybė skirti dotaciją, paraiškų įvertinimas turi atitikti šias ribines vertes:

- jos turi būti įvertintos bent 60 balų iš 100 ir
- bent puse didžiausio galimo balų skaičiaus kiekvienoje iš trijų dotacijos skyrimo kriterijų kategorijų.

Aktualumas (daugiausia 20 balų)	Kokiu mastu: ▪ pareiškėjo profilis, patirtis, veikla ir tikslinė besimokančių asmenų grupė yra aktualūs bendrojo ugdymo srityje; ▪ siūlomas projektas yra aktualus veiksmo tikslų atžvilgiu; ▪ pasiūlymas yra aktualus siekiant gerbti ir skatinti bendras ES vertybes, pavyzdžiui, pagarbą žmogaus orumui, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms, taip pat kovoti su bet kokia diskriminacija; ▪ siūlomas projektas yra aktualus atsižvelgiant į šiuos konkrečius prioritetus: – naujų dalyvių ir mažiau patirties turinčių organizacijų rėmimą; – ilgalaikio mokinių mobilumo mokymosi tikslais dalyvių rėmimą; – mažiau galimybių turinčių dalyvių rėmimą.
Projekto parengimo kokybė (daugiausia 50 balų)	Kokiu mastu: ▪ siūlomo projekto tikslai aiškiai ir konkrečiai dera su paraišką teikiančios organizacijos, jos darbuotojų ir besimokančių asmenų poreikiais; ▪ siūloma veikla yra tinkama siekiant projekto tikslų; ▪ projekto rengimo veiklos ir logistikos aspektai (pvz., siūlomos veiklos vietos) yra tinkami ir ekonomiškai efektyvūs; ▪ projektas apima aplinkos požiūriu tvarią ir atsakingą praktiką; ▪ projektas apima skaitmeninių priemonių (visų pirma „eTwinning“) ir mokymosi metodų taikymą, siekiant papildyti fizinio mobilumo veiklą ir stiprinti bendradarbiavimą su priimančiosiomis organizacijomis partnerėmis.
Tolesnės susijusios veiklos kokybė (daugiausia 30 balų)	Kokiu mastu: ▪ pareiškėjas nustatė aiškias veiklos įgyvendinimo užduotis ir atsakomybę; laikantis programos „Erasmus“ kokybės standartų; ▪ pareiškėjas pasiūlė konkrečių ir logiškų veiksmų, kad jo mobilumo veiklos rezultatai būtų įtraukti į kasdienę organizacijos veiklą; ▪ pareiškėjas pasiūlė tinkamą projekto rezultatų vertinimo būdą; ▪ pareiškėjas pasiūlė konkrečių ir efektyvių veiksmų, kad projekto rezultatai būtų žinomi paraišką teikiančioje organizacijoje, būtų dalijamasi rezultatais su kitomis

	organizacijomis ir visuomene ir viešai pripažįstamas Europos Sąjungos teikiamas finansavimas.

BENDROJO UGDYMO ĮSTAIGŲ MOKINIŲ IR DARBUOTOJŲ MOBILUMO AKREDITUOTI PROJEKTAI

Organizacijos, turinčios „Erasmus“ akreditaciją bendrojo ugdymo srityje, gali teikti paraiškas dėl finansavimo pagal specialią tik joms skirtą finansavimo schemą. Paraiškos grindžiamos anksčiau patvirtintu „Erasmus“ planu, todėl išsamaus planuojamos veiklos sąrašo ir aprašymo nereikia. Vietoj to paraiškose daugiausia dėmesio skiriama biudžeto, reikalingo būsimai veiklai, nustatymui.

TINKAMUMO KRITERIJAI

Reikalavimus atitinkančios organizacijos. Kas gali teikti paraišką?	Pareiškėjai projekto pradžios dieną turi turėti galiojančią „Erasmus“ akreditaciją bendrojo ugdymo srityje.
Mobilumo konsorciumas	Organizacijos, turinčios mobilumo konsorciumo koordinatoriaus „Erasmus“ akreditaciją, turi teikti paraiškas dėl mobilumo konsorciumo formato. Paraiškoje turi būti pateiktas mobilumo konsorciumo narių sąrašas ir jame turi būti nurodytas ne tik koordinatorius, bet ir bent viena organizacija narė. Mobilumo konsorciumo nare gali tapti bet kuri organizacija, atitinkanti tos srities „Erasmus“ akreditacijos tinkamumo kriterijus[102]. Visos numatytos konsorciumo organizacijos narės turi būti iš tos pačios ES valstybės narės arba Programos asocijuotosios trečiosios valstybės kaip ir mobilumo konsorciumo koordinatorius[103]. Konsorciumo koordinatoriaus ir konsorciumo narių santykiai neturi būti grindžiami pelnu. Konsorciumo nariai neturi turėti „Erasmus“ akreditacijos. Mobilumo konsorciume dalyvaujančios organizacijos gali teikti ne daugiau kaip dvi su 1 pagrindiniu veiksmu susijusias finansavimo paraiškas mokyklinio ugdymo srityje, teikiamas pagal tą patį kvietimą teikti pasiūlymus. Todėl mokyklinio ugdymo srityje organizacijos, teikiančios dotacijos paraišką trumpalaikiam arba akredituotam projektui, kaip organizacijos narės papildomai gali dalyvauti tik vienoje mobilumo konsorciumo paraiškoje. Kitos organizacijos gali dalyvauti ne daugiau kaip dviejose mobilumo konsorciumo paraiškose.
Kam teikti paraišką?	Paraiškos turi būti teikiamos šalies, kurioje įsteigta paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai.

[102] Sutarčių sudarymo tikslais konsorciumo nariai gali būti bendros dotacijos gavėjai, susiję subjektai arba finansinę paramą gaunančios trečiosios šalys. Parama trečiosioms šalims gali būti teikiama remiantis „Erasmus“ kokybės standartuose nustatytais reikalavimais, taikomais reikalavimus atitinkančiai veiklai ir šio veiksmo reikalavimus atitinkantiems dalyviams, neviršijant 60 000 EUR vienai paramą gaunančiai organizacijai. Konsorciumo nariai, teisiškai priklausantys tam pačiam subjektui kaip ir konsorciumo koordinatorius, gali gauti projekto dotaciją ir teisiniais tikslais nebus laikomi bendrais dotacijos gavėjais, susijusiais subjektais ar trečiosiomis šalimis.

Sprendimą dėl kiekvieno mobilumo konsorciumo projekto sutartinės struktūros priims nacionalinė agentūra, remdamasi konsorciumo koordinatoriaus ir konsorciumo narių statusu ir oficialiais ryšiais nacionalinėje teisinėje sistemoje. Visais atvejais dalyvaujantys konsorciumo nariai turi būti nurodyti projekto paraiškoje ir projekto dotacijos susitarime, pateikiant projekto aprašymą.

[103] Specialųjį statusą turinčios mokyklos, kurių veiklą prižiūri kitos šalies nacionalinės valdžios institucijos (pvz., Lycée français, vokiškos mokyklos), gali dalyvauti mobilumo konsorciumuose, kuriems vadovauja prižiūrinčiosios šalies nacionalinės agentūros akredituotos organizacijos. Tačiau jos negali tuo pačiu metu dalyvauti projektuose, kuriuos valdo dviejų skirtingų šalių nacionalinės agentūros. Mobilumo konsorciumas, kuriame dalyvauja pirmiau minėtą specialųjį statusą turinčios mokyklos, negali organizuoti mobilumo veiklos tarp skirtingų konsorciumui priklausančių organizacijų, taip pat besimokančių asmenų ar darbuotojų mobilumo veiklos, jei paskirties šalis yra prižiūrinčiosios NA šalis.

Paraiškos pateikimo terminas	**Vasario 19 d. 12:00:00 (vidurdienis Briuselio laiku)**
Projekto pradžios data	Tų pačių metų birželio 1 d.
Projekto trukmė	Visų akredituotų projektų pradinė trukmė bus 15 mėnesių. Pagrįstais atvejais dotacijos gavėjai gali prašyti pratęsti savo projektą iki 24 mėnesių. Projekto trukmė bus pratęsta po 12 įgyvendinimo mėnesių, nebent nacionalinė agentūra nuspręstų kitaip.
Paraiškų skaičius	Akredituotos organizacijos gali teikti paraišką tik vieną kartą per atrankos turą.
Reikalavimus atitinkanti veikla	Visų rūšių bendrojo ugdymo veikla. Išsamus sąrašas ir taisyklės pateikiami skirsnyje „Veikla“. Kad paraiškos atitiktų reikalavimus, jose turi būti numatyta bent vienos rūšies darbuotojų arba besimokančių asmenų mobilumo veikla.
Projekto aprėptis	Dalyvių, kurie gali būti įtraukti į akredituotus projektus, skaičius neribojamas, išskyrus bet kokius biudžeto paskirstymo etape nustatytus apribojimus.
Pagalbinės organizacijos	Pagalbinė organizacija – tai organizacija, padedanti dotaciją gaunančiai organizacijai praktiniais projekto įgyvendinimo aspektais, nesusijusiais su pagrindinėmis projekto užduotimis. Pagrindinės projekto užduotys apima programos lėšų finansinį valdymą, ryšių palaikymą su nacionaline agentūra, ataskaitas apie įgyvendintą veiklą, taip pat visus sprendimus, kurie daro tiesioginį poveikį įgyvendinamos veiklos turiniui, kokybei ir rezultatams (pvz., veiklos rūšies pasirinkimas, trukmė ir priimančioji organizacija, mokymosi rezultatų apibrėžimas ir vertinimas), ir kt. Pagalbinės organizacijos dalyvavimą turi patvirtinti nacionalinė agentūra. Pagalbinių organizacijų vaidmenį ir pareigas drauge oficialiai nustato pagalbinės organizacijos ir dotacijų gavėjų organizacijos. Pagalbinė organizacija veikia prižiūrint dotaciją gaunančiai organizacijai, kuri galiausiai lieka atsakinga už įgyvendinamos veiklos rezultatus ir kokybę. Bet koks pagalbinių organizacijų indėlis turi atitikti „Erasmus“ kokybės standartus. Jei kokybės standartai įgyvendinami prastai arba kitaip nesilaikoma šių reikalavimų, nacionalinė agentūra gali prašyti, kad gavėjas nustotų naudotis pagalba tam tikroms užduotims atlikti ir pats jas įgyvendintų. Nacionalinė agentūra gali imtis galutinės taisomosios priemonės – nutraukti dotacijos susitarimą. Priimančiosios organizacijos, teikiančios mokymosi turinį ir mentorystę dotaciją gaunančios organizacijos dalyviams, nelaikomos pagalbinėmis organizacijomis, nebent jos tuo pačiu metu padeda dotacijos gavėjui vykdyti kitas projekto valdymo užduotis, kurias paprastai atlieka siunčiančioji organizacija.

BIUDŽETO PASKIRSTYMAS

Pareiškėjų „Erasmus“ plano kokybė vertinta paraiškų dėl akreditacijos teikimo etapu, todėl biudžeto paskirstymo etapu kokybinis vertinimas nebus atliekamas. Finansavimas bus skiriamas pagal visas reikalavimus atitinkančias dotacijos paraiškas.

Skiriama dotacijos suma priklausys nuo kelių aspektų:

- bendro biudžeto, skirto akredituotų pareiškėjų finansavimui,
- planuojamos veiklos (įskaitant įgyvendinimo biudžeto sąmatą),
- bazinės ir didžiausios dotacijų,
- šių finansavimo komponentų: kokybinių veiklos rezultatų, politikos prioritetų ir geografinės pusiausvyros (jei šį kriterijų taiko nacionalinė agentūra).

Akredituotiems projektams skirtą biudžetą ir išsamias biudžeto paskirstymo taisykles nacionalinė agentūra paskelbs iki kvietimo teikti pasiūlymus termino. Biudžeto paskirstymo taisyklės turi atitikti sąžiningumo, skaidrumo ir vienodo požiūrio principus. Biudžeto paskirstyme naudojami rodikliai ir parametrai turi būti objektyvūs, patikrinami, o jų vertės turi būti žinomos pareiškėjams iki kvietimo teikti pasiūlymus termino.

Remdamasi taikomais vienetiniais įnašais ir istoriniais duomenimis, nacionalinė agentūra įvertins biudžetą, kurio reikia kiekvieno pareiškėjo paraiškoje nurodytai veiklai vykdyti. Pareiškėjams negali būti skirta didesnė dotacija nei apskaičiuotas biudžetas.

Jei pareiškėjui skiriamas visas paraiškoje nurodytai veiklai įgyvendinti reikalingas biudžetas, paraiškoje nurodyta veikla bus įtraukta į projekto dotacijos susitarimą kaip įgyvendinimo tikslai. Priešingu atveju, jei pareiškėjui nebus skirtas visas biudžetas, įgyvendinimo tikslai bus pakoreguoti taip, kad išliktų proporcingi skirtai dotacijai[104].

Išlaidų kategorijų „Dalyvių įtraukties rėmimas“ ir „Išimtinės išlaidos“ biudžetas negali būti apskaičiuotas taip pat, kaip biudžetas išlaidų kategorijoms, kurioms taikomi vienetiniai įnašai. Nacionalinė agentūra, remdamasi pateiktu aprašymu ir pagrindimu, atskirai vertins prašymus dėl šių rūšių išlaidų. Projekto įgyvendinimo metu dotacijų gavėjai prireikus gali pateikti papildomus prašymus padengti šių rūšių išlaidas. Nacionalinė agentūra tokius papildomus prašymus tvarkys atsižvelgdama į jų gavimo laiką ir tol kol bus lėšų.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Trumpalaikiams ir akredituotiems besimokančių asmenų ir darbuotojų mobilumo bendrojo ugdymo srityje projektams taikomos toliau nurodytos finansavimo taisyklės. Programos „Erasmus+“ projektai finansuojami remiantis bendro finansavimo principu. Atitinkamai toliau pateiktoje lentelėje nurodyti vienetiniai įnašai apskaičiuojami taip, kad vidutiniškai būtų padengiama 80 proc. faktinių išlaidų. Projektuose gali dalyvauti dalyviai, kurių visa dotacija arba jos dalis finansuojama ne iš „Erasmus+“, o iš kitų šaltinių. Bet kuriam atskiram dalyviui dotacijos gavėjas gali prašyti finansavimo visoms reikalavimus atitinkančioms biudžeto kategorijoms arba tik kai kurioms iš jų (jei likusios išlaidos padengiamos kitaip). Iš programos „Erasmus+“ gautos lėšos gali būti papildytos dotaciją gaunančios organizacijos lėšomis, kitomis ES lėšomis, dovanomis, dalyvių įnašais, trečiųjų šalių įnašais ir kt. Turi būti laikomasi principo, pagal kurį negalimas joks dvigubas finansavimas: finansinės paramos toms pačioms išlaidoms padengti negalima prašyti du kartus, pvz., iš skirtingų šaltinių. Jei dotacijos gavėjas prašo dalyvio įnašų, jie turi atitikti atitinkamas „Erasmus“ kokybės standartų nuostatas. Visų pirma tokie įnašai neturi sudaryti kliūčių mažiau galimybių turinčių dalyvių įtraukčiai.

Biudžeto kategorija	Tinkamos finansuoti išlaidos ir taikomos taisyklės	Suma

[104] Nacionalinė agentūra gali atlikti tam tikrus proporcinio koregavimo pakeitimus, kad būtų galima geriau suderinti skirtą dotaciją ir tikslinę veiklą, užtikrinti suderinamumą su patvirtintu „Erasmus“ planu, teikti tinkamą paramą prioritetinei veiklai, išlaikyti bent vieną kiekvienos rūšies ir kategorijos veiklos, pateiktos paraiškoje, dalyvį ir laikytis kvietimo teikti pasiūlymus taisyklių.

<table>
<tr><td rowspan="3">Organizacinė parama</td><td rowspan="3">Tiesiogiai su projekto įgyvendinimu susijusios išlaidos, nepatenkančios į kitas išlaidų kategorijas.

Pavyzdžiui, išlaidos, susijusios su: pasirengimu (pedagoginiu, tarpkultūriniu ir kt.), dalyvių kuravimu, stebėsena ir rėmimu mobilumo laikotarpiu, paslaugomis, priemonėmis ir įranga, reikalingomis projektų įgyvendinimui, virtualiesiems mišriosios veiklos komponentams, mokymosi rezultatų pripažinimu, dalijimusi rezultatais ir Europos Sąjungos finansavimo matomumu visuomenei.

Organizacinės paramos lėšomis dengiamos siunčiančiųjų ir priimančiųjų organizacijų išlaidos (išskyrus darbuotojų mobilumo kursų ir mokymosi tikslais atvejus). Dėl gautos dotacijos pasidalijimo susitars abi organizacijos.

Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį.

Lėšų skyrimo taisyklė: pagal dalyvių skaičių. Lydintys asmenys nėra mobilumo mokymosi tikslais veiklos dalyviai ir apskaičiuojant organizacinę paramą jie neskaičiuojami.</td><td>100 EUR
– Vienam grupinio mobilumo veikloje dalyvaujančiam mokiniui
– Vienam darbuotojų mobilumo kursų ir mokymosi tikslais dalyviui
– Vienam kviestiniam ekspertui
– Vienam priimtam būsimam mokytojui ar pedagogui</td></tr>
<tr><td>350 EUR; nuo 101-ojo dalyvio – 200 EUR vienam tos pačios rūšies veiklos dalyviui
– Vienam trumpalaikio mokinių mobilumo mokymosi tikslais dalyviui
– Vienam darbuotojų mobilumo darbo stebėjimo ir mokymo tikslais dalyviui</td></tr>
<tr><td>500 EUR
– Vienam ilgalaikio mokinių mobilumo mokymosi tikslais dalyviui</td></tr>
<tr><td>Kelionės išlaidos</td><td>Parama dalyvių ir lydinčių asmenų išlaidoms kelionei iš kilmės vietos į veiklos vietą ir atgal padengti.

Be to, parama dalyvių ir lydinčių asmenų išlaidoms kelionei iš kilmės vietos į mokymo prieš išvykimą, skirto ilgalaikio mobilumo veikloje dalyvaujantiems mokiniams, vietą ir atgal padengti.

Jeigu kelionės atstumas mažesnis kaip 500 km, dalyvis paprastai keliauja mažataršėmis transporto priemonėmis.

Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį.

Lėšų skyrimo taisyklė: pagal kelionės atstumą ir dalyvių bei lydinčių asmenų skaičių.

Pareiškėjas turi nurodyti atstumą į vieną pusę skrendant lėktuvu nuo kilmės vietos iki veiklos vietos[105] naudodamas Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę[106].</td><td colspan="3"><table>
<tr><th>Kelionės atstumas</th><th>Ekologiška kelionė</th><th>Neekologiška kelionė</th></tr>
<tr><td>10–99 km</td><td>56 EUR</td><td>28 EUR</td></tr>
<tr><td>100–499 km</td><td>285 EUR</td><td>211 EUR</td></tr>
<tr><td>500–1999 km</td><td>417 EUR</td><td>309EUR</td></tr>
<tr><td>2000–2999 km</td><td>535 EUR</td><td>395 EUR</td></tr>
<tr><td>3000–3999 km</td><td>785 EUR</td><td>580 EUR</td></tr>
<tr><td>4000–7999 km</td><td>1188 EUR</td><td>1188 EUR</td></tr>
<tr><td>8 000 km arba daugiau</td><td>1735 EUR</td><td>1735 EUR</td></tr>
</table></td></tr>
</table>

[105] Pavyzdžiui, jeigu asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja veikloje Romoje (Italija), pareiškėjas apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1 365,28 km) ir pasirenka reikiamą kelionės atstumo intervalą (t. y. 500–1 999 km).

[106] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_lt.htm

<table>
<tr><td rowspan="4">Individuali parama</td><td rowspan="4">Dalyvių ir juos lydinčių asmenų[107] pragyvenimo išlaidoms vykdant veiklą padengti.

Prireikus: pragyvenimo išlaidoms gali būti priskiriamos išlaidos, susijusios su kelione prieš veiklą ir po jos – ne daugiau kaip dvi kelionės dienos dalyviams ir lydintiems asmenims, gaunantiems neekologiškos kelionės dotaciją, ir ne daugiau kaip šešios papildomos dienos dalyviams ir lydintiems asmenims, gaunantiems ekologiškos kelionės dotaciją.

Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį.

Lėšų skyrimo taisyklė: pagal dalyvių ir lydinčių asmenų skaičių, buvimo trukmę ir priimančiąją šalį[108].</td><td>Dalyvių kategorija</td><td>1 šalių grupė</td><td>2 šalių grupė</td><td>3 šalių grupė</td></tr>
<tr><td>Darbuotojai</td><td>107–191 EUR</td><td>95–169 EUR</td><td>84–148 EUR</td></tr>
<tr><td>Mokiniai</td><td>48–85 EUR</td><td>41–74 EUR</td><td>36–64 EUR</td></tr>
<tr><td colspan="4">Pirmiau nurodyti leidžiami bazinių normų už veiklos dieną intervalai. Atsižvelgdama į šiuos intervalus, nacionalinė agentūra nuspręs dėl tikslių bazinių normų, taikomų jų valdomiems projektams, ir paskelbs šią informaciją savo interneto svetainėje.

Bazinė norma mokama iki 14-tos veiklos dienos (įskaitant kelionės dienas). Nuo 15-os dienos mokėtina norma bus lygi 70 proc. bazinės normos. Mokėtinos normos bus apvalinamos iki artimiausio viso euro.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Įtraukties rėmimas</td><td>Organizacijų įtraukties rėmimas: išlaidos, susijusios su mažiau galimybių turinčių dalyvių mobilumo veiklos organizavimu.

Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį.

Lėšų skyrimo taisyklė: pagal mažiau galimybių turinčių dalyvių skaičių.</td><td colspan="4">125 EUR vienam dalyviui</td></tr>
<tr><td>Dalyvių įtraukties rėmimas: papildomos išlaidos, tiesiogiai susijusios su mažiau galimybių turinčiais dalyviais ir juos lydinčiais asmenimis (įskaitant pagrįstas kelionės ir pragyvenimo išlaidas, jeigu šiems dalyviams neprašyta dotacijos pagal biudžeto kategorijas „Kelionės išlaidos“ ir „Individuali parama“). Parama įtraukčiai taip pat gali būti teikiama mažiau galimybių turintiems darbuotojams, kurie yra lydintys asmenys arba dalyvauja parengiamajame vizite.</td><td colspan="4">100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų</td></tr>
</table>

[107]Lydintiems asmenims taikomi darbuotojams nustatyti tarifai. Išimtiniais atvejais, kai lydinčiam asmeniui užsienyje reikia praleisti daugiau kaip 60 dienų, parama papildomoms pragyvenimo išlaidoms nuo 61-os dienos padengti skiriama pagal biudžeto išlaidų kategoriją „Įtraukties rėmimas“.

[108] Priimančiųjų šalių grupės:

1 šalių grupė: Airija, Austrija, Belgija, Danija, Islandija, Italija, Lichtenšteinas, Liuksemburgas, Nyderlandai, Norvegija, Prancūzija, Suomija, Švedija, Vokietija

2 šalių grupė: Čekija, Estija, Graikija, Ispanija, Latvija, Kipras, Malta, Portugalija, Slovakija, Slovėnija

3 šalių grupė: Bulgarija, Kroatija, Lenkija, Lietuva, Rumunija, Serbija, Šiaurės Makedonija, Turkija, Vengrija.

	Finansavimo mechanizmas: realiosios išlaidos. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pareiškėjas turi pagrįsti prašymą ir jį turi patvirtinti nacionalinė agentūra.	
Parengiamieji vizitai	Kelionės ir pragyvenimo išlaidos, susijusios su dalyvavimu parengiamajame vizite. **Finansavimo mechanizmas:** vieneto įkainis. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pagal dalyvių skaičių.	680 EUR vienam dalyviui
Mokesčiai už mokslą	Lėšos, kuriomis padengiami registracijos mokesčiai, susiję su darbuotojų mobilumo formatu „Kursai ir mokymas“. **Finansavimo mechanizmas:** pagal vieneto įkainį. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pagal kursų trukmę.	80 EUR vienam dalyviui per dieną
Kalbinė parama	Išlaidos, susijusios su kalbų mokymosi medžiagos ir mokymo teikimu dalyviams, kuriems reikia gerinti kalbos, kuria bus studijuojama arba mokomasi. Kalbinė parama gali būti teikiama asmenims, dalyvaujantiems šių rūšių veikloje: darbo stebėjime, mokymo užduotyse, mokinių trumpalaikio mobilumo mokymosi tikslais veikloje ir ilgalaikio mokinių mobilumo mokymosi tikslais veikloje. Parama mokama tik jei dalyvis negali gauti internetinės kalbinės paramos dėl reikiamos kalbos ar lygio nebuvimo arba dėl tam tikrų kliūčių, su kuriomis susiduria mažiau galimybių turintys dalyviai. Minėtos sąlygos netaikomos sustiprintam kalbos mokymui, teikiamam ilgalaikio mokinių mobilumo mokymosi tikslais projektų dalyviams. **Finansavimo mechanizmas:** pagal vieneto įkainį. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pagal dalyvių skaičių.	150 EUR vienam dalyviui Be to, 150 EUR sustiprintam kalbos mokymui vienam ilgalaikio mokinių mobilumo dalyviui
Išimtinės išlaidos	Išlaidos, susijusios su finansinės garantijos suteikimu, kai to prašo nacionalinė agentūra. Dalyvių ir juos lydinčių asmenų brangių kelionių išlaidos, kurių dėl geografinio atokumo ar kitų kliūčių negalima padengti pagal įprastą kategoriją „Kelionės išlaidos“. Jei skiriama išmoka išimtinėms brangios kelionės išlaidoms padengti, ji skiriama vietoj vieneto įkainiais grindžiamos paramos kelionei.	**Finansinės garantijos išlaidos:** 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. **Brangių kelionių išlaidos:** 80 proc. tinkamų finansuoti kelionės išlaidų. **Vizos ir susijusios išlaidos, leidimų gyventi šalyje, skiepų, medicininių pažymų išlaidos:** 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.

	Vizos ir susijusios išlaidos, leidimų gyventi šalyje, skiepų, medicininių pažymų išlaidos. **Finansavimo mechanizmas:** realiosios išlaidos. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pareiškėjas turi pagrįsti prašymą ir jį turi patvirtinti nacionalinė agentūra. Brangios kelionės tarifai taikomi tais atvejais, kai taikant vieneto įkainį būtų padengta mažiau kaip 70 proc. dalyvio kelionės išlaidų.	

SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO SRITIES BESIMOKANČIŲ ASMENŲ IR DARBUOTOJŲ MOBILUMAS

Pagal šį veiksmą remiami suaugusiųjų švietimo paslaugų teikėjai ir kitos suaugusiųjų švietimo srityje veikiančios organizacijos, norinčios organizuoti suaugusiųjų švietimo srities besimokančių asmenų ir darbuotojų mobilumo mokymosi tikslais veiklą.

Veikloje gali dalyvauti labai įvairios organizacijos, pavyzdžiui, suaugusiųjų švietimo mokyklos ir mokymosi centrai, pilietinė visuomenė, nevyriausybinės ir savanorių organizacijos, konsultavimo centrai, bibliotekos, muziejai, kultūros, bendruomenės ir socialiniai centrai, taip pat kitos organizacijos, veikiančios neįgaliųjų, vyresnio amžiaus piliečių, asmenų, kuriems gresia skurdas ar socialinė atskirtis, ir kt. labui.

Remiama įvairi veikla, įskaitant suaugusių besimokančių asmenų individualų ir grupinį mobilumą, darbo stebėjimą ir darbuotojų profesinio tobulėjimo kursus, kviestinių ekspertų ir kitą veiklą, kaip paaiškinta toliau.

Prie suaugusiųjų besimokančių asmenų gali būti priskiriami bet kurie asmenys, gaunantys naudos iš suaugusiųjų švietimo srityje veikiančių organizacijų vykdomos veiklos ir teikiamų paslaugų. Įgyvendinant projektus gali būti organizuojama veikla, kurioje daugiausia dėmesio skiriama pilietiškumui, mokymuisi apie Europą, bendruomenės paslaugoms, savanoriškai veiklai, kartų keitimuisi patirtimi, kritiniam mąstymui, aktyviam senėjimui ir kt.

Dalyvaujančiosios organizacijos savo veikla turėtų aktyviai skatinti **įtrauktį ir įvairovę, aplinkos tvarumą ir skaitmeninį švietimą**, taip pat **pilietinį aktyvumą ir dalyvavimą**, Jos turėtų tą daryti naudodamosi konkrečiomis šiuo tikslu Programos teikiamomis finansavimo galimybėmis, didindamos dalyvių sąmoningumą, dalydamosi geriausia patirtimi ir pasirinkdamos tinkamą savo veiklos modelį.

VEIKSMO TIKSLAI

Šiuo veiksmu siekiama suteikti mokymosi galimybių ir remti suaugusiųjų švietimo paslaugų teikėjų ir kitų suaugusiųjų švietimo srityje veiklą vykdančių organizacijų tarptautinimą ir institucinę plėtrą. Veiksmu bus prisidedama prie Įgūdžių darbotvarkės įgyvendinimo ir Europos švietimo erdvės kūrimo. Konkretūs šio veiksmo tikslai:

- didinti įvairaus amžiaus bei socialinės ir ekonominės kilmės suaugusiųjų dalyvavimą suaugusiųjų švietimo programose, visų pirma skatinant organizacijų, dirbančių su palankių sąlygų neturinčiais besimokančiais asmenimis, smulkių suaugusiųjų švietimo paslaugų teikėjų, naujų Programos dalyvių, mažiau patirties turinčių organizacijų ir bendruomeninių visuomeninių organizacijų dalyvavimą;
- sustiprinti europinį mokymo ir mokymosi aspektą;
- puoselėti įtraukties ir įvairovės, tolerancijos ir demokratinio dalyvavimo vertybes;
- propaguoti žinias apie bendrą Europos paveldą ir įvairovę;
- remti profesinių tinklų plėtrą visoje Europoje;
- didinti Europos formaliojo, neformaliojo ir savaiminio suaugusiųjų švietimo kokybę siekiant ugdyti bendruosius gebėjimus, kaip nustatyta 2018 m. ES sistemoje, įskaitant bazinius įgūdžius (raštingumą, skaičiavimą, skaitmeninius įgūdžius) ir kitus gyvenime svarbius įgūdžius;
- plėsti ir įvairinti suaugusiųjų švietimo pasiūlą gerinant pedagogų profesinius įgūdžius ir stiprinant suaugusiųjų švietimo paslaugų teikėjų pajėgumus;
- supaprastinti visų suaugusiųjų švietimo formų kokybiškų mokymo ir mokymosi programų įgyvendinimą ir prieinamumą ir pritaikyti jas prie pavienių asmenų ir plačiosios visuomenės poreikių;
- stiprinti suaugusiųjų švietimo paslaugų teikėjų gebėjimus vykdyti kokybiškus mobilumo projektus.

KAIP NAUDOTIS „ERASMUS+“ MOBILUMO GALIMYBĖMIS?

Suaugusiųjų švietimo paslaugų teikėjai ir kitos suaugusiųjų švietimo srityje veikiančios organizacijos paraiškas dėl finansavimo gali teikti dviem būdais:

- **Trumpalaikiai besimokančių asmenų ir darbuotojų mobilumo projektai** – šie projektai suteikia pareiškėjams galimybę organizuoti įvairią šešių–aštuoniolikos mėnesių trukmės mobilumo veiklą. Trumpalaikiai projektai yra geriausias pasirinkimas organizacijoms, pirmą kartą teikiančioms paraišką pagal programą „Erasmus+“, arba organizacijoms, norinčioms organizuoti tik ribotą veiklą.

- **Besimokančių asmenų ir darbuotojų mobilumo akredituotuose projektuose** gali dalyvauti tik „Erasmus“ akreditaciją suaugusiųjų švietimo srityje turinčios organizacijos. Ši speciali finansavimo schema leidžia akredituotoms organizacijoms reguliariai gauti finansavimą mobilumo veiklai, kuria prisidedama prie laipsniško jų „Erasmus“ plano įgyvendinimo. „Erasmus“ akreditaciją gali gauti visos organizacijos, norinčios reguliariai organizuoti mobilumo veiklą. Norint teikti paraišką dėl akreditacijos, ankstesnė dalyvavimo Programoje patirtis nereikalinga. Daugiau informacijos apie šią galimybę žr. šio vadovo skyrių apie „Erasmus“ akreditaciją suaugusiųjų švietimo, profesinio mokymo ir bendrojo ugdymo srityse.

Organizacijos taip pat gali dalyvauti Programoje neteikdamos paraiškos, jei:

- **prisijungia prie esamo „Erasmus“ mobilumo konsorciumo**, kuriam vadovauja jų šalyje akredituotas konsorciumo koordinatorius, priimantis naujus konsorciumo narius;

- **priima dalyvius iš kitos šalies:** bet kuri organizacija gali priimti dalyvius, atvykstančius iš užsienio organizacijos partnerės. Tapus priimančiąja organizacija įgyjama vertingos patirties ir tai yra geras būdas kurti partnerystes ir sužinoti daugiau apie Programą prieš patiems teikiant paraišką.

PROJEKTO RENGIMAS

Paraišką teikianti organizacija yra pagrindinė projekto, remiamo pagal 1 pagrindinį veiksmą, dalyvė. Pareiškėjas parengia ir pateikia paraišką, pasirašo dotacijos sutartį, įgyvendina mobilumo veiklą ir teikia ataskaitas savo nacionalinei agentūrai. Tiek paraiškų dėl trumpalaikių projektų, tiek paraiškų dėl „Erasmus“ akreditacijos teikimo procese daugiausia dėmesio skiriama paraišką teikiančios organizacijos (arba jos konsorciumo) poreikiams ir planams.

Mobilumo veikla pagal mobilumo projektą gali būti išvykstamoji ir atvykstamoji. Dauguma galimos veiklos rūšių yra susijusios su išvykstamojo mobilumo veikla. Tai reiškia, kad paraišką teikianti organizacija veiks kaip siunčiančioji organizacija: ji atrinks dalyvius ir išsiųs juos į priimančiąją organizaciją užsienyje. Be to, yra specialių veiksmų, kuriuos vykdydamos paraišką teikiančios organizacijos į savo organizaciją gali pakviesti ekspertus, būsimus mokytojus ir pedagogus. Atvykstančių dalyvių veikla siekiama ne kurti dvipusius mainus, o pritraukti asmenis, galinčius padėti paraišką teikiančiai organizacijai vystytis ir įgyvendinti savo tarptautinimo strategiją.

Visos pagal šį veiksmą remiamos veiklos įgyvendinimas turi atitikti „Erasmus“ kokybės standartus. „Erasmus“ kokybės standartai apima konkrečią projektų užduočių įgyvendinimo praktiką, pavyzdžiui, dalyvių atranką ir parengimą, mokymosi rezultatų nustatymą, vertinimą ir pripažinimą, dalijimąsi projektų rezultatais ir t. t. Visas „Erasmus“ kokybės standartų tekstas pateiktas svetainėje „Europa“: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/erasmus-quality-standards-mobility-projects-vet-adults-schools.

Kalbų mokymasis yra svarbi kiekvieno mobilumo projekto dalis: dotaciją gaunančios organizacijos savo dalyviams turėtų teikti kalbos mokymosi paramą prieš mobilumo veiklą ir jos metu. Šiuo tikslu pagal programą „Erasmus+“ finansuojama internetinė kalbinės paramos platforma, kuria nemokamai gali naudotis visi programos „Erasmus+“ dalyviai.

Kaip rasti partnerių mobilumo veiklai?

Programa „Erasmus+“ suteikia įvairių priemonių ir galimybių rasti partnerių mobilumo veiklai:

- **Europos suaugusiųjų mokymosi elektroninė platforma (EPALE)** yra internetinė partnerių paieškos priemonė. Užsiregistravę platformoje galite skelbti partnerių paieškos skelbimus ir ieškoti kitų organizacijų skelbimų: https://epale.ec.europa.eu/lt/erasmus-adult-education.

- „Erasmus+“ nacionalinės agentūros reguliariai organizuoja **mokymo ir bendradarbiavimo veiklą**. Tai, be kita ko, „Erasmus+“ pareiškėjams ir dotacijos gavėjams skirti kontaktiniai seminarai, internetiniai renginiai ir kitos partnerių paieškos galimybės. Informacija apie mokymo ir bendradarbiavimo veiklą pateikiama atitinkamose nacionalinių agentūrų interneto svetainėse ir SALTO mokymo ir bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje išteklių centro interneto svetainėje: www.salto-et.net.

- **„Erasmus+“ projektų rezultatų platformoje** galite ieškoti visų akredituotų organizacijų ir patvirtintų projektų: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects.

Horizontalieji aspektai

Visi mobilumo projektai turėtų apimti toliau nurodytus visai programai „Erasmus+“ būdingus aspektus.

ĮTRAUKTIS IR ĮVAIROVĖ

Laikydamosi „Erasmus“ kokybės standartų, organizacijos, gaunančios paramą pagal Programą, visiems dalyviams, kad ir kokia būtų jų kilmė, turi užtikrinti įtraukias ir vienodas mobilumo galimybes. Atrenkant besimokančius asmenis, dalyvausiančius projekto veikloje, turėtų būti atsižvelgiama į tokius svarbius veiksnius kaip dalyvių motyvacija, nuopelnai, asmeninis tobulėjimas ir mokymosi poreikiai. O atrenkant dalyvausiančius darbuotojus taip pat reikėtų užtikrinti, kad jų profesinis tobulėjimas būtų naudingas visiems organizacijos besimokantiems asmenims.

Rengdamos, įgyvendindamos ir vykdydamos tolesnę su mobilumu susijusią veiklą, siunčiančiosios ir priimančiosios organizacijos turėtų įtraukti dalyvius į svarbiausių sprendimų priėmimo procesą, kad kiekvienam dalyviui būtų užtikrinta didžiausia nauda ir poveikis.

Dotacijų gavėjai ir kitos švietimo ir mokymo paslaugas teikiančios dalyvaujančiosios organizacijos raginami aktyviai kurti mobilumo galimybes ir sudaryti palankesnes sąlygas jomis naudotis, pavyzdžiui, akademiniame kalendoriuje nustatant vadinamuosius mobilumo langus ir apibrėžiant įprastus sugrįžusių dalyvių reintegracijos etapus.

APLINKOS POŽIŪRIU TVARI IR ATSAKINGA PRAKTIKA

Laikydamosi „Erasmus“ kokybės standartų, organizacijos, gaunančios paramą pagal Programą, turi skatinti aplinkos požiūriu tvarų ir atsakingą savo dalyvių elgesį, didindamos informuotumą apie tai, kaip svarbu imtis veiksmų, kad būtų mažinamas arba kompensuojamas mobilumo veiklos poveikis aplinkai. Šie principai turėtų atsispindėti rengiant ir įgyvendinant visą Programos veiklą, visų pirma naudojant konkrečią pagal Programą teikiamą finansinę paramą tvariems keliavimo būdams skatinti. Švietimo ir mokymo paslaugas teikiančios organizacijos turėtų įtraukti šiuos principus į savo kasdienį darbą ir aktyviai skatinti besimokančių asmenų ir darbuotojų mąstysenos ir elgesio pokyčius.

ŠVIETIMO IR MOKYMO SKAITMENINĖ PERTVARKA

Remiantis „Erasmus“ kokybės standartais, pagal Programą visoms dalyvaujančiosioms organizacijoms padedama diegti ir naudoti skaitmenines priemones ir mokymosi metodus fizinei veiklai papildyti, organizacijų partnerių bendradarbiavimui stiprinti ir jų mokymosi ir mokymo kokybei gerinti. Skaitmeninių galimybių stažuotėse gali dalyvauti ir dalyviai: tokia mobilumo veikla padeda darbuotojams įgyti skaitmeninių įgūdžių ir padidina jų gebėjimus mokyti ir atlikti kitas užduotis naudojantis skaitmeninėmis priemonėmis. Tokia veikla gali būti organizuojama bet kokiu prieinamu mobilumo formatu.

DALYVAVIMAS DEMOKRATINIAME GYVENIME

Programos tikslas – padėti dalyviams atrasti aktyvaus pilietiškumo ir dalyvavimo demokratiniame gyvenime naudą. Remiama mobilumo veikla turėtų sustiprinti dalyvavimo įvairioje pilietinės visuomenės veikloje įgūdžius ir padėti ugdyti socialinius ir tarpkultūrinius gebėjimus, kritinį mąstymą ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis. Jei įmanoma, projektais turėtų būti suteikiama galimybių dalyvauti demokratiniame gyvenime, visuomeninėje ir pilietinėje veikloje per formalųjį ar neformalųjį mokymąsi. Projektais turėtų būti gerinamas dalyvių supratimas apie Europos Sąjungą ir bendras europines vertybes, įskaitant demokratijos principus, žmogaus orumą, vienybę ir įvairovę, tarpkultūrinį dialogą ir Europos socialinį, kultūrinį ir istorinį paveldą.

BENDRŲJŲ GEBĖJIMŲ PLĖTOTĖ

Programa remiama raida visą gyvenimą ir stiprinami bendrieji gebėjimai[109], reikalingi asmeniniam tobulėjimui ir saviraiškai, įsidarbinamumui, aktyviam pilietiškumui ir socialinei įtraukčiai užtikrinti. Dalyvaujančiosios organizacijos turėtų siūlyti prie konkrečių besimokančių asmenų poreikių pritaikytą mokymo ir mokymosi veiklą, kuri padėtų jiems pasiekti ekonominę nepriklausomybę ir įveikti kliūtis švietimo ir socialinėje srityse.

VEIKLA

Šiame skirsnyje nurodoma veikla, kurią galima remti programos „Erasmus+“ lėšomis, įgyvendinant tiek trumpalaikius, tiek akredituotus projektus.

Bet kuri mobilumo veikla turi būti:

- **mokymosi veikla,** skirta dalyvių žinioms, įgūdžiams, kompetencijoms ir požiūriui tobulinti arba naujoms žinioms, įgūdžiams, kompetencijoms ir požiūriui įgyti;
- **tarpvalstybinė,** sudaranti sąlygas žmonių iš skirtingų šalių sąveikai, siekiant, kad būtų keičiamasi informacija ir mokomasi;
- **struktūrizuota,** turinti aiškią metodiką, mokymosi programą ir planuojamus mokymosi rezultatus;
- **strateginė,** prisidedanti prie platesnio projekto tikslų rinkinio.

Bet kokios veiklos atveju papildoma finansinė parama gali būti teikiama mažiau galimybių turinčius dalyvius lydintiems asmenims. Lydintys asmenys gali būti remiami visą arba tam tikrą veiklos vykdymo laikotarpį.

DARBUOTOJŲ MOBILUMAS

Reikalavimus atitinkanti veikla	▪ Darbo stebėjimas (2–60 d.) ▪ Mokymo užduotys (2–365 d.) ▪ Kursai ir mokymas (2–10 d.) Be fizinio mobilumo, visa darbuotojų mobilumo veikla gali būti derinama su virtualiąja mokymosi veikla. Trumpiausia ir ilgiausia pirmiau nurodyta trukmė taikoma fizinio mobilumo komponentui. Įgyvendinama veikla turi atitikti toliau nurodytus kokybinius reikalavimus.

[109] Bendrieji gebėjimai – https://ec.europa.eu/education/policies/school/key-competences-and-basic-skills_lt

	Darbo stebėjimas: dalyviai gali praleisti tam tikrą laikotarpį priimančiojoje organizacijoje kitoje šalyje su tikslu išmokti naujos praktikos ir sukaupti naujų idėjų stebėdami kolegas, ekspertus ir praktikuojančius priimančiosios organizacijos specialistus jų kasdieniame darbe ir su jais bendraudami. **Mokymo užduotys**: dalyviai gali praleisti tam tikrą laikotarpį mokydami besimokančius asmenis priimančiojoje organizacijoje kitoje šalyje, kai mokomasi atliekant užduotis ir dalijantis žiniomis su kolegomis. **Kursai ir mokymas**: dalyviai gali dalyvauti struktūruotuose kursuose ar panašiuose mokymuose, kuriuos teikia kvalifikuoti specialistai ir kurie grindžiami iš anksto nustatyta mokymosi programa ir rezultatais. Finansavimą dalyvauti tuose pačiuose kursuose gali gauti ne daugiau kaip trys asmenys iš tos pačios siunčiančiosios organizacijos ir ne daugiau kaip dešimt asmenų iš to paties mobilumo konsorciumo. Kiekvienas asmuo gali dalyvauti tik vienuose vieno projekto kursuose. Mokymas turi apimti aiškų tarptautinį komponentą, pavyzdžiui, skatinant dalyvių iš skirtingų šalių mokymosi sąveiką arba integruojant kitus tarptautinio praktikos perdavimo elementus, pavyzdžiui, aktyvų priimančiosios šalies saugusiųjų švietimo darbuotojų dalyvavimą bendraujant su kolegomis iš užsienio ir jiems demonstruojant savo praktiką. Kursų ir mokymo turinys turi atitikti dalyvaujančių darbuotojų profesinius įgūdžius ir projekto ar akreditacijos tikslus. Pavyzdžiui, remiama veikla gali apimti viešųjų institucijų arba savanorių organizacijų organizuojamus kursus ir mokymus, veiklą, organizuojamą keičiantis skirtingų šalių organizacijų praktika, taip pat rinkoje prieinamus kursus ir mokymus. Pasyvi veikla, kaip antai paskaitų, pranešimų ar konferencijų klausymasis, remiama nebus. Konferencijos ir panašūs renginiai gali būti finansuojami tik tuo atveju, jei jų dalyviai didžiąją laiko dalį praleidžia struktūruotuose mokymuose, praktiniuose seminaruose, pratybose, keisdamiesi praktika su kolegomis ar dalyvaudami kitų formų aktyvaus mokymosi užsiėmimuose. Pareiškėjai turi žinoti, kad kursų rengėjai yra visiškai nepriklausomi nuo programos „Erasmus+“ ir veikia kaip laisvosios rinkos paslaugų teikėjai. Todėl už kursų ir mokymo pasirinkimą atsako pati dotaciją gaunanti organizacija. Siekiant padėti pareiškėjams orientuotis pasirenkant, buvo parengti kokybės standartai: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/resources-and-tools/quality-standards-key-action-1.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Reikalavimus atitinkantiems dalyviams priskiriami bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojai ir visi kiti mokymo veikloje nedalyvaujantys ekspertai ir darbuotojai, dirbantys suaugusiųjų švietimo srityje. Reikalavimus atitinkantiems mokymo veikloje nedalyvaujantiems darbuotojams priskiriami suaugusiųjų švietimo srities darbuotojai iš suaugusiųjų švietimo paslaugas teikiančių organizacijų (pavyzdžiui, skyrių vadovai, „Erasmus+“ koordinatoriai ir t. t.) arba kitų suaugusiųjų švietimo srityje veikiančių organizacijų (pavyzdžiui, savanoriai, patarėjai, „Erasmus+“ koordinatoriai, už suaugusiųjų švietimą atsakingi politikos koordinatoriai ir t. t.).

	Dalyviai turi dirbti siunčiančiojoje organizacijoje arba reguliariai su ja bendradarbiauti, kad padėtų įgyvendinti pagrindinę organizacijos veiklą (pavyzdžiui, tai gali būti išorės instruktoriai, ekspertai, savanoriai, valdybos nariai, inspektoriai ir kt.). Bet kuriuo atveju užduotys, kurios dalyvį sieja su siunčiančiąja organizacija, turi būti dokumentuojamos taip, kad nacionalinė agentūra galėtų patikrinti šią sąsają (pavyzdžiui, remdamasi darbo arba savanoriškos veiklos sutartimi, užduoties aprašymu arba panašiu dokumentu). Nacionalinės agentūros nustato skaidrią ir nuoseklią praktiką, pagal kurią apibrėžiami jų nacionalinėmis aplinkybėmis priimtini darbo santykiai ir patvirtinamieji dokumentai. Per atstumą iš užsienio dirbantys darbuotojai negali dalyvauti veikloje šalyje, iš kurios jie dirba.
Reikalavimus atitinkančios veiklos vietos	Veikla turi vykti užsienyje: ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Veikla turi būti vykdoma šalyje, kurioje priimančioji organizacija yra teisiškai įsteigta. Kiekviena mobilumo veikla gali vykti tik vienoje šalyje[110].
Mokymosi rezultatų dokumentavimas	Mokymosi rezultatų dokumentavimo reikalavimai nustatyti „Erasmus“ kokybės standartuose ir išsamiau išdėstyti projekto dotacijos sutartyje. Prieš mobilumo veiklą siunčiančioji organizacija, priimančioji organizacija ir dalyvis turi susitarti dėl mokymosi sutarties (arba panašaus dokumento), kurioje nurodomi numatomi dalyvio mokymosi rezultatai. Kursų ir mokymų atveju vietoj mokymosi sutarties gali būti naudojama kursų programa. Pasibaigus veiklai, dalyvio pasiekti mokymosi rezultatai turi būti pripažįstami išduodant „Europass“ mobilumo dokumentą arba panašų dokumentą. Dotaciją gaunanti organizacija turi saugoti išduoto dokumento kopiją kaip įrodymą, kad veikla užbaigta.

BESIMOKANČIŲ ASMENŲ MOBILUMAS

Reikalavimus atitinkanti veikla	▪ Suaugusių besimokančių asmenų grupinis mobilumas (2–30 d., bent du besimokantys asmenys kiekvienoje grupėje) ▪ Trumpalaikis suaugusių besimokančių asmenų mobilumas mokymosi tikslais (2–29 d.) ▪ Ilgalaikis suaugusių besimokančių asmenų mobilumas mokymosi tikslais (30–365 d.) Be fizinio mobilumo, visa besimokančių asmenų mobilumo veikla gali būti derinama su virtualiąja veikla. Trumpiausia ir ilgiausia pirmiau nurodyta trukmė taikoma fizinio mobilumo komponentui. Įgyvendinama veikla turi atitikti toliau nurodytus kokybinius reikalavimus. **Suaugusių besimokančių asmenų grupinis mobilumas.** Suaugusių besimokančių asmenų grupė iš siunčiančiosios organizacijos gali kitoje šalyje pasisemti žinių novatoriško mokymosi veiklos, organizuojamos bendradarbiaujant siunčiančiajai ir priimančiajai organizacijai (rinkoje prieinamų mokymo paslaugų pirkimas neremiamas). Tokia veikla gali apimti įvairių formaliojo,

[110] Trumpos tarpvalstybinės kelionės leidžiamos, kai tai susiję su veikla, tačiau apskaičiuojant dotaciją tai nebus laikoma veiklos vietos šalies pakeitimu. Jei viena po kitos einanti veikla organizuojama skirtingose šalyse, kiekviena veikla turi atitikti visus atitinkamus tinkamumo kriterijus.

	neformaliojo ir savaiminio mokymosi metodų ir technikų derinį, pavyzdžiui, tarpusavio mokymąsi, mokymąsi darbo vietoje, savanorišką veiklą ir kitus novatoriškus metodus. Siunčiančiosios organizacijos kvalifikuoti mokytojai turi lydėti besimokančius asmenis visą veiklos laikotarpį ir dalyvauti įgyvendinant mokymosi programą. Grupinio mobilumo veiklos turinys turėtų būti orientuotas į suaugusių besimokančių asmenų bendruosius gebėjimus arba įtrauktį ir įvairovę, skaitmeninį, aplinkos tvarumą ir dalyvavimo aspektą. **Trumpalaikis suaugusių besimokančių asmenų mobilumas mokymosi tikslais.** Suaugę besimokantys asmenys gali praleisti tam tikrą laikotarpį užsienio priimančiojoje organizacijoje ir pagerinti žinias ir įgūdžius. Kiekvienam dalyviui turi būti sudaryta individuali mokymosi programa. Mokymosi programa gali apimti įvairių formaliojo, savaiminio ir neformaliojo mokymosi metodų derinį. **Ilgalaikis suaugusių besimokančių asmenų mobilumas mokymosi tikslais.** Suaugę besimokantys asmenys gali praleisti ilgesnį laikotarpį užsienio priimančiojoje organizacijoje ir pagerinti žinias ir įgūdžius. Kiekvienam dalyviui turi būti sudaryta individuali mokymosi programa. Mokymosi programa gali apimti įvairių formaliojo, savaiminio ir neformaliojo mokymosi metodų derinį. Pažymėtina tai, kad skirtumas tarp grupinės ir individualios veiklos formų grindžiamas ne kelionės ir apgyvendinimo tvarka, o kolektyvinių ar individualių mokymosi programų reikalavimais, kaip paaiškinta skiltyje „Mokymosi rezultatų dokumentavimas“. Todėl grupinei ir individualiai veiklai teikiama skirtingo lygio organizacinė parama, kaip apibrėžta šio skyriaus pabaigoje pateiktose finansavimo taisyklėse. Grupinio mobilumo formatą rekomenduojama taikyti nesudėtingai veiklai, kurioje naudojami esami ištekliai ir turinys, o individualūs formatai labiau tinka veiklai, kuriai reikalingos konkrečios siunčiančiosios ir priimančiosios organizacijos investicijos (įskaitant atvejus, kai keli dalyviai keliaus ir gyvens kartu).
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Reikalavimus atitinkantys dalyviai yra suaugę besimokantys asmenys, dalyvaujantys siunčiančiosios organizacijos suaugusiųjų švietimo programoje ir veikloje[111]. Savaiminio ir neformaliojo suaugusiųjų švietimo srityje reikalavimus atitinkantys besimokantys asmenys gali būti bet kurie asmenys, dalyvaujantys suaugusiųjų švietimo srityje veikiančių organizacijų (pvz., bibliotekų, mokymosi visą gyvenimą centrų, bendruomenių centrų ir kt.) vykdomoje veikloje (įskaitant orientavimo ir konsultavimo paslaugas ar panašią paramą), jei tos organizacijos ir jų veikla nacionaliniu mastu pripažįstamos atitinkančiomis reikalavimus. Atrenkant dalyvius, visais projektais turėtų būti siekiama aprėpti įtraukų ir subalansuotą dalyvių derinį ir skatinti aktyviai dalyvauti mažiau galimybių turinčius dalyvius, atsižvelgiant į veiksmo tikslus.

[111] Reikalavimus atitinkančių suaugusiųjų švietimo programų ir jų veiklos apibrėžtis kiekvienoje ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje nustato kompetentinga nacionalinė valdžios institucija ir paskelbia atitinkamos nacionalinės agentūros interneto svetainėje. Švietimo darbuotojai (bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojai, pedagogai, jaunimo darbuotojai ir kt.) ar kiti įdarbinti suaugusieji pagal šį tinkamumo kriterijų nelaikomi suaugusiais besimokančiais asmenimis, nebent jie tuo pačiu metu dalyvauja kaip besimokantys asmenys konkrečioje suaugusiųjų švietimo programoje arba veikloje, įtrauktoje į pirmiau minėtą kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos nustatytą apibrėžtį. Suaugusiųjų švietimo darbuotojai gali dalyvauti šiame skirsnyje aprašytoje darbuotojų mobilumo veikloje. Švietimo darbuotojai, dirbantys kitose švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto srityse, taip pat gali dalyvauti „Erasmus+“ darbuotojų mobilumo veikloje, kaip aprašyta atitinkamose šio Programos vadovo dalyse.

Reikalavimus atitinkančios veiklos vietos	Veikla turi vykti užsienyje: ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Veikla turi būti vykdoma šalyje, kurioje priimančioji organizacija yra teisiškai įsteigta. Kiekviena mobilumo veikla gali vykti tik vienoje šalyje[112]. Suaugusių besimokančių asmenų grupinis mobilumas turi būti vykdomas priimančiojoje organizacijoje. Veikla gali būti vykdoma kitoje priimančiosios organizacijos šalies vietoje, jei to reikia dėl veiklos turinio ir kokybės. Tokiu atveju dalyvių kelionės iš priimančiosios organizacijos į veiklos vietą išlaidos nebus laikomos tarptautinės mobilumo veiklos išlaidomis. Todėl šiuo tikslu papildomų lėšų prašyti negalima. Be to, grupinė suaugusių besimokančių asmenų mobilumo veikla taip pat gali būti vykdoma Europos Sąjungos institucijos buveinėje, jeigu ta veikla organizuojama ES institucijoje[113] ar su ja bendradarbiaujant.
Mokymosi rezultatų dokumentavimas	Mokymosi rezultatų dokumentavimo reikalavimai nustatyti „Erasmus“ kokybės standartuose ir išsamiau išdėstyti projekto dotacijos sutartyje. Individualaus mobilumo veikla: prieš mobilumo veiklą siunčiančioji organizacija, priimančioji organizacija ir dalyvis turi susitarti dėl mokymosi sutarties (arba panašaus dokumento), kurioje nurodomi numatomi dalyvio mokymosi rezultatai. Pasibaigus veiklai, dalyvio pasiekti mokymosi rezultatai turi būti pripažįstami išduodant „Europass“ mobilumo dokumentą arba panašų dokumentą. Dotaciją gaunanti organizacija turi saugoti išduoto dokumento kopiją kaip įrodymą, kad veikla užbaigta. Grupinio mobilumo veikla: mokymosi programa turi būti nustatyta visai grupei (individualios mokymosi sutartys nebūtinos). Veiklai pasibaigus, dotaciją gaunanti organizacija turi saugoti mokymosi programą ir dalyvių (įskaitant lydinčius asmenis) sąrašą kaip įrodymą, kad veikla užbaigta.

KITA REMIAMA VEIKLA

Reikalavimus atitinkanti veikla	▪ Kviestiniai ekspertai (2–60 d.) ▪ Būsimų mokytojų ir pedagogų priėmimas (10–365 d.) Įgyvendinama veikla turi atitikti toliau nurodytus kokybinius reikalavimus. **Kviestiniai ekspertai.** Organizacijos gali kviesti bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojus, politikos ekspertus ar kitus kvalifikuotus specialistus iš užsienio, galinčius padėti gerinti mokymą ir mokymąsi priimančiojoje organizacijoje. Pavyzdžiui, kviestiniai ekspertai gali mokyti priimančiosios organizacijos darbuotojus, pristatyti naujus mokymo metodus arba padėti perduoti gerąją organizavimo ir valdymo patirtį.

[112] Trumpos tarpvalstybinės kelionės leidžiamos, kai tai susiję su veikla, tačiau apskaičiuojant dotaciją tai nebus laikoma veiklos vietos šalies pakeitimu. Jei viena po kitos einanti veikla organizuojama skirtingose šalyse, kiekviena veikla turi atitikti visus atitinkamus tinkamumo kriterijus.

[113] Europos Sąjungos institucijų buveinės yra Briuselyje, Frankfurte, Liuksemburge, Strasbūre ir Hagoje. ES institucijų buveinėse vykdoma veikla bus laikoma tarptautinio mobilumo veikla, o finansavimo (kaip aprašyta skirsnyje „Kokios yra finansavimo taisyklės?“) gali būti prašoma visiems dalyviams, nepriklausomai nuo jų kilmės šalies.

	Būsimų mokytojų ir pedagogų priėmimas. Paraiškas teikiančios organizacijos gali priimti būsimus mokytojus, norinčius stažuotis užsienyje. Priimančioji organizacija gaus paramą veiklai parengti, o dalyvio kelionės ir individualios paramos išlaidas turėtų padengti siunčiančioji institucija (kuri šiuo tikslu taip pat gali teikti paraišką dėl finansavimo pagal programą „Erasmus+“).
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	**Kviestinis ekspertas** gali būti asmuo iš kitos ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės, galintis suteikti praktinių žinių ir mokymą, susijusius su jį kviečiančios organizacijos poreikiais ir tikslais. **Dalyvauti būsimų mokytojų ir pedagogų priėmimo iniciatyvoje** gali dalyviai, įtraukti į mokytojų rengimo programą (arba panašaus pobūdžio pedagogikos programą) arba neseniai ją baigę[114] kitoje ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje.
Reikalavimus atitinkančios veiklos vietos	Kviestinių ekspertų ir būsimų mokytojų veiklos vieta visada yra dotaciją gaunanti organizacija (įskaitant konsorciumo narius).
Mokymosi rezultatų dokumentavimas	Kviestinių ekspertų atveju mokymosi programa, kurią ekspertas pristatys, turi būti suderinta su priimančiąja organizacija prieš pradedant veiklą. Veiklai pasibaigus, dotaciją gaunanti organizacija turi saugoti įvykdytą mokymosi programą kaip įrodymą, kad veikla užbaigta. Priimamiems mokytojams ir besimokantiems pedagogams taikomi individualus mobilumo mokymosi tikslais reikalavimai.

PARENGIAMIEJI VIZITAI

Kas yra parengiamasis vizitas?	Parengiamasis vizitas – tai siunčiančiosios organizacijos darbuotojų vizitas į būsimą priimančiąją organizaciją, kurio tikslas – geriau pasirengti besimokančių asmenų arba darbuotojų mobilumo veiklai.
Kada gali būti organizuojamas parengiamasis vizitas?	Parengiamieji vizitai turi būti aiškiai pagrįsti ir padėti didinti mobilumo veiklos įtrauktį, aprėptį ir gerinti jos kokybę. Pavyzdžiui, parengiamieji vizitai gali būti organizuojami siekiant geriau pasirengti mažiau galimybių turinčių dalyvių mobilumui, pradėti bendradarbiauti su nauja organizacija partnere arba parengti ilgesnę mobilumo veiklą. Parengiamieji vizitai gali būti organizuojami rengiantis bet kokio tipo besimokančių asmenų ar darbuotojų mobilumui, išskyrus kursus ir mokymą.

[114] Neseniai mokslus baigę absolventai programoje gali dalyvauti 12 mėnesių po mokslų baigimo. Jei dalyviai, baigę mokslus, atlieka privalomąją civilinę arba karo tarnybą, tinkamumo laikotarpis pratęsiamas tiek, kiek trunka ta tarnyba.

Kas gali dalyvauti parengiamajame vizite?	Parengiamuosius vizitus gali vykdyti bet kuris asmuo, galintis dalyvauti darbuotojų mobilumo veikloje ir dalyvaujantis rengiant projektą. Išskirtiniais atvejais besimokantys asmenys, dalyvausiantys ilgalaikio mobilumo mokymosi tikslais veikloje, ir mažiau galimybių turintys bet kokios veiklos dalyviai gali dalyvauti su jų veikla susijusiuose parengiamuosiuose vizituose. Parengiamajame vizite gali dalyvauti ne daugiau kaip trys asmenys.
Kur gali vykti parengiamieji vizitai?	Parengiamieji vizitai vyksta būsimos priimančiosios organizacijos patalpose arba bet kurioje kitoje vietoje, kurioje planuojama vykdyti mobilumo veiklą. Taisyklės, taikomos darbuotojų ir besimokančių asmenų mobilumo veiklos vykdymo vietoms, taikomos ir su šia veikla susijusiems parengiamiesiems vizitams. Vienoje priimančiojoje organizacijoje gali būti surengtas tik vienas parengiamasis vizitas.

TRUMPALAIKIAI SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO SRITIES BESIMOKANČIŲ ASMENŲ IR DARBUOTOJŲ MOBILUMO PROJEKTAI

Trumpalaikiai besimokančių asmenų ir darbuotojų mobilumo projektai yra paprastas ir lengvas būdas pasinaudoti programos „Erasmus+“ teikiamomis galimybėmis. Jais siekiama sudaryti sąlygas organizacijoms lengvai organizuoti kelių rūšių veiklą ir įgyti su Programa susijusios patirties.

Siekiant užtikrinti paprastumą, trumpalaikiuose projektuose ribojamas dalyvių skaičius ir projekto trukmė. Tokiuose projektuose gali dalyvauti tik individualios organizacijos, o ne konsorciumų koordinatoriai. Akredituotos organizacijos negali teikti paraiškų dėl trumpalaikių projektų, nes joms jau suteikta nuolatinė galimybė gauti finansavimą pagal programą „Erasmus+“.

Paraiškoje dėl trumpalaikių projektų pateikiamas veiklos, kurią planuoja organizuoti paraišką teikianti organizacija, rūšių sąrašas ir aprašymas.

TINKAMUMO KRITERIJAI

Reikalavimus atitinkančios organizacijos. Kas gali teikti paraišką?	Paraiškas gali teikti šios organizacijos[115]: (1) organizacijos, teikiančios formaliojo, savaiminio ir neformaliojo suaugusiųjų švietimo paslaugas[116]; (2) vietos ir regioninės valdžios institucijos, koordinavimo įstaigos ir kitos suaugusiųjų švietimo srityje veikiančios organizacijos. Organizacijos, turinčios „Erasmus“ akreditaciją suaugusiųjų švietimo srityje, negali teikti paraiškų dėl trumpalaikių projektų.

[115] Reikalavimus atitinkančių organizacijų apibrėžtį kiekvienoje ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje nustato kompetentinga nacionalinė valdžios institucija ir drauge su aktualiais pavyzdžiais paskelbia atitinkamos nacionalinės agentūros interneto svetainėje.

[116] Nedarant poveikio kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos nustatytoms apibrėžtims, pažymėtina, kad organizacijos, teikiančios profesinio mokymo paslaugas suaugusiems besimokantiems asmenims, paprastai laikomos profesinio mokymo, o ne suaugusiųjų švietimo paslaugų teikėjomis. Daugiau informacijos žr. nacionalinės agentūros svetainėje pateiktų sąvokų apibrėžtis.

Reikalavimus atitinkančios šalys	Paraišką teikiančios organizacijos turi būti įsteigtos ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje.
Kam teikti paraišką?	Paraiškos turi būti teikiamos šalies, kurioje įsteigta paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai.
Paraiškos pateikimo terminas	1 turas (visoms nacionalinėms agentūroms): **vasario 19 d. 12:00:00 (vidurdienis Briuselio laiku)** 2 turas: Nacionalinės agentūros gali nuspręsti paskelbti antrą (2 turo) terminą. Apie tai nacionalinė agentūra informuos pareiškėjus savo svetainėje. 2 ture pareiškėjai paraišką turi pateikti iki **spalio 1 d. 12:00:00 (Briuselio laiku)**.
Projekto pradžios data	Gali būti pasirinktos šios projektų pradžios datos: ▪ 1 turas: nuo tų pačių metų birželio 1 d. iki gruodžio 31 d. ▪ 2 turas (jei yra): nuo kitų metų sausio 1 d. iki gegužės 31 d.
Projekto trukmė	6–18 mėn.
Paraiškų skaičius	Per atrankos turą organizacija gali teikti paraišką tik dėl vieno trumpalaikio projekto suaugusiųjų švietimo srityje. Organizacijos, kurios per pirmąjį paraiškų teikimo turą gauna dotaciją trumpalaikiam projektui, negali teikti paraiškos per antrąjį to paties kvietimo teikti pasiūlymus turą. Per bet kurį nepertraukiamą penkerių metų kvietimo laikotarpį organizacijos gali gauti ne daugiau kaip tris dotacijas trumpalaikiams suaugusiųjų švietimo projektams. 2014–2020 m. gautos dotacijos į šį intervalą neįskaičiuojamos.
Reikalavimus atitinkanti veikla	Visų rūšių suaugusiųjų švietimo veikla. Išsamus sąrašas ir taisyklės pateikiami skirsnyje „Veikla“. Kad paraiškos atitiktų reikalavimus, jose turi būti numatyta bent vienos rūšies darbuotojų arba besimokančių asmenų mobilumo veikla.
Projekto aprėptis	Paraiška dėl trumpalaikio projekto gali apimti ne daugiau kaip 30 mobilumo veiklos dalyvių. Parengiamųjų vizitų dalyviai ir lydintys asmenys į šį skaičių neįskaičiuojami.

Pagalbinės organizacijos	Pagalbinė organizacija – tai organizacija, padedanti dotaciją gaunančiai organizacijai praktiniais projekto įgyvendinimo aspektais, nesusijusiais su pagrindinėmis projekto užduotimis. Pagrindinės projekto užduotys apima programos lėšų finansinį valdymą, ryšių palaikymą su nacionaline agentūra, ataskaitas apie įgyvendintą veiklą, taip pat visus sprendimus, kurie daro tiesioginį poveikį įgyvendinamos veiklos turiniui, kokybei ir rezultatams (pvz., veiklos rūšies pasirinkimas, trukmė ir priimančioji organizacija, mokymosi rezultatų apibrėžimas ir vertinimas), ir kt. Pagalbinės organizacijos dalyvavimą turi patvirtinti nacionalinė agentūra. Pagalbinių organizacijų vaidmenį ir pareigas drauge oficialiai nustato pagalbinės organizacijos ir dotacijų gavėjų organizacijos. Pagalbinė organizacija veikia prižiūrint dotaciją gaunančiai organizacijai, kuri galiausiai lieka atsakinga už įgyvendinamos veiklos rezultatus ir kokybę. Bet koks pagalbinių organizacijų indėlis turi atitikti „Erasmus“ kokybės standartus. Jei kokybės standartai įgyvendinami prastai arba kitaip nesilaikoma šių reikalavimų, nacionalinė agentūra gali prašyti, kad gavėjas nustotų naudotis pagalba tam tikroms užduotims atlikti ir pats jas įgyvendintų. Nacionalinė agentūra gali imtis galutinės taisomosios priemonės – nutraukti dotacijos susitarimą. Priimančiosios organizacijos, teikiančios mokymosi turinį ir mentorystę dotaciją gaunančios organizacijos dalyviams, nelaikomos pagalbinėmis organizacijomis, nebent jos tuo pačiu metu padeda dotacijos gavėjui vykdyti kitas projekto valdymo užduotis, kurias paprastai atlieka siunčiančioji organizacija.

ATRANKOS KRITERIJAI, ATMETIMO KRITERIJAI IR TAISYKLĖS DĖL ORIGINALAUS TURINIO IR AUTORYSTĖS

Pareiškėjai turi turėti pakankamai veiklos ir finansinių pajėgumų siūlomam projektui įgyvendinti.

Pareiškėjai turi pateikti pasirašytą sąžiningumo deklaraciją, kuria patvirtinama, kad jie nėra patekę į jokią su šio **vadovo C dalyje** išvardytais atmetimo kriterijais susijusią situaciją. Be to, pasirašydami deklaraciją pareiškėjai patvirtins, kad pateiktos paraiškos originalus turinys yra parengtas jų ir kad už paraiškos parengimą nebuvo sumokėta jokiai kitai organizacijai ar išorės asmenims.

Daugiau informacijos apie atrankos kriterijus, atmetimo kriterijus ir taisykles dėl originalaus turinio ir autorystės rasite **šio vadovo C dalyje**.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Pateiktos paraiškos bus vertinamos balais iš 100 galimų, vadovaujantis toliau nurodytais kriterijais ir balais. Kad būtų svarstoma galimybė skirti dotaciją, paraiškų įvertinimas turi atitikti šias ribines vertes:

- jos turi būti įvertintos bent 60 balų iš 100 ir
- bent puse didžiausio galimo balų skaičiaus kiekvienoje iš trijų dotacijos skyrimo kriterijų kategorijų.

Aktualumas (daugiausia 20 balų)	Kokiu mastu: ▪ pareiškėjo profilis, patirtis, veikla ir tikslinė besimokančių asmenų grupė yra aktualūs suaugusiųjų švietimo srityje;

	▪ siūlomas projektas yra aktualus veiksmo tikslų atžvilgiu; ▪ pasiūlymas yra aktualus siekiant gerbti ir skatinti bendras ES vertybes, pavyzdžiui, pagarbą žmogaus orumui, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms, taip pat kovoti su bet kokia diskriminacija; ▪ siūlomas projektas yra aktualus atsižvelgiant į šiuos konkrečius prioritetus: – naujų dalyvių ir mažiau patirties turinčių organizacijų rėmimą; – mažiau galimybių turinčių dalyvių rėmimą.
Projekto parengimo kokybė (daugiausia 50 balų)	Kokiu mastu: ▪ siūlomo projekto tikslai aiškiai ir konkrečiai dera su paraišką teikiančios organizacijos, jos darbuotojų ir besimokančių asmenų poreikiais; ▪ siūloma veikla yra tinkama siekiant projekto tikslų; ▪ projekto rengimo veiklos ir logistikos aspektai (pvz., siūlomos veiklos vietos) yra tinkami ir ekonomiškai efektyvūs; ▪ projektas apima aplinkos požiūriu tvarią ir atsakingą praktiką; ▪ projektas apima skaitmeninių priemonių (visų pirma EPALE) ir mokymosi metodų taikymą, siekiant papildyti fizinio mobilumo veiklą ir stiprinti bendradarbiavimą su organizacijomis partnerėmis.
Tolesnės susijusios veiklos kokybė (daugiausia 30 balų)	Kokiu mastu: ▪ pareiškėjas nustatė aiškias veiklos įgyvendinimo užduotis ir atsakomybę laikantis „Erasmus“ kokybės standartų; ▪ pareiškėjas pasiūlė konkrečių ir logiškų veiksmų, kad jo mobilumo veiklos rezultatai būtų įtraukti į kasdienę organizacijos veiklą; ▪ pareiškėjas pasiūlė tinkamą projekto rezultatų vertinimo būdą; ▪ pareiškėjas pasiūlė konkrečių ir efektyvių veiksmų, kad projekto rezultatai būtų žinomi paraišką teikiančioje organizacijoje, būtų dalijamasi rezultatais su kitomis organizacijomis ir visuomene ir viešai pripažįstamas Europos Sąjungos teikiamas finansavimas.

SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO SRITIES BESIMOKANČIŲ ASMENŲ IR DARBUOTOJŲ MOBILUMO AKREDITUOTI PROJEKTAI

Organizacijos, turinčios „Erasmus“ akreditaciją suaugusiųjų švietimo srityje, gali teikti paraiškas dėl finansavimo pagal specialią tik joms skirtą finansavimo schemą. Paraiškos grindžiamos anksčiau patvirtintu „Erasmus“ planu, todėl išsamaus planuojamos veiklos sąrašo ir aprašymo nereikia. Vietoj to paraiškose daugiausia dėmesio skiriama biudžeto, reikalingo būsimai veiklai, nustatymui.

TINKAMUMO KRITERIJAI

Reikalavimus atitinkančios organizacijos. Kas gali teikti paraišką?	Pareiškėjai projekto pradžios dieną turi turėti galiojančią „Erasmus“ akreditaciją suaugusiųjų švietimo srityje.
Mobilumo konsorciumas	Organizacijos, turinčios mobilumo konsorciumo koordinatoriaus „Erasmus“ akreditaciją, turi teikti paraiškas dėl mobilumo konsorciumo formato. Paraiškoje turi būti pateiktas mobilumo konsorciumo narių sąrašas ir jame turi būti nurodytas ne tik koordinatorius, bet ir bent viena organizacija narė. Mobilumo konsorciumo nare gali tapti bet kuri organizacija, atitinkanti tos srities „Erasmus“ akreditacijos tinkamumo kriterijus[117]. Visos numatytos konsorciumo organizacijos narės turi būti iš tos pačios ES valstybės narės arba Programos asocijuotosios trečiosios valstybės kaip ir mobilumo konsorciumo koordinatorius. Konsorciumo koordinatoriaus ir konsorciumo narių santykiai neturi būti grindžiami pelnu. Konsorciumo nariai neturi turėti „Erasmus“ akreditacijos. Mobilumo konsorciume dalyvaujančios organizacijos gali teikti ne daugiau kaip dvi su 1 pagrindiniu veiksmu susijusias finansavimo paraiškas suaugusiųjų švietimo srityje, teikiamas pagal tą patį kvietimą teikti pasiūlymus. Todėl suaugusiųjų švietimo srityje organizacijos, teikiančios dotacijos paraišką trumpalaikiam arba akredituotam projektui, kaip organizacijos narės papildomai gali dalyvauti tik vienoje mobilumo konsorciumo paraiškoje. Kitos organizacijos gali dalyvauti ne daugiau kaip dviejose mobilumo konsorciumo paraiškose.
Kam teikti paraišką?	Paraiškos turi būti teikiamos šalies, kurioje įsteigta paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai.
Paraiškos pateikimo terminas	**Vasario 19 d. 12:00:00 (vidurdienis Briuselio laiku)**
Projekto pradžios data	Tų pačių metų birželio 1 d.

[117] Sutarčių sudarymo tikslais konsorciumo nariai gali būti bendros dotacijos gavėjai, susiję subjektai arba finansinę paramą gaunančios trečiosios šalys. Parama trečiosioms šalims gali būti teikiama remiantis „Erasmus“ kokybės standartuose nustatytais reikalavimais, taikomais reikalavimus atitinkančiai veiklai ir šio veiksmo reikalavimus atitinkantiems dalyviams, neviršijant 60 000 EUR vienai paramą gaunančiai organizacijai. Konsorciumo nariai, teisiškai priklausantys tam pačiam subjektui kaip ir konsorciumo koordinatorius, gali gauti projekto dotaciją ir teisiniais tikslais nebus laikomi bendrais dotacijos gavėjais, susijusiais subjektais ar trečiosiomis šalimis.
Sprendimą dėl kiekvieno mobilumo konsorciumo projekto sutartinės struktūros priims nacionalinė agentūra, remdamasi konsorciumo koordinatoriaus ir konsorciumo narių statusu ir oficialiais ryšiais nacionalinėje teisinėje sistemoje. Visais atvejais dalyvaujantys konsorciumo nariai turi būti nurodyti projekto paraiškoje ir projekto dotacijos susitarime, pateikiant projekto aprašymą.

Projekto trukmė	Visų akredituotų projektų pradinė trukmė bus 15 mėnesių. Pagrįstais atvejais dotacijos gavėjai gali prašyti pratęsti savo projektą iki 24 mėnesių. Projekto trukmė bus pratęsta po 12 įgyvendinimo mėnesių, nebent nacionalinė agentūra nuspręstų kitaip.
Paraiškų skaičius	Akredituotos organizacijos gali teikti paraišką tik vieną kartą per atrankos turą.
Galima veikla	Visų rūšių suaugusiųjų švietimo veikla. Išsamus sąrašas ir taisyklės pateikiami skirsnyje „Veikla“. Kad paraiškos atitiktų reikalavimus, jose turi būti numatyta bent vienos rūšies darbuotojų arba besimokančių asmenų mobilumo veikla.
Projekto aprėptis	Dalyvių, kurie gali būti įtraukti į akredituotus projektus, skaičius neribojamas, išskyrus bet kokius biudžeto paskirstymo etape nustatytus apribojimus.
Pagalbinės organizacijos	Pagalbinė organizacija – tai organizacija, padedanti dotaciją gaunančiai organizacijai praktiniais projekto įgyvendinimo aspektais, nesusijusiais su pagrindinėmis projekto užduotimis. Pagrindinės projekto užduotys apima programos lėšų finansinį valdymą, ryšių palaikymą su nacionaline agentūra, ataskaitas apie įgyvendintą veiklą, taip pat visus sprendimus, kurie daro tiesioginį poveikį įgyvendinamos veiklos turiniui, kokybei ir rezultatams (pvz., veiklos rūšies pasirinkimas, trukmė ir priimančioji organizacija, mokymosi rezultatų apibrėžimas ir vertinimas), ir kt. Pagalbinės organizacijos dalyvavimą turi patvirtinti nacionalinė agentūra. Pagalbinių organizacijų vaidmenį ir pareigas drauge oficialiai nustato pagalbinės organizacijos ir dotacijų gavėjų organizacijos. Pagalbinė organizacija veikia prižiūrint dotaciją gaunančiai organizacijai, kuri galiausiai lieka atsakinga už įgyvendinamos veiklos rezultatus ir kokybę. Bet koks pagalbinių organizacijų indėlis turi atitikti „Erasmus“ kokybės standartus. Jei kokybės standartai įgyvendinami prastai arba kitaip nesilaikoma šių reikalavimų, nacionalinė agentūra gali prašyti, kad gavėjas nustotų naudotis pagalba tam tikroms užduotims atlikti ir pats jas įgyvendintų. Nacionalinė agentūra gali imtis galutinės taisomosios priemonės – nutraukti dotacijos susitarimą. Priimančiosios organizacijos, teikiančios mokymosi turinį ir mentorystę dotaciją gaunančios organizacijos dalyviams, nelaikomos pagalbinėmis organizacijomis, nebent jos tuo pačiu metu padeda dotacijos gavėjui vykdyti kitas projekto valdymo užduotis, kurias paprastai atlieka siunčiančioji organizacija.

BIUDŽETO PASKIRSTYMAS

Pareiškėjų „Erasmus“ plano kokybė vertinta paraiškų dėl akreditacijos teikimo etapu, todėl biudžeto paskirstymo etapu kokybinis vertinimas nebus atliekamas. Finansavimas bus skiriamas pagal visas reikalavimus atitinkančias dotacijos paraiškas.

Skiriama dotacijos suma priklausys nuo kelių aspektų:

- bendro biudžeto, skirto akredituotų pareiškėjų finansavimui,
- planuojamos veiklos (įskaitant įgyvendinimo biudžeto sąmatą),
- bazinės ir didžiausios dotacijų,

- šių finansavimo komponentų: kokybinių veiklos rezultatų, politikos prioritetų ir geografinės pusiausvyros (jei šį kriterijų taiko nacionalinė agentūra).

Akredituotiems projektams skirtą biudžetą ir išsamias biudžeto paskirstymo taisykles nacionalinė agentūra paskelbs iki kvietimo teikti pasiūlymus termino. Biudžeto paskirstymo taisyklės turi atitikti sąžiningumo, skaidrumo ir vienodo požiūrio principus. Biudžeto paskirstyme naudojami rodikliai ir parametrai turi būti objektyvūs, patikrinami, o jų vertės turi būti žinomos pareiškėjams iki kvietimo teikti pasiūlymus termino.

Remdamasi taikomais vienetiniais įnašais ir istoriniais duomenimis, nacionalinė agentūra įvertins biudžetą, kurio reikia kiekvieno pareiškėjo paraiškoje nurodytai veiklai vykdyti. Pareiškėjams negali būti skirta didesnė dotacija nei apskaičiuotas biudžetas.

Jei pareiškėjui skiriamas visas paraiškoje nurodytai veiklai įgyvendinti reikalingas biudžetas, paraiškoje nurodyta veikla bus įtraukta į projekto dotacijos susitarimą kaip įgyvendinimo tikslai. Priešingu atveju, jei pareiškėjui nebus skirtas visas biudžetas, įgyvendinimo tikslai bus pakoreguoti taip, kad išliktų proporcingi skirtai dotacijai[118].

Išlaidų kategorijų „Dalyvių įtraukties rėmimas“ ir „Išimtinės išlaidos“ biudžetas negali būti apskaičiuotas taip pat, kaip biudžetas išlaidų kategorijoms, kurioms taikomi vienetiniai įnašai. Nacionalinė agentūra, remdamasi pateiktu aprašymu ir pagrindimu, atskirai vertins prašymus dėl šių rūšių išlaidų. Projekto įgyvendinimo metu dotacijų gavėjai prireikus gali pateikti papildomus prašymus padengti šių rūšių išlaidas. Nacionalinė agentūra tokius papildomus prašymus tvarkys atsižvelgdama į jų gavimo laiką ir tol kol bus lėšų.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Trumpalaikiams ir akredituotiems besimokančių asmenų ir darbuotojų mobilumo suaugusiųjų švietimo srityje projektams taikomos toliau nurodytos finansavimo taisyklės. Programos „Erasmus+“ projektai finansuojami remiantis bendro finansavimo principu. Atitinkamai toliau pateiktoje lentelėje nurodyti vienetiniai įnašai apskaičiuojami taip, kad vidutiniškai būtų padengiama 80 proc. faktinių išlaidų. Projektuose gali dalyvauti dalyviai, kurių visa dotacija arba jos dalis finansuojama ne iš „Erasmus+“, o iš kitų šaltinių. Bet kuriam atskiram dalyviui dotacijos gavėjas gali prašyti finansavimo visoms reikalavimus atitinkančioms biudžeto kategorijoms arba tik kai kurioms iš jų (jei likusios išlaidos padengiamos kitaip). Iš programos „Erasmus+“ gautos lėšos gali būti papildytos dotaciją gaunančios organizacijos lėšomis, kitomis ES lėšomis, dovanomis, dalyvių įnašais, trečiųjų šalių įnašais ir kt. Turi būti laikomasi principo, pagal kurį negalimas joks dvigubas finansavimas: finansinės paramos toms pačioms išlaidoms padengti negalima prašyti du kartus, pvz., iš skirtingų šaltinių. Jei dotacijos gavėjas prašo dalyvio įnašų, jie turi atitikti atitinkamas „Erasmus“ kokybės standartų nuostatas. Visų pirma tokie įnašai neturi sudaryti kliūčių mažiau galimybių turinčių dalyvių įtraukčiai.

Biudžeto kategorija	Tinkamos finansuoti išlaidos ir taikomos taisyklės	Suma
Organizacinė parama	Tiesiogiai su projekto įgyvendinimu susijusios išlaidos, nepatenkančios į kitas išlaidų kategorijas.	100 EUR - Vienam darbuotojų mobilumo kursų ir mokymosi tikslais dalyviui

[118] Nacionalinė agentūra gali atlikti tam tikrus proporcinio koregavimo pakeitimus, kad būtų galima geriau suderinti skirtą dotaciją ir tikslinę veiklą, užtikrinti suderinamumą su patvirtintu „Erasmus“ planu, teikti tinkamą paramą prioritetinei veiklai, išlaikyti bent vieną kiekvienos rūšies ir kategorijos veiklos, pateiktos paraiškoje, dalyvį ir laikytis kvietimo teikti pasiūlymus taisyklių.

<table>
<tr><td></td><td>Pavyzdžiui, išlaidos, susijusios su: pasirengimu (pedagoginiu, tarpkultūriniu ir kt.), dalyvių kuravimu, stebėsena ir rėmimu mobilumo laikotarpiu, paslaugomis, priemonėmis ir įranga, reikalingomis projektų įgyvendinimui, virtualiesiems mišriosios veiklos komponentams, mokymosi rezultatų pripažinimu, dalijimusi rezultatais ir Europos Sąjungos finansavimo matomumu visuomenei.

Organizacinės paramos lėšomis dengiamos siunčiančiųjų ir priimančiųjų organizacijų išlaidos (išskyrus darbuotojų mobilumo kursų ir mokymosi tikslais atvejus). Dėl gautos dotacijos pasidalijimo susitars abi organizacijos.

Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį.

Lėšų skyrimo taisyklė: pagal dalyvių skaičių. Lydintys asmenys nėra mobilumo mokymosi tikslais veiklos dalyviai ir apskaičiuojant organizacinę paramą jie neskaičiuojami.</td><td>– Vienam kviestiniam ekspertui

– Vienam priimtam būsimam mokytojui ar pedagogui</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>125 EUR

– Vienam grupinio mobilumo veikloje dalyvaujančiam besimokančiam asmeniui</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>350 EUR; nuo 101-ojo dalyvio – 200 EUR vienam tos pačios rūšies veiklos dalyviui
– Vienam trumpalaikio suaugusių besimokančių asmenų mobilumo mokymosi tikslais programos dalyviui

– Vienam darbuotojų mobilumo darbo stebėjimo ir mokymo tikslais dalyviui</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>500 EUR
Vienam ilgalaikio suaugusių besimokančių asmenų mobilumo mokymosi tikslais programos dalyviui</td></tr>
<tr><td>Kelionės išlaidos</td><td>Parama dalyvių ir lydinčių asmenų išlaidoms kelionei iš kilmės vietos į veiklos vietą ir atgal padengti.

Jeigu kelionės atstumas mažesnis kaip 500 km, dalyvis paprastai keliauja mažataršėmis transporto priemonėmis.

Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį.

Lėšų skyrimo taisyklė: pagal kelionės atstumą ir dalyvių bei lydinčių asmenų skaičių.

Pareiškėjas turi nurodyti atstumą į vieną pusę skrendant lėktuvu nuo kilmės vietos iki veiklos vietos[119] naudodamas Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę[120].</td><td>
<table>
<tr><th>Kelionės atstumas</th><th>Ekologiška kelionė</th><th>Neekologiška kelionė</th></tr>
<tr><td>10–99 km</td><td>56 EUR</td><td>28 EUR</td></tr>
<tr><td>100–499 km</td><td>285 EUR</td><td>211 EUR</td></tr>
<tr><td>500–1999 km</td><td>417 EUR</td><td>309 EUR</td></tr>
<tr><td>2000–2999 km</td><td>535 EUR</td><td>395 EUR</td></tr>
<tr><td>3000–3999 km</td><td>785 EUR</td><td>580 EUR</td></tr>
<tr><td>4000–7999 km</td><td>1188 EUR</td><td>1188 EUR</td></tr>
<tr><td>8 000 km arba daugiau</td><td>1735 EUR</td><td>1735 EUR</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

[119] Pavyzdžiui, jeigu asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja veikloje Romoje (Italija), pareiškėjas apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1 365,28 km) ir pasirenka reikiamą kelionės atstumo intervalą (t. y. 500–1 999 km).

[120] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_lt.htm

<table>
<tr><td rowspan="4">Individuali parama</td><td rowspan="4">Dalyvių ir juos lydinčių asmenų[121] pragyvenimo išlaidoms vykdant veiklą padengti.

Prireikus: pragyvenimo išlaidoms gali būti priskiriamos išlaidos, susijusios su kelione prieš veiklą ir po jos – ne daugiau kaip dvi kelionės dienos dalyviams ir lydintiems asmenims, gaunantiems neekologiškos kelionės dotaciją, ir ne daugiau kaip šešios papildomos dienos dalyviams ir lydintiems asmenims, gaunantiems ekologiškos kelionės dotaciją.

Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį.

Lėšų skyrimo taisyklė: pagal asmenų skaičių, buvimo trukmę ir priimančiąją šalį[122].</td><td>Dalyvių kategorija</td><td>1 šalių grupė</td><td>2 šalių grupė</td><td>3 šalių grupė</td></tr>
<tr><td>Darbuotojai</td><td>107–191 EUR</td><td>95–169 EUR</td><td>84–148 EUR</td></tr>
<tr><td>Besimokantys asmenys</td><td>48–127 EUR</td><td>41–110 EUR</td><td>36–93 EUR</td></tr>
<tr><td colspan="4">Pirmiau nurodyti leidžiami bazinių normų už veiklos dieną intervalai. Atsižvelgdama į šiuos intervalus, nacionalinė agentūra nuspręs dėl tikslių bazinių normų, taikomų jų valdomiems projektams, ir paskelbs šią informaciją savo interneto svetainėje.

Bazinė norma mokama iki 14-tos veiklos dienos (įskaitant kelionės dienas). Nuo 15-os dienos mokėtina norma bus lygi 70 proc. bazinės normos. Mokėtinos normos bus apvalinamos iki artimiausio viso euro.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Įtraukties rėmimas</td><td>Organizacijų įtraukties rėmimas: išlaidos, susijusios su mažiau galimybių turinčių dalyvių mobilumo veiklos organizavimu.

Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį.

Lėšų skyrimo taisyklė: pagal mažiau galimybių turinčių dalyvių skaičių.</td><td colspan="4">125 EUR vienam dalyviui</td></tr>
<tr><td>Dalyvių įtraukties rėmimas: papildomos išlaidos, tiesiogiai susijusios su mažiau galimybių turinčiais dalyviais ir juos lydinčiais asmenimis (įskaitant pagrįstas kelionės ir pragyvenimo išlaidas, jeigu šiems dalyviams neprašyta dotacijos pagal biudžeto kategorijas „Kelionės išlaidos“ ir „Individuali parama“). Parama įtraukčiai taip pat gali būti teikiama mažiau galimybių turintiems darbuotojams, kurie yra lydintys asmenys arba dalyvauja parengiamajame vizite.</td><td colspan="4">100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų</td></tr>
</table>

[121] Lydintiems asmenims taikomi darbuotojams nustatyti tarifai. Išimtiniais atvejais, kai lydinčiam asmeniui užsienyje reikia praleisti daugiau kaip 60 dienų, parama papildomoms pragyvenimo išlaidoms nuo 61-os dienos padengti skiriama pagal biudžeto išlaidų kategoriją „Įtraukties rėmimas“.

[122] Priimančiųjų šalių grupės:

1 šalių grupė: Airija, Austrija, Belgija, Danija, Islandija, Italija, Lichtenšteinas, Liuksemburgas, Nyderlandai, Norvegija, Prancūzija, Suomija, Švedija, Vokietija

2 šalių grupė: Čekija, Estija, Graikija, Ispanija, Latvija, Kipras, Malta, Portugalija, Slovakija, Slovėnija

3 šalių grupė: Bulgarija, Kroatija, Lenkija, Lietuva, Rumunija, Serbija, Šiaurės Makedonija, Turkija, Vengrija.

	Finansavimo mechanizmas: realiosios išlaidos. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pareiškėjas turi pagrįsti prašymą ir jį turi patvirtinti nacionalinė agentūra.	
Parengiamieji vizitai	Kelionės ir pragyvenimo išlaidos, susijusios su dalyvavimu parengiamajame vizite. **Finansavimo mechanizmas:** vieneto įkainis. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pagal dalyvių skaičių.	680 EUR vienam dalyviui
Mokesčiai už mokslą	Lėšos, kuriomis padengiami registracijos mokesčiai, susiję su darbuotojų mobilumo formatu „Kursai ir mokymas“. **Finansavimo mechanizmas:** pagal vieneto įkainį. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pagal kursų trukmę.	80 EUR vienam dalyviui per dieną
Kalbinė parama	Išlaidos, susijusios su kalbų mokymosi medžiagos ir mokymo teikimu dalyviams, kuriems reikia gerinti kalbos, kuria bus studijuojama arba mokomasi. Kalbinė parama gali būti teikiama asmenims, dalyvaujantiems šių rūšių veikloje: darbo stebėjime, mokymo užduotyse, suaugusių besimokančių asmenų trumpalaikio mobilumo mokymosi tikslais veikloje ir ilgalaikio suaugusių besimokančių asmenų mobilumo mokymosi tikslais veikloje. Parama mokama tik jei dalyvis negali gauti internetinės kalbinės paramos dėl reikiamos kalbos ar lygio nebuvimo arba dėl tam tikrų kliūčių, su kuriomis susiduria mažiau galimybių turintys dalyviai. Pastaroji sąlyga netaikoma sustiprintam kalbos mokymui, teikiamam ilgalaikio suaugusių besimokančiųjų asmenų mobilumo mokymosi tikslais projektų dalyviams. **Finansavimo mechanizmas:** pagal vieneto įkainį. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pagal dalyvių skaičių.	150 EUR vienam dalyviui Be to, 150 EUR sustiprintam kalbos mokymui vienam ilgalaikio suaugusių besimokančiųjų asmenų mobilumo dalyviui
Išimtinės išlaidos	Išlaidos, susijusios su finansinės garantijos suteikimu, kai to prašo nacionalinė agentūra. Dalyvių ir juos lydinčių asmenų brangių kelionių išlaidos, kurių dėl geografinio atokumo ar kitų kliūčių negalima padengti pagal įprastą kategoriją „Kelionės išlaidos“. Jei skiriama išmoka išimtinėms brangios	**Finansinės garantijos išlaidos:** 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. **Brangių kelionių išlaidos:** 80 proc. tinkamų finansuoti kelionės išlaidų.

	kelionės išlaidoms padengti, ji skiriama vietoj vieneto įkainiais grindžiamos paramos kelionei. Vizos ir susijusios išlaidos, leidimų gyventi šalyje, skiepų, medicininių pažymų išlaidos. **Finansavimo mechanizmas:** realiosios išlaidos. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pareiškėjas turi pagrįsti prašymą ir jį turi patvirtinti nacionalinė agentūra. Brangios kelionės tarifai taikomi tais atvejais, kai taikant vieneto įkainį būtų padengta mažiau kaip 70 proc. dalyvio kelionės išlaidų.	**Vizos ir susijusios išlaidos, leidimų gyventi šalyje, skiepų, medicininių pažymų išlaidos:** 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.

MOBILUMAS MOKYMOSI TIKSLAIS JAUNIMO SRITYJE

Šiame Programos vadovo skirsnyje nurodomi pagrindiniai veiksmai pagal 1 pagrindinį veiksmą jaunimo srityje. Šiais veiksmais jaunimui ir su jaunimu dirbantiems asmenims teikiama neformaliojo ir savaiminio mokymosi galimybių.

Neformalusis ir savaiminis mokymasis jaunuoliams suteikia galimybę įgyti esminių gebėjimų, kurie prisideda prie jų asmeninio, socialinio ir edukacinio tobulėjimo, skatina juos aktyviai dalyvauti visuomenės gyvenime ir taip pagerina jų įsidarbinimo perspektyvas.

Dalyvaudami mobilumo mokymosi tikslais veikloje, su jaunimu dirbantys asmenys ugdo profesiniam tobulėjimui svarbius įgūdžius, skatina naują organizacinę praktiką ir apskritai gerina darbo su jaunimu kokybę.

Manoma, kad mokymosi veikla jaunimo srityje daro labai teigiamą poveikį ne tik jaunimui, bet ir dalyvaujančiosioms organizacijoms, bendruomenėms, kuriose vykdoma ši veikla, pačiam jaunimo sektoriui ir Europos ekonominiams ir socialiniams sektoriams apskritai. Remiami šie veiksmai:

- jaunimo mobilumas – jaunimo mainai;
- su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo projektai;
- jaunimo dalyvavimo veikla;
- „DiscoverEU“ įtraukties veiksmai.

KAIP NAUDOTIS ŠIOMIS GALIMYBĖMIS?

Paraiškas dėl finansavimo galima teikti dviem būdais:

- **standartiniais projektais** paraiškas teikiančioms organizacijoms ir neformaliosioms jaunimo grupėms suteikiama galimybė įgyvendinti vienos ar kelių rūšių jaunimo veiklą per 3–24 mėnesių laikotarpį. Standartiniai projektai yra geriausias pasirinkimas organizacijoms, pirmą kartą išbandančioms programą „Erasmus+“, arba toms, kurios nori įgyvendinti vienkartinį projektą ir (arba) organizuoti ribotą veiklą, arba
- **akredituotuose projektuose** gali dalyvauti tik „Erasmus“ akreditaciją jaunimo srityje turinčios organizacijos. Ši speciali finansavimo schema leidžia akredituotoms organizacijoms reguliariai gauti finansavimą mobilumo veiklai, kuria prisidedama prie laipsniško jų akreditavimo plano įgyvendinimo.

Organizacijos, norinčios reguliariai organizuoti mobilumo veiklą, gali teikti paraišką dėl „Erasmus“ akreditacijos. Daugiau informacijos apie akreditacijas žr. tolesnį skyrių apie „Erasmus“ akreditaciją jaunimo srityje.

Be to, organizacijos ir neformaliosios jaunimo grupės Programoje gali dalyvauti neteikdamos paraiškos, o prisijungdamos prie projekto kaip partnerės.

„ERASMUS“ AKREDITACIJA JAUNIMO SRITYJE

„Erasmus“ akreditacija – tai [123]priemonė, skirta organizacijoms, norinčioms dalyvauti tarpvalstybiniuose mainuose ir bendradarbiauti, ir ketinančioms vykdyti reguliarią mobilumo mokymosi tikslais veiklą.

„Erasmus“ akreditacija jaunimo srityje leidžia paprasčiau gauti finansavimą pagal 1 pagrindinį veiksmą „Mobilumas mokymosi tikslais jaunimo srityje“.

Pareiškėjai turės nustatyti savo projekto valdymo metodą, ilgalaikius tikslus ir planus, atsižvelgdami į veiklą, kuri bus finansuojama programos „Erasmus“ lėšomis. Suteikus „Erasmus“ akreditaciją jaunimo srityje patvirtinama, kad pareiškėjas taiko tinkamus ir veiksmingus procesus ir priemones, kad įgyvendintų numatytą kokybišką mobilumo mokymosi tikslais veiklą ir panaudotų ją jaunimo labui.

VEIKSMO TIKSLAI

„Erasmus“ akreditacija jaunimo srityje siekiama šių tikslų:

- puoselėti jaunimo asmeninį ir profesinį tobulėjimą vykdant mobilumo veiklą neformaliojo ir savaiminio mokymosi tikslais;
- suteikti daugiau galių jaunimui, skatinti aktyvų pilietiškumą ir dalyvavimą demokratiniame gyvenime;
- skatinti kokybišką darbą su jaunimu vietos, regioniniu, nacionaliniu, Europos ir tarptautiniu lygmenimis, didinant jaunimo reikalų srityje veikiančių organizacijų gebėjimus ir remiant su jaunimu dirbančių asmenų profesinį tobulėjimą;
- paremti Europos jaunimo įtrauktį ir įvairovę, tarpkultūrinį dialogą ir tokias vertybes kaip solidarumas, lygios galimybės ir žmogaus teisės.

ATRINKTŲ PAREIŠKĖJŲ GALIMYBĖS GAUTI FINANSAVIMĄ

„Erasmus“ akreditacijos jaunimo srityje turėtojams bus paprasčiau gauti finansavimą pagal 1 pagrindinį veiksmą jaunimo srityje:

- jaunimo mobilumo projektai – jaunimo mainai;
- su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo projektai.

Metinis kvietimas teikti paraišką dėl akredituotų projektų finansavimo pristatomas skirsnyje „Mobilumo galimybės „Erasmus“ akredituotoms organizacijoms, veikiančioms jaunimo srityje“.

[123] Didžioji šio veiksmo biudžeto dalis skiriama tarpvalstybinei veiklai, kurioje dalyvauja ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių organizacijos ir dalyviai, remti. Tačiau iki 25 proc. turimo biudžeto gali būti naudojama mobilumo veiklai finansuoti, įskaitant organizacijas ir dalyvius iš ES kaimyninių trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės (1–4 regionai; žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“).

[124] Didžioji šio veiksmo biudžeto dalis skiriama tarpvalstybinei veiklai, kurioje dalyvauja ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių organizacijos ir dalyviai, remti. Tačiau iki 25 proc. turimo biudžeto gali būti naudojama mobilumo veiklai finansuoti, įskaitant organizacijas ir dalyvius iš ES kaimyninių trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės (1–4 regionai; žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“).

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kas gali teikti paraišką?	Paraiškas gali teikti šios organizacijos: • ne pelno organizacija, asociacija, NVO; Europos jaunimo NVO; vietos, regioninio ar nacionalinio lygmens viešoji įstaiga; socialinė įmonė; pelno siekianti organizacija, veikianti įmonių socialinės atsakomybės srityje. Paraišką teikiančios organizacijos turi būti įsteigtos ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Paraišką teikiančios organizacijos turi būti teisiškai įsisteigusios likus ne mažiau kaip dvejiems metams iki paraiškos pateikimo termino ir turėti atitinkamos patirties įgyvendinant veiklą jaunimo srityje.
Kam teikti paraišką?	Paraiškos turi būti teikiamos šalies, kurioje įsteigta paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai.
Paraiškos pateikimo terminas	**Spalio 1 d. 12:00:00 (vidurdienis Briuselio laiku)**
„Erasmus“ kokybės standartai jaunimo reikalų srityje	Pareiškėjai, norintys gauti „Erasmus“ akreditaciją jaunimo srityje, turi laikytis „Erasmus“ kokybės standartų jaunimo reikalų srityje, pateiktų svetainėje „Europa“: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/erasmus-quality-standards-mobility-projects-youth

ATRANKOS KRITERIJAI

Pareiškėjai turi turėti pakankamai veiklos ir finansinių pajėgumų siūlomam veiklos planui įgyvendinti, įskaitant bent dvejų metų atitinkamą veiklos jaunimo reikalų srityje patirtį.

Daugiau informacijos apie bendruosius veiklos pajėgumo kriterijus ir šiuos specialius reikalavimus paraišką dėl akreditacijos teikiantiems subjektams, žr. šio vadovo C dalį.

ATMETIMO KRITERIJAI

Pareiškėjai turi pateikti pasirašytą sąžiningumo deklaraciją, kuria patvirtinama, kad jie nėra patekę į jokią su šio vadovo C dalyje išvardytais atmetimo kriterijais susijusią situaciją, kad pateiktoje paraiškoje yra originalus jų parengtas turinys ir už paraiškos parengimą nebuvo sumokėta jokiai kitai organizacijai ar organizacijai nepriklausantiems asmenims.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Pasiūlymų kokybė bus vertinama balais iš 100 galimų, vadovaujantis toliau nurodytais kriterijais ir balais. Kad būtų svarstoma galimybė skirti dotaciją, paraiškų įvertinimas turi atitikti šias ribines vertes:

- jos turi būti įvertintos bent 70 balų iš 100 ir
- bent puse didžiausio galimo balų skaičiaus kiekvienoje iš trijų dotacijos skyrimo kriterijų kategorijų.

Aktualumas (daugiausia 20 balų)	Organizacijos veiklos jaunimo reikalų srityje aktualumas ir kokiu mastu veiklos tikslai atitinka: • organizacijos tikslus ir principus; • organizacijos tikslines grupes; • organizacijos įprastinę veiklą; • organizacijos patirtį jaunimo reikalų srityje. Kokiu mastu pasiūlymas aktualus siekiant gerbti ir skatinti bendras ES vertybes, pavyzdžiui, pagarbą žmogaus orumui, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms, taip pat kovoti su bet kokia diskriminacija.
Strateginis vystymasis (daugiausia 40 balų)	Kokiu mastu: • nustatyti tikslai yra aktualūs ir dera su veiksmo tikslais bei prisideda prie ES jaunimo strategijos; • planuojama veikla yra tinkama nustatytoms reikmėms tenkinti ir tikslams siekti; planuojama veikla teikia realios naudos organizacijai, dalyviams, kitoms dalyvaujančioms organizacijoms ir gali daryti potencialiai didesnę poveikį (pavyzdžiui, vietos, regioniniu, nacionaliniu ir tarptautiniu lygmeniu); • tikslai ir planuojama veikla yra integruoti į kasdienį organizacijos darbą ir veiklą; • organizacija prisideda prie įtraukties ir įvairovės strategijos; • organizacija į savo veiklą yra integravusi vieną ar daugiau pagrindinių principų (tokių kaip aplinkos tvarumas ir atsakomybė, aktyvus dalyvavimas „Erasmus“ organizacijų tinkle, virtualieji komponentai).
Valdymo ir koordinavimo kokybė	Kokiu mastu: • tikslai, veikla ir planuojami rezultatai yra aiškūs ir realistiški, atsižvelgiant į pareiškėjo žmogiškuosius išteklius ir vidaus struktūrą;

(daugiausia 40 balų)	• partnerystė yra subalansuota ir efektyvi ir, jei reikia, tinkama pritraukti naujų ir mažiau patyrusių organizacijų; • nustatytos tinkamos veiklos kokybės, dalyvių saugumo ir saugos užtikrinimo priemonės; • taikomas aktyvaus jaunimo įtraukimo ir dalyvių dalyvavimo visais planuojamos veiklos etapais principas; • taikomos tinkamos priemonės tvirtam mokymosi aspektui užtikrinti, įskaitant svarstymų rėmimą, mokymosi rezultatų nustatymą ir dokumentavimą; • taikomi tinkami ir veiksmingi metodai, kuriais vertinama organizacijos pažanga siekiant tikslų (stebėsena ir vertinimas) ir valdoma rizika; • priemonės, kuriomis siekiama dalytis projekto rezultatais dalyvaujančiose organizacijose ir už jų ribų, yra tinkamos ir veiksmingos.

DIDŽIAUSIAS SKIRIAMŲ „ERASMUS“ AKREDITACIJŲ JAUNIMO SRITYJE SKAIČIUS

Šalyse, kuriose esama didelio susidomėjimo „Erasmus“ akreditacijomis jaunimo srityje, nacionalinė agentūra gali nustatyti didžiausią skirtinų akreditacijų skaičių. Šis sprendimas bus paskelbtas nacionalinės agentūros interneto svetainėje kartu su šiuo kvietimu.

Jei nacionalinė agentūra nenustato didžiausio galimo patvirtintų akreditacijų skaičiaus, bus patvirtintos visos paraiškos, atitinkančios šiame kvietime nustatytus kriterijus.

Jei nacionalinė agentūra nustato didžiausią galimą patvirtintų akreditacijų skaičių, sudaromas būtiniausius dotacijos paskyrimo kriterijus atitinkančių paraiškų prioritetinis sąrašas. Akreditacijos bus teikiamos pradedant nuo didžiausią balų skaičių surinkusių paraiškų ir jų bus suteikta ne daugiau nei didžiausias nustatytas akreditacijų skaičius. Jei daugiau nei vienai paraiškai bus skirtas toks pat balų skaičius kaip ir paskutinei paraiškai, kuriai suteikta akreditacija, didžiausias suteiktų akreditacijų skaičius bus padidintas, kad būtų įtrauktos visos paraiškos, surinkusios tiek pat balų.

GALIOJIMAS

„Erasmus“ akreditacija jaunimo srityje suteikiama visam programavimo laikotarpiui iki 2027 m., kuriuo bus nuolat stebima ir vertinama, ar laikomasi akreditavimo reikalavimų ir nacionalinės agentūros nurodymų. Siekiant užtikrinti realistišką planavimą, pateiktas veiklos planas galėtų apimti trejų – ketverių metų laikotarpį ir bus reguliariai atnaujinamas.

Jei „Erasmus“ akreditacija bus reikalinga norint dalyvauti kokioje nors veikloje po 2021–2027 m. programavimo laikotarpio, nacionalinė agentūra gali pratęsti akreditacijos galiojimą Europos Komisijos nustatytomis sąlygomis. Jei akreditacija nepratęsiama, projektai, kuriems anksčiau buvo suteikta dotacija, gali būti toliau įgyvendinami po 2027 m. gruodžio 31 d. iki atitinkamų susitarimų dėl dotacijų galiojimo pabaigos.

Akreditacija gali būti bet kada panaikinta, jei organizacijos nebelieka arba jei tam pritaria nacionalinė agentūra ir akredituota organizacija. Nacionalinė agentūra gali vienašališkai nutraukti akreditacijos galiojimą, laikydamasi sąlygų, aprašytų skirsnyje „Ataskaitų teikimas, stebėsena ir kokybės užtikrinimas“. Akredituota organizacija gali vienašališkai nutraukti akreditacijos galiojimą tik tuo atveju, jei ne mažiau kaip trejus metus iš eilės akreditacija nebuvo naudojama akredituotų mobilumo projektų paraiškoms teikti.

NEPERLEIDŽIAMUMAS

Akreditacija negali būti perkelta iš vienos organizacijos į kitą. Išimties tvarka, jei akredituotos organizacijos struktūra pasikeičia (pavyzdžiui, ji yra padalijama, sujungiama, pasikeičia juridinis asmuo, statutas ar nuosavybė), nacionalinė agentūra, gavusi pagrįstą prašymą, gali perduoti akreditaciją vienai ją pakeisiančiai organizacijai.

ATAISKAITŲ TEIKIMAS, STEBĖSENA IR KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS

Baigiamosios ataskaitos, teikiamos kiekvienos dotacijos sutarties laikotarpio pabaigoje	Kiekvienos dotacijos sutarties, patvirtintos pagal „Erasmus“ akreditaciją jaunimo srityje, laikotarpio pabaigoje akredituota organizacija pateiks galutinę įvykdytos veiklos ir pasiektų tikslų ataskaitą, kaip nurodyta taikomoje dotacijos sutartyje.
Akreditavimo ataskaita	Bent vieną kartą akreditacijos įgyvendinimo laikotarpiu organizacijos turės: • pateikti tikslų siekimo pažangos ataskaitą; • pateikti ataskaitą, kaip užtikrinami „Erasmus“ kokybės standartai jaunimo reikalų srityje; • atnaujinti savo veiklos planą. Nacionalinė agentūra gali nuspręsti prašyti tuo pačiu metu arba atskirai pateikti pažangos ataskaitą dėl įvairių pirmiau išvardytų elementų. Nacionalinė agentūra gali nuspręsti vietoj tikslų siekimo ir „Erasmus“ kokybės standartų jaunimo reikalų srityje ataskaitų vykti stebėsenos vizito. Remdamasi akredituotos organizacijos veiklos rezultatais, gautais atlikus ataskaitų teikimo, stebėsenos ir kokybės užtikrinimo patikrinimus, arba dėl reikšmingų pokyčių organizacijoje, nacionalinė agentūra gali keisti pažangos ataskaitų skaičių ir teikimo tvarkaraštį. Be to, akredituotos organizacijos gali savanoriškai prašyti atnaujinti akreditaciją. Ar toks atnaujinimas yra pagrįstas ir priimtinas, sprendžia nacionalinė agentūra, atsižvelgusi į organizacijos argumentus.
Stebėsena ir patikrinimai	Nacionalinė agentūra gali organizuoti stebėsenos vizitus, oficialius patikrinimus ar kitą veiklą, kad galėtų stebėti akredituotų organizacijų pažangą ir veiklos rezultatus, įvertinti, ar laikomasi sutartų kokybės standartų, ir teikti paramą. Oficialūs patikrinimai gali būti dokumentų patikrinimai arba vizitai į organizaciją ir bet kokias kitas patalpas, kuriose yra ar buvo vykdoma atitinkama veikla. Nacionalinė agentūra gali prašyti kitų šalių nacionalinių agentūrų ar išorės ekspertų pagalbos, kad jie patikrintų ir stebėtų ten vykdomą veiklą.

KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS

Gavusi ataskaitą arba atlikusi stebėseną, nacionalinė agentūra pateiks atsiliepimus akredituotai organizacijai. Nacionalinė agentūra akredituotai organizacijai taip pat gali pateikti privalomo ar rekomendacinio pobūdžio nurodymus, kaip pagerinti veiklos rezultatus.

TAISOMOSIOS PRIEMONĖS

Naujai akredituotų pareiškėjų ar didelės rizikos organizacijų atveju arba jeigu nesilaikoma nacionalinės agentūros nurodymų ir terminų, jeigu atlikus ataskaitų teikimo, stebėsenos ir kokybės užtikrinimo patikrinimus nustatomi labai prasti veiklos

rezultatai arba Programos taisyklių pažeidimai (taip pat vykdant kitą veiklą), nacionalinė agentūra gali imtis toliau nurodytų taisomųjų priemonių.

- Stebėjimas. Nacionalinė agentūra gali apriboti finansavimą, kurį akredituota organizacija gali prašyti skirti veiklai, kuriai vykdyti būtina „Erasmus“ akreditacija. Naujai akredituotos organizacijos gali būti stebimos, jei vertinant veiklos pajėgumus nustatomas nekokybiško įgyvendinimo pavojus.

- Sustabdymas. Organizacijos, kurių akreditacija sustabdyta, negali prašyti finansavimo veiklai, kuriai vykdyti būtina „Erasmus“ akreditacija. Nacionalinė agentūra taip pat gali nutraukti tam tikras arba visas galiojančias dotacijų sutartis, sudarytas pagal akreditaciją, kuri buvo sustabdyta.

Stebėjimo arba sustabdymo laikotarpis truks tol, kol nacionalinė agentūra nustatys, kad vėl laikomasi kvietime nustatytų sąlygų ir kokybės reikalavimų ir kad akredituota organizacija pašalino prastų veiklos rezultatų pavojų.

Organizacijos, kurių akreditacijos veikla sustabdyta arba kurios yra stebimos, negali teikti paraiškos dėl naujos akreditacijos.

Jeigu ir toliau nesilaikoma nacionalinės agentūros nurodymų ir terminų, veiklos rezultatai labai prasti arba pakartotinai ar rimtai pažeidžiamos Programos taisyklės (taip pat vykdant kitą veiklą), nacionalinė agentūra gali nutraukti akreditaciją.

Akreditacija taip pat gali būti bet kada panaikinta, jei organizacijos nebelieka arba jei tam pritaria nacionalinė agentūra ir akredituota organizacija. Nacionalinė agentūra arba akredituota organizacija gali vienašališkai nutraukti akreditaciją, jei ne mažiau kaip trejus metus iš eilės po tos akreditacijos gavimo nebuvo pateikta paraiškų dėl finansavimo.

MOBILUMO GALIMYBĖS „ERASMUS“ AKREDITUOTOMS ORGANIZACIJOMS, VEIKIANČIOMS JAUNIMO SRITYJE

Akredituotoms organizacijoms teikti paraiškas dėl jaunimo mobilumo veiklos finansavimo yra paprasčiau. Paraiškos grindžiamos anksčiau patvirtintu akreditavimo veiklos planu, todėl išsamaus planuojamos veiklos sąrašo ir aprašymo nereikia. Vietoj to paraiškose daugiausia dėmesio skiriama veiklos, kurią reikia įgyvendinti, rūšių skaičiaus ir dalyvių skaičiaus nustatymui.

Mobilumo veikla, kuri turi būti įgyvendinama pagal šį veiksmą[124], turi atitikti minimalius reikalavimus, nustatytus kiekvienai veiklos rūšiai atitinkamuose šio vadovo skirsniuose.

Akredituotos organizacijos įsipareigoja laikytis „Erasmus“ kokybės standartų jaunimo reikalų srityje ir vykdyti kokybišką jaunimo mobilumo veiklą.

Akredituotos jaunimo organizacijos negali gauti finansavimo pagal standartinius jaunimo mainų ir su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo projektus. Tačiau šiuose projektuose jie gali atlikti partnerių vaidmenį.

TINKAMUMO KRITERIJAI

Toliau pateikti tinkamumo kriterijai taikomi dotacijos paraiškoms.

Kas gali teikti paraišką?	Bet kuri organizacija, projekto pradžios dieną turinti galiojančią „Erasmus“ akreditaciją jaunimo srityje.

[124] Didžioji šio veiksmo biudžeto dalis skiriama tarpvalstybinei veiklai, kurioje dalyvauja ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių organizacijos ir dalyviai, remti. Tačiau iki 25 proc. turimo biudžeto gali būti naudojama mobilumo veiklai finansuoti, įskaitant organizacijas ir dalyvius iš ES kaimyninių trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės (1–4 regionai; žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“).

Reikalavimus atitinkanti veikla	• Jaunimo mainai • Su jaunimu dirbančių asmenų profesinio tobulėjimo veikla Papildomai gali būti vykdoma ši veikla: • Parengiamieji vizitai • Sistemos kūrimo ir informavimo veikla (tik su jaunimu dirbančių asmenų profesinio tobulėjimo veiklos atveju) Kiekvienos iš šių veiklos rūšių aprašymas ir tinkamumo kriterijai apibrėžti atitinkamuose šio vadovo skirsniuose.
Projekto trukmė	Visų akredituotų projektų pradinė trukmė bus 15 mėnesių. Po 12 mėnesių visi dotacijos gavėjai turės galimybę pratęsti savo projektą ne daugiau kaip 24 mėnesiais.
Kam teikti paraišką?	Šalies, kurioje įsteigta paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki: • **vasario 12 d. 12:00:00 (vidurdienio Briuselio laiku)**, kai prašoma skirti dotaciją projektams, prasidedantiems tų pačių metų birželio 1 d.
Kaip teikti paraišką?	Dėl išsamesnės informacijos, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalį.
Kiti minimalūs reikalavimai	Akredituotai organizacijai pagal vieną kvietimą (per metus) leidžiama teikti tik vieną paraišką dėl vieno projekto.

BIUDŽETO PASKIRSTYMAS

Skiriama dotacijos suma priklausys nuo kelių aspektų:

- bendro biudžeto, skirto akredituotų pareiškėjų finansavimui,
- planuojamos veiklos,
- mažiausios ir didžiausios dotacijos sumos,
- šių finansavimo kriterijų: finansinių rezultatų, kokybinių veiklos rezultatų, politikos prioritetų ir veiklos teminių sričių bei geografinės pusiausvyros (jei šį kriterijų taiko nacionalinė agentūra).

Išsamias bazinės ir didžiausios dotacijų paskirstymo taisykles, balų skaičių pagal paskirstymo kriterijus, kiekvieno kriterijaus koeficientą, paskirstymo metodą ir bendrą akredituotiems projektams skirtą biudžetą nacionalinė agentūra paskelbs iki kvietimo teikti pasiūlymus galutinio termino.

JAUNIMO MOBILUMO PROJEKTAI. JAUNIMO MAINAI

Pagal šį veiksmą[125] organizacijos ir neformaliosios jaunimo grupės gali gauti paramą projektams, pagal kuriuos įvairių šalių jaunimas gali dalyvauti mainuose ir mokytis už savo oficialios švietimo sistemos ribų.

VEIKSMO TIKSLAI

Pagal programą „Erasmus+“ remiamas jaunimo mobilumas neformaliojo mokymosi tikslais, šiuo tikslu vykdant jaunimo mainus, siekiant įtraukti ir įgalinti jaunuolius, kad jie taptų aktyviais piliečiais ir prisijungtų prie Europos projekto, taip pat padėti jiems įgyti gyvenime ir profesinėje ateityje svarbių gebėjimų ir toliau juos ugdyti.

Kalbant konkrečiau, jaunimo mainais siekiama:

- skatinti tarpkultūrinį dialogą, mokymąsi ir buvimą europiečiu;
- ugdyti jaunimo įgūdžius ir formuoti požiūrį;
- stiprinti Europos vertybes ir griauti išankstines nuostatas ir stereotipus;
- didinti informuotumą socialiniu požiūriu svarbiomis temomis ir taip skatinti įsitraukti į visuomenės gyvenimą bei aktyviai dalyvauti demokratiniame gyvenime.

Šioje veikloje gali dalyvauti visi jaunuoliai, itin daug dėmesio skiriant tiems, kurie turi mažiau galimybių.

POLITINĖS APLINKYBĖS

2019–2027 m. Europos Sąjungos jaunimo strategija yra ES bendradarbiavimo jaunimo srityje sistema, grindžiama 2018 m. Tarybos rezoliucija[126]. Strategija skatinamas jaunimo dalyvavimas demokratiniame gyvenime, remiamas socialinis ir pilietinis įsitraukimas ir siekiama užtikrinti, kad visi jaunuoliai turėtų reikiamų išteklių dalyvauti visuomenės gyvenime. Į ES jaunimo strategiją įtraukta 11 Europos jaunimo tikslų, kuriais nustatomos tarpsektorinės sritys, turinčios įtakos jaunimo gyvenimui.

Pagal siekį „Susieti“ ES jaunimo strategija palengvinami jaunimo ryšiai ir keitimasis patirtimi kaip pagrindiniai būsimos ES raidos veiksniai. Puoselėti šias sąsajas geriausia įvairių formų mobilumu, pavyzdžiui, jaunimo mainais ir „DiscoverEU“. Pagal siekį „Įtraukti“ strategija palengvinamas jaunimo dalyvavimas, pavyzdžiui, vykdant jaunimo dalyvavimo veiklą ir ES jaunimo dialogą. Pagal siekį „Įgalinti“ sudaromos palankesnės sąlygos kokybiškam darbui su jaunimu, pavyzdžiui, pasitelkiant su jaunimu dirbančių asmenų judumą ir bendradarbiavimą, mokymą ir tinklų kūrimą.

Visų formatų ir sektorių projektai ir veikla gali remtis ES jaunimo strategijomis ir prie jų prisidėti. Tai galima padaryti nustatant, ar ir kaip projektas padeda įgyvendinti:

- Europos jaunimo tikslus[127];
- ES darbo su jaunimu politiką[128,129];
- ES judumo mokymosi tikslais politiką[130,131];

---

[125] Didžioji šio veiksmo biudžeto dalis skiriama tarpvalstybinei veiklai, kurioje dalyvauja ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių organizacijos ir dalyviai, remti. Tačiau iki 25 proc. turimo biudžeto gali būti naudojama mobilumo veiklai finansuoti, įskaitant organizacijas ir dalyvius iš ES kaimyninių trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės (1–4 regionai; žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“).

[126] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2018.456.01.0001.01.ENG&toc=OJ%3AC%3A2018%3A456%3AFULL

[127] https://youth.europa.eu/strategy/european-youth-goals_lt

[128] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=uriserv:OJ.C_.2020.415.01.0001.01.LIT

[129] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:C_202403526

[130] https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/3364

[131] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A32022H0411%2801%29

- Europos jaunimo metų tęstinumą[132].

Dėl paramos, susijusios su projektų susiejimu su ES jaunimo strategija, kreipkitės į savo nacionalinę agentūrą arba SALTO metodinius centrus.

Europos Sąjungos jaunimo strategiją galima rasti adresu: https://youth.europa.eu/strategy_en.

Teminės strategijos jaunimo srityje

Programa „Erasmus+“ siekiama skatinti jaunimo dalyvavimą, didinti neformaliojo ir savaiminio mokymosi procesų kokybę ir plėtoti kokybišką darbą su jaunimu. Paramą šiose srityse galima gauti per konkrečias temines strategijas, tokias kaip Jaunimo dalyvavimo strategija, „Youthpass“ ir Europos mokymo strategija[133].

VEIKLOS APRAŠYMAS

Jaunimo mainai

Jaunimo mainai – tai ne mažiau kaip dviejų skirtingų šalių jaunimo grupių susitikimai. Susirinkę jaunuoliai per trumpą laiką drauge įgyvendina neformaliojo mokymosi programą (praktinių seminarų, praktinių užduočių, diskusijų, vaidmenų žaidimų, vaidinimo, veiklos gryname ore ir kitokį derinį) juos dominančia tema, atsižvelgdami į Europos jaunimo tikslus[134]. Mokymosi laikotarpis apima planavimo laikotarpį prieš teikiant paraišką, pasirengimo etapą prieš mainus, vertinimą ir tolesnę susijusią veiklą mainams pasibaigus.

Reikalavimų jaunimo mainų dotacijoms gauti neatitinka tokia veikla: akademinės pažintinės kelionės; mainų veikla, kuria siekiama pelno; mainų veikla, kurią galima priskirti turizmui; festivaliai; atostogų kelionės; gastrolės, teisės aktais numatyti posėdžiai, suaugusiųjų rengiami mokymo kursai jaunimui.

Parengiamieji vizitai

Vykdant jaunimo mainus į projektus taip pat galėtų būti įtraukti parengiamieji vizitai. Parengiamaisiais vizitais siekiama užtikrinti kokybišką veiklą palengvinant administracines procedūras ir joms pasiruošiant, stiprinant pasitikėjimą ir supratimą, užmezgant tvirtus partnerystės ryšius tarp organizacijų ir dalyvių. Kai jaunimo mainuose dalyvauja mažiau galimybių turintys jaunuoliai, parengiamasis vizitas turėtų padėti užtikrinti, kad būtų patenkinti specialūs tų dalyvių poreikiai. Su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo veiklos parengiamasis vizitas vykdomas iki veiklos pradžios vienos iš priimančiųjų organizacijų šalyje.

[132] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2024:1:FIN

[133] STRATEGIJAS RASITE TOLIAU NURODYTAIS ADRESAIS. HTTPS://WWW.SALTO-YOUTH.NET/

[134] Europos jaunimo tikslai buvo parengti pagal ES jaunimo strategiją. Remiantis šiais tikslais, nustatomos tarpsektorinės sritys, turinčios įtakos jaunimo gyvenimui, ir nurodomi uždaviniai. https://youth.europa.eu/strategy/european-youth-goals_lt

PROJEKTO RENGIMAS

Projektą įgyvendina bent dvi organizacijos. Visas dalyvaujančiąsias organizacijas reikia nustatyti paraiškos teikimo etape, nes tvirta partnerystė yra esminė projekto kokybiško įgyvendinimo sąlyga. Siekiant užtikrinti, kad dalyvaujančios organizacijos gautų naudos iš dalyvavimo, projektas turėtų būti aktualus reguliariam organizacijų darbui su jaunimu ir atitikti jų tikslus bei poreikius. Dalyvaujančiosios organizacijos atlieka siunčiančiųjų ir (arba) priimančiųjų (t. y. tų, kuriose vykdoma veikla) dalyvių vaidmenį. Viena iš organizacijų taip pat imasi koordinatorės vaidmens ir partnerystės vardu teikia paraišką dėl finansavimo.

Projektą sudaro keturi etapai – planavimo, parengiamosios veiklos, įgyvendinimo ir tolesnės susijusios veiklos. Dalyvaujančiosios organizacijos ir projekto veikloje dalyvaujantis jaunimas turėtų išplėsti savo mokymosi patirtį aktyviai įsitraukdami į visus etapus:

- **planavimo**: nustatyti poreikius, tikslus, mokymosi rezultatus, veiklos formatus, parengti darbo programą, veiklos tvarkaraštį ir t. t. prieš pateikiant paraišką;
- **parengiamosios veiklos**: praktinis organizavimas, susitarimai su partneriais, kalbinis, kultūrinis, su mokymusi ir su užduotimis susijęs dalyvių parengimas prieš išvykimą ir t. t.;
- veiklos **įgyvendinimo**;
- **tolesnė susijusi veikla:** veiklos vertinimas, dalyvių mokymosi rezultatų nustatymas ir dokumentavimas, taip pat – projekto rezultatų sklaida ir panaudojimas.

Vykdant kokybiškus jaunimo mainus:

- pasikliaujama aktyviu jaunimo ir dalyvaujančiųjų organizacijų įsitraukimu į veiklą; jie abu turėtų aktyviai dalyvauti visuose keturiuose projekto etapuose, taip išplėsdami savo mokymosi ir tobulėjimo patirtį;
- įtraukiamos įvairios dalyvių grupės ir remiamasi šia įvairove;
- remiamasi aiškiai nustatytais jaunų dalyvių poreikiais;
- užtikrinama, kad dalyvių neformaliojo ir savaiminio mokymosi rezultatai būtų tinkamai nustatomi ir dokumentuojami;
- dalyviai raginami apmąstyti Europos temas ir vertybes.

Mokymosi procesas

Norint parengti su neformaliuoju mokymusi susijusius jaunimo mainus, reikia iš anksto numatyti bent dalį pageidaujamų mokymosi rezultatų, kad būtų užtikrintos tinkamos mokymosi galimybės. Projekto veikloje dalyvaujantis jaunimas turėtų padėti nustatyti savo poreikius ir mokymosi procesą, kuriame nori dalyvauti ar kurį nori plėtoti dalyvaudami jaunimo mainuose.

Dalyviai taip pat turėtų kuo aktyviau dalyvauti rengiant ir plėtojant veiklą (rengiant programą, darbo metodus ir apibrėžiant užduočių paskirstymą) ir apsvarstyti, kaip pasirengti kuo geresniam mokymuisi ir asmeniniam tobulėjimui, kuris būtų užtikrinamas vykdant mainus.

Pasibaigus pagrindinei veiklai, dalyviai turėtų būti raginami pateikti atsiliepimus apie veiklą, apmąstyti, ką išmoko ir kaip gali pasinaudoti šiais mokymosi rezultatais. Be to, dalyviai turėtų apsvarstyti galimą tolesnę susijusią veiklą. Tai galima daryti individualiai ir, kai įmanoma, grupėje.

Organizacijos turėtų remti mokymosi procesą, mokymosi rezultatų nustatymą ir dokumentavimą, visų pirma per „Youthpass“.

„Erasmus“ kokybės standartai jaunimo reikalų srityje

Įgyvendinant visus pagal šį veiksmą remiamus projektus turi būti laikomasi „Erasmus“ kokybės standartų jaunimo reikalų srityje, kad mobilumo mokymosi tikslais veikla būtų kokybiška. „Erasmus“ kokybės standartai jaunimo reikalų srityje apima pagrindinius veiklos principus, taip pat konkrečią projekto užduočių įgyvendinimo praktiką, pavyzdžiui, dalyvių atranką ir

parengimą, mokymosi rezultatų nustatymą, vertinimą ir pripažinimą, dalijimąsi projekto rezultatais ir t. t. „Erasmus“ kokybės standartai jaunimo reikalų srityje pateikiami adresu https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-youth_lt.

Dalyvių apsauga ir saugumas

Jaunimo mainuose dalyvauja ir grupių lyderiai. Grupių lyderiai stebi dalyvius ir teikia jiems paramą, kad vykdant pagrindinę veiklą būtų užtikrintas kokybiško mokymosi procesas. Jie taip pat sudaro sąlygas saugiai, pagarbiai ir nediskriminacinei aplinkai ir projekto dalyvių apsaugai. Planuojant ir rengiant jaunimo mainus, turėtų būti sprendžiamas dalyvių apsaugos ir saugumo klausimas ir numatytos visos būtinos rizikos prevencijos ir (arba) mažinimo priemonės.

HORIZONTALIEJI ASPEKTAI

Rengiant mobilumo projektą turi būti atsižvelgiama į toliau nurodytus horizontaliuosius aspektus.

Įtrauktis ir įvairovė

Pagal programą „Erasmus+“ siekiama skatinti lygias galimybes ir didinti prieinamumą, įtrauktį ir teisingumą vykdant visus veiksmus. Pagal šį veiksmą paramą gaunančios organizacijos turėtų parengti prieinamą ir įtraukią projektų veiklą, atsižvelgdamos į mažiau galimybių turinčių dalyvių nuomonę ir įtraukdamos juos į sprendimų priėmimo procesą.

Jaunimo mainai yra ypač tinkami mažiau galimybių turintiems jaunuoliams įtraukti, nes:

- grupinis mobilumas suteikia ne tik tarptautinio mobilumo patirties, bet ir saugumo jausmą;
- kadangi jaunimo mainai trunka palyginti neilgai, į juos tikslinga įtraukti mažiau galimybių turinčius jaunuolius;
- vietos dalyvių dalyvavimas palengvina pirmąjį dalyvavimą Europos projektuose.

Jaunimo mainai taip pat tinka darbui, susijusiam su įtrauktimi ir įvairove kaip projekto tema, pavyzdžiui, remiant kovą su stereotipais, skatinant tarpusavio supratimą, toleranciją ir nediskriminavimą. Visas projektas turėtų būti grindžiamas sąmoningu įtraukties ir įvairovės traktavimu. Į šiuos aspektus turėtų būti atsižvelgiama planuojant, vykdant parengiamąją veiklą, įgyvendinant ir vykdant tolesnę susijusią veiklą.

Aplinkos tvarumas

Jaunimo mainais turėtų būti skatinamas aplinkos požiūriu tvarus ir atsakingas dalyvių elgesys, didinant informuotumą apie tai, kaip svarbu imtis veiksmų, kad būtų mažinamas arba kompensuojamas mobilumo veiklos poveikis aplinkai. Jaunimo mainai turėtų būti kuriami ir įgyvendinami atsižvelgiant į aplinkos apsaugą, pavyzdžiui, integruojant tvarią praktiką, kaip antai daugkartinio naudojimo ar ekologiškų medžiagų pasirinkimą, atliekų mažinimą ir perdirbimą, tvarias transporto priemones.

Skaitmeninė transformacija jaunimo srityje

Pagal programą „Erasmus+“ visoms dalyvaujančiosioms organizacijoms padedama diegti ir naudoti skaitmenines priemones ir mokymosi metodus fizinei veiklai papildyti, organizacijų partnerių bendradarbiavimui stiprinti ir jų vykdomos veiklos kokybei gerinti. Skatinama naudoti skaitmeninius ir internetinius elementus, kad mažiau galimybių turintiems jaunuoliams būtų lengviau dalyvauti veikloje. Įgyvendinant Programos projektus ir veiklą, kuriais siekiama pagerinti skaitmeninius įgūdžius, skatinti skaitmeninį raštingumą ir (arba) ugdyti supratimą apie skaitmeninių technologijų keliamus pavojus ir teikiamas galimybes galima pakeisti mąstyseną ir prisidėti prie jaunimo veiklos skaitmenizacijos ir mišrumo plėtotės.

Atsižvelgiant į veiklos turinį ir tikslus, į mobilumo veiklą mokymosi tikslais galima įtraukti skaitmeninių gebėjimų ugdymą ir skaitmeninių klausimų išmanymą bei naujųjų technologijų naudojimą.

Nacionalinės agentūros, vykdydamos mokymo ir bendradarbiavimo veiklą, siūlo įvairias mokymo galimybes su jaunimu dirbantiems asmenims ir jaunimo lyderiams, be kita ko, susijusias su parama skaitmeninei transformacijai jaunimo srityje. Šie pasiūlymai skelbiami Europos mokymo kalendoriuje: https://www.salto-youth.net/tools/european-training-calendar/. Įkvėpimo šaltiniu taip pat gali tapti SALTO priemonių skiltis: https://www.salto-youth.net/tools/.

Dalyvavimas demokratiniame gyvenime, bendros vertybės ir pilietinis aktyvumas

Programa „Erasmus+“ remiamas jaunimo dalyvavimas. Kai įmanoma, pagal šį veiksmą vykdomais projektais turėtų būti suteikiamos demokratinio dalyvavimo galimybės, įskaitant pilietinį aktyvumą, ir galimybė daryti poveikį ir dalyvauti priimant sprendimus su jais susijusiais klausimais, pasitelkiant prasmingą mokymosi patirtį, kuri skatintų jaunimą dalyvauti pilietiniame gyvenime prieš dalyvavimą judumo veikloje, jos metu ir jai pasibaigus. Jaunimo judumo projektai taip pat turėtų suteikti jaunimui atitinkamų galimybių aktyviai įsitraukti ir dalyvauti kuriant ir įgyvendinant projekto veiklą, kad dalyviai galėtų dar labiau įsitraukti į demokratinį gyvenimą[135]. Be to, jais turėtų būti gerinamas dalyvių supratimas apie Europos Sąjungą ir bendras europines vertybes, įskaitant demokratijos principus, žmogaus orumą, vienybę ir įvairovę, taip pat tarpkultūrinį dialogą ir Europos socialinį, kultūrinį ir istorinį paveldą.

TINKAMUMO KRITERIJAI

Toliau pateikti tinkamumo kriterijai taikomi standartiniams jaunimo mainų projektams. Dėl akreditacijų žr. atitinkamą šio vadovo skirsnį.

Kas gali teikti paraišką?	Reikalavimus atitinkanti dalyvaujanti organizacija ar neformalioji jaunimo grupė, įsteigta ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Ši organizacija teikia paraišką visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu[136].
Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančiosios organizacijos	Dalyvaujančioji organizacija gali būti: • ne pelno organizacija, asociacija, NVO; Europos jaunimo NVO; vietos, regioninio ar nacionalinio lygmens viešoji įstaiga; socialinė įmonė; pelno siekianti organizacija, veikianti įmonių socialinės atsakomybės srityje; • neformalioji jaunimo grupė[137], įsteigta ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje ar ES kaimyninėje trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė (iš 1–4 regionų, žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“).
Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius	Turi dalyvauti bent dvi dalyvaujančiosios organizacijos (bent viena siunčiančioji ir bent viena priimančioji organizacija) iš skirtingų šalių. Ta pati organizacija (vienas OID) šiame veiksme negali dalyvauti teikiant daugiau kaip 5-ias to paties termino paraiškas (nei kaip pareiškėja, nei kaip partnerė).

[135] DĖL IŠTEKLIŲ IR ĮKVĖPIMO ŽR. SALTO PI PARENGTO JAUNIMO DALYVAVIMO PRIEMONIŲ RINKINIO 7 MODULĮ („JUDUMO PROJEKTAI JAUNIMUI“) IR 12 MODULĮ („DALYVAVIMO PLANAVIMAS“): https://participationpool.eu/toolkit/

[136] Dalyvaujančiosios organizacijos turės pasirašyti prisijungimo formą, skirtą teikiančiai organizacijai. Prisijungimo formos turėtų būti suteiktos paraiškos teikimo etapu ir ne vėliau kaip iki dotacijos sutarties pasirašymo. Dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo C dalį.

[137] Bent keturių 13–30 m. amžiaus jaunuolių grupė. Vienas iš grupės narių, kuris yra bent 18 metų amžiaus, prisiima atstovo vaidmenį ir atsakomybę grupės vardu. Neformaliosios grupės apibrėžtis pateikta žodyne. Šio veiksmo tikslais ir su juo susijusiose nuostatose sąvoka „dalyvaujančioji organizacija“ apima sąvoką „neformalioji jaunimo grupė“. Jeigu daroma nuoroda į „dalyvaujančiąją organizaciją“, laikoma, kad ji apima ir „neformaliąją jaunimo grupę“.

Projekto trukmė	3–24 mėn.
Kam teikti paraišką?	Šalies, kurioje įsteigtas pareiškėjas, nacionalinei agentūrai.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki: • **vasario 12 d. 12:00:00 (vidurdienio Briuselio laiku)** projektams, prasidedantiems nuo tų pačių metų birželio 1 d. iki gruodžio 31 d. • **spalio 1 d. 12:00:00 (vidurdienio Briuselio laiku)** projektams, prasidedantiems nuo kitų metų sausio 1 d. iki gegužės 31 d. **Galimas papildomas terminas:** Nacionalinės agentūros gali nuspręsti paskelbti papildomą terminą. Apie papildomo termino paskelbimą nacionalinės agentūros pareiškėjams praneša savo interneto svetainėje. Jei paskelbiamas papildomas terminas, pareiškėjai paraišką dėl projektų, prasidedančių nuo rugpjūčio 1 d. iki gruodžio 31 d., turi pateikti iki **gegužės 7 d. 12:00:00 (vidurdienio Briuselio laiku)**.
Kaip teikti paraišką?	Dėl išsamesnės informacijos, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalį.
Priedai	Prie paraiškos formos pridedamas ir pagal projektą planuojamos vykdyti jaunimo mainų veiklos ir parengiamojo vizito tvarkaraštis.

Minimalūs jaunimo mainų reikalavimai

Veiklos trukmė	5–21 d., neįskaičiuojant kelionės dienų.
Veiklos vieta (-os)	Veikla turi būti vykdoma vienos (arba kelių, jei numatyta vykti į kitą šalį) iš dalyvaujančiųjų organizacijų šalyje. **Išimtis:** veikla negali būti vykdoma Baltarusijoje arba Rusijoje.
Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius	Turi dalyvauti bent dvi dalyvaujančiosios organizacijos (bent viena siunčiančioji ir bent viena priimančioji organizacija) iš skirtingų šalių[138]. **Veikla ES valstybėse narėse ir Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse**: visos dalyvaujančiosios organizacijos turi būti iš tos pačios ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės. **Veikla su ES kaimyninėmis trečiosiomis valstybėmis, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės**: veikloje turi dalyvauti bent viena dalyvaujančioji organizacija iš ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios valstybės narės ir viena dalyvaujančioji organizacija iš ES kaimyninės trečiosios valstybės, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė (iš 1–4 regionų).

[138] JEI DAUGIAU ORGANIZACIJŲ IŠ TOS PAČIOS ŠALIES SUDARO VIENĄ NACIONALINĘ GRUPĘ, KIEKVIENA ORGANIZACIJA GALI TURĖTI SAVO GRUPĖS LYDERĮ.

Reikalavimus atitinkantys dalyviai	13–30 m. amžiaus[139] jaunuoliai, gyvenantys siunčiančiųjų ar priimančiųjų organizacijų šalyse. Grupių lyderiai ir fasilitatoriai bei lydintys asmenys nelaikomi veiklos dalyviais, bet atitinka reikalavimus paramai gauti pagal tam tikras biudžeto kategorijas. Jie turi būti ne jaunesni kaip 18 metų.
Veiklos dalyvių skaičius ir nacionalinių grupių sudėtis	Ne mažiau kaip 16 ir ne daugiau kaip 60 vienos veiklos dalyvių; ne mažiau kaip 4 dalyviai vienoje grupėje. Grupių lyderiai, fasilitatoriai ir lydintys asmenys į dalyvių skaičių neįskaičiuojami. Jaunimo mainų, kuriuose dalyvauja tik mažiau galimybių turintys jaunuoliai, minimalus dalyvių skaičius – 10. Mažiausiai dvi jaunimo grupės iš dviejų skirtingų šalių. Kiekvienoje grupėje turi būti bent vienas grupės lyderis. Ne daugiau kaip po du kiekvienos veiklos fasilitatorius.
Kiti kriterijai	Bent viena iš siunčiančiųjų arba priimančiųjų organizacijų turi būti iš šalies, kurios nacionalinei agentūrai buvo pateikta paraiška.

Minimalūs reikalavimai parengiamiesiems vizitams

Veiklos vieta (-os)	Veikla turi vykti vienos iš jaunimo mainų veiklos priimančiųjų organizacijų šalyje. **Išimtis:** veikla negali būti vykdoma Baltarusijoje arba Rusijoje.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Dalyvaujančiųjų organizacijų atstovai, fasilitatoriai, grupių lyderiai ir jaunuoliai[140].

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Pateiktos paraiškos bus vertinamos balais iš 100 galimų, vadovaujantis toliau nurodytais kriterijais ir balais. Kad būtų svarstoma galimybė skirti dotaciją, paraiškų įvertinimas turi atitikti šias ribines vertes:

- jos turi būti įvertintos bent 60 balų iš 100 ir
- bent puse didžiausio galimo balų skaičiaus kiekvienoje iš trijų dotacijos skyrimo kriterijų kategorijų.

[139] Taip pat reikėtų atsižvelgti į:
jauniausių dalyvių amžių – dalyviai veiklos pradžios dieną turi būti ne jaunesni nei nurodyta;
vyriausių dalyvių amžių – dalyviai veiklos pradžios dieną turi būti ne vyresni nei nurodyta.
[140] Numatoma, kad parengiamuosiuose vizituose dalyvaujantys asmenys taip pat dalyvaus pagrindinėje veikloje.

Aktualumas, loginis pagrindimas ir poveikis **(daugiausia 30 balų)**	Kokiu mastu: • pareiškėjo profilis, patirtis, veikla ir tikslinė jaunimo grupė yra susiję su jaunimo sritimi; • projektu bus siekiama vieno ar daugiau ES jaunimo dialogo prioritetų arba jaunimo srities tikslų; • projektu prisidedama prie Programos įtraukties ir įvairovės, ekologiškumo, skaitmeninio ir dalyvavimo aspektų; • projektas yra aktualus veiksmo tikslų atžvilgiu; • pasiūlymas yra svarbus siekiant gerbti ir skatinti bendras ES vertybes, pavyzdžiui, pagarbą žmogaus orumui, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms, taip pat kovoti su bet kokia diskriminacija; • projektas ir siūloma veikla atitinka dalyvaujančiųjų organizacijų ir mainų dalyvių poreikius; • projektas yra tinkamas siekiant kokybiškų dalyvių mokymosi rezultatų; • projektas gali turėti poveikį dalyviams ir dalyvaujančiosioms organizacijoms per visą projekto įgyvendinimo laikotarpį ir jam pasibaigus, taip pat ne tik tiesiogiai projekte dalyvaujančioms organizacijoms ir asmenims vietos, regioniniu, nacionaliniu ir (arba) Europos ar pasauliniu lygmeniu; • projektu į veiklą įtraukiama naujų dalyvių ir mažiau patirties turinčių organizacijų.
Projekto parengimo kokybė **(daugiausia 40 balų)**	Kokiu mastu: • pasiūlyme aiškiai ir išsamiai aprašomi visi projekto etapai: veiklos rengimas, įgyvendinimas ir tolesnė veikla bei jaunimo dalyvavimas visuose veiklos etapuose; • atsižvelgiama į proporcingą atstovavimą dalyviams pagal šalis ir lytį, o veikla parengta prieinamu ir įtraukiu būdu ir joje gali dalyvauti įvairios kilmės ir gebėjimų dalyviai; • veikla apima tvarią ir aplinką tausojančią praktiką; • siūlomi mokymosi metodai, įskaitant internetinius ir (arba) skaitmeninius komponentus, yra tinkami veiklai vykdyti; • svarstymų procesas, dalyvių mokymosi rezultatų nustatymas ir dokumentavimas, taip pat Europos skaidrumo ir pripažinimo priemonių, visų pirma „Youthpass“, naudojimas yra tinkami.

Projekto valdymo kokybė (daugiausia 30 balų)	Kokiu mastu: • praktinio organizavimo, valdymo ir rėmimo kokybė yra tinkama; • numatytos priemonės dalyvių saugai ir apsaugai užtikrinti yra tinkamos ir veiksmingos; • veiklos užduotys ir atsakomybė yra aiškiai apibrėžtos laikantis „Erasmus“ kokybės standartų; • bendradarbiavimo ir komunikacijos tarp dalyvaujančiųjų organizacijų, taip pat su kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais planas yra pagalbinė projekto valdymo sistema; • pareiškėjas pasiūlė tinkamą įvairių projekto etapų ir rezultatų vertinimo būdą atsižvelgiant į jo tikslus; • pareiškėjas pasiūlė tinkamą būdą skleisti projekto rezultatus dalyvaujančiosiose organizacijose ir už jų ribų; • į projektą įtrauktos priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti, kad jo rezultatai būtų tvarūs pasibaigus projekto įgyvendinimui.

FINANSAVIMO TAISYKLĖS

<table>
<tr><th>Biudžeto kategorija</th><th>Tinkamos finansuoti išlaidos ir taikomos taisyklės</th><th colspan="3">Suma</th></tr>
<tr><td>Organizacinė parama</td><td>Išlaidos, tiesiogiai susijusios su mobilumo veiklos įgyvendinimu.

Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį.

Lėšų skyrimo taisyklė: pagal dalyvių skaičių. Grupių lyderiai, fasilitatoriai ir lydintys asmenys negali gauti organizacinės paramos.</td><td colspan="3">125 EUR vienam jaunimo mainų dalyviui</td></tr>
<tr><td rowspan="9">Kelionės išlaidos</td><td rowspan="9">Parama dalyvių, įskaitant grupių lyderius, lydinčius asmenis ir fasilitatorius, kelionės iš jų kilmės vietos į veiklos vietą ir atgal išlaidoms padengti.

Jeigu kelionės atstumas mažesnis kaip 500 km, dalyvis paprastai keliauja mažataršėmis transporto priemonėmis.

Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį.

Lėšų skyrimo taisyklė: pagal kelionės atstumą ir asmenų skaičių.

Pareiškėjas turi nurodyti atstumą nuo kilmės vietos iki veiklos vietos[141] naudodamas Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę[142].

Jei numatyta vykti į kitą šalį, pareiškėjas turėtų susumuoti atstumus tarp atskirų veiklos vietų ir pasirinkti bendrą atstumą atitinkantį atstumo intervalą[143].</td><td>Kelionės atstumas</td><td>Ekologiška kelionė</td><td>Neekologiška kelionė</td></tr>
<tr><td>10–99 km</td><td>56 EUR</td><td>28 EUR</td></tr>
<tr><td>100–499 km</td><td>285 EUR</td><td>211 EUR</td></tr>
<tr><td>500–1999 km</td><td>417 EUR</td><td>309 EUR</td></tr>
<tr><td>2000–2999 km</td><td>535 EUR</td><td>395 EUR</td></tr>
<tr><td>3000–3999 km</td><td>785 EUR</td><td>580 EUR</td></tr>
<tr><td>4000–7999 km</td><td>1188 EUR</td><td>1188 EUR</td></tr>
<tr><td>8 000 km arba daugiau</td><td>1735 EUR</td><td>1735 EUR</td></tr>
</table>

[141] Pavyzdžiui, jeigu asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja veikloje Romoje (Italija), pareiškėjas apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1 365,28 km) ir pasirenka reikiamą kelionės atstumo intervalą (t. y. 500–1 999 km).

[142] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_lt.htm

[143]Pavyzdžiui, jei dalyvis iš Madrido (Ispanija) dalyvauja išvykstamojoje veikloje, vykdomoje iš pradžių Romoje (Italija), o po to Liublianoje (Slovėnija), pareiškėjas: a) apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1 365,28 km), tada nuo Romos iki Liublianos (489,75 km) ir susumuoja abu atstumus (1 855,03 km); b) pasirenka taikomą kelionės atstumo intervalą (t. y. nuo 500 iki 1 999 km) ir c) apskaičiuoja ES dotacijos sumą, skirtiną kaip paramą dalyvio kelionės iš Madrido į Liublianą (per Romą) ir atgal išlaidoms padengti (275 EUR).

Individuali parama	Su pragyvenimu susijusios išlaidos. **Finansavimo mechanizmas:** pagal vieneto įkainį. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pagal priimančiąją šalį, kiekvieno dalyvio, grupių lyderių, lydinčių asmenų ir fasilitatorių (jei būtina) veiklos trukmę, taip pat įskaitant vieną kelionės dieną prieš pradedant veiklą ir vieną kelionės dieną veiklai pasibaigus, ir ne daugiau kaip **keturias papildomas** dienas, jei dalyviams, grupių lyderiams, lydintiems asmenims ir fasilitatoriams skiriama ekologiškos kelionės dotacija.	A2.1 lentelė, vienam dalyviui per dieną
Įtraukties rėmimas	**Organizacijų įtraukties rėmimas:** išlaidos, susijusios su mobilumo veiklos, į kurią įtraukiami mažiau galimybių turintys dalyviai, organizavimu. Grupių lyderiai, fasilitatoriai ir lydintys asmenys negali gauti organizacijoms skirtos įtraukties paramos. **Finansavimo mechanizmas:** pagal vieneto įkainį. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pagal mažiau galimybių turinčių dalyvių skaičių.	125 EUR vienam jaunimo mainų dalyviui
	Dalyvių įtraukties rėmimas: papildomos išlaidos, tiesiogiai susijusios su mažiau galimybių turinčiais dalyviais ir juos lydinčiais asmenimis, grupių lyderiais ir fasilitatoriais (įskaitant pagrįstas kelionės ir pragyvenimo išlaidas, jeigu šiems dalyviams neprašyta dotacijos pagal biudžeto kategorijas „Kelionės išlaidos“ ir „Individuali parama“). **Finansavimo mechanizmas:** realiosios išlaidos. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pareiškėjas turi pagrįsti prašymą ir jį turi patvirtinti nacionalinė agentūra.	100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų
Parama parengiamajam vizitui	Išlaidos, susijusios su parengiamojo vizito vykdymu, įskaitant kelionės ir pragyvenimo išlaidas. **Finansavimo mechanizmas:** pagal vieneto įkainį. **Lėšų skyrimo taisyklė:** neįtraukiami dalyviai iš priimančiosios organizacijos. Galima finansuoti ne daugiau kaip du dalyvaujančiosios organizacijos dalyvius, jeigu antrasis dalyvis yra jaunuolis. Be to, galima finansuoti vieną fasilitatorių vienam parengiamajam vizitui. Sąlyga: pareiškėjas turi pagrįsti parengiamojo vizito poreikį, tikslus ir dalyvius ir juos turi patvirtinti nacionalinė agentūra. Ši sąlyga	680 EUR vienam dalyviui vieno parengiamojo vizito metu

	netaikoma projektams, finansuojamiems pagal akreditacijos sistemą.	
Išimtinės išlaidos	Išlaidos, susijusios su finansinės garantijos suteikimu, kai to prašo nacionalinė agentūra. Vizos ir susijusios išlaidos, leidimų gyventi šalyje, skiepų, medicininių pažymų išlaidos. Dalyvių, įskaitant lydinčius asmenis, grupių lyderius, specialiųjų dalykų mokytojus ir fasilitatorius, brangių kelionių išlaidos, kurių dėl geografinio atokumo ar kitų kliūčių negalima padengti pagal įprastą kategoriją „Kelionės išlaidos“ (t. y. kai dėl švaresnių, mažiau anglies dioksido išmetančių transporto priemonių naudojimo patiriamos brangių kelionių išlaidos). Jei skiriama išmoka išimtinėms brangios kelionės išlaidoms padengti, ji skiriama vietoj vieneto įkainiais grindžiamos paramos kelionei. **Finansavimo mechanizmas:** realiosios išlaidos. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pareiškėjas turi pagrįsti prašymą ir jį turi patvirtinti nacionalinė agentūra. Brangios kelionės tarifai taikomi tais atvejais, kai taikant vieneto įkainį būtų padengta mažiau kaip 70 proc. dalyvio kelionės išlaidų. Jei skiriama išmoka išimtinėms brangios kelionės išlaidoms padengti, ji skiriama vietoj neekologiškos kelionės dotacijos.	**Finansinė garantija:** 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. **Brangių kelionių išlaidos:** 80 proc. tinkamų finansuoti kelionės išlaidų. **Vizos ir susijusios išlaidos, leidimų gyventi šalyje, skiepų, medicininių pažymų išlaidos**: 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.

A2.1 lentelė. Individuali parama jaunimo mainų veiklai

	Individuali parama (EUR per dieną)
Austrija	78
Belgija	78
Bulgarija	45
Kroatija	57
Kipras	63
Čekija	53
Danija	81
Estija	48
Suomija	79
Prancūzija	67

Vokietija	71
Graikija	68
Vengrija	60
Islandija	76
Airija	73
Italija	69
Latvija	48
Lichtenšteinas	77
Lietuva	49
Liuksemburgas	77
Malta	57
Nyderlandai	69
Šiaurės Makedonija	41
Norvegija	83
Lenkija	51
Portugalija	57
Rumunija	46
Serbija	47
Slovakija	48
Slovėnija	54
Ispanija	58
Švedija	72
Turkija	50
Kaimyninės trečiosios valstybės, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės	44

SU JAUNIMU DIRBANČIŲ ASMENŲ MOBILUMO PROJEKTAI

Pagal šį veiksmą[144] organizacijos gali gauti paramą projektams, kuriuos sudaro vienos ar kelių rūšių mokymosi veikla, skirta su jaunimu dirbančių asmenų ir jų organizacijų profesiniam tobulėjimui ir gebėjimų stiprinimui.

VEIKSMO TIKSLAI

Šiuo veiksmu remiamas su jaunimu dirbančių asmenų profesinis tobulėjimas, taigi ir kokybiško darbo su jaunimu vietos, regioniniu, nacionaliniu, Europos ir tarptautiniu lygmeniu plėtotė, pasitelkiant mobilumo veikloje įgytą neformaliojo ir savaiminio mokymosi patirtį. Šiuo veiksmu prisidedama prie 2019–2027 m. ES jaunimo strategijos tikslų, visų pirma prie Europos darbo su jaunimu darbotvarkės[145] siekiant darbo su jaunimu kokybės, naujovių ir pripažinimo.

Kalbant konkrečiau, su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo projektais siekiama:

- suteikti su jaunimu dirbantiems asmenims neformaliojo ir savaiminio mokymosi galimybių lavinimosi ir profesinio tobulėjimo srityje, taip prisidedant prie kokybiškos individualios praktikos ir prie su jaunimu dirbančių organizacijų ir sistemų pokyčių;
- suburti su jaunimu dirbančių asmenų bendruomenę, kuri galėtų prisidėti prie jaunimui skirtų projektų ir veiklos kokybės pagal ES programas ir kitas iniciatyvas;
- plėtoti darbo su jaunimu praktiką ir prisidėti prie dalyvių ir organizacijų kokybiško darbo su jaunimu gebėjimų stiprinimo ir aiškaus poveikio su jaunimu dirbančių asmenų darbui su jaunimu.

POLITINĖS APLINKYBĖS

2019–2027 m. Europos Sąjungos jaunimo strategija yra ES bendradarbiavimo jaunimo srityje sistema, grindžiama 2018 m. Tarybos rezoliucija[146]. Strategija skatinamas jaunimo dalyvavimas demokratiniame gyvenime, remiamas socialinis ir pilietinis įsitraukimas ir siekiama užtikrinti, kad visi jaunuoliai turėtų reikiamų išteklių dalyvauti visuomenės gyvenime. Į ES jaunimo strategiją įtraukta 11 Europos jaunimo tikslų, kuriais nustatomos tarpsektorinės sritys, turinčios įtakos jaunimo gyvenimui.

Pagal siekį „Susieti“ ES jaunimo strategija palengvinami jaunimo ryšiai ir keitimasis patirtimi kaip pagrindiniai būsimos ES raidos veiksniai. Puoselėti šias sąsajas geriausia įvairių formų mobilumu, pavyzdžiui, jaunimo mainais ir „DiscoverEU“. Pagal siekį „Įtraukti“ strategija palengvinamas jaunimo dalyvavimas, pavyzdžiui, vykdant jaunimo dalyvavimo veiklą ir ES jaunimo dialogą. Pagal siekį „Įgalinti“ sudaromos palankesnės sąlygos kokybiškam darbui su jaunimu, pavyzdžiui, pasitelkiant su jaunimu dirbančių asmenų judumą ir bendradarbiavimą, mokymą ir tinklų kūrimą.

Visų formatų ir sektorių projektai ir veikla gali remtis ES jaunimo strategijomis ir prie jų prisidėti. Tai galima padaryti nustatant, ar ir kaip projektas padeda įgyvendinti:

- Europos jaunimo tikslus[147];

[144] Didžioji šio veiksmo biudžeto dalis skiriama tarpvalstybinei veiklai, kurioje dalyvauja ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių organizacijos ir dalyviai, remti. Tačiau iki 25 proc. turimo biudžeto gali būti naudojama mobilumo veiklai finansuoti, įskaitant organizacijas ir dalyvius iš ES kaimyninių trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės (1–4 regionai; žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“).

[145] Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų rezoliucija dėl Europos darbo su jaunimu darbotvarkės nustatymo sistemos: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=uriserv:OJ.C_.2020.415.01.0001.01.ENG.
Daugiau informacijos apie Europos darbo su jaunimu darbotvarkės įgyvendinimą pateikiama adresu www.bonn-process.net.

[146] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2018.456.01.0001.01.ENG&toc=OJ%3AC%3A2018%3A456%3AFULL

[147] https://youth.europa.eu/strategy/european-youth-goals_lt

- ES darbo su jaunimu politiką[148,149];
- ES judumo mokymosi tikslais politiką[150,151];
- Europos jaunimo metų tęstinumą[152].

Dėl paramos, susijusios su projektų susiejimu su ES jaunimo strategija, kreipkitės į savo nacionalinę agentūrą arba SALTO metodinius centrus.

Europos Sąjungos jaunimo strategiją galima rasti adresu: https://youth.europa.eu/strategy_en.

Teminės strategijos jaunimo srityje

Programa „Erasmus+“ siekiama skatinti jaunimo dalyvavimą, didinti neformaliojo ir savaiminio mokymosi procesų kokybę ir plėtoti kokybišką darbą su jaunimu. Paramą šiose srityse galima gauti per konkrečias temines strategijas, tokias kaip Jaunimo dalyvavimo strategija, „Youthpass“ ir Europos mokymo strategija[153].

VEIKLOS APRAŠYMAS

Profesinio tobulėjimo veikla

Profesinio tobulėjimo veikla – tarpvalstybinė arba tarptautinė mobilumo mokymosi tikslais veikla, kuria remiamas su jaunimu dirbančių asmenų profesinis tobulėjimas. Tai gali būti:

- **pažintiniai vizitai ir įvairios užduotys**, pavyzdžiui, darbo stebėjimas, su jaunimu dirbančių asmenų mainai ir mokymasis vieniems iš kitų su jaunimu dirbančiose organizacijose ir veiklą jaunimo srityje vykdančiose užsienio organizacijose;
- veiksme dalyvaujančių ir jo tikslus remiančių su jaunimu dirbančių asmenų **tinklaveika ir bendruomenės telkimas**;
- **mokymo kursai**, kuriais remiamas gebėjimų ugdymas (pavyzdžiui, remiantis atitinkamais esamais kompetencijos modeliais), siekiant kokybiško darbo su jaunimu praktikos arba kurti ir išbandyti novatoriškus metodus (pavyzdžiui, susijusius su skaitmeniniu ir pažangiuoju darbu su jaunimu[154]);
- **teoriniai ir praktiniai seminarai**, kuriais visų pirma remiamas konkrečių žinių kaupimas ir dalijimasis geriausia patirtimi, susijusia su ES jaunimo strategijos ir prie jos įgyvendinimo prisidedančių ES programų tikslais, vertybėmis ir prioritetais.

Reikalavimų su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo projektų dotacijoms gauti neatitinka tokia veikla: akademinės pažintinės kelionės; veikla, kuria siekiama pelno; veikla, kurią galima priskirti turizmui; festivaliai; atostogų kelionės; gastrolės, teisės aktais numatyti posėdžiai.

Sistemos kūrimas ir informavimo veikla

Su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo projektai gali apimti **sistemos kūrimo ir informavimo veiklą**, kuri papildo viena kitą ir kuria siekiama didinti mobilumo projektų poveikį šiai sričiai. Tai bet kokia veikla, kuria prisidedama prie Europos darbo su jaunimu darbotvarkės[155] siekiant darbo su jaunimu kokybės, naujovių ir pripažinimo, ir skleidžiama įgyvendinant projektus įgytą patirtį bei priemones dalyvaujančiose organizacijose ir už jų ribų. Ši papildoma veikla labiau patyrusiems ir daugiau

[148] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=uriserv:OJ.C_.2020.415.01.0001.01.LIT
[149] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:C_202403526
[150] https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/3364
[151] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A32022H0411%2801%29
[152] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2024:1:FIN
[153] Strategijas rasite adresu https://www.salto-youth.net/
[154] Tarybos išvados dėl pažangaus darbo su jaunimu: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XG1207(01)
[155] http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=uriserv:OJ.C_.2020.415.01.0001.01.LIT ir https://www.bonn-process.net/.

išteklių turintiems dotacijos gavėjams suteikia galimybę patikrinti novatoriškus metodus ir reakcijas į bendrus sunkumus; ji yra tarsi Europos darbo su jaunimu laboratorija, sukurta remiantis profesinio tobulėjimo veikla, įgyvendinama vykdant projektus ir darančia tolesnį poveikį.

Keletas pavyzdžių – priemonių kūrimas ir dalijimasis patirtimi, kuria prisidedama prie su jaunimu dirbančių asmenų organizacijų ir sistemų kūrimo ir raidos, informavimo ir bendruomenės telkimo veiklos bei novatoriškų metodų, įskaitant skaitmeninių technologijų naudojimą dirbant su jaunimu, diegimo. Ši veikla yra kur kas platesnė už tolesnę sklaidos veiklą, kuri yra įprasto projekto gyvavimo ciklo dalis, tačiau tikslingesnė ir strategiškesnė sklaidos veikla taip pat gali būti įtraukta į tokią papildomą veiklą.

Sistemos kūrimo ir informavimo veiklą galima vykdyti tarpvalstybiniu, tarptautiniu arba nacionaliniu lygmeniu.

Parengiamieji vizitai

Parengiamaisiais vizitais siekiama užtikrinti kokybišką veiklą palengvinant administracines procedūras ir joms pasiruošiant, stiprinant pasitikėjimą ir supratimą, užmezgant tvirtus partnerystės ryšius tarp organizacijų ir dalyvių. Parengiamieji vizitai vykdomi iki profesinio tobulėjimo veiklos pradžios vienos iš priimančiųjų organizacijų šalyje.

PROJEKTO RENGIMAS

Į pagal šį veiksmą remiamą projektą turi būti įtraukta vienos ar kelių rūšių profesinio tobulėjimo veikla. Veikla gali būti derinama lanksčiai, atsižvelgiant į projekto tikslus ir dalyvaujančiųjų organizacijų bei su jaunimu dirbančių asmenų poreikius.

Projektą įgyvendina bent dvi organizacijos. Visas dalyvaujančiąsias organizacijas reikia nustatyti paraiškos teikimo etape, nes tvirta partnerystė yra esminė projekto kokybiško įgyvendinimo sąlyga. Siekiant užtikrinti, kad dalyvaujančios organizacijos gautų naudos iš dalyvavimo, projektas turėtų būti aktualus reguliariam organizacijų darbui su jaunimu ir atitikti jų tikslus bei poreikius. Dalyvaujančiosios organizacijos atlieka siunčiančiųjų ir (arba) priimančiųjų (t. y. tų, kuriose vykdoma veikla) dalyvių vaidmenį. Viena iš organizacijų taip pat imasi koordinatorės vaidmens ir partnerystės vardu teikia paraišką dėl viso projekto.

Projektą sudaro keturi etapai:

- **planavimo** (nustatyti poreikius, tikslus, mokymosi rezultatus, veiklos formatus, parengti darbo programą, veiklos tvarkaraštį ir t. t.);
- **parengiamosios veiklos** (praktinis organizavimas, dalyvių atranka, susitarimai su partneriais, kalbinis, kultūrinis, su mokymusi ir su užduotimis susijęs dalyvių parengimas prieš išvykimą ir t. t.);
- veiklos **įgyvendinimo**;
- **tolesnės susijusios veiklos** (veiklos vertinimas, dalyvių mokymosi rezultatų nustatymas ir dokumentavimas, taip pat – projekto rezultatų sklaida ir panaudojimas).

Kokybiškas su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo projektas:

- daro aiškų poveikį nuolatiniam dalyvaujančių su jaunimu dirbančių asmenų darbui su jaunimu ir jų organizacijai;
- pasikliauja aktyviu dalyvaujančiųjų organizacijų ir su jaunimu dirbančių asmenų įsitraukimu į veiklą; jie turėtų aktyviai dalyvauti visuose projekto etapuose, taip išplėsdami savo mokymosi ir tobulėjimo patirtį;
- yra pagrįstas aiškiai nustatytais su jaunimu dirbančių asmenų lavinimosi ir profesinio tobulėjimo[156] poreikiais, visų pirma susijusiais su kokybe, naujovėmis ir pripažinimu, ir su atitinkamomis atrankos, parengiamosios veiklos ir tolesnės susijusios veiklos priemonėmis;
- užtikrina, kad dalyvių neformaliojo ir savaiminio mokymosi rezultatai būtų tinkamai pripažinti ir kad projekto rezultatai, įskaitant visus metodus, medžiagą ir priemones, būtų perkeliami ir naudojami dalyvaujančiosiose

[156] „European Training Strategy Competence model for Youth Workers to work internationally“: https://www.salto-youth.net/rc/training-and-cooperation/trainingstrategy/.

organizacijose, prisidedant prie darbo su jaunimu organizacijų raidos, ir toliau plačiai skleidžiami jaunimo reikalų srityje;
- ragina dalyvius apmąstyti Europos temas ir vertybes ir suteikti su jaunimu dirbantiems asmenims priemonių ir metodų, kuriais padedama skatinti pagarbą ir valdyti įvairovę kasdieniame darbe;
- skatina taikyti novatorišką praktiką ir metodus, pavyzdžiui, įtraukti skaitmeninę darbo su jaunimu veiklą, kad būtų galima užkirsti kelią bet kokiai internetinei dezinformacijai ir melagingoms naujienoms.

Mokymosi procesas

Su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo projekte reikia numatyti, kaip bus remiamas mokymosi rezultatų apsvarstymo procesas, nustatymas ir dokumentavimas, visų pirma naudojantis „Youthpass“, kad būtų prisidedama prie projekto rezultatų pripažinimo ir poveikio, darbo su jaunimu praktikos, metodikos ir medžiagos jaunimo reikalų srityje.

Dalyvių apsauga ir saugumas

Planuojant ir rengiant projektą, turėtų būti sprendžiamas dalyvių apsaugos ir saugumo klausimas ir numatytos visos būtinos rizikos prevencijos ir (arba) mažinimo priemonės.

„Erasmus“ kokybės standartai jaunimo reikalų srityje

Įgyvendinant visus pagal šį veiksmą remiamus projektus turi būti laikomasi **„Erasmus+“ kokybės standartų jaunimo reikalų srityje**, kad mobilumo mokymosi tikslais veikla būtų kokybiška. „Erasmus“ kokybės standartai jaunimo reikalų srityje apima pagrindinius veiklos principus, taip pat konkrečią projekto užduočių įgyvendinimo praktiką, pavyzdžiui, dalyvių atranką ir parengimą, mokymosi rezultatų nustatymą, vertinimą ir pripažinimą, dalijimąsi projekto rezultatais ir t. t. „Erasmus“ kokybės standartai jaunimo reikalų srityje pateikiami adresu https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-youth_lt.

HORIZONTALIEJI ASPEKTAI

Rengiant mobilumo projektą turi būti atsižvelgiama į toliau nurodytus horizontaliuosius aspektus.

Įtrauktis ir įvairovė

Pagal programą „Erasmus+“ siekiama skatinti lygias galimybes ir didinti prieinamumą, įtrauktį ir teisingumą vykdant visus veiksmus. Organizacijos turėtų parengti prieinamą ir įtraukią projektų veiklą, atsižvelgdamos į mažiau galimybių turinčių dalyvių nuomonę ir įtraukdamos juos į sprendimų priėmimo procesą.

- Su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo projektai yra ypač tinkami su jaunimu dirbančių asmenų įvairovės supratimui pagerinti ir patobulinti įgūdžius ir gebėjimus, kurių reikia norint į darbo su jaunimu praktiką sėkmingai įtraukti mažiau galimybių turinčius dalyvius. Su jaunimu dirbančių asmenų dalyvavimas visuose projekto etapuose padeda atidžiai valdyti mokymosi ir tobulėjimo procesą ir geriau stebėti tolesnę veiklą.
- Instruktorių ir fasilitatorių dalyvavimas daugumoje veiksmų užtikrina artimesnį ir adaptuotą požiūrį, geriau atitinkantį dalyvių poreikius.
- Visas projektas turėtų būti grindžiamas sąmoningu įtraukties ir įvairovės traktavimu. Į šiuos aspektus turėtų būti atsižvelgiama planuojant, vykdant parengiamąją veiklą, įgyvendinant ir vykdant tolesnę susijusią veiklą. Ypač svarbu tai, kaip projektu stiprinamas dalyvaujančiųjų organizacijų gebėjimas spręsti įtraukties ir įvairovės klausimus vykdant įprastą veiklą.
- Toks formatas taip pat padeda įtraukti mažiau galimybių turinčius dalyvius. Veiklos formos lankstumas (pavyzdžiui, trukmė, rūšis ir t. t.) leidžia prisitaikyti prie dalyvių poreikių. Su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo projektai taip pat tinka darbui, susijusiam su įtrauktimi ir įvairove kaip projekto tema, pavyzdžiui, keičiantis įtraukiąja praktika ir metodais.

Aplinkos tvarumas

Projektu turėtų būti skatinamas aplinkos požiūriu tvarus ir atsakingas dalyvių elgesys, didinant informuotumą apie tai, kaip svarbu imtis veiksmų, kad būtų mažinamas arba kompensuojamas mobilumo veiklos poveikis aplinkai. Jis turėtų būti rengiamas ir įgyvendinamas atsižvelgiant į aplinkos apsaugą, pavyzdžiui, integruojant tvarią praktiką, kaip antai daugkartinio naudojimo ar ekologiškų medžiagų pasirinkimą, atliekų mažinimą ir perdirbimą, tvarias transporto priemones.

skaitmeninė transformacija;

Pagal programą „Erasmus+“ visoms dalyvaujančiosioms organizacijoms padedama diegti ir naudoti skaitmenines priemones ir mokymosi metodus fizinei veiklai papildyti, organizacijų partnerių bendradarbiavimui stiprinti ir jų vykdomos veiklos kokybei gerinti. Skatinama naudoti skaitmeninius ir internetinius elementus, kad mažiau galimybių turintiems dalyviams būtų lengviau dalyvauti veikloje. Įgyvendinant Programos projektus ir veiklą, kuriais siekiama pagerinti skaitmeninius įgūdžius, skatinti skaitmeninį raštingumą ir (arba) ugdyti supratimą apie skaitmeninių technologijų keliamus pavojus ir teikiamas galimybes galima pakeisti mąstyseną ir prisidėti prie jaunimo veiklos skaitmenizacijos ir mišrumo plėtotės.

Atsižvelgiant į veiklos turinį ir tikslus, į mobilumo veiklą mokymosi tikslais galima įtraukti skaitmeninių gebėjimų ugdymą ir skaitmeninių klausimų išmanymą bei naujųjų technologijų naudojimą.

Nacionalinės agentūros, vykdydamos mokymo ir bendradarbiavimo veiklą, siūlo įvairias mokymo galimybes su jaunimu dirbantiems asmenims ir jaunimo lyderiams, be kita ko, susijusias su parama skaitmeninei transformacijai jaunimo srityje. Šie pasiūlymai skelbiami Europos mokymo kalendoriuje: https://www.salto-youth.net/tools/european-training-calendar/. Įkvėpimo šaltiniu taip pat gali tapti SALTO priemonių skiltis: https://www.salto-youth.net/tools/.

Dalyvavimas demokratiniame gyvenime, bendros vertybės ir pilietinis aktyvumas

Programa „Erasmus+“ remiami visi jaunimo dalyvavimo aspektai. Su jaunimu dirbančių asmenų gebėjimų ugdymo veikla turėtų sustiprinti dalyvių dalyvavimo įgūdžius, socialinius ir tarpkultūrinius gebėjimus, kritinį mąstymą ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis, taip pat jų profesinę kompetenciją remti jaunimo dalyvavimą. Kai įmanoma, projektais turėtų būti suteikiamos su jaunimu dirbančių asmenų demokratinio dalyvavimo galimybės, įskaitant pilietinį aktyvumą, ir galimybė daryti poveikį ir dalyvauti priimant sprendimus su jais susijusiais klausimais. Jie taip pat turėtų įtvirtinti dalyvavimo aspektą, t. y. suteikti atitinkamas galimybes su jaunimu dirbantiems asmenims aktyviai dalyvauti kuriant ir įgyvendinant projekto veiklą[157]. Projektais turėtų būti gerinamas dalyvių supratimas apie Europos Sąjungą ir bendras europines vertybes, įskaitant demokratijos principus, žmogaus orumą, vienybę ir įvairovę, tarpkultūrinį dialogą ir Europos socialinį, kultūrinį ir istorinį paveldą.

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kas gali teikti paraišką?	Paraišką gali teikti reikalavimus atitinkanti dalyvaujanti organizacija, įsteigta ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Ši organizacija teikia paraišką visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu[158].

[157] Dėl išteklių ir įkvėpimo žr. SALTO PI parengto Jaunimo dalyvavimo priemonių rinkinio 12 modulį („Dalyvavimo planavimas“), kuriuo siekiama su jaunimu dirbantiems asmenims suteikti praktinės patirties, rekomendacijų, priemonių ir praktinių gairių bei svarstymų, kaip skatinti jaunimo dalyvavimą: https://participationpool.eu/toolkit/.

[158] Dalyvaujančiosios organizacijos turės pasirašyti prisijungimo formą, skirtą teikiančiai organizacijai. Prisijungimo formos turėtų būti suteiktos paraiškos teikimo etapu ir ne vėliau kaip iki dotacijos sutarties pasirašymo. Dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo C dalį.

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančiosios organizacijos	Dalyvaujančioji organizacija gali būti: • ne pelno organizacija, asociacija, NVO; Europos jaunimo NVO; vietos, regioninio ar nacionalinio lygmens viešoji įstaiga; socialinė įmonė; pelno siekianti organizacija, veikianti įmonių socialinės atsakomybės srityje; • jaunimo grupė, veikianti darbo su jaunimu srityje, bet nebūtinai jaunimo organizacijos struktūroje (t. y. neformalioji jaunimo grupė)[159], įsteigti ES valstybėje narėje arba Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje, arba reikalavimus atitinkančioje ES kaimyninėje trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė (1–4 regionai žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“).
Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius	Turi dalyvauti bent dvi dalyvaujančiosios organizacijos (bent viena siunčiančioji ir bent viena priimančioji organizacija) iš skirtingų šalių. Ta pati organizacija (vienas OID) šiame veiksme negali dalyvauti teikiant daugiau kaip 5-ias to paties termino paraiškas (nei kaip pareiškėja, nei kaip partnerė).
Projekto trukmė	3–24 mėn.
Kam teikti paraišką?	Šalies, kurioje įsteigta paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki: • **vasario 12 d. 12:00:00 (vidurdienio Briuselio laiku)** projektams, prasidedantiems nuo tų pačių metų birželio 1 d. iki gruodžio 31 d. • **spalio 1 d. 12:00:00 (vidurdienio Briuselio laiku)** projektams, prasidedantiems nuo kitų metų sausio 1 d. iki gegužės 31 d. **Galimas papildomas terminas:** Nacionalinės agentūros gali nuspręsti paskelbti papildomą terminą. Apie papildomo termino paskelbimą nacionalinės agentūros pareiškėjams praneša savo interneto svetainėje. Jei paskelbiamas papildomas terminas, pareiškėjai paraišką dėl projektų, prasidedančių nuo rugpjūčio 1 d. iki gruodžio 31 d., turi pateikti iki **gegužės 7 d. 12:00:00 (vidurdienio Briuselio laiku)**.
Kaip teikti paraišką?	Dėl išsamesnės informacijos, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalį.
Priedai	Į kiekvieną projektą turi būti įtrauktas bent vienas profesinio tobulėjimo veiksmas. Prie paraiškos formos turi būti pridėtas kiekvieno projekte planuojamo profesinio tobulėjimo veiksmo, parengiamųjų vizitų, sistemos kūrimo ir informavimo veiklos tvarkaraštis.

Minimalūs profesinio tobulėjimo veiklos reikalavimai

[159] Bent keturių 13–30 m. amžiaus jaunuolių grupė. Vienas iš grupės narių, kuris yra bent 18 metų amžiaus, prisiima atstovo vaidmenį ir atsakomybę grupės vardu. Neformaliosios grupės apibrėžtis pateikta žodyne.

Veiklos trukmė	2–60 d., neįskaičiuojant kelionės dienų. Mažiausiai dvi dienos turi sudaryti nepertraukiamą laikotarpį.
Veiklos vieta (-os)	Veikla turi būti vykdoma vienos (arba kelių, jei numatyta vykti į kitą šalį) iš dalyvaujančiųjų organizacijų šalyje. **Išimtis:** veikla negali būti vykdoma Baltarusijoje arba Rusijoje.
Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius	Turi dalyvauti bent dvi dalyvaujančiosios organizacijos (bent viena siunčiančioji ir bent viena priimančioji organizacija) iš skirtingų šalių. **Veikla ES valstybėse narėse ir Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse**: visos dalyvaujančiosios organizacijos turi būti iš tos pačios ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės. **Veikla su ES kaimyninėmis trečiosiomis valstybėmis, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės**: veikloje turi dalyvauti bent viena dalyvaujančioji organizacija iš ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios valstybės narės ir viena dalyvaujančioji organizacija iš ES kaimyninės trečiosios valstybės, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė (iš 1–4 regionų).
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Amžiaus apribojimai netaikomi. Dalyviai turi nuolat gyventi juos siunčiančios arba priimančios organizacijos šalyje. Instruktoriai, lydintys asmenys ir fasilitatoriai nelaikomi veiklos dalyviais, bet atitinka reikalavimus paramai gauti pagal tam tikras biudžeto kategorijas.
Dalyvių skaičius	Dalyvių skaičius: iki 50 dalyvių kiekvienoje pagal projektą planuojamoje veikloje. Instruktoriai, lydintys asmenys ir fasilitatoriai neįtraukiami į dalyvių skaičių. Kiekvienoje veikloje turi dalyvauti priimančiosios organizacijos šalies dalyviai.
Kiti kriterijai	Bent viena iš siunčiančiųjų arba priimančiųjų organizacijų turi būti iš šalies, kurios nacionalinei agentūrai buvo pateikta paraiška.

Minimalūs reikalavimai parengiamiesiems vizitams

Veiklos vieta (-os)	Veikla turi būti vykdoma vienos iš profesinio tobulėjimo veiklos priimančiųjų organizacijų šalyje. **Išimtis:** veikla negali būti vykdoma Baltarusijoje arba Rusijoje.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Dalyvaujančiųjų organizacijų atstovai, instruktoriai ir fasilitatoriai[160].

[160] Numatoma, kad parengiamuosiuose vizituose dalyvaujantys asmenys taip pat dalyvaus pagrindinėje veikloje.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Pateiktos paraiškos bus vertinamos balais iš 100 galimų, vadovaujantis toliau nurodytais kriterijais ir balais. Kad būtų svarstoma galimybė skirti dotaciją, paraiškų įvertinimas turi atitikti šias ribines vertes:

- jos turi būti įvertintos bent 60 balų iš 100 ir
- bent puse didžiausio galimo balų skaičiaus kiekvienoje iš trijų dotacijos skyrimo kriterijų kategorijų.

Aktualumas, loginis pagrindimas ir poveikis **(daugiausia 30 balų)**	Kokiu mastu: • pareiškėjo profilis, patirtis ir veikla yra susiję su darbo su jaunimu sritimi; • projektu bus siekiama vieno ar daugiau ES jaunimo dialogo prioritetų arba jaunimo srities tikslų; • projektu prisidedama prie Programos įtraukties ir įvairovės, ekologiškumo, skaitmeninio ir dalyvavimo aspektų; • siūlomas projektas yra aktualus veiksmo tikslų atžvilgiu; • pasiūlymas yra svarbus siekiant gerbti ir skatinti bendras ES vertybes, pavyzdžiui, pagarbą žmogaus orumui, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms, taip pat kovoti su bet kokia diskriminacija; • projektas ir siūloma veikla dera su dalyvaujančių su jaunimu dirbančių asmenų ir darbo su jaunimu organizacijų vystymosi poreikiais; • projektu padedama: o stiprinti ir transformuoti dalyvaujančiųjų organizacijų praktiką, siekiant darbo su jaunimu kokybės, naujovių ir pripažinimo, taip pat – jų veiksmų aprėptį, pradedant vietos ir baigiant pasauliniu lygmeniu; o užtikrinti kokybiškus su jaunimu dirbančių asmenų mokymosi rezultatus; o įtraukti su jaunimu dirbančius dalyvius į dalyvaujančiąsias organizacijas, taip pat organizacijas, kurios imasi konkretaus darbo su jaunimu ir reguliariai dirba su jaunimu vietos lygmeniu; o daryti poveikį dalyvaujantiems su jaunimu dirbantiems asmenims ir dalyvaujančiosioms organizacijoms įgyvendinant projektą ir jam pasibaigus; o daryti poveikį vietos, regiono, nacionaliniu ir (arba) Europos ar pasauliniu lygmeniu organizacijoms ar asmenims, netiesiogiai dalyvaujantiems projekte; • (jei taikoma) siūloma sistemos kūrimo ir informavimo veikla prisidedama prie darbo su jaunimu aplinkos tobulinimo; • projektu į veiklą įtraukiama naujų dalyvių ir mažiau patirties turinčių organizacijų.

Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė **(daugiausia 40 balų)**	Kokiu mastu: • pasiūlyme įrodomas nustatytų poreikių, projekto tikslų, dalyvių profilių ir siūlomos veiklos suderinamumas; • pasiūlyme aiškiai ir įtikinamai apibūdinami visi projekto etapai (parengiamoji veikla, įgyvendinimas ir tolesnė veikla) ir aktyvus dalyvių dalyvavimas visuose etapuose; • užtikrinamas subalansuotas dalyvių atstovavimas šalių ir lyties atžvilgiu; • su jaunimu dirbančių asmenų atrankos priemonės yra tinkamos ir atitinka su jaunimu dirbančio asmens apibrėžtį teisiniame pagrinde; • veikla yra prieinama ir įtrauki ir atvira įvairios kilmės ir įvairių gebėjimų dalyviams; • veikla apima tvarią ir aplinką tausojančią praktiką; • siūlomi mokymosi metodai, įskaitant skaitmenines priemones ar virtualios veiklos komponentus, yra tinkami veiklai vykdyti; • svarstymų proceso rėmimo priemonės, dalyvių mokymosi rezultatų nustatymas ir dokumentavimas, skaidrumo ir pripažinimo priemonių, visų pirma „Youthpass“, naudojimas yra tinkami; • (jei taikoma) skiltyje „Sistemos kūrimo ir informavimo veikla“ siūlomos priemonės ir praktika yra tinkamos ir gali būti atkartotos bei įkvėpti kitas organizacijas.
Projekto valdymo kokybė **(daugiausia 30 balų)**	Kokiu mastu: • praktinio organizavimo, valdymo ir rėmimo kokybė yra tinkama; • numatytos priemonės dalyvių saugai ir apsaugai užtikrinti yra tinkamos ir veiksmingos; • veiklos užduotys ir atsakomybė yra aiškiai apibrėžtos laikantis „Erasmus“ kokybės standartų; • bendradarbiavimo ir komunikacijos tarp grupės (-ių) dalyvių, dalyvaujančiųjų organizacijų, taip pat su kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais planas yra pagalbinė projekto valdymo sistema; • pareiškėjas pasiūlė tinkamą įvairių projekto etapų ir rezultatų vertinimo būdą atsižvelgiant į jo tikslus; • pareiškėjas pasiūlė tinkamą būdą skleisti projekto rezultatus dalyvaujančiosiose organizacijose ir už jų ribų; • į projektą įtrauktos priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti, kad jo rezultatai būtų tvarūs pasibaigus projekto įgyvendinimui.

FINANSAVIMO TAISYKLĖS

<table>
<tr><th>Biudžeto kategorija</th><th>Tinkamos finansuoti išlaidos ir taikomos taisyklės</th><th colspan="3">Suma</th></tr>
<tr><td>Organizacinė parama</td><td>Išlaidos, tiesiogiai susijusios su mobilumo veiklos įgyvendinimu.

Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį.

Lėšų skyrimo taisyklė: pagal dalyvių skaičių. Lydintys asmenys, instruktoriai ir fasilitatoriai negali gauti organizacinės paramos.</td><td colspan="3">125 EUR vienam profesinio tobulėjimo veiklos dalyviui</td></tr>
<tr><td rowspan="8">Kelionės išlaidos</td><td rowspan="8">Parama dalyvių, įskaitant instruktorius, lydinčius asmenis ir fasilitatorius, kelionės iš jų kilmės vietos į veiklos vietą ir atgal išlaidoms padengti.

Jeigu kelionės atstumas mažesnis kaip 500 km, dalyvis paprastai keliauja mažataršėmis transporto priemonėmis.

Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį.

Lėšų skyrimo taisyklė: pagal kelionės atstumą ir asmenų skaičių.

Pareiškėjas turi nurodyti atstumą nuo kilmės vietos iki veiklos vietos[161] naudodamas Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę[162].

Jei numatyta vykti į kitą šalį, pareiškėjas turėtų susumuoti atstumus tarp atskirų veiklos vietų ir pasirinkti bendrą atstumą atitinkantį atstumo intervalą[163].</td><td>Kelionės atstumas</td><td>Ekologiška kelionė</td><td>Neekologiška kelionė</td></tr>
<tr><td>10–99 km</td><td>56 EUR</td><td>28 EUR</td></tr>
<tr><td>100–499 km</td><td>285 EUR</td><td>211 EUR</td></tr>
<tr><td>500–1999 km</td><td>417 EUR</td><td>309 EUR</td></tr>
<tr><td>2000–2999 km</td><td>535 EUR</td><td>395 EUR</td></tr>
<tr><td>3000–3999 km</td><td>785 EUR</td><td>580 EUR</td></tr>
<tr><td>4000–7999 km</td><td>1188 EUR</td><td>1188 EUR</td></tr>
<tr><td>8 000 km arba daugiau</td><td>1735 EUR</td><td>1735 EUR</td></tr>
</table>

[161] Pavyzdžiui, jeigu asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja veikloje Romoje (Italija), pareiškėjas apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1 365,28 km) ir pasirenka reikiamą kelionės atstumo intervalą (t. y. 500–1 999 km).

[162] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_lt.htm

[163]Pavyzdžiui, jei dalyvis iš Madrido (Ispanija) dalyvauja išvykstamojoje veikloje, vykdomoje iš pradžių Romoje (Italija), o po to Liublianoje (Slovėnija), pareiškėjas: a) apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1 365,28 km), tada nuo Romos iki Liublianos (489,75 km) ir susumuoja abu atstumus (1 855,03 km); b) pasirenka taikomą kelionės atstumo intervalą (t. y. nuo 500 iki 1 999 km) ir c) apskaičiuoja ES dotacijos sumą, skirtiną kaip paramą dalyvio kelionės iš Madrido į Liublianą (per Romą) ir atgal išlaidoms padengti (275 EUR).

Individuali parama	Su pragyvenimu susijusios išlaidos. **Finansavimo mechanizmas:** pagal vieneto įkainį. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pagal priimančiąją šalį, kiekvieno dalyvio, lydinčių asmenų, instruktorių ir fasilitatorių (jei būtina) buvimo užsienyje trukmę, taip pat įskaitant vieną kelionės dieną prieš pradedant veiklą ir vieną kelionės dieną veiklai pasibaigus, ir ne daugiau kaip **keturias papildomas** dienas, jei dalyviams, lydintiems asmenims, instruktoriams ir fasilitatoriams skiriama ekologiškos kelionės dotacija.	A2.2 lentelė, vienam dalyviui per dieną Ši lentelė taip pat taikoma instruktoriams, fasilitatoriams ir lydintiems asmenims. Ne daugiau kaip 1 100 EUR vienam dalyviui, instruktoriui, fasilitatoriui ir lydinčiam asmeniui.
Įtraukties rėmimas	**Organizacijų įtraukties rėmimas:** išlaidos, susijusios su mobilumo veiklos, į kurią įtraukiami mažiau galimybių turintys dalyviai, organizavimu. Instruktoriai, lydintys asmenys ir fasilitatoriai negali gauti organizacijoms skirtos įtraukties paramos. **Finansavimo mechanizmas:** pagal vieneto įkainį. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pagal mažiau galimybių turinčių dalyvių skaičių.	125 EUR vienam dalyviui
	Dalyvių įtraukties rėmimas: papildomos išlaidos, tiesiogiai susijusios su mažiau galimybių turinčiais dalyviais ir juos lydinčiais asmenimis, instruktoriais ir fasilitatoriais (įskaitant pagrįstas kelionės ir pragyvenimo išlaidas, jeigu šiems dalyviams neprašyta dotacijos pagal biudžeto kategorijas „Kelionės išlaidos“ ir „Individuali parama“). **Finansavimo mechanizmas:** realiosios išlaidos. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pareiškėjas turi pagrįsti prašymą ir jį turi patvirtinti nacionalinė agentūra.	100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų
Parama parengiamajam vizitui	Išlaidos, susijusios su parengiamojo vizito vykdymu, įskaitant kelionės ir pragyvenimo išlaidas. **Finansavimo mechanizmas:** pagal vieneto įkainį. **Lėšų skyrimo taisyklė:** neįtraukiami dalyviai iš priimančiosios organizacijos. Galima finansuoti ne daugiau kaip 2 dalyvaujančiosios organizacijos vienos rūšies veiklos dalyvius. Be to, per kiekvieną parengiamąjį vizitą finansavimas taip pat gali būti skirtas vienam fasilitatoriui ir (arba) instruktoriui iš bet kurios dalyvaujančiosios organizacijos. Sąlyga: pareiškėjas turi pagrįsti parengiamojo vizito poreikį, tikslus ir dalyvius ir juos turi patvirtinti nacionalinė	680 EUR vienam dalyviui vieno parengiamojo vizito metu

	agentūra. Ši sąlyga netaikoma projektams, finansuojamiems pagal akreditacijos sistemą.	
Sistemos kūrimas ir informavimo veikla	Išlaidos, susijusios su papildomos veiklos įgyvendinimu. Netiesioginės išlaidos: fiksuotosios normos suma, neviršijanti 7 proc. tinkamų finansuoti tiesioginių papildomos veiklos išlaidų, yra tinkama finansuoti kaip netiesioginės išlaidos, kurias sudaro dotacijos gavėjo bendrosios administracinės išlaidos, kurias galima laikyti papildomai veiklai priskirtinomis išlaidomis (pavyzdžiui, sąskaitos už elektros energiją arba interneto ryšį, su patalpomis susijusios išlaidos, išlaidos nuolatiniams darbuotojams ir t. t.). **Finansavimo mechanizmas:** tiesioginių išlaidų realiosios išlaidos ir netiesioginių išlaidų fiksuotoji norma. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pareiškėjas turi pagrįsti poreikį ir tikslus ir juos turi patvirtinti nacionalinė agentūra. Šiai veiklai galima skirti ne daugiau kaip 10 proc. visų projekto išlaidų.	Iki 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų
Išimtinės išlaidos	Išlaidos, susijusios su finansinės garantijos suteikimu, kai to prašo nacionalinė agentūra. Vizos ir susijusios išlaidos, leidimų gyventi šalyje, skiepų, medicininių pažymų išlaidos. Dalyvių, lydinčių asmenų, instruktorių ir fasilitatorių brangių kelionių išlaidos, kurių dėl geografinio atokumo ar kitų kliūčių negalima padengti pagal įprastą kategoriją „Kelionės išlaidos“ (t. y. kai dėl švaresnių, mažiau anglies dioksido išmetančių transporto priemonių naudojimo patiriamos brangių kelionių išlaidos). Jei skiriama išmoka išimtinėms brangios kelionės išlaidoms padengti, ji skiriama vietoj vieneto įkainiais grindžiamos paramos kelionei. **Finansavimo mechanizmas:** realiosios išlaidos. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pareiškėjas turi pagrįsti prašymą ir jį turi patvirtinti nacionalinė agentūra. Brangios kelionės tarifai taikomi tais atvejais, kai taikant vieneto įkainį būtų padengta mažiau kaip 70 proc. dalyvio kelionės išlaidų. Jei skiriama išmoka išimtinėms brangios kelionės išlaidoms padengti, ji skiriama vietoj neekologiškos kelionės dotacijos.	**Finansinė garantija:** 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. **Brangių kelionių išlaidos**: 80 proc. tinkamų finansuoti kelionės išlaidų. **Vizos ir susijusios išlaidos, leidimų gyventi šalyje, skiepų, medicininių pažymų išlaidos:** 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.

A2.2 **lentelė. Profesinio tobulėjimo veiklai skirta individuali parama**

	Individuali parama (EUR per dieną)
Austrija	84
Belgija	88
Bulgarija	60
Kroatija	75
Kipras	81
Čekija	65
Danija	95
Estija	76
Suomija	93
Prancūzija	85
Vokietija	77
Graikija	80
Vengrija	77
Islandija	99
Airija	91
Italija	85
Latvija	66
Lichtenšteinas	84
Lietuva	65
Liuksemburgas	84
Malta	77
Nyderlandai	92
Šiaurės Makedonija	57
Norvegija	94
Lenkija	68
Portugalija	78
Rumunija	64
Serbija	59
Slovakija	67
Slovėnija	78
Ispanija	81
Švedija	87
Turkija	68
Kaimyninės trečiosios valstybės, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės	62

JAUNIMO DALYVAVIMO VEIKLA

Pagal šį veiksmą[164] remiama formaliajam švietimui ir mokymui nepriskiriama veikla, kuria skatinamas, stiprinamas ir palengvinamas jaunimo dalyvavimas Europos demokratiniame gyvenime vietos, regioniniu, nacionaliniu ir Europos lygmenimis.

VEIKSMO TIKSLAI

Pagal programą „Erasmus+“ remiami į jaunimą orientuoti vietos, nacionaliniai, tarpvalstybiniai ir tarptautiniai dalyvavimo projektai, kuriais jaunimas skatinamas dalyvauti Europos demokratiniame gyvenime ir siekiama vieno ar kelių iš šių tikslų:

- suteikti jaunimui galimybę įsitraukti ir mokytis dalyvauti pilietinėje visuomenėje (atveriant kelius jaunuoliams įsitraukti ne tik į kasdienį, bet ir į demokratinį gyvenimą siekiant prasmingo jaunuolių, kad ir kokia būtų jų kilmė, pilietinio, ekonominio, socialinio, kultūrinio ir politinio dalyvavimo, itin daug dėmesio skiriant mažiau galimybių turintiems jaunuoliams);
- didinti jaunimo informuotumą apie bendras Europos vertybes ir pagrindines teises ir prisidėti prie Europos integracijos proceso, be kita ko, įgyvendinant vieną ar kelis ES jaunimo tikslus;
- ugdyti jaunimo skaitmeninius gebėjimus ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis (ypač kritinį mąstymą ir gebėjimą vertinti informaciją ir su ja dirbti), siekiant didinti jaunimo atsparumą dezinformacijai, klaidingai informacijai ir propagandai, taip pat jų gebėjimą dalyvauti demokratiniame gyvenime;
- suburti jaunimą ir sprendimus priimančius asmenis vietos, regioniniu, nacionaliniu ir tarpvalstybiniu lygmenimis ir (arba) prisidėti prie ES jaunimo dialogo.

POLITINĖS APLINKYBĖS

2019–2027 m. Europos Sąjungos jaunimo strategija yra ES bendradarbiavimo jaunimo srityje sistema, grindžiama 2018 m. Tarybos rezoliucija[165]. Strategija skatinamas jaunimo dalyvavimas demokratiniame gyvenime, remiamas socialinis ir pilietinis įsitraukimas ir siekiama užtikrinti, kad visi jaunuoliai turėtų reikiamų išteklių dalyvauti visuomenės gyvenime. Į ES jaunimo strategiją įtraukta 11 Europos jaunimo tikslų, kuriais nustatomos tarpsektorinės sritys, turinčios įtakos jaunimo gyvenimui.

Pagal siekį „Susieti“ ES jaunimo strategija palengvinami jaunimo ryšiai ir keitimasis patirtimi kaip pagrindiniai būsimos ES raidos veiksniai. Puoselėti šias sąsajas geriausia įvairių formų mobilumu, pavyzdžiui, jaunimo mainais ir „DiscoverEU“. Pagal siekį „Įtraukti“ strategija palengvinamas jaunimo dalyvavimas, pavyzdžiui, vykdant jaunimo dalyvavimo veiklą ir ES jaunimo dialogą. Pagal siekį „Įgalinti“ sudaromos palankesnės sąlygos kokybiškam darbui su jaunimu, pavyzdžiui, pasitelkiant su jaunimu dirbančių asmenų judumą ir bendradarbiavimą, mokymą ir tinklų kūrimą.

Visų formatų ir sektorių projektai ir veikla gali remtis ES jaunimo strategijomis ir prie jų prisidėti. Tai galima padaryti nustatant, ar ir kaip projektas padeda įgyvendinti:

- Europos jaunimo tikslus[166];
- ES darbo su jaunimu politiką[167,168];

[164] Didžioji šio veiksmo biudžeto dalis skiriama tarpvalstybinei veiklai, kurioje dalyvauja ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių organizacijos ir dalyviai, remti. Tačiau iki 25 proc. turimo biudžeto gali būti naudojama tarptautinei veiklai finansuoti, įskaitant organizacijas ir dalyvius iš ES kaimyninių trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės (1–4 regionai; žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“).

[165] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2018.456.01.0001.01.ENG&toc=OJ%3AC%3A2018%3A456%3AFULL

[166] https://youth.europa.eu/strategy/european-youth-goals_lt

[167] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=uriserv:OJ.C_.2020.415.01.0001.01.LIT

[168] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:C_202403526

- ES judumo mokymosi tikslais politiką[169,170];
- Europos jaunimo metų tęstinumą[171].

Dėl paramos, susijusios su projektų susiejimu su ES jaunimo strategija, kreipkitės į savo nacionalinę agentūrą arba SALTO metodinius centrus.

Europos Sąjungos jaunimo strategiją galima rasti adresu: https://youth.europa.eu/strategy_en.

Teminės strategijos jaunimo srityje

Programa „Erasmus+“ siekiama skatinti jaunimo dalyvavimą, didinti neformaliojo ir savaiminio mokymosi procesų kokybę ir plėtoti kokybišką darbą su jaunimu. Paramą šiose srityse galima gauti per konkrečias temines strategijas, tokias kaip Jaunimo dalyvavimo strategija, „Youthpass“ ir Europos mokymo strategija[172].

VEIKLOS APRAŠYMAS

Jaunimo dalyvavimo veikla – neformaliojo mokymosi veikla, grindžiama aktyviu jaunimo dalyvavimu. Ja siekiama jaunimui suteikti galimybių įgyti patirties mainų, bendradarbiavimo, kultūrinės ir pilietinės veiklos srityse. Remiama veikla turėtų padėti dalyviams stiprinti asmeninius, socialinius, pilietinius ir skaitmeninius gebėjimus ir tapti aktyviais Europos piliečiais.

Šiuo veiksmu remiamas alternatyvių, novatoriškų, pažangiųjų ir skaitmeninių jaunimo dalyvavimo formų naudojimas, įskaitant jaunimo dalyvavimo plėtrą į įvairius sektorius ir erdves (sveikatos priežiūros, sporto ir pan., nepriklausomai nuo to, ar jos yra viešosios ar privačiosios), atveriant kelią aktyviam jaunuolių, kad ir kokia būtų jų kilmė, dalyvavimui.

Jaunimo dalyvavimo veikla gali būti naudojama jaunimo ir sprendimus priimančių asmenų dialogui ir diskusijoms, siekiant skatinti aktyvų jaunimo dalyvavimą demokratiniame Europos gyvenime. Taip jaunimui suteikiama galimybė išsakyti savo nuomonę (pozicijas, pasiūlymus ir rekomendacijas) apie tai, kaip turėtų būti formuojama ir įgyvendinama Europos jaunimo politika. Jaunimo dalyvavimo veikla taip pat gali būti pilietinė veikla ir jaunimo aktyvizmas, padedantys jaunimui įvairiais būdais didinti informuotumą jiems rūpimais klausimais ir skatinti pokyčius.

Jaunimo dalyvavimo veikla gali būti tarpvalstybinė (įgyvendinama vienoje ar keliose dalyvaujančiosiose šalyse, įtraukiant neformaliąją (-iąsias) jaunimo grupę (-es) ir (arba) organizacijas iš kelių dalyvaujančiųjų šalių) arba nacionalinė (įgyvendinama vietos, regioniniu ar nacionaliniu lygmeniu, įtraukiant neformaliąją (-iąsias) jaunimo grupę (-es) ir (arba) organizacijas iš vienos dalyvaujančiosios šalies). Nacionalinė jaunimo dalyvavimo veikla ypač tinka idėjoms išbandyti vietos lygmeniu ir kaip su ankstesnėmis iniciatyvomis susijusios tolesnės veiklos priemonė, padedanti išplėsti ir toliau plėtoti sėkmingas idėjas.

Visa jaunimo dalyvavimo veikla, neatsižvelgiant į jos įgyvendinimo lygmenį, turi turėti akivaizdų europinį aspektą ir (arba) pridėtinę vertę, o kiekviena pavienė remiama veikla turi aiškiai prisidėti prie vieno ar kelių pirmiau išvardytų veiksmo tikslų įgyvendinimo.

Gali būti remiama tokia veikla (arba jos deriniai): praktiniai seminarai, debatai, vaidmenų žaidimai, modeliavimas, skaitmeninių priemonių (pavyzdžiui, skaitmeninės demokratijos priemonių) naudojimas, informuotumo didinimo kampanijos,

[169] https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/3364
[170] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A32022H0411%2801%29
[171] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2024:1:FIN
[172] Strategijas rasite toliau nurodytais adresais. Jaunimo dalyvavimo strategija: https://participationpool.eu/resource-category/youth-participation/youth-participation-strategy/ „Youthpass“: https://www.youthpass.eu/de/ SALTO-YOUTH - What is Youthpass? / ETS: https://www.salto-youth.net/rc/training-and-cooperation/trainingstrategy/.

mokymai, susitikimai ir kitų formų jaunimo ir sprendimus priimančių asmenų bendravimas internetu ar ne internetu, konsultacijos, informaciniai ir (arba) kultūriniai renginiai ir t. t.

Keli veiklos, kurią būtų galima įgyvendinti pagal projektą, pavyzdžiai:

- tiesioginiai ar internetiniai seminarai ir (arba) susitikimai, seminarai ar kiti renginiai ar procesai vietos, regioniniu, nacionaliniu ar tarpvalstybiniu lygmeniu, suteikiantys erdvės jaunuolių informavimui, diskusijoms ir aktyviam dalyvavimui tokiais klausimais, kurie yra svarbūs jų, kaip aktyvių Europos piliečių, kasdieniam gyvenimui, idealiu atveju palaikant ryšį su sprendimus priimančiais asmenimis ir kitais šios srities suinteresuotaisiais subjektais;
- jaunimo konsultacijos, kuriomis nustatomos jaunimui aktualios temos ar klausimai (vietos, regioniniu, nacionaliniu ar tarpvalstybiniu mastu) ir jų poreikiai, susiję su dalyvavimu šios srities veikloje ar sprendžiant tokius klausimus;
- informuotumo didinimo kampanijos, susijusios su jaunimo dalyvavimu demokratiniame gyvenime, įskaitant informaciją ir (arba) kultūrinius renginius, susijusius su jaunimui aktualiais konkrečiais visuomenės uždaviniais;
- palankesnės sąlygos jaunimui patekti į atviras, saugias ir prieinamas virtualias ir (arba) fizines erdves, suteikiant veiksmingų galimybių mokytis dalyvauti demokratiniame gyvenime ir jo procesuose;
- demokratinių institucijų veikimo imitavimas ir už sprendimų priėmimą atsakingų asmenų vaidmuo šiose institucijose.

Jeigu aktualu, labai skatinama integruoti skaitmeninio formato veiklą (pavyzdžiui, internetinius seminarus, programuotojų maratonus, įvairias e. dalyvavimo priemones ir t. t.) ir (arba) mokymus, susijusius su skaitmeninės demokratijos priemonių naudojimu įgyvendinant jaunimo dalyvavimo veiklos projektą.

Projektą turėtų sudaryti įvairi projekto veikla, kuria visa prisidedama prie iškeltų tikslų siekimo.

Ši veikla pirmiausia turėtų būti finansuojama pagal biudžeto kategoriją „Projekto valdymas“, t. y. mėnesine vienetine įmoka. Ši projekto veikla paprastai apima susitikimus projekto valdymo klausimais ir vykdomą reguliarią projekto veiklą. **Projekto veikla gali būti skaitmeninė ir (arba) vykdoma gyvai ir apimti tiesiogiai projekte dalyvaujančius jaunuolius.**

Į projektą taip pat gali būti įtrauktas vienas ar keli jaunimo dalyvavimo renginiai.

Sąvoka „jaunimo dalyvavimo renginys“ apima renginius, kurie yra svarbiausi siekiant projekto tikslų; jais gali būti žymimi svarbiausi projekto etapai ir jie turėtų aiškiai išsiskirti iš vykdomos projekto veiklos savo turiniu, dydžiu arba dalyvių profiliu. Be to, jaunimo dalyvavimo renginys yra fizinis renginys, kuriame fiziškai dalyvauja jaunimas ir, kai tinkama, kiti dalyviai. Jaunimo dalyvavimo renginyje dalyvaus ne tik neformaliosios grupės nariai ar jaunimas iš dotacijas gaunančių organizacijų, kurios tiesiogiai dalyvauja bendroje projekto veikloje, bet ir platesnė jaunimo ir (arba) sprendimų priėmėjų auditorija. Renginio trukmė turėtų atitikti planuojamą veiklą ir numatomus pasiekimus, o renginiai gali būti tiek labai trumpi (kelių valandų), tiek ilgesnės trukmės. Konkreti parama jaunimo dalyvavimo renginiams organizuoti teikiama pagal principą „vienam dalyviui viename renginyje“, neatsižvelgiant į renginio trukmę.

Kai tai yra jaunimo dalyvavimo projektai, apimantys fizinę projektų veiklą arba fizinius jaunimo dalyvavimo renginius, kurių dalyviai turi keliauti į kitą vietą nei jų gyvenamoji vieta, galima teikti paraiškas dėl papildomo mobilumo finansavimo, kurį sudaro parama kelionei ir pragyvenimui. Mobilumas jaunimo dalyvavimo projektuose gali būti tiek nacionalinis, tiek tarptautinis, tačiau juo visada turėtų būti remiama projekto veikla, finansuojama iš projekto valdymo lėšų, arba jaunimo dalyvavimo renginys (finansuojamas iš paramos jaunimo dalyvavimo renginiams).

Pagal šį veiksmą negalima remti šių rūšių veiklos: teisės aktais numatytų organizacijų ar jų tinklų posėdžių, **politinių renginių organizavimo**, fizinės infrastruktūros tobulinimo (pavyzdžiui, statyti ar įsigyti pastatus ir nuolatinę įrangą).

Projektų su stipriu dalyvavimo elementu (neapsiribojant jaunimo dalyvavimo veikla) ir aktualių gerosios patirties pavyzdžių pateikiama Jaunimo dalyvavimo rinkinyje[173].

PROJEKTO RENGIMAS

Į pagal šį veiksmą remiamą projektą turėtų būti įtrauktas vienas ar keli pirmiau aprašyti elementai. Šie elementai gali būti derinami lanksčiai, atsižvelgiant į projekto tikslus ir dalyvaujančiųjų organizacijų bei su jaunimu dirbančių asmenų poreikius.

Projektą įgyvendina viena ar kelios neformaliosios jaunimo grupės, viena ar kelios organizacijos arba jų derinys. Paraiškų teikimo etapu turi būti nustatytos dalyvausiančios neformaliosios jaunimo grupės ir (arba) dalyvaujančiosios organizacijos. Kiti jaunuoliai gali būti įtraukti į projektą kaip kai kurių veiklų dalyviai arba kaip tikslinės grupės nariai. Jei dalyvauja tik neformalioji jaunimo grupė, vienas iš grupės narių teikia paraišką grupės vardu. Jei dalyvauja kelios grupės ar organizacijos, viena iš jų imasi koordinatorės vaidmens ir partnerystės vardu teikia paraišką dėl viso projekto.

Projektą sudaro keturi etapai – planavimo, parengiamosios veiklos, įgyvendinimo ir tolesnės susijusios veiklos. Dalyvaujančiosios organizacijos ir veikloje dalyvaujantis jaunimas turėtų išplėsti savo mokymosi patirtį aktyviai įsitraukdami į visus etapus (pačių jaunuolių parengta jaunimui skirta veikla). Jaunimo dalyvavimo rinkinyje pateikiama praktinių idėjų ir gairių, kaip padidinti jaunimo dalyvavimą:

- planavimo (nustatyti poreikius, tikslus, mokymosi rezultatus, veiklos formatus, parengti darbo programą, veiklos tvarkaraštį ir t. t.);
- parengiamosios veiklos (praktinis organizavimas, susitarimai su partneriais, planuojamos veiklos tikslinės (-ių) grupės (-ių) patvirtinimas, dalyvių kalbinis, kultūrinis, mokymosi ir su užduotimis susijęs dalyvių parengimas ir t. t.);
- veiklos įgyvendinimo;

tolesnės susijusios veiklos (veiklos vertinimas, dalyvių mokymosi rezultatų nustatymas ir dokumentavimas, taip pat – projekto rezultatų sklaida ir panaudojimas). Kiekviename projekte turėtų būti numatyta tolesnės susijusios veiklos etapu jauniesiems dalyviams teikti grįžtamąją informaciją apie konkrečius projekto rezultatus, įskaitant informaciją apie tai, kaip tokie rezultatai buvo perduoti kitiems susijusiems suinteresuotiesiems subjektams ir (arba) kaip jie jais naudojasi. **ES jaunimo dialogas**

Temos ir prioritetai, nustatyti ES jaunimo dialogo[174] kontekste, gali būti visų lygmenų jaunimo dalyvavimo veiklos įkvėpimo šaltinis. Panašiu įkvėpimo šaltiniu gali būti ES jaunimo tikslai, iškelti ES jaunimo dialogo kontekste, kuriuose nustatomos tarpsektorinės sritys, darančios poveikį jaunimo gyvenimui, ir nurodomi uždaviniai. Be to, sėkmingos jaunimo dalyvavimo veiklos rezultatai gali būti naudojami tolesniais ES jaunimo dialogo etapais.

Mokymosi procesas

Jaunimo dalyvavimo veiklos projekte reikia numatyti, kaip bus remiamas visų dalyvių (t. y. ne tik projektą įgyvendinančios (-ių) neformaliosios (-iųjų) jaunimo grupės (-ių) ir (arba) ne tik jaunimo, aktyviai dalyvavusio rengiant ir įgyvendinant projektą, bet ir kitų dalyvių) individualių mokymosi rezultatų apsvarstymo procesas, nustatymas ir dokumentavimas, visų pirma naudojantis „Youthpass“.

Dalyvių apsauga ir saugumas

Planuojant ir rengiant projektą, turėtų būti sprendžiamas dalyvių apsaugos ir saugumo klausimas ir numatytos visos būtinos rizikos prevencijos ir (arba) mažinimo priemonės.

Bendruomenės telkimas

[173] https://participationpool.eu/toolkit/

[174] https://europa.eu/youth/strategy/euyouthdialogue_en

Bendruomenės telkimo veiklą labai skatinama įtraukti ir į jaunimo dalyvavimo veiklos projektus. Jei įmanoma, bendruomenės telkimo veikla turėtų būti tęsiama pasibaigus remiamiems projektams ir tapti savarankiška veikla.

„Erasmus“ kokybės standartai jaunimo reikalų srityje

Įgyvendinant pagal šį veiksmą remiamus projektus turi būti laikomasi **„Erasmus“ kokybės standartų jaunimo reikalų srityje**, kad mobilumo mokymosi tikslais veikla būtų kokybiška. „Erasmus“ kokybės standartai jaunimo reikalų srityje apima pagrindinius veiklos principus, taip pat konkrečią projekto užduočių įgyvendinimo praktiką, pavyzdžiui, dalyvių atranką ir parengimą, mokymosi rezultatų nustatymą, vertinimą ir pripažinimą, dalijimąsi projekto rezultatais ir t. t. **„Erasmus“ kokybės standartai** jaunimo reikalų srityje pateikiami adresu https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-youth_lt.

HORIZONTALIEJI ASPEKTAI

Rengiant mobilumo projektą turi būti atsižvelgiama į toliau nurodytus horizontaliuosius aspektus.

Įtrauktis ir įvairovė

Pagal programą „Erasmus+“ siekiama skatinti lygias galimybes ir didinti prieinamumą, įtrauktį ir teisingumą vykdant visus veiksmus. Pareiškėjai turėtų parengti prieinamą ir įtraukią projektų veiklą, atsižvelgdami į mažiau galimybių turinčių dalyvių nuomonę ir įtraukdami juos į sprendimų priėmimo procesą.

Jaunimo dalyvavimo veikla yra ypač tinkama mažiau galimybių turintiems jaunuoliams įtraukti:

- jaunimo dalyvavimo veikla yra paties jaunimo lygmens veikla su labai lanksčiomis sąlygomis (trukmės, dalyvių skaičiaus, nacionalinės arba tarpvalstybinės veiklos ir t. t.), kurias galima lengvai pritaikyti prie specialių mažiau galimybių turinčių jaunuolių poreikių;

- neformaliąsias jaunimo grupes, vykdančias jaunimo dalyvavimo veiklos projektą, gali remti **ugdantysis vadovas**[175]. Ugdančiojo vadovo paslaugos galėtų būti ypač svarbios ir naudingos teikiant pagalbą mažiau galimybių turintiems jaunuoliams šiems kuriant ir vykdant savo projektus;

- šio veiksmo tikslai – suteikti jaunimui galimybę mokytis dalyvauti pilietinėje visuomenėje, taip pat gerinti skaitmeninį raštingumą ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis. Projektai, kuriais siekiama šių tikslų, gali būti ypač naudingi padedant mažiau galimybių turinčiam jaunimui įveikti dalį sunkumų, su kuriais jie susiduria.

Jaunimo dalyvavimo veikla taip pat labai padeda gilintis į tokias temas kaip įtrauktis ir įvairovė visuomenėje, pavyzdžiui, remiant kovą su stereotipais, skatinant supratimą, toleranciją ir nediskriminavimą.

Aplinkos tvarumas

Projektu turėtų būti skatinamas aplinkos požiūriu tvarus ir atsakingas dalyvių elgesys, didinant informuotumą apie tai, kaip svarbu imtis veiksmų, kad būtų mažinamas arba kompensuojamas mobilumo veiklos poveikis aplinkai. Jis turėtų būti rengiamas ir įgyvendinamas atsižvelgiant į aplinkos apsaugą, pavyzdžiui, integruojant tvarią praktiką, kaip antai daugkartinio naudojimo ar ekologiškų medžiagų pasirinkimą, atliekų mažinimą ir perdirbimą, tvarias transporto priemones.

Skaitmeninė transformacija jaunimo srityje

[175] Neformaliosios jaunimo grupės, atsižvelgdamos į savo poreikius, projekto metu gali naudotis vieno ar kelių ugdančiųjų vadovų paslaugomis.

Pagal programą „Erasmus+“ visoms dalyvaujančiosioms organizacijoms padedama diegti ir naudoti skaitmenines priemones ir mokymosi metodus fizinei veiklai papildyti, organizacijų partnerių bendradarbiavimui stiprinti ir jų vykdomos veiklos kokybei gerinti. Skatinama naudoti skaitmeninius ir internetinius elementus, kad mažiau galimybių turintiems jaunuoliams būtų lengviau dalyvauti veikloje. Įgyvendinant Programos projektus ir veiklą, kuriais siekiama pagerinti skaitmeninius įgūdžius, skatinti skaitmeninį raštingumą ir (arba) ugdyti supratimą apie skaitmeninių technologijų keliamus pavojus ir teikiamas galimybes galima pakeisti mąstyseną ir prisidėti prie jaunimo veiklos skaitmenizacijos ir mišrumo plėtotės.

Priklausomai nuo veiklos turinio ir tikslų į fizinius renginius ar mobilumo veiklą mokymosi tikslais galima įtraukti skaitmeninių gebėjimų ugdymą ir skaitmeninių klausimų išmanymą bei naujųjų technologijų naudojimą, o virtualieji komponentai turi būti finansuojami iš projekto valdymo lėšų. Tinkamai pagrįstos išlaidos, susijusios su mažiau galimybių turinčio jaunimo įtraukimu, gali būti padengtos dalyvių įtraukties rėmimo lėšomis.

Nacionalinės agentūros, vykdydamos mokymo ir bendradarbiavimo veiklą, siūlo įvairias mokymo galimybes su jaunimu dirbantiems asmenims ir jaunimo lyderiams, be kita ko, susijusias su parama skaitmeninei transformacijai jaunimo srityje. Šie pasiūlymai skelbiami Europos mokymo kalendoriuje https://www.salto-youth.net/tools/european-training-calendar/. Įkvėpimo šaltiniu taip pat gali tapti SALTO priemonių skiltis https://www.salto-youth.net/tools/.

Dalyvavimas demokratiniame gyvenime, bendros vertybės ir pilietinis aktyvumas

Programa „Erasmus+“ remiami visi jaunimo dalyvavimo aspektai. Jaunimo dalyvavimo veikla turėtų būti stiprinami jaunimo dalyvavimo ir pilietiškumo įgūdžiai, socialiniai ir tarpkultūriniai gebėjimai ir gerinamas jų kritinis mąstymas ir gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis įgūdžiai. Remiama veikla turėtų suteikti demokratinio dalyvavimo galimybių, įskaitant pilietinį aktyvumą, ir galimybę daryti poveikį ir dalyvauti priimant sprendimus jiems svarbiais klausimais, pasitelkiant prasmingą mokymosi patirtį jaunimui ir visiems procese dalyvaujantiems asmenims. Projektais taip pat gali būti remiami su jaunimu dirbantys asmenys, sprendimus priimantys asmenys ir kiti specialistai, prisidedantys prie supratimo ir įgūdžių, kaip suteikti tinkamas galimybes, erdves, priemones ir paramą jaunimo dalyvavimui. Jais taip pat turėtų būti įtvirtintas dalyvaujamasis aspektas, t. y. skatinant jaunimą aktyviai vadovauti ir (arba) dalyvauti kuriant ir įgyvendinant projekto veiklą ir remiant jaunimą šioje srityje, jį naudojant kaip būdą dalyviams dar labiau dalyvauti demokratiniame gyvenime[176]. Projektais turėtų būti gerinamas dalyvių supratimas apie Europos Sąjungą ir bendras europines vertybes, įskaitant demokratijos principus, žmogaus orumą, vienybę ir įvairovę, tarpkultūrinį dialogą ir Europos socialinį, kultūrinį ir istorinį paveldą.

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kas gali teikti paraišką?	Paraišką gali teikti reikalavimus atitinkanti dalyvaujanti organizacija, įsteigta ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Ši organizacija teikia paraišką visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu[177].

[176] Dėl išteklių ir įkvėpimo žr. SALTO PI parengto Jaunimo dalyvavimo priemonių rinkinio 12 modulį („Dalyvavimo planavimas“), kuriuo siekiama suteikti praktinės patirties, rekomendacijų, priemonių ir praktinių gairių, kaip skatinti jaunimo dalyvavimą: https://participationpool.eu/toolkit/.

[177] Dalyvaujančiosios organizacijos turės pasirašyti prisijungimo formą, skirtą teikiančiai organizacijai. Prisijungimo formos turėtų būti suteiktos paraiškos teikimo etapu ir ne vėliau kaip iki dotacijos sutarties pasirašymo. Dėl išsamesnės informacijos žr. šio vadovo C dalį.

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančiosios organizacijos	Dalyvaujančioji organizacija gali būti: • ne pelno organizacija, asociacija, NVO; Europos jaunimo NVO; vietos, regioninio ar nacionalinio lygmens viešoji įstaiga; socialinė įmonė; pelno siekianti organizacija, veikianti įmonių socialinės atsakomybės srityje; • neformalioji jaunimo grupė[178], įsteigti ES valstybėje narėje arba Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje, arba reikalavimus atitinkančioje ES kaimyninėje trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė (1–4 regionai žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“).
Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius ir pobūdis	• Nacionaliniai jaunimo dalyvavimo projektai: turi dalyvauti bent viena dalyvaujančioji organizacija. • Tarpvalstybiniai ir tarptautiniai jaunimo dalyvavimo projektai: turi dalyvauti bent dvi dalyvaujančiosios organizacijos iš skirtingų šalių. Ta pati organizacija (vienas OID) šiame veiksme negali dalyvauti teikiant daugiau kaip 5-ias to paties termino paraiškas (nei kaip pareiškėja, nei kaip partnerė).
Projekto trukmė	3–24 mėn.
Veiklos vieta (-os)	Veikla turi būti vykdoma vienoje ar keliose dalyvaujančiose organizacijose. Veikla taip pat gali būti vykdoma Europos Sąjungos institucijos buveinėje[179], net jei vykdoma nacionalinė jaunimo dalyvavimo veikla arba jei projekte nedalyvauja organizacijos iš šalies, kurioje įsikūrusi šios institucijos buveinė. **Išimtis:** veikla negali būti vykdoma Baltarusijoje arba Rusijoje.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	13–30 m. amžiaus[180] jaunuoliai, gyvenantys dalyvaujančių organizacijų šalyse, ir projektų temoms aktualių sprendimų priėmėjai. Fasilitatoriai ir lydintys asmenys nelaikomi veiklos dalyviais, bet atitinka reikalavimus paramai gauti pagal tam tikras biudžeto kategorijas.
Kam teikti paraišką?	Šalies, kurioje įsteigta paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai.

[178] Bent keturių 13–30 m. amžiaus jaunuolių grupė. Vienas iš grupės narių, kuris yra bent 18 metų amžiaus, prisiima atstovo vaidmenį ir atsakomybę grupės vardu. Neformaliosios grupės apibrėžtis pateikta žodyne. Šio veiksmo tikslais ir su juo susijusiose nuostatose sąvoka „dalyvaujančioji organizacija“ apima sąvoką „neformalioji jaunimo grupė“. Jeigu daroma nuoroda į „dalyvaujančiąją organizaciją“, laikoma, kad ji apima ir „neformaliąją jaunimo grupę“.

[179] Europos Sąjungos institucijų buveinės yra Briuselyje, Frankfurte, Liuksemburge, Strasbūre ir Hagoje.

[180] Taip pat reikėtų atsižvelgti į:

- jauniausių dalyvių amžių – dalyviai veiklos pradžios dieną turi būti ne jaunesni nei nurodyta;
- vyriausių dalyvių amžių – dalyviai veiklos pradžios dieną turi būti ne vyresni nei nurodyta.

Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki: • **vasario 12 d. 12:00:00 (vidurdienio Briuselio laiku)** projektams, prasidedantiems nuo tų pačių metų birželio 1 d. iki gruodžio 31 d. • **spalio 1 d. 12:00:00 (vidurdienio Briuselio laiku)** projektams, prasidedantiems nuo kitų metų sausio 1 d. iki gegužės 31 d. **Galimas papildomas terminas:** Nacionalinės agentūros gali nuspręsti paskelbti papildomą terminą. Apie papildomo termino paskelbimą nacionalinės agentūros pareiškėjams praneša savo interneto svetainėje. Jei paskelbiamas papildomas terminas, pareiškėjai paraišką dėl projektų, prasidedančių nuo rugpjūčio 1 d. iki gruodžio 31 d., turi pateikti iki **gegužės 7 d. 12:00:00 (vidurdienio Briuselio laiku)**.
Kaip teikti paraišką?	Dėl išsamesnės informacijos, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalį.
Priedai	Jei pagal projektą planuojama įgyvendinti mobilumo veiklą ir (arba) surengti fizinius renginius: prie paraiškos formos pridedamas planuojamos mobilumo veiklos ir (arba) fizinių renginių tvarkaraštis.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Pateiktos paraiškos bus vertinamos balais iš 100 galimų, vadovaujantis toliau nurodytais kriterijais ir balais. Kad būtų svarstoma galimybė skirti dotaciją, paraiškų įvertinimas turi atitikti šias ribines vertes:

- jos turi būti įvertintos bent 60 balų iš 100 ir
- bent puse didžiausio galimo balų skaičiaus kiekvienoje iš trijų dotacijos skyrimo kriterijų kategorijų.

Aktualumas, loginis pagrindimas ir poveikis **(daugiausia 30 balų)**	Kokiu mastu: • pareiškėjo profilis, patirtis, veikla ir tikslinė (-ės) grupė (-ės) yra susiję su jaunimo sritimi; • projektu bus siekiama vieno ar daugiau ES jaunimo dialogo prioritetų arba jaunimo srities tikslų; • projektu prisidedama prie Programos įtraukties ir įvairovės, ekologiškumo, skaitmeninio ir dalyvavimo aspektų; • projektas yra aktualus veiksmo tikslų atžvilgiu; • pasiūlymas yra svarbus siekiant gerbti ir skatinti bendras ES vertybes, pavyzdžiui, pagarbą žmogaus orumui, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms, taip pat kovoti su bet kokia diskriminacija; • projektas ir siūloma veikla dera su jaunimo ir dalyvaujančiųjų organizacijų poreikiais; • projektas teikia Europos pridėtinę vertę; • kokiu mastu projektu prisidedama prie dalyvių kokybiškų mokymosi rezultatų; • projektas gali turėti poveikį dalyviams ir dalyvaujančiosioms organizacijoms, taip pat jaunimui ir tiesiogiai projekte nedalyvaujančioms organizacijoms vietos, regioniniu, nacionaliniu ir (arba) Europos ar pasauliniu lygmeniu; • projektu į veiksmą įtraukiami nauji dalyviai ir mažiau patirties turinčios organizacijos, įskaitant jaunimo grupes.

Projekto parengimo kokybė (daugiausia 40 balų)	Kokiu mastu: • pasiūlyme įrodomas nustatytų poreikių, projekto tikslų, dalyvių profilių ir siūlomos veiklos suderinamumas; • pasiūlyme aiškiai ir įtikinamai aprašomi projekto parengiamosios veiklos, įgyvendinimo ir tolesnių veiksmų etapai ir jaunimo dalyvavimas visuose etapuose; • veikla yra prieinama ir įtrauki ir atvira įvairios kilmės ir įvairių gebėjimų dalyviams; • veikla apima tvarią ir aplinką tausojančią praktiką; • projekte naudojamos alternatyvios, novatoriškos ir pažangios jaunimo dalyvavimo formos; • siūlomi mokymosi metodai, įskaitant skaitmenines priemones ar virtualios veiklos komponentus, yra tinkami veiklai vykdyti ir apima svarstymų procesą, kad būtų galima nustatyti ir dokumentuoti dalyvių mokymosi rezultatus ir naudotis Europos skaidrumo ir pripažinimo priemonėmis, visų pirma „Youthpass“.
Projekto valdymo kokybė (daugiausia 30 balų)	Kokiu mastu: • praktinis organizavimas, valdymas ir rėmimas yra patenkinami; • priemonės, skirtos dalyvių saugai ir apsaugai užtikrinti, yra tinkamos ir veiksmingos; • veiklos užduotys ir atsakomybė yra aiškiai apibrėžtos laikantis „Erasmus“ kokybės standartų; • bendradarbiavimo ir komunikacijos tarp dalyvių, dalyvaujančiųjų organizacijų, taip pat su kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais planas yra pagalbinė projekto valdymo sistema; • pareiškėjas pasiūlė tinkamą projekto rezultatų vertinimo būdą atsižvelgiant į jo tikslus; • pareiškėjas pasiūlė tinkamą būdą skleisti projekto rezultatus dalyvaujančiosiose organizacijose ir už jų ribų; • į projektą įtrauktos priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti, kad jo rezultatai būtų tvarūs pasibaigus projekto įgyvendinimui.

FINANSAVIMO TAISYKLĖS[181]

Projekto biudžetas (EUR) turi būti parengtas pagal toliau pateiktas finansavimo taisykles.

Didžiausia projektui skiriama dotacijos suma jaunimo dalyvavimo veiklai vykdyti: 60 000 EUR[182]

Biudžeto kategorija	**Tinkamos finansuoti išlaidos ir taikomos taisyklės**	**Suma**
Projekto valdymas	Išlaidos, susijusios su projekto valdymu ir įgyvendinimu (pavyzdžiui, projekto posėdžių ir veiklos rengimu ir įgyvendinimu, partnerių bendradarbiavimu ir komunikacija, vertinimu, rezultatų sklaida ir tolesne susijusia veikla). **Finansavimo mechanizmas:** pagal vieneto įkainį. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pagal projekto trukmę.	500 EUR per mėnesį
Ugdomojo vadovavimo išlaidos	Ugdančiojo vadovo įtraukimo į projektą išlaidos. Ugdomojo vadovavimo išlaidos įtrauktinos tik tada, kai projektą įgyvendina neformalioji jaunimo grupė. **Finansavimo mechanizmas:** pagal vieneto įkainį. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pagal šalį, kurioje vykdoma veikla, ir darbo dienų skaičių. Prašymas skirti finansinę paramą ugdančiojo vadovo išlaidoms padengti turi būti pagrįstas paraiškos formoje. Ugdomojo vadovavimo trukmė nėra susijusi su projekto trukme.	B3 lentelė, už darbo dieną. Ne daugiau kaip 12 dienų.
Dalyvių įtraukties rėmimas	Papildomos išlaidos, tiesiogiai susijusios su mažiau galimybių turinčiais dalyviais ir juos lydinčiais asmenimis ir fasilitatoriais projekto veikloje ir renginiuose (įskaitant pagrįstas kelionės ir pragyvenimo išlaidas, jeigu šiems dalyviams neprašyta dotacijos pagal biudžeto kategorijas „Kelionės išlaidos“ ir „Individuali parama“). **Finansavimo mechanizmas:** realiosios išlaidos. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pareiškėjas turi pagrįsti prašymą ir jį turi patvirtinti nacionalinė agentūra.	100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų

[181] Kalbant apie jaunimo dalyvavimo veiklą, pažymėtina, kad dalyviai yra 13–30 m. jaunuoliai, gyvenantys dalyvaujančiųjų organizacijų šalyse, ir projektų temoms aktualius sprendimus priimantys asmenys.

[182] Į šią didžiausią sumą neįtrauktos išlaidos, atitinkančios kategoriją „Dalyvių įtraukties rėmimas“.

Išimtinės išlaidos	Išlaidos, susijusios su finansinės garantijos suteikimu, kai to prašo nacionalinė agentūra. **Finansavimo mechanizmas:** realiosios išlaidos. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pareiškėjas turi pagrįsti prašymą ir jį turi patvirtinti nacionalinė agentūra.	**Finansinė garantija**: 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.

B3 lentelė. Ugdomojo vadovavimo išlaidos

	Bendrųjų ar specialybės dalykų mokytojas / Tyrėjas **Su jaunimu dirbantis asmuo** **Suma už dieną**
1 šalių grupė: Airija, Austrija, Belgija, Danija, Islandija, Italija, Lichtenšteinas, Liuksemburgas, Nyderlandai, Norvegija, Prancūzija, Suomija, Švedija, Vokietija.	241
2 šalių grupė: Čekija, Estija, Graikija, Ispanija, Kipras, Latvija, Malta, Portugalija, Slovakija, Slovėnija	137
3 šalių grupė: Bulgarija, Kroatija, Lenkija, Lietuva, Rumunija, Serbija, Šiaurės Makedonija, Turkija, Vengrija	74

Papildomas finansavimas pagal projektą organizuojamiems fiziniams renginiams

Biudžeto kategorija	**Tinkamos finansuoti išlaidos ir taikomos taisyklės**	**Suma**

Jaunimo dalyvavimo renginių rėmimas	Išlaidos, susijusios su nacionalinių ir tarpvalstybinių bei tarptautinių fizinių renginių, kurie yra labai svarbūs siekiant jaunimo dalyvavimo veiklos projekto tikslų, įgyvendinimu. Ši biudžeto kategorija neapima dalyvaujančiosios (-iųjų) organizacijos (-ų) darbuotojų ir (arba) neformaliosios (-iųjų) jaunimo grupės (-ių) narių ir fasilitatorių dalyvavimo, nes šių asmenų dalyvavimas tokiuose renginiuose turėtų būti padengtas pagal biudžeto kategoriją „Projekto valdymas“. Atitinkamais atvejais parama jaunimo dalyvavimo renginiams gali būti derinama su finansavimu mobilumui, susijusiam su jaunimo dalyvavimo veikla, pagal toliau nurodytas taikytinas taisykles. **Finansavimo mechanizmas:** pagal vieneto įkainį. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pagal renginyje dalyvaujančių asmenų skaičių, išskyrus dalyvaujančiosios (-iųjų) organizacijos (-ų) darbuotojus ar neformaliosios (-iųjų) jaunimo grupės (-ių) narius ir fasilitatorius.	100 EUR vienam dalyviui

Papildomas finansavimas pagal projektą vykdomai mobilumo veiklai[183]

Biudžeto kategorija	Tinkamos finansuoti išlaidos ir taikomos taisyklės	Suma		
Kelionės išlaidos	Parama dalyvių, juos lydinčių asmenų ir fasilitatorių kelionės iš jų kilmės vietos į projekto veiklos vietą ar fizinį renginį ir atgal išlaidoms padengti, neatsižvelgiant į tai, ar kelionė yra šalies viduje ar į kitą šalį. Jeigu kelionės atstumas mažesnis kaip 500 km, dalyvis paprastai keliauja mažataršėmis transporto priemonėmis. Dalyviai, keliaujantys į renginio vietą mažiau nei 10 km, gali pretenduoti į organizacijoms skirtą individualią ir įtraukties paramą už veiklos dienas, kurios sutampa su dalyvių, pretenduojančių į kelionės paramą, dalyvavimu. **Finansavimo mechanizmas:** pagal vieneto įkainį.	**Kelionės atstumas**	**Ekologiška kelionė**	**Neekologiška kelionė**
		10–99 km	56 EUR	28 EUR
		100–499 km	285 EUR	211 EUR
		500–1999 km	417 EUR	309 EUR
		2000–2999 km	535 EUR	395 EUR
		3000–3999 km	785 EUR	580 EUR
		4000–7999 km	1188 EUR	1188 EUR
		8 000 km arba daugiau	1735 EUR	1735 EUR

[183] Vietos dalyviai, keliaujantys į renginio vietą mažiau nei 10 km, gali pretenduoti į organizacijoms skirtą individualią ir įtraukties paramą už veiklos dienas, kurios sutampa su dalyvių, pretenduojančių į kelionės paramą, dalyvavimu.

	Lėšų skyrimo taisyklė: pagal kelionės atstumą ir asmenų skaičių. Pareiškėjas turi nurodyti atstumą nuo kilmės vietos iki veiklos vietos[184] naudodamas Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę[185]. Jei numatyta vykti į kitą šalį, pareiškėjas turėtų susumuoti atstumus tarp atskirų veiklos vietų ir pasirinkti bendrą atstumą atitinkantį atstumo intervalą[186].			
Individuali parama	su pragyvenimu susijusios išlaidos. **Finansavimo mechanizmas:** pagal vieneto įkainį. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pagal priimančiąją šalį, kiekvieno dalyvio, jį lydinčių asmenų ir fasilitatorių (jei būtina) buvimo užsienyje trukmę, taip pat įskaitant vieną kelionės dieną prieš pradedant veiklą ir vieną kelionės dieną veiklai pasibaigus (jei būtina), ir ne daugiau kaip **keturias papildomas** dienas, jei dalyviams, juos lydintiems asmenims ir fasilitatoriams skiriama ekologiškos kelionės dotacija.	A2.1 lentelė, vienam dalyviui per dieną Lentelė taip pat taikoma lydintiems asmenims ir fasilitatoriams.		
Organizacijų įtraukties rėmimas	Išlaidos, susijusios su mobilumo veiklos, į kurią įtraukiami mažiau galimybių turintys dalyviai, organizavimu. Fasilitatoriai ir lydintys asmenys negali gauti organizacijoms skirtos įtraukties paramos. **Finansavimo mechanizmas**: pagal vieneto įkainį. **Lėšų skyrimo taisyklė**: pagal mažiau galimybių turinčių dalyvių skaičių.	125 EUR vienam dalyviui		
Išimtinės išlaidos	Vizos ir susijusios išlaidos, leidimų gyventi šalyje, skiepų, medicininių pažymų išlaidos. Dalyvių, neformaliosios (-iųjų) grupės (-ių) narių, lydinčių asmenų ir fasilitatorių brangių kelionių išlaidos, kurių dėl geografinio atokumo ar kitų kliūčių negalima padengti pagal įprastą kategoriją „Kelionės išlaidos“ (t. y. kai dėl švaresnių, mažiau anglies	**Vizos ir susijusios išlaidos, leidimų gyventi šalyje, skiepų, medicininių pažymų išlaidos:** 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. **Brangios kelionės:** 80 proc. tinkamų finansuoti kelionės išlaidų.		

[184] Pavyzdžiui, jeigu asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja veikloje Romoje (Italija), pareiškėjas apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1 365,28 km) ir pasirenka reikiamą kelionės atstumo intervalą (t. y. 500–1 999 km).

[185] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_lt.htm

[186] Pavyzdžiui, jei dalyvis iš Madrido (Ispanija) dalyvauja išvykstamojoje veikloje, vykdomoje iš pradžių Romoje (Italija), o po to Liublianoje (Slovėnija), pareiškėjas: a) apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1 365,28 km), tada nuo Romos iki Liublianos (489,75 km) ir susumuoja abu atstumus (1 855,03 km); b) pasirenka taikomą kelionės atstumo intervalą (t. y. nuo 500 iki 1 999 km) ir c) apskaičiuoja ES dotacijos sumą, skirtiną kaip paramą dalyvio kelionės iš Madrido į Liublianą (per Romą) ir atgal išlaidoms padengti (275 EUR).

	dioksido išmetančių transporto priemonių naudojimo patiriamos brangių kelionių išlaidos). **Finansavimo mechanizmas:** realiosios išlaidos. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pareiškėjas turi pagrįsti prašymą ir jį turi patvirtinti nacionalinė agentūra. Brangios kelionės tarifai taikomi tais atvejais, kai taikant vieneto įkainį būtų padengta mažiau kaip 70 proc. kelionės išlaidų. Jei skiriama išmoka išimtinėms brangios kelionės išlaidoms padengti, ji skiriama vietoj vieneto įkainiais grindžiamos paramos kelionei.	

A2.1 lentelė. Individuali parama jaunimo dalyvavimo mobilumo veiklai	**Jaunimo dalyvavimo veikla (EUR per dieną)**
Austrija	78
Belgija	78
Bulgarija	45
Kroatija	57
Kipras	63
Čekija	53
Danija	81
Estija	48
Suomija	79
Prancūzija	67
Vokietija	71
Graikija	68
Vengrija	60
Islandija	76
Airija	73
Italija	69
Latvija	48
Lichtenšteinas	77
Lietuva	49
Liuksemburgas	77
Malta	57
Nyderlandai	69
Šiaurės Makedonija	41
Norvegija	83
Lenkija	51
Portugalija	57

Rumunija	46
Serbija	47
Slovakija	48
Slovėnija	54
Ispanija	58
Švedija	72
Turkija	50
Kaimyninės trečiosios valstybės, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės	44

JAUNIMO MOBILUMO PROJEKTAI. „DISCOVEREU“ ĮTRAUKTIES VEIKSMAI

„DiscoverEU“ ir „DiscoverEU“ įtraukties veiksmai suteikia jaunimui galimybę pažinti Europą per trumpas individualias ar grupines keliones geležinkeliu ar kitomis transporto rūšimis, jei reikia.

Pagal iniciatyvą „DiscoverEU“ ši galimybė suteikiama 18 metų jaunuoliams, o „DiscoverEU“ įtraukties veiksmai apima jaunuolius nuo 18 iki 21 metų.

2022 m. pradėtais vykdyti „DiscoverEU“ įtraukties veiksmais organizacijoms ir neformaliosioms jaunimo grupėms suteikiama galimybė gauti papildomą paramą, kad įgyvendintų projektus, leidžiančius mažiau galimybių turintiems jaunuoliams pažinti Europą vienodomis sąlygomis su kitais iniciatyvos „DiscoverEU“ dalyviais.

VEIKSMO TIKSLAI

Bendri iniciatyvos „DiscoverEU“ ir „DiscoverEU“ įtraukties veiksmų tikslai:

- suteikti jaunuoliams galimybę sužinoti naujų dalykų apie Europą ir apie Europos teikiamas galimybes jų būsimų studijų ir gyvenimo pasirinkimų atžvilgiu;
- suteikti jaunuoliams vertingų žinių, gyvenimo įgūdžių ir gebėjimų;
- skatinti jaunuolių ryšius ir tarpkultūrinį dialogą;
- puoselėti jaunuolių priklausymo Europos Sąjungai jausmą;
- įkvėpti jaunuolius keliauti tvariai ir apskritai išsiugdyti atsakingą požiūrį į aplinką.

„DiscoverEU“ įtraukties veiksmais siekiama:

- pritraukti mažiau galimybių turinčius jaunuolius, kurie savo pačių iniciatyva paraiškos neteiktų;
- įveikti kliūtis, trukdančias šiems jaunuoliams tiesiogiai teikti „DiscoverEU“ paraiškas, ir suteikti jiems reikiamą paramą, kad jie galėtų leistis į kelionę;
- paskatinti ir išplėsti „DiscoverEU“ dalyvaujančių mažiau galimybių turinčių jaunuolių gebėjimų ir įgūdžių ugdymą.

POLITINĖS APLINKYBĖS

2019–2027 m. Europos Sąjungos jaunimo strategija yra ES bendradarbiavimo jaunimo srityje sistema, grindžiama 2018 m. Tarybos rezoliucija dėl Europos Sąjungos jaunimo strategijos[187]. Strategija skatinamas jaunimo dalyvavimas demokratiniame gyvenime, remiamas socialinis ir pilietinis įsitraukimas ir siekiama užtikrinti, kad visi jaunuoliai turėtų reikiamų išteklių dalyvauti visuomenės gyvenime. Į ES jaunimo strategiją taip pat įtraukta 11 Europos jaunimo tikslų, kuriais nustatomos tarpsektorinės sritys, turinčios įtakos jaunimo gyvenimui.

Pagal siekį „Susieti“ ES jaunimo strategija palengvinami jaunimo ryšiai ir keitimasis patirtimi kaip pagrindiniai būsimos ES raidos veiksniai. Puoselėti šias sąsajas geriausia įvairių formų mobilumu, pavyzdžiui, jaunimo mainais ir „DiscoverEU“. Pagal siekį „Įtraukti“ strategija palengvinamas jaunimo dalyvavimas, pavyzdžiui, vykdant jaunimo dalyvavimo veiklą ir ES jaunimo dialogą. Pagal siekį „Įgalinti“ sudaromos palankesnės sąlygos kokybiškam darbui su jaunimu, pavyzdžiui, pasitelkiant su jaunimu dirbančių asmenų judumą ir bendradarbiavimą, mokymą ir tinklų kūrimą.

Visų formatų ir sektorių projektai ir veikla gali remtis ES jaunimo strategijomis ir prie jų prisidėti. Tai galima padaryti nustatant, ar ir kaip projektas padeda įgyvendinti:

[187] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A42018Y1218%2801%29

- Europos jaunimo tikslus[188];
- ES darbo su jaunimu politiką[189,190];
- ES judumo mokymosi tikslais politiką[191,192];
- Europos jaunimo metų tęstinumą[193].

Dėl paramos, susijusios su projektų susiejimu su ES jaunimo strategija, kreipkitės į savo nacionalinę agentūrą arba SALTO metodinius centrus.

Europos Sąjungos jaunimo strategiją galima rasti adresu: https://youth.europa.eu/strategy_en.

VEIKLOS APRAŠYMAS

„DiscoverEU“ įtraukties veiksmai

Įgyvendinant „DiscoverEU“ įtraukties veiksmus suburiama vieno–penkių mažiau galimybių turinčių jaunuolių iš tos pačios šalies grupė, kuri trumpą laiką keliauja Europoje. Mokymosi laikotarpis apima planavimo, pasirengimo ir įgyvendinimo veiklą prieš „DiscoverEU“ kelionę ir jos metu bei tolesnę susijusią veiklą kelionei pasibaigus.

Reikalavimų „DiscoverEU“ dotacijoms gauti neatitinka tokia veikla: akademinės pažintinės kelionės; mainų veikla, kuria siekiama pelno; mainų veikla, tokia kaip gastrolės, teisės aktais numatyti posėdžiai, suaugusiųjų rengiami mokymo kursai jaunimui.

PROJEKTO RENGIMAS

Projektą įgyvendina viena ar kelios organizacijos ar neformaliosios jaunimo grupės, siunčiančios vieną ar kelias dalyvių grupes į „DiscoverEU“ kelionę. „DiscoverEU“ įtraukties veiksmai dalyvaujančiai organizacijai turėtų teikti naudos, todėl projektas turėtų derėti su organizacijos tikslais ir jos poreikiais. Galima bendradarbiauti su kitų šalių suinteresuotaisiais subjektais, galinčiais dalyviams pasiūlyti veiklos[194] arba paremti dalyvius, pavyzdžiui, priimti juos.

Projektą sudaro keturi etapai – planavimo, parengiamosios veiklos, įgyvendinimo ir tolesnės susijusios veiklos. Dalyvaujančiosios organizacijos ir veikloje dalyvaujantis jaunimas turėtų išplėsti savo mokymosi patirtį aktyviai įsitraukdami į visus etapus:

- kelionės patirties planavimas (poreikiai, tikslai, mokymosi rezultatai, veiklos pobūdis, pačios kelionės planavimas, veiklos tvarkaraštis ir t. t.);
- parengiamoji veikla („DiscoverEU“ kelionės praktinis organizavimas, susitarimai su suinteresuotaisiais subjektais, kalbinės, tarpkultūrinės, mokymosi, kultūrinės, aplinkosauginės, skaitmeninės veiklos organizavimas, užduotys, susijusios su dalyvių parengimu prieš išvykimą ir t. t.);
- veiklos įgyvendinimas „DiscoverEU“ kelionės metu;
- tolesnė susijusi veikla (veiklos vertinimas, dalyvių mokymosi rezultatų nustatymas ir dokumentavimas, taip pat – projekto rezultatų sklaida ir panaudojimas).

188 https://youth.europa.eu/strategy/european-youth-goals_lt
189 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=uriserv:OJ.C_.2020.415.01.0001.01.LIT
190 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:C_202403526
191 https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/3364
192 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A32022H0411%2801%29
193 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2024:1:FIN
194 Įkvepiančių pavyzdžių ieškokite Jaunimo dalyvavimo rinkinyje, kurį parengė SALTO centras, 9 modulyje „DiscoverEU“ (https://participationpool.eu/wp-content/uploads/2021/05/Discover-EU-1.pdf).

Kokybiški „DiscoverEU“ įtraukties veiksmai:

- priklauso nuo aktyvaus mažiau galimybių turinčių jaunuolių ir dalyvaujančiųjų organizacijų įsitraukimo į veiklą; jie turėtų aktyviai dalyvauti visuose projekto etapuose, taip išplėsdami savo mokymosi ir tobulėjimo patirtį;
- įtraukia – pageidautina – įvairias mažiau galimybių turinčių dalyvių grupes ir savo veiklą grindžia šia įvairove;
- yra grindžiami aiškiai nustatytais jaunų dalyvių poreikiais;
- užtikrina, kad dalyvių neformaliojo ir savaiminio mokymosi iš „DiscoverEU“ patirties rezultatai būtų tinkamai nustatomi ir dokumentuojami;
- dalyviai raginami apmąstyti Europos temas ir vertybes.

Mokymosi procesas

Norint parengti su neformaliuoju mokymusi susijusius „DiscoverEU“ įtraukties veiksmus, reikia iš anksto numatyti bent dalį pageidaujamų mokymosi rezultatų, kad būtų užtikrintos tinkamos galimybės. Dalyviai turėtų padėti nustatyti savo poreikius ir ko norėtų išmokti dalyvaudami „DiscoverEU“ kelionėje.

Dalyviai taip pat turėtų kuo aktyviau dalyvauti rengiant ir plėtojant veiklą kelionės metu (rengiant programą, kelionės maršrutą, numatant veiklą, užsakant nakvynės vietas ir t. t.) ir apsvarstyti, kaip pasirengti kuo geresniam mokymuisi ir asmeniniam tobulėjimui kelionės metu.

Pasibaigus „DiscoverEU“ kelionei dalyviai turėtų būti raginami pateikti atsiliepimus apie savo patirtį, apmąstyti, ko išmoko ir kaip gali pasinaudoti šiais mokymosi rezultatais.

Organizacijos turėtų remti „DiscoverEU“ dalyvių mokymosi procesą, mokymosi rezultatų nustatymą ir dokumentavimą, visų pirma per „Youthpass“.

Dalyvių apsauga ir saugumas

DiscoverEU“ įtraukties veiksmuose gali dalyvauti grupės lyderis (-iai), fasilitatorius (-iai), lydintis (-ys) asmuo (-enys), kurie stebi dalyvius ir juos remia, kad užtikrintų kokybišką mokymosi procesą „DiscoverEU“ kelionės metu. Jie taip pat rūpinasi saugia, pagarbia ir nediskriminacine aplinka ir dalyvių apsauga. Planuojant ir rengiant kelionę pagal įtraukties veiksmų iniciatyvą „DiscoverEU“, turėtų būti sprendžiamas dalyvių apsaugos ir saugumo klausimas ir numatytos visos būtinos rizikos prevencijos ir (arba) mažinimo priemonės.

„Erasmus“ kokybės standartai jaunimo reikalų srityje

Įgyvendinant visus pagal šį veiksmą remiamus projektus turi būti laikomasi „Erasmus“ kokybės standartų jaunimo reikalų srityje, kad mobilumo mokymosi tikslais veikla būtų kokybiška. „Erasmus“ kokybės standartai jaunimo reikalų srityje apima pagrindinius veiklos principus, taip pat konkrečią projekto užduočių įgyvendinimo praktiką, pavyzdžiui, dalyvių atranką ir parengimą, mokymosi rezultatų nustatymą, vertinimą ir pripažinimą, dalijimąsi projekto rezultatais ir t. t. „Erasmus“ kokybės standartai jaunimo reikalų srityje pateikiami adresu https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-youth_lt.

HORIZONTALIEJI ASPEKTAI

Rengiant mobilumo projektą turi būti atsižvelgiama į toliau nurodytus horizontaliuosius aspektus.

Įtrauktis ir įvairovė

Pagal programą „Erasmus+“ siekiama skatinti lygias galimybes ir didinti prieinamumą, įtrauktį ir teisingumą vykdant visus veiksmus. Organizacijos turėtų parengti prieinamą ir įtraukią projektų veiklą, atsižvelgdamos į mažiau galimybių turinčių dalyvių nuomonę ir įtraukdamos juos į sprendimų priėmimo procesą.

„DiscoverEU“ įtraukties veiksmai yra ypač tinkami mažiau galimybių turintiems jaunuoliams įtraukti:

- kad jie galėtų įgyti asmeninės keliavimo patirties;
- grupinis mobilumas suteikia ne tik tarptautinio mobilumo patirties, bet ir saugumo jausmą;
- dėl trumpumo ir glaudaus ryšio su organizacija mažiau galimybių turintiems jaunuoliams suteikiama galimybė keliauti grupėje ar pavieniui.

„DiscoverEU“ įtraukties veiksmai taip pat padeda remiantis įtrauktimi ir įvairove kovoti su stereotipais, skatinti supratimą, toleranciją ir nediskriminavimą.

Aplinkos tvarumas

Iniciatyva „DiscoverEU“ turėtų būti skatinamas aplinkos požiūriu tvarus ir atsakingas dalyvių elgesys, didinant jų informuotumą apie tai, kaip svarbu imtis veiksmų, kad būtų mažinamas arba kompensuojamas mobilumo veiklos poveikis aplinkai. „DiscoverEU“ įtraukties veiksmai turėtų būti kuriami ir įgyvendinami atsižvelgiant į aplinkos apsaugą, pavyzdžiui, integruojant tvarią praktiką, kaip antai daugkartinio naudojimo ar ekologiškų medžiagų pasirinkimą, atliekų mažinimą ir perdirbimą, tvarias transporto priemones.

„DiscoverEU“ skaitmeninė transformacija

Pagal programą „Erasmus+“ visoms dalyvaujančiosioms organizacijoms padedama diegti ir naudoti skaitmenines priemones ir internetinio mokymosi metodus fizinei veiklai papildyti, suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimui stiprinti ir jų vykdomos veiklos kokybei gerinti. Skatinama naudoti skaitmeninius ir internetinius elementus, kad mažiau galimybių turintiems jaunuoliams būtų lengviau dalyvauti veikloje. Įgyvendinant Programos projektus ir veiklą, kuriais siekiama pagerinti skaitmeninius įgūdžius, skatinti skaitmeninį raštingumą ir (arba) ugdyti supratimą apie skaitmeninių technologijų keliamus pavojus ir teikiamas galimybes galima pakeisti mąstyseną ir prisidėti prie jaunimo veiklos skaitmenizacijos ir mišrumo plėtotės.

Atsižvelgiant į veiklos turinį ir tikslus, į mobilumo veiklą mokymosi tikslais galima įtraukti skaitmeninių gebėjimų ugdymą ir skaitmeninių klausimų išmanymą bei naujųjų technologijų naudojimą.

Dalyvavimas demokratiniame gyvenime, bendros vertybės ir pilietinis aktyvumas

Programa „Erasmus+“ remiami visi jaunimo dalyvavimo aspektai. Kai įmanoma, „DiscoverEU“ įtraukties veiksmų projektais turėtų būti suteikiamos demokratinio dalyvavimo galimybės, įskaitant pilietinį aktyvumą, ir galimybė daryti poveikį ir dalyvauti priimant sprendimus su jais susijusiais klausimais, pasitelkiant prasmingą mokymosi patirtį, kuri skatintų jaunimą dalyvauti pilietiniame gyvenime prieš dalyvavimą judumo veikloje, jos metu ir jai pasibaigus.

Projektai taip pat turėtų apimti dalyvaujamąjį aspektą, t. y. turėtų suteikti jaunimui atitinkamų galimybių aktyviai įsitraukti ir dalyvauti kuriant ir įgyvendinant projekto veiklą, kad dalyviai galėtų dar labiau įsitraukti į demokratinį gyvenimą[195]. Projektais turėtų būti gerinamas dalyvių supratimas apie Europos Sąjungą ir bendras europines vertybes, įskaitant demokratijos principus, žmogaus orumą, vienybę ir įvairovę, tarpkultūrinį dialogą ir Europos socialinį, kultūrinį ir istorinį paveldą.

TINKAMUMO KRITERIJAI

Taikomi toliau nurodyti tinkamumo kriterijai.

[195] Dėl išteklių ir įkvėpimo žr. SALTO PI parengto Jaunimo dalyvavimo priemonių rinkinio 12 modulį („Dalyvavimo planavimas“), kuriuo siekiama suteikti praktinės patirties, rekomendacijų, priemonių ir praktinių gairių, kaip skatinti jaunimo dalyvavimą: https://participationpool.eu/toolkit/.

Kas gali teikti paraišką?	Reikalavimus atitinkanti dalyvaujanti organizacija ar grupė, įsteigta ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje.
Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančiosios organizacijos	Reikalavimus atitinkanti dalyvaujančioji organizacija gali būti: • ne pelno organizacija, asociacija, NVO; vietos, regioninio ar nacionalinio lygmens viešoji įstaiga; socialinė įmonė; pelno siekianti organizacija, veikianti įmonių socialinės atsakomybės srityje; • neformalioji jaunimo grupė[196]. įsteigti ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Ta pati organizacija (vienas OID) šiame veiksme negali dalyvauti teikiant daugiau kaip 5-ias to paties termino paraiškas (nei kaip pareiškėja, nei kaip partnerė).
Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius	Viena dalyvaujančioji organizacija.
Projekto trukmė	3–24 mėn.
Kam teikti paraišką?	Šalies, kurioje įsteigta paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki: **vasario 12 d. 12:00:00 (vidurdienio Briuselio laiku) projektams, prasidedantiems nuo tų pačių metų liepos 1 d. iki kitų metų kovo 31 d.** **Galimas papildomas terminas:** Nacionalinės agentūros gali nuspręsti paskelbti papildomą terminą. Apie papildomo termino paskelbimą nacionalinės agentūros pareiškėjams praneša savo interneto svetainėje. Jei paskelbiamas papildomas terminas, pareiškėjai paraišką turi pateikti iki: **spalio 1 d. 12:00:00 (vidurdienio Briuselio laiku) projektams, prasidedantiems nuo kitų metų kovo 1 d. iki rugpjūčio 31 d.**
Kaip teikti paraišką?	Dėl išsamesnės informacijos, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalį.

Minimalūs „DiscoverEU“ įtraukties veiksmų reikalavimai

„DiscoverEU“ kelionės trukmė	1–30 dienų Organizacija per projekto įgyvendinimo ciklą gali surengti kelias „DiscoverEU“ keliones (su 1–5 dalyviais ir, prireikus, lydinčiais asmenimis).

[196] Bent keturių 18–30 m. amžiaus jaunuolių grupė. Vienas iš grupės narių prisiima atstovo vaidmenį ir atsakomybę grupės vardu. Neformaliosios grupės apibrėžtis pateikta žodyne. Šio veiksmo tikslais ir su juo susijusiose nuostatose sąvoka „dalyvaujančioji organizacija“ apima sąvoką „neformalioji jaunimo grupė“. Jeigu daroma nuoroda į „dalyvaujančiąją organizaciją“, laikoma, kad ji apima ir „neformaliąją jaunimo grupę“.

Projekto vieta (-os)	„DiscoverEU“ kelionės turi vykti bent vienoje kitoje šalyje, kuri nėra dalyvio (-ių) kelionės pradžios šalis.
Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius	Gali dalyvauti tik viena dalyvaujančioji organizacija.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	18–21 metų[197] mažiau galimybių turintys jaunuoliai[198], teisėtai gyvenantys siunčiančiosios organizacijos šalyje. Grupių lyderiai[199], fasilitatoriai ir lydintys asmenys nelaikomi veiklos dalyviais, bet atitinka reikalavimus paramai gauti pagal tam tikras biudžeto kategorijas. Grupių lyderiai, fasilitatoriai ar lydintys asmenys turi būti ne jaunesni kaip 18 metų.
Dalyvių skaičius ir nacionalinių grupių sudėtis	Ne mažiau kaip 1 ir ne daugiau kaip 5 dalyviai vienoje „DiscoverEU“ kelionėje. Grupės gali keliauti pačios arba būti lydimos. Tinkamai pagrįstais atvejais vienam dalyviui skiriami ne daugiau kaip du lydintys asmenys.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Pateiktos paraiškos bus vertinamos balais iš 100 galimų, vadovaujantis toliau nurodytais kriterijais ir balais. Kad būtų svarstoma galimybė skirti dotaciją, paraiškų įvertinimas turi atitikti šias ribines vertes:

- jos turi būti įvertintos bent 60 balų iš 100 ir
- bent puse didžiausio galimo balų skaičiaus kiekvienoje iš trijų dotacijos skyrimo kriterijų kategorijų.

[197] Taip pat reikėtų atsižvelgti į:
jauniausių dalyvių amžių – dalyviai veiklos pradžios dieną turi būti ne jaunesni nei 18 metų;
vyriausių dalyvių amžių – dalyviai veiklos pradžios dieną turi būti ne vyresni nei 21 meto.

[198] Mažiau galimybių turinčio dalyvio sąvokos apibrėžtį žr. skyriuje „Sąvokų žodynas“.

[199] Grupės lyderis yra suaugęs asmuo, lydintis jaunuolius, kad užtikrintų jų veiksmingą mokymąsi, apsaugą ir saugumą.

Aktualumas, loginis pagrindimas ir poveikis **(daugiausia 40 balų)**	• Projekto aktualumas: - veiksmo tikslams; - dalyvaujančiųjų organizacijų ir dalyvių poreikiams. • Kokiu mastu projektas padeda mokytis atrandant. • Kokiu mastu pasiūlymas yra svarbus siekiant gerbti ir skatinti bendras ES vertybes, pavyzdžiui, pagarbą žmogaus orumui, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms, taip pat kovoti su bet kokia diskriminacija. • Galimas projekto poveikis: - dalyviams ir dalyvaujančiosioms organizacijoms įgyvendinant projektą ir jam pasibaigus. • Kokiu mastu organizacija gali įrodyti ankstesnę visuomeninio lygmens darbo su mažiau galimybių turinčiais jaunuoliais patirtį. • Kokiu mastu projektu prisidedama prie Programos įtraukties ir įvairovės, ekologiškumo, skaitmeninio ir dalyvavimo aspektų. • Kokiu mastu projektu nauji dalyviai ir mažiau patirties turinčios organizacijos, galintys įrodyti, kad turi darbo su mažiau galimybių turinčiu jaunimu patirties, supažindinami su programa „Erasmus+“.
Projekto parengimo kokybė **(daugiausia 40 balų)**	• Pasiūlyme įrodomas nustatytų poreikių, projekto tikslų, dalyvių profilių ir siūlomos veiklos suderinamumas. • Visų projekto etapų aiškumas, išsamumas ir kokybė: pasirengimas, pritaikytas prie specialių dalyvių poreikių, parama kelionės metu, veiklos ir tolesnių susijusių veiksmų įgyvendinimas. • Dalyvių įsitraukimo visais veiklos etapais mastas. • Veikla yra prieinama ir įtrauki. • Susitarimų kokybė ir svarstymų proceso rėmimas, dalyvių mokymosi rezultatų nustatymas ir dokumentavimas „Youthpass“, naudojimas. • Priemonių, numatytų dalyvių saugumui ir apsaugai užtikrinti, tinkamumas ir veiksmingumas. • Kokiu mastu į veiklą integruojama tvari ir aplinką tausojanti praktika.

Projekto valdymo kokybė (daugiausia 20 balų)	• Praktinio organizavimo, valdymo ir rėmimo kokybė. • Prireikus, bendradarbiavimo ir komunikacijos su kitais svarbiais suinteresuotaisiais subjektais kokybė. • Skirtingų projekto etapų ir rezultatų vertinimo priemonių kokybė. • Priemonių, kuriomis siekiama skleisti projekto rezultatus dalyvaujančiosiose organizacijose ir už jų ribų, tinkamumas ir kokybė.

FINANSAVIMO TAISYKLĖS

<table>
<tr><th>Biudžeto kategorija</th><th>Tinkamos finansuoti išlaidos ir taikomos taisyklės</th><th colspan="3">Suma</th></tr>
<tr><td rowspan="8">Kelionės išlaidos</td><td rowspan="8">Kelionės bilietas (travel pass): dalyviams skirtų kelionės bilietų skaičius.

Lydintiems asmenims skirtų kelionės bilietų skaičius (tuo pačiu transportu kaip ir dalyviai).

Paprastai dalyviai keliaus tokia transporto priemone, kurios bendras išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis yra mažiausias[200].

Finansavimo mechanizmas:
▪ realiosios išlaidos kelionės bilietui;
▪ pagal vieneto įkainį: tais atvejais, nėra tiesiogiai geležinkeliais susieta su žemynine Europa ir reikia papildomų kelionių kitomis transporto priemonėmis mobilumo pradžios šaliai pasiekti;
▪ ekologiška kelionė: jei dalyviams reikia papildomos kelionės, kad pasiektų veiklos vykdymo vietą, jie taip pat turi teisę į paramą kelionės (prireikus, įskaitant ekologišką kelionę) išlaidoms padengti.</td><td colspan="3">7-ių kelionės dienų bilietas[201], galiojantis vieną mėnesį</td></tr>
<tr><td colspan="3">Prireikus, parama kelionei kitomis transporto priemonėmis</td></tr>
<tr><td>Kelionės atstumas</td><td>Ekologiška kelionė</td><td>Neekologiška kelionė</td></tr>
<tr><td>10–99 km</td><td>56 EUR</td><td>28 EUR</td></tr>
<tr><td>100–499 km</td><td>285 EUR</td><td>211 EUR</td></tr>
<tr><td>500–1999 km</td><td>417 EUR</td><td>309 EUR</td></tr>
<tr><td>2000–2999 km</td><td>535 EUR</td><td>395 EUR</td></tr>
<tr><td>3000–3999 km</td><td>785 EUR</td><td>580 EUR</td></tr>
</table>

[200] https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/indicators/energy-efficiency-and-specific-co2-emissions/energy-efficiency-and-specific-co2-9

[201] Kelionės bilietas yra specialiai skirtas „DiscoverEU“ įtraukties veiksmui ir skirtas naudoti tik specialioje platformoje. Kelionės bilietas galioja 30 dienų, per kurias dalyvis gali be apribojimų keliauti traukiniais visą parą iš viso septynias kelionės dienas. Kaip praleisti likusias kelionės dienas renkasi pats dalyvis.

		4000–7999 km	1188 EUR	1188 EUR
		8 000 km arba daugiau	1735 EUR	1735 EUR
Organizacinė parama	Išlaidos, tiesiogiai susijusios su mobilumo veiklos įgyvendinimu. **Finansavimo mechanizmas:** pagal vieneto įkainį. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pagal dalyvių skaičių, išskyrus grupių lyderius, lydinčius asmenis ir fasilitatorius.	125 EUR vienam dalyviui		
Individuali parama	Su pragyvenimu susijusios išlaidos. **Finansavimo mechanizmas:** pagal vieneto įkainį. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pagal dalyvio, įskaitant grupės lyderius, lydinčius asmenis ir fasilitatorius, kelionės trukmę	78 EUR vienam dalyviui per dieną. Parama vienam dalyviui teikiama ne daugiau kaip 21 dieną.		
Įtraukties rėmimas	Išlaidos, susijusios su mažiau galimybių turinčių dalyvių mobilumo veiklos organizavimu. Grupių lyderiai, fasilitatoriai ir lydintys asmenys negali gauti organizacijoms skirtos įtraukties paramos. **Finansavimo mechanizmas:** pagal vieneto įkainį. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pagal mažiau galimybių turinčių dalyvių skaičių, išskyrus grupių lyderius, lydinčius asmenis ir fasilitatorius.	125 EUR vienam dalyviui		
	Papildomos išlaidos, tiesiogiai susijusios su mažiau galimybių turinčiais dalyviais ir juos lydinčiais asmenimis, įskaitant grupių lyderius ir fasilitatorius (įskaitant pagrįstas kelionės ir pragyvenimo išlaidas, jeigu šiems dalyviams neprašyta dotacijos pagal biudžeto kategorijas „Kelionės išlaidos“ ir „Individuali parama“). **Finansavimo mechanizmas:** realiosios išlaidos. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pareiškėjas turi pagrįsti prašymą ir jį turi patvirtinti nacionalinė agentūra.	100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų		
Išimtinės išlaidos	Išlaidos, susijusios su finansinės garantijos suteikimu, kai to prašo nacionalinė agentūra.	**Finansinė garantija:** 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.		

	Vizos ir susijusios išlaidos, leidimų gyventi šalyje, skiepų, medicininių pažymų išlaidos. **Rezervacijos išlaidos:** kai kuriose šalyse negalima keliauti iš anksto nerezervavus vietos. Viena iš galimybių – padengti ne tik kelionės bilieto, bet ir su rezervacija susijusias išlaidas. Dalyvių, įskaitant lydinčius asmenis, grupių lyderius ir fasilitatorius, brangių kelionių išlaidos, kurių dėl geografinio atokumo ar kitų kliūčių negalima padengti pagal įprastą kategoriją „Kelionės išlaidos“ (t. y. kai dėl švaresnių, mažiau anglies dioksido išmetančių transporto priemonių naudojimo patiriamos brangių kelionių išlaidos). Jei skiriama išmoka išimtinėms brangios kelionės išlaidoms padengti, ji skiriama vietoj vieneto įkainiais grindžiamos paramos kelionei. **Finansavimo mechanizmas:** realiosios išlaidos. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pareiškėjas turi pagrįsti prašymą ir jį turi patvirtinti nacionalinė agentūra. Brangios kelionės tarifai taikomi tais atvejais, kai taikant vieneto įkainį būtų padengta mažiau kaip 70 proc. dalyvio kelionės išlaidų. Jei skiriama išmoka išimtinėms brangios kelionės išlaidoms padengti, ji skiriama vietoj neekologiškos kelionės dotacijos.	**Vizos ir susijusios išlaidos, leidimų gyventi šalyje, skiepų, medicininių pažymų išlaidos**: 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. **Rezervacijos išlaidos:** 100 proc. tinkamų finansuoti rezervacijos išlaidų. **Brangių kelionių išlaidos:** 80 proc. tinkamų finansuoti kelionės išlaidų.

DARBUOTOJŲ MOBILUMAS SPORTO SRITYJE

Šiuo veiksmu siekiama paremti darbuotojų mobilumą mokymosi tikslais ir taip prisidėti prie sporto organizacijų plėtros.

Dalyvaujančiosios organizacijos savo veikla turėtų aktyviai skatinti įtrauktį ir įvairovę, aplinkos tvarumą, skaitmeninį švietimą, taip pat pilietinį aktyvumą ir dalyvavimą. Jos turėtų tą daryti naudodamosi konkrečiomis šiuo tikslu Programos teikiamomis finansavimo galimybėmis, didindamos dalyvių sąmoningumą, dalydamosi geriausia patirtimi ir pasirinkdamos tinkamą savo veiklos modelį.

Bendrasis šio veiksmo tikslas – suteikti galimybę sporto, visų pirma mėgėjiško sporto, organizacijų darbuotojams tobulinti savo gebėjimus, kvalifikaciją ir įgyti naujų įgūdžių per mobilumą mokymosi tikslais, kurį laiką praleidžiant užsienyje, taip prisidedant prie sporto organizacijų gebėjimų stiprinimo ir plėtros.

Šiuo veiksmu remiamas trenerių ir kitų mėgėjiško sporto darbuotojų (tiek apmokamų darbuotojų, tiek savanorių) profesinis tobulėjimas. Nemėgėjiško sporto darbuotojai, įskaitant tuos, kurių karjera sporto srityje yra dvikryptė arba nesportinė, taip pat gali sustiprinti mokymosi poveikį ir žinių perdavimą mėgėjiško sporto darbuotojams ir organizacijoms. Mobilumo mokymosi tikslais galimybės nemėgėjiško sporto darbuotojams gali būti remiamos, jei tokių darbuotojų dalyvavimas gali būti naudingas mėgėjiškam sportui.

Šiuo veiksmu prisidedama prie 2024–2027 m. ES darbo plano sporto srityje[202] tikslų.

Konkrečiai, mobilumo projektais sporto srityje siekiama:

- sutelkti dėmesį į mėgėjišką sportą, atsižvelgiant į svarbų sporto vaidmenį skatinant fizinį aktyvumą ir sveiką gyvenimo būdą, tarpasmeninius santykius, socialinę įtrauktį ir lygybę;
- plėtoti europinį aspektą sporto srityje ir tarptautinį bendradarbiavimą su sportu susijusio mobilumo mokymosi tikslais srityje;
- stiprinti visuomeninių organizacijų gebėjimus;
- gerinti sporto darbuotojų žinias ir praktinę patirtį;
- skatinti bendras Europos vertybes per sportą, gerą valdymą ir sąžiningumą sporte, darnų vystymąsi, taip pat švietimą, mokymą ir įgūdžius sporte ir per sportą;
- skatinti aktyvų ir aplinką tausojantį gyvenimo būdą bei aktyvų pilietiškumą;
- kurti Europos trenerių ir sporto darbuotojų tinklus.

[202] https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9771-2024-INIT/lt/pdf

HORIZONTALIEJI PRIORITETAI

Visi mobilumo projektai turėtų apimti toliau nurodytus visai programai „Erasmus+“ būdingus aspektus.

Įtrauktis ir įvairovė

Pagal programą „Erasmus+“ siekiama skatinti lygias galimybes ir didinti prieinamumą, įtrauktį ir teisingumą vykdant visus veiksmus. Organizacijos, gaunančios paramą pagal Programą, visiems dalyviams, kad ir kokia būtų jų kilmė, turi užtikrinti įtraukias ir vienodas mobilumo galimybes. Atrenkant dalyvius reikėtų užtikrinti, kad jų profesinio tobulėjimo naudą būtų galima visapusiškai perduoti juos siunčiančiai organizacijai.

Rengdamos, įgyvendindamos ir vykdydamos tolesnę su mobilumu susijusią veiklą, siunčiančiosios ir priimančiosios organizacijos turėtų įtraukti dalyvius į svarbiausių sprendimų priėmimo procesą, kad kiekvienam dalyviui būtų užtikrinta didžiausia nauda ir poveikis.

Aplinkos tvarumas

Projektu turėtų būti skatinamas aplinkos požiūriu tvarus ir atsakingas dalyvių elgesys, didinant informuotumą apie tai, kaip svarbu imtis veiksmų, kad būtų mažinamas arba kompensuojamas mobilumo veiklos poveikis aplinkai. Jis turėtų būti rengiamas ir įgyvendinamas atsižvelgiant į aplinkos apsaugą, pavyzdžiui, integruojant tvarią praktiką, kaip antai daugkartinio naudojimo ar ekologiškų medžiagų pasirinkimą, atliekų mažinimą ir perdirbimą. Šie principai turėtų atsispindėti rengiant ir įgyvendinant visą Programos veiklą, visų pirma naudojant konkrečią pagal Programą teikiamą finansinę paramą tvariems keliavimo būdams skatinti.

Skaitmeninė pertvarka

Pagal programą „Erasmus+“ visoms dalyvaujančiosioms organizacijoms padedama diegti ir naudoti skaitmenines priemones ir mokymosi metodus fizinei veiklai papildyti, organizacijų partnerių bendradarbiavimui stiprinti ir jų vykdomos veiklos kokybei gerinti.

Dalyvavimas demokratiniame gyvenime

Programos tikslas – padėti dalyviams atrasti aktyvaus pilietiškumo ir dalyvavimo demokratiniame gyvenime naudą. Remiama mobilumo veikla turėtų sustiprinti dalyvavimo įvairioje pilietinės visuomenės veikloje įgūdžius ir padėti ugdyti socialinius ir tarpkultūrinius gebėjimus, kritinį mąstymą ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis. Jei įmanoma, projektais turėtų būti suteikiama galimybių dalyvauti demokratiniame gyvenime, visuomeninėje ir pilietinėje veikloje per formalųjį ar neformalųjį mokymąsi. Projektais turėtų būti gerinamas dalyvių supratimas apie Europos Sąjungą ir bendras europines vertybes, įskaitant demokratijos principus, žmogaus orumą, vienybę ir įvairovę, tarpkultūrinį dialogą ir Europos socialinį, kultūrinį ir istorinį paveldą.

PROJEKTO RENGIMAS

Paraišką teikianti organizacija yra pagrindinė projekto, remiamo pagal 1 pagrindinį veiksmą, dalyvė. Pareiškėjas parengia ir pateikia paraišką, pasirašo dotacijos sutartį su „Erasmus+“ nacionaline agentūra, įgyvendina mobilumo veiklą ir teikia ataskaitas savo „Erasmus+“ nacionalinei agentūrai. Abiejų rūšių remiama veikla yra išvykstamojo mobilumo veikla. Tai reiškia, kad paraišką teikianti organizacija veiks kaip siunčiančioji organizacija: ji atrinks dalyvius ir išsiųs juos į priimančiąją organizaciją užsienyje.

Projektas gali apimti vieną ar kelias veiklos rūšis. Veikla gali būti derinama, atsižvelgiant į projekto tikslus ir dalyvaujančiosios (-iųjų) organizacijos (-ų) bei pačių dalyvių poreikius.

Projektą sudaro keturi etapai – planavimo, parengiamosios veiklos, įgyvendinimo ir tolesnės susijusios veiklos:

- planavimo (nustatyti poreikius, tikslus, mokymosi rezultatus, veiklos formatus, parengti struktūrizuotą darbo programą, mokymosi veiklos tvarkaraštį, aiškią metodiką ir kt.);
- parengiamosios veiklos (praktinis organizavimas, dalyvių atranka, kalbinis, kultūrinis, su mokymusi ir užduotimis susijęs dalyvių parengimas prieš išvykimą, virtualūs parengiamieji susitikimai ir t. t.). Reikėtų tinkamai spręsti dalyvių apsaugos ir saugos klausimus ir numatyti visas būtinas rizikos prevencijos ir mažinimo priemones;
- mokymo veiklos įgyvendinimas;
- tolesnės susijusios veiklos (veiklos vertinimas, suplanuotų dalyvių mokymosi rezultatų nustatymas ir dokumentavimas, taip pat projekto rezultatų sklaida ir panaudojimas, virtualūs susitikimai dėl tolesnės susijusios veiklos).

VEIKLA

Remiama tokia veikla:

- darbo stebėjimas ir stebėsena (2–14 d.);
- treniruotės ar mokymo užduotys (7–45 d.).

Darbo stebėjimo atveju dalyviai gali praleisti tam tikrą laikotarpį (2–14 d.) priimančiojoje organizacijoje kitoje šalyje su tikslu išmokti naujos praktikos ir sukaupti naujų idėjų stebėdami kolegų, trenerių, savanorių ar kitų darbuotojų kasdienį darbą priimančiojoje organizacijoje ir su jais bendraudami.

Treniruočių ar mokymo užduočių atveju dalyviai gali praleisti tam tikrą laikotarpį (7–45 d.) treniruodami arba mokydami priimančiojoje organizacijoje kitoje šalyje, kai mokomasi atliekant užduotis ir dalijantis žiniomis su kolegomis. Taip prisidedama prie visuomeninių organizacijų gebėjimų stiprinimo.

Veiklos tikslas negali būti pelno siekimas.

Be fizinio mobilumo, visa darbuotojų mobilumo veikla gali būti derinama su virtualiąja mokymosi veikla. Trumpiausia ir ilgiausia pirmiau nurodyta trukmė taikoma fizinio mobilumo komponentui.

Bet kokios veiklos atveju papildoma parama gali būti teikiama mažiau galimybių turinčius dalyvius lydintiems asmenims. Lydintys asmenys gali būti remiami visą arba tam tikrą veiklos vykdymo laikotarpį.

Kursai (mokami arba nemokami) nėra tinkama sporto srities darbuotojų judumo veikla.

Parengiamieji vizitai

Parengiamaisiais vizitais siekiama užtikrinti kokybišką veiklą palengvinant administracines procedūras ir joms pasiruošiant, stiprinant pasitikėjimą ir supratimą, užmezgant tvirtus partnerystės ryšius tarp organizacijų ir dalyvių.

Prieš prasidedant mobilumo veiklai, organizacijos gali surengti parengiamąjį vizitą pas priimantįjį partnerį. Parengiamieji vizitai yra ne atskira veikla, o papildoma darbuotojų mobilumo veiklos dalis. Parengiamieji vizitai turi būti aiškiai pagrįsti ir padėti didinti mobilumo veiklos aprėptį ir gerinti jos kokybę. Pavyzdžiui, parengiamieji vizitai gali būti organizuojami siekiant pradėti bendradarbiauti su nauja organizacija partnere arba parengti ilgesnę mobilumo veiklą. Parengiamieji vizitai gali būti organizuojami abiejų rūšių darbuotojų mobilumo atveju.

Tinkamumo kriterijai

Kas gali teikti paraišką?	Dalyvaujančioji organizacija gali būti: • viešoji arba privačioji organizacija, aktyviai veikianti sporto ir fizinio aktyvumo srityje ir organizuojanti sporto ir fizinio aktyvumo veiklą visuomeniniu lygmeniu (pavyzdžiui, ne pelno organizacija, vietos valdžios institucija, sporto klubas); • nemėgėjiško sporto organizacija, jei jos darbuotojų dalyvavimas yra naudingas mėgėjiškam sportui (pavyzdžiui, tarptautinė organizacija, nacionalinė sporto federacija). Paraišką teikiančios organizacijos turi būti įsteigtos ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje.
Kam teikti paraišką?	Paraiškos turi būti teikiamos šalies, kurioje įsteigta paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki: **vasario 12 d. 12:00:00 (vidurdienis Briuselio laiku)** **Galimas papildomas terminas:** nacionalinės agentūros gali nuspręsti paskelbti papildomą terminą. Apie papildomo termino paskelbimą nacionalinės agentūros pareiškėjams praneša savo interneto svetainėje. Jei paskelbiamas papildomas terminas, pareiškėjai paraišką turi pateikti **iki spalio 1 d. 12:00:00 (vidurdienio Briuselio laiku)**.
Projekto pradžios data	Projektai bus pradėti vykdyti **nuo tų pačių metų birželio 1 d. iki gruodžio 31 d.** Jei paskelbiamas pasirenkamas terminas, projektai bus pradėti vykdyti **nuo kitų metų sausio 1 d. iki gegužės 31 d.**
Kaip teikti paraišką?	Dėl išsamesnės informacijos, kaip teikti paraišką, žr. šio vadovo C dalį.
Projekto trukmė	3–18 mėn.
Paraiškų skaičius	Per kiekvieną atranką organizacija gali pateikti tik vieną paraišką. Organizacijos, kurios per pirmąjį paraiškų teikimo turą gauna dotaciją projektui, negali teikti paraiškos per antrąjį to paties kvietimo teikti pasiūlymus turą.

Veiklos trukmė	Darbo stebėjimas ir stebėsena: 2–14 d. nepertraukiamas laikotarpis (neįskaičiuojant kelionės dienų). Treniruotės ir mokymo užduotys: 7–45 d. nepertraukiamas laikotarpis (neįskaičiuojant kelionės dienų).
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	• Treneriai ir kiti visuomeninio lygmens sporto organizacijų darbuotojai • Nemėgėjiško sporto darbuotojai, įskaitant asmenis, pasirinkusius dvikryptę karjerą ir su sportu nesusijusią karjerą, jei tokių darbuotojų dalyvavimas gali būti naudingas mėgėjiškam sportui • Sporto organizacijų savanoriai (išskyrus trenerius) Dalyviai turi dirbti siunčiančiojoje organizacijoje arba reguliariai su ja bendradarbiauti, kad padėtų įgyvendinti pagrindinę organizacijos veiklą. Bet kuriuo atveju užduotys, kurios dalyvį sieja su siunčiančiąja organizacija, turi būti dokumentuojamos taip, kad nacionalinė agentūra galėtų patikrinti šią sąsają (pavyzdžiui, remdamasi darbo arba savanoriškos veiklos sutartimi, užduoties aprašymu arba panašiu dokumentu). Dalyviai negali dalyvauti mobilumo veikloje kaip sportininkai.
Dalyvių skaičius	Didžiausias projekto dalyvių skaičius – 10. Parengiamųjų vizitų dalyviai ir mažiau galimybių turinčius dalyvius lydintys asmenys į šią ne daugiau kaip 10 dalyvių ribą neįskaičiuojami.
Veiklos vieta (-os)	Veikla turi vykti užsienyje: ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Kiekviena veikla turi būti vykdoma vienoje valstybėje.

Minimalūs reikalavimai parengiamiesiems vizitams

Veiklos vieta (-os)	Parengiamieji vizitai vykdomi iki veiklos pradžios priimančiosios organizacijos šalyje.
Reikalavimus atitinkantys dalyviai	Dalyvaujančiųjų organizacijų atstovai, dalyvaujantys pagrindinėje veikloje. Parengiamuosius vizitus gali vykdyti darbuotojai, tiesiogiai dalyvaujantys rengiant projektą, arba mobilumo veikloje dalyvaujantys darbuotojai.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Pateiktos paraiškos bus vertinamos balais iš 100 galimų, vadovaujantis toliau nurodytais kriterijais ir balais. Kad būtų svarstoma galimybė skirti dotaciją, paraiškų įvertinimas turi atitikti šias ribines vertes:

- jos turi būti įvertintos bent 60 balų iš 100 ir
- bent puse didžiausio galimo balų skaičiaus kiekvienoje iš trijų dotacijos skyrimo kriterijų kategorijų.

Aktualumas ir poveikis (daugiausia 30 balų)	Kokiu mastu:
	• siūlomas projektas yra aktualus mėgėjiško sporto srityje;
	• siūlomas projektas yra aktualus:
	  • siekiant atitinkamo veiksmo tikslų;
	  • paraiškas teikiančių organizacijų poreikiams ir plėtrai;
	  • dalyvaujančių darbuotojų poreikiams ir tobulėjimui;
	• projekto pasiūlymas yra aktualus siekiant gerbti ir skatinti bendras ES vertybes, pavyzdžiui, pagarbą žmogaus orumui, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms, taip pat kovoti su bet kokia diskriminacija.
	• Kokiu mastu projektu prisidedama prie tikslo:
	  • užtikrinti kokybiškus dalyvaujančių darbuotojų mokymosi rezultatus;
	  • stiprinti arba keisti dalyvaujančiųjų organizacijų darbo praktiką, gerinti jos kokybę, stiprinti gebėjimus ir tobulinti inovacijas;
	  • daryti galimą poveikį dalyvaujančiosioms organizacijoms ir darbuotojams projekto įgyvendinimo laikotarpiu ir jam pasibaigus.
	• Kokiu mastu projektu apibrėžiami konkretūs mokymosi rezultatai.
	• Kokiu mastu projektu į veiksmą įtraukiama naujų dalyvių ir mažiau patirties turinčių organizacijų.

Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 40 balų)	Kokiu mastu: • siūlomo projekto tikslai aiškiai ir konkrečiai dera su paraišką teikiančios organizacijos ir jos darbuotojų poreikiais; • praktinio organizavimo, valdymo ir rėmimo kokybė; • projektas apima aplinkos požiūriu tvarią ir atsakingą praktiką; • projektas apima skaitmeninių priemonių ir mokymosi metodų taikymą, siekiant papildyti fizinio mobilumo veiklą ir stiprinti bendradarbiavimą su organizacijomis partnerėmis; • kokiu mastu veikla yra prieinama ir įtrauki ir atvira mažiau galimybių turintiems dalyviams; • subalansuotas dalyvių atstovavimas lyties atžvilgiu; • nevisuomeninių organizacijų darbuotojams – aiškus paaiškinimas, kuo tokių darbuotojų dalyvavimas bus naudingas mėgėjiškam sportui.

Tolesnės susijusios veiklos kokybė (daugiausia 30 balų)	Kokiu mastu: • pareiškėjas pasiūlė konkrečių ir logiškų veiksmų, kad jo mobilumo veiklos rezultatai būtų įtraukti į kasdienę organizacijos veiklą; • pareiškėjas pasiūlė konkrečių ir efektyvių veiksmų, kad projekto rezultatai būtų žinomi paraišką teikiančioje organizacijoje, būtų dalijamasi rezultatais su kitomis organizacijomis ir visuomene ir viešai pripažįstamas Europos Sąjungos teikiamas finansavimas.

<table>
<tr><th>Biudžeto kategorija</th><th>Tinkamos finansuoti išlaidos ir taikomos taisyklės</th><th colspan="3">Suma</th></tr>
<tr><td>Organizacinė parama</td><td>Tiesiogiai su mobilumo veiklos įgyvendinimu susijusios išlaidos, nepatenkančios į kitas išlaidų kategorijas.

Pavyzdžiui, dalyvių parengimas, kuravimas, stebėsena ir rėmimas mobilumo laikotarpiu, paslaugos, priemonės ir įranga, reikalingos projektų įgyvendinimui, virtualiesiems mišriosios veiklos komponentams, dalijimasis rezultatais ir Europos Sąjungos finansavimo matomumo didinimas visuomenėje.

Organizacinė parama apima siunčiančiųjų ir priimančiųjų organizacijų išlaidas. Dėl gautos dotacijos pasidalijimo susitars abi organizacijos.

Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį.

Lėšų skyrimo taisyklė: pagal dalyvių skaičių, neįskaitant lydinčių asmenų.</td><td colspan="3">350 EUR vienam dalyviui</td></tr>
<tr><td>Kelionės išlaidos</td><td>Parama dalyvių, įskaitant lydinčius asmenis, kelionės iš jų kilmės vietos į veiklos vietą ir atgal išlaidoms padengti.

Jeigu kelionės atstumas mažesnis kaip 500 km, dalyvis paprastai keliauja mažataršėmis transporto priemonėmis.

Finansavimo mechanizmas: pagal vieneto įkainį.

Lėšų skyrimo taisyklė: pagal kelionės atstumą ir asmenų skaičių.

Pareiškėjas turi nurodyti atstumą nuo kilmės vietos iki veiklos vietos[203] naudodamas Europos Komisijos atstumų skaičiuoklę[204].</td><td colspan="3"><table>
<tr><th>Kelionės atstumas</th><th>Ekologiška kelionė</th><th>Neekologiška kelionė</th></tr>
<tr><td>10–99 km</td><td>56 EUR</td><td>28 EUR</td></tr>
<tr><td>100–499 km</td><td>285 EUR</td><td>211 EUR</td></tr>
<tr><td>500–1999 km</td><td>417 EUR</td><td>309 EUR</td></tr>
<tr><td>2000–2999 km</td><td>535 EUR</td><td>395 EUR</td></tr>
<tr><td>3000–3999 km</td><td>785 EUR</td><td>580 EUR</td></tr>
<tr><td>4000–7999 km</td><td>1188 EUR</td><td>1188 EUR</td></tr>
<tr><td>8 000 km arba daugiau</td><td>1735 EUR</td><td>1735 EUR</td></tr>
</table></td></tr>
</table>

[203] Pavyzdžiui, jeigu asmuo iš Madrido (Ispanija) dalyvauja veikloje Romoje (Italija), pareiškėjas apskaičiuoja atstumą nuo Madrido iki Romos (1 365,28 km) ir pasirenka reikiamą kelionės atstumo intervalą (t. y. 500–1 999 km).

[204] http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_lt.htm

Individuali parama	Dalyvių ir juos lydinčių asmenų pragyvenimo išlaidoms vykdant veiklą padengti. Prireikus: pragyvenimo išlaidoms gali būti priskiriamos išlaidos, susijusios su kelione prieš veiklą ir po jos – ne daugiau kaip dvi kelionės dienos dalyviams ir lydintiems asmenims, gaunantiems neekologiškos kelionės dotaciją, ir ne daugiau kaip šešios papildomos dienos dalyviams ir lydintiems asmenims, gaunantiems ekologiškos kelionės dotaciją. **Finansavimo mechanizmas:** pagal vieneto įkainį. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pagal kiekvieno dalyvio ir lydinčio asmens buvimo užsienyje trukmę ir priimančiąją šalį[205].	**1 šalių grupė**: 107–191 EUR **2 šalių grupė**: 95–169 EUR **3 šalių grupė**: 84–148 EUR Tai – bazinės normos už veiklos dieną. Dėl tikslių bazinių normų, neviršijančių leistinų ribų, spręs NA. Bazinė norma mokama iki 14-tos veiklos dienos. Nuo 15-tos veiklos dienos mokėtina norma bus lygi 70 proc. bazinės normos. Mokėtinos normos bus apvalinamos iki artimiausio viso euro.
Įtraukties rėmimas	**Organizacijų įtraukties rėmimas:** išlaidos, susijusios su mažiau galimybių turinčių dalyvių mobilumo veiklos organizavimu. **Finansavimo mechanizmas:** pagal vieneto įkainį. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pagal mažiau galimybių turinčių dalyvių, išskyrus lydinčius asmenis, skaičių.	125 EUR vienam dalyviui
	Dalyvių įtraukties rėmimas: papildomos išlaidos, tiesiogiai susijusios su mažiau galimybių turinčiais dalyviais ir juos lydinčiais asmenimis (įskaitant pagrįstas kelionės ir pragyvenimo išlaidas, jeigu šiems dalyviams neprašyta dotacijos pagal biudžeto kategorijas „Kelionės išlaidos“ ir „Individuali parama“). **Finansavimo mechanizmas:** realiosios išlaidos. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pareiškėjas turi pagrįsti prašymą ir jį turi patvirtinti nacionalinė agentūra.	100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų
Parama parengiamajam vizitui	Išlaidos, susijusios su parengiamojo vizito vykdymu, įskaitant kelionės ir pragyvenimo išlaidas. **Finansavimo mechanizmas:** pagal vieneto įkainį.	680 EUR vienam dalyviui, ne daugiau kaip 2 dalyviai vieno parengiamojo vizito metu.
Kalbinė parama	Išlaidos, susijusios su kalbų mokymosi medžiagos ir mokymo teikimu dalyviams, kuriems reikia gerinti kalbos, kuria jie treniruos arba mokys vykdydami savo veiklą, žinias.	150 EUR vienam dalyviui

[205] **1 šalių grupė**: Airija, Austrija, Belgija, Danija, Islandija, Italija, Lichtenšteinas, Liuksemburgas, Nyderlandai, Norvegija, Prancūzija, Suomija, Švedija, Vokietija

2 šalių grupė: Čekija, Estija, Graikija, Ispanija, Latvija, Kipras, Malta, Portugalija, Slovakija, Slovėnija

3 šalių grupė: Bulgarija, Kroatija, Lenkija, Lietuva, Rumunija, Serbija, Šiaurės Makedonija, Turkija, Vengrija.

	Kalbinė parama gali būti teikiama asmenims, dalyvaujantiems šių rūšių veikloje: darbo stebėjime ir stebėsenoje, treniruotėse ir mokymo užduotyse. Parama mokama tik jei dalyvis negali gauti internetinės kalbinės paramos dėl reikiamos kalbos ar lygio nebuvimo arba dėl tam tikrų kliūčių, su kuriomis susiduria mažiau galimybių turintys dalyviai. **Finansavimo mechanizmas:** pagal vieneto įkainį. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pagal dalyvių skaičių.	
Išimtinės išlaidos	Išlaidos, susijusios su finansinės garantijos suteikimu, kai to prašo nacionalinė agentūra. Dalyvių ir juos lydinčių asmenų brangių kelionių išlaidos, kurių dėl geografinio atokumo ar kitų kliūčių negalima padengti pagal įprastą kategoriją „Kelionės išlaidos“. Jei skiriama išmoka išimtinėms brangios kelionės išlaidoms padengti, ji skiriama vietoj vieneto įkainiais grindžiamos paramos kelionei. Vizos ir susijusios išlaidos, leidimų gyventi šalyje, skiepų, medicininių pažymų išlaidos. **Finansavimo mechanizmas:** realiosios išlaidos. **Lėšų skyrimo taisyklė:** pareiškėjas turi pagrįsti prašymą ir jį turi patvirtinti nacionalinė agentūra. Brangios kelionės tarifai taikomi tais atvejais, kai taikant vieneto įkainį būtų padengta mažiau kaip 70 proc. dalyvio kelionės išlaidų.	**Finansinė garantija:** 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. **Brangių kelionių išlaidos**: 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų. **Vizos ir susijusios išlaidos, leidimų gyventi šalyje, skiepų, medicininių pažymų išlaidos:** 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.

PROGRAMOS „ERASMUS+“ VIRTUALIEJI MAINAI

Virtualiųjų mainų projektai – internetinė žmonių veikla, kuria skatinamas tarpkultūrinis dialogas ir socialinių emocinių įgūdžių ugdymas. Jie padeda kiekvienam jaunuoliui gauti prieigą prie kokybiško tarptautinio ir tarpkultūrinio švietimo be fizinio mobilumo. Nors virtualieji debatai ar mokymas nesuteikia tokios pačios naudos kaip fizinis mobilumas, virtualiųjų mainų dalyviai turėtų gauti bent dalį tarptautinės mokymosi patirties naudos. Skaitmeninės platformos – vertinga priemonė, iš dalies padedanti įveikti COVID-19 pandemijos nulemtus pasaulinius mobilumo suvaržymus. Virtualieji mainai taip pat padeda skleisti europines vertybes. Be to, kai kuriais atvejais virtualieji mainai gali suteikti idėjų ir padėti pagrindą būsimiems fiziniams mainams, kurie nefinansuojami pagal šį veiksmą.

Su aukštuoju mokslu ir jaunimu susiję virtualieji mainai gali būti vykdomi nedidelėse grupėse; juos visada moderuoja tinkamai parengtas moderatorius. Juos turėtų būti galima nesunkiai integruoti į jaunimo (neformaliojo švietimo) projektus arba aukštųjų mokyklų programas. Virtualieji mainai gali pritraukti dalyvių iš abiejų sektorių net jeigu – priklausomai nuo konkrečių projektų – į juos įtraukiami dalyviai iš vieno ar iš abiejų sektorių. Visuose projektuose pagal kvietimą teikti paraiškas dalyvaus organizacijos ir dalyviai tiek iš ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių, tiek iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, reikalavimus atitinkančių regionų.

VEIKSMO TIKSLAI

Veiksmu bus siekiama:

- skatinti tarpkultūrinį dialogą su trečiosiomis valstybėmis, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, ir puoselėti toleranciją vykdant internetinius žmonių tarpusavio mainus, remiantis skaitmeninėmis, jaunimui patogiomis technologijomis;
- skatinti įvairių tipų virtualiuosius mainus, papildančius „Erasmus+“ fizinį mobilumą ir padedančius jaunimui gauti naudos iš tarpkultūrinės ir tarptautinės patirties;
- plėtoti kritinį mąstymą ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis, visų pirmą interneto ir socialinių tinklų naudojimą siekiant kovoti su diskriminacija, indoktrinacija, poliarizacija ir smurtine radikalizacija;
- ugdyti besimokančių asmenų, jaunimo ir su jaunimu dirbančių asmenų[206] skaitmeninius ir socialinius emocinius įgūdžius[207], įskaitant užsienio kalbų praktikavimą ir kolektyvinį darbą, taip visų pirma siekiant padidinti įsidarbinamumą;
- skatinti pilietiškumą ir bendras laisvės, tolerancijos ir nediskriminavimo vertybes pasitelkiant švietimą;
- stiprinti jaunimo aspektą ES bendraujant su trečiosiomis valstybėmis.

TEMINĖS SRITYS / KONKRETŪS TIKSLAI

Virtualieji mainai turėtų būti organizuojami vienoje ar keliose iš šių teminių sričių, atitinkančių programos „Erasmus+“ prioritetus:

- įtrauktis ir įvairovė;
- skaitmeninė transformacija;
- aplinka ir kova su klimato kaita;
- dalyvavimas demokratiniame gyvenime, bendros vertybės ir pilietinis aktyvumas.

Virtualieji mainai yra principu „iš apačios į viršų“ grindžiama iniciatyva, todėl pagal šią plačią sistemą dalyvaujančiosios organizacijos gali pačios pasirinkti joms aktualias temas, tačiau pasiūlymai turi parodyti, kaip numatomas poveikis dera su vienu ar daugiau pirmiau nurodytų tikslų (taip pat žr. skirsnį „Numatomas poveikis“). Prireikus, priklausomai nuo projekto aprėpties ir temų, turėtų būti atsižvelgiama į lyties aspektą (pavyzdžiui, į mokymą įtraukiant lyties atžvilgiu

[206] Su jaunimu dirbantys asmenys yra specialistai ar savanoriai, dalyvaujantys neformaliojo mokymosi veikloje ir remiantys jaunuolius, vykstant jų asmeninei socialinei, edukacinei ir profesinei raidai.

[207] Socialiniai emociniai įgūdžiai – tai, be kita ko, gebėjimas kritiškai mąstyti, būti smalsiam ir kūrybiškam, imtis iniciatyvos, spręsti problemas ir bendradarbiauti, veiksmingai bendrauti daugiakultūrėje ir tarpdisciplininėje aplinkoje, prisitaikyti prie aplinkybių, valdyti stresą ir įveikti abejones. Šie įgūdžiai – bendrųjų gebėjimų dalis, kaip nustatyta Tarybos rekomendacijoje dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų (OL C 189/1, 2018 6 4).

svarbius aspektus). Itin daug dėmesio reikia skirti socialiai ir ekonomiškai pažeidžiamų žmonių bei asmenų, kurie negali dalyvauti fizinio mobilumo veikloje, įtraukčiai.

VEIKLA

Projektai bus finansuojami remiantis darbo planais, į kuriuos įtraukiama įvairi internetinio bendradarbiavimo veikla, įskaitant, pavyzdžiui, tokią veiklą kaip:

- skirtingų šalių jaunimo organizacijų narių diskusijos internetu, kaip jaunimo projektų dalis. Galima įtraukti ir vaidmenų žaidimus;
- su jaunimu dirbančių asmenų, norinčių parengti virtualiųjų mainų projektą su kolegomis iš kitų šalių, mokymas;
- moderuojamos skirtingų šalių aukštojo mokslo institucijų studentų internetinės diskusijos, kaip aukštojo mokslo programos dalis;
- universitetų profesorių/asmenų, norinčių parengti virtualiųjų mainų projektą su kolegomis iš kitų šalių, mokymai;
- sąveikieji atviri internetiniai kursai, įskaitant tradicinę mokymosi medžiagą, kaip antai filmuotas paskaitas, skaitymo užduotis ir uždavinių rinkinius (panašūs į plačiai žinomus MOOC – atvirus masinio nuotolinio mokymo kursus, tačiau daugiau dėmesio skiriant interaktyviems nedidelių naudotojų grupių forumams, skatinantiems bendruomeninius studentų, dėstytojų, lektorių, jaunimo ir su jaunimu dirbančių asmenų ryšius).

PROJEKTO RENGIMAS

Visi mobiliųjų mainų projektai turi būti:

- moderuojami tinkamai parengtų moderatorių;
- saugūs dalyviams bei priimančiosioms organizacijoms ir visiškai atitinkantys ES duomenų apsaugos taisykles[208];
- politiškai tinkami ir kultūriškai aktualūs: virtualiųjų manų veikla turi būti tvirtai integruota į jaunimo ir aukštojo mokslo sektorius, ir derėti su dalyvaujančių šalių jaunimo internetine ir neinternetine kultūra;
- atviri ir prieinami dalyvių patirties ir sąveikumo lygmeniu. Registracija ir ryšiai su bendraamžiai, fasilitatoriais, administratoriais ir kitais suinteresuotaisiais subjektais turėtų būti neproblemiški ir patogūs;
- daugiausia tikralaikiai su galimais asinchroniniais elementais (pavyzdžiui, skaitymo užduotimis, vaizdo siužetais);
- galiausiai jais turi būti numatytas jaunimo dalyvavimo ir mokymosi pripažinimo būdas pasibaigus mainams.

Dalyvaujančiosios organizacijos virtualiuosius mainus turėtų rengti 13–30 m. jaunimui. Jeigu projekte dalyvauja jaunuoliai iki 18 metų, dalyvaujančiosios organizacijos turi iš anksto gauti jų tėvų arba jiems atstovaujančių asmenų leidimą. Dalyviai turi gyventi projekte dalyvaujančių organizacijų šalyse.

Veiklai vykdyti projektams, kiek įmanoma, turi būti naudojamos jau sukurtos priemonės ir platformos.

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, projektų pasiūlymai dėl „Erasmus+“ virtualiųjų mainų turi tenkinti toliau nurodytus kriterijus.

[208] https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/eu-data-protection-rules_en

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančiosios organizacijos (Kas gali teikti paraišką?)	Pareiškėjai (dotacijos gavėjai ir susiję subjektai, jei taikoma) turi būti juridiniai asmenys (viešosios arba privačiosios įstaigos) ir gali būti priskiriami šioms kategorijoms: • subjektai, veikiantys aukštojo mokslo arba jaunimo (neformaliojo švietimo) srityje; • jaunimo organizacijos[209]; • aukštojo mokslo institucijos, aukštojo mokslo institucijų asociacijos ar organizacijos, taip pat teisiškai pripažintos nacionalinės ar tarptautinės rektorių, dėstytojų ar studentų organizacijos. Paraiškų teikėjai (dotacijų gavėjai ir susiję subjektai, jei taikytina) turi būti įsteigti vienoje iš reikalavimus atitinkančių šalių, t. y.: • ES valstybėje narėje; • Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje; • trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, iš reikalavimus atitinkančio regiono. Reikalavimus atitinkantys regionai, galintys dalyvauti šiame veiksme, yra **1, 2[210], 3 ir 9 regionai** (žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“). **Koordinuojančioji organizacija turi būti jaunimo organizacija arba aukštojo mokslo institucija, teisiškai įsteigta ir įsikūrusi ES valstybėje narėje arba Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje.** Koordinuojančioji organizacija teikia paraišką visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu. Ji negali būti susijęs subjektas. Trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, įsteigtos organizacijos kaip koordinatorės dalyvauti negali. Kiti subjektai gali dalyvauti atliekant kitas konsorciumo funkcijas, pavyzdžiui, kaip asocijuotieji partneriai. **Išimtis**: Šiame veiksme negali dalyvauti organizacijos iš Baltarusijos ir Rusijos kaip asocijuotosios partnerės.
Konsorciumo sudėtis (Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius ir pobūdis)	Pasiūlymus turi pateikti **bent 4 pareiškėjų** konsorciumas (dotacijos gavėjai, nesusiję subjektai), atitinkantis šias sąlygas: • bent **4 nepriklausomi subjektai** (dotacijų gavėjai, nesusiję subjektai) iš **4 skirtingų reikalavimus atitinkančių šalių**; • bent **2 aukštojo mokslo institucijos ar jaunimo organizacijos iš 2 ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių ir 2 aukštojo mokslo institucijos ar jaunimo organizacijos iš 2 reikalavimus atitinkančių trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, priklausančių tam pačiam reikalavimus atitinkančiam regionui**; • organizacijos iš skirtingų reikalavimus atitinkančių regionų negali dalyvauti tame pačiame projekte. Tarpregioniniai projektai nėra tinkami finansuoti; • organizacijų iš ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių skaičius **neturi viršyti** organizacijų iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, skaičiaus. Į konsorciumo sudėtį įtraukiami tik dotacijos gavėjai (nesusiję subjektai). Asocijuotieji partneriai į konsorciumo sudėtį neįtraukiami.
Geografinė vietovė (Veiklos vieta (-os))	Veikla turi būti vykdoma dalyvaujančiųjų organizacijų šalyse.

[209] T. y. bet kuri viešoji ar privačioji organizacija, dirbanti su jaunimu už oficialiosios sistemos ribų. Tokios organizacijos gali, pavyzdžiui, būti: ne pelno organizacija, asociacija, NVO (įskaitant Europos jaunimo NVO); nacionalinė jaunimo reikalų taryba; vietos, regioninio ar nacionalinio lygmens valstybinė institucija; švietimo ar mokslinių tyrimų institucija; fondas.

[210] Šiame veiksme negali dalyvauti organizacijos iš Baltarusijos.

Projekto trukmė	Projektai paprastai turėtų trukti 36 mėnesius (galima pratęsti, jei tai tinkamai pagrindžiama ir priimamas dotacijos sutarties pakeitimas).
Kam teikti paraišką?	Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA) per ES finansavimo ir konkursų portalą. **Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius:** • **ERASMUS-EDU-2025-VIRT-EXCH-SSA** – „Erasmus+“ virtualieji mainai Užsachario Afrikoje • **ERASMUS-EDU-2025-VIRT-EXCH-WB** – „Erasmus+“ virtualieji mainai Vakarų Balkanuose • **ERASMUS-EDU-2025-VIRT-EXCH-SMC** – „Erasmus+“ virtualieji mainai pietinėse Vidužemio jūros regiono šalyse • **ERASMUS-EDU-2025-VIRT-EXCH-NE** – „Erasmus+“ virtualieji mainai Rytų kaimynystės šalyse Prieš pateikdami paraišką, žr. atitinkamus ES finansavimo ir konkursų portale pateiktus DUK.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki **balandžio 29 d. 17:00:00** (Briuselio laiku).

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Aktualumas (daugiausia 30 balų)	▪ **Aktualumas**: paraiška yra aktuali kvietimo bendrųjų ir konkrečiųjų tikslų atžvilgiu. Ji atitinka kvietimo teikti pasiūlymus reikalavimus ir yra aiškiai paaiškinta. Paraiška susijusi su šiame kvietime nurodytomis teminėmis sritimis. ▪ **ES vertybės**: paraiška yra aktuali siekiant gerbti ir skatinti bendras ES vertybes, pavyzdžiui, pagarbą žmogaus orumui, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms, taip pat kovoti su bet kokia diskriminacija. ▪ **Poreikių analizė**: paraiška yra pagrįsta adekvačia uždavinių ir poreikių analize. Nustatyti įvairūs skirtingų partnerių poreikiai ir į juos atsižvelgta. ▪ **Suderinamumas**: atskiri paraiškos komponentai yra nuoseklūs ir dera tarpusavyje. paraiškoje nurodyti tikslai turi būti yra aiškiai apibrėžti, realistiški ir padėti spręsti dalyvaujančiosioms organizacijoms ir tikslinėms grupėms aktualius klausimus. ▪ **Veikla**: virtualieji mainai yra aiškiai apibrėžti ir jais skatinamas kultūrų dialogas ir socialinių emocinių įgūdžių ugdymas, taip pat iš esmės prisidedama prie dalyvių iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, švietimo, asmeninio ar profesinio tobulėjimo. Pateikta įrodymų, kad siūlomi virtualieji mainai bus veiksmingi. ▪ **Plėtra**: paraiškoje parodytas praktikos plėtros skirtingais lygmenimis (pavyzdžiui, vietos, regioniniu, nacionaliniu, ES) ir jos perkeliamumo į kitus sektorius potencialas. Tokia plėtra veikiausiai nulemtų poveikį ne tik pavienių organizacijų partnerių lygmeniu, bet ir sisteminiu ir (arba) strateginiu lygmeniu. Pasiūlymas turi potencialo sukurti tarpusavio pasitikėjimą ir padidinti tarpvalstybinį bendradarbiavimą. ▪ **Europos pridėtinė vertė:** paraiška suteikia ES lygmens pridėtinės vertės, nes tokių rezultatų nebūtų įmanoma pasiekti pavienių šalių lygmeniu, be to, yra potencialo perkelti rezultatus į šalis, kurios projekte nedalyvavo. Projekto rezultatai turi potencialo būti integruoti į atitinkamas ES politines darbotvarkes.

Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 30 balų)	▪ **Nuoseklumas**: projektas iš esmės parengtas taip, kad būtų užtikrintas jo tikslų, metodikos, veiklos ir siūlomo biudžeto suderinamumas. Paraiškoje pateikiamas nuoseklus ir išsamus atitinkamos veiklos, kuria bus siekiama patenkinti nustatytus poreikius ir gauti planuojamus rezultatus, aprašas. ▪ **Metodika**: siūlomos metodikos kokybė ir įgyvendinamumas bei jos tinkamumas nustatytiems poreikiams, įskaitant įvairių partnerių poreikius, patenkinti. Parengta aiški šių skirtingų poreikių valdymo koncepcija. Pasirinkti pedagoginiai metodai taip pat dera su šiais skirtingais poreikiais. ▪ **Mokymosi rezultatai**: mokymosi rezultatai vertinami ir pripažįstami (pvz., „Youthpass“). Prieš kiekvienus virtualiuosius mainus aiškiai nustatomi planuojami mokymosi rezultatai, o veiklai pasibaigus rezultatai įvertinami, užfiksuojama pažanga ir pripažįstami pasiekimai. ▪ **Darbo planas**: darbo plano kokybė ir veiksmingumas yra aiškūs ir apima visus projekto etapus. ▪ **Valdymas**: projekto valdymo planas yra aiškus, numatyti adekvatūs ištekliai skirtingoms užduotims atlikti. Tvarkaraštis, organizavimas, užduotys ir pareigos yra tinkamai apibrėžti ir tikroviški. ▪ **Biudžetas:** biudžetas demonstruoja ekonominį veiksmingumą ir ekonominę naudą. Partneriams paskirstytos užduotys, vaidmenys ir finansiniai ištekliai dera tarpusavyje. Finansinio valdymo tvarka yra aiški ir tinkama. ▪ **Vertinimas**. specialiomis stebėsenos procesų ir siekiamų rezultatų (t. y. rezultatų rodiklių ir patikros priemonių) priemonėmis užtikrinama, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai. Parengtas aiškus kokybės užtikrinimo planas, tinkamai aprėpiantis projekto valdymą. Į stebėsenos strategiją įtrauktas rizikos nustatymas ir jos švelninimo veiksmų planas.
Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 20 balų)	▪ **Sudėtis**: partnerystė gali visiškai pasiekti projekto tikslus. Konsorciumas turi visus reikiamus įgūdžius, žinias ir patirtį projekto srityse. Užtikrintas adekvatus partnerių laiko ir indėlio paskirstymas. Partnerystės įgūdžiai ir gebėjimai papildo vieni kitus. ▪ **Įsipareigojimas**: visos dalyvaujančios organizacijos demonstruoja visapusišką įsitraukimą, atitinkantį jų pajėgumus ir srities žinias. ▪ **Bendradarbiavimas**: sudarant bendradarbiavimo susitarimus išlaikyta pusiausvyra. Pasiūlyti veiksmingi mechanizmai dalyvaujančiųjų organizacijų, suinteresuotųjų subjektų ir kitų svarbių veikėjų koordinavimui, sprendimų priėmimui ir komunikacijai užtikrinti.

Poveikis (daugiausia 20 balų)	▪ **Sklaida:** aiškia informuotumo didinimo, skaidos ir komunikacijos strategija užtikrinama, kad per visą projekto ciklą bus pasiektos svarbios tikslinės grupės ir kiti suinteresuotieji subjektai bei visuomenė. Į šią strategiją įtraukti planai, kaip bus užtikrintas visos sukurtos medžiagos prieinamumas pagal atvirąsias licencijas. ▪ **Rezultatų panaudojimas:** paraiškoje parodyta, kaip pasirinkti virtualiųjų mainų metodai gali būti sėkmingai skleidžiami, kad būtų sukurtas didesnis poveikis ir skatinami sisteminiai pokyčiai. Rezultatų panaudojimas yra aiškiai aprašytas, o siūlomos projekto rezultatų panaudojimo priemonės yra potencialiai veiksmingos. ▪ **Poveikis**: numatomas poveikis, visų pirma nustatytoms tikslinėms grupėms, aiškiai apibrėžtas, taip pat nustatytos priemonės, kuriomis bus užtikrinama, kad poveikis bus padarytas ir įvertintas. Veiklos rezultatai yra potencialiai reikšmingi. Projekto rezultatai turi potencialo paskatinti ilgalaikius pokyčius, tobulėjimą arba raidą, kurie teiktų naudos atitinkamoms tikslinėms grupėms ir sistemoms. Paraiškoje taip pat paaiškinama, kaip virtualiųjų mainų mokymosi poveikis (mokymosi rezultatai) bus įvertintas, kad būtų galima teikti (duomenimis) pagrįstas rekomendacijas dėl virtualiųjų mainų mokymo ir mokymosi patirties gerinimo projektui pasibaigus. ▪ **Tvarumas**: paraiškoje numatytos tinkamos priemonės ir ištekliai, kuriais būtų užtikrinta, kad rezultatai ir nauda išliktų ir projektui pasibaigus.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent **60** balų (iš 100). Be to, kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų jiems turi būti skirta bent pusė didžiausio balų skaičiaus (t. y. bent po 15 balų „projekto aktualumo“ ir „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategorijose; po 10 balų „partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybės“ ir „poveikio“ kategorijose).

Ex aequo pasiūlymų atvejais pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausia balų „aktualumo“. Jei šie balai bus vienodi, pirmenybė bus teikiama atsižvelgiant į jų balus pagal kriterijų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė“. Jei šie balai bus vienodi, pirmenybė bus teikiama atsižvelgiant į jų balus pagal kriterijų „poveikis“.

Jei tai nepadės nustatyti pirmenybės, tolesnis pirmenybės nustatymas gali būti atliekamas atsižvelgiant į bendrą projekto portfelį ir teigiamą projektų sinergiją arba kitus veiksnius, susijusius su kvietimo teikti pasiūlymus tikslais. Šie veiksniai bus dokumentuoti ekspertų grupės ataskaitoje.

NUMATOMAS POVEIKIS

Skirtingų projektų veikla ir rezultatais bus siekiama teigiamų poslinkių siekiant kvietimo teikti paraiškas tikslų, kurie turėtų būti glaudžiai susieti su virtualiųjų mainų mokymosi aspektu, drauge atsižvelgiant į projekto specifiškumą.

Kiekviename siūlomame projekte turėtų būti pateikta informacijos apie šį numatomą poveikį. Paraiškų teikėjai raginami numatyti dalyvių – pavienių asmenų ir organizacijų – grįžtamąjį ryšį, visų pirma projekto poveikio ataskaitose siekiant įvertinti mokymosi vertę.

GEOGRAFINĖS PUSIAUSVYROS TIKSLAI

Prie šio veiksmo prisidedama ES išorės veiksmų priemonėmis. Turimas biudžetas padalytas skirtingiems pasaulio regionams (t. y. Vakarų Balkanams, rytinėms kaimyninėms šalims, pietinėms Vidužemio jūros regiono šalims ir Užsacharo Afrikai), o biudžeto paketų dydis skiriasi. Pasiūlymai bus suskirstyti pagal regionus (žr. punktą „Kur teikti paraišką“ pagal teminį ID) pagal konkretų biudžeto paketą. Daugiau informacijos apie kiekvieno biudžeto paketo sumas bus paskelbta ES finansavimo ir konkursų portale.

Užsacharo Afrika: Pareiškėjai raginami teikti pirmenybę mažiausiai išsivysčiusioms šalims šiame regione ir ypatingą dėmesį skirti prioritetinėms migracijos šalims; nė vienai šaliai nebus skirta daugiau nei 8 proc. tam regionui numatytų

lėšų. Paraiškų teikėjai raginami į pasiūlymą įtraukti dalyvius iš pačių įvairiausių šalių, įskaitant mažiau dalyvavimo programoje „Erasmus+“ patirties turinčius partnerius.

Paprastai, atsižvelgiant į dabartinių nacionalinių ir Europos teisinių sistemų aprėptį, rezultatai turėtų būti pateikiami kaip atvirieji švietimo ištekliai (AŠI), taip pat atitinkamose profesinėse, sektorių ar kompetentingų institucijų platformose. Pasiūlyme apibūdinama, kaip bus užtikrinta laisva prieiga prie parengtų duomenų, medžiagos, dokumentų, audiovizualinės medžiagos ir socialinių tinklų ir kaip bus skatinama jais naudotis, pasitelkiant atvirąsias licencijas, ir nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Šis veiksmas finansuojamas pagal fiksuotosios sumos modelį. Kiekvienos dotacijos vienkartinė fiksuotoji suma bus nustatoma pagal pareiškėjo siūlomos veiklos numatomą biudžetą. Dotaciją teikianti institucija nustatys sumą remdamasi projekto biudžeto sąmata, vertinimo rezultatais ir **95 proc.** finansavimo norma.

Didžiausia ES dotacija vienam projektui yra 500 000 EUR. Dotacijų gavėjai gali gauti ne daugiau kaip 200 EUR vienam virtualiųjų mainų dalyviui (t. y. jaunajam dalyviui ar fasilitatoriui). Pavyzdžiui, dotacijų gavėjai, gaunantys ne didesnę kaip 500 000 EUR dotaciją, į virtualiuosius mainus turi įtraukti ne mažiau kaip 2 500 dalyvių.

Skirta dotacija gali būti mažesnė nei prašoma suma.

Finansinė parama trečiosioms šalims dotacijų ar apdovanojimų forma neleidžiama.

Neleidžiamos finansinio audito išlaidos.

Leidžiamos savanorių išlaidos. Jos nurodomos kaip vieneto įkainiai, apibrėžti Komisijos sprendime dėl savanorių vieneto įkainių[211].

MVĮ savininkams leidžiami MVĮ vieneto įkainiai. Jie nurodomi kaip vieneto įkainiai, apibrėžti Komisijos sprendime dėl MVĮ savininkų vieneto įkainių[212].

Kaip nustatoma projekto fiksuotoji suma?

Pareiškėjai turi užpildyti išsamią biudžeto lentelę pagal paraiškos formą, atsižvelgdami į šiuos aspektus:

- biudžetas turėtų būti tiek išsamus, kiek tai būtina dotacijos gavėjui (-ams) ir suskirstytas į nuoseklius darbo paketus (pavyzdžiui, projekto valdymo, mokymo, renginių organizavimo, pasirengimo mobilumui ir jo įgyvendinimo, komunikacijos ir sklaidos, kokybės užtikrinimo ir t. t.);
- pasiūlyme turi būti aprašyta į kiekvieną darbo paketą įtraukta veikla;
- pareiškėjai savo pasiūlyme turi fiksuotąją sumą paskirstyti pagal darbo paketus (ir kiekviename darbo pakete pagal kiekvienam dotacijos gavėjui ir susijusiam subjektui priskirtą dalį);
- numatytomis lėšomis bus galima padengti personalo išlaidas, kelionės ir pragyvenimo išlaidas, išlaidas įrangai ir subrangos bei kitas išlaidas (pavyzdžiui, informacijos sklaidos, leidybos, vertimo raštu).

Pasiūlymai bus vertinami remiantis standartine vertinimo tvarka ir pasitelkiant vidaus ir (arba) išorės ekspertus. Ekspertai įvertins pasiūlymų kokybę pagal kvietime teikti paraiškas nustatytus reikalavimus, numatomą poveikį, veiksmo kokybę ir veiksmingumą.

211 https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/unit-cost-decision-volunteers_en.pdf

212 https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/unit-cost-decision-sme-owners-natural-persons_en.pdf

Įvertinus pasiūlymą, leidimus suteikiantis pareigūnas nustatys fiksuotąją sumą, atsižvelgdamas į atlikto vertinimo išvadas.

Dotacijos parametrai (didžiausia dotacijos suma, finansavimo norma, visos tinkamos finansuoti išlaidos ir kt.) bus nustatyti dotacijos sutartyje. Žr. šio programos vadovo C dalies skirsnį „Tinkamos finansuoti tiesioginės išlaidos“.

Projekto pasiekimai bus vertinami užbaigus veiklą. Toks finansavimo modelis leis sutelkti dėmesį į rezultatus, o ne į sąnaudas ir taip pabrėžti kokybę ir išmatuojamų tikslų įgyvendinimo lygį.

Daugiau informacijos pateikta dotacijos sutarties šablone, kurį rasite finansavimo ir konkursų portale[213].

[213] https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/how-to-participate/reference-documents;programCode=ERASMUS2027?programmePeriod=2021-2027&frameworkProgramme=43353764

2 PAGRINDINIS VEIKSMAS. ORGANIZACIJŲ IR INSTITUCIJŲ BENDRADARBIAVIMAS

Pagal šį pagrindinį veiksmą remiama:

- partnerystė, kuria siekiama bendradarbiavimo, įskaitant bendradarbiavimo partnerystę ir nedidelio masto partnerystę;
- partnerystė, kuria siekiama meistriškumo, įskaitant profesinės kompetencijos centrus ir veiksmą „Erasmus Mundus“;
- inovacijų partnerystė, įskaitant aljansus ir perspektyvinius projektus;
- gebėjimų stiprinimo projektai aukštojo mokslo, profesinio mokymo, jaunimo ir sporto srityse;
- Europos sporto renginiai, kuriais nesiekiama pelno.

Pagal šį pagrindinį veiksmą remiamais veiksmais dalyvaujančiosioms organizacijoms, politikos sistemoms, kuriose tie veiksmai yra įgyvendinami, taip pat organizacijoms ir asmenims, tiesiogiai arba netiesiogiai dalyvaujantiems organizuojamoje veikloje, turėtų būti padarytas teigiamas ir ilgalaikis poveikis ir ženkliai prisidėta prie Programos prioritetų įgyvendinimo.

Pagal šį pagrindinį veiksmą organizacijų, vietos, regioniniu, nacionaliniu ar Europos lygmeniu turėtų būti kuriama, perduodama ir (arba) įgyvendinama novatoriška praktika.

Priklausomai nuo srities ir pareiškėjo tipo, šiuos veiksmus valdo nacionalinės agentūros arba Europos švietimo ir kultūros vykdomoji įstaiga (EACEA). Visa išsami informacija apie tai, kas ir kur gali teikti paraišką, pateikiama tolesniuose skirsniuose.

Numatoma, kad pagal šį pagrindinį veiksmą remiamus projektus įgyvendinančios dalyvaujančiosios organizacijos pasieks tokių rezultatų kaip:

- novatoriški metodai, skirti jų tikslinėms grupėms, pavyzdžiui: patrauklesnės švietimo ir mokymo programos, atitinkančios individualius poreikius ir lūkesčius; dalyvavimo metodų ir skaitmeninių metodikų taikymas; nauji arba patobulinti kompetencijos pripažinimo ir patvirtinimo procesai; veiksmingesni pagrindinių įgūdžių ugdymo ir mokymosi būdai, ypatingą dėmesį skiriant palankių sąlygų neturinčių studentų nepakankamų pasiekimų prevencijai, taip pat geriausių pagrindinių įgūdžių rezultatų gerinimui; didesnis veiklos efektyvumas, teikiantis naudos vietos bendruomenėms; nauja arba patobulinta praktika, skirta mažiau galimybių turinčių tikslinių grupių poreikiams tenkinti ir mokymosi rezultatų skirtumams, susijusiems su geografiniu ir socialiniu bei ekonominiu atotrūkiu, mažinti; naujas požiūris į socialinę, etninę, kalbinę ir kultūros įvairovę; nauji būdai geriau remti konkurencingumą ir užimtumą, visų pirma regioniniu ir vietos lygmenimis; kalbų mokymosi ir mokymo meistriškumo pripažinimas, suteikiant Europos kalbų ženklą; šiuolaikiškesnė, dinamiškesnė, labiau įpareigojanti ir profesionalesnė aplinka organizacijos viduje: pasirengimas diegti gerąją patirtį ir naujus metodus, įskaitant skaitmeninius, kasdienėje veikloje; atvirumas sinergijai su organizacijomis, veikiančiomis įvairiose srityse arba kituose socialiniuose ir ekonomikos sektoriuose; darbuotojų profesinio tobulėjimo strateginis planavimas atsižvelgiant į individualius poreikius ir organizacijos tikslus;
- didesnis pajėgumas ir profesionalumas veikti ES ir (arba) tarptautiniu lygmeniu: geresnė valdymo kompetencija ir tarptautinimo strategijos; tvirtesnis bendradarbiavimas su partneriais iš kitų šalių, kitų švietimo, mokymo ir jaunimo reikalų sričių ir (arba) kitų socialinių ir ekonomikos sektorių; didesni finansiniai ištekliai (išskyrus ES lėšas) ES ir (arba) tarptautiniams projektams švietimo, mokymo ir jaunimo srityse; geresnė ES ir (arba) tarptautinių projektų rengimo, įgyvendinimo, stebėsenos ir tolesnių veiksmų kokybė;
- gilesnės žinios ir didesnis informuotumas apie sportą ir fizinę veiklą;
- didesnis informuotumas apie sporto vaidmenį skatinant socialinę įtrauktį, lygias galimybes ir sveiką gyvenseną.

Pagal šį pagrindinį veiksmą finansuojami projektai taip pat turėtų daryti teigiamą poveikį veikloje tiesiogiai arba netiesiogiai dalyvaujantiems asmenims, pavyzdžiui:

- sustiprinti iniciatyvumą ir verslumą;
- didinti užsienio kalbų žinias;
- kelti skaitmeninės kompetencijos lygį;
- geriau suprasti įvairovę, pavyzdžiui, socialinės, etninės, kalbinės, lyčių ir kultūros įvairovę bei įvairius pajėgumus ir reaguoti į juos;
- gerinti įgūdžius, reikalingus norint įsidarbinti ir kurti naują verslą (įskaitant socialinio verslumo įgūdžius);
- aktyviau dalyvauti visuomenės gyvenime;
- pozityviau vertinti Europos projektą ir ES vertybes;
- geriau suprasti ir pripažinti įgūdžius ir kvalifikacijas Europoje ir už jos ribų;
- tobulinti su profesiniu profiliu susijusius gebėjimus (dėstymo, mokymo, darbo su jaunimu, ugdomojo vadovavimo sporte ir t. t.);
- geriau suprasti įvairių šalių švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto sričių praktiką, politiką ir sistemas;
- geriau suprasti formaliojo ir neformaliojo švietimo, profesinio mokymo, kitų formų mokymosi ir darbo rinkos tarpusavio sąsajas;
- didinti profesinio tobulėjimo galimybes;
- didinti motyvaciją ir pasitenkinimą kasdieniame darbe;
- skatinti užsiimti sportu ir fizine veikla.

Sistemos lygmeniu projektai turėtų skatinti modernizuoti švietimo ir mokymo sistemas bei jaunimo politiką ir sustiprinti jų atsaką į didžiausius nūdienos pasaulio iššūkius: aplinkos tvarumą, skaitmeninę transformaciją, užimtumą, ekonominį stabilumą ir augimą, taip pat socialinių, pilietinių ir tarpkultūrinių gebėjimų ugdymo poreikį, tarpkultūrinį dialogą, demokratines vertybes ir pagrindines teises, socialinę įtrauktį, psichikos sveikatą ir gerovę, nediskriminavimą ir aktyvų pilietiškumą, kritinį mąstymą ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis.

Taigi numatoma, kad šio pagrindinio veiksmo poveikis bus:

- geresnė švietimo ir mokymo, darbo su jaunimu ir sporto praktikos kokybė Europoje ir už jos ribų, derinant aukštesnio lygio kompetenciją ir patrauklumą su didesnėmis galimybėmis visiems;
- geresnis švietimo, mokymo ir jaunimo sistemų suderinimas su darbo rinkos poreikiais ir jos teikiamomis galimybėmis, glaudesni ryšiai su verslu ir bendruomene;
- geresnis pagrindinių ir universaliųjų įgūdžių ugdymas ir vertinimas, visų pirma: raštingumo, gebėjimo skaičiuoti, verslumo, socialinių, pilietinių, tarpkultūrinių ir kalbinių gebėjimų, kritinio mąstymo, skaitmeninių įgūdžių ir gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis;
- didesnė įvairių švietimo, mokymo ir jaunimo sektorių sinergija, sąsajos ir pralaidumas nacionaliniu lygmeniu, geresnis Europos orientacinių gebėjimų ir kvalifikacijos pripažinimo, patvirtinimo ir skaidrumo užtikrinimo priemonių panaudojimas;
- aktyvesnis mokymosi rezultatų naudojimas apibūdinant ir apibrėžiant kvalifikacijas, kvalifikacijų dalis ir mokymo programas siekiant remti mokymą(si) ir atliekant vertinimą;

- didesnis informuotumas ir atvirumas socialinei įvairovei, didesnis švietimo sistemų ir galimybių įtraukumas ir prieinamumas;
- naujas ir glaudesnis tarpregioninis ir tarpvalstybinis valdžios institucijų bendradarbiavimas švietimo, mokymo ir jaunimo srityse;
- strategiškesnis ir labiau integruotas skaitmeninių technologijų ir atvirųjų švietimo išteklių (AŠI) naudojimas švietimo, mokymo ir jaunimo sistemose;
- didesnė motyvacija mokytis kalbų taikant naujoviškus mokymo metodus ir geresnės sąsajos su praktiniu darbo rinkos reikalaujamų kalbos įgūdžių naudojimu;
- stipresnė praktikos, mokslinių tyrimų ir politikos sąveika;
- aktyvesnis dalyvavimas sporto ir fizinėje veikloje kaip sveikatos ir gerovės užtikrinimo priemonė;
- gilesnės žinios apie tai, kaip spręsti sąžiningam sportui kylančias tarptautines grėsmes, tokias kaip dopingas, susitarimai dėl varžybų baigties ir smurtas, ar įvairios netolerancijos ir diskriminacijos rūšys, siekiant užtikrinti geresnį sporto valdymą ir dvikryptę sportininkų karjerą;
- didesnis savanoriškos veiklos sporto srityje pripažinimas;
- didesnis savanorių, trenerių, ne pelno sporto organizacijų vadovų ir darbuotojų mobilumas;
- didesnė socialinė įtrauktis ir lygios galimybės sporto srityje.

PARTNERYSTĖ, KURIA SIEKIAMA BENDRADARBIAVIMO

KAS YRA PARTNERYSTĖ, KURIA SIEKIAMA BENDRADARBIAVIMO?

Šis veiksmas dalyvaujančiosioms organizacijoms suteikia galimybę įgyti tarptautinio bendradarbiavimo patirties ir stiprinti savo gebėjimus, taip pat pasiekti kokybiškų novatoriškų rezultatų. Atsižvelgiant į projekto tikslus, dalyvaujančiąsias organizacijas, numatomą poveikį ir kitus aspektus, partnerystė, kuria siekiama bendradarbiavimo, gali būti įvairaus masto ir jos veikla gali būti atitinkamai pritaikoma. Kokybinis šių projektų vertinimas bus proporcingas bendradarbiavimo tikslams ir dalyvaujančiųjų organizacijų pobūdžiui.

Remiantis šia logika, siūlomos dviejų tipų partnerystės, padėsiančios organizacijoms dirbti, mokytis ir augti:

- **bendradarbiavimo partnerystė;**
- **nedidelio masto partnerystė.**

Tolesniuose puslapiuose išsamiai aptariami abu šie partnerystės tipai. Kituose dviejuose skirsniuose pateikta informacija padės pasirinkti partnerystės tipą, geriausiai atitinkantį jūsų organizacijos profilį ir struktūrą bei projekto idėjas.

KOKIĄ VEIKLĄ PAPRASTAI VYKDO PARTNERYSTĖ, KURIA SIEKIAMA BENDRADARBIAVIMO?

Per projekto įgyvendinimo laikotarpį organizacijos paprastai vykdo pačią įvairiausią veiklą. Pradedant įprastine ir baigiant kūrybiškesne ir novatoriškesne veikla, organizacijos gali lanksčiai pasirinkti geriausią derinį, padėsiantį siekti projekto tikslų atsižvelgiant į jo aprėptį ir partnerystės pajėgumus. Pavyzdžiui:

- **projekto valdymas:** veikla, būtina užtikrinti tinkamą projektų planavimą, įgyvendinimą ir tolesnę susijusią veiklą, įskaitant sklandų ir veiksmingą projekto partnerių bendradarbiavimą. Šiuo etapu veikla paprastai apima organizacines ir administracines užduotis, virtualius partnerių susitikimus, komunikacijos medžiagos rengimą, dalyvių pasirengimą ir tolesnę susijusią veiklą ir t. t.;
- **veiklos įgyvendinimas:** gali apimti tinklaveikos renginius, susitikimus, darbo posėdžius, skirtus keistis patirtimi ir gerinti rezultatus. Ši veikla taip pat gali apimti darbuotojų ir besimokančių asmenų dalyvavimą (jei jų dalyvavimas padeda siekti projekto tikslų);
- **dalijimosi ir sklaidos veikla:** konferencijų, sesijų, renginių organizavimas, siekiant dalytis, paaiškinti ir skleisti projekto rezultatus, kad ir kokie jie būtų – apčiuopiami rezultatai, išvados, geroji patirtis ar bet kokios kitos formos pasiekimai.

ŠIO VEIKSMO INDĖLIS SIEKIANT POLITINIŲ PRIORITETŲ

Europos Komisija kasmet nustato bendrus prioritetus ir tikslus, kurių reikia siekti programos „Erasmus+“ lygmeniu įvairiose švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto srityse. Todėl partneryste, kuria siekiama bendradarbiavimo, bandoma ne tik ugdyti projekte dalyvaujančių organizacijų gebėjimus, bet ir jų rezultatais prisidėti prie tų prioritetų įgyvendinimo.

Todėl projektų rengėjų prašoma apibrėžiant darbą susieti jį su vienu ar keliais iš šių prioritetų ir pasirinkti juos paraiškų teikimo etape. Rengiant projektų pasiūlymus taip pat rekomenduojama susipažinti su anksčiau finansuotų projektų, kurie buvo grindžiami panašiais prioritetais, rezultatais, siekiant užtikrinti suderinamumą ir išvengti veiklos dubliavimo, taip pat palaipsniui naudotis turimais rezultatais ir prisidėti prie jungtinės įvairių sričių plėtros. Naudingos informacijos apie finansuotus projektus galima rasti „Erasmus+“ projektų rezultatų platformoje[214].

Be to, siekiant geriau susieti Europos prioritetus su konkrečiais nacionalinio lygmens poreikiais, „Erasmus+“ nacionalinės agentūros gali nustatyti vieną ar kelis iš šių Europos prioritetų, kurie yra ypač svarbūs jų nacionalinėmis aplinkybėmis, ir taip paskatinti organizacijas tam tikrais metais sutelkti dėmesį į šias atrinktas sritis.

[214] https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects_en

2025 m. partnerystė, kuria siekiama bendradarbiavimo, turi apimti vieną ar kelias iš toliau nurodytų prioritetinių sričių.

VISIEMS „ERASMUS+“ SEKTORIAMS TAIKOMI PRIORITETAI

Toliau nurodyti keturi prioritetai gali būti įgyvendinami teikiant paraiškas dėl visų programos „Erasmus+“ sektorių. Pareiškėjai turi aiškiai paaiškinti savo pasiūlymo poveikį ir pasirinktą horizontalųjį prioritetą srityje, dėl kurios jie teikia paraišką.

- **Įtrauktis ir įvairovė visuose švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto sektoriuose**. Programa bus remiami projektai, kuriais skatinama socialinė įtrauktis ir siekiama labiau įtraukti mažiau galimybių turinčius asmenis, įskaitant neįgaliuosius ir iš migrantų šeimų kilusius žmones, taip pat kaimo ir atokiose vietovėse, kaip antai atokiausiuose regionuose, gyvenančius asmenis, su lyčių nelygybe, socialiniais ir ekonominiais sunkumais susiduriančius žmones ir asmenis, kurie galbūt diskriminuojami dėl lyties, rasinės ar etninės kilmės, religijos ar įsitikinimų, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos. Šiais projektais bus padedama įveikti kliūtis, su kuriomis susiduria šios grupės, kai nori pasinaudoti Programos teikiamomis galimybėmis, ir prisidedama prie įtraukios aplinkos, kurioje ugdomas teisingumas ir lygybė ir kurioje atsižvelgiama į platesnės bendruomenės poreikius, kūrimo. Pagal šį prioritetą Programa bus remiami projektai, kuriais skatinama švietimo veikla ir palengvinama nuo karo Ukrainoje bėgančių žmonių integracija naujoje mokymosi aplinkoje.

- **Aplinka ir kova su klimato kaita.** Programa siekiama visuose sektoriuose remti didesnį informuotumą apie žaliąją pertvarką, aplinkos ir klimato kaitos problemas. Pirmenybė bus teikiama projektams, kuriais siekiama stiprinti įvairių tvarumui svarbių sektorių gebėjimus, rengti konkrečių sektorių žaliųjų įgūdžių įgijimo strategijas ir metodikas, taip pat į ateitį orientuotas ir geriau pavienių asmenų poreikius atitinkančias mokymo programas. Pagal Programą taip pat padedama testuoti novatorišką praktiką, kad besimokantys asmenys, darbuotojai ir su jaunimu dirbantys asmenys taptų tikrais pokyčių skatintojais (pavyzdžiui, tausotų išteklius, mažintų energijos suvartojimą ir atliekų susidarymą, kompensuotų išmetamą anglies dioksido kiekį, rinktųsi aplinką tausojančią mitybą ir susisiekimo priemones ir t. t.). Be to, pirmenybė bus teikiama projektams, pagal kuriuos vykdant švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto sričių veiklą skatinami su asmeniniais prioritetais, vartojimo įpročiais ir gyvensena susiję elgesio pokyčiai, laikantis naujojo europinio bauhauzo[215] prioritetų; plėtojami pedagogų ir švietimo lyderių tvarumo gebėjimai ir remiamas dalyvaujančių organizacijų planuojamas požiūris į aplinkos tvarumą.

- **Skaitmeninės transformacijos klausimo sprendimas stiprinant skaitmeninį pasirengimą, atsparumą ir pajėgumus**. Programa bus remiami pradinio, vidurinio ugdymo, profesinio mokymo, aukštojo mokslo ir suaugusiųjų švietimo įstaigų skaitmeninės transformacijos planai. Pirmenybė bus teikiama projektams, kuriais siekiama didinti tų įstaigų pajėgumus ir pasirengimą valdyti veiksmingą perėjimą prie skaitmeninio švietimo. Programa bus remiamas tikslingas naudojimasis besiformuojančiomis skaitmeninėmis technologijomis ir inovacijomis, įskaitant DI, švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto srityse mokymo, mokymosi, vertinimo ir įsitraukimo tikslais. Tai apima skaitmeninės pedagogikos ir mokytojų patirties gilinimą skaitmeninių priemonių naudojimo srityje, įskaitant prieinamas pagalbines technologijas bei skaitmeninio švietimo turinio kūrimą ir novatorišką naudojimą, skaitmeninę gerovę (tiek besimokantiesiems, tiek mokantiesiems), kovojimą su dezinformacija ir skaitmeninio raštingumo skatinimą. Be to, tai apima skaitmeninių įgūdžių ir kompetencijų ugdymą naudojant tinkamas programas ir iniciatyvas, pvz., informatikos srityje. Ypatingas dėmesys bus skiriamas lyčių lygybei skatinti, pavyzdžiui, mergaičių ir moterų dalyvavimui STEM studijų srityse, be kita ko, taikant STEAM metodą, ir skirtumų, susijusių su atstovaujamų grupių prieigos ir naudojimosi galimybėmis, šalinimui. Pagal

[215] Daugiau informacijos apie naujojo europinio bauhauzo iniciatyvą pateikta adresu https://europa.eu/new-european-bauhaus/index_lt

Programą taip pat bus remiamas Europos pedagogų[216], piliečių[217] ir organizacijų[218] skaitmeninių gebėjimų sistemų, SELFIE priemonių[219], Dirbtinio intelekto ir duomenų naudojimo mokymo ir mokymosi srityje etikos gairių pedagogams[220] ir Kovos su dezinformacija ir skaitmeninio raštingumo skatinimo per švietimą ir mokymą gairių mokytojams ir ugdytojams naudojimas[221].

- **Bendros vertybės, pilietinis aktyvumas ir dalyvavimas**. Programa bus remiamas aktyvus pilietiškumas ir mokymosi visą gyvenimą etikos normos; ja bus skatinamas socialinių ir tarpkultūrinių gebėjimų, kritinio mąstymo ir gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis ugdymas. Pirmenybė taip pat bus teikiama projektams, pagal kuriuos organizuojant formaliojo ar neformaliojo mokymosi veiklą suteikiama galimybių dalyvauti demokratiniame gyvenime, visuomeninėje ir pilietinėje veikloje. Be to, ypač daug dėmesio skiriama informuotumo ir supratimo apie Europos Sąjungą – ypač apie ES bendrąsias vertybes, vienybės ir įvairovės principus, kultūrinį identitetą ir sąmoningumą ir socialinį bei istorinį paveldą – didinimui.

Be minėtų bendrųjų prioritetų atitinkamuose sektoriuose bus siekiama toliau nurodytų konkrečių prioritetų.

SU KONKREČIAIS SEKTORIAIS SUSIJĘ PRIORITETAI

Aukštojo mokslo srityje

Pirmenybė bus teikiama veiksmams, kurie ypač svarbūs, kad būtų pasiekti Europos švietimo erdvės tikslai. Siekiama remti aukštojo mokslo sektorių, kad jis būtų dar labiau tarpusavyje susijęs, novatoriškesnis, įtraukesnis ir labiau skaitmenizuotas. Šiuo tikslu Programa skatins glaudesnį ir didesniu tarpdalykiškumu grindžiamą aukštojo mokslo institucijų, taip pat jų inovacijų ekosistemų, tarpusavio bendradarbiavimą ir švietimo, mokslinių tyrimų ir inovacijų sąsajų stiprinimą. Daugiausia dėmesio bus skiriama įtraukties, mobilumo, skaitmenizacijos, mokymosi visą gyvenimą, kokybės užtikrinimo ir automatinio pripažinimo stiprinimui. Esminis tikslas – paspartinti Europos aukštojo mokslo pertvarką siekiant parengti būsimas kartas bendrai kurti žinias, kurių reikia atspariai, įtraukiai ir tvariai visuomenei.

- **Tarpusavyje susijusių aukštojo mokslo sistemų rėmimas**. Programa bus siekiama glaudesnio strateginio ir struktūrinio aukštojo mokslo institucijų bendradarbiavimo šiais būdais: a) remiant įvairių rūšių bendradarbiavimo modelių kūrimą ir išbandymą, įskaitant virtualųjį ir mišrųjį bendradarbiavimą bei skirtingų skaitmeninių priemonių ir interneto platformų naudojimą; b) gerinant mobilumą įgyvendinant automatinį abipusį kvalifikacijų ir mokymosi rezultatų pripažinimą ir įtraukiant mobilumą į mokymo programas; c) teikiant paramą aukštojo mokslo institucijoms, įskaitant pagrindinių akademinių vertybių, kokybės užtikrinimo standartų ir gairių propagavimą, taip pat priemones, kuriomis siekiama išplėsti mobilumo galimybes visiems; d) teikiant paramą aukštojo mokslo institucijoms, tvirtai bendradarbiaujant su valstybių narių atstovais, siekiant išbandyti novatorišką bendradarbiavimą ir veiksmus; e) teikiant paramą programos „Erasmus be popierinių dokumentų“ įgyvendinimui, diegiant Europos studento identifikatorių ir Europos studento pažymėjimą.

- **Novatoriškos mokymosi ir mokymo praktikos skatinimas** siekiant spręsti visuomenės problemas ir skatinti inovacijas bei verslumą: a) remiant į mokymosi rezultatus ir besimokantį asmenį orientuotų mokymo programų, kurios geriau atitinka besimokančių asmenų mokymosi poreikius, kuriomis mažinama įgūdžių paklausos ir pasiūlos neatitiktis ir skatinamas verslumas ir kurios yra svarbios darbo rinkai ir platesnei visuomenei, rengimą,

[216] Pedagogų skaitmeninių kompetencijų sistema („DigCompEdu“): https://joint-research-centre.ec.europa.eu/digcompedu_en
[217] https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/50c53c01-abeb-11ec-83e1-01aa75ed71a1/language-lt
[218] Piliečių skaitmeninės kompetencijos sistema „DigComp 2.2“: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/european-framework-digitally-competent-educational-organisations-digcomporg/digcomporg-framework_en
[219] SELFIE priemonė: https://education.ec.europa.eu/selfie ir „SELFIE mokytojams“: https://education.ec.europa.eu/selfie-for-teachers
[220] Dirbtinio intelekto (DI) ir duomenų naudojimo mokymo ir mokymosi srityje etikos gairės pedagogams: https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/d81a0d54-5348-11ed-92ed-01aa75ed71a1/language-en
[221] Kovos su dezinformacija ir skaitmeninio raštingumo skatinimo per švietimą ir mokymą gairės mokytojams ir ugdytojams: https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/a224c235-4843-11ed-92ed-01aa75ed71a1/language-en

pavyzdžiui, kviečiant darbuotojus iš įmonių ir darbo pasaulio arba rengiant mokymo programas kartu su pramonės atstovais, įskaitant MVĮ; b) kuriant, išbandant ir įgyvendinant lanksčias mokymosi trajektorijas ir modulinio mokymosi (ištęstinio, internetinio arba mišriojo) galimybes ir atitinkamas vertinimo formas, įskaitant internetinio vertinimo parengimą; c) skatinant mokymosi visą gyvenimą aspektą aukštojo mokslo srityje, be kita ko, nagrinėjant trumpų mokymosi kursų, kuriuos baigus suteikiami mikrokredencialai, diegimo, patvirtinimo ir pripažinimo galimybes; d) taikant tarpdisciplininius metodus ir naujoviškas pedagogikos priemones, kaip antai atvirkštinį mokymąsi, bendradarbiavimu grindžiamą internetinį tarptautinį mokymąsi, moksliniais tyrimais grindžiamą mokymąsi ir mišriąsias intensyvias programas, kuriais padedama įgyti perspektyvinių universaliųjų įgūdžių ir užtikrinti verslumą, taikant į uždavinių sprendimą orientuotą metodą.

- **STEAM metodo plėtotė aukštojo mokslo srityje ir moterų dalyvavimo STEM srityje skatinimas.** Šiuo prioritetu remiamas tikslinių aukštojo mokslo STEM studijų programų kūrimas ir įgyvendinimas pagal STEAM metodą; skatinamas moterų dalyvavimas STEM studijų srityse, ypač inžinerijos, IRT ir aukšto lygio skaitmeninių įgūdžių; rengiamos studentams, ypač merginoms ir moterims, skirtos gairės ir mentorystės programos, skatinančios susidomėti STEM ir IRT studijomis ir profesijomis; kuriamos STEM švietimo sistemos, kuriose atsižvelgiama į lyčių aspektą, ir mokymo praktika; šalinami lyčių stereotipai STEM srityje.

- **Atlygis už meistriškumą mokymosi, mokymo ir įgūdžių ugdymo srityje**. Be kita ko, a) rengiant ir įgyvendinant strategijas ir plėtojant kokybės kultūrą, kad už mokymo, įskaitant internetinį mokymą, geresnę studijų patirtį ir mažiau galimybių turinčių asmenų mokymą, meistriškumą būtų atlyginta ir jis būtų skatinamas, taip pat remiant lanksčią ir patrauklią akademinę karjerą, vertinant dėstymą, mokslinius tyrimus, verslumą, vadovavimą ir lyderystę; b) rengiant dėstytojus mokyti juos naujų ir naujoviškų pedagogikos metodų, įskaitant mokymą internetinėje ar mišrioje aplinkoje, tarpdisciplininius metodus, naujus mokymo programų rengimo, vykdymo ir vertinimo metodus, kai tinkama, švietimą susiejant su moksliniais tyrimais ir inovacijomis; c) plėtojant naują pedagoginių modelių praktiką, grindžiamą moksliniais tyrimais ir kūrybiškumu.

- **Skaitmeninių ir žaliųjų gebėjimų stiprinimas aukštojo mokslo sektoriuje**. Remiant a) aukštojo mokslo institucijų skaitmeninę transformaciją (įskaitant sąveikumą) ir studentų mobilumo skaitmeninimą, susijusį su Europos studento pažymėjimo iniciatyva, b) studentų ir darbuotojų skaitmeninių įgūdžių ugdymą ir c) absolventų karjeros stebėjimo duomenų bazes. Kalbant apie žaliąją pertvarką, Programa bus remiami a) visos institucijos metodai; b) tarpdisciplininiai metodai kartu su stipriu disciplininiu pagrindu ir mokymusi visą gyvenimą, taip pat pasitelkiant mikrokredencialus; c) mokymo programų rengimas atsižvelgiant į būtinus žaliuosius įgūdžius; d) parama tarptautinėms studentų, dėstytojų, universitetų, darbdavių, bendruomenių ir kitų suinteresuotųjų subjektų partnerystėms, susijusioms su klimato iššūkiais, siekiant parengti tikrus aukštojo mokslo lyderius klimato srityje.

- **Įtraukių aukštojo mokslo sistemų kūrimas**. Programa bus skatinamas įtraukių metodų taikymas mobilumo ir bendradarbiavimo veikloje, kaip antai a) parama studentų pabėgėlių ir darbuotojų švietimui, taip pat parama priimančiųjų šalių institucijoms ir darbuotojams, susijusiems su šia veikla; b) didesnės mažiau galimybių turinčių asmenų, įskaitant nepakankamai atstovaujamas grupes, galimybės mokytis, dalyvauti ir baigti mokslus, taip pat nustatant savanoriškus kiekybinius tikslus; c) aktyvi parama atvykstantiems mobiliems dalyviams ieškant būsto, be kita ko, bendradarbiaujant su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais dėl tinkamo ir įperkamo būsto; d) parama studentų ir dėstytojų psichikos sveikatai; e) lyčių pusiausvyros skatinimas aukštojo mokslo institucijose, visose studijų srityse ir vadovų lygmeniu; f) pilietinio dalyvavimo rėmimas skatinant savaiminio mokymosi ir papildomą veiklą ir pripažįstant savanorišką ir bendruomeninį darbą studentų mokymosi rezultatuose.

- **Studentų inovacijų ir verslumo įgūdžių rėmimas.** Pagal Programą bus teikiama parama inovacijoms ir verslumui aukštojo mokslo srityje, įskaitant, pavyzdžiui, a) paramą gyvųjų laboratorijų ir inkubatorių įsteigimui ir veikimui aukštojo mokslo institucijose, glaudžiai bendradarbiaujant su verslo sektoriumi ir kitais atitinkamais subjektais, siekiant remti novatorišką mokymąsi ir mokymą bei padėti studentams verslininkams plėtoti savo idėjas ir

paversti jas verslu; b) paramą mokymosi ir mokymo partnerystėms su komercinėmis ir nekomercinėmis privačiojo sektoriaus organizacijomis, kurios skatina studentus susipažinti su inovacijomis ir verslumu.

- **Parama aukštojo mokslo institucijoms bendradarbiaujant su kolegomis iš Ukrainos, siekiant reaguoti į karą Ukrainoje.** Šiais veiksmais bus siekiama padėti Ukrainai pertvarkyti ir atkurti savo aukštojo mokslo sistemą, bendradarbiaujant su Europos aukštojo mokslo institucijomis, be kita ko, dėl mokymo ir mokymosi, prieinamo įvairiems besimokantiems asmenims, kokybės ir aktualumo, naujoviškų pedagoginių metodų, į studentus ir į uždavinių sprendimą orientuotų bei tarpdalykinių metodų, skaitmeninių ir žaliųjų įgūdžių, mokymosi visą gyvenimą praktikos, kvalifikacijos sistemų, veiksmingo valdymo praktikos, akademinių vertybių apsaugos, bendradarbiavimo su inovacijų ekosistemomis, bendros švietimo veiklos ir programų rengimo ir įgyvendinimo.

Bendrojo ugdymo srityje:

- **Su nepalankiomis mokymosi sąlygomis, mokyklos nebaigimu ir žemu bazinių įgūdžių lygiu susijusių problemų sprendimas**. Šio prioriteto tikslas – padėti gerinti mokymosi rezultatus ir taip užtikrinti, kad visi besimokantys asmenys, ypač priklausantys labiau pažeidžiamoms grupėms, galėtų sėkmingai mokytis mokykloje. Pagal šį prioritetą remiamas holistinis, visą mokyklą apimantis požiūris į mokymą, mokymąsi ir vertinimą bei visų mokyklos dalyvių bendradarbiavimas, taip pat bendradarbiavimas su šeimomis, vietos tarnybomis, specialistais ir kitais išorės suinteresuotaisiais subjektais. Prioritetas apima ankstyvą rizikos grupei priklausančių mokinių nustatymą, prevencinius ir ankstyvosios intervencijos metodus sunkumų patiriantiems besimokantiems asmenims vykdant tikslinius ir individualizuotus veiksmus, labiau į besimokantjjį orientuotų metodų skatinimą ir paramą mokyklų vadovams ir pedagogams. Prioritetas taip pat apima dėmesį duomenų rinkimui ir stebėsenai, perėjimo iš vieno švietimo etapo į kitą gerinimui, mokyklų planavimo ir kokybės užtikrinimo sistemų tobulinimui;

- **Gerovės mokykloje skatinimas.** Šio prioriteto tikslas – padėti stiprinti mokyklų, pedagogų ir mokyklų vadovų gebėjimus spręsti gerovės mokykloje klausimus taikant visos mokyklos požiūrį. Pagal šį prioritetą įgyvendinamais projektais daugiausia dėmesio gali būti skiriama besimokančių asmenų ir mokytojų gerovės (tiek psichikos, tiek fizinės sveikatos) skatinimui, teigiamo mokyklos klimato sukūrimui, socialinio ir emocinio mokymosi integravimui į mokymo programą, pradedant nuo ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros iki vidurinio ugdymo, užtikrinti saugių mokyklų kūrimą ir apsaugą nuo visų formų smurto mokykloje, įskaitant patyčias, patyčias kibernetinėje erdvėje ir smurtą dėl lyties. Antras šio prioriteto tikslas – stiprinti profesines mokymosi bendruomenes ir bendradarbiavimą su platesne bendruomene, visų pirma su sveikatos ir gerovės specialistais bei tėvais;

- **Mokytojų, mokyklų vadovų ir kitų pedagogų rėmimas.** Šiuo prioritetu teikiama pagalba mokytojo profesijos atstovams (įskaitant mokytojų rengėjus) visais jų karjeros etapais. Pagal šį prioritetą įgyvendinamuose projektuose orientuojamasi į mokytojų pirminį rengimą ir tęstinį profesinį tobulėjimą, visų pirma gerinant politikos sistemą ir suteikiant konkrečių mokytojų mobilumo galimybių. Kitas aspektas – didinti mokytojo profesijos patrauklumą ir įvairovę, be kita ko, remiant jų gerovę, ir tobulinti mokytojų atrankos, samdos ir vertinimo procesą. Galiausiai projektais galima tiesiogiai stiprinti lyderystę mokyklose ir kurti naujoviškus mokymo ir vertinimo metodus.

- **Bendrųjų gebėjimų plėtotė.** Pagal šį prioritetą įgyvendinamuose projektuose dėmesys bus telkiamas į tarpdisciplininį bendradarbiavimą ir kompetencijos didinimą, naudojant naujoviškus mokymosi metodus, stiprinant kūrybiškumą, padedant mokytojams mokyti remiantis gebėjimais ir vystyti bendrųjų gebėjimų vertinimą bei tvirtinimą;

- **Visapusiško požiūrio į kalbų mokymą ir mokymąsi skatinimas.** Šis prioritetas apima projektus, pagal kuriuos remiamas kalbų aspekto įtraukimas į mokymosi programas ir užtikrinama, kad besimokantys asmenys pasiektų tinkamą kalbos kompetencijos lygį iki privalomojo švietimo pabaigos. Pagal šį prioritetą remiamas ir naujų kalbos mokymosi technologijų diegimas. Galiausiai prioritetu remiami projektai, kurie gali padėti kurti kalbų mokėjimo svarbą gerai suprantančias mokyklas, besiremiančias mokyklose didėjančia kalbų įvairove, pavyzdžiui, skatinant

ankstyvą kalbų mokymąsi ir sąmoningumą, plėtojant dvikalbio mokymo galimybes (ypač pasienio regionuose ir vietovėse, kuriose gyventojai vartoja daugiau nei vieną kalbą).

- **Domėjimosi gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos (STEM) studijomis ir STEAM požiūriu bei meistriškumo šioje srityje skatinimas bei mergaičių skatinimas domėtis STEM.** Šiuo prioritetu remiami projektai, kuriais skatinamas STEM požiūris į švietimą remiant tarpdisciplininį dėstymą kultūriniame, aplinkos, ekonominiame, dizaino ir kituose kontekstuose, ypač skatinant mergaičių susidomėjimą STEM. Prioritetas apima veiksmingos ir novatoriškos pedagogikos bei vertinimo metodų kūrimą ir skatinimą. Šiomis aplinkybėmis itin svarbu kurti bendrojo ugdymo įstaigų, verslo įmonių, aukštojo mokslo institucijų, mokslo tyrimo institutų ir plačiosios visuomenės partnerystę. Strateginiu lygmeniu prioritetu skatinamas nacionalinių STEM strategijų kūrimas.

- **Kokybiškų ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros sistemų kūrimas.** Šiuo prioritetu skatinamas ES ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros kokybės sistemos, numatytos 2019 m. Tarybos rekomendacijoje dėl kokybiškų ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros sistemų[222], įgyvendinimas. Apimami projektai, kuriais remiamas ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros organizavimo, vadovavimo ir paslaugų teikimo veikloje dalyvaujančių darbuotojų pirminis ir tęstinis profesinis tobulėjimas. Be to, pagal šį prioritetą taip pat remiamas strategijų ir praktikos, kuriomis skatinamas visų vaikų, įskaitant mažiau galimybių turinčius vaikus, dalyvavimas ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros sistemoje, kūrimas, testavimas ir įgyvendinimas.

- **Tarptautinės mobilumo mokymosi tikslais veiklos dalyvių mokymosi rezultatų pripažinimas.** Šiuo prioritetu padedama praktiškai įgyvendinti Tarybos rekomendaciją dėl automatinio abipusio rezultatų pripažinimo. Remiami į bendrojo ugdymo programas integruoti tarptautiniai klasių mainai, stiprinami bendrojo ugdymo įstaigų gebėjimai organizuoti savo mokinių mokymąsi užsienyje ir kuriama ilgalaikė skirtingose šalyse esančių mokyklų partnerystė. Strateginiu lygmeniu šiuo prioritetu siekiama didesnio bendrojo ugdymo įstaigų įsitraukimo visais lygmenimis, siekiant užtikrinti pripažinimą; taip pat remiamas pasirengimo buvimui užsienyje, stebėsenos ir užsienyje praleistų laikotarpių pripažinimo priemonių ir praktikos kūrimas ir dalijimasis jomis.

- **Parama novatoriams mokyklose.** Remiantis Komisijos komunikatu dėl Europos universitetų strategijos[223], šiuo prioritetu siekiama įtraukti startuolių pasaulio lyderius, kurie veiktų kaip ambasadoriai ir mentoriai, įkvepiantys jaunimą ir kviečiantys jį kurti naujas idėjas ir sprendimus.

- **Parama Europos švietimo ir mokymo sistemoms reaguojant į karą Ukrainoje.** Pagal šį prioritetą remiami projektai, kuriais siekiama įdiegti, perduoti ir propaguoti įtraukius pedagoginius metodus ir darbo vietoje atliekamą praktiką ir kurie yra skirti nuo karo Ukrainoje bėgantiems moksleiviams ir darbuotojams. Projektai pagal šį prioritetą turėtų būti grindžiami aukštais kokybės standartais ir didele patirtimi integruojant naujokus į mokymosi aplinką ir mokymus. Jais gali būti siekiama teikti kalbines paslaugas, pritaikyti ir išplėsti mokslinius tyrimus, keistis informacija su Ukrainos institucijomis, apsvarstyti gerąją patirtį siekiant didesnės nuo karo bėgančių besimokančių asmenų ir darbuotojų psichosocialinės gerovės ir pan.

Profesinio mokymo (tiek pirminio, tiek tęstinio) srityje:

- **Profesinio mokymo pritaikymas prie darbo rinkos reikmių.** Tai apima profesinio mokymo programų, kuriomis siūlomas subalansuotas profesinių įgūdžių derinys ir teikiama mokymosi darbo vietoje galimybių, kūrimą, priderintą prie ekonomikos sąlygų, besikeičiančios užimtumo padėties ir darbo metodų bei bendrųjų gebėjimų. Siekiant spręsti prastėjančio pagrindinių įgūdžių lygio Europos Sąjungoje problemą, profesinio rengimo ir mokymo programos turėtų užtikrinti tvirtų skaičiavimo, raštingumo, kalbinių ir skaitmeninių įgūdžių ugdymą, kaip tvirtą atsparumo, mokymosi visą gyvenimą, įsidarbinamumo visą gyvenimą ir socialinės įtraukties pagrindą.

[222] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A32019H0605%2801%29&qid=1638446515934
[223] https://education.ec.europa.eu/document/commission-communication-on-a-european-strategy-for-universities

Šiuo prioritetu taip pat skatinamas profesinio mokymo programų, jų pasiūlos ir kvalifikacijų, kurios yra reguliariai atnaujinamos plėtotė, remiantis išsamiomis žiniomis apie įgūdžius. Projektai padės profesinio mokymo paslaugų teikėjams pritaikyti siūlomą mokymą prie besikeičiančių įgūdžių poreikių, žaliosios ir skaitmeninės pertvarkų bei ekonomikos ciklų.

- **Didesnis lankstumas profesinio mokymo srityje.** Šiuo prioritetu remiamos iniciatyvos, kuriomis kuriamos lanksčios ir į besimokantį asmenį orientuotos profesinio mokymo programos, prisidedančios prie darbingo amžiaus suaugusiųjų galimybių mokytis atotrūkio mažinimo siekiant sėkmingai valdyti judėjimą darbo rinkoje. Pagal šį prioritetą vykdomais projektais taip pat prisidedama prie tęstinio profesinio mokymo programų, sukurtų taip, kad jos tiktų darbo rinkai, kūrimo ir programų, kuriomis palengvinamas mokymosi rezultatų perkėlimas, pripažinimas ir kaupimas ir sudaromos galimybės įgyti nacionaliniu lygmeniu pripažįstamas kvalifikacijas.

- **Indėlis į inovacijų diegimą profesinio mokymo srityje.** Šiuo prioritetu remiami projektai, kurių pagrindinis tikslas – iš esmės pakeisti tai, kaip organizuojamas profesinis mokymas, siekiant, kad jis taptų aktualesnis dabartiniams ir būsimiems ekonominiams ir visuomenės poreikiams. Šie pokyčiai gali būti organizaciniai (planavimas, finansavimas, žmogiškųjų išteklių valdymas, stebėsena ir komunikacija). Jie taip pat gali būti susiję su mokymo ir mokymosi procesais kuriant ir įgyvendinant naujus ir aktualesnius mokymo ir mokymosi metodus. Šie pokyčiai gali būti susiję su profesinio mokymo paslaugų teikėjų ekosistema ir tuo, kaip jie bendrauja su partneriais, pavyzdžiui, pasitelkdami technologinę sklaidą ir taikomuosius mokslinius tyrimus, tarpininkavimą, tinklaveiką ir tarptautinimo veiklą. Jie taip pat gali būti orientuoti į profesinio mokymo produktų ir paslaugų plėtrą ir teikimą (pavyzdžiui, įgūdžių ugdymą, taikomuosius mokslinius tyrimus ir konsultacijas) išorės dalyviams, pavyzdžiui, studentams, įmonėms ir vyriausybėms.

- **Profesinio mokymo patrauklumo didinimas.** Pirmenybė bus teikiama projektams, kuriais prisidedama prie profesinio mokymo patrauklumo didinimo įvairiais lygmenimis. Pavyzdžiui, tai gali būti projektai, kurie užtikrina didesnį įvairių švietimo lygmenų pralaidumą, kuriais plėtojama atvira ir įtrauki mokymosi aplinka, remiamas profesijos mokytojų ir instruktorių profesinis tobulėjimas arba lengvinamas mokymosi rezultatų pripažinimas bei „Europass“ ir kitų skaitmeninių paslaugų naudojimas. Pirmenybė taip pat teikiama projektams, kuriais vystoma ilgalaikė partnerystė siekiant įtvirtinti arba stiprinti tarptautinius, nacionalinius, regioninius ar sektorinius įgūdžių konkursus. Šios veiklos poveikį galima optimizuoti glaudžiai bendradarbiaujant su įmonėmis, profesinio mokymo paslaugų teikėjais, prekybos rūmais ir kitais svarbiais suinteresuotaisiais subjektais visuose projekto gyvavimo ciklo etapuose.

- **Profesinio mokymo kokybės užtikrinimo gerinimas.** Šiuo prioritetu orientuojamasi į profesinio mokymo kokybės vertinimą ir didinimą kuriant nacionalines kokybės užtikrinimo sistemas tiek pirminio, tiek tęstinio profesinio mokymo lygmeniu visose mokymosi aplinkose ir visais mokymosi formatais, kai profesinio mokymo paslaugas teikia ir viešieji, ir privatieji teikėjai. Visų pirma tai apima absolventų karjeros stebėjimo tvarkos nustatymą ir testavimą pagal Tarybos rekomendaciją dėl absolventų karjeros stebėjimo ir Rekomendaciją dėl Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinės sistemos (EQAVET)[224] bei ES pagrindinių profesinių profilių analizę ir mikrokredencialus.

- **Profesinio mokymo paslaugų teikėjams skirtų tarptautinimo strategijų kūrimas ir įgyvendinimas**. Šiuo prioritetu siekiama įdiegti paramos mechanizmus ir sutartines sistemas, kad būtų skatinimas kokybiškas profesinio mokymo darbuotojų ir besimokančių asmenų mobilumas. Ypač svarbūs aspektai yra automatinis abipusis kvalifikacijų ir mokymosi rezultatų pripažinimas ir besimokančių asmenų rėmimo paslaugų vystymas mobilumo tikslais. Tokios paslaugos gali būti profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų informavimas, motyvavimas, rengimas ir integracijos priimančioje šalyje palengvinimas ir jų tarpkultūrinio sąmoningumo bei aktyvaus pilietiškumo skatinimas.

[224] https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/2aeac659-5ef4-4f95-aa7d-7e867fa8b0d2

- **Žemo bazinių įgūdžių lygio problemos sprendimas.** Šiuo prioritetu siekiama užtikrinti, kad profesinio rengimo ir mokymo programos leistų ugdyti tvirtus skaičiavimo, raštingumo, kalbinius ir skaitmeninius įgūdžius, kaip tvirtą atsparumo, mokymosi visą gyvenimą, įsidarbinimo visą gyvenimą ir socialinės įtraukties pagrindą.

- **Parama Europos švietimo ir mokymo sistemoms reaguojant į karą Ukrainoje.** Pagal šį prioritetą remiami projektai, kuriais siekiama įdiegti, perduoti ir propaguoti įtraukius pedagoginius metodus ir mokymosi darbo vietoje praktiką, įskaitant pameistrystę, ir kurie yra skirti nuo karo Ukrainoje bėgantiems profesinio mokymo įstaigose besimokantiems asmenims ir jų darbuotojams. Projektai pagal šį prioritetą turėtų būti grindžiami aukštais kokybės standartais ir didele patirtimi integruojant naujokus į mokymosi aplinką ir mokymus. Jie gali būti orientuoti į kalbų mokymą, besimokančių asmenų integraciją į profesinį rengimą ir mokymą, be kita ko, į mokymosi darbo vietoje ir pameistrystės programas (teikiant kuo didesnę nuo karo bėgančių Ukrainos mokytojų ir instruktorių paramą), įgūdžių ir kvalifikacijų pripažinimo procesus, su Ukrainos institucijomis, praktiką, kuria remiama nuo karo bėgančių besimokančių asmenų ir darbuotojų psichosocialinė gerovė ir kt.

Suaugusiųjų švietimo srityje:

- **Suaugusiųjų švietimo skatinimas ir jo įtraukumo bei prieinamumo didinimas.** Pirmenybė bus teikiama projektams, kuriais suaugusiesiems suteikiama galimybė dalyvauti mokymuose, siekiant sumažinti įgūdžių spragas ir darbo jėgos trūkumą, taip pat skatinti ir palengvinti suaugusiųjų dalyvavimą mokymosi procese. Visų pirma bus remiami projektai, grindžiami individualiosiomis mokymosi sąskaitomis ir įgalinančiomis sistemomis (įskaitant patvirtinimo ir orientavimo galimybes bei veiksmingas motyvavimo strategijas).

- **Kokybiško, lankstaus ir pripažinto suaugusiųjų mokymosi prieinamumo didinimas.** Šiuo prioritetu padedama kurti ir stiprinti lanksčius mokymosi pasiūlymus, atitinkančius suaugusiųjų mokymosi poreikius, pavyzdžiui, teikiant skaitmeninio ir mišriojo mokymosi galimybes. Pirmenybė taip pat teikiama projektams, kuriais siekiama patvirtinti įgūdžius, sertifikuotus mikrokredencialais arba įgytus neformaliojo ir savaiminio mokymosi būdu.

- **Vietos mokymosi centrų ir naujoviškų mokymosi erdvių rėmimas**. Šiuo prioritetu siekiama remti vietos mokymosi aplinką, skatinti socialinę įtrauktį, pilietinį aktyvumą ir demokratiją, pritraukti bendruomenės narių ir jiems visiems pasiūlyti mokymosi visą gyvenimą ir mokymosi iš gyvenimo galimybių, taip pat naudojant skaitmenines technologijas ir įtraukiant informavimo ir besimokančių asmenų įtraukimo priemones. Projektais būtų galima, pavyzdžiui, skatinti vietos mokymosi centrus, bibliotekas, muziejus, kalėjimus, pilietinę ir plačiąją visuomenę (NVO, vietos valdžios, sveikatos priežiūros, kultūros ir kt. institucijas) dirbti drauge siekiant motyvuoti ir skatinti įvairaus amžiaus suaugusiuosius įgyti svarbių įgūdžių ir bendrųjų gebėjimų, reikalingų tam, kad jie būtų atsparūs ir gebėtų prisitaikyti prie pokyčių ir nežinomybės.

- **Kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo krypčių kūrimas.** Šiuo prioritetu siekiama skatinti naujas suaugusiųjų, visų pirma žemo įgūdžių, žinių ir kompetencijų lygio suaugusiųjų, švietimo galimybes. Naujų įgūdžių tobulinimo krypčių kūrimas turėtų suaugusiems besimokantiems asmenims sudaryti galimybių patobulinti bendruosius gebėjimus ir pasikelti kvalifikaciją. Pagal šį prioritetą vykdoma papildoma veikla apima orientavimo paslaugų, kuriomis užtikrinama, kad suaugusieji turėtų prieigą prie aktualaus mokymosi visą gyvenimą, plėtotę, įgūdžių nustatymo ir atrankos gerinimą, poreikius atitinkančių mokymosi pasiūlymų kūrimą ir veiksmingų informavimo, orientavimo ir motyvavimo strategijų kūrimą.

- **Pedagogų ir kitų suaugusiųjų švietimo darbuotojų kompetencijos gerinimas.** Pirmenybė visų pirma teikiama projektams, kuriais didinama darbuotojų kompetencija, teikiama galimybių apskritai patobulinti suaugusiųjų švietimo paslaugų teikimą, atsižvelgiant į žaliąją ir skaitmeninę pertvarkas. Pirmenybė visų pirma bus teikiama projektams, kuriais padedama pedagogams, įskaitant vadovų komandas, mokyti ir veikti tvarumo labui ir ugdyti pedagogų skaitmenines kompetencijas, pavyzdžiui, pasitelkiant skaitmeninių galimybių stažuotes, ir tobulinti mokymo metodus ir priemones veiksmingai naudojant novatoriškus sprendimus ir skaitmenines technologijas. Pirmenybė bus teikiama projektams, kuriais siekiama tobulinti įgūdžius atpažinti individualius mokymosi poreikius ir į juos reaguoti, pavyzdžiui, rengti individualias mokymo kryptis ar planus, pritaikytus prie besimokančio asmens patirties ir aplinkybių, vertinti suaugusių besimokančių asmenų turimas žinias ir įgūdžius,

kurti geresnius ir naujoviškesnius mokymo metodus, taip pat stiprinti suaugusiųjų švietimo srities darbuotojų vaidmenį motyvuojant, orientuojant ir konsultuojant besimokančius asmenis, susiduriančius su sudėtingomis mokymosi situacijomis.

- **Mokymosi galimybių kūrimas ir propagavimas visiems piliečiams ir įvairioms kartoms.** Pirmenybė teikiama projektams, kuriais kuriamas ir skatinamas kartų mokymasis, įskaitant visų amžiaus grupių, taip pat ir vyresnio amžiaus asmenų, mokymosi galimybes ir keitimąsi patirtimi, siekiant geriau suprasti Europos Sąjungą ir jos vertybes bei stiprinti europinę tapatybę.

- **Geresnis kokybės užtikrinimas suaugusiųjų mokymosi galimybių srityje.** Šiuo prioritetu remiamas geresnių kokybės užtikrinimo mechanizmų plėtojimas suaugusiųjų mokymosi politikos ir paslaugų teikimo srityje. Visų pirma tai apima stebėsenos metodikų kūrimą ir perkėlimą siekiant įvertinti suaugusiųjų švietimo paslaugų teikimo veiksmingumą ir stebėti besimokančių asmenų pažangą.

- **Parama Europos švietimo ir mokymo sistemoms reaguojant į karą Ukrainoje.** Pagal šį prioritetą remiami projektai, kuriais siekiama įdiegti, perduoti ir propaguoti įtraukius pedagoginius metodus ir darbo vietoje atliekamą praktiką ir kurie yra skirti nuo karo Ukrainoje bėgantiems suaugusiems besimokantiems asmenims ir darbuotojams. Projektai pagal šį prioritetą turėtų būti grindžiami aukštais kokybės standartais ir didele patirtimi integruojant naujokus į mokymosi aplinką ir mokymus. Jais gali būti siekiama teikti kalbines paslaugas, pritaikyti ir išplėsti mokslinius tyrimus, keistis informacija su Ukrainos institucijomis, apsvarstyti gerąją patirtį siekiant didesnės nuo karo bėgančių besimokančių asmenų ir darbuotojų psichosocialinės gerovės ir pan.

Jaunimo reikalų srityje

Pirmenybė bus teikiama veiksmams, kuriais prisidedama prie 2019–2027 m. ES Jaunimo strategijos svarbiausių siekių: įtraukti, susieti jaunuolius ir suteikti jiems galių. Ypatingas dėmesys bus skiriamas tarpsektorinio bendradarbiavimo stiprinimui, suteikiant didesnės sinergijos skirtingose jaunimui rūpimose srityse galimybių, skatinant įvairaus masto ir formatų jaunimo dalyvavimą ir remiant aktyvų jaunuolių, ypač patiriančių atskirties riziką, pilietiškumą. Toliau pristatomi konkretūs prioritetai jaunimo srityje.

- **Aktyvaus pilietiškumo, jaunimo iniciatyvumo ir verslumo, įskaitant socialinį verslumą, skatinimas.** Prioritetu siekiama ugdyti aktyvų jaunuolių pilietiškumą, visų pirma per savanorišką ir solidarumo veiklą, taip stiprinant jaunuolių iniciatyvumą, visų pirma socialinėje srityje, ir remti jų bendruomenes. Projektais pagal šį prioritetą taip pat būtų galima skatinti jaunimo verslumą, kūrybišką mokymąsi ir socialinį verslumą. Svarbiausi šio prioriteto veiksniai – tarpkultūrinis dialogas, žinios, įvairovės pripažinimas ir tolerancijos puoselėjimas.

- **Darbo su jaunimu kokybės, novatoriškumo ir pripažinimo didinimas.** Prioritetu siekiama skatinti darbo su jaunimu pripažinimą ir patvirtinimą bei savaiminį ir neformalųjį mokymąsi visais lygmenimis, taip pat remti darbo su jaunimu kokybės plėtotę ir inovacijas, kaip nustatyta Europos darbo su jaunimu darbotvarkės prioritetuose ir 2020 m. gruodžio mėn. Bonos deklaracijoje. Tai apima su jaunimu dirbančių asmenų gebėjimą dirbti internetu ir ne internetu, pagalbą rengiant užribyje atsidūrusių jaunuolių veiksmingo įtraukimo metodus ir dalijimąsi jais, kovą su rasizmu ir netolerancija jaunimo srityje, rizikos prevenciją, skaitmenizacijos galimybes ir padarinius.

- **Jaunimo įdarbinimo galimybių didinimas.** Prioritetu siekiama stiprinti jaunuolių bendruosius gebėjimus ir bazinius įgūdžius. Jaunimo sektoriui tenka svarbus vaidmuo prisidedant prie jaunuolių perėjimo į suaugusiųjų gyvenimą, be kita ko, padedant integruotis į darbo rinką. Šio prioriteto pagrindinis siekis – įtraukti ir įdarbinti mažiau galimybių turinčius jaunuolius (įskaitant nedirbančius ir nesimokančius jaunuolius) ypatingą dėmesį skiriant marginalizacijos riziką patiriantiems ir iš emigrantų šeimų kilusiems jaunuoliams.

- **Politikos, mokslinių tyrimų ir praktikos sąsajų stiprinimas.** Šis prioritetas susijęs su stipresnių jaunimo reikalų politikos, mokslinių tyrimų ir praktikos sąsajų kūrimu siekiant suteikti geresnių tokios reikmės įrodymų ir palengvinti politikos formavimą. Įgyvendinant šį prioritetą bus svarbu gilinti žinias apie jaunimo padėtį ir politiką Europoje ir už jos ribų.

- **Parama Europos jaunimo srities veiksmams reaguojant į karą Ukrainoje.** Pagal šį prioritetą remiami projektai, kuriais siekiama įdiegti, perduoti ir propaguoti įtraukius metodus ir praktiką ir kurie yra skirti nuo karo Ukrainoje bėgantiems jauniems asmenims, su jaunimu dirbantiems asmenims ir darbo su jaunimu paslaugų teikėjams. Vykdant veiklą turėtų būti laikomasi darbo su jaunimu principų, įskaitant neformalųjį ir tarpkultūrinį mokymąsi, ir ji turėtų padėti remti ir suprasti žmogaus teises bei demokratiją ir sustiprinti dalyvaujančių organizacijų gebėjimus. Jais gali būti siekiama teikti kalbines paslaugas, pritaikyti ir išplėsti mokslinius tyrimus, padidinti sinergiją ir papildomumą su Ukrainoje jaunimo srityje veikiančiomis organizacijomis, apsvarstyti gerąją patirtį siekiant didesnės nuo karo bėgančių besimokančių asmenų ir darbuotojų iš Ukrainos psichosocialinės gerovės ir sustiprinti Ukrainoje ir priimančiose šalyse jaunimo srityje veikiančių organizacijų gebėjimus ir pan.

Sporto srityje

Pirmenybė bus teikiama partnerystei, kuria prisidedama prie pagrindinių politikos dokumentų, tokių kaip 2024–2027[225] m. ES darbo planas sporto srityje arba Tarybos rekomendacija dėl sveikatinamojo fizinio aktyvumo skatinimo, įgyvendinimo[226]. Konkretūs prioritetai sporto srityje, be kita ko, yra šie:

- **Sveikos gyvensenos propagavimas.** Šio prioriteto projektuose daugiausia dėmesio bus skiriama: a) visų asmenų sveikos gyvensenos skatinimui, be kita ko, didinant informuotumą apie sveiko ir aktyvaus gyvenimo būdo naudą, b) Tarybos rekomendacijos dėl sveikatinamojo fizinio aktyvumo skatinimo ir ES fizinio aktyvumo gairių įgyvendinimui, c) Europos sporto savaitės įgyvendinimo rėmimui, d) sporto ir fizinės veiklos kaip sveikatinimo priemonės rėmimui, e) veiklos, kuria skatinama sporto ir fizinės veiklos praktika, populiarinimui, f) tradicinių sporto šakų ir žaidimų skatinimui.

- **Sąžiningumo ir vertybių sporto srityje skatinimas.** Pagal šį prioritetą vykdomuose projektuose daugiausia dėmesio bus skiriama a) kovai su dopingu, b) kovai su susitarimais dėl varžybų baigties ir korupcija sporte, c) gero valdymo sporto srityje gerinimui ir d) pozityvių vertybių sporte skatinimui.

- **Švietimas sporte ir per sportą.** Pagal šį prioritetą vykdomuose projektuose dėmesys bus skiriamas a) įgūdžių ugdymo sporto srityje rėmimui, b) dvikryptės sportininkų karjeros skatinimui, c) trenerių ir darbuotojų darbo kokybės didinimui, d) mobilumo kaip kvalifikacijos kėlimo priemonės naudojimui, e) įdarbinimo galimybių didinimui per sportą.

- **Lygybės ir Europos vertybių propagavimas sporte ir per sportą**. Pagal šį prioritetą vykdomuose projektuose dėmesys bus skiriamas a) lygybės, įskaitant lyčių lygybę[227], propagavimui sporte, b) Europos vertybių propagavimui, įskaitant sporto, kaip taikos ir įtraukties priemonės, naudojimą, c) nediskriminavimo jokiu pagrindu, kovos su rasizmu, atvirumo ir tolerancijos kitiems vertybių propagavimui.

[225] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A42020Y1204%2801%29

[226] https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2013:354:0001:0005:EN:PDF

[227] Rekomendacijų ir veiksmų plano „Lyčių lygybės sporte užtikrinimas“, kurį parengė aukšto lygio darbo grupė lyčių lygybės sporte klausimais 2022 m., įgyvendinimas: https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/684ab3af-9f57-11ec-83e1-01aa75ed71a1/language-lt

BENDRADARBIAVIMO PARTNERYSTĖ

Pagrindinis bendradarbiavimo partnerystės tikslas – sudaryti sąlygas organizacijoms gerinti savo veiklos kokybę ir aktualumą, plėtoti ir stiprinti partnerių tinklus, didinti jų pajėgumą vykdyti bendrą veiklą tarpvalstybiniu lygmeniu, skatinti jų veiklos tarptautinimą, keistis nauja praktika ir metodais ar juos plėtoti, dalytis idėjomis ir jas kvestionuoti.

Partneryste siekiama remti novatoriškos praktikos plėtotę, perdavimą ir (arba) įgyvendinimą, taip pat bendrų iniciatyvų, kuriomis Europos lygmeniu skatinamas bendradarbiavimas, tarpusavio mokymasis ir keitimasis patirtimi, įgyvendinimą. Rezultatai turėtų būti pakartotinai panaudojami, perkeliami, kuo plačiau taikomi ir, jei įmanoma, turi turėti stiprų tarpdalykinį aspektą.

Tikimasi, kad atrinktų projektų vykdytojai pasidalys veiklos rezultatais vietos, regioniniu, nacionaliniu ir tarpvalstybiniu lygmenimis.

Bendradarbiavimo partnerystė grindžiama kiekvieno „Erasmus+“ sektoriaus prioritetais ir politikos sistemomis tiek Europos, tiek nacionaliniu lygmeniu, kartu siekiant skatinti tarpsektorinį ir horizontalųjį bendradarbiavimą teminėse srityse.

Priklausomai nuo siūlomo projekto srities ir pareiškėjo tipo, bendradarbiavimo partnerystę valdo **nacionalinės agentūros** arba **Europos švietimo ir kultūros vykdomoji įstaiga (EACEA)**. Daugiau informacijos pateikiama skirsnio „Tinkamumo kriterijai“ skiltyje „Kam teikti paraišką?“

VEIKSMO TIKSLAI

Bendradarbiavimo partneryste siekiama:

- **gerinti dalyvaujančiųjų organizacijų ir institucijų darbo, veiklos ir praktikos kokybę**, pritraukti naujų dalyvių, atstovaujančių skirtingiems sektoriams;
- **stiprinti organizacijų gebėjimus** dirbti tarpvalstybiniu mastu ir įvairiuose sektoriuose;
- **tenkinti bendrus poreikius ir prioritetus** švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto srityse;
- **sudaryti sąlygas permainoms ir pokyčiams** (pavienio asmens, organizacijos ar sektoriaus lygmeniu), kad būtų galima tobulinti ir taikyti naujus metodus pagal kiekvienos organizacijos aplinkybes.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI PARAIŠKOMS DĖL BENDRADARBIAVIMO PARTNERYSTĖS?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, projektų pasiūlymai dėl bendradarbiavimo partnerystės turi tenkinti toliau nurodytus tinkamumo kriterijus.

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kas gali teikti paraišką?	Paraišką gali teikti/koordinatore gali būti dalyvaujanti organizacija, įsteigta ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Ši organizacija teikia paraišką visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu. Kad atitiktų reikalavimus, paraišką teikiančios organizacijos turi būti teisiškai įsteigtos likus ne mažiau kaip dvejiems metams iki paraiškų pateikimo termino. Europos NVO teikiamų ir Europos švietimo ir kultūros vykdomosios įstaigos (EACEA) valdomų paraiškų dėl partnerystės švietimo ir mokymo arba jaunimo srityse atveju pareiškėja /

	koordinatorė turi būti švietimo ir mokymo arba jaunimo reikalų srityje veikianti Europos NVO[228]. Europos NVO vardu kreipiasi Europos NVO organas / sekretoriatas.
Kokios organizacijos gali dalyvauti projekte?	Bendradarbiavimo partnerystėje gali dalyvauti viešoji arba privačioji organizacija[229], įsteigta ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje ar trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė ir yra 1– 3 regionuose (žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“)[230]. **Išimtis:** Šiame veiksme negali dalyvauti organizacijos iš Baltarusijos (2 regionas). **ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje įsteigtos organizacijos gali dalyvauti** kaip projekto **koordinatorės arba kaip organizacijos partnerės**. **Trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, įsteigtos organizacijos kaip projekto koordinatorės dalyvauti negali.** Nepriklausomai nuo projekto srities, **bendradarbiavimo partnerystės projektuose gali dalyvauti visų tipų organizacijos, veikiančios bet kuriame švietimo, mokymo ir jaunimo sektoriuje** arba kituose socialiniuose ir (arba) ekonomikos sektoriuose, taip pat organizacijos, vykdančios veiklą, kuri yra susijusi su įvairiomis sritimis (pavyzdžiui, vietos, regioninės ir nacionalinės valdžios institucijos, rezultatų pripažinimo ir patvirtinimo centrai, prekybos rūmai, prekybos organizacijos, profesinio orientavimo centrai, kultūros ir sporto organizacijos). Atsižvelgiant į projekto prioritetus ir tikslus, bendradarbiavimo partnerystėje turėtų dalyvauti tinkamiausi ir įvairiausi partneriai, kad būtų galima pasinaudoti įvairia jų patirtimi, ypatumais ir specialiosiomis žiniomis ir pasiekti atitinkamų ir kokybiškų projekto rezultatų.
Asocijuotųjų organizacijų partnerių dalyvavimas	Be projekte oficialiai dalyvaujančių organizacijų (koordinatoriaus ir organizacijų partnerių), į bendradarbiavimo partnerystę taip pat galima įtraukti viešojo ir privačiojo sektoriaus partnerius, prisidedančius prie konkrečių projekto užduočių ir (arba) veiklos įgyvendinimo ar remiančius informacijos apie projektą sklaidą ar jo tvarumą. „Erasmus+“ projekte tokie partneriai bus vadinami **asocijuotaisiais partneriais**. Reikalavimų atitikties ir sutarčių valdymo aspektais jie nelaikomi projekto partneriais ir negauna jokio finansavimo pagal Programą, nors dalyvauja projekte. Tačiau kad būtų galima suprasti jų vaidmenį partnerystėje ir susidaryti bendrą siūlomo projekto vaizdą, jų dalyvavimas projekte ir įvairiose veiklos srityse turi būti aiškiai aprašyti.
	Bendradarbiavimo partnerystė – tarpvalstybinis projektas, kuriame turi dalyvauti **bent trys organizacijos** iš **trijų skirtingų ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių.**

[228] Programos tikslais – NVO, veikianti oficialiai pripažintoje struktūroje, kurią sudaro Europos institucija ir (arba) sekretoriatas, teisėtai įsteigti bent vieneriems metams vienoje iš ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių, ir nacionalinės organizacijos ir (arba) padaliniai bent devyniose ES valstybėse narėse ar Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse.
Šios nacionalinės organizacijos ir (arba) padaliniai turi:

- turėti statutinį ryšį su Europos institucija / sekretoriatu;
- veikti švietimo, mokymo arba jaunimo srityje.

Todėl Europos NVO turi sudaryti bent devyni subjektai (Europos įstaiga ir (arba) sekretoriatas ir aštuonios nacionalinės organizacijos ir (arba) padaliniai), įsteigti devyniose skirtingose ES valstybėse narėse ir Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse.
Statutinio ryšio apibrėžtis programos „Erasmus+“ tikslais pateikta šio vadovo D dalyje.

[229] Šio veiksmo tikslais neformaliosios jaunimo grupės nėra laikomos organizacijomis, todėl jos dalyvauti negali (nei kaip pareiškėjos, nei kaip partnerės).

[230] Aukštojo mokslo institucija, įsteigta ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje ir norinti dalyvauti bendradarbiavimo partnerystėje, turi turėti galiojančią „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHE). Dalyvaujančioms trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, aukštojo mokslo institucijoms reikalavimas turėti ECHE nėra taikomas, tačiau jos turi įsipareigoti laikytis jos principų.

Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius ir pobūdis	Partnerystėje dalyvaujančių organizacijų skaičius neribojamas. Visos dalyvaujančiosios organizacijos privalo būti žinomos teikiant paraišką dotacijai gauti. Kai nacionalinėms agentūroms teikiamos paraiškos bendrojo ugdymo, profesinio mokymo, suaugusiųjų švietimo ir jaunimo srityse, ta pati organizacija (vienas OID) negali dalyvauti teikiant daugiau kaip **10 paraiškų** per nustatytą terminą nei kaip pareiškėjas, nei partneris[231]. Paprastai **bendradarbiavimo partneryste siekiama organizacijų, įsteigtų ES valstybėse narėse ar Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse, bendradarbiavimo**. Tačiau **organizacijos iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės**, gali dalyvauti kaip **partnerės** (ne paraiškos teikėjos), **jeigu jų dalyvavimas projektui suteikia didelės pridėtinės vertės** ir jei tenkinamas bent trijų organizacijų iš trijų skirtingų ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių dalyvavimo kriterijus.
Nustatyti prioritetai	Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, bendradarbiavimo partnerystės turi apimti: • **bent vieną horizontalųjį prioritetą ir (arba)** • **bent vieną konkretų prioritetą, susijusį su švietimu, mokymu, jaunimu ir sportu, kuriam daromas didžiausias poveikis**. Švietimo, mokymo ir jaunimo srityse vykdomų projektų, kuriuos netiesiogiai valdo „Erasmus+“ nacionalinės agentūros, atveju nacionalinės agentūros gali daugiau dėmesio skirti ne tik šiems, bet ir kitiems prioritetams, kurie yra ypač svarbūs nacionaliniame kontekste („Europos prioritetai atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes“). Nacionalinės agentūros turi tinkamai informuoti potencialius pareiškėjus savo oficialiose svetainėse. Sporto srities projektuose galima numatyti tik vieną prioritetą (horizontalųjį arba konkretų).
Veiklos vieta (-os)	**Visa bendradarbiavimo partnerystės veikla turi būti vykdoma šiame projekte dalyvaujančių organizacijų** – visateisių ar asocijuotųjų partnerių – **šalyse**. Be to, jei tinkamai pagrindžiama projekto tikslų ar įgyvendinimo atžvilgiu: • veikla taip pat gali būti vykdoma Europos Sąjungos institucijos buveinėje[232], net jei projekte nedalyvauja organizacijos iš šalies, kurioje įsikūrusi šios institucijos buveinė; • veikla, susijusi su dalijimusi rezultatais ir jų sklaida, taip pat gali būti vykdoma atitinkamuose teminiuose tarpvalstybiniuose renginiuose ar konferencijose ES valstybėse narėse, Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse arba reikalavimus atitinkančiose trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės.
Projekto trukmė	12–36 mėn. Trukmė turi būti pasirinkta paraiškos teikimo etape pagal projekto tikslą ir veiklos, kurią ilgainiui planuojama vykdyti, rūšį.

[231] Nustatant šį maksimalų dydį atsižvelgiama į visas bendradarbiavimo partnerystės paraiškas, pateiktas nacionalinėms agentūroms dėl visų šių sričių kartu.

[232] Europos Sąjungos institucijų buveinės yra Briuselyje, Frankfurte, Liuksemburge, Strasbūre ir Hagoje.[233] Europos NVO apibrėžtis programos „Erasmus+“ tikslais pateikta šio vadovo D dalyje.

	Dotacijos gavėjui pateikus pagrįstą prašymą ir nacionalinei agentūrai ar vykdomajai įstaigai sutikus, bendradarbiavimo partnerystės projekto trukmė gali būti pratęsta (jeigu bendra jo trukmė neviršija 36 mėn.). Tokiu atveju bendra dotacijos suma nesikeičia.
Kam teikti paraišką?	**Paraiškos dėl partnerystės švietimo, mokymo ir jaunimo srityse, kurią teikia šiose srityse veikianti organizacija, išskyrus Europos NVO, atveju:** • šalies, kurioje įsteigta paraišką teikianti organizacija, **nacionalinei agentūrai**. **Europos NVO teikiant paraišką dėl partnerystės švietimo ir mokymo arba jaunimo srityse[233]**: • **Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA)** per ES finansavimo ir konkursų portalą: - Europos NVO – kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ▪ ERASMUS-EDU-2025-PCOOP-ENGO (Švietimas ir mokymas) ▪ ERASMUS-YOUTH-2025-PCOOP-ENGO (Jaunimas) **Paraiškos dėl partnerystės sporto srityje:** • **Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA).** - Sporto srityje – kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ERASMUS-SPORT-2025-SCP Visais atvejais tas **pats partnerių konsorciumas** gali pateikti t**ik vieną paraišką ir tik vienai nacionalinei agentūrai**[234].
Kada teikti paraišką?	**Paraiškos dėl partnerystės švietimo, mokymo ir jaunimo srityse, kurią teikia šiose srityse veikianti organizacija, išskyrus Europos NVO, atveju:** • pareiškėjai dotacijos paraišką dėl rugsėjo 1 d. – gruodžio 31 d. prasidedančių projektų turi pateikti iki tų pačių metų **kovo 5 d. 12:00:00 (vidurdienio Briuselio laiku)**. **Galimi papildomi terminai švietimo, mokymo ir jaunimo srityse, kai paraiškas teikia šiose srityse veikianti organizacija, išskyrus Europos NVO:** • nacionalinės agentūros švietimo, mokymo ir jaunimo srityje gali organizuoti **antrą paraiškų teikimo turą**, kuriam taip pat taikomos šiame vadove nustatytos taisyklės. Nacionalinės agentūros apie šią galimybę informuos savo svetainėse; • jei organizuojamas antras turas, pareiškėjai paraišką dėl dotacijos projektams, prasidedantiems nuo kitų metų sausio 1 d. iki rugpjūčio 31 d., turi pateikti iki **spalio 1 d. 12:00:00 (vidurdienio Briuselio laiku)**. **Paraiškos dėl partnerystės švietimo, mokymo ir jaunimo srityse, kurią pateikė Europos NVO, atveju**: • pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki **kovo 5 d. 17:00:00 (Briuselio laiku)**. **Paraiškos dėl partnerystės sporto srityje:** • pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki **kovo 5 d. 17:00:00 (Briuselio laiku)**.

[233] Europos NVO apibrėžtis programos „Erasmus+“ tikslais pateikta šio vadovo D dalyje.

[234] Tai apima tiek „Erasmus+“ nacionalines agentūras, tiek Briuselyje įsikūrusią Europos švietimo ir kultūros vykdomąją įstaigą (EACEA).

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

PROJEKTO RENGIMAS

Bendradarbiavimo partnerystės projektą sudaro keturi etapai, prasidedantys dar prieš atrenkant projekto pasiūlymą finansavimui: planavimo, parengiamosios veiklos, įgyvendinimo ir tolesnės susijusios veiklos. Dalyvaujančiosios organizacijos ir veiklos dalyviai turėtų išplėsti savo mokymosi patirtį aktyviai įsitraukdami į visus etapus:

- planavimo (nustatyti poreikius, tikslus, projekto ir mokymosi rezultatus, veiklos formatus, tvarkaraštį ir t. t.);
- parengiamosios veiklos (veiklos planavimas, darbo programos rengimas, praktinis organizavimas, planuojamos veiklos tikslinės (-ių) grupės (-ių) patvirtinimas, susitarimai su partneriais ir t. t.);
- veiklos įgyvendinimo;
- tolesnės susijusios veiklos (veiklos ir jos poveikio vertinimas įvairiais lygmenimis, dalijimasis projekto rezultatais ir jų panaudojimas).

Bendradarbiavimo partnerystė gali apimti pavienių asmenų ir jų grupių tarptautinės mokymosi ir mokymo veiklos organizavimą, jeigu siekiant projekto tikslų tai suteikia pridėtinės vertės. Siūlomos veiklos formatas, tikslas, tipas ir dalyvių skaičius bus aprašyti ir pagrįsti projekto paraiškoje.

Horizontalieji aspektai, į kuriuos reikia atsižvelgti rengiant projektą

Be oficialių kriterijų laikymosi ir tvarių bendradarbiavimo susitarimų su visais projekto partneriais sudarymo, toliau išvardytais elementais galima prisidėti prie bendradarbiavimo partnerystės poveikio didinimo ir kokybiško įgyvendinimo įvairiais projekto etapais. Pareiškėjai raginami rengiant bendradarbiavimo partnerystės projektus atsižvelgti į šias galimybes ir aspektus.

Įtrauktis ir įvairovė

Pagal programą „Erasmus+“ siekiama skatinti lygias galimybes ir didinti prieinamumą, įtrauktį ir teisingumą vykdant visus veiksmus. Siekiant įgyvendinti šiuos principus, buvo parengta Įtraukties ir įvairovės strategija[235], kuria siekiama įtraukti įvairios socialinės padėties dalyvius, ypač tuos, kurie turi mažiau galimybių dalyvauti Europos projektuose. Bendradarbiavimo partnerystės ypač tinkamos darbui, susijusiam su įtrauktimi ir įvairove, kaip projekto tema, toliau plėtojant įtraukią ir įvairovei atžvalgią praktiką ir metodus pagal atitinkamą veiksmų politikos prioritetą. Be to, neatsižvelgdamos į savo projektų tematiką, organizacijos turėtų parengti prieinamą ir įtraukią projektų veiklą, atsižvelgdamos į mažiau galimybių turinčių dalyvių nuomonę ir įtraukdamos juos į sprendimų priėmimo procesą viso proceso metu.

Aplinkos tvarumas

Projektais turėtų būti numatoma tausoti aplinką, o žalioji praktika turėtų būti įtraukta į visus jų aspektus. Dalyvaujančiosios organizacijos ir dalyviai turėtų planuoti savo veiklą vadovaudamiesi aplinką tausojančiu požiūriu – tai skatins visus dalyvaujančius subjektus diskutuoti ir mokytis apie aplinkos problemas ir apmąstyti, ką būtų galima padaryti įvairiais lygmenimis ir kaip padėti organizacijoms ir dalyviams rasti alternatyvių ekologiškesnių projekto veiklos vykdymo būdų.

Skaitmeninis aspektas

Sėkmingos bendradarbiavimo partnerystės pagrindas – virtualusis bendradarbiavimas ir eksperimentai su virtualiojo ir mišriojo mokymosi galimybėmis. Įgyvendinant bendrojo ugdymo ir suaugusiųjų švietimo sričių projektus labai rekomenduojama naudoti Europos mokyklinio ugdymo platformą (įskaitant „eTwinning“) arba suaugusiųjų švietimo

[235] https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity-strategy

platformą EPALE – tiek rengiantis vykdyti veiklą, tiek ją vykdant ar užbaigus. Jaunimo srities projektų atveju primygtinai raginama bendradarbiauti naudojantis Europos jaunimo portalu ir Europos jaunimo strategijos platforma.

Dalyvavimas ir pilietinis aktyvumas

Įgyvendinant visus Programos veiksmus remiamas dalyvavimas ir pilietinis aktyvumas. Bendradarbiavimo partnerystės projektai turėtų suteikti galimybių žmonėms dalyvauti demokratiniame gyvenime, būti socialiai ir pilietiškai aktyviems. Be to, ypač daug dėmesio skiriama informuotumo ir supratimo apie Europos Sąjungą – ypač apie ES bendrąsias vertybes, vienybės ir įvairovės principus, kultūrinį identitetą ir sąmoningumą ir socialinį bei istorinį paveldą – didinimui.

ATMETIMO IR ATRANKOS KRITERIJAI

Be pirmiau nurodytų tinkamumo kriterijų, pareiškėjai bus vertinami pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Aktualumas (daugiausia 25 balai)	Kokiu mastu: ▪ pasiūlymas yra aktualus siekiant šio veiksmo tikslų ir prioritetų. Be to, pasiūlymas bus laikomas labai aktualiu, jei: – į jį įtrauktas įtraukties ir įvairovės prioritetas; – „Erasmus+“ nacionalinių agentūrų valdomų projektų atveju: į jį įtrauktas vienas ar daugiau Europos prioritetų atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes, kaip yra nurodžiusi nacionalinė agentūra; – švietimo, mokymo arba jaunimo srities NVO Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai teikiamų projektų atveju – kokiu mastu paraiškos teikėjas vykdo veiklą, kuria remiamas ES politikos įgyvendinimas viename iš šių sektorių; ▪ pasiūlymas yra aktualus siekiant gerbti ir skatinti bendras ES vertybes, pavyzdžiui, pagarbą žmogaus orumui, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms, taip pat kovoti su bet kokia diskriminacija; ▪ dalyvaujančiųjų organizacijų profilis, patirtis ir veikla yra aktualūs paraiškos srityje; ▪ projektas yra grindžiamas tikrų ir adekvačių poreikių analize; ▪ pasiūlymas tinkamas įvairių švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto sričių sinergijai kurti arba gali padaryti didelį poveikį vienai ar kelioms iš šių sričių; ▪ pasiūlymas yra novatoriškas; ▪ pasiūlymas papildo kitas dalyvaujančiųjų organizacijų jau įgyvendinamas iniciatyvas; ▪ pasiūlymas suteikia pridėtinės vertės ES lygmeniu, nes tokių rezultatų nebūtų galima pasiekti vykdant veiklą pavienėse šalyse.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 30 balų)	Kokiu mastu: ▪ projekto tikslai yra aiškiai apibrėžti, realistiški ir atitinka dalyvaujančiųjų organizacijų poreikius ir tikslus bei jų tikslinių grupių reikmes; ▪ siūloma metodika yra aiški, adekvati ir pagrįsta: - projekto darbo planas yra aiškus, išsamus ir veiksmingas, įskaitant atitinkamus parengiamosios veiklos, įgyvendinimo ir dalijimosi rezultatais etapus; - projektas yra ekonomiškai efektyvus ir kiekvienos rūšies veiklai skiriami tinkami ištekliai; - projekte siūlomos kokybės kontrolės, stebėsenos ir vertinimo priemonės, kuriomis užtikrinama, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai, užbaigtas laiku ir neviršijant biudžeto; ▪ veikla yra prieinama, įtrauki ir atvira mažiau galimybių turintiems asmenims; ▪ projektas apima skaitmeninių priemonių ir mokymosi metodų taikymą, siekiant

	papildyti fizinę veiklą ir stiprinti organizacijų partnerių bendradarbiavimą. – Jei dalyvaujančiųjų organizacijų veikloje naudojamos „Erasmus+“ internetinės platformos: kokiu mastu projekte naudojamos „Erasmus+“ interneto platformos (Europos mokyklinio ugdymo platforma, įskaitant „eTwinning“, EPALE, Europos jaunimo portalas, ES jaunimo strategijos platforma) kaip projekto parengiamosios veiklos, įgyvendinimo ir tolesnės susijusios veiklos priemonės. ▪ Projektais turėtų būti numatoma tausoti aplinką, o žalioji praktika turėtų būti įtraukta į visus jų aspektus. Jeigu projektu planuojama vykdyti mokymo ir mokymosi veiklą: ▪ kokiu mastu ši veikla yra tinkama projekto tikslų atžvilgiu ir ar jo dalyvių skaičius ir profilis yra tinkamas; ▪ mokymosi ir mokymo veiklos praktinio organizavimo, valdymo ir rėmimo kokybė; ▪ dalyvių mokymosi rezultatų pripažinimo ir patvirtinimo priemonių, atitinkančių europines skaidrumo ir pripažinimo priemones ir principus, kokybė.
Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 20 balų)	Kokiu mastu: ▪ projekte dalyvauja įvairios dalyvaujančiosios organizacijos, turinčios skirtingus profilius, įskaitant visuomenines organizacijas, ankstesnės dalyvavimo Programoje patirties ir žinių, kad galėtų sėkmingai pasiekti visus projekto tikslus; ▪ paraiškas dėl partnerystės švietimo ir mokymo ir jaunimo srityse teikiant Europos NVO: konsorciumą sudaro organizacijos partnerės, nepriklausančios paraišką teikiančiai Europos NVO, kuri gali bendradarbiauti ne tik savo nacionalinėse organizacijose ir (arba) filialuose; ▪ projektu į veiklą įtraukiama naujų dalyvių ir mažiau patirties turinčių organizacijų; ▪ siūlomas užduočių paskirstymas atskleidžia visų dalyvaujančiųjų organizacijų įsipareigojimą ir aktyvų įsitraukimą; ▪ į pasiūlymą įtraukti veiksmingi dalyvaujančiųjų organizacijų ir kitų suinteresuotųjų subjektų tarpusavio koordinavimo ir komunikacijos mechanizmai; ▪ jei taikytina, kokiu mastu trečiosios valstybės, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, organizacijos dalyvavimas suteikia projektui didelės pridėtinės vertės (jeigu ši sąlyga neįvykdoma, dalyvaujančioji organizacija iš trečiosios valstybės, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, bus atmesta projekto vertinimo etapu).
Poveikis (daugiausia 25 balai)	Kokiu mastu: ▪ projekto pasiūlyme numatyti konkretūs ir logiški veiksmai, kad projekto rezultatai būtų integruoti į kasdienį dalyvaujančiųjų organizacijų darbą; ▪ projektas gali daryti teigiamą poveikį dalyviams ir dalyvaujančiosioms organizacijoms, taip pat platesnei bendruomenei; ▪ numatomi projekto rezultatai gali būti panaudoti už projekte dalyvaujančių organizacijų ribų tiek įgyvendinant projektą, tiek jam pasibaigus, taip pat vietos, regioniniu, nacionaliniu ar Europos lygmenimis; ▪ projekto pasiūlyme pateikta konkrečių ir efektyvių veiksmų, kad projekto rezultatai būtų žinomi dalyvaujančiosiose organizacijose, kad jais būtų dalijamasi su kitomis organizacijomis ir visuomene ir viešai pripažįstamas Europos Sąjungos teikiamas finansavimas; ▪ jei aktualu, kokiu mastu pasiūlyme apibūdinama, kaip bus užtikrinta laisva prieiga prie parengtos medžiagos, dokumentų ir medijų ir kaip bus skatinama jais naudotis, pasitelkiant atvirąsias licencijas, ir nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų; ▪ projekto pasiūlyme numatyti konkretūs ir efektyvūs veiksmai, kuriais užtikrinamas projekto tvarumas, jo gebėjimas daryti poveikį ir duoti rezultatų net ir išnaudojus ES

	dotaciją.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 70 balų (iš 100). Be to, kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų jiems turi būti skirta bent pusė didžiausio balų skaičiaus (t. y. bent po 13 balų[236] „projekto aktualumo“ ir „poveikio“ kategorijose; 15 balų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategorijoje ir 10 balų „partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybės“ kategorijoje).

Jei dvi ar daugiau paraiškų įvertinamos tokiu pačiu balų skaičiumi (*ex aequo* atveju), pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausiai balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio“ kategorijose.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Yra trys iš anksto nustatytos fiksuotosios sumos dotacijos, atitinkančios visą projektui skirtą dotacijos sumą: **120 000 EUR, 250 000 EUR ir 400 000 EUR.** Priklausomai nuo planuojamos veiklos ir siekiamų rezultatų pareiškėjai pasirinks vieną iš 3 iš anksto nustatytų sumų.

Planuodamos projektus paraiškas teikiančios organizacijos su savo projektų partneriais, atsižvelgdami į poreikius ir tikslus, **turės pasirinkti tinkamiausią fiksuotąją sumą**, kuri padengs projektų išlaidas.

Pasiūlymuose būtina **aprašyti veiklą**, kurią pareiškėjai įsipareigoja vykdyti naudodami prašytą fiksuotąją sumą, ir turi būti laikomasi ekonomiškumo, veiksmingumo ir efektyvumo principų.

Fiksuotoji suma turėtų būti grindžiama pareiškėjo numatoma suma, kurios reikės visoms projekto išlaidoms padengti. Remdamiesi šia numatyta suma, pareiškėjai turi **pasirinkti fiksuotąją sumą, geriausiai atitinkančią jų poreikius**, drauge užtikrinant, kad visos lėšos bus veiksmingai panaudotos ir kad bus laikomasi bendro finansavimo principo (t. y. tikimasi, kad projektai bus bendrai finansuojami iš kitų finansavimo šaltinių, o tai reiškia, kad apskaičiuotos projekto išlaidos bus didesnės nei prašoma fiksuotoji suma).

Jeigu abejoja, kurią iš dviejų sumų rinktis, pareiškėjai gali: a) sumažinti projekto išlaidas, pavyzdžiui, surasdami ekonomiškai veiksmingesnių būdų tiems patiems rezultatams pasiekti arba pritaikydami projekto veiksmų skaičių ir (arba) mastą prie biudžeto galimybių; b) padidinti projekto mastą, pavyzdžiui, vykdoma veikla pritraukiant daugiau dalyvių, padidinant veiksmų skaičių arba siekiant papildomų projekto rezultatų.

Siūlomų projekto veiksmų skaičiaus, masto ir kompleksiškumo adekvatumas, palyginti su prašoma suma, drauge su projekto tikslų aktualumu bus svarbūs kokybės vertinimo veiksniai, kaip numatyta pagal pirmiau aprašytus dotacijos skyrimo kriterijus.

Projekto apibūdinimas

Projekto aprašyme turi būti pateikta išsami **projekto metodika** su aiškiu **užduočių paskirstymu** ir **finansiniais partnerių susitarimais**, smulkus grafikas su pagrindiniais siektinais rezultatais, stebėsenos ir kontrolės sistema bei priemonės, kuriomis užtikrinamas savalaikis projekto veiklos įgyvendinimas.

Projekto metodika turi aprėpti analizę, padedančią **nustatyti poreikius**, iškelti tikslus, įdiegti projekto **stebėsenos** sistemą, **kokybės užtikrinimo** mechanizmą ir **vertinimo strategiją**. Vertinimo strategijoje pareiškėjai turi pateikti **kiekybinius** ir **kokybinius** rodiklius, leidžiančius įvertinti, kaip rezultatais prisidedama prie projekto tikslų siekimo.

Pareiškėjai projekto veiklą turi aprašyti pagal kiekvieną **darbo paketą**. Projekto aprašyme atskiriamas projekto valdymo ir įgyvendinimo darbų paketas.

Darbo paketas – veiksmų, kuriais prisidedama prie bendrų konkrečiųjų tikslų siekimo, rinkinys.

[236] Kadangi vertinant šį veiksmą dešimtosios balo dalys netaikomos, minimalus balų skaičius pagal šiuos kriterijus suapvalinamas iki 13 balų..

Kiekviename darbo pakete turi būti aiškiai aprašyti konkretūs tikslai ir rezultatai. Pareiškėjams rekomenduojama vienam projektui skirti ne daugiau kaip 5 darbo paketus, įskaitant projektų valdymo paketą. Projekto valdymo darbo paketas yra skirtas horizontaliajai veiklai, kurios reikia projektui įgyvendinti, pavyzdžiui, stebėsenai, koordinavimui, komunikacijai, vertinimui ir rizikos valdymui. Projektų, turinčių specialų projektų valdymo darbų paketą, atveju šiam darbo paketui skiriama fiksuotosios sumos dalis turėtų būti ne didesnė kaip 20 proc. viso biudžeto.

Šie reikalavimai bus vertinami laikantis proporcingumo principo: kuo didesnė prašoma suma, tuo išsamesnės ir nuodugnesnės projekto metodikos bus reikalaujama.

Paslaugų subranga leidžiama tais atvejais, jei ji taikoma ne pagrindinei veiklai, nuo kurios tiesiogiai priklauso veiklos tikslų pasiekimas. Tokiais atvejais subrangos užduotys turi būti aiškiai nurodytos ir aprašytos paraiškoje.

Mokėjimo sąlygos

Visiško dotacijos išmokėjimo sąlyga – visos paraiškoje aprašytos veiklos užbaigimas laikantis paraiškoje nustatytų kokybės kriterijų. Jei viena ar daugiau veiklų neužbaigta, užbaigta iš dalies arba įvertinta kaip netenkinanti kokybės vertinimo reikalavimų, dotacijos suma gali būti atitinkamai sumažinta baigiamosios atskaitos teikimo etapu, o prasto, dalinio arba pernelyg uždelsto projekto įgyvendinimo atveju gali būti nepriimami atskiri darbo paketai arba veikla arba tam tikra procentine dalimi sumažinama bendra suma.

Baigiamosios ataskaitos vertinimas grindžiamas išsamiu vykdytos veiklos aprašymu, kiekybine ir kokybine informacija, rodančia paraiškoje nurodytų projekto tikslų pasiekimo lygį, į „Erasmus+“ projektų rezultatų platformą įkeltų projekto rezultatų kokybe ir organizacijų partnerių įsivertinimu.

NEDIDELIO MASTO PARTNERYSTĖ

Nedidelio masto partneryste siekiama didinti Programos prieinamumą nedideliu mastu veikiantiems subjektams ir sunkiai pasiekiamiems asmenims bendrojo ugdymo, suaugusiųjų švietimo, profesinio mokymo, jaunimo ir sporto sektoriuose. Skiriant mažesnes dotacijų sumas organizacijoms, nustatant trumpesnę trukmę ir paprastesnius (palyginti su bendradarbiavimo partneryste) administracinius reikalavimus pagal šį veiksmą siekiama įtraukti visuomenines organizacijas, mažiau patirties turinčias organizacijas ir naujus Programos dalyvius, šalinant mažesnius organizacinius pajėgumus turinčių organizacijų kliūtis dalyvauti Programoje. Šiuo veiksmu taip pat bus remiami lankstūs formatai – tarpvalstybinio ir nacionalinio masto veikla bus derinama su europiniu aspektu, taip suteikiant organizacijoms daugiau priemonių įtraukti mažiau galimybių turinčius asmenis. Nedidelio masto partnerystė taip pat gali padėti kurti ir stiprinti tarptautinius tinklus ir skatinti sinergiją su vietos, regionine, nacionaline ir tarptautine politika bei tarp jų.

VEIKSMO TIKSLAI

- **Suteikiant didesnę prieigą pritraukti naujus Programos dalyvius, mažiau patirties turinčias organizacijas ir nedideliu mastu veikiančius subjektus.** Tokia partnerystė organizacijoms turėtų būti pirmas žingsnis į bendradarbiavimą Europos lygmeniu.
- **Remti tikslinių grupių, turinčių mažiau galimybių, įtraukimą.**
- **Remti aktyvų Europos pilietiškumą ir priartinti Europos aspektą prie vietos lygmens.**

Be to, nedidelio masto partnerystei taikomi bendradarbiavimo partnerystės pagrindiniai tikslai, proporcingai kiekvieno projekto aprėpčiai ir apimčiai:

- **gerinti dalyvaujančiųjų organizacijų ir institucijų darbo ir praktikos kokybę**, pritraukti naujų dalyvių, atstovaujančių skirtingiems sektoriams;
- **stiprinti organizacijų gebėjimus** dirbti tarpvalstybiniu mastu ir įvairiuose sektoriuose;
- **tenkinti bendrus poreikius ir prioritetus švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto srityse;**
- **sudaryti sąlygas permainoms ir pokyčiams** (pavienio asmens, organizacijos ar sektoriaus lygmeniu), siekiant tobulėjimo pagal kiekvienos organizacijos aplinkybes.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI PARAIŠKOMS DĖL NEDIDELIO MASTO PARTNERYSTĖS?

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, nedidelio masto partnerystė turi tenkinti toliau nurodytus kriterijus.

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, projektų pasiūlymai dėl nedidelio masto partnerystės turi tenkinti toliau nurodytus tinkamumo kriterijus.

Kas gali teikti paraišką?	Paraišką gali teikti dalyvaujanti organizacija, įsteigta ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Ši organizacija teikia paraišką visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu. Kai nacionalinėms agentūroms teikiamos paraiškos bendrojo ugdymo, profesinio mokymo, suaugusiųjų švietimo ir jaunimo srityse, organizacija gali teikti tik vieną to paties termino paraišką[237].

[237] Šis maksimalus dydis taikomas visoms paraiškoms dėl nedidelio masto partnerystės, pateiktoms visose reikalavimus atitinkančiose srityse.

Kokios organizacijos gali dalyvauti projekte?	Nedidelio masto partnerystės projekte gali dalyvauti viešoji arba privačioji organizacija[238], įsteigta ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje (žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“)[239]. Nepriklausomai nuo projekto srities, nedidelio masto partnerystės projektuose gali dalyvauti visų tipų organizacijos, veikiančios bet kuriame švietimo, mokymo ir jaunimo sektoriuje arba kituose socialiniuose ir (arba) ekonomikos sektoriuose, taip pat organizacijos, vykdančios veiklą, kuri yra susijusi su įvairiomis sritimis (pavyzdžiui, vietos, regioninės ir nacionalinės valdžios institucijos, rezultatų pripažinimo ir patvirtinimo centrai, prekybos rūmai, prekybos organizacijos, profesinio orientavimo centrai, kultūros ir sporto organizacijos). Atsižvelgiant į projekto prioritetus ir tikslus, nedidelio masto partnerystėje turėtų dalyvauti tinkamiausi ir įvairiausi partneriai, kad būtų galima pasinaudoti įvairia jų patirtimi, ypatumais ir specialiosiomis žiniomis.
Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius ir pobūdis	Nedidelio masto partnerystė – tarpvalstybinis projektas, kuriame dalyvauja bent dvi organizacijos iš dviejų skirtingų ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių. Partnerystėje dalyvaujančių organizacijų skaičius neribojamas. Visos dalyvaujančiosios organizacijos privalo būti žinomos teikiant paraišką dotacijai gauti. Kai nacionalinėms agentūroms teikiamos paraiškos bendrojo ugdymo, profesinio mokymo, suaugusiųjų švietimo ir jaunimo srityse, ta pati organizacija (vienas OID) negali dalyvauti teikiant daugiau kaip **5 paraiškų** per nustatytą terminą nei kaip pareiškėjas, nei partneris[240].
Nustatyti prioritetai	Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, nedidelio masto partnerystės turi apimti: • bent vieną horizontalųjį prioritetą ir (arba) • bent vieną konkretų prioritetą, susijusį su švietimu, mokymu, jaunimu ir sportu, kuriam daromas didžiausias poveikis. Profesinio mokymo, bendrojo ugdymo, suaugusiųjų švietimo ir jaunimo sričių projektų, kuriuos valdo „Erasmus+“ nacionalinės agentūros, atveju nacionalinės agentūros gali daugiau dėmesio skirti ne tik šiems, bet ir kitiems prioritetams, kurie yra ypač svarbūs nacionaliniame kontekste („Europos prioritetai atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes“). Nacionalinės agentūros turi tinkamai informuoti potencialius pareiškėjus savo oficialiose svetainėse.

[238] Šio veiksmo tikslais neformaliosios jaunimo grupės nėra laikomos organizacijomis, todėl jos dalyvauti negali (nei kaip pareiškėjos, nei kaip partnerės).

[239] Aukštojo mokslo institucija, įsteigta ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje ir norinti dalyvauti nedidelio masto partnerystėje, turi turėti galiojančią „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHE). Dalyvaujančioms trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, aukštojo mokslo institucijoms reikalavimas turėti ECHE nėra taikomas, tačiau jos turi įsipareigoti laikytis jos principų.

[240] Šis maksimalus dydis taikomas visoms paraiškoms dėl nedidelio masto partnerystės, pateiktoms visose reikalavimus atitinkančiose srityse.

	Sporto srities projektuose galima numatyti tik vieną prioritetą (horizontalųjį arba konkretų).
Veiklos vieta (-os)	Visa nedidelio masto partnerystės veikla turi būti vykdoma šiame projekte dalyvaujančių organizacijų šalyse. Be to, jei tinkamai pagrindžiama projekto tikslų ar įgyvendinimo atžvilgiu, veikla taip pat gali būti vykdoma Europos Sąjungos institucijos buveinėje[241], net jei projekte nedalyvauja organizacijos iš šalies, kurioje įsikūrusi šios institucijos buveinė.
Projekto trukmė	6–24 mėn. Trukmė turi būti pasirinkta paraiškos teikimo etape pagal projekto tikslus ir veiklos, kurią ilgainiui planuojama vykdyti, rūšį. Išimtiniais atvejais, dotacijos gavėjui paprašius ir nacionalinei agentūrai ar vykdomajai įstaigai sutikus, nedidelio masto partnerystės projekto trukmė gali būti pratęsta. Tokiu atveju bendra dotacijos suma nesikeičia.
Kam teikti paraišką?	**Paraiškos dėl nedidelio masto partneryščių profesinio mokymo, bendrojo ugdymo, suaugusiųjų švietimo ir jaunimo srityse, kurią teikia šiose srityse veikianti organizacija:** • šalies, kurioje įsteigta paraišką teikianti organizacija, nacionalinei agentūrai. **Paraiškos dėl nedidelio masto partneryščių sporto srityje:** • Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai: Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ERASMUS-SPORT-2025-SSCP Abiem atvejais tas pats partnerių konsorciumas gali pateikti tik vieną to paties termino paraišką ir tik vienai nacionalinei agentūrai[242].
Kada teikti paraišką?	**Paraiškos dėl nedidelio masto partneryščių profesinio mokymo, bendrojo ugdymo, suaugusiųjų švietimo ir jaunimo srityse**, kurią teikia šiose srityse veikianti organizacija: pareiškėjai dotacijos paraišką dėl rugsėjo 1 d. – gruodžio 31 d. prasidedančių projektų turi pateikti iki tų pačių metų **kovo 5 d. 12:00:00 (vidurdienio Briuselio laiku)**. **Galimi papildomi terminai teikiant paraiškas dėl nedidelio masto partneryščių profesinio mokymo, bendrojo ugdymo, suaugusiųjų švietimo ir jaunimo srityse:** • nacionalinės agentūros gali suorganizuoti papildomą profesinio mokymo, bendrojo ugdymo, suaugusiųjų švietimo ir jaunimo srities projektų paraiškų teikimo turą, kuriam taip pat taikomos šiame vadove nustatytos taisyklės. Nacionalinės agentūros apie šią galimybę informuos savo svetainėse;

[241] Europos Sąjungos institucijų buveinės yra Briuselyje, Frankfurte, Liuksemburge, Strasbūre ir Hagoje.

[242] Tai apima tiek „Erasmus+“ nacionalines agentūras, tiek Briuselyje įsikūrusią Europos švietimo ir kultūros vykdomąją įstaigą (EACEA).

	• jei suorganizuojamas papildomas turas, pareiškėjai paraišką dėl dotacijos projektams, prasidedantiems nuo kitų metų sausio 1 d. iki rugpjūčio 31 d., turi pateikti iki **spalio 1 d. 12:00:00 (vidurdienio Briuselio laiku)**. **Paraiškos dėl nedidelio masto partneryščių sporto srityje:** • pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki **kovo 5 d. 17:00:00 (Briuselio laiku)**.

PROJEKTO RENGIMAS

Nedidelio masto partnerystės projektą sudaro keturi etapai, prasidedantys dar prieš atrenkant projekto pasiūlymą finansavimui: planavimo, parengiamosios veiklos, įgyvendinimo ir tolesnės susijusios veiklos. Dalyvaujančiosios organizacijos ir veiklos dalyviai turėtų išplėsti savo mokymosi patirtį aktyviai įsitraukdami į visus etapus:

- planavimo (nustatyti poreikius, tikslus, projekto ir mokymosi rezultatus, veiklos formatus, tvarkaraštį ir t. t.);
- parengiamosios veiklos (veiklos planavimas, darbo programos rengimas, praktinis organizavimas, planuojamos veiklos tikslinės (-ių) grupės (-ių) patvirtinimas, susitarimai su partneriais ir t. t.);
- veiklos įgyvendinimo;
- tolesnės susijusios veiklos (veiklos ir jos poveikio vertinimas įvairiais lygmenimis, dalijimasis projekto rezultatais ir jų panaudojimas).

Nedidelio masto partnerystė gali apimti pavienių asmenų ir jų grupių tarptautinės mokymosi ir mokymo veiklos organizavimą, jeigu siekiant projekto tikslų tai suteikia pridėtinės vertės.

Nedidelio masto partnerystės sporto srityje atveju rekomenduojama į paraišką įtraukti bent vieną vietos ar regioninį sporto klubą.

Horizontalieji aspektai, į kuriuos reikia atsižvelgti rengiant projektą

Be oficialių kriterijų laikymosi ir tvarių bendradarbiavimo susitarimų su visais projekto partneriais sudarymo, toliau išvardytais elementais galima prisidėti prie bendradarbiavimo partnerystės poveikio didinimo ir kokybiško įgyvendinimo. Pareiškėjai raginami rengiant nedidelio masto partnerystės projektus atsižvelgti į šias galimybes ir aspektus.

Įtrauktis ir įvairovė

Pagal programą „Erasmus+“ siekiama skatinti lygias galimybes ir didinti prieinamumą, įtrauktį ir teisingumą vykdant visus veiksmus. Siekiant įgyvendinti šiuos principus, buvo parengta Įtraukties ir įvairovės strategija[243], kuria siekiama įtraukti įvairios socialinės padėties dalyvius, ypač tuos, kurie turi mažiau galimybių dalyvauti Europos projektuose. Nedidelio masto partnerystės ypač tinkamos darbui, susijusiam su įtrauktimi ir įvairove, kaip projekto tema, toliau plėtojant įtraukią ir įvairovei atžvalgią praktiką ir metodus pagal atitinkamą veiksmų politikos prioritetą. Be to, neatsižvelgdamos į savo projektų tematiką, organizacijos turėtų parengti prieinamą ir įtraukią projektų veiklą, atsižvelgdamos į mažiau galimybių turinčių dalyvių nuomonę ir įtraukdamos juos į sprendimų priėmimo procesą viso proceso metu.

Aplinkos tvarumas

Projektais turėtų būti numatoma tausoti aplinką, o žalioji praktika turėtų būti įtraukta į visus jų aspektus. Dalyvaujančiosios organizacijos ir dalyviai turėtų planuoti savo veiklą vadovaudamiesi aplinką tausojančiu požiūriu – tai

[243] https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity-strategy

skatins visus dalyvaujančius subjektus diskutuoti ir mokytis apie aplinkos problemas ir apmąstyti, ką būtų galima padaryti įvairiais lygmenimis ir kaip padėti organizacijoms ir dalyviams rasti alternatyvių ekologiškesnių projekto veiklos vykdymo būdų.

Skaitmeninis aspektas

Sėkmingų bendradarbiavimo partneryščių pagrindas – virtualusis bendradarbiavimas ir eksperimentai su virtualiojo ir mišriojo mokymosi galimybėmis. Įgyvendinant bendrojo ugdymo ir suaugusiųjų švietimo sričių projektus labai rekomenduojama naudoti Europos mokyklinio ugdymo platformą, „eTwinning“ ir suaugusiųjų švietimo platformą (EPALE) – tiek rengiantis vykdyti veiklą, tiek ją vykdant ar užbaigus. Jaunimo srities projektų atveju primygtinai raginama bendradarbiauti naudojantis Europos jaunimo portalu ir Europos jaunimo strategijos platforma tiek rengiantis vykdyti veiklą, tiek ją vykdant ar užbaigus.

Dalyvavimas ir pilietinis aktyvumas

Įgyvendinant visus Programos veiksmus remiamas dalyvavimas ir pilietinis aktyvumas. Nedidelio masto projektai turėtų suteikti galimybių žmonėms dalyvauti demokratiniame gyvenime, būti socialiai ir pilietiškai aktyviems. Be to, ypač daug dėmesio skiriama informuotumo ir supratimo apie Europos Sąjungą – ypač apie ES bendrąsias vertybes, vienybės ir įvairovės principus, kultūrinį identitetą ir sąmoningumą ir socialinį bei istorinį paveldą – didinimui.

ATMETIMO IR ATRANKOS KRITERIJAI

Be pirmiau nurodytų tinkamumo kriterijų, pareiškėjai bus vertinami pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Aktualumas (daugiausia 30 balų)	Kokiu mastu: ▪ siūlomas projektas yra aktualus siekiant šio veiksmo tikslų ir prioritetų. Be to, pasiūlymas bus laikomas labai aktualiu, jei: – į jį įtrauktas įtraukties ir įvairovės prioritetas; – „Erasmus+“ nacionalinių agentūrų valdomų projektų atveju: į jį įtrauktas vienas ar daugiau Europos prioritetų atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes, kaip yra nurodžiusi nacionalinė agentūra; ▪ pasiūlymas yra aktualus siekiant gerbti ir skatinti bendras ES vertybes, pavyzdžiui, pagarbą žmogaus orumui, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms, taip pat kovoti su bet kokia diskriminacija; ▪ dalyvaujančiųjų organizacijų profilis, patirtis ir veikla yra aktualūs paraiškos srityje; ▪ pasiūlymas suteikia pridėtinės vertės ES lygmeniu, nes stiprinami organizacijų gebėjimai dalyvauti tarpvalstybinio bendradarbiavimo ir tinklaveikos veikloje.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 30 balų)	Kokiu mastu: ▪ projekto tikslai yra aiškiai apibrėžti, realistiški ir atitinka dalyvaujančiųjų organizacijų poreikius ir tikslus bei jų tikslinių grupių reikmes; ▪ veikla yra prieinama, įtrauki ir atvira mažiau galimybių turintiems asmenims; ▪ siūloma metodika yra aiški, adekvati ir pagrįsta: – projekto darbo planas yra aiškus, išsamus ir veiksmingas, įskaitant atitinkamus parengiamosios veiklos, įgyvendinimo ir dalijimosi rezultatais etapus; – projektas yra ekonomiškai efektyvus ir kiekvienos rūšies veiklai skiriami tinkami ištekliai; ▪ projektas apima skaitmeninių priemonių ir mokymosi metodų taikymą, siekiant

	papildyti fizinę veiklą ir stiprinti bendradarbiavimą su organizacijomis partnerėmis; ○ Jei taikytina: kokiu mastu projekte naudojamos „Erasmus+“ interneto platformos (Europos mokyklinio ugdymo platforma, EPALE, Europos jaunimo portalas, ES jaunimo strategijos platforma) kaip projekto parengiamosios veiklos, įgyvendinimo ir tolesnės susijusios veiklos priemonės. ▪ projektais turėtų būti numatoma tausoti aplinką, o žalioji praktika turėtų būti įtraukta į visus jų aspektus.
Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 20 balų)	Kokiu mastu: ▪ projekte dalyvauja įvairios organizacijos, turinčios skirtingus profilius; ▪ projektu į veiklą įtraukiama naujų dalyvių ir mažiau patirties turinčių organizacijų; ▪ siūlomas užduočių paskirstymas atskleidžia visų dalyvaujančiųjų organizacijų įsipareigojimą ir aktyvų įsitraukimą; ▪ į pasiūlymą įtraukti veiksmingi dalyvaujančiųjų organizacijų koordinavimo ir komunikacijos mechanizmai.
Poveikis (daugiausia 20 balų)	Kokiu mastu: ▪ projekto pasiūlyme numatyti konkretūs ir logiški veiksmai, kad projekto rezultatai būtų integruoti į kasdienį dalyvaujančiųjų organizacijų darbą; ▪ projektas gali daryti teigiamą poveikį dalyviams ir dalyvaujančiosioms organizacijoms, taip pat platesnei bendruomenei; ▪ projekto pasiūlyme numatytas tinkamas projekto rezultatų vertinimo būdas; ▪ projekto pasiūlyme pateikta konkrečių ir efektyvių veiksmų, kad projekto rezultatai būtų žinomi dalyvaujančiosiose organizacijose, kad jais būtų dalijamasi su kitomis organizacijomis ir visuomene ir viešai pripažįstamas Europos Sąjungos teikiamas finansavimas.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų jiems turi būti skirta bent pusė didžiausio balų skaičiaus (t. y. bent po 15 balų „projekto aktualumo“ ir „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategorijose; po 10 balų „partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybės“ ir „poveikio“ kategorijose).

Jei dvi ar daugiau paraiškų įvertinamos tokiu pačiu balų skaičiumi (*ex aequo* atveju), pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausiai balų „projekto aktualumo“ ir „poveikio“ kategorijose.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Skiriamos dvi iš anksto nustatytos fiksuotosios sumos dotacijos: **30 000 EUR ir 60 000 EUR.** Priklausomai nuo planuojamos veiklos ir siekiamų rezultatų pareiškėjai pasirinks vieną iš 2 iš anksto nustatytų sumų.

Planuodamos projektus paraiškas teikiančios organizacijos su savo projektų partneriais, atsižvelgdami į poreikius ir tikslus, **turės pasirinkti tinkamiausią fiksuotąją sumą**, kuri padengs projektų išlaidas.

Pasiūlymuose būtina **aprašyti veiklą**, kurią pareiškėjai įsipareigoja vykdyti naudodami pasirinktą fiksuotąją sumą, ir turi būti laikomasi ekonomiškumo, veiksmingumo ir efektyvumo principų.

Fiksuotoji suma turėtų būti grindžiama pareiškėjo numatoma suma, kurios reikės visoms projekto išlaidoms padengti. Remdamiesi šia numatyta suma, pareiškėjai turi pasirinkti vienkartinę fiksuotąją sumą, geriausiai atitinkančią jų poreikius, drauge užtikrinant, kad visos lėšos bus veiksmingai panaudotos ir kad bus laikomasi bendro finansavimo principo (t. y. projekto biudžetas turėtų būti papildytas iš kitų finansavimo šaltinių, o tai reiškia, kad planuojamos projekto išlaidos bus didesnės nei pasirinkta fiksuotoji suma).

Jeigu abejoja, kurią iš dviejų sumų rinktis, pareiškėjai gali: a) sumažinti projekto išlaidas, pavyzdžiui, surasdami ekonomiškai veiksmingesnių būdų tiems patiems rezultatams pasiekti arba pritaikydami projekto veiksmų skaičių ir (arba) mastą prie biudžeto galimybių; b) padidinti projekto mastą, pavyzdžiui, vykdoma veikla pritraukiant daugiau dalyvių, padidinant veiksmų skaičių arba siekiant papildomų projekto rezultatų.

Siūlomų projekto veiksmų skaičiaus, masto ir kompleksiškumo adekvatumas, palyginti su pasirinkta suma, drauge su projekto tikslų aktualumu bus svarbūs kokybės vertinimo veiksniai, kaip numatyta pagal pirmiau aprašytus dotacijos skyrimo kriterijus.

Projekto apibūdinimas

Atsižvelgiant į tai, kad nedidelio masto partnerystė yra naujų dalyvių ir mažiau patirties turinčių organizacijų įtraukimo į Programą ir prieinamumo priemonė, informacija, kurios reikia norint teikti paraišką dėl dotacijos pagal šį veiksmą, bus paprasta, tačiau tuo pačiu bus užtikrinta atitiktis ES Finansiniam reglamentui. Projekto aprašyme turi būti pateikta ši informacija:

- tikslai;
- siūloma veikla;
- tikėtini rezultatai.

Tikslai, veikla ir numatomi rezultatai turi būti aiškiai tarpusavyje susieti ir nuosekliai pateikti. Paraiškose taip pat turi būti nurodytas bendras projekto įgyvendinimo grafikas ir numatoma pagrindinės veiklos užbaigimo data.

Pareiškėjai turėtų pateikti pakankamai informacijos apie planuojamą biudžetą, kad vertintojai galėtų įvertinti kiekvieno veiksmo tinkamumą ir derėjimą su kita veikla.

Projekto biudžete turi būti išvardyta planuojama projekto veikla ir nurodyta, kaip dotacija bus paskirstoma kiekvienai veiklai.

Paslaugų subranga leidžiama tais atvejais, jei ji taikoma ne pagrindinei veiklai, nuo kurios tiesiogiai priklauso veiklos tikslų pasiekimas. Tokiais atvejais subrangos užduotys turi būti aiškiai nurodytos ir aprašytos paraiškoje.

Dotacijos mokėjimas

Visiško dotacijos išmokėjimo sąlyga – visos paraiškoje aprašytos veiklos užbaigimas laikantis paraiškoje nustatytų kokybės kriterijų. Jei viena ar daugiau veiklų neužbaigta, užbaigta iš dalies arba įvertinta kaip netenkinanti kokybės vertinimo reikalavimų, dotacijos suma gali būti atitinkamai sumažinta baigiamosios atskaitos teikimo etapu, o prasto, dalinio arba pernelyg uždelsto projekto įgyvendinimo atveju gali būti nepriimama tam tikra veikla arba tam tikra procentine dalimi sumažinama bendra suma.

Baigiamosios ataskaitos vertinimas grindžiamas išsamiu vykdytos veiklos aprašymu, informacija, rodančia paraiškoje nurodytų projekto tikslų pasiekimo lygį, į „Erasmus+“ projektų rezultatų platformą įkeltų projekto rezultatų kokybe ir organizacijų partnerių įsivertinimu.

PARTNERYSTĖ, KURIA SIEKIAMA MEISTRIŠKUMO

KAS YRA PARTNERYSTĖ, KURIA SIEKIAMA MEISTRIŠKUMO?

Partnerystė, kuria siekiama meistriškumo, remia ilgalaikio tvarumo perspektyvą turinčius projektus. Pagal šio tipo partnerystę remiama:

- profesinės kompetencijos centrai;
- „Erasmus+“ mokytojų akademijų iniciatyvą;
- „Erasmus Mundus“:
    - „Erasmus Mundus“ jungtinė magistrantūros studijų programa;
    - „Erasmus Mundus“ planavimo priemonės.

Šiuos veiksmus valdo Europos švietimo ir kultūros vykdomoji įstaiga (EACEA).

PROFESINĖS KOMPETENCIJOS CENTRAI

Su profesine kompetencija susijusių metodų įgyvendinimas užima svarbią vietą bendroje ES įgūdžių ir profesinio mokymo politikos darbotvarkėje. Europos įgūdžių darbotvarkėje, Europos švietimo erdvėje, 2020 m. Tarybos rekomendacijoje dėl profesinio rengimo ir mokymo[244], taip pat Osnabriuko deklaracijoje[245] labai aiškiai minima profesinė kompetencija kaip profesinio mokymo sektoriaus reformų varomoji jėga.

Profesinės kompetencijos centrų (CoVE) iniciatyva siekiama įgyvendinti šį politikos prioritetą, remiant profesinio mokymo sektoriaus reformas, užtikrinant aukštos kokybės įgūdžius ir gebėjimus, kurie nulemia kokybišką užimtumą ir karjeros galimybes, atitinkančias novatoriškos, įtraukios ir tvarios ekonomikos poreikius[246]. Pagal CoVE iniciatyvą taip pat remiamas Europos žaliojo kurso, Komunikato dėl įgūdžių ir talentų pritraukimo ir naujų pramonės ir MVĮ strategijų įgyvendinimas, nes įgūdžiai yra labai svarbūs jų sėkmei, taip pat 2023 m. priimtas Komunikatas dėl įgūdžių ir specialistų judumo[247], darbo jėgos ir įgūdžių trūkumo veiksmų planas ir Tarybos rekomendacija „Europa kelyje“[248].

Profesinės kompetencijos centrai veikia tam tikrame vietos kontekste, kur kuria inovacijoms, regioniniam vystymuisi ir socialinei įtraukčiai palankias įgūdžių ekosistemas, ir taip pat per tarptautinio bendradarbiavimo tinklus bendrauja su kitų šalių profesinės kompetencijos centrais. Jie vadovaujasi principu „iš apačios į viršų“ grindžiamu požiūriu į profesinę kompetenciją, įtraukdami įvairius vietos suinteresuotuosius subjektus, kad profesinio mokymo įstaigos galėtų greitai pritaikyti įgūdžių ugdymą prie kintančių ekonominių ir socialinių poreikių.

Šie centrai teikia jaunuoliams pirminio mokymo, o suaugusiesiems – kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo galimybių, siūlydami lankstų, savalaikį ir dinamiškos darbo rinkos reikmes atitinkantį mokymą, taip pat atsižvelgiant į žaliąją ir skaitmeninę pertvarką. Jie veikia kaip vietos verslo plėtros ir inovacijų varomoji jėga ir glaudžiai bendradarbiauja su įmonėmis (ypač MVĮ), vykdydami taikomųjų mokslinių tyrimų projektus, kurdami žinių ir inovacijų centrus ir remdami besimokančių asmenų verslumo iniciatyvas.

Tinklai siekia profesinio mokymo kompetencijos aukštynkryptės konvergencijos. Platformos bus prieinamos šalims su gerai išvystytomis profesinės kompetencijos sistemomis, taip pat toms, kurios rengia panašias iniciatyvas, skirtas visapusiškam profesinio mokymo įstaigų potencialui aktyviai remti ekonomikos augimą, konkurencingumą ir inovacijas atskleisti.

---

244 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A32020H1202%2801%29

245 https://www.cedefop.europa.eu/files/osnabrueck_declaration_eu2020.pdf

246 Žr. brošiūrą „Profesinio mokymo įgūdžiai šiandien ir ateityje“.

247 https://commission.europa.eu/publications/communication-skills-and-talent-mobility_en

248 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:32018H0502(01)

Šia iniciatyva į profesinę kompetenciją įtraukiamas europinis aspektas – remiamas ES profesinio mokymo politikos ir veiksmų, dėl kurių susitarta su valstybėmis narėmis, socialiniais partneriais ir profesinio mokymo paslaugų teikėjais, įgyvendinimas.

Siūlomai profesinės kompetencijos sampratai būdingas į besimokantį asmenį orientuotas holistinis požiūris, pagal kurį profesinis mokymas:

- yra integrali **įgūdžių ekosistemų**[249] dalis, prisidedanti prie regioninės plėtros[250], inovacijų[251], pažangiosios specializacijos[252] ir klasterių strategijų[253], taip pat prie konkrečių vertės grandinių ir pramonės ekosistemų;
- yra **žinių trikampio**[254] dalis, glaudžiai susijusi su kitais švietimo ir mokymo sektoriais, mokslo bendruomene ir verslu;
- per **kokybiškas paslaugas**, grindžiamas kokybės užtikrinimu, padeda besimokantiems asmenims įgyti tiek **profesinių** (su darbu susijusių), tiek **bendrųjų gebėjimų**[255];
- kuria **novatoriškas partnerystes**[256] su darbo pasauliu ir remia mokymo ir rengimo srities darbuotojų tęstinį profesinį tobulėjimą, novatoriškus pedagogikos metodus, besimokančių asmenų ir darbuotojų mobilumą ir profesinio mokymo tarptautinimo strategijas.

VEIKSMO TIKSLAI

Šiuo veiksmu remiamas laipsniškas **profesinės kompetencijos centrų** tarptautinių bendradarbiavimo tinklų kūrimas ir plėtojimas. Profesinės kompetencijos centrais siekiama šių tikslų:

- užtikrinti aukštos kokybės įgūdžius taikant lanksčias ir į besimokantjjį orientuotas profesinio rengimo ir mokymo nuostatas, kurios padėtų užtikrinti kokybišką užimtumą ir karjeros galimybes, greitai reaguojant į novatoriškos, įtraukios ir tvarios ekonomikos poreikius ir visuomenės poreikius;
- remti ir veikti kaip vietos ir regionų vystymosi, inovacijų ir socialinės įtraukties varomoji jėga žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos aplinkybėmis;
- prisidėti prie aukštynkryptės profesinio rengimo ir mokymo kompetencijos konvergencijos, gerinti profesinio rengimo ir mokymo kokybę sistemos lygmeniu vis daugiau šalių;
- užtikrinti, kad atliktas darbas ir rezultatai būtų naudojami ir turėtų poveikį ne tik projekto organizacijoms partnerėms, bet ir pasibaigus projekto laikotarpiui.

Profesinės kompetencijos centrai veikia dviem lygmenimis:

---

249 **Įgūdžių ekosistemos** yra apibrėžiamos kaip regioniniai ir sektoriniai socialiniai dariniai, padedantys vystyti ir produktyvumo tikslais panaudoti žmogiškuosius pajėgumus (Finegold, 1999 m.). Šių ekosistemų baziniai elementai – verslo aplinka ir susiję verslo modeliai, institucinės ir (arba) politinės sistemos, darbo jėgos įtraukimo būdai, darbo vietų struktūra, taip pat įgūdžių lygis ir jų ugdymo sistemos (Buchanan et al., 2001 m.). Žr. A guide to the skill ecosystem approach to workforce development.

250 **Regioninės plėtros politika.** Regioninės plėtros sąvoka yra labai plati, bet gali būti suprantama kaip bendros pastangos sumažinti regioninius skirtumus remiant (užimtumą ir pajamas didinančią) ekonominę veiklą regionuose.

251 Inovacija – naujo arba iš esmės pagerinto produkto (prekės arba paslaugos) ar proceso, naujo rinkodaros metodo arba naujo organizacinio metodo verslo praktikos, darbo vietų organizavimo arba išorės santykių srityse įgyvendinimas.

252 Pažangioji specializacija – konkrečia vietove grindžiamas metodas, kuriam būdinga strateginių sričių identifikacija intervencijos tikslais, remiantis tiek pranašumų analize, tiek ekonomikos potencialu ir verslininkystės galimybių paieškos procesu įtraukiant pačius įvairiausius suinteresuotuosius subjektus. Ji yra grindžiama atvirumu ir plačiu požiūriu į inovacijas.

253 Pramoniniai klasteriai – specializuotų įmonių, neretai MVĮ, ir kitų susijusių pagalbinių veikėjų grupės, veikiančios glaudaus bendradarbiavimo kontekste. Europoje veikia maždaug 3 000 specializuotų klasterių. Atnaujintoje ES pramonės politikoje klasteriai laikomi galinga pramoninių inovacijų rėmimo priemone. Žr. Europos klasterių bendradarbiavimo platformą.

254 Žr. Education in the knowledge triangle.

255 Kaip apibrėžta 2018 m. gegužės 22 d. Tarybos rekomendacijoje dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų.

256 Žr. ETF darbą viešosios ir privačiosios partnerystės įtraukių įgūdžių ugdymo srityje.

1. **nacionaliniu lygmeniu**, įtraukiant įvairius vietos suinteresuotuosius subjektus, kuriančius vietos inovacijoms, regioniniam vystymuisi ir socialinei įtraukčiai palankias įgūdžių ekosistemas, ir taip pat per tarptautinio bendradarbiavimo tinklus bendraujant su kitų šalių profesinės kompetencijos centrais;

2. **tarptautiniu lygmeniu** , suburiant profesinės kompetencijos centrus, besidominčius:

   - tam tikrais sektoriais[257] ar pramonės ekosistemomis[258];
   - novatoriškais ekonomikos ir visuomenės uždavinių sprendimo metodais (pavyzdžiui, klimato kaitos, skaitmenizacijos, dirbtinio intelekto, darnaus vystymosi tikslų[259], migrantų ir palankių sąlygų neturinčių grupių integracijos, žemos kvalifikacijos darbuotojų kvalifikacijos kėlimo ir t. t.) arba
   - novatoriškais metodais, skirtais esamų profesinės kompetencijos centrų aprėpčiai, kokybei ir veiksmingumui didinti.

Tinklai suburs dabartinius profesinės kompetencijos centrus arba, susiedami partnerius iš skirtingų šalių, ketinančius per tarptautinį bendradarbiavimą plėtoti profesinio meistriškumo sistemą vietos kontekste, rengs profesinio meistriškumo modelius. Jie, pavyzdžiui, galėtų prisidėti prie naujojo europinio bauhauzo iniciatyvos[260] įgyvendinimo, bendraujant su bendruomenėmis, siekiančiomis vietos lygmens transformacijos, skatinamos šia iniciatyva.

Profesinės kompetencijos centrai savo tikslų siekia suburdami vietos ir (arba) regioninius partnerius, pavyzdžiui, pirminio ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikėjus, aukštojo mokslo institucijas, įskaitant taikomųjų mokslų ir politechnikos universitetus, mokslinių tyrimų įstaigas, mokslo parkus, inovacijų agentūras, bendroves, kitus darbdavius, rūmus ir jų asociacijas, socialinius partnerius, socialines įmones, sektorių įgūdžių tarybas, profesines ir (arba) sektorių asociacijas, nacionalines ir regionines valdžios institucijas ir plėtros agentūras, užimtumo tarnybas, kvalifikacijos institucijas, socialinės įtraukties ir reintegracijos organizacijas ir kt., ir glaudžiai su jais bendradarbiaudami.

Taigi šiuo kvietimu bus remiami projektai, kuriuose dalyvaus vietos ar regioniniai partneriai iš įvairių šalių, plėtojantys veiklą pagal tris veiksmų grupes: 1) mokymas ir mokymasis, 2) bendradarbiavimas ir partnerystės ir 3) valdymas ir finansavimas.

Reikalaujama, kad prireikus profesinės kompetencijos centruose būtų taikomos ES masto priemonės[261].

Į juos turi būti įtraukti **ilgalaikiai veiksmų planai**, kuriais siekiama laipsniškai diegti projekto rezultatus projektui pasibaigus. Šis planas grindžiamas tvaria švietimo ir mokymo paslaugų teikėjų ir svarbiausių darbo rinkos dalyvių tinkamo lygmens partneryste. Reikėtų įtraukti tinkamas valdymo struktūras, taip pat išplėstinio taikymo ir finansinio tvarumo planus.

„Erasmus+“ CoVE iniciatyva skatinamas profesinio rengimo ir mokymo kompetencijos europinis aspektas, tačiau **ES profesinio rengimo ir mokymo kompetencijos politika taip pat turi tarptautinį aspektą**, kurį remia **Europos mokymo fondas** (ETF). ETF sukūrė įsivertinimo priemonę (ISATCOVE), kuri yra kompetencijos ženklo koncepcija, ir teikia paramos paslaugas profesine kompetencija besidominčioms organizacijoms.

[257] Žr., pavyzdžiui, Europos inovacijų partnerystę žemės ūkio srityje (EIP-AGRI), kuria siekiama skatinti konkurencingą ir tvarų žemės ūkį ir miškininkystę.

[258] Žr. 14 PRAMONĖS EKOSISTEMŲ, KAIP APRAŠYTA Komisijos komunikate „Naujos 2020 m. pramonės strategijos atnaujinimas“, taip pat dokumentą SWD(2021) 351 „2021 m. metinė bendrosios rinkos ataskaita“.

[259] Žr. Berlyno deklaraciją dėl švietimo DVT srityje.

[260] https://new-european-bauhaus.europa.eu/index_en

[261] Pavyzdžiui, EKS, EQAVET, Tarybos rekomendacija dėl kokybiškos ir veiksmingos pameistrystės europinės sistemos, Tarybos rekomendacija dėl bendrųjų gebėjimų ir t. t.

Jau finansuojamų profesinės kompetencijos centrų sąrašas pateikiamas ES finansavimo ir konkursų portale. Informacijos apie finansuojamus projektus suvestinės taip pat pateikiamos Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties GD interneto svetainėje[262].

[262] https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=25692&langId=en; https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=25693&langId=en; https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=26252&langId=en; https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=26951&langId=en

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, projektų pasiūlymai dėl profesinės kompetencijos centrų turi tenkinti toliau nurodytus kriterijus.

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančiosios organizacijos (Kas gali teikti paraiškas?)	Kad atitiktų reikalavimus, pareiškėjai (dotacijos gavėjai ir susiję subjektai, jei taikoma) turi: ▪ būti **teisės subjektai** (viešosios arba privačiosios įstaigos); ▪ būti įsteigti vienoje iš **reikalavimus atitinkančių šalių**, t. y. ES valstybėje narėje arba Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje; ▪ **vykdyti veiklą profesinio mokymo arba darbo srityje**. Trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės ir yra 1–3 regionuose, įsteigtos organizacijos, taip pat gali dalyvauti kaip dotacijos gavėjos, susiję subjektai, bet **ne kaip koordinatorės**. Trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, įsteigtos organizacijos gali dalyvauti kaip projekto koordinatorės. **Išimtis**: Šiame veiksme negali dalyvauti organizacijos iš Baltarusijos (2 regionas). Dalyvaujančiosios organizacijos gali būti, pavyzdžiui (neišsamus sąrašas): ▪ profesinio mokymo paslaugų teikėjai; ▪ profesinio mokymo paslaugų teikėjams atstovaujančios organizacijos; ▪ bendrovės, pramonė, kiti darbdaviai arba sektoriui atstovaujančios organizacijos; ▪ nacionalinės ar regioninės kvalifikacijos institucijos; ▪ mokslinių tyrimų institutai; ▪ inovacijų agentūros; ▪ regioninės plėtros institucijos; ▪ profesinio mokymo srityje veikiančios tarptautinės organizacijos.
Konsorciumo sudėtis (Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius ir pobūdis)	Partnerystėje turi dalyvauti bent **8 pareiškėjai** (dotacijų gavėjai) iš bent **4 ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių**. **Kiekviena** ES valstybė narė ar Programos asocijuotoji trečioji valstybė turi įtraukti: a) bent **1 įmonei, pramonės šakai, kitiems darbdaviams ar sektoriui atstovaujančią organizaciją** ir b) bent **1 profesinio mokymo paslaugų teikėją** (vidurinio ir (arba) tretinio lygmens). Į šią minimalią konsorciumo sudėtį neįtraukiami susiję subjektai ir asocijuotieji partneriai. Jie negali būti koordinuojančios organizacijos. koordinuojanti organizacija turi būti iš tos pačios ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės. Organizacijos iš reikalavimus atitinkančių **trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės ir yra 1–3 regionuose**, taip pat gali dalyvauti kaip dotacijos gavėjos arba susiję subjektai, jei įrodoma, kad jų dalyvavimas projektui suteikia didelės pridėtinės vertės. **Išimtis**: šiame veiksme negali dalyvauti organizacijos iš Baltarusijos (2 regionas).

Reikalavimus atitinkanti veikla	Pareiškėjas turi įtraukti 3 veiksmų grupės (pateikiant išsamią informaciją apie konkrečius veiksmus ir rezultatus). Toliau pateiktame sąraše iš kiekvienos veiksmų grupės turi būti pasirinktas minimalus veiklos rūšių skaičius: ▪ **bent keturios** veiksmų rūšys **iš 1 grupės „Mokymas ir mokymasis“**; ▪ **bent trys** veiksmų rūšys iš **2 grupės „ Bendradarbiavimas ir partnerystė“** ir ▪ **bent dvi** veiksmų rūšys iš **3 grupės „Valdymas ir finansavimas“**. Grupės aprašytos skirsnyje „Projekto rengimas“. Galima teikti EKS 3–8 lygmens profesinio mokymo veiklos, įskaitant vidurinį ugdymą, profesinį mokymą turint vidurinį išsilavinimą ir tretinį mokymą, paslaugas (pavyzdžiui, taikomųjų mokslų universitetams, politechnikos institutams ir t. t.). Tačiau į paraiškas negali būti įtraukta tik veikla, skirta aukštojo mokslo institucijoje besimokantiems asmenims; jeigu daugiausia dėmesio skiriama profesiniam mokymui turint vidurinį išsilavinimą (EKS 6–8 lygmenys), turi būti įtrauktas bent vienas kitas **profesinio mokymo kvalifikacijos lygmuo (EKS 3–5 lygmenys), taip pat tvirtas mokymosi darbo vietoje komponentas**.
Geografinė vietovė (Veiklos vieta (-os))	Veikla turi būti vykdoma bet kurioje reikalavimus atitinkančioje šalyje (žr. šio vadovo A dalį).
Projekto trukmė	Projektai paprastai turėtų trukti 48 mėnesius (galima pratęsti, jei tai tinkamai pagrindžiama ir priimamas dotacijos sutarties pakeitimas).
Kam teikti paraišką?	Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA) per ES finansavimo ir konkursų portalą. Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: **ERASMUS-EDU-2025-PEX-COVE**. Prieš pateikdami paraišką, susipažinkite su atitinkamais FTOP pateiktais DUK.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki **birželio 11 d. 17:00:00 (Briuselio laiku)**.

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

PROJEKTO RENGIMAS

Profesinės kompetencijos centrams būdingas **sisteminis požiūris**, pagal kurį profesinio mokymo įstaigos drauge su įvairiais kitais vietos ar regiono partneriais aktyviai prisideda prie bendro **įgūdžių ekosistemų** kūrimo. Tikimasi, kad jie neapsiribos vien tik kokybiškos profesinės kvalifikacijos klausimais.

Toliau pateikiamas profesinės kompetencijos centrų tipinės veiklos sąrašas. Projektų tikslų bus siekiama derinant įvairius veiksmus (punktai yra orientaciniai galimų veiksmų pagal kiekvieną veiklos rūšį pavyzdžiai)[263].

Veiksmų grupių aprašymas

1 veiksmų grupė. Mokymas ir mokymasis

1 veiksmas. Padėti žmonėms įgyti **darbo rinkoje aktualių įgūdžių**:

[263]Taip pat gali būti įtraukta kita veikla, dėl kurios susitarė partneriai.

- numatant būsimus įgūdžių poreikius naudojant veiksmingas priemones, kad būtų galima greitai nustatyti kintančius darbo rinkos poreikius,[264] ir derinant įgūdžių ugdymą su darbo galimybėmis, taip pat atsižvelgiant į darbą, atliekamą pagal sektorių planą,[265] kai tai aktualu ir įmanoma;
- skiriant dėmesį tiek **techniniams įgūdžiams**, tiek **bendriesiems gebėjimams**[266];
- įtraukiant **žaliajai** ir **skaitmeninei** pertvarkoms[267] būtinus įgūdžius.

2 veiksmas. Laikytis **mokymosi visą gyvenimą ir įtraukaus** požiūrio profesinio mokymo srityje:

- užtikrinant mokymosi galimybes visų amžiaus grupių ir įvairios socialinės ir ekonominės padėties žmonėms[268];
- derinant **pirminio profesinio mokymo** kvalifikacijų pasiūlą su **tęstinio mokymo** kvalifikacijos kėlimo ar perkvalifikavimo tikslais, remiantis žiniomis apie įgūdžius[269];
- parengiant aukštesnio lygio profesinio mokymo programas, kuriant lanksčias mokymo kryptis ir profesinio mokymo įstaigų ir aukštojo mokslo institucijų bendradarbiavimo mechanizmus[270].

3 veiksmas. Kurti **profesinio mokymo programas ir kvalifikacijas**, sudarant sąlygas lankstumui ir individualizavimui:

- kiekvienam besimokančiam asmeniui, įskaitant suaugusiuosius, sudarant individualius mokymosi planus[271] arba mokymosi kelius[272];
- į mokymo programas įtraukiant tarptautinį besimokančių asmenų mobilumą[273], užtikrinant užsienyje pasiektų mokymosi rezultatų patvirtinimą ir pripažinimą;
- rengiant kvalifikacijas, apimančias bendrojo ugdymo ir mokymosi darbo vietoje[274] komponentus;
- kuriant Europos pagrindinius profesinius profilius[275], kuriais prisidedama prie besimokančių asmenų ir darbuotojų mobilumo, užtikrinant jų pripažinimą, taip pat mokymosi rezultatų skaidrumą, supratimą ir perkeliamumą[276];
- kuriant ir (arba) naudojant mikrokredencialus[277], kad būtų galima pripažinti trumpo mokymosi galimybių, pritaikytų greitai besikeičiančiai visuomenei ir darbo rinkai, rezultatus;
- naudojantis Europos skaitmeniniais mokymosi kredencialais, leidžiančiais lengvai nustatyti, patvirtinti ir atpažinti bet kokio dydžio, formos ar pavidalo kredencialus;
- remiantis sektorinėmis gairėmis, kai aktualu arba kai jos yra.

4 veiksmas. Rengti **novatorišką, į besimokantį asmenį orientuotą mokymo ir mokymosi medžiagą ir metodikas**:

---

264 Žr. CEDEFOP Skills for the labour market IR Matching skills.

265 https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1415&langId=lt

266 Kaip apibrėžta 2018 m. gegužės 22 d. Tarybos rekomendacijoje dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų.

267 Žr. CEDEFOP leidinius Digital, greener and more resilient ir The green employment and skills transformation, taip pat ESCO Taxonomy of skills for the green transition.

268 TDO leidinys TVET and skills development inclusive for all.

269 Taip pat remiantis turimomis žinių apie įgūdžius priemonėmis, pavyzdžiui, gaunamomis iš CEDEFOP priemonės OVATE ir kitų įgūdžių iniciatyvų, kuriomis siekiama darbo rinkai aktualaus mokymo (pvz., Įgūdžių pakto ir sektoriaus planų).

270 Žr. Process model for the cooperation between VET and HE institutions ir būsimą EBPO tyrimą *Pathways to Professions: Understanding higher vocational and professional tertiary education systems*.

271 Žr. Michele Schweisfurtha Learner-Centred Education in International Perspective.

272 Žr. Suomijos pavyzdį.

273 Įskaitant „tarptautinimą namuose“, kuris apibrėžiamas kaip „tikslingas tarptautinių ir tarpkultūrinių aspektų integravimas į formaliojo ir neformaliojo mokymo programas, skirtas visiems studentams vietos mokymosi aplinkoje“. Žr. Beelen ir Jones (2015).

274 Žr. ETF leidinį *A handbook for policy makers and social partners on* Work based learning.

275 Europos pagrindiniuose profesiniuose profiliuose aprašomi pagrindiniai mokymosi rezultatai, atitinkantys profesinius profilius, kurie yra bendri ir svarbūs ES šalių nacionalinėms profesinio mokymo programoms konkrečiose profesijų ir (arba) profesinio mokymo srityse.

276 Žr. CEDEFOP tyrimą Comparing Vocational Education and Training Qualifications.

277 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A32022H0627%2802%29&qid=1656349729862

- įtraukiant tarpdalykinį, projektais ir gebėjimais grindžiamą mokymąsi, „mokymosi fabrikus“, kūrėjų erdves[278] ir pozityvųjį ugdymą[279];
- naudojantis Europos kompetencijų sistemomis[280] ir išvestinėmis priemonėmis, pavyzdžiui, „DigComp“[281], „EntreComp“[282], „FreenComp“, „LifeComp“[283], „GreenComp“[284], SELFIE WBL[285], „Pasitikrinkite skaitmeninius įgūdžius“[286] ir Europos skaitmeninių įgūdžių pažymėjimu[287];
- naudojant novatorišką mokymo įrangą ir skaitmenines technologijas, tokias kaip atviri masinio nuotolinio mokymo kursai, simuliatoriai, virtualioji ir išplėstinė realybė, dirbtinis intelektas, tiek bendrojo ugdymo įstaigoje, tiek darbo vietoje;
- skatinant **besimokančių asmenų meistriškumą**[288] imantis veiksmų, kuriais profesinio mokymo įstaigose besimokantys asmenys skatinami tyrinėti savo **inovacijų ir kūrybos potencialą**[289], ir sukurti efektyvų ciklą, teikiantį naudos besimokantiems asmenims, dėstytojams, specialiųjų dalykų mokytojams ir profesinio mokymo įstaigai, kurie gali gerąją praktiką įtraukti į savo programas[290].

5 veiksmas. Investuoti į **pirminį** ir **tęstinį mokytojų ir dėstytojų profesinį tobulėjimą**[291]:

- pedagoginiai, techniniai, žalieji ir skaitmeniniai įgūdžiai, įskaitant tuos, kurie reikalingi mokymuisi internetu ir nuotoliniam mokymuisi;
- įtraukti mokytojų ir dėstytojų mobilumą į mokymosi, plėtros ir tarptautinimo strategijas292;
- padėti diegti kokybės kultūrą, pagrįstą nustatytomis vadybos sistemomis[293].

6 veiksmas. Sukurti tvirtus **kokybės užtikrinimo** mechanizmus:

- remiantis Europos priemonėmis ir įrankiais, pavyzdžiui, EQAVET;
- siekiant švietimo ir mokymo paslaugų teikėjų sertifikavimo remiantis atitinkamų nacionalinių ir (arba) **tarptautinių standartų** organizacijų parengtais standartais, pavyzdžiui, ISO 21001 ar EFQM (taip pat žr. profesinio mokymo kompetencijos EVTA ženklą).

7 veiksmas. Sukurti **veiksmingus grįžtamosios informacijos ciklus** ir **absolventų karjeros sekimo sistemas**:

- nustatyti veiksmingo grįžtamojo ryšio ir peržiūros procedūras, mechanizmus ir priemones, kurie yra strateginio mokymosi proceso dalis profesinio mokymo organizacijoje, siekiant padėti plėtoti aukštos kokybės paslaugas ir gerinti besimokančių asmenų galimybes;

---

278 Kūrėjų erdvės – tai bendradarbiavimu grindžiamos darbo vietos, skirtos kurti, mokytis, tyrinėti ir dalytis (žr. JRC ataskaitą).

279 Žr. The state of positive education ir IPEN International positive education network.

280 Žr. Margherita Bacigalupo Competence frameworks as orienteering tools.

281 Europos skaitmeninės kompetencijos sistema.

282 Verslumo kompetencijos sistema „EntreComp“.

283 Europos asmeninių, socialinių ir mokymosi bendrųjų gebėjimų metmenys.

284 Žr. Europos tvarumo kompetencijos sistemą „GreenComp“ ir UNESCO-UNEVOC Greening Technical and Vocational Education and Training: A Practical Guide for Institutions.

285 Visa informacija apie mokymosi darbo vietoje priemonę SELFIE pateikiama internetu.

286 Žr. „Pasitikrinkite skaitmeninius įgūdžius“ | „Europass“

287 EDSC yra Skaitmeninio švietimo veiksmų plane NUMATYTAS VEIKSMAS.

288 Žr. Nyderlandų MBO meistriškumo iniciatyvos PAVYZDĮ.

289 JRC ištyrė, kaip kūrybiškumas puoselėjamas mokymosi visą gyvenimą, įskaitant profesinį mokymą, srityje.

290 Pavyzdžiui, žr. 3 lentelę JRC tyrime „Creativity – a transversal skill for lifelong learning“.

291 Žr. CEDEFOP Teachers and trainers' professional development.

292 Žr. Tarybos išvadas dėl mokytojų ir dėstytojų mobilumo, visų pirma mobilumo Europoje, didinimo jų pirminio rengimo ir mokymo metu, taip pat rengimo ir mokymo jiems vykdant profesinę veiklą metu.

293 Taip pat žr. ES iniciatyvą dėl mokytojų akademijų.

- sudaryti sąlygas laiku pritaikyti mokymosi paslaugas remiantis veiksmingomis absolventų karjeros sekimo sistemomis294.

8 veiksmas. Teikti **orientavimo paslaugas**:

- užtikrinti kokybiškas gaires[295] jaunimui ir suaugusiesiems, kurios padėtų jiems rinktis karjerą, švietimą ir mokymąsi, taip pat dalyvauti mokymosi visą gyvenimą procese;
- teikti individualią paramą pažeidžiamiems asmenims;
- sudaryti sąlygas suaugusiesiems pasinaudoti teise į mokymą.

9 veiksmas. Patvirtinti ankstesnio mokymosi rezultatus:

- patvirtinti įgūdžius, nesvarbu, kaip jie buvo įgyti, taip pat ir neformaliojo švietimo ir mokymo įstaigose – darbe, namuose ar vykdant savanorišką veiklą[296] – kaip individualiai pritaikyto mokymo pagrindą.

2 veiksmų grupė. Bendradarbiavimas ir partnerystė

10 veiksmas. Užmegzti **verslo ir švietimo partnerystes**:

- puoselėti abipusiškai naudingus santykius su verslo sektoriumi, kuriant ilgalaikes verslo ir švietimo partnerystes, taip pat ir inovacijų bei įgūdžių numatymo srityje;
- bendradarbiauti siekiant nuolat peržiūrėti ir atnaujinti mokymo programas, kad jos atitiktų besimokančių asmenų ir darbo rinkos poreikius, visų pirma mokymosi darbo vietoje ir pameistrystės srityje, laikantis Europos sistemos dėl kokybiškos ir veiksmingos pameistrystės ir kuriant sinergiją su Europos pameistrystės aljansu[297];
- remti įmones, kitus darbdavius ir ypač MVĮ, rengiant jiems pritaikytus mokymus, skirtus **kvalifikacijos kėlimui ir perkvalifikavimui**;
- bendradarbiauti su valstybinėmis užimtumo tarnybomis ir pilietine visuomene, siekiant kelti bedarbių ir neaktyvių asmenų kvalifikaciją ir juos perkvalifikuoti;
- remti sektorinį ir regioninį bendradarbiavimą, įskaitant prisijungimą prie **Įgūdžių pakto**[298], ir sinergijos su sektorių planu kūrimą, kai tai aktualu ir įmanoma;
- teikti techninę paramą MVĮ, vertinant įgūdžių poreikius, priemones ir metodikas;
- organizuoti mokymąsi darbo vietoje, pameistrystes ir stažuotes besimokantiems asmenims, dalytis įranga, taip pat vykdyti mokytojų ir dėstytojų mainus tarp įmonių ir profesinio mokymo centrų[299].

11 veiksmas. **Taikomieji moksliniai tyrimai** ir **inovacijos**:

- bendradarbiauti su įmonėmis, ypač MVĮ, vykdant **taikomuosius mokslinių tyrimų**[300] projektus, kuriuose dalyvauja profesinio mokymo įstaigose besimokantys asmenys ir darbuotojai;
- naudotis **inovacijų centrais** ir **technologijų sklaidos centrais**[301] arba kartu juos steigti, siekiant remti MVĮ inovacijų procesą, įtraukiant profesinio mokymo įstaigose besimokančius asmenis ir darbuotojus;

---

294 Žr. Tracking Learning and Career Paths of VET graduates to improve quality of VET provision, Mapping of VET graduate tracking measures, taip pat Mapping the state of graduate tracking policies and practices ir Tarybos rekomendaciją dėl absolventų karjeros stebėjimo.

295 Žr. tinklą „Euroguidance“, Tarybos rezoliuciją dėl geresnio profesinio orientavimo visą gyvenimą integravimo į švietimo ir mokymosi visą gyvenimą strategijas, leidinį Investing in career guidance ir CEDEFOP Lifelong Guidance.

296 Žr. CEDEFOP Validation of non-formal and informal learning, taip pat Tarybos rekomendaciją dėl neformaliojo mokymosi ir savišvietos rezultatų patvirtinimo.

297 Europos pameistrystės aljansas. Užimtumas, socialiniai reikalai ir įtrauktis. Europos Komisija (europa.eu).

298 Žr. įgūdžių paktą.

299 Gali apimti mokymo sąjungų (žr. Austrijos modelį) ir IRT įmonių mokymo centrų (žr. Vokietijos modelį) steigimą ir veikimą. Taip pat žr. Nyderlandų pavyzdį apie verslo ir švietimo partnerystes IRT sektoriuje.

300 Žr. Kanados kolegijų ir institutų, kurie naudojasi taikomaisiais moksliniais tyrimais siekdami sustiprinti savo gebėjimus diegti naujoves ir pasinaudoti stipriais ryšiais su pramone ir bendruomene, pavyzdį ir NCVER leidinius Developing VET applied research: steps towards enhancing VET's role in the innovation system ir SMEs and TAFEs collaborating through applied research for growth.

301 Žr. „Fraunhofer“ pavyzdį Transfer of knowledge from institutes' research to private companies.

- padėti kurti ir skleisti naujas žinias[302].

12 veiksmas. **Profesinio mokymo tarptautinimas** ir **mobilumas užsienyje**:

- plėtoti tarptautinės veiklos strateginį planavimą, glaudžiai susijusį su profesinio mokymo įstaigų plėtra ir mokymo bei mokymosi praktikos kokybe[303];
- kurti paramos struktūras ir priemones, skirtas skatinti ir užtikrinti profesinio mokymo mobilumo (įskaitant virtualųjį mobilumą) kokybei tarp profesinės kompetencijos centrų tinklo partnerių pagal „Erasmus“ kokybės standartus[304];
- parengti iniciatyvas, kuriomis siekiama sutelkti besimokančius asmenis, mokytojus ir instruktorius (įskaitant įmonių instruktorius), taip pat ekspertus pasinaudoti programos „Erasmus+“ teikiamomis galimybėmis (1 pagrindinis veiksmas) dalyvauti mobilumo užsienyje programose.

13 veiksmas. Propaguoti **verslumo įgūdžius ir iniciatyvas**:

- puoselėti verslumo kultūrą profesinio mokymo organizacijose305, taip pat ir tarp vadovų, darbuotojų, mokytojų, instruktorių ir besimokančių asmenų[306];
- bendradarbiauti su vietos partneriais siekiant ugdyti besimokančių asmenų verslumo įgūdžius ir požiūrį į realaus pasaulio uždavinius;
- teikti vietos verslo inkubatorių paslaugas arba užmegzti ryšius su jais, kad profesinio mokymo įstaigose besimokantys asmenys galėtų plėtoti savo verslumo[307] iniciatyvas.

14 veiksmas. Didinti **profesinio mokymo patrauklumą**:

- inicijuojant ryšių kampanijas ir veiklą[308], kuriomis siekiama didinti profesinio mokymo patrauklumą, ir aktyviai jose dalyvaujant;
- informuojant apie profesinio mokymo teikiamas darbo galimybes ir skatinant jaunimą bei suaugusiuosius (įskaitant pradinio ir vidurinio bendrojo ugdymo įstaigose besimokančius asmenis) dalyvauti profesinio mokymo programose;
- rengiant **tarptautines profesinio mokymo ar vasaros stovyklas**[309], skirtas besimokantiems asmenims, mokytojams, instruktoriams, profesinių mokyklų vadovams, profesinėms sąjungoms, taip pat visiems, svarstantiems galimybę ateityje mokytis profesinėje mokykloje. Šiose stovyklose dėmesys galėtų būti sutelkiamas į konkrečias profesines sritis, produktus ar paslaugas, taip pat į sudėtingus visuomeninės ar ekonominės svarbos uždavinius.

15 veiksmas. **Įgūdžių konkursai:**

- skatinti besimokančių asmenų dalyvavimą sektorių, nacionaliniuose ir tarptautiniuose įgūdžių konkursuose, kuriais siekiama didinti profesinio mokymo patrauklumą ir meistriškumą (pavyzdžiui, konkursai „World Skills“ ir (arba) „EuroSkills“). Pažymėtina, kad apdovanojimai nėra tinkamos finansuoti biudžeto išlaidos.

3 veiksmų grupė. Valdymas ir finansavimas

16 veiksmas. Užtikrinti **autonomiją** ir veiksmingą **profesinio mokymo valdymą**:

---

302 Žr. „EU valorisation policy: making research results work for society“ IR Komisijos rekomendaciją dėl pramonės ir akademinės bendruomenės žinių valorizacijos bendrakūros praktikos kodekso.

303 Žr. GO-international – A practical guide on strategic internationalisation in VET.

304 Žr. Erasmus Quality Standards – mobility projects – VET, adults, schools, and models for Mobility and learning agreements.

305 Žr. UNESCO-UNEVOC Practical guide on Entrepreneurial learning for TVET institutions.

306 Žr. „EntreComp“ – verslumo kompetencijos sistema“. Žr. „JA Europe“ Preparing people for employment and entrepreneurship

307 Žr. galutinę ataskaitą Entrepreneurship in Vocational Education and Training, verslumui švietimo srityje skirto Austrijos nacionalinio veiksmų plano pavyzdį ir A guide for fostering entrepreneurship education.

308 Žr. Vokietijos pavyzdį Sommer der Berufsausbildung.

309 Žr. šiuos pavyzdžius: vasaros stovykla, technologijų stovykla ir vasaros stovykla neįgaliems vaikams.

- ugdyti profesinio mokymo paslaugų teikėjų gebėjimus savarankiškai ir atskaitingai priimti sprendimus švietimo, organizaciniais, finansiniais, su darbuotojais susijusiais ir kitais klausimais, vykdant veiklą pagal nacionalinėse taisyklėse ir teisės aktuose apibrėžtą sritį[310];
- įtraukti atitinkamus suinteresuotuosius subjektus, ypač įmones, rūmus, profesines ir sektorių asociacijas, profesines sąjungas, nacionalines ir regionines valdžios institucijas ir socialinius partnerius, įskaitant besimokančių asmenų atstovus, į profesinio mokymo sistemų valdymą.

17 veiksmas. Strateginis požiūris į **įgūdžių ugdymą ir valdymą**:

- aktyviai dalyvauti nacionalinėse ir regioninėse įgūdžių valdymo sistemose;.
- prisidėti prie užimtumo ir socialinės politikos formavimo vietos, regioniniu, nacionaliniu ir Europos lygmenimis, atsižvelgiant į įgūdžius.

18 veiksmas. Bendrai kurti **įgūdžių ekosistemas**:

- sutelkti atitinkamus ekonominius ir socialinius partnerius, taip pat kitas švietimo ir mokymo įstaigas, kad būtų įtrauktos arba sukurtos vietos įgūdžių ekosistemos, skirtos inovacijoms, pažangiosios specializacijos strategijoms, klasteriams, sektoriams ir vertės grandinėms (pramonės ekosistemoms) remti;
- sudaryti sąlygas vietos įgūdžių ekosistemoms prisidėti prie užsienio investicijų pritraukimo311, užtikrinant, kad laiku būtų tenkinami vietoje investuojančių įmonių įgūdžių poreikiai;
- bendradarbiauti su kitais programos „Erasmus+“ CoVE projektais, visų pirma pasitelkiant profesinės kompetencijos centrų praktikos bendruomenę[312], dalijantis patirtimi ir rezultatais, taip prisidedant prie platesnio CoVE iniciatyvos poveikio.

19 veiksmas. Kurti **tvarius finansinius modelius**:

- derinti viešąjį ir privatųjį finansavimą[313], taip pat vykdyti pajamas generuojančią veiklą ir visapusiškai naudotis veiklos rezultatais grindžiamais finansavimo planais (jei reikia).

20 veiksmas. Visapusiškai išnaudoti **nacionalines** ir **ES finansines priemones**:

- tai, be kita ko, švietimo ir mokymo veiksmų, besimokančių asmenų ir darbuotojų mobilumo, taikomųjų mokslinių tyrimų veiklos, investicijų į infrastruktūrą siekiant modernizuoti profesinio mokymo centrus aprūpinant juos pažangia įranga rėmimas, valdymo sistemų įgyvendinimas siekiant užtikrinti profesinio mokymo paslaugų teikėjų ir pačių paslaugų meistriškumą ir tvarumą.

Projekte turi **būti aiškiai nurodyta ir paraiškos formoje turi būti paaiškinta, kodėl pasirinkta kiekviena iš atrinktų veiklos rūšių**, ir aprašyta, kaip darbu, kuris bus atliekamas vykdant šią veiklą, bus konkrečiai prisidedama prie atitinkamų darbo paketų ir bendrųjų projekto tikslų įgyvendinimo.

NUMATOMAS POVEIKIS

Tikimasi, kad palaipsniui kuriant ir plėtojant Europos profesinės kompetencijos centrų tinklus, padidės profesinio mokymo galimybės prisitaikyti prie besikeičiančių ekonominių ir socialinių poreikių, užtikrinant, kad profesinis mokymas pirmasis padėtų spręsti sparčiai besikeičiančių įgūdžių poreikių keliamus uždavinius.

Tikimasi, kad profesinės kompetencijos centrai, kurie sudaro svarbią vadinamojo žinių trikampio dalį (projektais turėtų būti skatinamas susietų įmonių, švietimo ir mokslinių tyrimų bendradarbiavimas) ir atlieka esminį vaidmenį ugdant įgūdžius, kurių reikia inovacijoms ir pažangiajai specializacijai remti, užtikrins kokybiškus įgūdžius ir gebėjimus, savo

[310] Pedagoginę, finansinę ir veiklos valdymo autonomiją, suderintą su veiksmingos atskaitomybės mechanizmais. Taip pat žr. GEORG SPÖTTL Autonomy of (Vocational) Schools as an Answer to Structural Changes.

[311] Žr. Kanados ir Singapūro pavyzdžius.

[312] Žr. Praktikos bendruomenės profesinės kompetencijos centrus (copcoves.eu).

[313] Žr. OECD Education GPS ir Funding Mechanisms for Financing Vocational Training: An Analytical Framework.

ruožtu nulemsiančius kokybišką užimtumą ir karjeros galimybes, atitinkančias novatoriškos, įtraukios ir tvarios ekonomikos poreikius.

Viešinant projektų rezultatus tarpvalstybiniu, nacionaliniu ir (arba) regioniniu lygmenimis ir rengiant ilgalaikį veiksmų planą, skirtą laipsniškam projektų rezultatų diegimui, atsižvelgiant į nacionalines ir regionines plėtros ir pažangiosios specializacijos strategijas, tikimasi, kad pavieniai projektai suburs atitinkamus suinteresuotuosius subjektus iš dalyvaujančiųjų ir kitų organizacijų ir užtikrins ilgalaikį poveikį projektui pasibaigus.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Taikomi toliau nurodyti kriterijai.

Projekto aktualumas (daugiausia 35 balai)	▪ **Sąsaja su politika**: pasiūlyme parodoma, kaip profesinės kompetencijos centrų tarptautinio bendradarbiavimo tinklas padės siekti politikos prioritetų, nustatytų Tarybos rekomendacijoje dėl profesinio rengimo ir mokymo siekiant tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo[314] ir Osnabriuko deklaracijoje[315]. ▪ **ES vertybės**: kokiu mastu pasiūlymas aktualus siekiant gerbti ir skatinti bendras ES vertybes, pavyzdžiui, pagarbą žmogaus orumui, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms, taip pat kovoti su bet kokia diskriminacija. ▪ **Suderinamumas**: kokiu mastu pasiūlymu siekiama kvietimo teikti pasiūlymus tikslų, tikslai yra aiškiai apibrėžti, tikroviški ir jais sprendžiami dalyvaujančiosioms organizacijoms svarbūs klausimai; kokiu mastu pasiūlymas leidžia atlikti adekvačią poreikių analizę. ▪ **Inovacijos**: pasiūlyme numatyta taikyti pažangiausius metodus ir technikas ir jį įgyvendinant bus gauta novatoriškų rezultatų ir problemų sprendimo būdų, susijusių su šia sritimi apskritai arba su geografiniu projekto kontekstu (pavyzdžiui, turinys; gauti rezultatai, taikomi darbo metodai, dalyvaujančiosios organizacijos ir asmenys arba tikslinės grupės). ▪ **Regioninis aspektas**: pasiūlymu atskleidžiamas jo indėlis į regionų vystymąsi, ir pažangiosios specializacijos strategijas, atsižvelgiant į vietos ir (arba) regionų uždavinius kiekvienoje dalyvaujančiojoje šalyje. ▪ **Bendradarbiavimas ir partnerystės**: kokiu mastu pasiūlyme tinkamai nustatomi ir įtraukiami svarbiausi partneriai, būtini projekto tikslams įgyvendinti, ir paaiškinama, kaip bus užmegzti tvirti ir ilgalaikiai vietos ir tarptautinio lygmens ryšiai tarp profesinio mokymo bendruomenės ir įmonių (joms gali atstovauti rūmai arba asociacijos), palaikant dvikryptę ir abipusiškai naudingą sąveiką. ▪ **Europos pridėtinė vertė**: pasiūlyme aiškiai parodyta, kokia pridėtinė vertė sukuriama asmeniniu (besimokančių asmenų ir (arba) darbuotojų), instituciniu ir sisteminiu lygmeniu per gaunamus rezultatus, kuriuos partneriams, veikiantiems be Europos bendradarbiavimo, pasiekti būtų sunku. ▪ **Tarptautinimas**: pasiūlymu atskleidžiamas jo indėlis į profesinio mokymo meistriškumo tarptautinį aspektą, įskaitant besimokančių asmenų ir darbuotojų profesinio mokymo tarpvalstybinio mobilumo strategijų ir tvarios partnerystės kūrimą. ▪ **Skaitmeniniai įgūdžiai**: kokiu mastu pasiūlyme numatyta su skaitmeninių įgūdžių ugdymu susijusi veikla (pavyzdžiui, įgūdžių numatymas, novatoriškos mokymo programos ir mokymo metodikos, gairės ir t. t.). ▪ **Žalieji įgūdžiai**: kokiu mastu pasiūlyme numatyta su perėjimu prie žiedinės ir žaliosios ekonomikos susijusi veikla (pavyzdžiui, įgūdžių numatymas, novatoriškos mokymo programos ir mokymo metodikos, gairės ir t. t.). ▪ **Socialinis aspektas**: į pasiūlymą įtrauktas visaapimantis siekis vykdant įvairius veiksmus užtikrinti įvairovę ir puoselėti bendras vertybes, lygybę, įskaitant lyčių lygybę, nediskriminavimą ir socialinę įtrauktį, įskaitant specialiųjų poreikių ir (arba) mažiau galimybių turinčių asmenų įtrauktį.

[314] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=uriserv:OJ.C_.2020.417.01.0001.01.LIT

[315] https://www.cedefop.europa.eu/files/osnabrueck_declaration_eu2020.pdf

Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 25 balai)	▪ **Nuoseklumas**: bendru projekto planu užtikrinamas projekto tikslų ir veiklos nuoseklumas. Pasiūlyme pateikiamas nuoseklus ir išsamus atitinkamos veiklos ir paslaugų, kuriais bus siekiama patenkinti nustatytus poreikius ir gauti planuojamus rezultatus, aprašas. ▪ **Veikla:** darbas, kuris bus atliekamas pagal kiekvieną iš trijų grupių atrinktą veiklą, yra aiškiai aprašytas atsižvelgiant į numatomus rezultatus ir (arba) uždavinius, konkretų indėlį į atitinkamus darbo paketus ir bendruosius projekto tikslus. ▪ **Metodika**: siūlomos metodikos kokybė ir įgyvendinamumas bei jos tinkamumas numatytiems rezultatams pasiekti. ▪ **Valdymas**: koordinatorius įrodo gebėjimą kokybiškai valdyti ir koordinuoti tarpvalstybinius tinklus ir vadovauti sudėtingoje aplinkoje, taip pat sudaro patikimus valdymo susitarimus. Tvarkaraštis, organizavimas, užduotys ir pareigos yra tinkamai apibrėžti ir tikroviški. Nustatyti aiškūs *pagrindiniai veiklos rezultatų rodikliai* ir jų vertinimo bei pasiekimo grafikas. ▪ **Biudžetas**: biudžete numatyti tinkami ištekliai, reikalingi projektui sėkmingai įgyvendinti; jis nėra nei per didelis, nei per mažas. pasiūlymas yra ekonomiškai efektyvus ir kiekvienos rūšies veiklai skiriami tinkami ištekliai. ▪ **Darbo planas**: darbo plano kokybė ir veiksmingumas, be kita ko, mastas, kuriuo darbo paketams skirti ištekliai atitinka jų tikslus ir rezultatus. Numatyti tinkami parengiamosios veiklos, įgyvendinimo, stebėsenos, rezultatų naudojimo, vertinimo ir sklaidos etapai. ▪ **Kokybės kontrolė**: kontrolės priemonėmis (nuolatiniu kokybės vertinimu, tarpusavio vertinimais, lyginamosios analizės veikla ir t. t.) ir kokybės rodikliais užtikrinama, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai ir ekonomiškai efektyviai. Aiškiai įvardytos su projektu susijusios problemos ir rizika yra aiškiai nustatytos ir numatyti jų šalinimo veiksmai. Ekspertų atliekama peržiūra įtraukta kaip neatsiejama projekto dalis. Numatytas nepriklausomas išorės vertinimas laikotarpio viduryje ir projekto pabaigoje. ▪ Jei projektas apima **mobilumo veiklą** (besimokančių asmenų ir (arba) darbuotojų): - praktinio organizavimo, valdymo ir rėmimo kokybė; - kokiu mastu ši veikla yra tinkama projekto tikslų atžvilgiu ir ar joje dalyvauja tinkamas dalyvių skaičius; - dalyvių mokymosi rezultatų pripažinimo ir patvirtinimo priemonių, atitinkančių europines skaidrumo ir pripažinimo priemones ir principus, kokybė.

Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 20 balų)	▪ **Sudėtis**: projekte dalyvauja įvairios viena kitą papildančios organizacijos, turinčios reikiamą profilį, kompetenciją, patirties ir žinių, kad galėtų sėkmingai įgyvendinti projektą visais jo aspektais. Kiekvieno partnerio vaidmuo yra aiškiai apibrėžtas ir paaiškinta jo pridėtinė vertė. ▪ **Aukštynkryptė konvergencija**: kokiu mastu partnerystė suburia organizacijas, veikiančias profesinio mokymo srityje arba darbo rinkoje, ir pasiekusias nevienodą profesinio meistriškumo lygį, ir sudaro sąlygas sklandžiam ir veiksmingam partnerių keitimuisi patirtimi ir žiniomis. ▪ **Geografinis aspektas**: kokiu mastu į partnerystę įtraukti atitinkami partneriai iš skirtingų geografinių regionų, taip pat kokiu mastu pareiškėjas pagrindė geografinę partnerystės sudėtį ir įrodė jos svarbą siekiant profesinės kompetencijos centrų tikslų; taip pat kokiu mastu partnerystė apima platų ir tinkamą atitinkamų subjektų ratą vietos ir regioniniu lygmenimis, **įskaitant valdžios institucijas, kiek įmanoma**. ▪ **Trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, įtraukimas**: jei taikoma, organizacijų iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, dalyvavimas projektui suteikia esminės pridėtinės vertės. ▪ **Bendradarbiavimas**: sprendimų priėmimas ir bendravimas tarp dalyvaujančiųjų organizacijų, dalyvių ir visų kitų susijusių suinteresuotųjų subjektų yra aiškiai ir pagrįstai išsamiai aprašyti (pvz., susitikimų skaičius ir laikas, grupių sudėtis, tikslų ir numatomų pasiekimų aprašymas ir kt.) ir iliustruojami projekto Ganto diagramoje/tvarkaraštyje.
Poveikis (daugiausia 20 balų)	▪ **Rezultatų panaudojimas:** pasiūlyme parodoma, kaip partneriai ir kiti suinteresuotieji subjektai naudosis projekto rezultatais. Taip pat nurodoma, kaip bus vertinamas naudojimasis rezultatais projekto laikotarpiu ir jam pasibaigus. ▪ **Sklaida**: pasiūlyme numatytas aiškus rezultatų sklaidos planas ir nurodyti atitinkami tikslai, veikla, tvarkaraštis, priemonės ir kanalai, kuriais bus užtikrinta, kad rezultatai ir nauda tiek projekto metu, tiek jam pasibaigus būtų veiksmingai skleidžiami suinteresuotiesiems subjektams, politikams, specialistams, įmonėms, jauniems besimokantiems asmenims ir t. t.; pasiūlyme taip pat nurodoma, kurie partneriai bus atsakingi už sklaidą. ▪ **Poveikis**: pasiūlyme parodomas galimas projekto poveikis: - dalyviams ir dalyvaujančiosioms organizacijoms įgyvendinant projektą ir jam pasibaigus; - vietos, regioniniu, nacionaliniu ir (arba) Europos ar pasauliniu lygmeniu organizacijoms ar asmenims, tiesiogiai nedalyvaujantiems projekte, ir jų galimybėms plačiai diegti projektą. Į pasiūlymą įtrauktos priemonės, aiškiai nustatyti uždaviniai ir rodikliai, kad būtų galima stebėti pažangą ir vertinti numatomą (trumpalaikį ir ilgalaikį) poveikį. ▪ **Tvarumas**: pasiūlyme paaiškinama, kaip bus toliau plėtojamas profesinės kompetencijos centras; į pasiūlymą įtrauktas ilgalaikis veiksmų planas dėl laipsniško projekto rezultatų įgyvendinimo ir tvarios švietimo bei mokymo paslaugų teikėjų ir pagrindinių pramonės suinteresuotųjų subjektų partnerystės atitinkamu lygmeniu; nustatytas planas apima tinkamo valdymo struktūrų, taip pat išplėstinio taikymo ir finansinio tvarumo planų nustatymą, įskaitant finansinių išteklių (Europos, nacionalinių ir privačių) nustatymą, siekiant užtikrinti, kad rezultatai ir nauda būtų ilgalaikiai ir tvarūs.

Ar skirti finansavimą, svarstoma, jeigu paraiška įvertinama ne mažiau kaip **75 balų** (iš 100), taip pat atsižvelgiant į mažiausią būtiną balų skaičių pagal kiekvieną iš keturių dotacijos skyrimo kriterijų: bent 18 balų „projekto aktualumo“ kategorijoje; bent 13 balų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategorijoje ir 11 balų „partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybės“ ir „poveikio“ kategorijose.

Ex aequo pasiūlymai bus vertinami atsižvelgiant į balus, kurie jiems buvo skirti pagal dotacijos skyrimo kriterijų „aktualumas“. Jei šie balai bus vienodi, pirmenybė bus teikiama atsižvelgiant į jų balus pagal kriterijų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė“. Jei šie balai bus vienodi, pirmenybė bus teikiama atsižvelgiant į jų balus pagal kriterijų „poveikis“.

Jei tai nepadės nustatyti pirmenybės, tolesnis pirmenybės nustatymas gali būti atliekamas atsižvelgiant į bendrą projekto portfelį ir teigiamą projektų sinergiją arba kitus veiksnius, susijusius su kvietimo teikti pasiūlymus tikslais. Šie veiksniai bus dokumentuoti ekspertų grupės ataskaitoje.

Atsižvelgiant į dabartinių nacionalinių ir Europos teisinių sistemų aprėptį, rezultatai turėtų būti pateikiami kaip **atvirieji švietimo ištekliai** (AŠI), taip pat atitinkamose profesinėse, sektorių ar kompetentingų institucijų platformose. Pasiūlyme apibūdinama, kaip bus užtikrinta laisva prieiga prie parengtų duomenų, medžiagos, dokumentų, audiovizualinės medžiagos ir socialinių tinklų ir kaip bus skatinama jais naudotis, pasitelkiant atvirąsias licencijas, ir nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų.

Pažangumo ženklas

Siūlomiems projektams, kurie buvo įvertinti aukščiau mažiausių kokybės ribų ir kurių bendras balų skaičius yra **75 arba daugiau**, tačiau kurie negali būti finansuojami pagal programą „Erasmus+“ dėl nepakankamo biudžeto pagal šį kvietimą teikti pasiūlymus, gali būti suteiktas **pažangumo ženklo** pažymėjimas, kuriuo patvirtinama pasiūlymo kokybė ir sudaromos palankesnės sąlygos alternatyviam finansavimui nacionaliniu arba regioniniu lygmeniu.

Pažangumo ženklas – tai kokybės ženklo pažymėjimas, suteikiamas kokybiškiems projektų pasiūlymams, kurie negali būti finansuojami pagal programą „Erasmus+“ dėl lėšų stygiaus[316]. Šiuo ženklu pripažįstama pasiūlymo kokybė ir sudaromos palankesnės sąlygos ieškoti alternatyvaus finansavimo. Nacionalinio arba regioninio lygmens finansavimo įstaigos gali nuspręsti tiesiogiai finansuoti projekto pasiūlymą, kuriam suteiktas pažangumo ženklas, remdamosi Komisijos nepriklausomų ekspertų atliktu aukštos kokybės vertinimu, neatlikdamos naujo išsamaus vertinimo. Suteikus pažangumo ženklą, taip pat gali būti sudarytos palankesnės sąlygos gauti alternatyvų finansavimą iš Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) arba „Europos socialinio fondo +“ (ESF+)[317].

Pareiškėjai turėtų būti informuoti, kad pažangumo ženklo pažymėjimo suteikimas negarantuoja automatinio alternatyvaus finansavimo, nes sprendimą dėl galimo projekto paraiškų, kurioms suteiktas pažangumo ženklas, finansavimo **savo nuožiūra** priima sanglaudos politikos fondus valdančios institucijos pagal ERPF ar ESF+ arba kitos nacionalinio ir regioninio lygmens finansavimo įstaigos.

Jei pareiškėjas paraiškos formoje pateikia išankstinį leidimą, projekto pasiūlymo, kuriam suteiktas pažangumo ženklas, duomenimis per nacionalines agentūras galima dalytis su sanglaudos politikos fondų valdymo institucijomis ir kitomis galbūt suinteresuotomis nacionalinio ar regioninio lygmens finansavimo įstaigomis, visapusiškai laikantis taisyklių, kuriomis reglamentuojamas pasiūlymo konfidencialumas ir asmens duomenų apsauga.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Šis veiksmas finansuojamas pagal fiksuotosios sumos modelį. Kiekvienos dotacijos vienkartinė fiksuotoji suma bus nustatoma pagal pareiškėjo siūlomos veiklos numatomą biudžetą. Dotaciją teikianti institucija nustatys sumą remdamasi projekto biudžeto sąmata, vertinimo rezultatais ir **80 proc.** finansavimo norma.

Didžiausia ES dotacija vienam projektui yra 4 000 000 EUR.

Finansinė parama trečiosioms šalims dotacijų ar apdovanojimų forma neleidžiama.

Neleidžiamos finansinio audito išlaidos.

[316]Reglamento (ES) 2021/817 32 straipsnio 3 dalis.

[317] Bendrųjų nuostatų reglamento (ES) 2021/1060 73 straipsnio 4 dalis, EUR-Lex – 32021R1060 – LT – EUR-Lex (europa.eu).

Leidžiamos savanorių išlaidos. Jos nurodomos kaip vieneto įkainiai, apibrėžti Komisijos sprendime dėl savanorių vieneto įkainių[318].

MVĮ savininkams leidžiami MVĮ vieneto įkainiai. Jie nurodomi kaip vieneto įkainiai, apibrėžti Komisijos sprendime dėl MVĮ savininkų vieneto įkainių[319].

Į atitinkamą darbo paketą turi būti įtrauktos išlaidos, skiriamos bent vienam metiniam posėdžiui (po 1 atstovą iš kiekvieno visateisio projekto partnerio), kurį organizuoja arba rekomenduoja Europos Komisija/Europos švietimo ir kultūros vykdomoji įstaiga, profesinės kompetencijos centrų keitimosi gerąja patirtimi ir tarpusavio mokymosi tikslu.

KAIP NUSTATOMA PROJEKTO FIKSUOTOJI SUMA?

Pareiškėjai turi užpildyti išsamią biudžeto lentelę pagal paraiškos formą, atsižvelgdami į šiuos aspektus:

a) biudžetas turėtų būti tiek išsamus, kiek tai būtina dotacijos gavėjui (-ams) ir suskirstytas į nuoseklius darbo paketus (pavyzdžiui, projekto valdymo, mokymo, renginių organizavimo, pasirengimo mobilumui ir jo įgyvendinimo, komunikacijos ir sklaidos, kokybės užtikrinimo ir t. t.);
b) pasiūlyme turi būti aprašyta į kiekvieną darbo paketą įtraukta veikla;
c) pareiškėjai savo pasiūlyme turi fiksuotąją sumą paskirstyti pagal darbo paketus (ir kiekviename darbo pakete pagal kiekvienam dotacijos gavėjui ir susijusiam subjektui priskirtą dalį);
d) numatytomis lėšomis bus galima padengti personalo išlaidas, kelionės ir pragyvenimo išlaidas, išlaidas įrangai ir subrangos bei kitas išlaidas (pavyzdžiui, informacijos sklaidos, leidybos, vertimo raštu).

Pasiūlymai bus vertinami remiantis standartine vertinimo tvarka ir pasitelkiant vidaus ir (arba) išorės ekspertus. Ekspertai įvertins pasiūlymų kokybę pagal kvietime teikti paraiškas nustatytus reikalavimus, numatomą poveikį, veiksmo kokybę ir veiksmingumą.

Įvertinus pasiūlymą, leidimus suteikiantis pareigūnas nustatys fiksuotąją sumą, atsižvelgdamas į atlikto vertinimo išvadas.

Dotacijos parametrai (didžiausia dotacijos suma, finansavimo norma, visos tinkamos finansuoti išlaidos ir kt.) bus nustatyti dotacijos sutartyje. Žr. šio programos vadovo C dalies skirsnį „Tinkamos finansuoti tiesioginės išlaidos“.

Projekto pasiekimai bus vertinami užbaigus veiklą. Toks finansavimo modelis leis sutelkti dėmesį į rezultatus, o ne į sąnaudas ir taip pabrėžti kokybę ir išmatuojamų tikslų įgyvendinimo lygį.

Daugiau informacijos pateikta dotacijos sutarties šablone, kurį rasite ES finansavimo ir konkursų portale.

[318] https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/unit-cost-decision-volunteers_en.pdf

[319] unit-cost-decision-sme-owners-natural-persons_en.pdf (europa.eu)

ERASMUS+“ MOKYTOJŲ AKADEMIJŲ INICIATYVA

2020 m. gegužės mėn. Tarybos išvadose dėl Europos mokytojų ir dėstytojų ateities[320] dar kartą pabrėžiamas mokytojų, kurie yra Europos švietimo erdvės pagrindas, vaidmuo ir raginama toliau remti mokytojų karjerą ir kompetencijų tobulinimą bei gerovę visais karjeros etapais. Išvadose pabrėžiama mokytojų mobilumo nauda ir būtinybė įtraukti mobilumą į pirminį ir tęstinį mokytojų švietimą. Be to, išvadose Komisija raginama remti glaudesnį mokytojų rengimo paslaugų teikėjų bendradarbiavimą tęstinio mokytojų profesinio tobulėjimo procese.

2020 m. Komisijos komunikate dėl Europos švietimo erdvės sukūrimo iki 2025 m.[321] pripažįstamas esminis mokytojų ir dėstytojų vaidmuo ir išdėstyta aukštos kvalifikacijos ir motyvuotų pedagogų, kurie savo profesinės veiklos laikotarpiu gali naudotis įvairia parama ir profesinio tobulėjimo galimybėmis, vizija. Jame siūloma įvairių veiksmų, padėsiančių įveikti sunkumus, su kuriais susiduria pedagogai, įskaitant planuojamą „Erasmus+“ mokytojų akademijų iniciatyvą.

Komisijos skaitmeninio švietimo veiksmų plane (2021–2027 m.)[322] pabrėžiamas poreikis užtikrinti, kad visi mokytojai ir dėstytojai turėtų pasitikėjimo ir gebėtų veiksmingai ir kūrybiškai naudotis technologijomis, kad įtrauktų ir motyvuotų besimokančius asmenis, ir užtikrinti, kad visi besimokantys asmenys įgytų skaitmeninių gebėjimų, reikalingų mokantis, gyvenant ir dirbant vis labiau skaitmenizuotame pasaulyje.

2023 m. lapkričio mėn. Taryba priėmė rekomendaciją dėl pagrindinių sėkmingo skaitmeninio švietimo ir mokymo įgalinamųjų veiksnių[323], kuria ES valstybės narės raginamos užtikrinti visuotines įtraukaus ir kokybiško skaitmeninio švietimo ir mokymo galimybes. Rekomendacijoje ES valstybės narės raginamos parengti nacionalines skaitmeninio švietimo ir įgūdžių strategijas, glaudžiai bendradarbiauti su suinteresuotaisiais subjektais, investuoti į skaitmeninę įrangą, infrastruktūrą, priemones ir turinį ir skatinti tikslinį mokymą siekiant padėti mokytojams naudotis skaitmeninėmis technologijomis mokymo ir mokymosi srityje. Po to Taryba priėmė rekomendaciją dėl skaitmeninių įgūdžių ir kompetencijų ugdymo švietimo ir mokymo srityje gerinimo[324], kuria ES valstybės narės raginamos nuosekliai ugdyti skaitmeninius įgūdžius visuose švietimo ir mokymo sektoriuose. Rekomendacijoje siūloma, kad ES valstybės narės imtųsi veiksmų, kad paskatintų skaitmeninių įgūdžių ugdymą visais švietimo ir mokymo lygmenimis – nuo pagrindinių iki aukšto lygio ir specializuotų skaitmeninių įgūdžių, įskaitant dirbtinį intelektą.

Be to, Tarybos rekomendacijoje dėl sėkmingo mokymosi būdų**[325]** pripažįstama, kad mokytojai, instruktoriai ir mokyklų vadovai yra būtina švietimo ir mokymo varomoji jėga, ir pabrėžiama, kad reikia toliau plėtoti ir atnaujinti jų kompetencijas. Joje rekomenduojama, kad valstybės narės įtrauktų į visas teisės aktais nustatytas pirminio mokytojų rengimo programas įtrauktį, lygybę ir įvairovę, nepakankamų pasiekimų ir atsitraukimo supratimą, taip pat gerovės, psichikos sveikatos ir patyčių klausimus. Be to, rekomendacijoje pabrėžiamas aukštos kokybės ir moksliniais tyrimais grindžiamo pirminio mokytojų rengimo ir tęstinio profesinio tobulėjimo poreikis siekiant parengti mokyklų vadovus, mokytojus, instruktorius ir kitus švietimo darbuotojus, kad jie suprastų rizikos ir apsauginius veiksnius, kurie gali turėti įtakos akademiniams rezultatams, atsitraukimui ar ankstyvam pasitraukimui iš švietimo ir mokymo sistemos, taip pat socialinius, emocinius ir elgsenos sunkumus; suprasti gerovės, negalios ir psichikos sveikatos problemas, įskaitant potrauminį stresą, ir padėti besimokantiems asmenims ugdyti socialinius ir emocinius gebėjimus.

Nepaisant teigiamo mokymosi mobilumo užsienyje poveikio profesiniam mokytojų tobulėjimui, taip pat švietimo sistemoms, jis vis dar nėra veiksmingai įtrauktas į mokytojų rengimo procesą dėl įvairių praktinių kliūčių, kurias reikėtų šalinti vykdant nuoseklesnę politiką. Šiuo tikslu į Tarybos rekomendaciją „Europa kelyje“ – mobilumo mokymosi tikslais galimybės visiems“[326] įtrauktas specialus priedas, kuriame daugiausia dėmesio skiriama mokytojų judumui. Šiame priede išdėstyti veiksmai, kuriais siekiama šalinti ES valstybėse narėse nustatytas mokytojų judumo kliūtis, pavyzdžiui, integruoti judumą į mokytojų pirminį švietimą ir profesinį tobulėjimą, gerinti bendradarbiavimą vietos lygmeniu rengiant ir

[320] https://www.consilium.europa.eu/media/44115/st08269-en20.pdf
[321] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0625
[322] https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/digital-education-action-plan_lt.
[323] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:32024H01115
[324] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=OJ:C_202401030
[325] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A32022H1209%2801%29
[326] https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/proposal-for-a-council-recommendation-europe-on-the-move-learning-mobility-for-everyone

įgyvendinant strateginį požiūrį į mokytojų judumą, mokytojų judumą įtraukti į bendrą mokyklų raidą, skirti reikiamus išteklius; pabrėžti mobilumo mokymosi tikslais naudą ir jį remti teikiant būtinus mokymus.

Reikia didinti mokytojo profesijos patrauklumą: EBPO TALIS tyrime dalyvavusiose ES šalyse vidutiniškai mažiau nei 20 proc. pagrindinių mokyklų mokytojų manė, kad visuomenė jų profesiją laiko vertinga.

Susirūpinimą kelia pedagogų senėjimas, nes dėl artėjančių išėjimo į pensiją bangų konkrečiose šalyse gali pritrūkti mokymo srities darbuotojų. EBPO TALIS tyrimo duomenimis, nepaisant didelės tęstinio profesinio tobulėjimo pasiūlos, mokytojai vis dar praneša apie profesinio tobulėjimo galimybių trūkumą.

Tarybos rezoliucijoje dėl Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos siekiant sukurti Europos švietimo erdvę ir imtis veiksmų vėlesniu laikotarpiu (2021–2030 m.) minimas „Erasmus+“ mokytojų akademijos potencialas sudaryti palankesnes sąlygas tinklaveikai, dalijimuisi žiniomis, mobilumui ir suteikti mokytojams bei dėstytojams mokymosi galimybių visais jų karjeros etapais.

2023 m. Švietimo ir mokymo stebėsenos biuletenyje taip pat nurodoma, kad beveik visose Europos šalyse labai trūksta visų sričių arba tam tikrų sričių, pavyzdžiui, tiksliųjų mokslų, mokytojų arba specialiųjų profilių mokytojų, pavyzdžiui, galinčių mokyti specialiųjų poreikių turinčius mokinius.

„Erasmus+“ mokytojų akademijos siekia spręsti šiuos klausimus skatindamos glaudų organizacijų, veikiančių pirminio ir tęstinio mokytojų rengimo ir mokymo srityje, bendradarbiavimą, papildys kitą darbą, atliktą kuriant švietimo erdvę, ir padės perkelti rezultatus į nacionalinės ir regioninės politikos formavimą ir galiausiai mokytojų rengimą bei paramą mokykloms.

Šių akademijų veikla turi būti grindžiama nacionalinio mokytojų rengimo ir Europos bendradarbiavimo inovacijomis ir veiksminga praktika ir padėtų jas toliau plėtoti. Ypatingą dėmesį reikia skirti veiksmingos praktikos sklaidai ir naudojimui skirtingose šalyse ir mokytojų rengimo įstaigose, taip pat grįžtamojo ryšio ir poveikio užtikrinimui politikos lygmeniu.

VEIKSMO TIKSLAI

Šio veiksmo bendrasis tikslas – sudaryti mokytojų[327] rengimo institucijų ir rengimo paslaugų teikėjų europinę partnerystę, įsteigiant vadinamąsias mokytojų akademijas, kuriose bus plėtojamos mokytojų rengimo europinės ir tarptautinės perspektyvos.

Šiose akademijose siekiama plėtoti mokytojų rengimą pagal ES švietimo politikos prioritetus ir padedama siekti Europos švietimo erdvės tikslų. Įgyvendinant šį veiksmą daugiausia dėmesio skiriama tinklaveikai, judumui ir novatoriškiems metodams, be to, jis apims daugiakalbystės, kalbinio sąmoningumo ir kultūrų įvairovės temas.

„Erasmus+“ mokytojų akademijų iniciatyva siekiama šių tikslų:

- prisidėti prie **mokytojų rengimo politikos ir praktikos tobulinimo Europoje**, **kuriant mokytojų rengimo tinklus ir praktikos bendruomenes**, kurie suburtų pirminio mokytojų rengimo (būsimų mokytojų rengimo) paslaugų teikėjus ir tęstinio profesinio tobulėjimo (jau dirbančių mokytojų) paslaugų teikėjus, kitus susijusius subjektus, pavyzdžiui, mokytojų asociacijas, ministerijas ir suinteresuotuosius subjektus, kad būtų parengtos ir išbandytos profesinio mokymosi strategijos ir programos, kurios būtų veiksmingos, prieinamos ir pritaikomos kitoms aplinkybėms;
- parengti ir drauge išbandyti skirtingus **mobilumo (virtualiojo, fizinio ir mišriojo)** modelius pirminio mokytojų rengimo ir nuolatinio profesinio tobulėjimo srityje, siekiant pagerinti mobilumo kokybę ir dalyvių skaičių, taip pat užtikrinti, kad mobilumas Europoje taptų neatsiejama mokytojų rengimo dalimi;

[327]Šiame kvietime teikti pasiūlymus terminas „mokytojas“ turi būti suprantamas plačiau, įskaitant instruktorius ir ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros darbuotojus.

- plėtoti **tvarų mokytojų rengimo paslaugų teikėjų bendradarbiavimą**, darantį poveikį mokytojų rengimo kokybei Europoje, ir **prisidėti prie mokytojų rengimo politikos Europos ir nacionaliniu lygmenimis**;
- stiprinti mokytojų rengimo **europinį aspektą** ir jo tarptautinimą, novatoriškai ir praktiškai bendradarbiaujant su kitų Europos šalių pedagogais ir mokytojais ir dalijantis patirtimi, susijusia su tolesne mokytojų rengimo raida Europoje.

„Erasmus+“ mokytojų akademijos turėtų nustatyti ir įgyvendinti vieną ar daugiau prioritetų, kurie yra ypač svarbūs jų partnerystei ir ieškoti sinergijos su kitais prioritetais, siekiant stiprinti kokybišką švietimą ir (arba) profesinį tobulėjimą ir patenkinti neatidėliotinus (būsimus) mokytojų poreikius, visų pirma mokytojams siūlant kursus, modulius ir kitas mokymosi galimybes toliau nurodytose srityse.

1. **Įtrauktis ir įvairovė, visų pirma:**

   Padėti mokytojams kompetencijų, pvz., žinių, įgūdžių ir nuostatų, reikalingų siekiant į švietimą įtraukti mažiau galimybių turinčius vaikus ir (arba) studentus, įskaitant negalią ar specialiųjų poreikių turinčius vaikus ir (arba) studentus, migrantų/pabėgėlių kilmės vaikus ir (arba) studentus, taip pat vaikus ir (arba) studentus, gyvenančius kaimo ir atokiose vietovėse, pavyzdžiui, atokiausiuose regionuose, vaikus ir (arba) studentus, susiduriančius su lyčių nelygybe, socialiniais ir ekonominiais sunkumais ar kita galima diskriminacija dėl lyties, rasinės ar etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos. Tai taip pat reiškia, kad reikia suprasti nepakankamus pasiekimus, kaip matyti iš 2022 m. Tarptautinių studentų vertinimo programos (PISA)[328]. Pavyzdžiai: gebėjimų mokyti daugiakalbėje ir daugiakultūrėje aplinkoje apie lyčiai atžvalgią praktiką, įtraukų specialiųjų poreikių turinčių vaikų švietimą, palankios mokymosi aplinkos kūrimą ir strategijas, skirtas besimokančiųjų ir mokytojų gerovei mokykloje užtikrinti, apie psichologinės ir socialinės paramos teikimą. apie tai, kaip naudoti įvairius mokymosi metodus ir mišrųjį mokymąsi, įskaitant tarpdisciplinę pedagogiką įvairiuose dalykuose, susitelkiant į menus, taip pat ugdomojo vertinimo metodus ir priemones, ugdymas.

   Suteikti mokytojams žinių, kaip šalinti kliūtis, su kuriomis šios grupės susiduria siekdamos įgyti išsilavinimą, ir kaip padėti kurti teigiamą mokymosi klimatą ir įtraukią aplinką, skatinančius teisingumą ir lygybę bei atitinkančius platesnės bendruomenės poreikius, kaip kurti pasitikėjimu grindžiamus santykius su besimokančiais asmenimis, tėvais, šeimomis ir globėjais, kaip taikyti bendradarbiavimo praktiką ir dirbti daugiadalykėse mokyklų grupėse.

   Kitos nuorodos:

   - Tarybos rekomendacija dėl bendrų vertybių, įtraukaus švietimo ir europinio mokymo aspekto propagavimo[329];
   - Tarybos rekomendacija dėl veiksmingų būdų pasiekti gerų mokymosi rezultatų (kuria pakeičiama 2011 m. birželio 28 d. Tarybos rekomendacija dėl politikos, kuria siekiama mažinti mokyklos nebaigusių asmenų skaičių)[330];
   - Europos švietimo erdvės darbo grupės dėl sėkmingo mokymosi rezultatų[331].

2. **Gerovė, visų pirma:**
   Visapusiškai integruoti gerovės principus į **pradinio mokytojų rengimo (ITE) programas**: sudaryti sąlygas būsimiems mokytojams prisiimti atsakomybę už savo gerovę (pvz., savigalbos intervencijos strategijos, socialinis ir emocinis mokymasis), ugdyti gebėjimus, kurių reikia norint užmegzti šiltus, rūpestingus ir bendradarbiavimu grindžiamus santykius su (būsimais) moksleiviais, kolegomis, tėvais, įskaitant konstruktyvaus konfliktų sprendimo gebėjimus, būti mentoriais besimokantiems mokytojams ir sektino pavyzdžio programose.

[328] Taip pat žr. 2022 m. PISA rezultatų ES lyginamąją analizę: https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/d9d9adad-c71b-11ee-95d9-01aa75ed71a1/language-en

[329] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018H0607(01)&from=LT

[330] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A32022H1209%2801%29&qid=1671106078506

[331] https://wikis.ec.europa.eu/display/EAC/Pathways+to+School+Success

Užtikrinti **tęstinį profesinį tobulėjimą ir paramą mokytojams, pedagogams ir mokyklų vadovams gerovės klausimais**: parengti TPT mokymą, gaires ir standartus, kurie apimtų dvejopą mokytojų rengimo perspektyvą siekiant asmeninės jų gerovės ir suteikiant jiems priemonių padėti besimokantiems asmenims.

3. **Aplinka, klimato kaita ir tvarumas, visų pirma:**
   Padėti besimokantiems asmenims tapti pokyčių skatintojais ir tiek individualiai, tiek kolektyviai, vietos ir pasaulio mastu apsvarstyti tvaresnį pasaulį ir veikti jo siekiant. Kova su klimato kaita ir tvarumo įtraukimas į mokymą ir mokymąsi yra neatidėliotina švietimo ir mokymo užduotis. Mokytojų rengimas yra vienas iš svarbiausių žaliosios pertvarkos katalizatorių, nes jis padeda ugdyti tvarumo kompetencijas, taip padedant besimokantiems asmenims formuoti šią pertvarką.
   Siūlyti (būsimų) mokytojų profesinį mokymą ir (arba) švietimą klimato, aplinkos krizių ir tvarumo klausimais; plėtoti (būsimų) mokytojų ir (arba) pedagogų bei švietimo lyderių tvarumo gebėjimus ir skatinti savęs vertinimo metodus ir apmąstymo praktiką.
   Padėti mokytojams taikyti pedagoginius metodus ir išbandyti naujovišką praktiką, pavyzdžiui, tarpdalykinius metodus ir problemomis grindžiamus metodus, kuriais stiprinamas mokymas ir mokymasis siekiant tvarumo, įskaitant socialinius ir emocinius aspektus ir sprendžiant su ekologiniu nerimu susijusius klausimus. Pasiūlyti integruotus metodus, apimančius teminius ir pedagoginius aspektus.
   Išnagrinėti, kaip skaitmeninės priemonės ir technologijos gali pagerinti mokymą ir mokymąsi apie klimatą, aplinkos krizę ir tvarumą ir kaip mokytojų rengimo srityje būtų galima spręsti skaitmeninės ir žaliosios pertvarkos klausimus.
   Skatinti visos institucijos požiūrį į tvarumą, vertinti mokymąsi tvarumo srityje, plėtoti kokybiškus mokymo išteklius ir į ateitį orientuotas mokymo programas.
   Išnagrinėti mokytojų rengimo tvarumo klausimais sertifikavimą naudojant mikrokredencialus; parengti profesinio tobulėjimo programų ir su tvarumu susijusių išteklių veiksmingumo vertinimo gaires.

   Kitos nuorodos:
   - Tarybos rekomendacija dėl mokymosi siekiant žaliosios pertvarkos ir darnaus vystymosi[332];
   - „GreenComp“ sistema[333];
   - Europos švietimo erdvės darbo grupės dėl mokymosi tvarumo srityje rezultatų[334].

4. **Mokytojų, besimokančiųjų ir organizacijų skaitmeninių gebėjimų stiprinimas, visų pirma:**
   Remti poreikį įtraukti (būsimus) mokytojus į skaitmeninę transformaciją, siekiant išnaudoti skaitmeninių technologijų, įskaitant DI, potencialą mokymo ir mokymosi tikslais, kartu visapusiškai suprantant ir sprendžiant etinius tokių technologijų aspektus; ugdyti skaitmeninius įgūdžius visiems; remti mokytojų ir mokinių skaitmeninę gerovę ir stiprinti institucijų skaitmeninius pajėgumus ir pasirengimą.
   Prisidėti prie strateginių Skaitmeninio švietimo veiksmų plano prioritetų: 1) aukštos kokybės skaitmeninio švietimo ekosistemos plėtra stiprinant gebėjimus ir kritinį supratimą apie tai, kaip naudotis skaitmeninių technologijų teikiamomis galimybėmis ir valdyti su jomis susijusią riziką mokant ir mokantis visais lygmenimis bei rengti ir įgyvendinti švietimo įstaigų skaitmenines strategijas; ir 2) skaitmeninių įgūdžių ir kompetencijų, reikalingų skaitmeninei transformacijai, gerinimas, be kita ko, naudojant mokytojams ir pedagogams skirtas gaires dėl kovos su dezinformacija ir skaitmeninio raštingumo skatinimo pasitelkiant švietimą.
   Remti tikslingą skaitmeninių technologijų naudojimą profesinio dalyvavimo tikslais. mokymas, mokymasis ir vertinimas; suteikti daugiau galių besimokantiems asmenims ir padėti jiems ugdyti savo skaitmeninius įgūdžius. Skatinti savianalizę kaip mokytojais įgalėjimo, saviveiksmingumo ir veiksmų mechanizmą.
   remti skaitmeninės pedagogikos ir patirties skaitmeninių priemonių naudojimo srityje plėtotę, įskaitant prieinamas pagalbines technologijas bei skaitmeninio švietimo turinio kūrimą ir novatorišką naudojimą. Ypatingas dėmesys bus skiriamas tam, kad būtų skatinama lyčių lygybė ir mažinami skirtumai, susiję su tų technologijų ir metodų prieinamumu ir naudojimu nepakankamai atstovaujamose grupėse.

[332] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:32022H0627(01)
[333] https://joint-research-centre.ec.europa.eu/greencomp-european-sustainability-competence-framework_en
[334] https://wikis.ec.europa.eu/display/EAC/Learning+for+Sustainability

Skatinama naudotis Europos pedagogų, piliečių ir organizacijų skaitmeninių gebėjimų sistemomis, taip pat SELFIE priemonėmis ir mokytojams skirtomis SELFIE priemonėmis.

Kitos nuorodos:

- Skaitmeninio švietimo veiksmų planas (2021–2027 m.)[335];
- Tarybos rekomendacija dėl pagrindinių sėkmingo skaitmeninio švietimo ir mokymo įgalinamųjų veiksnių[336];
- Tarybos rekomendacija dėl skaitmeninių įgūdžių ugdymo švietimo ir mokymo srityje gerinimo[337];
- „DigCompEdu“ sistema[338];
- SELFIE priemonė[339].

5. STEM ir STEAM

Padėti mokytojams įgyti reikiamų gebėjimų per pirminį mokytojų rengimą ir tęstinį profesinį tobulėjimą, kad STEM mokymas taptų aktualesnis ir įtraukesnis. Tai apima naujoviškus pedagogikos ir vertinimo metodus, pvz., integruotą ir (arba) tarpdisciplininį STE(A)M mokymąsi kultūros, aplinkos, ekonomikos ir kitose srityse, įtraukiant visas akademines disciplinas; ugdyti STEM gebėjimus, įsitraukimą, dalyvavimą ir (karjeros) siekius; kurti partnerystes su vietos bendruomenės subjektais ir tėvais, kad būtų remiamos STEM srities švietimo galimybės mokyklų sistemose ir už jų ribų; remti mergaičių domėjimąsi STEM dalykais ir šalinti lyčių stereotipus švietimo ir mokymosi karjeros srityje (taip pat žr. Skaitmeninio švietimo veiksmų plano 13 veiksmą); tenkinti įvairių kultūrinių ir socialinių bei ekonominių sluoksnių studentų poreikius.

6. **Bendros vertybės, pilietinis aktyvumas ir dalyvavimas, visų pirma:**
   - mokyti ir parengti (būsimus) mokytojus;
   - skatinti aktyvų pilietiškumą ir etiką pedagoginėje veikloje, ugdyti socialinius ir tarpkultūrinius gebėjimus, kritinį mąstymą ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis;
   - suteikti galimybių vaikams ir (arba) studentams dalyvauti demokratiniame gyvenime, socialinėje ir pilietinėje veikloje, visų pirma vykdant formaliojo ar neformaliojo mokymosi veiklą;
   - padidinti informuotumą ir supratimą apie Europos Sąjungą – ypač apie ES bendrąsias vertybes, vienybės ir įvairovės principus, kultūrinį identitetą ir sąmoningumą ir socialinį bei istorinį paveldą – didinimui.

Papildoma nuoroda:

- Tarybos rekomendacija dėl bendrų vertybių, įtraukaus švietimo ir europinio mokymo aspekto propagavimo[340].

[335] https://education.ec.europa.eu/lt/focus-topics/digital-education/action-plan
[336] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:32024H01115
[337] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=OJ:C_202401030
[338] https://joint-research-centre.ec.europa.eu/digcompedu_en
[339] https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/tools-for-schools-and-educators
[340] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018H0607(01)&from=LT

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, projektų pasiūlymai dėl Erasmus+ mokytojų akademijų iniciatyvos turi tenkinti toliau nurodytus kriterijus.

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančiosios organizacijos (Kas gali teikti paraišką?)	Kad atitiktų reikalavimus, pareiškėjai (dotacijos gavėjai ir susiję subjektai, jei taikoma) turi: ▪ būti **teisės subjektai** (viešosios arba privačiosios įstaigos); ▪ būti įsteigti vienoje iš reikalavimus atitinkančių šalių, t. y. **ES valstybėje narėje arba Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje** (žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“). Trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, įsteigtos organizacijos veikloje dalyvauti **negali**. **Koordinuojanti organizacija** turi būti **mokytojų rengimo įstaiga**. Ji teikia paraišką visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu. Ji negali būti susijęs subjektas. Pareiškėjai (dotacijos gavėjai ir susiję subjektai, jei taikoma) gali būti, pavyzdžiui (sąrašas nebaigtinis): ▪ mokytojų rengimo įstaigos (kolegijos, institutai, universitetai, teikiantys pirminio mokytojų rengimo ir (arba) tęstinio profesinio tobulėjimo paslaugas), skirtos ISCED 0–3 lygių mokytojams ir ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros darbuotojams, įskaitant profesinio rengimo mokytojus; ▪ ministerijos arba panašios viešosios įstaigos, atsakingos už bendrojo ugdymo politiką; ▪ viešosios (vietos, regioninės ar nacionalinės) ir privačiosios įstaigos, atsakingos už politikos formavimą ir mokytojų rengimo pasiūlą bei mokytojų kvalifikacijos standartų nustatymą; ▪ mokytojų asociacijos ir kiti nacionaliniu lygmeniu pripažinti mokytojų rengimo ir nuolatinio profesinio tobulėjimo paslaugų teikėjai; ▪ valdžios institucijos, atsakingos už mokytojų švietimą ir mokymą bei jų nuolatinio profesinio tobulėjimo ir kvalifikacijos priežiūrą; ▪ bendrojo ugdymo įstaigos, dirbančios su mokytojų rengimo paslaugų teikėjais, kad būtų sudaryta praktinio mokymo, kaip mokytojų rengimo dalies, galimybių; ▪ kitos ankstyvojo ugdymo ir priežiūros organizacijos ar mokyklos (nuo pradinių mokyklų iki pirminio profesinio mokymo) arba kitos su projektu susijusios organizacijos (pavyzdžiui, NVO, mokytojų asociacijos). Kiti subjektai gali dalyvauti atliekant kitas konsorciumo funkcijas, pavyzdžiui, kaip asocijuotieji partneriai.

Konsorciumo sudėtis Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius ir pobūdis	**Ne mažiau kaip 6 pareiškėjai** (dotacijų gavėjai; nesusiję subjektai) iš bent **4 ES valstybių narių arba Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių**, kurie atitinka šias sąlygas: ▪ bent **4 nacionaliniu lygmeniu įsisteigę pirminio mokytojų rengimo paslaugų teikėjai** iš **3** skirtingų ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių ir ▪ bent **1 nacionaliniu lygmeniu įsisteigęs tęstinio mokytojų (jau dirbančių) profesinio tobulėjimo paslaugų teikėjas**, ir ▪ bent **1 praktikos ir (arba) profesinio rengimo mokykla**. Konsorciume taip pat gali dalyvauti susiję subjektai arba asocijuotieji partneriai, kitos organizacijos, turinčios atitinkamos patirties mokytojų rengimo srityje, ir (arba) įstaigos, nustatančios mokytojų rengimo standartus, kvalifikacijas ar kokybės užtikrinimą.
Geografinė vietovė (Veiklos vieta (-os))	Veikla turi būti vykdoma ES valstybėse narėse ar Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse. Trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, vykdoma veikla nėra tinkama finansuoti.
Projekto trukmė	Projektai paprastai turėtų trukti 36 mėnesius (galima pratęsti, jei tai tinkamai pagrindžiama ir priimamas dotacijos sutarties pakeitimas).
Kam teikti paraišką?	Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA) per ES finansavimo ir konkursų portalą. Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: **ERASMUS-EDU-2025-PEX-TEACH-ACA.** Prieš pateikdami paraišką, žr. atitinkamus FTOP pateiktus DUK.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki **kovo 26 d. 17:00:00 (Briuselio laiku)**.
Kaip teikti paraišką?	Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

PROJEKTO RENGIMAS

Kiekviena „Erasmus+“ mokytojų akademija įgyvendina nuoseklią ir išsamią veiklą, pavyzdžiui:

- bendradarbiauja ir kuria **tinklus ir tarptautines praktikos bendruomenes** su mokytojų rengimo paslaugų teikėjais, mokytojų asociacijomis, visuomeninėmis organizacijomis, dalyvaujančiomis mokytojų rengimo procese, ir kitais atitinkamais subjektais, kad būtų sukurtos novatoriškos pirminio ir tęstinio mokytojų rengimo ir tęstinio profesinio tobulėjimo bei bendrojo ugdymo įstaigų strategijos ir programos;
- rengia ir teikia bendrus, novatoriškus ir veiksmingus mokytojų rengimo srities ir mokytojų gebėjimams skirtus **mokymosi modulius** sudėtingais ir (arba) naujais visiems rūpimais pedagoginiais klausimais. Šios akademijos tenkina skirtingus **pedagogikos studentų** (pirminio mokytojų rengimo) ir **jau dirbančių mokytojų** (tęstinio profesinio tobulėjimo) poreikius ir turėtų būti grindžiamos nuoseklia poreikių analize ir patikrintos įgyvendinant projektą;
- **plėtoja bendrą mokymosi, turinčio tvirtą europinį aspektą, pasiūlą**, apimančią visų formų mobilumo veiklą, pavyzdžiui, rengiant vasaros mokyklas, studentų ir dėstytojų pažintinius vizitus, taip pat kitas universitetų bendradarbiavimo formas – tiek fizines, tiek virtualiąsias;

- nustato veiksmingus mobilumo kliūčių šalinimo būdus, įskaitant praktinius susitarimus ir mokymosi pripažinimą, siekiant padidinti mobilumo veiksmų skaičių bei kokybę ir mobilumo įtraukimą į pirminio ir tęstinio mokytojų rengimo sistemą;
- įtraukia bendrojo ugdymo įstaigas ir ypač **profesinio rengimo įstaigas**, siekiant išbandyti **naujoviškus mokymo būdus** (įskaitant nuotolinio ir mišriojo mokymo ir mokymosi metodus) ir jais dalytis;
- pagal šio kvietimo tikslus atlieka studijas, mokslinius tyrimus ir (arba) apklausas arba renka veiksmingos praktikos pavyzdžius, kad parengtų santraukas, diskusijų dokumentus, rekomendacijas ir t. t., siekiant skatinti diskusijas ir prisidėti prie mokytojų rengimo politikos;
- skatina ir teikia pirmenybę esamoms „Erasmus+“ priemonėms, pavyzdžiui, programai **„eTwinning“, kuri yra Europos mokyklinio ugdymo platformos dalis**, skirtoms virtualiam mobilumui, bendradarbiavimui, komunikacijai testavimo ir dalijimosi rezultatais tikslais, ir internetinei kalbinės paramos priemonei, skirtai mobilumo kalbų įgūdžiams gerinti.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projekto aktualumas (daugiausia 35 balai)	▪ **Sąsaja su kvietimo teikti pasiūlymus tikslais**: kokiu mastu pasiūlymu įsteigiama „Erasmus+“ mokytojų akademija, siekiant pagerinti pirminį ir tęstinį mokytojų rengimą ir pasiūlyti mokytojams naujovišką mokymosi pasiūlymą, susijusį su bent vienu iš veiksmo prioritetų: o įtrauktimi ir įvairove; o gerove; o aplinka, klimato kaita ir tvarumu; o mokytojų, besimokančiųjų ir organizacijų skaitmeninių gebėjimų stiprinimu; o STEM ir STEAM; o bendromis vertybėmis, pilietiniu aktyvumu ir dalyvavimu. ▪ **ES vertybės**: kokiu mastu pasiūlymas aktualus siekiant gerbti ir skatinti bendras ES vertybes, pavyzdžiui, pagarbą žmogaus orumui, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms, taip pat kovoti su bet kokia diskriminacija. ▪ **Suderinamumas**: kokiu mastu pasiūlymas grindžiamas adekvačių poreikių analize, aiškiai apibrėžtais ir tikroviškais tikslais ir juo sprendžiami dalyvaujančiosioms organizacijoms ir veiksmui svarbūs klausimai. ▪ **Novatoriškumas**: pasiūlyme aiškiai aprašomi pažangiausi metodai ir technikos bei projekto rezultatų pridėtinė vertė. Įgyvendinant projektą bus gauta novatoriškų rezultatų ir problemų sprendimo būdų, susijusių su šia sritimi apskritai arba su geografiniu projekto kontekstu (pavyzdžiui, turinys; gauti rezultatai, taikomi darbo metodai, dalyvaujančiosios organizacijos ir asmenys arba tikslinės grupės). ▪ **Europos pridėtinė vertė**: pasiūlyme aiškiai parodyta, kokia pridėtinė vertė sukuriama asmeniniu (besimokančių asmenų ir (arba) darbuotojų), instituciniu ir sisteminiu lygmeniu per gaunamus rezultatus, kuriuos partneriams, veikiantiems be Europos bendradarbiavimo, pasiekti būtų sunku; pasiūlyme naudojamos ir remiamos esamos ES lygmens priemonės, pavyzdžiui, „eTwinning“ ir Europos mokyklinio ugdymo platforma, skirtos bendradarbiavimui, komunikacijai testavimo ir dalijimosi rezultatais tikslais. ▪ **Tarptautinimas**: pasiūlymu atskleidžiamas indėlis į tarptautinį mokytojų rengimo aspektą, įskaitant jungtinių mobilumo (virtualiojo, fizinio ir mišriojo) modelių ir kitos mokymosi pasiūlos kūrimą pirminio mokytojų rengimo ir tęstinio profesinio tobulėjimo srityse. ▪ **Lyčių aspektas**: pasiūlymu siekiama lyčių lygybės ir padedama rasti sprendimų, kaip mokyklose veiksmingai skatinti lyčiai atžvalgų mokymą.

Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 25 balai)	▪ **Nuoseklumas**: projektas iš esmės parengtas taip, kad būtų užtikrintas jo tikslų, veiklos ir siūlomo biudžeto suderinamumas. Pasiūlyme pateikiamas nuoseklus ir išsamus atitinkamos veiklos ir paslaugų, kuriais bus siekiama patenkinti nustatytus poreikius ir gauti planuojamus rezultatus, aprašas. ▪ **Metodika**: siūlomos metodikos kokybė ir įgyvendinamumas bei jos tinkamumas numatytiems rezultatams pasiekti. ▪ **Struktūra:** darbo programos, įskaitant atitinkamus parengiamosios veiklos, įgyvendinimo, stebėsenos, rezultatų naudojimo, vertinimo ir sklaidos etapus, aiškumas, išsamumas ir kokybė. ▪ **Valdymas**: numatytos patikimos valdymo priemonės. Tvarkaraštis, organizavimas, užduotys ir pareigos yra tinkamai apibrėžti ir tikroviški. Pasiūlyme kiekvienai veiklai numatyti tinkami ištekliai. ▪ **Biudžetas:** biudžete numatyti tinkami ištekliai, reikalingi projektui sėkmingai įgyvendinti; jis nėra nei per didelis, nei per mažas. ▪ **Rizikos valdymas**: aiškiai įvardytos su projektu susijusios problemos/rizika yra aiškiai nustatytos ir numatyti jų šalinimo veiksmai. ▪ **Kokybės užtikrinimas**: tinkamai įdiegtos kontrolės priemonės (nuolatinis kokybės vertinimas, tarpusavio vertinimas, lyginamosios analizės veikla ir kt.). ▪ **Stebėsenos priemonės**: nustatyti rodikliai, kuriais siekiama užtikrinti kokybišką ir ekonomiškai efektyvų projekto įgyvendinimą.
Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 20 balų)	▪ **Sudėtis**: projekte dalyvauja įvairios viena kitą papildančios organizacijos, turinčios reikiamą profilį, kompetenciją, patirties ir žinių, kad galėtų sėkmingai įgyvendinti projektą visais jo aspektais. ▪ **Bendradarbiavimas su suinteresuotaisiais subjektais**: partneryste kuriami tvirti ir nuolatiniai vietos, nacionalinio ir tarpvalstybinio lygmens tinklai bei praktikos bendruomenės su mokytojų (būsimų ir jau dirbančių) rengimo paslaugų teikėjais, mokytojų rengime dalyvaujančiomis valdžios institucijomis ir kitais atitinkamais subjektais, taip pat sudaromos sąlygos tiems suinteresuotiesiems subjektams veiksmingai keistis patirtimi ir žiniomis. ▪ **Geografinė pusiausvyra**: partnerystė apima atitinkamus partnerius iš skirtingų geografinių vietovių, kurie aktyviai dalyvauja projekte; pareiškėjas pagrindė geografinę partnerystės sudėtį ir įrodė jos svarbą siekiant mokytojų akademijų tikslų; partnerystė apima platų ir tinkamą atitinkamų vietos ir regioninio lygmens dalyvių ratą. ▪ **Virtualusis bendradarbiavimas ir mobilumas**: bendradarbiavimas susijęs su esamomis programos „Erasmus+“ priemonėmis, pavyzdžiui, „eTwinning“ ir Europos mokyklinio ugdymo platforma. ▪ **Įsipareigojimas**: atsakomybės sritys ir užduotys yra aiškiai ir tinkamai paskirstytos ir iš jų paskirstymo matyti visų dalyvaujančių organizacijų įsipareigojimas ir aktyvus įsitraukimas pagal kompetenciją ir pajėgumus. ▪ **Užduotys:** koordinatorius įrodo gebėjimą kokybiškai valdyti ir koordinuoti tarpvalstybinius tinklus ir vadovauti sudėtingoje aplinkoje. Individualios užduotys paskirstomos atsižvelgiant į konkrečią kiekvieno partnerio praktinę patirtį. ▪ **Bendradarbiavimas**: siūlomas veiksmingas mechanizmas tinkamam dalyvaujančiųjų organizacijų, dalyvių ir kitų suinteresuotųjų subjektų tarpusavio koordinavimui, sprendimų priėmimui ir komunikacijai užtikrinti.

Poveikis (daugiausia 20 balų)	▪ **Rezultatų panaudojimas:** pasiūlyme parodoma, kaip partneriai ir kiti suinteresuotieji subjektai naudosis projekto rezultatais. Taip pat nurodoma, kaip bus vertinamas naudojimasis rezultatais projekto laikotarpiu ir jam pasibaigus. ▪ **Sklaida:** pasiūlyme numatytas aiškus rezultatų sklaidos planas ir nurodomi atitinkami tikslai, veikla, tvarkaraštis, priemonės ir kanalai, kuriuos naudojant bus užtikrinta, kad rezultatai ir nauda projekto metu ir jam pasibaigus būtų veiksmingai skleidžiami suinteresuotiesiems subjektams, politikams, mokytojų rengimo paslaugų teikėjams, valdžios institucijoms ir t. t.; Pasiūlyme taip pat nurodoma, kurie partneriai bus atsakingi už rezultatų sklaidą, ir įrodoma jų turima aktuali sklaidos veiklos patirtis. pasiūlyme išdėstomos sklaidos priemonės, pirmenybę teikiant „Erasmus+“ priemonėms, tokioms kaip „eTwinning“ ir Europos mokyklinio ugdymo platforma. ▪ **Poveikis**: pasiūlyme parodomas galimas projekto poveikis: o dalyviams ir dalyvaujančiosioms organizacijoms įgyvendinant projektą ir jam pasibaigus, ir nurodoma, kas turėtų pasikeisti; o vietos, regioniniu, nacionaliniu ir (arba) tarptautiniu lygmeniu organizacijoms ar asmenims, tiesiogiai nedalyvaujantiems projekte. Į pasiūlymą įtrauktos priemonės, uždaviniai ir rodikliai, kad būtų galima stebėti pažangą ir vertinti numatomą (trumpalaikį ir ilgalaikį) poveikį. ▪ **Tvarumas**: pasiūlyme paaiškinama, kaip bus įgyvendinama ir toliau plėtojama Erasmus+ mokytojų akademijų iniciatyvos. Pasiūlyme numatytas ilgalaikis veiksmų planas, kuriuo siekiama laipsniškai diegti projekto rezultatus projektui pasibaigus. Šis planas grindžiamas tvaria pirminio mokytojų rengimo (būsimų mokytojų rengimo) paslaugų teikėjų ir tęstinio profesinio tobulėjimo (jau dirbančių mokytojų) paslaugų teikėjų partneryste. Reikėtų įtraukti tinkamas valdymo struktūras, taip pat išplėstinio taikymo ir finansinio tvarumo planus, įskaitant finansinių išteklių (Europos, nacionalinių ir privačių) nustatymą, siekiant užtikrinti, kad rezultatai ir nauda būtų ilgalaikiai ir tvarūs.

Ar skirti finansavimą, svarstoma, jeigu paraiška įvertinama ne mažiau kaip **70 balų** (iš 100), taip pat atsižvelgiant į mažiausią būtiną balų skaičių pagal kiekvieną iš keturių dotacijos skyrimo kriterijų: bent 25 balų „projekto aktualumo“ kategorijoje; bent 13 balų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategorijoje ir 11 balų „partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybės“ ir „poveikio“ kategorijose.

Ex aequo pasiūlymų atvejais pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausia balų „aktualumo“. Jei šie balai bus vienodi, pirmenybė bus teikiama atsižvelgiant į jų balus pagal kriterijų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė“. Jei šie balai bus vienodi, pirmenybė bus teikiama atsižvelgiant į jų balus pagal kriterijų „poveikis“.

Jei tai nepadės nustatyti pirmenybės, tolesnis pirmenybės nustatymas gali būti atliekamas atsižvelgiant į bendrą projekto portfelį ir teigiamą projektų sinergiją arba kitus veiksnius, susijusius su kvietimo teikti pasiūlymus tikslais. Šie veiksniai bus dokumentuoti ekspertų grupės ataskaitoje.

NUMATOMAS POVEIKIS

Numatoma, kad „Erasmus+“ mokytojų akademijų plėtotė **padidins mokytojo profesijos patrauklumą** ir **užtikrins mokytojų, pedagogų ir mokyklų vadovų kokybišką pirminį rengimą ir tęstinį profesinį tobulėjimą**. Mokytojai, pedagogai ir mokyklų vadovai bus geriau pasirengę spręsti dabartinius ir besiformuojančius visuomeninius ir kitus uždavinius klasėje ir už jos ribų.

Manoma, kad „Erasmus+“ mokytojų akademijų iniciatyva, pagal kurią bus kuriama Europos mokytojų švietimo ir mokymo paslaugų teikėjų partnerystė, **sustiprins europinį mokytojų rengimo aspektą ir prisidės prie jo tarptautinimo**. Numatoma, kad glaudus atitinkamų subjektų bendradarbiavimas už Europos ribų pasižymės novatorišku Europos bendradarbiavimu ir esmine mokytojų rengimo politikos ir praktikos plėtra, remiantis esamomis inovacijomis ir veiksminga praktika nacionalinėse mokytojų rengimo sistemose bei bendra mokymosi pasiūla dalyvaujantiems

mokytojams. Numatoma, kad toks požiūris padės užtikrinti, kad **mobilumas taptų neatsiejama mokytojų rengimo dalimi** Europoje, pašalinant esamas mobilumo kliūtis ir nustatant sėkmingų mobilumo strategijų ir programų sąlygas.

Nacionaliniu ir Europos lygmeniu veikiančios „Erasmus+“ mokytojų akademijos suformuos tvirtą ir tvarią pirminio mokytojų rengimo ir tęstinio profesinio tobulėjimo paslaugų teikėjų partnerystę. Šia iniciatyva bus užtikrintas glaudesnis mokytojų rengimo paslaugų teikėjų bendradarbiavimas, paklojantis pagrindą **struktūrinei partnerystei ir jungtinėms institucijų programoms**. Taip „Erasmus+“ mokytojų akademijos užtikrins kokybišką, veiksmingą pirminį rengimą ir tęstinį profesinį tobulėjimą ir padės pasiekti rezultatų, kuriuos būtų sunku pasiekti be žinių mainų ir veiksmingo bendradarbiavimo.

Naudojant įvairius sklaidos kanalus tarpvalstybiniu, nacionaliniu ir (arba) regioniniu lygmenimis, taip pat parengiant ilgalaikį veiksmų planą, skirtą laipsniškam projektų rezultatų diegimui, tikimasi, kad projektai įtrauks atitinkamus suinteresuotuosius subjektus iš dalyvaujančiųjų ir kitų organizacijų ir užtikrins ilgalaikį poveikį net ir projektui pasibaigus.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Šis veiksmas finansuojamas pagal fiksuotosios sumos modelį. Kiekvienos dotacijos vienkartinė fiksuotoji suma bus nustatoma pagal pareiškėjo siūlomos veiklos numatomą biudžetą. Dotaciją teikianti institucija nustatys sumą remdamasi projekto biudžeto sąmata, vertinimo rezultatais ir **80 proc. finansavimo norma**.

Didžiausia ES dotacija vienam projektui yra **1 500 000 EUR**.

Finansinė parama trečiosioms šalims dotacijų ar apdovanojimų forma neleidžiama.

Neleidžiamos finansinio audito išlaidos.

Leidžiamos savanorių išlaidos. Nurodyti vieneto įkainiai turi būti suderinti su sprendime dėl savanorių vieneto įkainių nurodytais vieneto įkainiais[341].

MVĮ savininkams leidžiami MVĮ vieneto įkainiai. Nurodyti vieneto įkainiai turi būti suderinti su sprendime dėl MVĮ savininkų vieneto įkainių nurodytais vieneto įkainiais[342].

Į pasiūlymą turi būti įtrauktos bent vieno metinio posėdžio (po 1 atstovą iš kiekvieno visateisio projekto partnerio), kurį organizuoja Europos Komisija ar Europos švietimo ir kultūros vykdomoji įstaiga arba kuris organizuojamas Europos Komisijos ar Europos švietimo ir kultūros vykdomosios įstaigos iniciatyva, skirto keitimuisi gerąja patirtimi ir tarpusavio mokymuisi pagal Erasmus+ mokytojų akademijų iniciatyvą, išlaidos.

KAIP NUSTATOMA PROJEKTO FIKSUOTOJI SUMA?

Pareiškėjai turi užpildyti išsamią biudžeto lentelę pagal paraiškos formą, atsižvelgdami į šiuos aspektus:

a) biudžetas turėtų būti tiek išsamus, kiek tai būtina dotacijos gavėjui (-ams) ir suskirstytas į nuoseklius darbo paketus (pavyzdžiui, projekto valdymo, mokymo, renginių organizavimo, pasirengimo mobilumui ir jo įgyvendinimo, komunikacijos ir sklaidos, kokybės užtikrinimo ir t. t.);
b) pasiūlyme turi būti aprašyta į kiekvieną darbo paketą įtraukta veikla;
c) pareiškėjai savo pasiūlyme turi fiksuotąją sumą paskirstyti pagal darbo paketus (ir kiekviename darbo pakete pagal kiekvienam dotacijos gavėjui ir susijusiam subjektui priskirtą dalį);
d) numatytomis lėšomis bus galima padengti personalo išlaidas, kelionės ir pragyvenimo išlaidas, išlaidas įrangai ir subrangos bei kitas išlaidas (pavyzdžiui, informacijos sklaidos, leidybos, vertimo raštu).

[341] https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/unit-cost-decision-volunteers_en.pdf

[342] unit-cost-decision-sme-owners-natural-persons_en.pdf (europa.eu)

Pasiūlymai bus vertinami remiantis standartine vertinimo tvarka ir pasitelkiant vidaus ir (arba) išorės ekspertus. Ekspertai įvertins pasiūlymų kokybę pagal kvietime teikti paraiškas nustatytus reikalavimus, numatomą poveikį, veiksmo kokybę ir veiksmingumą.

Įvertinus pasiūlymą, leidimus suteikiantis pareigūnas nustatys fiksuotąją sumą, atsižvelgdamas į atlikto vertinimo išvadas.

Dotacijos parametrai (didžiausia dotacijos suma, finansavimo norma, visos tinkamos finansuoti išlaidos ir kt.) bus nustatyti dotacijos sutartyje. Žr. šio programos vadovo C dalies skirsnį „Tinkamos finansuoti tiesioginės išlaidos“.

Projekto pasiekimai bus vertinami užbaigus veiklą. Toks finansavimo modelis leis sutelkti dėmesį į rezultatus, o ne į sąnaudas ir taip pabrėžti kokybę ir išmatuojamų tikslų įgyvendinimo lygį.

Daugiau informacijos pateikta dotacijos sutarties šablone, kurį rasite ES finansavimo ir konkursų portale.

„ERASMUS MUNDUS“ VEIKSMAS

„Erasmus Mundus“ veiksmai apima:

- **1 dalis. „Erasmus Mundus“ jungtinę magistrantūros studijų programą ir**
- **2 dalis. „Erasmus Mundus“ planavimo priemones.**

Šiuo veiksmu siekiama didinti aukštojo mokslo institucijų meistriškumą ir jų tarptautinimą pasaulio mastu per Europoje įsteigtų aukštojo mokslo institucijų bendrai vykdomas ir bendrai pripažįstamas magistrantūros studijų programas, kuriose gali dalyvauti ir institucijos iš kitų pasaulio šalių.

„Erasmus Mundus“ jungtinė magistrantūros studijų programa ir „Erasmus Mundus“ planavimo priemonės skirstomos į dvi atskiras dalis. Prievolės įgyvendinti „Erasmus Mundus“ planavimo priemones prieš „Erasmus Mundus“ jungtinę magistrantūros studijų programą nėra. „Erasmus Mundus“ planavimo priemonės nereiškia automatiškai skiriamo finansavimo pagal „Erasmus Mundus“ jungtinę magistrantūros studijų programą, o „Erasmus Mundus“ planavimo priemonių projekto užbaigimas nėra „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos kriterijus.

1 dalis. „Erasmus Mundus“ jungtinė magistrantūros studijų programa

„Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos veiksmu remiamos aukšto lygio integruotos tarpvalstybinės magistrantūros studijų programos[343], kurias įgyvendina tarptautinis aukštojo mokslo institucijų iš įvairių pasaulio šalių konsorciumas ir, prireikus, kiti švietimo ir (arba) kitų sričių partneriai, turintys specialių žinių ir besidomintys atitinkamomis studijų ir (arba) profesinėmis sritimis.

„Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos – pavyzdinės programos, turinčios prisidėti prie Europos aukštojo mokslo erdvės integracijos ir tarptautinimo. „Erasmus Mundus“ jungtinių magistrantūros studijų programų specifika yra susijusi su didele dalyvaujančių institucijų bendryste ir (arba) integracija bei jų akademinio turinio meistriškumu.

„ERASMUS MUNDUS“ JUNGTINĖS MAGISTRANTŪROS STUDIJŲ PROGRAMOS TIKSLAI

„Erasmus Mundus“ jungtine magistrantūros studijų programa siekiama didinti Europos aukštojo mokslo patrauklumą ir meistriškumą pasaulyje bei pritraukti talentų į Europą derinant šiuos veiksmus:

(i) institucinį akademinį bendradarbiavimą siekiant atskleisti Europos aukštojo mokslo meistriškumą ir
(ii) individualų visų „Erasmus Mundus“ jungtinėje magistrantūros studijų programoje dalyvaujančių studentų mobilumą, geriausiems studentams suteikiant ES finansuojamas stipendijas.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI PARAIŠKOMS DĖL „ERASMUS MUNDUS“ JUNGTINĖS MAGISTRANTŪROS STUDIJŲ PROGRAMOS?

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus“ dotacijai gauti, projektų pasiūlymai dėl „Erasmus Mundus“ jungtinių magistrantūros studijų programų turi tenkinti toliau nurodytus kriterijus.

[343] Tarptautinio standartizuoto švietimo klasifikatoriaus (ISCED 2011) 7 lygmuo.

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančiosios organizacijos (Kas gali teikti paraišką?)	Kad atitiktų reikalavimus, pareiškėjai (dotacijos gavėjai ir susiję subjektai) turi: • būti teisės subjektai (viešosios arba privačiosios įstaigos); • būti aukštojo mokslo institucijos, įsteigtos vienoje iš reikalavimus atitinkančių šalių, t. y. ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje arba reikalavimus atitinkančioje trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė. Aukštojo mokslo institucijos, įsteigtos ES valstybėje narėje arba Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje, turi turėti ECHE („Erasmus“ aukštojo mokslo chartijos) pažymėjimą. Dalyvaujančioms trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, aukštojo mokslo institucijoms reikalavimas turėti ECHE nėra taikomas, tačiau jos turi įsipareigoti laikytis jos principų. aukštojo mokslo institucijų asociacijos ar organizacijos, viešosios ar privačiosios organizacijos (įskaitant su jomis susijusius subjektus), tiesiogiai ir aktyviai prisidedančios prie EMJM („Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos) vykdymo, įsteigtos ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje arba reikalavimus atitinkančioje trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, taip pat gali dalyvauti, bet ne kaip koordinatorės. „Erasmus Mundus“ jungtinėje magistrantūros studijų programoje taip pat gali dalyvauti asocijuotieji partneriai (neprivaloma). Paraiškų teikimo etape[344] visos aukštojo mokslo institucijos partnerės turi įrodyti, kad yra įvykdžiusios jų jurisdikcijai priklausančius išorės kokybės užtikrinimo reikalavimus, taikomus jungtinei programai. Tą galima pasiekti i) sėkmingai įgyvendinus Europos jungtinių programų kokybės užtikrinimo metodiką (jei leidžiama pagal nacionalinės teisės aktus), ii) remiantis konkrečia jungtinės programos akreditacija ir (arba) įvertinimu arba iii) kiekvieno iš nacionalinių komponentų, sudarančių „Erasmus Mundus“ jungtinę magistrantūros studijų programą, akreditacija ir (arba) įvertinimu. **Išimtis:** šiame veiksme negali dalyvauti organizacijos iš Baltarusijos (2 regionas) ir Rusijos Federacijos (4 regionas).
Konsorciumo sudėtis (Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius ir pobūdis)	Pasiūlymą turi pateikti bent 3 aukštojo mokslo institucijų konsorciumas (subsidijų gavėjai; nesusiję subjektai) iš 3 skirtingų valstybių, iš kurių bent 2 yra skirtingos ES valstybės narės ir (arba) Programos asocijuotosios trečiosios valstybės.
Geografinė vietovė (veiklos vieta (-os))	Veikla turi būti vykdoma reikalavimus atitinkančiose šalyse.
Projekto trukmė	Projektai paprastai turėtų trukti 74 mėnesius (galima pratęsti, jei tai tinkamai pagrindžiama ir priimamas pakeitimas). Anksčiau finansuotos „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros laipsnio ir jungtinės magistrantūros studijų programos gali būti atnaujintos likus ne daugiau kaip vieneriems metams iki sutarties galiojimo pabaigos. Pagal dvi atskiras dotacijos sutartis finansuojamos dvi magistrantūros laidos negali prasidėti tais pačiais akademiniais metais.

[344] Išskyrus atvejus, kai nacionaliniu ir (arba) regioniniu lygmeniu yra nustatytos konkrečios oficialios nuostatos, susijusios su programos „Erasmus Mundus“ įgyvendinimu (kiekvieną konkretų atvejį EACEA nagrinėja atskirai)

Kam teikti paraišką?	Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA). Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ERASMUS-EDU-2025-PEX-EMJM-MOB. Prieš pateikdami paraišką, susipažinkite su atitinkamais FTOP pateiktais DUK.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki **vasario 13 d. 17:00:00 (Briuselio laiku)**.
Kaip teikti paraišką?	Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

PROJEKTO RENGIMAS

Tikimasi, kad „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos tenkins toliau nurodytus reikalavimus:

1) Apims **drauge parengtą ir visiškai integruotą mokymo programą**, atitinkančią Europos aukštojo mokslo erdvės jungtinių programų kokybės užtikrinimo standartus[345], taikomus „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos paraiškos pateikimo dieną. Šie standartai apima svarbiausius jungtinių programų aspektus, susijusius su jų bendru rengimu, įgyvendinimu, vykdymu ir kokybės užtikrinimu.

   Be jungtinių programų kokybės užtikrinimo standartų, „Erasmus Mundus“ jungtinėse magistrantūros studijų programose pabrėžiamos šios jungtinės ir (arba) bendros įgyvendinimo procedūros:

   - bendrieji studentų priėmimo reikalavimai ir paraiškų teikimo, atrankos, mokesčių politikos, stebėsenos, egzaminų ir (arba) rezultatų vertinimo taisyklės ar procedūros;
   - jungtinės programos kūrimas ir integruota mokymo(si) veikla, įskaitant bendrai sutartą kalbų politiką ir bendrą konsorciumo studijų laikotarpių pripažinimo procesą;
   - bendros paslaugos studentams (pavyzdžiui, kalbų kursai, parama vizoms);
   - jungtinė viešinimo ir informuotumo didinimo veikla, siekiant užtikrinti Programos ir „Erasmus Mundus“ stipendijų sistemos žinomumą visame pasaulyje. Į viešinimo strategiją turėtų būti įtraukta integruota ir išsami speciali interneto svetainė (anglų kalba, taip pat pagrindine (-ėmis) mokymo kalba (-omis), jei jos skiriasi), kurioje būtų teikiama visa reikiama informacija apie programą studentams ir kitiems susijusiems suinteresuotiesiems subjektams, pavyzdžiui, būsimiems darbdaviams;
   - jungtinis konsorciumo administracinis ir finansinis valdymas;
   - jei leidžiama pagal nacionalinės teisės aktus, skatinami jungtiniai laipsniai.

2) Bus **įgyvendinama aukštojo mokslo institucijų konsorciumo** ir, prireikus, kitų švietimo ir (arba) kitų sričių partnerių, įsteigtų ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje ar trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė. Konsorciume turi dalyvauti ne mažiau kaip trys aukštojo mokslo institucijos iš trijų skirtingų šalių, iš kurių bent dvi turi būti ES valstybės narės ir Programos asocijuotosios trečiosios valstybės.

   Visos aukštojo mokslo institucijos partnerės (iš ES valstybių narių arba Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių arba trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės) turi būti magistro laipsnį suteikiančios institucijos, kurios studentams, atitinkantiems reikalavimus laipsniui įgyti, turi suteikti jungtinį arba sudėtinį laipsnį, patvirtinantį sėkmingą „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos baigimą. Siekiant užtikrinti patikimą institucinį palaikymą ir paramą, dar prieš priimant pirmuosius studentus būtina užtikrinti, kad visos „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos konsorciumo organizacijos prisiimtų

[345] https://www.eqar.eu/kb/joint-programmes/agreed-standards/

būtinus institucinius įsipareigojimus. Šie įsipareigojimai įtvirtinami „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos partnerystės susitarime, kurį turi pasirašyti visos institucijos partnerės (įskaitant asocijuotuosius partnerius, jei manoma, kad tai svarbu). Dalyvaujančios aukštojo mokslo institucijos iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, turėtų partnerystės susitarime įsipareigoti laikytis ECHE principų. Šiame partnerystės susitarime turėtų būti kuo tiksliau apibūdinti visi akademiniai, veiklos, administraciniai ir finansiniai aspektai, susiję su „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos įgyvendinimu ir stipendijų administravimu (žr. toliau). Partnerystės susitarimo projektas turi būti pateiktas paraiškos teikimo etape.

„Erasmus Mundus“ jungtinėje magistrantūros studijų programoje taip pat gali dalyvauti asocijuotieji partneriai (neprivaloma). Šios organizacijos netiesiogiai prisideda prie konkrečių užduočių (veiklos) įgyvendinimo ir (arba) remia sklaidą ir jungtinių programų tvarumą. Jos gali prisidėti, pavyzdžiui, perduodamos žinias ir įgūdžius, siūlydamos papildomus kursus arba teikdamos stažuotės arba praktikos galimybių. Atsižvelgiant į tinkamumo ir sutarčių valdymo aspektus jos nėra laikomos pagal Programą skiriamo finansavimo gavėjomis.

3) **Pritrauks geriausius studentus iš viso pasaulio**. Už studentų atranką, priėmimą ir stebėjimą atsako patys „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos konsorciumo nariai. Studentų atrankos procedūra turi būti organizuojama skaidriai, nešališkai ir teisingai. Dalis šių studentų gali gauti „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos stipendiją.

   Pagal šią studijų programą gali studijuoti magistrantūros studentai, įgiję pirmosios aukštojo mokslo pakopos kvalifikacinį laipsnį arba turintys lygiavertį išsilavinimą, pripažįstamą pagal laipsnį suteikiančių šalių ir (arba) institucijų nacionalinės teisės aktus ir praktiką. Pirmieji dalyvaujantys studentai turėtų pradėti studijuoti ne vėliau kaip kitais akademiniais metais po projektų atrankos metų.

   Siekiant užtikrinti visišką skaidrumą ir apibrėžti visų įstojusių studentų teises ir pareigas, abi šalys (t. y. įstoję studentai ir „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos konsorciumas) turi pasirašyti mokymosi sutartį. Mokymosi sutarties šablonas turi būti paviešintas „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos interneto svetainėje.

4) Įtrauks **privalomą fizinį mobilumą visiems priimtiems studentams**. Dėl mobilumo galimybių ir studijų laikotarpių pripažinimo tarp institucijų partnerių mechanizmų konsorciumo narės turi būti susitarusios projekto paraiškos teikimo etapu.

   „Erasmus Mundus“ jungtinė magistrantūros studijų programa turi apimti privalomą fizinį mobilumą visiems įstojusiems studentams (tiek gaunantiems „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos stipendiją, tiek jos negaunantiems), kurį sudaro mažiausiai du studijų laikotarpiai dviejose šalyse, iš kurių bent viena turi būti ES valstybė narė arba Programos asocijuotoji trečioji valstybė. Šios dvi šalys turi skirtis nuo studento gyvenamosios vietos paraiškos teikimo etapu. Kiekvienas iš dviejų privalomų studijų laikotarpių turi atitikti bent vieno akademinio semestro darbo krūvį (30 ECTS kreditų arba lygiaverčių kreditų)[346]. Kitus studijų laikotarpius galima organizuoti laisvai. Visi magistrantūros studijų laikotarpiai turi vykti visateisės partnerės statusą turinčiose aukštojo mokslo institucijose arba joms tiesiogiai prižiūrint.

   Privalomo mobilumo laikotarpių negalima pakeisti virtualiuoju mobilumu (nuotoliniu mokymusi).

5) Rems **darbuotojų mainus ir kviestinius mokslininkus** siekiant prisidėti prie mokymo, rengimo, mokslinių tyrimų ir administracinės veiklos.

6) **Sėkmingai užbaigus jungtinę „Erasmus Mundus“ magistrantūros studijų programą turi būti suteiktas jungtinis laipsnis** (t. y. vienas diplomas, kurį išduoda bent dvi aukštojo mokslo institucijos iš skirtingų šalių, iš kurių bent viena turi būti ES valstybė narė ar Programos asocijuotoji trečioji valstybė) arba **dauginis laipsnis** (t. y. bent du diplomai, kuriuos išduoda dvi aukštojo mokslo institucijos iš skirtingų šalių, iš kurių bent viena turi būti ES valstybė narė ar Programos asocijuotoji trečioji valstybė) arba jų derinys.

[346] Išimtiniais atvejais, kai studijų programų apimtis yra 60 ECTS kreditų, kiekvienas iš privalomųjų studijų laikotarpių gali atitikti ne mažiau kaip 20 ECTS arba lygiavertį krūvį.

7) **Absolventams suteiktas laipsnis (-iai)** turi priklausyti šalių, kuriose yra aukštojo mokslo institucijos, aukštojo mokslo laipsnių sistemoms. Laipsnius turi pripažinti visos tuos laipsnius teikiančios visateisės partnerės statusą turinčios aukštojo mokslo institucijos. Konsorciumas visiems programą baigusiems studentams studijų laikotarpio pabaigoje turėtų išduoti jungtinį diplomo priedėlį, kuriame būtų nurodytas visas magistrantūros studijų programos turinys.

Teikiant paraišką, „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos pasiūlymuose turi būti pateiktos baigtinės jungtinės studijų programos, kurias galima pradėti įgyvendinti ir viešinti visame pasaulyje iš karto, kai jos bus atrinktos. Disciplinų atžvilgiu netaikoma jokių apribojimų.

Toliau nurodyti punktai turėtų būti įtraukti į paraišką kaip **pagrindiniai numatomi projekto įgyvendinimo rezultatai**:

- projekto interneto svetainė;
- reklaminė medžiaga;
- mokymosi sutarties šablonas;
- laipsnio šablonas (-ai);
- pasirašytas atrankos posėdžių protokolas;
- vidaus ir (arba) išorės kokybės peržiūros ataskaitos;
- tvarumas ir (arba) verslo planas.

Pareiškėjams rekomenduojama nurodyti ne daugiau kaip 15 siektinų rezultatų kategorijų.

Be finansinio įnašo magistrantūros studijų programoms vykdyti (žr. skirsnį apie finansavimo taisykles) visi „Erasmus Mundus“ finansuojami projektai, kurie baigsis 2021–2027 m. (įskaitant projektus, kurie prasidėjo 2014–2020 m.), gali būti tęsiami pagal „Erasmus Mundus“ magistrantūros studijų programą neviršijant trijų papildomų laidų po veiksmo pabaigos, jeigu galutiniame ataskaitiniame etape EACEA atlikto dotacijos sutarčių vertinimo metu bus surinkta bent 75 balai. Atitinkami magistrantai turėtų įsipareigoti i) toliau laikytis veiksmo tikslų, apimties, numatomo poveikio, ii) dalyvauti, kad užtikrintų anksčiau finansuotos magistrantūros studijų programos tęstinumą, ir iii) atitinkamo laikotarpio pabaigoje pateikti veiklos ataskaitą.

NUMATOMAS POVEIKIS

Sistemos lygmeniu

- Skatinti akademinį bendradarbiavimą Europos aukštojo mokslo erdvėje ir už jos ribų remiant jungtinį mokymą ir kvalifikaciją, kokybės gerinimą, akademinio meistriškumo skatinimą;
- Stiprinti tarptautinį aukštojo mokslo aspektą bendradarbiaujant Europos ir užsienio institucijoms ir užtikrinant geriausių studentų mobilumą visame pasaulyje;
- Didinti aukštojo mokslo, inovacijų ir mokslinių tyrimų sąveiką;
- Šalinti mokymosi kliūtis, didinti galimybes naudotis kokybišku ir inovacijomis grindžiamu švietimu ir sudaryti sąlygas besimokančių asmenų tarptautiniam mobilumui;
- Atsižvelgti į visuomenės ir darbo rinkos poreikius;
- Prisidėti prie novatoriškos švietimo politikos kūrimo.

Instituciniu lygmeniu

- Suteikti Europos ir kitų pasaulio šalių aukštojo mokslo institucijoms daugiau galimybių plėtoti struktūruotą ir tvarų akademinį bendradarbiavimą visame pasaulyje;
- Gerinti magistrantūros programų kokybę ir priežiūros priemones;
- Didinti dalyvaujančių organizacijų tarptautiškumą ir konkurencingumą;

- Remti naujų tinklų kūrimą ir gerinti esamų tinklų kokybę;
- Didinti dalyvaujančių organizacijų patrauklumą talentingiems studentams;
- Prisidėti prie aukštojo mokslo institucijų tarptautinimo politikos, didinant tarptautinį informuotumą per mokymo programas ir rengiant išsamias tarptautinimo (institucinio bendradarbiavimo ir tarpvalstybinio žmonių mobilumo) strategijas.

Asmeniniu lygmeniu

- Didinti dalyvaujančių studentų įsidarbinimo galimybes;
- Stiprinti studentų bendruosius gebėjimus ir įgūdžius;
- Per tarptautinę, tarpdisciplininę, tarpsektorinę ir tarpkultūrinę patirtį formuoti naują mąstyseną ir požiūrį į akademines studijas;
- Stiprinti studentų tinklaveikos ir bendravimo gebėjimus;
- Didinti individualų indėlį į žiniomis grindžiamą ekonomiką ir visuomenę.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projekto aktualumas (daugiausia 30 balų)	**Aplinkybės ir bendrieji tikslai** • Bendrieji projekto tikslai, susiję su „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos veikla, ir jų aktualumas **ES vertybės**: • Kokiu mastu pasiūlymas aktualus siekiant gerbti ir skatinti bendras ES vertybes, pavyzdžiui, pagarbą žmogaus orumui, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms, taip pat kovoti su bet kokia diskriminacija. **Poreikių analizė ir konkretūs tikslai** • Projekto pagrindimas ir poreikių analizė, kuria grindžiamas pasiūlymas; • Problemos, iššūkiai, trūkumai ir konkretieji tikslai, kuriuos projektas siekia išspręsti akademinėmis priemonėmis ir atsižvelgiant į visuomenės ir darbo rinkos reikmes. **Kitų veiksmų papildomumas ir inovacijos** • Meistriškumo ir inovacijų skatinimo strategija; • Parama partnerių aukštojo mokslo institucijų modernizavimui ir tarptautinimui; • Projekto unikalumas ir pridėtinė vertė, palyginti su dabartine magistrantūros programų pasiūla; • Strategija, kuria didinamas patrauklumas, integracija, tarptautinimas ir prisidedama prie Europos aukštojo mokslo erdvės tikslų.

Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 30 balų)	**Koncepcija ir metodika** • „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos bendrystė ir (arba) integracija, atsižvelgiant į reikalavimus, nustatytus skirsnyje „Projekto rengimas“. Pasiūlyme visų pirma apibūdinama: - akademinė programa ir kaip konsorciume bus užtikrinamas meistriškumas ir novatoriški mokymosi patirties elementai; - studijų laikotarpių organizavimas, įskaitant minimalius mobilumo reikalavimus ir abipusį mokymosi rezultatų (kreditų) pripažinimą; - Studentų paraiškų teikimo, atrankos, dalyvavimo studijų programoje ir stipendijų skyrimo principai ir reikalavimai; - studentams siūlomos paslaugos; - mobilių darbuotojų ir kviestinių mokslininkų indėlis į mokymą, rengimą, mokslinius tyrimus ir administracinę veiklą; - specialiosios paramos priemonės, skirtos palengvinti lygiavertę ir įtraukią prieigą dalyviams, taip pat individualių poreikių, susijusių su ilgalaikiais fiziniais, psichikos, intelektiniais ar jutiminiais sutrikimais, turinčių studentų / darbuotojų / kviestinių mokslininkų įtraukimą. **Kokybės užtikrinimo, stebėsenos ir vertinimo strategija** • Magistrantūros programos vidaus ir išorės kokybės užtikrinimo priemonės; • Mastas, kuriuo drauge parengta ir visiškai integruota mokymo programa atitinka Europos aukštojo mokslo erdvės jungtinių programų kokybės užtikrinimo standartus; • Suteiktini jungtiniai ir kiti laipsniai ir jų pripažinimas laipsnius teikiančiose visateisių partnerių aukštojo mokslo institucijose bei jungtinis diplomo priedėlis. **Projekto grupės, darbuotojai ir ekspertai** • Projekto grupės ir jų bendradarbiavimas įgyvendinant projektą. **Ekonominis veiksmingumas ir finansų valdymas** • ES finansavimo valdymas, papildomų lėšų telkimas ir biudžeto planavimas. **Rizikos valdymas** • Rizikos, susijusios su projekto įgyvendinimu, nustatymas ir adekvačių tos rizikos švelninimo priemonių planavimas.

Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 20 balų)	**Konsorciumo sudėtis** • Konsorciumo sudėties ir partnerių tarpusavio papildomumo pagrindimas; jų pridėtinė vertė įgyvendinant „Erasmus Mundus“ jungtinę magistrantūros studijų programą ir kokios naudos kiekvienas partneris gauna iš dalyvavimo projekte; • Novatoriškas konsorciumo pobūdis ir partnerių, turinčių įvairios dalyvavimo „Erasmus Mundus“ veiksme patirties, įtraukimas. Jei taikytina: - kaip buvo stiprinamas esamas „Erasmus Mundus“ konsorciumas; - kaip organizuojamas bendradarbiavimas su ne švietimo srities subjektais ir kokie yra tokio bendradarbiavimo tikslai. • Kiekvieno partnerio vaidmenų ir užduočių apibrėžimas ir dalyvavimo projekto veikloje lygis. **Konsorciumo valdymas ir sprendimų priėmimas** • Bendradarbiavimo susitarimai, valdymo organai ir priemonės, visų pirma susijusios su administraciniu ir finansiniu valdymu; • partnerių institucijų instituciniai įsipareigojimai, susiję su „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos įgyvendinimu; • partnerystės susitarimo projekto adekvatumas veiksmingam „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos valdymui.
Poveikis (daugiausia 20 balų)	**Poveikis ir užmojai** • Sisteminis poveikis (akademinėje bendruomenėje ir už jos ribų, įskaitant plačiąją ir pilietinę visuomenę), poveikis instituciniu (organizacijų partnerių) ir individualiu lygmeniu (ypač pabrėžiant įsidarbinimo galimybes); • Numatomas dalyvaujančių studentų skaičius per visą projekto įgyvendinimo laikotarpį. Priemonės, kuriomis užtikrinamas šalių balansas pritraukiant studentus. **Komunikacija, sklaida ir matomumas** • Viešinimo strategija siekiant pritraukti geriausius studentus iš viso pasaulio: Tikslinės grupės, partnerių užduotys ir kaip studentai bus skatinami prisidėti prie „Erasmus+“ identiteto ir (arba) bendruomenės; • Sklaidos, rezultatų panaudojimo ir matomumo strategija. **Tvarumas ir tęstinumas** • Vidutinės trukmės ir (arba) ilgalaikė vystymosi ir tvarumo strategija ES finansavimo laikotarpiui pasibaigus, įskaitant kitų finansavimo šaltinių telkimą; • sinergija ir papildomumas su kita (ES ir ne ES finansuojama) veikla, kuri gali būti grindžiama projekto rezultatais.

Ar skirti finansavimą, svarstoma, jeigu paraiška įvertinama ne mažiau kaip 70 balų, ir jai skiriamas mažiausias būtinas balų skaičius pagal kiekvieną iš keturių dotacijos skyrimo kriterijų (t. y. bent 22 balų „projekto aktualumo“ kategorijoje ir 15 balų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategorijose; bent po 10 balų „partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybės“ ir „poveikio“ kategorijose).

Ex aequo pasiūlymų atvejais pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausia balų „aktualumo“. Jei šie balai bus vienodi, pirmenybė bus teikiama atsižvelgiant į jų balus pagal kriterijų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė“. Jei šie balai bus vienodi, pirmenybė bus teikiama atsižvelgiant į jų balus pagal kriterijų „poveikis“. Jei tai nepadės nustatyti pirmenybės, tolesnis pirmenybės nustatymas gali būti atliekamas atsižvelgiant į bendrą projekto portfelį ir teigiamą

projektų sinergiją arba kitus veiksnius, susijusius su kvietimo teikti pasiūlymus tikslais. Šie veiksniai bus dokumentuoti ekspertų grupės ataskaitoje.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

„Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos dotacija apskaičiuojama remiantis šiais trimis elementais:

- indėliu institucinėms programos įgyvendinimo išlaidoms padengti;
- maksimaliu studentų stipendijų, kurios turi būti skiriamos per visą sutarties galiojimo laikotarpį, skaičiumi;
- papildomomis sumomis, skirtomis individualiems neįgalių studentų poreikiams tenkinti.

Šis indėlis skirtas finansuoti bent 4 magistrantūros programos laidoms, kurių kiekviena trunka nuo 1 iki 2 akademinių metų (60, 90 arba 120 ECTS kreditų).

Indėlis „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos institucinėms išlaidoms padengti

Tai – vieneto įkainis už vieną studentą, skirtas padengti dalį išlaidų, susijusių su jungtinės magistrantūros studijų programos įgyvendinimu.

Vieneto įkainis apima personalo (mokymo, kelionių) išlaidas, kviestinių dėstytojų, viešinimo, sklaidos, organizacines išlaidas (įskaitant visapusišką studentų draudimą, finansinę paramą individualių poreikių turintiems studentams, jei jiems netaikomas papildomų sumų mechanizmas (žr. toliau), apgyvendinimo ir kitų paslaugų studentams išlaidas), administracines išlaidas ir visas kitas išlaidas, būtinas sėkmingam magistrantūros studijų programos įgyvendinimui.

Atrinktuose projektuose nebus leidžiama studentams taikyti registracijos mokesčius. Be to, projektuose „Erasmus Mundus“ stipendininkams negalima taikyti mokesčio už mokslą ar reikalauti padengti kitas būtinas išlaidas, susijusias su jų dalyvavimu mokymosi procese.

Didžiausias įnašas į institucines išlaidas yra: **750 EUR per mėnesį x DR x NRES**

Čia:

- **DR** = maksimali magistrantūros studijų programos trukmė mėnesiais (t. y. 12, 18, 24 mėn.)
- **NRES** = numatomas užsiregistravusių studentų (stipendininkų ir ne stipendininkų) skaičius per visą dotacijos sutarties galiojimo laikotarpį.

Atkreipkite dėmesį, kad dotacijos apskaičiavimo tikslais NRES negalės viršyti 100 (išskyrus papildomas stipendijas, skirtas tiksliniams pasaulio regionams, jei taikoma).

Studentų stipendijos

Stipendija bus skiriama dalyvaujančių studentų patiriamoms išlaidoms – kelionės, vizų, įsikūrimo ir pragyvenimo išlaidoms – padengti. Ji apskaičiuojama remiantis mėnesiniu vieneto įkainiu visam laikotarpiui, kurio reikia, kad stipendininkas užbaigtų studijų programą (proporcingai faktiniam dienų skaičiui). Šis laikotarpis apima studijų, mokslinių tyrimų, stažuočių veiklą, disertacijos rengimą ir gynimą, laikantis jungtinės magistrantūros programos reikalavimų. Šiuo laikotarpiu stipendija gali būti skiriama tik visa ir tik dieninių studijų studentams.

Stipendija skiriama už dienines studijas ir ji bus mokama visą „Erasmus Mundus“ magistrantūros studijų programos laikotarpį (t. y. 12, 18, 24 mėn.). Trumpesnis stipendijos mokėjimo laikotarpis taikomas tuo atveju, jei pripažįstamas ankstesnis mokymasis (taikant trumpiausią vienerių akademinių metų stipendijos mokėjimo laikotarpį).

Studentai, jau gavę „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos stipendiją negali teikti paraiškos papildomai stipendijai pagal tą patį veiksmą gauti.

„Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos stipendijos gali būti teikiamos studentams iš viso pasaulio. Tačiau konsorciumai turėtų užtikrinti geografinę pusiausvyrą: tai reiškia, kad įgyvendinant vieną projektą tos

pačios tautybės kandidatams skiriama ne daugiau kaip 10 proc. visų stipendijų (ši taisyklė netaikoma papildomoms stipendijoms tiksliniams pasaulio regionams, jei aktualu).

Didžiausios stipendijos vienam studentui apskaičiavimas:

Stipendija apskaičiuojama pagal šią formulę: **1 400 EUR per mėnesį x DS**

Čia: **DS** = magistrantūros studijų programos trukmė.

Didžiausios stipendijos, skiriamos „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos dotacijos sutarties galiojimo laikotarpiu, apskaičiavimas:

Didžiausia stipendija apskaičiuojama pagal šią formulę: **1 400 EUR/mėn. x DR x NRS**

Čia:

- **DR** = maksimali magistrantūros studijų programos trukmė mėnesiais (t. y. 12, 18, 24 mėn.)
- **NRS** = stipendijų, numatytų visai dotacijos sutarties galiojimo trukmei, skaičius (ne daugiau kaip 50 stipendijų, išskyrus papildomas stipendijas tiksliniams pasaulio regionams, jei taikoma)

Sumos, skirtos individualiems neįgalių studentų poreikiams tenkinti

Įnašas, skirtas individualiems poreikiams patenkinti, yra tinkamas finansuoti, jei tenkinamos bendros tinkamumo finansuoti sąlygos, nustatytos dotacijos sutartyje. Įnašai bus naudojami įstojusiems studentams (gaunantiems stipendiją ar jos negaunantiems) su negalia (pavyzdžiui, ilgalaikių fizinių, psichikos, intelektinių ar jutiminių sutrikimų), pavyzdžiui, kai būtina gauti specialių daiktų ar paslaugų (pavyzdžiui, reikalinga trečiųjų asmenų pagalba, prisitaikyti prie darbo aplinkos, patiriama papildomų kelionės ir (arba) transporto išlaidų).

Parama, skirta individualiems įstojusių studentų poreikiams tenkinti, bus skiriama pagal specialiesiems poreikiams skirtą vieneto įkainį:

a) 3 000 EUR
b) 4 500 EUR
c) 6 000 EUR
d) 9 500 EUR
e) 13 000 EUR
f) 18 500 EUR
g) 27 500 EUR
h) 35 500 EUR
i) 47 500 EUR
j) 60 000 EUR

Vieneto įkainio vienam studentui apskaičiavimas:

Įstoję studentai deklaruos, kokių daiktų ir (arba) paslaugų jiems reikia, ir nurodys jų kainą. Taikytinas vieneto įkainis prilygs numatytoms išlaidoms arba bus šiek tiek už jas mažesnis. Šiuo vieneto įkainiu tik prisidedama prie išlaidų padengimo; jis neskirtas faktinėms išlaidoms visiškai padengti.

Pastaba. Išlaidos, nesiekiančios mažiausios normos (3 000 EUR), nebus laikomos atitinkančiomis papildomos paramos reikalavimus ir turės būti padengtos kitomis jungtinių magistrantūros studijų programos institucinėmis lėšomis arba lėšomis iš kitų paramą gaunančių institucijų finansavimo šaltinių.

Didžiausio indėlio, skiriamo „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos dotacijos sutarties galiojimo laikotarpiu, apskaičiavimas:

Paraiškų teikimo etapu, remdamiesi savo skaičiavimais, pareiškėjai prašys ne daugiau kaip dviejų vieneto įkainių, atitinkančių didžiausią vieneto įkainį, t. y. ne daugiau kaip 2 x 60 000 EUR. Šia suma bus remiamasi skiriant vieneto įkainį atitinkamiems studentams.

Įgyvendinimo etapu vieneto įkainiai taps mėnesinėmis vienetinėmis įmokomis, apskaičiuojamomis taip:

{specialiųjų poreikių vienetas x (1/mėnesių skaičius)}

Šioje formulėje mėnesių skaičius turi atitikti mėnesių, kuriais buvo naudojami ar teikiami su specialiaisiais poreikiais susiję daiktai ar paslaugos veiksmui įgyvendinti, skaičių atsižvelgiant į daiktų ar paslaugų pobūdį. Vienkartinių lėšų atveju mėnesių skaičius bus lygus 1.

PAPILDOMOS LĖŠOS STUDENTAMS IŠ TIKSLINIŲ PASAULIO REGIONŲ

Pareiškėjai gali teikti paraiškas dėl papildomų lėšų studentams iš toliau nurodytų trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, regionų: **1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10 ir 11 regionai,** finansuojami pagal ES išorės veiksmų priemones.

Finansavimui siūlomoms „Erasmus Mundus“ jungtinėms magistrantūros studijų programoms gali būti skirta ne daugiau kaip 18 papildoma stipendija (įskaitant atitinkamas institucines išlaidas), finansuojama pagal Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonę „Globali Europa“ (KVTBP „Globali Europa“)[347], ir ne daugiau kaip 2 papildomos stipendijos (įskaitant atitinkamas institucines išlaidas), kurios finansuojamos pagal Pasirengimo narystei paramos priemonę (PNPP III)[348], visu magistrantūros studijų programos laikotarpiu. Šios papildomos stipendijos siūlomos siekiant įgyvendinti nustatytus ES išorės veiksmų prioritetus aukštojo mokslo srityje ir atsižvelgti į skirtingą atitinkamų trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, ekonominio ir socialinio išsivystymo lygį. Šios stipendijos bus skiriamos „Erasmus Mundus“ jungtinėms magistrantūros studijų programoms, kurios atrenkamos finansavimui pagal jų reitingą mažėjančia tvarka ir atsižvelgiant į turimą biudžetą.

Daugiau informacijos apie kiekvieno biudžeto paketo sumas bus paskelbta ES finansavimo ir konkursų portale. Lėšų paskirstymas turės būti subalansuotas geografiškai, o paraiškų teikėjai raginami pritraukti studentus iš neturtingiausių ir mažiausiai išsivysčiusių trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės.

Toliau pristatomi šio veiksmo geografinės pusiausvyros tikslai ir orientacinė biudžeto dalis:

- 1 regionas (Vakarų Balkanai): itin daug dėmesio bus skiriama stipendijoms klimato kaitos, aplinkos ir energijos, skaitmeninių technologijų, inžinerijos, darnaus vystymosi ir darbo vietų kūrimo srityse.
- 3 regionas (Pietinės kaimyninės šalys): 8 proc. turimo biudžeto iš KVTBP. 30 proc. šios sumos turėtų būti skirta Tunisui.
- 5 regionas (Azija): 23 proc. turimo biudžeto iš KVTBP. Pirmenybė bus teikiama mažiausiai išsivysčiusioms šalims.
- 6 regionas (Vidurinė Azija): 9 proc. turimo biudžeto iš KVTBP. Pirmenybė bus teikiama mažiausiai išsivysčiusioms šalims.
- 7 regionas (Artimieji Rytai): 3 proc. turimo biudžeto iš KVTBP. Pirmenybė bus teikiama mažiausiai išsivysčiusioms šalims.
- 8 regionas (Ramiojo vandenyno šalys): 1 proc. turimo biudžeto iš KVTBP. Pirmenybė bus teikiama mažiausiai išsivysčiusioms šalims.
- 9 regionas (Užsacharis Afrika): 31 proc. turimo biudžeto iš KVTBP. Pirmenybė bus teikiama mažiausiai išsivysčiusioms šalims. Itin daug dėmesio bus skiriama prioritetinėms migracijos šalims. Nė vienai šaliai nebus skirta daugiau nei 8 proc. tam regionui numatytų lėšų.
- 10 regionas (Lotynų Amerika): 24 proc. turimo biudžeto iš KVTBP. Brazilijai ir Meksikai kartu bus skirta ne daugiau kaip 30 proc.

[347] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/HTML/?uri=OJ:L:2021:209:TOC
[348] https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/1529

- 11 regionas (Karibai): 1 proc. turimo biudžeto iš KVTBP.

Regioniniai tiksliniai biudžetai ir prioritetai yra orientaciniai, taikomi projekto lygmeniu ir bus stebimi įgyvendinimo etapu.

Galutinės dotacijos sumos apskaičiavimas

Galutinė dotacija bus apskaičiuojama galutiniame ataskaitų teikimo etape, atsižvelgiant į suteiktų stipendijų skaičių, priimtų studentų skaičių ir faktinį vieneto įkainių skaičių individualiems poreikiams tenkinti, jeigu bendra suma neviršija didžiausios skirtos dotacijos sumos. Projektų vykdytojai galės lanksčiai perkelti lėšas iš stipendijų eilutės (išskyrus papildomas stipendijas tiksliniams pasaulio regionams, jei taikoma) į individualių poreikių eilutę (ir atvirkščiai), priklausomai nuo realių poreikių ir laikantis dotacijos sutarties. Pervedimai tarp biudžeto išlaidų kategorijų ir finansavimo priemonių negalimi.

Daugiau informacijos pateikta dotacijos sutarties šablone, kurį rasite ES finansavimo ir konkursų portale.

2 dalis. „Erasmus Mundus“ planavimo priemonės

Siekiant sustiprinti tarptautinį Europos švietimo erdvės matmenį, „Erasmus Mundus“ planavimo priemonėmis siekiama sustiprinti Europos aukštojo mokslo institucijų gebėjimus modernizuoti ir internacionalizuoti savo mokymo programas parengiant naujas magistrantūros studijų programas bendradarbiaujant su viso pasaulio universitetais.

Europos universitetams labai svarbu plėtoti tarptautines magistrantūros studijų programas. Tarptautinis bendradarbiavimas suteikia įvairių akademinių perspektyvų ir mokymo metodikų, juo praturtinama mokymo programa ir plėtojama mokinių mokymosi patirtis. Tarptautinės magistrantūros studijų programos taip pat pritraukia studentus iš viso pasaulio, todėl didėja įvairovė ir talentų rezervas, taip pat gerinama universitetų reputacija ir konkurencingumas pasaulinėje arenoje.

Bendradarbiaudami su viso pasaulio institucijomis, Europos universitetai gali sutelkti išteklius ir žinias, kad galėtų spręsti neatidėliotinas pasaulines problemas, pavyzdžiui, klimato kaitos, skaitmeninės transformacijos ir darnaus vystymosi. Ilguoju laikotarpiu „Erasmus Mundus“ planavimo priemonėmis bus skatinama kurti bendrus aukštojo mokslo mechanizmus, susijusius su kokybės užtikrinimu, akreditavimu ir laipsnių bei kreditų pripažinimu.

Todėl pagrindinis „Erasmus Mundus“ planavimo priemonių tikslas – skatinti kurti novatoriškas, labai integruotas, **naujas tarpvalstybines magistrantūros studijų programas**. Šias tarpvalstybines studijų programas bendrai įgyvendina tarptautinis aukštojo mokslo institucijų iš įvairių pasaulio šalių konsorciumas ir, prireikus, kiti švietimo ir (arba) kitų sričių partneriai, turintys specialių žinių ir besidomintys atitinkamomis studijų ir (arba) profesinėmis sritimis.

Dotacijos gavėjai turėtų suteikti išsilavinimą, atitinkantį Tarptautinio standartizuoto švietimo klasifikatoriaus (ISCED 2011) 7 lygį.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI PARAIŠKOMS DĖL „ERASMUS MUNDUS“ PLANAVIMO PRIEMONIŲ?

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, projektų pasiūlymai dėl „Erasmus Mundus“ planavimo priemonių turi tenkinti toliau nurodytus kriterijus.

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančiosios organizacijos (Kas gali teikti paraišką?)	Kad atitiktų reikalavimus, pareiškėjai turi: • būti teisės subjektai (viešosios arba privačiosios įstaigos); • būti aukštojo mokslo institucijos, įsteigtos vienoje iš reikalavimus atitinkančių šalių, t. y. ES valstybėje narėje arba Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje; • turėti ECHE („Erasmus“ aukštojo mokslo chartijos) pažymėjimą. **Išimtis**: šiame veiksme negali dalyvauti organizacijos iš Baltarusijos (2 regionas) ir Rusijos Federacijos (4 regionas).

Geografinė vietovė (Veiklos vieta (-os))	Projektas turi apimti veiklą, kurioje dalyvauja vienos ar daugiau šalių, kurios nėra asocijuotosios programos „Erasmus+“ valstybės, aukštojo mokslo institucijos. Prireikus šioje veikloje gali dalyvauti ir kiti švietimo ir (arba) ne švietimo srities partneriai, turintys konkrečios patirties ir interesų atitinkamose studijų srityse ir (arba) profesinėse srityse.
Projekto trukmė	Projektai paprastai turėtų trukti 15 mėnesius (galima pratęsti, jei tai tinkamai pagrindžiama ir priimamas pakeitimas).
Kam teikti paraišką?	Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA). Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ERASMUS-EDU-2025-EMJM-DESIGN. Prieš pateikdami paraišką, susipažinkite su atitinkamais FTOP pateiktais DUK.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki **vasario 13 d. 17:00:00 (Briuselio laiku)**.
Kaip teikti paraišką?	Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

PROJEKTO RENGIMAS

„Erasmus Mundus“ planavimo priemonės – projektas, kuriame yra vienas naudos gavėjas. Paramos gavėjai inicijuos ryšius ir bendradarbiavimą, siekiant sukurti magistrantūros studijų programą, atitinkančią integruotos magistrantūros studijų programos apibrėžtį (žr. skirsnį „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos“, „Projekto rengimas“). Dalyvaujančias organizacijas paraiškos teikėjas turi nustatyti paraiškos teikimo etapu. Tačiau šios organizacijos pasirašant dotacijos sutartį nedalyvaus. Planuojama veikla bus aprašyta paraiškos formos B dalyje ir viename darbo pakete.

Iki finansavimo laikotarpio pabaigos jungtinė magistrantūros studijų programa turėtų:

- pasiūlyti visiškai integruotą mokymo programą, kurią įgyvendintų aukštojo mokslo institucijų konsorciumas, (kurį sudarytų bent trys aukštojo mokslo institucijos iš trijų skirtingų šalių, iš kurių bent viena turi būti iš ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės ir viena iš Programos neasocijuotosios trečiosios valstybės);
- siekti pritraukti geriausius studentus iš viso pasaulio;
- įtraukti privalomą fizinį mobilumą visiems priimtiems studentams;
- turėti jungtinį laipsnį (t. y. vieną diplomą, kurį išduoda konsorciume dalyvaujančios aukštojo mokslo institucijos) arba kelis laipsnius (t. y. skirtingus diplomus, kuriuos išduoda konsorciume dalyvaujančios aukštojo mokslo institucijos), arba jų derinį (kai kurios aukštojo mokslo institucijos, dalyvaujančios konsorciume, kuris suteikia jungtinį laipsnį, ir kitos savo diplomus išduodančios konsorciumo aukštojo mokslo institucijos).

Be to, tikimasi, kad projektui pasibaigus bus parengti šie jungtiniai mechanizmai:

- bendrieji studentų priėmimo reikalavimai ir paraiškų teikimo, atrankos, stebėsenos, egzaminų ir (arba) rezultatų vertinimo taisyklės ar procedūros;
- jungtinės programos kūrimas ir integruota mokymo(si) veikla;
- studentams siūlomų bendrųjų paslaugų planas (pvz., kalbų kursai, parama vizoms);
- jungtinė viešinimo ir informuotumo didinimo strategija;
- jungtinė administravimo ir finansų valdymo strategija;
- jungtinio laipsnio politika;
- Bendros partnerystės susitarimo, kuriame dalyvauja bent trys aukštojo mokslo institucijos, projektas. Šiuo susitarimu siekiama aprėpti visus akademinius, veiklos, administracinius ir finansinius aspektus, susijusius su magistrantūros studijų programos įgyvendinimu;

- bendros mokymosi sutarties projektas.

Pirmiau nurodyti punktai turėtų būti įtraukti į paraišką kaip **pagrindiniai numatomi rezultatai** projekto įgyvendinimo pabaigoje.

Tikimasi, kad rengiamoje magistrantūros studijų programoje bus laikomasi Europos aukštojo mokslo erdvės jungtinių programų kokybės užtikrinimo standartų[349].

Skatinama iki projekto pabaigos pradėti akreditavimo ir (arba) vertinimo procesą ir išnagrinėti Europos jungtinių programų kokybės užtikrinimo metodikos teikiamas galimybes (jei leidžiama pagal nacionalinės teisės aktus).

NUMATOMAS POVEIKIS

- Suteikti Europos ir ne Europos aukštojo mokslo institucijoms daugiau galimybių plėtoti naują partnerystę;
- Gerinti magistrantūros programų kokybę, skatinti inovacijas ir gerinti priežiūros priemones;
- Didinti dalyvaujančių organizacijų tarptautinimą ir konkurencingumą;
- Didinti dalyvaujančių organizacijų patrauklumą talentingiems studentams iš viso pasaulio;
- Prisidėti prie universitetų tarptautinimo politikos, didinant tarptautinį informuotumą per mokymo programas ir rengiant išsamias tarptautinimo (institucinio bendradarbiavimo ir tarpvalstybinio žmonių mobilumo) strategijas.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projekto aktualumas (daugiausia 30 balų)	• Pasiūlymas yra aktualus veiksmo tikslų atžvilgiu. • Kokiu mastu pasiūlymas aktualus siekiant gerbti ir skatinti bendras ES vertybes, pavyzdžiui, pagarbą žmogaus orumui, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms, taip pat kovoti su bet kokia diskriminacija. • Pasiūlymas yra novatoriškas, palyginti su esamų magistrantūros studijų programų pasiūla. **Poreikių analizė ir konkretūs tikslai** Itin integruotos magistrantūros studijų programos struktūros pagrindimas Projektas yra grindžiamas tikrų ir adekvačių poreikių analize.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 25 balai)	**Koncepcija ir metodika** • Planuojamos veiklos tinkamumas ir įgyvendinamumas siekiant tikslų ir tikėtinų rezultatų. **Projekto valdymas ir kokybės užtikrinimas** • Numatytos priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti kokybišką ir savalaikį projekto įgyvendinimą. • Planuojami siūlomos magistrantūros akreditavimo ir (arba) vertinimo proceso etapai, jei įmanoma pasinaudojant Europos jungtinių programų kokybės užtikrinimo metodikos teikiamomis galimybėmis. **Projekto grupės, darbuotojai ir ekspertai** • Numatyti veiklos ištekliai (įskaitant dalyvaujančiąsias organizacija), susiję su planuojama veikla ir rezultatais. • Vaidmenų nustatymas ir užduočių paskirstymas projekto grupėje.

[349] https://www.eqar.eu/kb/joint-programmes/agreed-standards/

Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 25 balai)	**Konsorciumo sudėtis** • Numatyti dalyvaujančiųjų organizacijų vaidmenys. Jų indėlis į projekto įgyvendinimą ir magistrantūros programos kūrimą. • Jų dalyvavimo, pridėtinės vertės ir papildomumo pagrindimas.
Poveikis (daugiausia 20 balų)	**Poveikis ir užmojai** • Numatomas naujo „Erasmus Mundus“ planavimo priemonės projekto poveikis ir užmojai, įskaitant patrauklumą studentams, dėstytojams ir organizacijoms partnerėms visame pasaulyje. **Komunikacija, sklaida ir matomumas** • Veikla, numatyta naujos magistrantūros programos ir projekto rezultatų viešinimui ir sklaidai. **Tvarumas ir tęstinumas** • Numatomi veiksmai, kaip sėkmingai pradėti ir (arba) įgyvendinti naują magistrantūros programą (įskaitant institucinį patvirtinimą), ir numatomos priemonės jos tvarumui užtikrinti (įskaitant galimų finansavimo šaltinių nustatymą).

Ar skirti finansavimą, svarstoma, jeigu paraiška įvertinama ne mažiau kaip 60 balų, ir jai skiriamas mažiausias būtinas balų skaičius pagal kiekvieną iš keturių dotacijos skyrimo kriterijų (t. y. bent 16 balų „projekto aktualumo“ kategorijoje, 12 balų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ ir „partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybės“ kategorijoje ir 10 balų „poveikio“ kategorijoje).

Ex aequo pasiūlymų atvejais pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausia balų „aktualumo“. Jei šie balai bus vienodi, pirmenybė bus teikiama atsižvelgiant į jų balus pagal kriterijų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė“. Jei šie balai bus vienodi, pirmenybė bus teikiama atsižvelgiant į jų balus pagal kriterijų „poveikis“. Jei tai nepadės nustatyti pirmenybės, tolesnis pirmenybės nustatymas gali būti atliekamas atsižvelgiant į bendrą projekto portfelį ir teigiamą projektų sinergiją arba kitus veiksnius, susijusius su kvietimo teikti pasiūlymus tikslais. Šie veiksniai bus dokumentuoti ekspertų grupės ataskaitoje.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Šis veiksmas finansuojamas pagal fiksuotosios sumos modelį.

Didžiausia ES dotacija vienam projektui yra: 60 000 EUR.

Fiksuotosios sumos indėlis padengs išlaidas, tiesiogiai susijusias su veikla, būtina naujai magistrantūros studijų programai parengti, pavyzdžiui, posėdžiais ir konferencijomis, tyrimais ir (arba) apklausomis, akreditavimo ir (arba) vertinimo procesu ir t. t. Ši suma taip pat gali būti naudojama personalo, kelionės ir apgyvendinimo, administracinėms ir subrangos išlaidoms padengti, jei tai svarbu „Erasmus Mundus“ planavimo priemonių įgyvendinimui.

Dotacijos parametrai bus nustatyti dotacijos sutartyje.

Kad būtų išmokėta visa dotacija, paramos gavėjai turės įrodyti, kad paraiškoje nurodyta veikla ir numatyti rezultatai buvo įgyvendinti iki galo ir tinkamai.

Daugiau informacijos pateikta dotacijos sutarties šablone, kurį rasite ES finansavimo ir konkursų portale.

INOVACIJŲ PARTNERYSTĖ

Inovacijų partnerystės rėmimo projektų, kuriais siekiama sisteminio poveikio Europos lygmeniu, užtikrinant pajėgumą panaudoti projektų rezultatus Europos mastu ir (arba) galės juos pritaikyti prie skirtingų teminių ar geografinių kontekstų. Daugiausia dėmesio skiriama toms teminėms sritims, kurios yra strategiškai svarbios Europos ekonomikos augimui, konkurencingumui ir socialinei sanglaudai. Šios rūšies partnerystė apima:

- inovacijų aljansus

Šiuos veiksmus valdo Europos švietimo ir kultūros vykdomoji įstaiga (EACEA).

INOVACIJŲ ALJANSAI

Inovacijų aljansais siekiama didinti Europos inovacinį pajėgumą, skatinant inovacijas **bendradarbiaujant ir keičiantis žiniomis** aukštojo mokslo, profesinio mokymo (tiek pirminio, tiek tęstinio) bei platesnės socialinės ir ekonominės aplinkos, įskaitant mokslinius tyrimus, kontekste.

Jais taip pat siekiama didinti naujų įgūdžių pasiūlą ir spręsti įgūdžių neatitikties problemą, rengiant ir kuriant naujas **aukštojo mokslo ir profesinio mokymo** programas, remiant **iniciatyvumo ugdymą ir verslumu grindžiamą mąstymą** ES.

VEIKSMO TIKSLAI

Šiomis partnerystėmis turėtų būti įgyvendinama nuosekli ir išsami **sektorių arba tarpsektorinė veikla**, kuri turėtų būti pritaikoma prie būsimos žinių raidos visoje ES.

Siekiant paskatinti inovacijas, ypatingas dėmesys bus skiriamas **talento ir įgūdžių** ugdymui. Visų pirma, skaitmeniniai įgūdžiai tampa vis svarbesni visiems profesiniams profiliams visoje darbo rinkoje. Antra, perėjimas prie žiedinės ir žalesnės ekonomikos turi būti grindžiamas kvalifikacijų ir nacionalinių švietimo bei mokymo programų pokyčiais, kad būtų tenkinami nauji profesiniai **žaliųjų įgūdžių** ir darnaus vystymosi poreikiai. Trečia, dėl dvejopos žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos visuose mūsų ekonomikos ir visuomenės sektoriuose reikia sparčiau diegti naujas technologijas, visų pirma labai novatoriškose giliųjų technologijų srityse.

Inovacijų aljansų tikslų gali būti siekiama pagal vieną iš dviejų toliau nurodytų dalių arba pagal jas abi (organizacija gali būti įtraukta į kelis pasiūlymus).

1 dalis. Švietimo ir įmonių aljansai

Švietimo ir įmonių aljansai yra tarpvalstybiniai, struktūruoti ir rezultatais grindžiami projektai, kuriuose partneriai siekia bendrų tikslų ir bendradarbiauja skatindami inovacijas, naujus įgūdžius, iniciatyvumą ir verslumu grindžiamą mąstymą.

Šie aljansai sieks skatinti inovacijas aukštojo mokslo, profesinio mokymo, įmonių ir platesnės socialinės bei ekonominės aplinkos srityse. Be kita ko, jie padės spręsti socialines ir ekonomines problemas, tokias kaip klimato kaita, kintanti demografinė padėtis, skaitmenizacija, naujų perversminių (giliųjų) technologijų, tokių kaip dirbtinis intelektas, formavimasis ir spartūs užimtumo pokyčiai imantis socialinių inovacijų, didinant bendruomenės atsparumą ir diegiant inovacijas darbo rinkoje.

Švietimo ir įmonių aljansai partnerystėn suburia įmones ir aukštojo mokslo bei profesinio mokymo paslaugų teikėjus. Veikdami viename ar keliuose skirtinguose ekonomikos sektoriuose, aljansai kuria patikimus ir tvarius ryšius ir visais aspektais demonstruoja savo novatorišką ir tarpvalstybinį pobūdį. Kiekvienoje partnerystėje turi būti bent viena profesinio mokymo įstaiga ir viena aukštojo mokslo institucija, tačiau jos gali spręsti abiejų šių sričių arba vienos iš jų klausimus. Profesinio mokymo ir aukštojo mokslo organizacijų bendradarbiavimas turėtų būti aktualus ir naudingas abiem sektoriams.

Aljansai siekia vieno ar daugiau iš toliau nurodytų tikslų:

- kurti **naujus, novatoriškus ir daugiadalykius mokymo(si) metodus**; skatinti inovacijas, susijusias su švietimo planavimu ir įgyvendinimu, mokymo metodais, vertinimo metodais, mokymosi aplinka ir (arba) naujų įgūdžių ugdymu;
- **remti įgūdžių ugdymą giliųjų technologijų[350] srityse**; remti Europos inovacinius gebėjimus, plečiant talentų fondą šiose naujose perversminėse technologijose;
- skatinti **inkubatorių steigimą** švietimo ir mokymo įstaigose visoje Europoje;
- remti **įmonių socialinę atsakomybę** (pavyzdžiui, teisingumo, įtraukties, klimato kaitos, aplinkos apsaugos ir darnaus vystymosi atžvilgiu);
- skatinti besimokančių asmenų, švietimo ir kitų sričių darbuotojų **iniciatyvumą** ir **verslumą, atitinkamą**

[350] Žr. apibrėžtį adresu https://www.eitdeeptechtalent.eu/the-initiative/what-is-deep-tech/.

mąstyseną ir įgūdžius, laikantis Verslumo kompetencijos sistemos („EntreComp“)[351];

- gerinti **įgūdžių**, įgytų ir patvirtintų per švietimo ir mokymo sistemas, **kokybę ir aktualumą** (įskaitant naujų įgūdžių ugdymą ir įgūdžių neatitikties problemos sprendimą);
- palengvinti **keitimąsi žiniomis ir jų kūrimą** tarp aukštojo mokslo ir profesinio mokymo, mokslinių tyrimų, viešojo sektoriaus ir verslo sektoriaus;
- kurti ir remti veiksmingas, tarpusavyje susietas ir įtraukias aukštojo mokslo ir **profesinio mokymo sistemas**, ir prisidėti prie inovacijų.

Aukštojo mokslo institucijos raginamos prieš teikiant paraišką pasinaudoti „HEInnovate“ įsivertinimo priemone[352], ypač jei jos koordinuoja pasiūlymą. „HEInnovate“ padės jiems nustatyti verslumo ir inovacijų stipriąsias ir silpnąsias puses. Todėl pasiūlymas ir konsorciumo sudėtis gali būti geriau parengti ir apimti visas būtinas ekspertines žinias.

2 dalis. Sektorių bendradarbiavimo įgūdžių srityje aljansai (plano įgyvendinimas[353])

Sektorių bendradarbiavimo įgūdžių srityje aljansų tikslas – sukurti naujus strateginius metodus ir bendradarbiavimą, kad būtų rasta konkrečių įgūdžių ugdymo sprendimų (tiek trumpalaikėje, tiek ilgalaikėje perspektyvoje) srityse, kuriose įgyvendinamas pagrindinis Europos įgūdžių darbotvarkės, kuria siekiama tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo, veiksmas – Įgūdžių paktas. Šia iniciatyva sudaromos sąlygos didelio masto partnerystėms, sukurtoms pagal Įgūdžių paktą; iki šiol jau sukurta 20 partnerysčių ir rengiamasi jų sukurti dar daugiau, ir galimybė remti sektorių įgūdžių strategijų rengimą, taip pat darbo profilių ir susijusių mokymo programų peržiūrą ir plėtojimą. Pagrindinis Pakto tikslas – suburti ir paskatinti visus atitinkamus suinteresuotuosius subjektus imtis konkrečių veiksmų darbo jėgos kvalifikacijos kėlimui ir perkvalifikavimui, dedant bendras pastangas ir buriant partnerystę, taip pat ES lygmeniu tenkinant darbo rinkos poreikius, remiant perėjimą prie žaliųjų ir skaitmeninių technologijų bei nacionalines, regionines ir vietos įgūdžių ir ekonomikos augimo strategijas. Dėl to sektorių bendradarbiavimo įgūdžių srityje aljanso rezultatai, t. y. žinios apie sektorinius įgūdžius, įgūdžių strategijos, profesiniai profiliai, mokymo programos ir ilgalaikis planavimas, svariai prisidės prie Įgūdžių pakto prisijungusių ekosistemomis grindžiamų didelio masto partnerysčių veiklos.

Sektorių bendradarbiavimo įgūdžių srityje aljansų tikslas – sumažinti darbo rinkos įgūdžių atotrūkį, varžantį augimą, inovacijas ir konkurencingumą konkrečiuose sektoriuose ar srityse, orientuojantis tiek į trumpalaikes intervencijas, tiek į ilgalaikes strategijas. Šių aljansų veikla bus įgyvendinama 14 pramonės ekosistemų, nustatytų Naujoje Europos pramonės strategijoje[354] (žr. tinkamumo finansuoti kriterijus).

Ekosistemomis grindžiamos didelio masto Įgūdžių pakto partnerystės bus remiamos sektorių bendradarbiavimo įgūdžių srityje planu. Dėl to aljansai pagal 2 dalį padės įgyvendinti pagal Paktą prisiimtus įsipareigojimus, rengdami sektoriaus įgūdžių strategijas. Šiomis strategijomis turi būti pasiektas sisteminis ir struktūrinis poveikis, dėl kurio mažėtų įgūdžių trūkumas, spragos ir neatitiktis, taip pat būtų užtikrinama tinkama įgūdžių kokybė. Sektoriaus įgūdžių strategijose turi būti aiškiai nustatyti veiksmai, gairės ir konkretūs rezultatai siekiant suderinti įgūdžių paklausą ir pasiūlą ir taip remti bendrą ekosistemomis grindžiamų didelio masto Įgūdžių pakto partnerysčių įgyvendinimą. Aljansai siekia pakloti šių įgūdžių partnerysčių pagrindus ir nustatyti kryptį, kuria reikėtų judėti projektams pasibaigus.

Remiantis duomenimis apie įgūdžių poreikius ir profesinius profilius, aljansai padeda rengti ir įgyvendinti tarpvalstybinio švietimo ir mokymo turinį, taip pat mokymo metodikas, kad būtų galima jas kuo greičiau įdiegti regioniniu ir vietos lygmeniu ir atsižvelgti į naujas atsirandančias profesijas. Šiuo tikslu aljansai savo pasiūlymus turėtų grįsti profesinės kompetencijos centrų[355], pažangiosios specializacijos strategijas įgyvendinančių regionų[356], Europos klasterių

351 https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC101581/lfna27939enn.pdf
352 https://heinnovate.eu/en
353 Europos įgūdžių darbotvarkė, kuria siekiama tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo: https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223
354 COM/2020/102 final: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:52020DC0102
355 https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1501
356 https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/home

partneryščių[357] ir Europos inovacijos ir technologijos instituto (EIT)[358] žinių ir inovacijos bendrijų (ŽIB), veikiančių toje pačioje pramonės ekosistemoje, atliekamu darbu.

Pasiūlymai turėtų apimti tęstinio profesinio mokymo programų, skirtų skubiems darbingo amžiaus žmonių poreikiams tenkinti, rengimą. Pasiūlymai turėtų apimti naujų profesinių profilių, susijusių kvalifikacijų, apimančių profesinį vidurinį mokymą ir profesinį mokymą jau įgijus vidurinį išsilavinimą (EKS 3–5 lygmenys) ir profesinį mokymą aukštojo mokslo lygmeniu (EKS 6–8 lygmenys), raidą. Be to, pasiūlymai turėtų apimti atitinkamų pagrindinių mokymo planų ir programų, kurie leistų įgyti minėtas kvalifikacijas, kūrimą.

Tarp kiekvieno projekto partnerių turi būti profesinio mokymo įstaigų, aukštojo mokslo institucijų ir darbo rinkos dalyvių. Idealiu atveju turėtų būti įtrauktos ir politikos kūrimo institucijos, sertifikavimo įstaigos ir Europos sektorių asociacijos bei pramonės atstovai.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI PARAIŠKOMS DĖL INOVACIJŲ ALJANSŲ?

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, projektų pasiūlymai pagal **1 dalį**: **Švietimo ir įmonių aljansai** turi atitikti šiuos kriterijus:

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančiosios organizacijos (Kas gali teikti paraišką?)	Pareiškėjai (dotacijos gavėjai ir susiję subjektai, jei taikoma) turi būti: viešosios arba privačiosios organizacijos, įsteigtos ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje, pvz., aukštojo mokslo institucijos, profesinio mokymo paslaugų teikėjai, profesinio mokymo paslaugų teikėjų tinklai, mažosios ir vidutinės arba didelės įmonės (įskaitant socialines įmones), mokslinių tyrimų institutai, nevyriausybinės organizacijos, vietos, regioninio ar nacionalinio lygmens valstybinės įstaigos, švietimo, mokymo ir jaunimo srityse veikiančios organizacijos, tarpininkai, atstovaujantys švietimo, mokymo arba jaunimo organizacijoms arba įmonėms, akreditavimo, sertifikavimo, pripažinimo ar kvalifikacijos įstaigos, prekybos, pramonės ar darbo rūmai, amatų rūmai, Europos ar nacionaliniai socialiniai partneriai, ligoninės ar kitos priežiūros, įskaitant ilgalaikę priežiūrą, institucijos, institucijos, atsakingos už švietimą ir mokymą arba užimtumą regioniniu arba nacionaliniu lygmeniu, užimtumo tarnybos, nacionaliniai statistikos biurai, ekonominės plėtros agentūros, sektorių arba profesinės asociacijos, sektorių įgūdžių tarybos ir įstaigos, teikiančios profesinio orientavimo, profesinio konsultavimo, informavimo ir įdarbinimo paslaugas. 1–3 regionų organizacijos iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, taip pat gali dalyvauti kaip dotacijų gavėjai, susiję subjektai arba asocijuotieji partneriai, bet ne kaip koordinatorės. Trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, įsteigtos organizacijos gali dalyvauti tik kaip projekto koordinatorės. **Išimtis:** šiame veiksme negali dalyvauti organizacijos iš Baltarusijos (2 regionas). Aukštojo mokslo institucijos, įsteigtos **ES valstybėse narėse ar Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse**, turi turėti galiojančią „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHE). Dalyvaujančios aukštojo mokslo institucijos trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, turėti ECHE neprivalo.

[357] https://www.clustercollaboration.eu
[358] https://eit.europa.eu/

Konsorciumo sudėtis (Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius ir pobūdis)	Švietimo ir įmonių aljansai turi apimti bent **4 ES valstybes nares ar Programos asocijuotąsias trečiąsias valstybes** ir turėti bent **8 pareiškėjus (dotacijų gavėjus, nesusijusius subjektus)**. Į konsorciumą kaip pareiškėjai (dotacijų gavėjai, nesusiję subjektai) turi būti įtraukti bent **3 darbo rinkos dalyviai** (įmonės, bendrovės arba atstovaujamosios organizacijos tarpininkės, pavyzdžiui, rūmai, profesinės sąjungos arba profesinės asociacijos) ir bent **3 švietimo ir mokymo paslaugų teikėjai** (profesinio mokymo ir aukštojo mokslo institucijos). Kiekviename pasiūlyme kaip pareiškėjai **(dotacijos gavėjai, nesusiję subjektai)** turėtų dalyvauti bent **viena aukštojo mokslo įstaiga ir vienas profesinio mokymo paslaugų teikėjas**. Susiję subjektai ir asocijuotieji partneriai neįtraukiami į minimalius konsorciumo sudėties tinkamumo kriterijus ir negali būti koordinatoriais.
Projekto trukmė	Projektai paprastai turėtų trukti 24 arba 36 mėnesius (galima pratęsti, jei tai tinkamai pagrindžiama ir priimamas pakeitimas). Trukmė turi būti pasirinkta paraiškos teikimo etape pagal projekto tikslą ir veiklos, kurią ilgainiui planuojama vykdyti, rūšį.
Kam teikti paraišką?	Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA) per ES finansavimo ir konkursų portalą. Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius (1 dalis): ERASMUS-EDU-2025-PI-ALL-INNO-EDU-ENTERP.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki **kovo 6 d. 17:00:00** (Briuselio laiku).

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, projektų pasiūlymai pagal **2 dalį**: **Sektorių bendradarbiavimo įgūdžių srityje aljansai (plano įgyvendinimas)** turi atitikti šiuos kriterijus:

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančiosios organizacijos (Kas gali teikti paraišką?)	Pareiškėjai (dotacijos gavėjai ir susiję subjektai, jei taikoma) turi būti: • Įgūdžių pakto registruotieji nariai[359]; • viešosios arba privačiosios organizacijos, teisėtai įsteigtos **ES valstybėje narėje** arba Programos **asocijuotojoje trečiojoje valstybėje**, pavyzdžiui**:** – aukštojo mokslo institucijos; – profesinio mokymo paslaugų teikėjai; – profesinio mokymo paslaugų teikėjų tinklai; – mažosios ir vidutinės arba didelės įmonės (įskaitant socialines įmones); – tyrimų institutai; – nevyriausybinės organizacijos; – vietos, regioninio ar nacionalinio lygmens valstybinės įstaigos; – švietimo, mokymo ir jaunimo srityse veikiančios organizacijos; – tarpininkai, atstovaujantys švietimo, mokymo arba jaunimo organizacijoms arba įmonėms; – akreditavimo, sertifikavimo, pripažinimo ar kvalifikacijos įstaigos; – prekybos, pramonės ar darbo rūmai, amatų rūmai; – Europos ar nacionaliniai socialiniai partneriai; – ligoninės ar kitos priežiūros, įskaitant ilgalaikę priežiūrą, institucijos; – institucijos, atsakingos už švietimą ir mokymą arba užimtumą regioniniu arba nacionaliniu lygmeniu; – užimtumo tarnybos; – nacionaliniai statistikos biurai; – ekonominės plėtros agentūros; – sektorių arba profesinės asociacijos; – sektorių įgūdžių tarybos; – įstaigos, teikiančios profesinio orientavimo, profesinio konsultavimo, informavimo ir įdarbinimo paslaugas. Programoje taip pat gali dalyvauti trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, įsteigtos organizacijos, tačiau tik kaip asocijuotieji partneriai. Aukštojo mokslo institucijos, įsteigtos **ES valstybėse narėse ar Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse**, turi turėti galiojančią „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHE).
Konsorciumo sudėtis Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius ir pobūdis	Sektorių bendradarbiavimo įgūdžių srityje aljansai (planas) turi apimti bent **8 ES valstybes nares arba Programos asocijuotąsias trečiąsias valstybes** ir juose turi dalyvauti bent **12** pareiškėjų (**dotacijos gavėjai, nesusiję subjektai).** Į konsorciumą kaip pareiškėjai (subsidijų gavėjai, nesusiję subjektai) turi būti įtraukti bent **5 darbo rinkos dalyviai** (įmonės, bendrovės arba atstovaujamosios organizacijos tarpininkės, pavyzdžiui, rūmai, profesinės sąjungos arba profesinės asociacijos) ir bent **5 švietimo ir mokymo paslaugų teikėjai** (profesinio mokymo ir aukštojo mokslo institucijos). **Kiekviename pasiūlyme kaip** pareiškėjai (**dotacijos gavėjai, nesusiję subjektai**) **turėtų dalyvauti bent viena aukštojo mokslo įstaiga ir vienas profesinio mokymo paslaugų teikėjas**. Susiję subjektai ir asocijuotieji partneriai neįtraukiami į minimalius konsorciumo sudėties tinkamumo kriterijus ir negali būti koordinatoriais.

[359] https://pact-for-skills.ec.europa.eu/index_en

Sektoriai arba sritys	**14 pramonės ekosistemų, kaip nustatyta 2021 m. metinėje bendrosios rinkos ataskaitoje[360]:** **1. Mobilumas, transportas, automobiliai**: transporto priemonių, laivų ir traukinių bei priedų gamyba; jų remontas ir priežiūra; krovinių vežimas ir kt. **2. Tekstilė:** tekstilės, aprangos, avalynės, odos ir papuošalų ir kt. gamyba **3. Atsinaujinančioji energija:** elektriniai varikliai, varikliai ir turbinos; elektros energijos gamyba; dujų gamyba ir skirstymas ir kt. **4. Elektronika:** elektroninių gaminių gamyba ir kt. **5. Mažmeninis sektorius**: Mažmeninė prekyba, su vartotojais susieta didmeninė prekyba ir kt. **6. Statyba**: gyvenamųjų ir komercinių pastatų statyba; kelių ir geležinkelių tiesimas; komunalinė infrastruktūra ir civilinė inžinerija; susijusi veikla ir kt. **7. Orlaivių ir erdvėlaivių pramonė ir gynyba:** orlaivių gamyba; kosmoso gamybos pramonė ir paslaugos; gynybos produktai ir technologijos ir t. t. **8. Mažaanglei energijai imlios pramonės šakos:** iškastinio kuro gavyba; perdirbimas; didelį poveikį aplinkai darančių produktų, pavyzdžiui, plastiko, cheminių medžiagų, trąšų, geležies ir plieno, miško produktų, cemento, gumos, spalvotųjų metalų ir kt., gamyba. **9. Turizmas:** keleivių vežimas ir kelionės; viešbučiai ir trumpalaikis apgyvendinimas; restoranai ir maitinimo paslaugos; renginiai, teminiai parkai ir kt. **10. Žemės ūkio maisto produktai:** augaliniai ir gyvūniniai produktai; maisto perdirbimas; veterinarijos veikla ir kt. **11. Kūrybos ir kultūros pramonė:** laikraščiai, knygos ir periodiniai leidiniai; kino filmai, vaizdo įrašai ir televizija; radijas ir muzika ir kt. **12. Skaitmeninė pramonė:** telekomunikacijos; programinė įranga ir programavimas; interneto portalai; kompiuterių ir įrangos gamyba ir kt. **13. Artimumo ir socialinė ekonomika:** socialinės įmonės, asociacijos ir kooperatyvai, kurių tikslas – daryti socialinį poveikį ir kt.

[360] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:52020DC0102

	14. Sveikata: vaistai ir įranga; ligoninės, slaugos namai, stacionarioji priežiūra ir kt. Aljansai savo pasiūlyme turi pasirinkti vieną pramonės ekosistemą, kuriai bus skirtas jų projektas[361]. Pasiūlymas gali būti susijęs su bet kuria ekosistema, kuri nėra įtraukta į vykdomus projektus, arba ekosistema, kuri jau įtraukta į vykdomą projektą. Tokiu atveju pasiūlyme turi būti numatytos sritys, kurios aiškiai skiriasi nuo vykdomo (-ų) projekto (-ų) sričių[362].
Projekto trukmė	Projektai paprastai turėtų trukti 48 mėnesius (galima pratęsti, jei tai tinkamai pagrindžiama ir priimamas pakeitimas (GA)).
Kam teikti paraišką?	Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA) per ES finansavimo ir konkursų portalą. Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius (2 dalis): ERASMUS-EDU-2025-PI-ALL-INNO-BLUEPRINT.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki **kovo 6 d. 17:00:00** (Briuselio laiku).

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

PROJEKTO RENGIMAS

Kiekvienas aljansas įgyvendina nuoseklią, visapusišką ir įvairią tarpusavyje susijusią veiklą, kuria siekiama skatinti inovacijas aukštojo mokslo, profesinio mokymo sistemose bei įmonėse (įskaitant dideles, mažąsias ir vidutines įmones bei socialines įmones) ir platesnėje socialinėje ekonominėje aplinkoje.

1 dalis. Švietimo ir įmonių aljansai

Į švietimo ir įmonių aljansus turėtų būti įtraukta bent viena toliau nurodyta veikla (sąrašas nebaigtinis).

Inovacijų skatinimas

- Bendrai rengti ir įgyvendinti naujus mokymo(si) metodus (kaip antai naujas daugiadalykes mokymo programas, į besimokantį asmenį orientuotus ir realiomis problemomis grindžiamus mokymo(si) metodus ir novatoriškų technologijų naudojimą, didesnį mikrokredencialų naudojimą);
- Rengti ir išbandyti tęstinio švietimo programas ir veiklą bendradarbiaujant su įmonėmis ir pačiose įmonėse;
- Rengti ir įgyvendinti švietimo ir mokymo programas, kurios padėtų ugdyti įgūdžius, reikalingus giliųjų technologijų srityse;
- Glaudžiai bendradarbiaujant su verslumo sektoriumi visoje Europoje švietimo ir mokymo įstaigose steigti inkubatorius, kurie padėtų studentams verslininkams plėtoti savo idėjas ir paversti jas verslu. Tai būtų galima pasiekti, pavyzdžiui, teikiant įvairias paslaugas, pradedant įgūdžių, finansiniais, verslo ir valdymo mokymais, taip pat suteikiant biuro patalpas ir palengvinant rizikos kapitalo finansavimą;
- Rengti ir išbandyti sprendimus, kaip patenkinti neatidėliotinus socialinius poreikius, kurių netenkina rinka ir kurie skirti pažeidžiamoms visuomenės grupėms; Spręsti visuomenės problemas ir problemas, susijusias su požiūrio ir vertybių, strategijų ir politikos, organizacinių struktūrų ir procesų, įgyvendinimo sistemų ir paslaugų pokyčiais;

[361] Pavyzdžiui, vidaus vandenų sektorius ir civilinės aviacijos sektorius yra susiję su dviem skirtingomis pramonės ekosistemomis: keleivių transportas priklauso turizmo ekosistemai, o krovinių transportas – Mobilumo, transporto ir automobilių. Priklausomai nuo to, kaip yra naudojamas, vandenilis atlieka svarbų vaidmenį tokiose ekosistemose kaip mobilumas, transportas, automobiliai; atsinaujinančioji energija, energijai imli pramonė; statyba; orlaivių ir erdvėlaivių pramonė ir gynyba. Pasiūlymas turi apimti tik vieną ekosistemą.

[362] https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1415&langId=lt

- Ieškoti sudėtingų klausimų sprendimų, kurti produktų ir procesų inovacijas (bendradarbiaujant studentams, dėstytojams ir specialistams).

Iniciatyvumo ir verslumu grindžiamo mąstymo, gebėjimų ir įgūdžių ugdymas

- Kurti naujus mokymo metodus ir mokymosi priemones, apimančias universaliųjų gebėjimų ugdymą ir taikymą aukštojo mokslo ir profesinio mokymo programose, parengtose bendradarbiaujant su įmonėmis ir skirtomis įsidarbinimo galimybėms, kūrybiškumui ir naujiems profesiniams keliams plėtoti;
- Prireikus integruoti verslumą į tam tikrą discipliną, mokymo programą, kursą ir t. t., kad studentai, tyrėjai, darbuotojai ir pedagogai įgytų gebėjimų, įgūdžių ir motyvacijos ugdyti iniciatyvumą ir verslumu grindžiamą mąstyseną bei gebėtų įveikti įvairius iššūkius mokymosi, profesiniame ir asmeniniame gyvenime;
- Suteikti naujų mokymosi galimybių per praktinės patirties, iniciatyvumą ir verslumo gebėjimus ir įgūdžius, be kita ko, įtraukiant ir (arba) pradedant naudoti naujas paslaugas, produktus ir prototipus, taip pat kurti startuolius ir atžalines įmones;
- Taikyti labiau į besimokančius asmenis orientuotus metodus, suteikiant jiems galimybę patiems rinktis savo mokymosi kelią.

Žinių sklaidos ir mainų skatinimas aukštojo mokslo, profesinio mokymo, įmonių ir mokslinių tyrimų srityje

- Kurti įtraukias ir tarpusavyje susijusias aukštojo mokslo ir profesinio mokymo sistemas ir įmones, grindžiamas abipusiu pasitikėjimu, tarpvalstybiniu pripažinimu ir sertifikavimu, lanksčiomis judėjimo tarp profesinio mokymo ir aukštojo mokslo sistemų galimybėmis, skatinti aukštesnio EKS lygmens profesinį mokymą, taip pat didinti besimokančių asmenų ir darbuotojų mobilumą;
- Plėtoti pameistrystę ir su studijų sritimi susijusią veiklą įmonėse, visapusiškai integruotą į mokymo programą, pripažintą ir vertinamą kreditais; sudaryti sąlygas novatoriškoms priemonėms bandyti ir tikrinti; vykdyti ribotos trukmės studentų, tyrėjų, pedagoginių darbuotojų ir įmonių darbuotojų mainus; skatinti įmonių darbuotojus dalyvauti mokymo ir mokslinių tyrimų veikloje; analizuoti mokslinių tyrimų duomenis. Atitinkamais atvejais projektai galėtų būti susieti su Europos pameistrystės aljansu[363].

Atsparumo didinimo, rinkos poreikių ir naujų profesijų nustatymas

- Nustatyti rinkos poreikius ir naujas profesijas (jų paklausą), didinti sistemų gebėjimą visais lygmenimis reaguoti į darbo rinkos poreikius (užtikrinti pasiūlą); derinti aukštojo mokslo ir profesinio mokymo paslaugų teikimą prie įgūdžių poreikių, tuo tikslu rengiant ir įgyvendinant tarpvalstybines sektorines mokymo programas, apimančias mokymosi darbo vietoje ir realiomis sąlygomis aplinkas;
- Nustatyti įgūdžius, kurių reikia viešojoje erdvėje sprendžiant visuomenės uždavinius (pavyzdžiui, klimato kaitos, sveikatos, giliųjų technologijų srities įgūdžių) ir skatinant atsparumą visuomenės ir bendruomenės lygmeniu, be kita ko, bendradarbiaujant aukštojo mokslo institucijoms ir profesinio mokymo paslaugų teikėjams su nacionalinėmis, regioninėmis ir vietos valdžios institucijomis bei privačiuoju sektoriumi, kad jie prisidėtų rengiant ir įgyvendinant regionines pažangiosios specializacijos strategijas;
- Teikti paramą, kad būtų galima įveikti įgūdžių neatitikties problemą, susijusią su atsparumu ir rinkos poreikiais.

2 dalis. Sektorių bendradarbiavimo įgūdžių srityje aljansai (plano įgyvendinimas)

Reikia įgyvendinti šią veiklą:

Strateginio požiūrio į sektorių bendradarbiavimą įgūdžių srityje įgyvendinimas

- Užmegzti tvarų pagrindinių pramonės suinteresuotųjų subjektų, įskaitant socialinius partnerius, švietimo ir mokymo paslaugų teikėjus ir valdžios institucijas (nacionalinio ir regioninio lygmens), bendradarbiavimą įgūdžių

[363] https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1147&langId=en#:~:text=The%20European%20Alliance%20for%20Apprenticeships%20%28EAfA%29%20unites%20governments,through%20national%20commitments%20and%20voluntary%20pledges%20from%20stakeholders

srityje. Projektu taip pat bus siekiama plėtoti didelių įmonių ir labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių (MVĮ) bendradarbiavimą konkrečios pramonės ekosistemos vertės grandinėje;

- Nuolat rinkti žinias apie įgūdžius: teikti aktualius ES ir šalies ir (arba) regioninio lygmens kokybinius įrodymus bei kiekybinius duomenis taikant susietą atvirųjų duomenų formatą; parengti bendrą metodiką būsimų įgūdžių poreikiams numatyti, (kasmetinei) pažangai stebėti, įgūdžių paklausos ir pasiūlos raidai vertinti remiantis patikimais prognozių scenarijais, ES įgūdžių panorama ir prireikus EBPO, Pasaulio ekonomikos forumo ir esamų sektorių įgūdžių aljansų darbu;
- Nustatyti sektoriaus ir (arba) ekosistemos kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo paramą (kurią teikia pramonė, viešieji ir privatūs suinteresuotieji asmenys) ir išanalizuoti, kurią iš šių veiklų būtų galima taikyti plačiau ir paremti vertės grandinės įmones;
- Remiantis žiniomis apie įgūdžius, rengti pramonės ekosistemos įgūdžių strategijas, įskaitant veiksmų, kuriais siekiama paremti pramonės ekosistemos darbo jėgos perkvalifikavimo ir kvalifikacijos kėlimo bei potencialių sektoriaus dalyvių (pavyzdžiui, ekonomiškai neaktyvių) tikslus, prioritetus. Strategijoje turėtų būti išsamiai išdėstyta, kaip svarbiausios tendencijos, pavyzdžiui, pasauliniai, visuomeniniai ir technologiniai pokyčiai toje pramonės ekosistemoje gali paveikti darbo vietų ir įgūdžių poreikius. Taip pat turėtų būti pateiktas preliminarus tvarkaraštis ir itin daug dėmesio skiriant skaitmeninių ir giliųjų technologijų poveikiui; turėtų būti nustatyti ir apibrėžti (visiškai nauji) profesiniai profiliai ir susiję įgūdžiai, kurių atsiradimo tikimasi atitinkamame sektoriuje. Taip pat turėtų būti nustatyti pagrindiniai pramonės sektoriaus dalyviai ir suinteresuotieji subjektai, kurie turėtų būti įtraukti į strategijos įgyvendinimą. Ši strategija turėtų būti vienas pirmųjų svarbių projekto rezultatų; joje turėtų būti nustatyti konkretūs veiksmai, gairės ir aiškiai nustatyti rezultatai bei konkretūs prioritetiniai veiksmai, kuriais siekiama suderinti būsimą naujoms profesijoms svarbių įgūdžių paklausą ir pasiūlą. Strategija turėtų būti pagal Įgūdžių paktą kuriamos partnerystės pagrindas;
- Prireikus, užtikrinti, kad projekto rezultatai būtų pateikti atvirųjų duomenų formatu, taigi jie galėtų papildyti Cedefop renkamą su įgūdžiais susijusią informaciją[364] ir Europos įgūdžių, gebėjimų, kvalifikacijos ir profesijų klasifikatorių (ESCO);
- Teikti aktualius ES ir šalies ir (arba) regioninio lygmens kokybinius įrodymus bei kiekybinius duomenis taikant susietą atvirųjų duomenų formatą.

Europos sektorinių sutartinių svarbiausių mokymo planų ir programų rengimas

- **Pirmaisiais veiklos metais (reaktyvus atsakas)**

Vykdant minėtus veiksmus, visais projektais turėtų būti siekiama greitai **patenkinti pramonės ekosistemos tam tikros profesijos įgūdžių reikmes, atsiradusias dėl perėjimo prie žaliųjų ir skaitmeninių technologijų** (įrodymai turi būti pateikti pasiūlyme):

- prireikus remtis ESCO klasifikatoriaus ir esamų kompetencijos sistemų[365] profesijų profiliais;
- rengti tęstinio profesinio mokymo programas, skirtas darbo jėgos kvalifikacijos kėlimui ir perkvalifikavimui, taikant naujovišką mišrųjį mokymąsi ir mokymąsi darbo vietoje;
- užtikrinti gerą naujų mokymo programų turinio ir jo teikimo kokybę taikant kokybės užtikrinimo metodus, kurie atitinka EQAVET ir ESG (Europos aukštojo mokslo erdvės jungtinių programų kokybės užtikrinimo standartus);
- užtikrinti greitą mokymo programų diegimą ir naudojimą informuojant pagrindinius pramonės ekosistemos vertės grandinės dalyvius, profesinės kompetencijos centrus[366], regionus, kurie įgyvendina pažangiosios specializacijos strategijas[367], Europos klasterių partnerystes[368] ir Europos technologijos instituto žinių ir inovacijų bendruomenes[369], veikiančias toje pačioje pramonės ekosistemoje.

[364] https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/skills-intelligence

[365] Pavyzdžiui, Piliečiams skirta Europos skaitmeninės kompetencijos sistema, Verslumo kompetencijos sistema ir Europos e. kompetencijos sistema (e-CF).

[366] https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1501

[367] https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/home

[368] https://www.clustercollaboration.eu

[369] https://eit.europa.eu/

- **Viso projekto metu (aktyvus atsakas)**

Įgyvendinant projektą turėtų būti **kuriamas besikeičiantiems ir naujiems profesiniams profiliams skirtų profesinių profilių ir mokymo turinys**:

- Remiantis nustatytais pramonės ekosistemoje atsirandančių profesinių profilių įgūdžių poreikiais rengti naujas modulines profesinio mokymo programas ir susijusias pirminio švietimo ir mokymo kvalifikacijas (visą mokymo programą, kurią būtų galima įtraukti į nacionalines švietimo ir mokymo sistemas) bei tęstinio profesinio mokymo programas darbingo amžiaus žmonių kvalifikacijos kėlimui ir perkvalifikavimui (su naujų įgūdžių poreikiu susijusius modulius);
- Šias mokymo programas turėtų sudaryti mokymosi rezultatų vienetų sistema, laikantis Europos kvalifikacijų sistemos / Nacionalinės kvalifikacijų sistemos ir atsižvelgiant į ESCO; mokymo programos turėtų būti orientuotos į konkrečiam darbui reikalingus įgūdžius, taip pat į svarbiausius gebėjimus[370], apimančius visų pirma universaliuosius gebėjimus ir STEAM disciplinas[371];
- Mokymosi darbo vietoje laikotarpiai įtraukiami į naująjį mokymo turinį, įskaitant galimybes taikyti žinias praktikoje realiose darbo situacijose, ir, kai įmanoma, integruojama tarpvalstybinė mokymosi patirtis;
- Naujajam mokymo turiniui taikomos kokybės valdymo priemonės vadovaujantis EQAVET ir ESG kokybės užtikrinimo principais arba naudojant jau turimas kokybės užtikrinimo sistemas, kurios turėtų derėti su EQAVET ir ESG;
- Propaguojamos atitinkamos sektoriaus kvalifikacijos, įskaitant tarpvalstybines jungtines programas (apimančias Europos pagrindinius profesinius profilius[372]), vykdomas daugiau nei vieno švietimo ir mokymo paslaugų teikėjo, taip palengvinant tarpvalstybinį sertifikavimą ir stiprinant abipusį pasitikėjimą, prisidedant prie besimokančių asmenų ir profesinio mobilumo šiame sektoriuje didinimo**.**

Svarbiausių mokymo planų ir programų įgyvendinimas

- Parengti mokymo planų ir programų įgyvendinimo metodiką, pritaikytą įvairioms tikslinėms grupėms, taikant novatoriškus mokymo ir mokymosi metodus, įskaitant mokymąsi darbo vietoje, IRT naudojimą (pavyzdžiui, mišrųjį mokymąsi, simuliatorius, papildytąją realybę ir t. t.), virtualųjį ir (arba) mišrųjį besimokančių asmenų ir darbuotojų mobilumą ir atviruosius švietimo išteklius (pavyzdžiui, dirbtiniu intelektu grindžiamą mokymą, MOOC[373]);
- Planuoti veiksmus, kuriais bus lengvinamas profesinių žinių perdavimas iš kartos į kartą;
- Nustatyti, kokiais būdais vertinimo metodikos ir procedūros gali aprėpti visas mokymosi formas, įskaitant mokymąsi darbo vietoje, ir palengvinti anksčiau įgytų įgūdžių ir gebėjimų patvirtinimą;
- Remtis seniai užmegztais ir naujais ryšiais, susijusiais su įgūdžių paklausa, žinių apie įgūdžius rinkimo etape, informuojant užimtumo paslaugas teikiančius subjektus, pavyzdžiui, privačiojo ir viešojo sektoriaus darbdavius ir užimtumo tarnybas, kad absolventams būtų pasiūlyta tinkamų galimybių;
- Nustatyti adekvačias absolventų karjeros stebėjimo priemones ir kurti grįžtamosios informacijos ciklus[374]. Šios karjeros stebėsenos ir grįžtamojo ryšio sistemos gali būti grindžiamos informacija, gauta iš įmonių, besimokančiųjų asmenų ir darbuotojų, taip pat viešųjų informacijos šaltinių ir darbo rinkos suinteresuotųjų subjektų;
- Pasiūlyti tinkamas naujų ar pritaikytų profesinio mokymo ir aukštojo mokslo programų ir kvalifikacijų oficialaus pripažinimo priemones partnerių šalyse ir atitinkamoje pramonės ekosistemoje.

---

[370] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2018.189.01.0001.01.LIT&toc=OJ:C:2018:189:TOC

[371] Gamtos mokslai, technologijos, inžinerija, menai ir matematika.

[372] Europos pagrindiniuose profesiniuose profiliuose aprašomi pagrindiniai mokymosi rezultatai, atitinkantys profesinius profilius, kurie yra bendri ir svarbūs ES šalių nacionalinėms profesinio mokymo programoms konkrečiose profesijų ir (arba) profesinio mokymo srityse.

[373] MOOC – atviri masinio nuotolinio mokymo kursai, kuriuose galima dalyvauti be apribojimų ir kurie yra visiems prieinami per atvirąją prieigą internete. Be tokios tradicinės mokomosios medžiagos kaip filmuotos paskaitos, skaitymo užduotys ir uždavinių rinkiniai, daugelyje MOOC kursų rengiami interaktyvūs forumai, taip remiant besimokančių asmenų, dėstytojų ir lektorių tarpusavio sąveiką.

[374] Žr. vidutinės trukmės laikotarpio 2 siektiną rezultatą (MTD2) 2015 m. Rygos išvadose, https://op.europa.eu/lt/publication-detail/-/publication/200c516d-b8de-4c2a-a233-218671296c8d/language-lt.

Ilgalaikio veiksmų plano parengimas siekiant laipsniškai diegti projekto rezultatus projektui pasibaigus

- Šis planas grindžiamas tvaria švietimo ir mokymo paslaugų teikėjų, svarbiausių pramonės suinteresuotųjų subjektų ir valdžios institucijų (regioninių ar nacionalinių) atitinkamo lygmens partneryste siekiant palengvinti ir (arba) sustiprinti įvairių suinteresuotųjų subjektų įgūdžių partnerystę pagal Įgūdžių paktą darbo jėgos kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo srityje. Reikėtų įtraukti tinkamas valdymo struktūras, taip pat išplėstinio taikymo ir finansinio tvarumo planus.
- Planu turėtų būti užtikrintas tinkamas matomumas ir plati rezultatų sklaida, be kita ko, ES ir nacionaliniu ir (arba) regioniniu politiniu lygmenimis, išsamiai apibūdinant, kaip, dalyvaujant atitinkamoms valdžios institucijoms, vyks įgyvendinimas nacionaliniu ir (arba) regioniniu lygmenimis;
- Plane būtina numatyti, kaip bus atnaujinti projekto rezultatai, visų pirma išsamios žinios apie įgūdžius, strategija ir mokymo programos pasibaigus 4 metų trukmės projektui, be kita ko, numatant būsimus finansavimo šaltinius;
- Plane būtina nurodyti, kaip ES finansavimo galimybėmis (pavyzdžiui, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone (EGADP), 2021–2027 m. ES daugiamete finansinė programa (DFP), įskaitant Europos struktūrinius fondus, „InvestEU“, „Erasmus+“) ir privačiomis investicijomis bei nacionaliniu ir (arba) regioniniu finansavimu bus remiamos įgūdžių strategijos. Derėtų atsižvelgti į pažangiosios specializacijos strategijas, Europos klasterių partnerystes, profesinės kompetencijos centrų tinklus ir EIT inovacijų bendruomenes.

Pagal abi dalis (1 dalis: Švietimo ir įmonių aljansai; 2 dalis: Sektorių bendradarbiavimo įgūdžių srityje aljansai (plano įgyvendinimas)

Prireikus reikalaujama, kad inovacijų aljansai taikytų ES masto įrankius ir priemones, pavyzdžiui, EKS, ESCO, „Europass“ (įskaitant Europos skaitmeninius mokymosi kredencialus ir Europos mokymosi modelį[375]), EQAVET ir ESG. Jei pasiūlymuose siūloma, pavyzdžiui, kurti praktikos bendruomenes arba bendradarbiavimui skirtas interneto svetaines, atitinkamais atvejais jie turėtų būti grindžiami esamomis interneto platformomis, pavyzdžiui, Mokyklinio ugdymo platforma, EPALE arba EPALE profesinio mokymo specialistų bendruomene[376], ir jomis turėtų būti naudojamasi.

Siekdamas išbandyti naujas mokymo programas ar naujus mokymo ir mokymosi metodus, inovacijų aljansas gali organizuoti besimokančių asmenų, dėstytojų, tyrėjų ir darbuotojų mobilumą mokymosi tikslais, jei jie remia ir papildo pagrindinę partnerystės veiklą ir suteikia pridėtinės vertės siekiant projekto tikslų.

NUMATOMAS POVEIKIS

Inovacijų aljansai bus integruoti į strateginį ir tvarų profesinio mokymo, aukštojo mokslo ir įmonių, drauge siekiančių padidinti Europos inovacinį pajėgumą, bendradarbiavimą. Ši partnerystė labai sustiprins abiejų švietimo sričių sąveiką ir padės skatinti inovacijas, naujus įgūdžius, iniciatyvumą ir verslumu grindžiamą mąstymą. Tikimasi, kad šie aukštojo mokslo, profesinio mokymo ir įmonių aljansai prisidės prie regioninių ekosistemų plėtotės ir vertingu tiesioginiu indėliu prisidės prie ekonomikos, integruojant mokymąsi darbo vietoje. Universitetai turi mokslinių tyrimų žinių ir duomenų, kuriuos perduodant mažosioms ir vidutinėms įmonėms tiesiogiai prisidedama prie vietos ekonomikos augimo, o profesinio mokymo paslaugų teikėjai teikia įmonėms reikalingus įgūdžius ir gali paskatinti vietos ekonomikos augimą.

Vertinant platesniu mastu, tikimasi, kad inovacijų aljansai padės įveikti socialinius ir ekonominius iššūkius tiek švietimo, tiek užimtumo srityse ir skirs dėmesio svarbiausioms sritims, pavyzdžiui, inovacijų problemoms, įgūdžių ugdymui, klimato kaitai žaliajai ekonomikai, demografijai, skaitmenizacijai ir dirbtiniam intelektui. Naudos galima gauti ir bendradarbiaujant su didelėmis įmonėmis. Inovacijų aljansuose daugiausia dėmesio bus skiriama piliečių poreikiams ir spartesniam aukštojo mokslo ir profesinio mokymo modernizavimui.

Įgūdžių paktu bus nustatyta ne tik kitų atnaujintos Įgūdžių darbotvarkės veiksmų įgyvendinimo sistema, bet ir inovacijų aljansų projekto rezultatų skaida ir naudojimas. Visų pirma sektorių bendradarbiavimo įgūdžių srityje aljansų plano rezultatai bus Įgūdžių paktu grindžiamų sektorinių didelio masto partneryščių pagrindas.

[375] https://europass.europa.eu/en/node/2128
[376] https://epale.ec.europa.eu/en/practitioners-in-vet

Be to, šie aljansai padės įgyvendinti ES komunikatą dėl atnaujintos aukštojo mokslo darbotvarkės[377] ir prisidės prie Europos švietimo erdvės kūrimo[378]. Jie taip pat prisidės prie Naujosios Europos inovacijų darbotvarkės[379] ir ES pramonės ir MVĮ strategijų įgyvendinimo (2021 m.). Aljansai taip pat gali prisidėti prie Europos technologijos ir inovacijos instituto (EIT) žinių ir inovacijos bendrijų[380] veiklos sektoriuose ir bendradarbiauti su jomis.

Inovacijų aljansai taip pat atsižvelgs į Darbotvarkės iki 2030 m. darnaus vystymosi tikslus[381] ir Paryžiaus susitarimą dėl klimato kaitos[382] kaip į svarbiausias veiksmų gaires, taip padėdami Europos Komisijai siekti naujojo žaliojo kurso[383] ir įgyvendinti Europos ekonomikos gaivinimo planą[384]. Aljansai taip pat prisidės prie naujojo europinio bauhauzo iniciatyvos[385], kuria siekiama naujoviškos tvarios ir įtraukios gyvensenos, kad būtų pasiekti žaliojo kurso tikslai.

Tikimasi, kad inovacijų aljansai darys trumpalaikį ir ilgalaikį poveikį įvairiems susijusiems suinteresuotiesiems subjektams individualiu, organizaciniu ir sisteminiu lygmeniu. Tikimasi, kad poveikis daromas ir projektui pasibaigus, ir ne tik partnerystėje dalyvaujančioms organizacijoms. Tikimasi, kad partnerystės ir veikla bus tęsiama. Todėl rezultatai neturi būti autonomiški, o turi būti susieti su esančiomis įmonėmis, schemomis, projektais, platformomis, sumanymais ir pan.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

1 dalyje „Švietimo ir įmonių aljansai“ taikomi toliau nurodyti dotacijų skyrimo kriterijai.

Projekto aktualumas (daugiausia 25 balai)	**Aplinkybės ir bendrieji tikslai** • **Ryšys su ES politika ir iniciatyvomis**: pasiūlymu atsižvelgiama į Europos Komisijos politikos prioritetus ir jų konkrečius tikslus aukštojo mokslo, profesinio mokymo, įgūdžių ir inovacijų srityje ir padedama jų siekti; taip pat atsižvelgiama į esamas ES įgūdžių ir talentų ugdymo priemones ir iniciatyvas ir padedama didinti jų matomumą; • **Tikslas:** pasiūlymas yra aktualus šio veiksmo tikslams ir veiklai. • **ES vertybės**: kokiu mastu pasiūlymas aktualus siekiant gerbti ir skatinti bendras ES vertybes, pavyzdžiui, pagarbą žmogaus orumui, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms, taip pat kovoti su bet kokia diskriminacija. **Poreikių analizė ir konkretūs tikslai** • **Nuoseklumas ir problemomis grindžiamas požiūris**: tikslai ir veikla grindžiami išsamia, tinkamai pagrįsta ir aukštos kokybės problemų ir poreikių analize; tikslai yra aiškiai apibrėžti, tikroviški ir susiję su dalyvaujančiosiomis organizacijomis, veiksmu ir Europos Komisijos prioritetais. • **Skaitmeniniai įgūdžiai**: kokiu mastu pasiūlymu į mokymo turinį pagal vieną arba kelis susijusius profesinius profilius įtraukiami skaitmeniniai įgūdžiai (įskaitant DI). • **Žalieji įgūdžiai**: kokiu mastu pasiūlymu į mokymo turinį pagal vieną arba kelis susijusius profesinius profilius įtraukiami įgūdžiai, susiję su perėjimu prie žiedinės ir žalesnės ekonomikos. • **Atsparumo įgūdžiai:** kokiu mastu pasiūlyme integruojami įgūdžiai, susiję su gebėjimu prisitaikyti, valdyti pokyčius ir rūpintis vieni kitais kaip vienos bendruomenės nariais. • **Giliųjų technologijų įgūdžiai**: jei taikytina, kokiu mastu pasiūlymu integruojami įgūdžiai, susiję su giliųjų technologijų sritimis.

[377] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A52017DC0247
[378] https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/european-education-area_lt
[379] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A52022DC0332
[380] https://eit.europa.eu/
[381] https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/
[382] https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement/the-paris-agreement
[383] https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/european-green-deal-communication_en.pdf
[384] https://ec.europa.eu/info/strategy/recovery-plan-europe_lt
[385] https://europa.eu/new-european-bauhaus/index_lt

	Papildomumas su kitais veiksmais ir inovacijos. Europos pridėtinė vertė • **Inovacijos**: pasiūlyme atsižvelgiama į naujausius metodus ir būdus, pavyzdžiui, inkubatorių ir mokymosi realių aplinkybių aplinkoje steigimą švietimo ir mokymo įstaigose, ir siekiama konkrečiam projektui būdingų novatoriškų rezultatų ir sprendimų, pavyzdžiui, prisidedant prie giliųjų technologijų srities talentų iniciatyvos pagal naująją Europos inovacijų darbotvarkę. • **Europos pridėtinė vertė**: pasiūlyme aiškiai parodoma pridėtinė vertė, kurią užtikrina jo tarpvalstybinis pobūdis ir galimas perkeliamumas. • **Švietimo ir mokymo sektoriaus atstovavimas**: aljanse dalyvauja partneriai, tinkamai atstovaujantys švietimo ir mokymo paslaugų teikėjams, ir aiškiai parodoma nauda ir (arba) svarba tiek aukštajam mokslui, tiek profesiniam mokymui.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 30 balų)	**Koncepcija ir metodika** • **Nuoseklumas**: projektas iš esmės parengtas taip, kad būtų užtikrintas jo tikslų, metodikos, veiklos ir siūlomo biudžeto suderinamumas. Pasiūlyme pateikiamas nuoseklus ir išsamus atitinkamos veiklos, kuria bus siekiama patenkinti nustatytus poreikius ir gauti planuojamus rezultatus, aprašas, kuriuo naudosis galutiniai dotacijos gavėjai ir (arba) tikslinės grupės, kad būtų pasiekti tarpiniai rezultatai ir ilgalaikis poveikis; • **Struktūra:** darbo programa yra aiški, suprantama ir apima visus (parengiamosios veiklos, įgyvendinimo, rezultatų naudojimo, stebėjimo, vertinimo ir sklaidos) etapus. • **Metodika**: pasiūlyme prireikus naudojami su įgūdžiais ir profesijomis susiję ES įrankiai ir priemonės, pavyzdžiui, EKS, ESCO, „Europass“, Europos mokymosi modelis, EQAVET, ESG. **Projekto valdymas, kokybės užtikrinimas, stebėsenos ir vertinimo strategija** • **Valdymas**: numatytos patikimos valdymo priemonės. Tvarkaraštis, organizavimas, užduotys ir pareigos yra tinkamai apibrėžti ir tikroviški. Pasiūlyme kiekvienai veiklai numatyti tinkami ištekliai. • **Darbo planas**: darbo plano kokybė ir veiksmingumas, be kita ko, mastas, kuriuo darbo paketams skirti ištekliai atitinka jų tikslus ir rezultatus. • **Kvalifikacijų pripažinimo ir patvirtinimo tvarkos kokybė:** laikomasi europinių skaidrumo ir pripažinimo priemonių ir principų, taip pat ir mikrokredencialų atžvilgiu. **Ekonominis veiksmingumas ir finansų valdymas** • **Biudžetas:** biudžete numatyti tinkami ištekliai, reikalingi projektui sėkmingai įgyvendinti; jis nėra nei per didelis, nei per mažas. • **Finansų ir kokybės kontrolė:** kontrolės priemonėmis (nuolatiniu kokybės vertinimu, tarpusavio vertinimais, lyginamosios analizės veikla ir t. t.) ir kokybės rodikliais užtikrinama, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai ir ekonomiškai efektyviai. Aiškiai įvardytos su projektu susijusios problemos ir rizika yra aiškiai nustatytos ir numatyti jų šalinimo veiksmai. Ekspertų atliekama peržiūra įtraukta kaip neatsiejama projekto dalis. Aljanso darbo programoje numatytas nepriklausomas išorės kokybės vertinimas laikotarpio viduryje ir projekto pabaigoje.
Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 25 balai)	**Konsorciumo sudėtis** • **Sudėtis**: partnerystės sudėtis atitinka veiksmo ir projekto tikslus; ji suburia įvairias organizacijas, įskaitant profesinio mokymo įstaigas, aukštojo mokslo institucijas ir įmones, turinčias reikiamą profilį ir įgūdžių, tinkamos patirties, susijusios su vykdant projektą tenkančiais vaidmenimis, žinių ir valdymo paramą, kad galėtų sėkmingai įgyvendinti projektą; aljanse dalyvauja partneriai, tinkamai atstovaujantys vienam ar keliems sektoriams;

	• **Įsipareigojimas**: partnerių indėlis yra reikšmingas, aktualus ir vienas kitą papildantis; atsakomybės sritys ir užduotys yra aiškiai ir tinkamai paskirstytos ir iš jų paskirstymo matyti visų dalyvaujančių organizacijų įsipareigojimas ir aktyvus įsitraukimas pagal kompetenciją ir pajėgumus. • **Trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, įtraukimas**: jei taikoma, organizacijų iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, dalyvavimas aljansui suteikia esminės pridėtinės vertės. **Konsorciumo valdymas ir sprendimų priėmimas** • **Užduotys:** koordinatorius įrodo turįs kokybiško valdymo ir tarpvalstybinių tinklų koordinavimo ir vadovavimo sudėtingoje aplinkoje patirties. Individualios užduotys paskirstomos atsižvelgiant į konkrečią kiekvieno partnerio praktinę patirtį; • **Bendradarbiavimas, komandinė dvasia:** siūlomas patikimas mechanizmas veiksmingiems dalyvaujančiųjų organizacijų, dalyvių ir suinteresuotųjų subjektų tarpusavio koordinavimo, konfliktų sprendimo, sprendimų priėmimo ir bendravimo procesams užtikrinti. • **Atlygis:** aljansas teikia aiškios pridėtinės vertės ir naudos kiekvienai organizacijai partnerei.
Poveikis (daugiausia 20 balų)	**Poveikis ir užmojai** • **Rezultatų panaudojimas:** pasiūlyme parodoma, kaip partneriai ir kiti suinteresuotieji subjektai naudosis aljanso veiklos rezultatais. Taip pat nurodoma, kaip bus vertinamas naudojimasis rezultatais projekto laikotarpiu ir jam pasibaigus. • **Poveikis**: pasiūlyme parodomas jo aktualumas visuomenei, ekonomikai ir politikai bei poveikio mastas. Juo užtikrinamas poveikis vietos/regioniniu, nacionaliniu ir europiniu lygmenimis atitinkamoms tikslinėms grupėms ir suinteresuotiesiems subjektams, atliekantiems svarbų vaidmenį atitinkamame sektoriuje, įskaitant švietimą ir mokymą. Į jį įtrauktos priemonės, tikslai ir rodikliai, skirti pažangai (įskaitant, kai taikytina, mokymus baigusių asmenų skaičių) stebėti ir numatomam poveikiui (trumpalaikiam ir ilgalaikiam) įvertinti. Tinkamais atvejais reikėtų atsižvelgti į galimą poveikį politikos formavimui ir paramą jam. **Komunikacija, sklaida ir matomumas** • **Sklaida:** pasiūlyme pateikta aiški tikslinės auditorijos apibrėžtis (suinteresuotieji subjektai, ekspertai, specialistai, galutiniai vartotojai, politikos formuotojai) ir patikimas rezultatų sklaidos planas ir nurodyta atitinkama veikla ir jos tvarkaraštis, priemonės ir kanalai, kuriais bus užtikrinta, kad rezultatai ir nauda tiek projekto metu, tiek jam pasibaigus būtų veiksmingai skleidžiami. Į pasiūlymą taip pat turėtų būti įtraukti rodikliai sklaidos veiklos poveikiui įvertinti. **Tvarumas ir tęstinumas** • **Atviroji prieiga:** jei aktualu, pasiūlyme apibūdinama, kaip bus užtikrinta laisva prieiga prie parengtos medžiagos, dokumentų ir medijų ir kaip bus skatinama jais naudotis, pasitelkiant atvirąsias licencijas, ir nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų. • **Tvarumas:** pasiūlyme paaiškinama, kaip bus parengtas veiksmų planas, skirtas veiklai įgyvendinti nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis. Į pasiūlymą įtraukiamos tinkamos priemonės ir nurodomi finansiniai (Europos, nacionaliniai ir privatieji) ištekliai, skirti užtikrinti, kad aljanso pasiekti rezultatai ir nauda išliktų ir projektui pasibaigus. Jei aktualu, pasiūlyme turėtų būti paaiškinta, kaip jis užtikrins projekto rezultatų įsisavinimą Europos, nacionaliniu ar regioniniu lygmeniu.

Ar skirti finansavimą, svarstoma, jeigu pasiūlymas įvertinamas bent **70 balų**, atsižvelgiant į mažiausią būtiną balų skaičių pagal kiekvieną iš keturių dotacijos skyrimo kriterijų: bent 13 balų „projekto aktualumo“ kategorijoje; 16 balų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategorijoje, 13 balų „partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybės“ kategorijoje ir 11 balų „poveikio“ kategorijoje.

Ex aequo pasiūlymų atvejais pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausia balų „aktualumo“. Jei šie balai bus vienodi, pirmenybė bus teikiama atsižvelgiant į jų balus pagal kriterijų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė“. Jei šie balai bus vienodi, pirmenybė bus teikiama atsižvelgiant į jų balus pagal kriterijų „poveikis“.

Jei tai nepadės nustatyti pirmenybės, tolesnis pirmenybės nustatymas gali būti atliekamas atsižvelgiant į bendrą projekto portfelį ir teigiamą projektų sinergiją arba kitus veiksnius, susijusius su kvietimo teikti pasiūlymus tikslais. Šie veiksniai bus dokumentuoti ekspertų grupės ataskaitoje.

2 dalyje „Sektorių bendradarbiavimo įgūdžių srityje aljansai (plano įgyvendinimas)“ taikomi toliau nurodyti dotacijų skyrimo kriterijai.

Projekto aktualumas (daugiausia 25 balai)	**Aplinkybės ir bendrieji tikslai** • **Ryšys su ES politika ir iniciatyvomis**: pasiūlymu atsižvelgiama į Europos tikslus aukštojo mokslo, profesinio mokymo ir atitinkamai pramonės ekosistemai aktualios sektorinės ES politikos srityje ir remiamas įgūdžių plėtojimas toje pramonės ekosistemoje. Juo prisidedama prie Europos įgūdžių darbotvarkės bei atsižvelgiama į ES priemones. Pasiūlyme, kuriame nagrinėjama pramonės ekosistema, kurioje jau įgyvendinta aljanso veikla, turi būti aiškiai nurodyta, kaip bus remiamasi ankstesniu aljanso projektu; aprėptis, rezultatai ir veikla negali būti dubliuojami. Tokios pačios kokybės pasiūlymas, susijęs su ekosistema, kuri visiškai nėra įtraukta į vykdomą aljanso veiklą, bus vertinamas kaip aktualesnis nei pasiūlymas, susijęs su ekosistema, kurioje jau vykdoma veikla. • **Tikslas:** pasiūlymas yra aktualus šio veiksmo tikslams ir veiklai. Visų pirma pasiūlymas apima itin aktualių naujų profesinių profilių pokyčius ir susijusių kvalifikacijų kūrimą, organizuojamą mokymosi rezultatų blokais tiek EKS 3–5 lygmenimis, tiek EKS 6–8 lygmenimis. Pasiūlymas apima susijusių švietimo ir mokymo programų, parengtų ir dėstomų moduline, lanksčia, prieinamų mokymosi galimybių forma, kūrimą, testavimą ir pirminį įgyvendinimą, atsižvelgiant į anksčiau įgytų įgūdžių patvirtinimą. • **ES vertybės:** kokiu mastu pasiūlymas aktualus siekiant gerbti ir skatinti bendras ES vertybes, pavyzdžiui, pagarbą žmogaus orumui, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms, taip pat kovoti su bet kokia diskriminacija. **Poreikių analizė ir konkretūs tikslai** • **Suderinamumas**: tikslai ir veikla grindžiami išsamia, tinkamai pagrįsta ir aukštos kokybės problemų ir poreikių analize; tikslai yra aiškiai apibrėžti, tikroviški ir susiję su dalyvaujančiosioms organizacijoms ir šiam veiksmui svarbiais klausimais. • **Atstovavimas sektoriui / vietovei:** aljanse dalyvauja partneriai, tinkamai atstovaujantys atitinkamai pramonės ekosistemai. • **Skaitmeniniai įgūdžiai:** kokiu mastu pasiūlymu į mokymo turinį pagal vieną arba kelis susijusius profesinius profilius įtraukiami skaitmeniniai įgūdžiai. • **Žalieji įgūdžiai**: kokiu mastu pasiūlymu į mokymo turinį pagal vieną arba kelis susijusius profesinius profilius įtraukiami įgūdžiai, susiję su perėjimu prie žiedinės ir žalesnės ekonomikos. • **Atsparumo įgūdžiai:** kokiu mastu pasiūlyme integruojami įgūdžiai, susiję su gebėjimu prisitaikyti, valdyti pokyčius ir rūpintis vieni kitais kaip vienos bendruomenės nariais. • **Giliųjų technologijų įgūdžiai**: jei taikytina, kokiu mastu pasiūlymu integruojami įgūdžiai, susiję su giliųjų technologijų sritimis. **Papildomumas su kitais veiksmais ir inovacijos. Europos pridėtinė vertė** • **Inovacijos**: pasiūlyme numatyta taikyti pažangiausius metodus ir technikas ir jį įgyvendinant bus gauta novatoriškų rezultatų ir problemų sprendimo būdų. • **Europos pridėtinė vertė:** pasiūlyme aiškiai parodoma pridėtinė vertė, kurią užtikrina jo tarpvalstybinis pobūdis. • **Švietimo ir mokymo sektoriaus atstovavimas**: aljanse dalyvauja partneriai, tinkamai atstovaujantys švietimo ir mokymo paslaugų teikėjams.

Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 30 balų)	**Koncepcija ir metodika** • **Nuoseklumas**: pasiūlyme numatyta nuosekli ir išsami tinkama, konkreti ir praktinė veikla, kuria bus siekiama patenkinti nustatytus poreikius ir pasiekti numatomus rezultatus. • **Struktūra:** darbo programa yra aiški, suprantama ir apima visus (parengiamosios veiklos, įgyvendinimo, rezultatų naudojimo, stebėjimo, vertinimo ir sklaidos) etapus. • **Metodika**: pasiūlyme prireikus naudojami su įgūdžiais ir profesijomis susiję ES įrankiai ir priemonės, pavyzdžiui, EKS, ESCO, „Europass“, EQAVET, ESG. **Projekto valdymas, kokybės užtikrinimas, stebėsenos ir vertinimo strategija** • **Valdymas**: numatytos patikimos valdymo priemonės. Tvarkaraštis, organizavimas, užduotys ir pareigos yra tinkamai apibrėžti ir tikroviški. Pasiūlyme kiekvienai veiklai numatyti tinkami ištekliai. • **Darbo planas**: darbo plano kokybė ir veiksmingumas, be kita ko, mastas, kuriuo darbo paketams skirti ištekliai atitinka jų tikslus ir rezultatus. • **Kvalifikacijų pripažinimo ir patvirtinimo tvarkos kokybė:** laikomasi europinių skaidrumo ir pripažinimo priemonių ir principų. **Ekonominis veiksmingumas ir finansų valdymas** • **Biudžetas:** biudžete numatyti tinkami ištekliai, reikalingi projektui sėkmingai įgyvendinti; jis nėra nei per didelis, nei per mažas ir yra proporcingas pasiūlymo aprėpčiai; tikimasi, kad pramonės ekosistemai, kurioje jau vykdoma aljanso veikla, skirtame pasiūlyme bus pateiktas biudžetas, aiškiai įrodantis, kad bus išvengta dvigubo finansavimo, nes jis bus papildantis ir grindžiamas jau vykdomos aljanso veiklos rezultatais. • **Finansų ir kokybės kontrolė:** kontrolės priemonėmis (nuolatiniu kokybės vertinimu, tarpusavio vertinimais, lyginamosios analizės veikla ir t. t.) ir kokybės rodikliais užtikrinama, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai ir ekonomiškai efektyviai. Aiškiai įvardytos su projektu susijusios problemos ir rizika yra aiškiai nustatytos ir numatyti jų šalinimo veiksmai. Ekspertų atliekama peržiūra įtraukta kaip neatsiejama projekto dalis. Aljanso darbo programoje numatytas nepriklausomas išorės kokybės vertinimas laikotarpio viduryje ir projekto pabaigoje.

Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 25 balai)	**Konsorciumo sudėtis** • **Sudėtis**: partnerystę sudaro registruoti Įgūdžių pakto nariai; ji suburia įvairias organizacijas, įskaitant profesinio mokymo įstaigas, aukštojo mokslo institucijas ir pramonę, įskaitant MVĮ, turinčias reikiamą profilį, įgūdžių, patirties, žinių ir valdymo paramą, kad galėtų sėkmingai įgyvendinti projektą. Paraiškoje siūloma partnerystė atskleidžia atitinkamos pramonės ekosistemos kompetenciją ir reprezentatyvumą. Labai svarbu, kad dalyvautų Europos socialiniai partneriai ir (arba) nacionaliniai socialiniai partneriai iš aljanso šalių. Partnerių geografinis pasiskirstymas ir atstovavimas jiems aljanse ES valstybėse narėse ir regionuose turėtų būti toks, kad šis aljansas būtų pajėgus įgyvendinti veiklą visose savo aprėpties šalyse ir regionuose (pavyzdžiui, per Europos sektorinę organizaciją ir (arba) Europos socialinius partnerius). • **Įsipareigojimas**: partnerių indėlis yra reikšmingas, aktualus ir vienas kitą papildantis; atsakomybės sritys ir užduotys yra aiškiai ir tinkamai paskirstytos ir iš jų paskirstymo matyti visų dalyvaujančių organizacijų įsipareigojimas ir aktyvus įsitraukimas pagal kompetenciją ir pajėgumus. **Konsorciumo valdymas ir sprendimų priėmimas** • **Užduotys:** koordinatorius įrodo gebėjimą kokybiškai valdyti ir koordinuoti tarpvalstybinius tinklus ir vadovauti sudėtingoje aplinkoje. Individualios užduotys paskirstomos atsižvelgiant į konkrečią kiekvieno partnerio praktinę patirtį. • **Bendradarbiavimas, komandinė dvasia:** siūlomas veiksmingas mechanizmas tinkamam dalyvaujančiųjų organizacijų, dalyvių ir kitų suinteresuotųjų subjektų tarpusavio koordinavimui, sprendimų priėmimui ir komunikacijai užtikrinti. • **Atlygis:** aljansas teikia aiškios pridėtinės vertės ir naudos atitinkamai didelio masto įgūdžių partnerystei.
Poveikis (daugiausia 20 balų)	**Poveikis ir užmojai** • **Rezultatų panaudojimas:** pasiūlyme nurodoma, kaip aljanso veiklos rezultatai bus diegiami atsižvelgiant į atitinkamų Įgūdžių pakto narių tikslus ir įsipareigojimus. • **Poveikis**: pasiūlyme parodomas jo aktualumas visuomenei ir ekonomikai ir poveikio mastas. Juo užtikrinamas poveikis tikslinėms grupėms ir atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams, atliekantiems svarbų vaidmenį atitinkamoje ekosistemoje, įskaitant švietimą ir mokymą, pavyzdžiui, prie Įgūdžių pakto prisijungusiems subjektams. Į jį įtrauktos priemonės, tikslai ir rodikliai, skirti pažangai (įskaitant, kai taikytina, mokymus baigusių asmenų skaičių) stebėti ir numatomam poveikiui (trumpalaikiam ir ilgalaikiam) įvertinti. **Komunikacija, sklaida ir matomumas** • **Sklaida:** pasiūlyme numatytas aiškus rezultatų sklaidos planas ir nurodyta atitinkama veikla ir jos tvarkaraštis, priemonės ir kanalai, kuriais bus užtikrinta, kad rezultatai ir nauda būtų veiksmingai skleidžiami suinteresuotiesiems subjektams. **Tvarumas ir tęstinumas** • **Atviroji prieiga:** jei aktualu, pasiūlyme apibūdinama, kaip bus užtikrinta laisva prieiga prie parengtos medžiagos, dokumentų ir medijų ir kaip bus skatinama jais naudotis, pasitelkiant atvirąsias licencijas, ir nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų. • **Tvarumas**: pasiūlyme paaiškinama, kaip bus parengtas veiksmų planas, skirtas veiklai įgyvendinti nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis. Į pasiūlymą įtraukiamos tinkamos priemonės ir nurodomi finansiniai (Europos, nacionaliniai ir privatieji) ištekliai, skirti užtikrinti, kad aljanso pasiekti rezultatai ir nauda išliktų ir projektui pasibaigus.

Ar skirti finansavimą, svarstoma, jeigu pasiūlymai įvertinami ne mažiau kaip **70 balų**, taip pat atsižvelgiant į mažiausią būtiną balų skaičių pagal kiekvieną iš keturių dotacijos skyrimo kriterijų: bent 13 balų „projekto aktualumo“ kategorijoje;

16 balų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategorijoje, 13 balų „partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybės“ kategorijoje ir 11 balų „poveikio“ kategorijoje.

Ex aequo pasiūlymų atvejais pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausia balų „aktualumo“. Jei šie balai bus vienodi, pirmenybė bus teikiama atsižvelgiant į jų balus pagal kriterijų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė“. Jei šie balai bus vienodi, pirmenybė bus teikiama atsižvelgiant į jų balus pagal kriterijų „poveikis“.

Jei tai nepadės nustatyti pirmenybės, tolesnis pirmenybės nustatymas gali būti atliekamas atsižvelgiant į bendrą projekto portfelį ir teigiamą projektų sinergiją arba kitus veiksnius, susijusius su kvietimo teikti pasiūlymus tikslais. Šie veiksniai bus dokumentuoti ekspertų grupės ataskaitoje.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Šis veiksmas finansuojamas pagal fiksuotosios sumos modelį. Kiekvienos dotacijos vienkartinė fiksuotoji suma bus nustatoma pagal pareiškėjo siūlomos veiklos numatomą biudžetą. Dotaciją teikianti institucija nustatys sumą remdamasi projekto biudžeto sąmata, vertinimo rezultatais ir **80 proc.** finansavimo norma.

Didžiausia ES dotacija vienam projektui yra:

- **1 dalis. Švietimo ir įmonių aljansai**
  - **1 mln. EUR** (**2 metų** trukmės projektai)
  - **1,5 mln. EUR** (**3 metų** trukmės projektai)

- **2 dalis. Sektorių bendradarbiavimo įgūdžių srityje aljansai (plano įgyvendinimas)**
  - **4 mln. EUR (4 metų projektas)**

Finansinė parama trečiosioms šalims dotacijų ar apdovanojimų forma neleidžiama.

Leidžiamos savanorių išlaidos. Jos nurodomos kaip vieneto įkainiai, apibrėžti Komisijos sprendime dėl savanorių vieneto įkainių[386]. MVĮ savininkams, negaunantiems atlyginimo, leidžiami MVĮ vieneto įkainiai. Jie nurodomi kaip vieneto įkainiai, apibrėžti Komisijos sprendime dėl MVĮ savininkų vieneto įkainių[387,388].

Kaip nustatoma projekto fiksuotoji suma?

Pareiškėjai turi užpildyti išsamią biudžeto lentelę pagal paraiškos formą, atsižvelgdami į šiuos aspektus:

a) biudžetas turėtų būti tiek išsamus, kiek tai būtina dotacijos gavėjui (-ams) ir suskirstytas į nuoseklius darbo paketus (pavyzdžiui, projekto valdymo, mokymo, renginių organizavimo, pasirengimo mobilumui ir jo įgyvendinimo, komunikacijos ir sklaidos, kokybės užtikrinimo ir t. t.);
b) pasiūlyme turi būti aprašyta į kiekvieną darbo paketą įtraukta veikla;
c) pareiškėjai savo pasiūlyme turi numatomas išlaidas paskirstyti pagal darbo paketų dalis (ir kiekviename darbo pakete pagal kiekvienam dotacijos gavėjui ir susijusiam subjektui priskirtą dalį);
d) numatytomis lėšomis bus galima padengti personalo išlaidas, kelionės ir pragyvenimo išlaidas, išlaidas įrangai ir subrangos bei kitas išlaidas (pavyzdžiui, informacijos sklaidos, leidybos, vertimo raštu).

386 https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/unit-cost-decision-volunteers_en.pdf

388 HTTPS://EC.EUROPA.EU/INFO/FUNDING-TENDERS/OPPORTUNITIES/DOCS/2021-2027/COMMON/GUIDANCE/UNIT-COST-DECISION-SME-OWNERS-NATURAL-PERSONS_EN.PDF

Pasiūlymai bus vertinami remiantis standartine vertinimo tvarka ir pasitelkiant vidaus ir (arba) išorės ekspertus. Ekspertai įvertins pasiūlymų kokybę pagal kvietime teikti paraiškas nustatytus reikalavimus, numatomą poveikį, veiksmo kokybę ir veiksmingumą. Fiksuotoji suma neviršys 80 proc. po vertinimo nustatytos biudžeto sąmatos.

Įvertinus pasiūlymą, leidimus suteikiantis pareigūnas nustatys fiksuotąją sumą, atsižvelgdamas į atlikto vertinimo išvadas.

Dotacijos parametrai (didžiausia dotacijos suma ir kt.) bus nustatyti dotacijos sutartyje. Žr. šio programos vadovo C dalies skirsnį „Tinkamos finansuoti tiesioginės išlaidos“.

Projekto pasiekimai bus vertinami užbaigus veiklą. Tokia finansavimo schema leistų sutelkti dėmesį į rezultatus, o ne į sąnaudas ir taip pabrėžti kokybę ir išmatuojamų tikslų įgyvendinimo lygį.

Daugiau informacijos pateikta dotacijos sutarties šablone, kurį rasite ES finansavimo ir konkursų portale.

GEBĖJIMŲ STIPRINIMAS AUKŠTOJO MOKSLO SRITYJE

Gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje veikla remiami tarptautinio bendradarbiavimo projektai, grindžiami aukštojo mokslo srityje veikiančių organizacijų daugiašale partneryste. Gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje projektų veikla ir rezultatai turi būti orientuoti taip, kad būtų naudingi reikalavimus atitinkančioms trečiosioms valstybėms, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, jų aukštojo mokslo institucijoms ir sistemoms. Laikantis darnaus vystymosi tikslų (DVT) ir Paryžiaus susitarimo, šiuo veiksmu remiamas aukštojo mokslo aktualumas, kokybė, modernizavimas ir reaktyvumas trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, sprendžiant socialinio ir ekonominio atsigavimo, augimo ir gerovės klausimus ir reaguojant į pastarojo meto tendencijas, visų pirma ekonomikos globalizaciją, taip pat į pastaruoju metu sumažėjusią žmogaus socialinę raidą, pažeidžiamumą ir didėjančią socialinę, ekonominę ir aplinkos nelygybę. Numatoma, kad profesinio mokymo gebėjimų stiprinimo projektais aukštojo mokslo srityje bus prisidedama prie platesnių politikos tikslų, kurių siekia Europos Komisija ir trečiosios valstybės, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, ar atitinkamas regionas, įskaitant strategijos „Global Gateway“ investicijų paketus.

VEIKSMO TIKSLAI

Trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, veiksmu bus konkrečiai:

- didinti aukštojo mokslo svarbą siekiant sėkmingai įgyvendinti ES strategiją „Global Gateway“ ir joje nustatytus investavimo prioritetus;
- gerinama aukštojo mokslo kokybė ir didinamas jo aktualumas darbo rinkai ir visuomenei;
- gerinamas aukštojo mokslo institucijų studentų gebėjimų, įgūdžių ir įsidarbinimo galimybių lygis, rengiant naujas, aktualias ir novatoriškas švietimo programas;
- skatinamas įtraukus švietimas, lygybė, teisingumas, nediskriminavimas ir pilietinių gebėjimų propagavimas aukštojo mokslo srityje;
- stiprinamas aukštojo mokslo institucijų darbuotojų ir studentų mokymas, vertinimo mechanizmai, kokybės užtikrinimas, valdymas, įtrauktis, inovacijos, žinių bazė, skaitmeniniai ir verslumo gebėjimai, taip pat aukštojo mokslo įstaigų internacionalizavimas;
- didinami aukštojo mokslo institucijų, už aukštąjį mokslą atsakingų įstaigų ir kompetentingų institucijų pajėgumai modernizuoti savo aukštojo mokslo sistemas, visų pirma valdymo ir finansavimo atžvilgiu, remiant reformų procesų nustatymą, įgyvendinimą ir stebėseną;
- gerinamas mokytojų rengimas ir tęstinis profesinis tobulėjimas, kad būtų daromas poveikis ilgalaikei švietimo sistemos kokybei;
- skatinamas institucijų bendradarbiavimas, gebėjimų stiprinimas ir gerosios patirties mainai;
- skatinamas skirtingų pasaulio regionų bendradarbiavimas vykdant jungtines iniciatyvas.

NUMATOMAS POVEIKIS

- Didesnis investicijų į aukštąjį mokslą aktualumas, poveikis ir matomumas įgyvendinant ES strategiją „Global Gateway“ ES šalyse partnerėse;
- Modernizuotos aukštojo mokslo institucijos, kurios ne tik perkels žinias, bet ir kurs ekonominę ir socialinę vertę perduodamos mokymo ir mokslinių tyrimų rezultatus bendruomenei ar šaliai;
- Geresnė prieiga prie aukštojo mokslo ir geresnė jo kokybė, visų pirma mažiau galimybių turintiems žmonėms ir neturtingiausioms įvairių regionų šalims;
- Didesnis dalyvavimas atokiose vietovėse įsikūrusiose aukštojo mokslo institucijose;
- Valdymas siekiant veiksmingo politikos formavimo ir įgyvendinimo aukštojo mokslo srityje;
- Regioninė integracija ir palyginamų pripažinimo ir kokybės užtikrinimo priemonių sukūrimas siekiant paremti akademinį bendradarbiavimą, studentų, darbuotojų ir tyrėjų mobilumą;
- Stipresnės sąsajos ir bendradarbiavimas su privačiuoju sektoriumi, skatinant inovacijas ir verslumą;
- Akademinio pasaulio ir darbo rinkos suderinimas siekiant padidinti studentų įsidarbinamumą;
- Sustiprinti studentų iniciatyvumą ir verslumą;
- Išaugusi studentų ir darbuotojų skaitmeninė kompetencija;
- Institucinė atsakomybė už gebėjimų stiprinimą aukštojo mokslo srityje, taip užtikrinant tvarumą;
- Nacionalinė atsakomybė už eksperimentavimą ir teigiamų rezultatų bei gerosios praktikos integravimą į aukštąjį mokslą;

- Didesnis pajėgumas ir profesionalumas veikti tarptautiniu lygmeniu: geresnė valdymo kompetencija ir tarptautinimo strategijos;

VEIKSMO PRIORITETAI

Numatoma, kad veiksmu bus prisidedama prie toliau nurodytų prioritetų įgyvendinimo.

Žaliasis kursas. Aukštojo mokslo sistemos yra itin svarbios remiant žaliąjį kursą, nes jos padeda ugdyti žinias, gebėjimus, įgūdžius ir vertybes ir gali padėti iš esmės pakeisti žmonių elgseną. Šiame kontekste pirmenybė bus teikiama projektams, kuriais siekiama:

- remti ekonomikos modernizavimą, kad ji taptų konkurencingesnė ir novatoriškesnė, kartu užtikrinant teisingą žaliąją pertvarką, skatinant žaliąsias darbo vietas ir sudarant sąlygas neutralaus poveikio klimatui visuomenei; laikantis transformatyvaus požiūrio į lytį ir skiriant dėmesio ne tik vyrų dominuojamoms sritims;
- teikti tinkamus pasiūlymus aplinkos klausimams spręsti, įskaitant miestų ir kaimo plėtrą, žaliąją ir efektyviai panaudojamą energiją, sveikatą, vandentvarką ir atliekų tvarkymą, tvarų transportą, dykumėjimą, biologinės įvairovės nykimą ir tausų gamtos išteklių naudojimą, stiprinant žemės ūkio maisto produktų vertės grandines nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis;
- padidinti informuotumą apie klimato kaitą, tvarumą ir atsparumą visuose visuomenės ir ekonomikos sektoriuose;
- paspartinti perėjimą prie teisingos žaliosios ir žiedinės ekonomikos ir spręsti regioninius ir tarpregioninius aplinkos uždavinius, visų pirma sustiprinant ryšius su privačiuoju sektoriumi ir pagerinant žinias ir žaliuosius įgūdžius, kurių reikia šių laikų darbuotojams;
- sustiprinti įvairių tvarumui svarbių sektorių gebėjimus, parengti konkrečių sektorių žaliųjų įgūdžių įgijimo strategijas ir metodikas, taip pat į ateitį orientuotas ir geriau pavienių asmenų poreikius atitinkančias mokymo programas.

Skaitmeninė transformacija. Švietimo kokybės ir įtraukumo didinimas pasitelkiant skaitmenines technologijas, kartu sudarant sąlygas besimokantiems asmenims įgyti esminių skaitmeninių gebėjimų ir konkretiems sektoriams būdingų skaitmeninių įgūdžių yra strategiškai svarbus ES ir daugeliui pasaulio šalių. Skaitmeninė transformacija daro vis didesnį poveikį aukštojo mokslo sistemai, tačiau ji taip pat atlieka esminį vaidmenį išnaudojant jos teikiamą naudą bei galimybes ir kovojant su skaitmenine atskirtimi. Šiame kontekste pirmenybė bus teikiama projektams, kuriais siekiama:

- remti skaitmeninių įgūdžių ugdymą ir įsisavinimą, kad skaitmeninė transformacija būtų kuo visapusiškesnė ir įtraukesnė;
- padėti mažinti skaitmeninę atskirtį skatinant skaitmeninį raštingumą, skaitmeninį verslumą, lyčiai atžvalgias programas ir strategijas, visų pirma atokiose ir kaimo vietovėse bei pažeidžiamose bendruomenėse;
- kurti junglumo sprendimus, kurie įgalina piliečius pasitelkiant nuotolinio mokymosi ir mokymo inovacijas;
- remti skaitmeninę ekonomiką ir stiprinti mokslinius, techninius ir inovacijų pajėgumus skatinant švietimo, mokslinių tyrimų ir verslo sąsajas skaitmenizacijos srityje, be kita ko, įgyvendinant projektus, susijusius su duomenų infrastruktūra, duomenų valdymu, dirbtiniu intelektu ir MVĮ/verslo skaitmenizacija;
- gerinti skaitmeninio švietimo ekosistemas stiprinant mokytojų ir akademinių darbuotojų skaitmeninius įgūdžius ir kompetencijas.

Migrantų integracija. Švietimo ir mokymo sistemos atlieka svarbų vaidmenį sprendžiant migracijos problemas ir išnaudojant migracijos teikiamą naudą. Jos padeda naujai atvykusiems asmenims įgyti reikiamų darbo rinkai tinkamų įgūdžių ir suprasti priimančiosios šalies kultūrą bei padeda vietos gyventojams būti atviriems įvairovei ir pokyčiams. Šiame kontekste pirmenybė bus teikiama projektams, kuriais siekiama:

- remti laipsnių ir kredencialų pripažinimą ir prisidėti prie regioninės kreditų perkėlimo sistemos, kad būtų kuriamos regioninės aukštojo mokslo erdvės ir užtikrinamas sujungiamumas regiono viduje;
- suteikti migrantams ir perkeltiesiems asmenims galimybę gauti išsilavinimą priimančiose šalyse, įskaitant kalbų mokymą ir stipendijas;
- kurti holistinius modelius, kuriais būtų tenkinami unikalūs pabėgėlių studentų poreikiai ir užtikrinama galimybė gauti išsilavinimą, tvirtai remiant akademinį, socialinį, fizinį ir psichologinį vystymąsi.

Valdymas, taika, saugumas ir žmogaus vystymasis. Įsipareigojimas laikytis teisinės valstybės, žmogaus ir pagrindinių teisių, lygybės, demokratijos ir gero valdymo principų yra stabilios, teisingos ir klestinčios visuomenės pagrindas. Šis veiksmas gali padėti pagrindus aktyvaus pilietiškumo stiprinimui ir konkrečių žinių šiose srityse kaupimui. Gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje projektai gali padėti nustatyti ilgalaikius silpno aukštojo mokslo valdymo problemų sprendimus. Todėl pirmenybė bus teikiama projektams, kuriais siekiama remti akademinį bendradarbiavimą ir iniciatyvas šiose srityse:

- valdymo, teisinės valstybės, demokratijos, pagrindinių vertybių, žmogaus teisių apsaugos ir kovos su korupcija;
- kovos su diskriminacija, gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis ir nepriklausomos žiniasklaidos bei pilietinės visuomenės vaidmens skatinimo;
- taikos ir saugumo, žmogaus socialinės raidos, tarpkultūrinio dialogo, pagarbos įvairovei, tolerancijos, lyčių lygybės, moterų ir jaunimo įgalėjimo;
- socialinių, ekonominių ir kultūrinių teisių, sveikatos ir gerovės.

Tvarus augimas ir darbo vietų kūrimas. Aukštasis mokslas yra būtinas siekiant ugdyti įgūdžius, reikalingus gyvenimui ir darbui. Aukštasis mokslas prisideda ir prie įsidarbinamumo ir yra būtina tvaraus ekonomikos augimo sąlyga Pagrindinis tikslas – spręsti švietimo rezultatų ir darbo rinkos poreikių neatitikimo problemą, be kita ko, plėtojant mokymąsi darbo vietoje. Šiame kontekste pirmenybė bus teikiama projektams, kuriais siekiama:

- skatinti gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos, menų ir matematikos (STEAM) įgūdžių pasiūlą ir įsisavinimą, taip pat susijusią lyčių įtrauktį, susiejant juos su teisinga žaliąja pertvarka siekiant neutralaus poveikio klimatui ekonomikos;
- skatinti jaunimo ir moterų verslumą, kurti inovacijų centrus ir startuolius, kurie padėtų kurti vietos užimtumo galimybes ir užkirsti kelią protų nutekėjimui;
- stiprinti akademinio sektoriaus, mokslinių tyrimų ir verslo ryšius, kad būtų patenkinti dabartiniai ir būsimi įgūdžių, visų pirma verslumo, ir įgūdžių, reikalingų vertės grandinėms plėtoti nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis, poreikiai;
- remti jaunimo kvalifikacijos kėlimą;
- stiprinti ryšius su darbo rinka, kad būtų skatinamas darbo vietų kūrimas, darbo galimybės ir privačiojo sektoriaus dalyvavimas ugdant įgūdžius;
- plėtoti pradinio ir vidurinio ugdymo mokytojų rengimą ir kvalifikacijos kėlimą, kad būtų šalinamos struktūrinės mokyklos nebaigimo priežastys ir kovojama su nuolatine ekonomine ir lyčių nelygybe.

1 ir 2 krypčių atveju pirmiau nurodyti prioritetai kiekviename regione taikomi taip:

- **Vakarų Balkanai:** žaliasis kursas; skaitmeninė transformacija; migrantų integracija; valdymas, taika, saugumas ir žmogaus socialinė raida; tvarus augimas ir darbo vietų kūrimas;
- **Kaimynystės Rytų regionas:** žaliasis kursas; skaitmeninė transformacija; migrantų integracija; valdymas, taika, saugumas ir žmogaus socialinė raida; tvarus augimas ir darbo vietų kūrimas;
- **Pietinė Vidužemio jūros regiono dalis:** žaliasis kursas; skaitmeninė transformacija; migrantų integracija; valdymas, taika, saugumas ir žmogaus socialinė raida; tvarus augimas ir darbo vietų kūrimas;
- **Azija:** žaliasis kursas; skaitmeninė transformacija; migrantų integracija; valdymas, taika, saugumas ir žmogaus socialinė raida; tvarus augimas ir darbo vietų kūrimas;
- **Vidurinė Azija:** žaliasis kursas; skaitmeninė transformacija; tvarus augimas ir darbo vietų kūrimas;
- **Artimieji Rytai:** žaliasis kursas; skaitmeninė transformacija; tvarus augimas ir darbo vietų kūrimas;
- **Ramiojo vandenyno regionas:** žaliasis kursas; skaitmeninė transformacija; tvarus augimas ir darbo vietų kūrimas;
- **Užsachario Afrika:** žaliasis kursas; skaitmeninė transformacija; tvarus augimas ir darbo vietų kūrimas; žmogaus socialinė raida; migrantų integracija; valdymas, taika ir saugumas;
- **Lotynų Amerika:** žaliasis kursas; skaitmeninė transformacija; valdymas, taika, saugumas ir žmogaus socialinė raida; tvarus augimas ir darbo vietų kūrimas;

- **Karibai:** žaliasis kursas; skaitmeninė transformacija; valdymas, taika, saugumas ir žmogaus socialinė raida; tvarus augimas ir darbo vietų kūrimas.

GEOGRAFINĖS PUSIAUSVYROS TIKSLAI

Gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje projektai gali būti įgyvendinami kaip:

- nacionaliniai projektai, t. y. projektai, į kuriuos įtraukiamos institucijos tik iš vienos reikalavimus atitinkančios trečiosios valstybės, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė;
- daugiašaliai (regioniniai) projektai viename reikalavimus atitinkančiame regione;
- Daugiašaliai projektai, kuriuose dalyvauja daugiau nei vienas reikalavimus atitinkantis regionas **(tarpregioniniai)**. Tarpregioniniai projektai turi būti skirti visų dalyvaujančių regionų prioritetinėms sritims, būti aktualūs kiekvienam regionui ir tai pagrįsti išsamia bendrų poreikių ir tikslų analize.

Gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje biudžetas bus naudojamas šiems projektams remti:

- nacionaliniams ir regioniniams projektams: preliminariai 90 proc. veiksmui skirto biudžeto;
- tarpregioniniams projektams: preliminariai 10 proc. veiksmui skirto biudžeto.

Veiksmu bus siekiama remti teminę projektų įvairovę ir pakankamą geografinį atstovavimą regione pagal kiekvienos šalies projektų skaičių. Kiekvienam regionui yra nustatytas biudžetas. Kalbant apie Užsacharį Afrikos 1 ir 2 kryptis, nė viena šalis neturėtų gauti daugiau kaip 8 proc. regionui skirto finansavimo.

Daugiau informacijos apie galimas skirti sumas skelbiama ES finansavimo ir konkursų portale: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home.

Projekto kryptys

Siekiant reaguoti į įvairius trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, iššūkius, gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje veiklą sudaro trys toliau nurodytos kryptys.

1 kryptis. Skatinti galimybes bendradarbiauti aukštojo mokslo srityje

Šia kryptimi į gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje veiklą siekiama pritraukti mažiau patirties turinčias aukštojo mokslo institucijas ir nedidelio masto veikėjus, taip palengvinant prieigą organizacijoms naujokėms389. Šios partnerystės turėtų būti pirmas žingsnis aukštojo mokslo institucijoms ir organizacijoms, turinčioms mažesnius veiklos pajėgumus trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, siekiant gauti prieigą prie mažiau galimybių turinčių žmonių ir suteikti jiems daugiau priemonių. Pagal šią kryptį bus finansuojami nedidelio masto projektai, kuriais siekiama sumažinti tos pačios šalies ar regiono aukštojo mokslo institucijų iš reikalavimus atitinkančių trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, tarptautinimo atotrūkį. Pagal šią kryptį vykdomais projektais dėmesys bus sutelkiamas į šias trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, sritis:

- aukštojo mokslo institucijas mažiausiai išsivysčiusiose trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės;
- aukštojo mokslo institucijas trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, atokiausiuose regionuose/vietovėse;
- naujokes ar mažiau patirties turinčias aukštojo mokslo institucijas ir fakultetus trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės;
- mažiau galimybių turinčius studentus ir darbuotojus.

Veikla

Siūloma veikla ir projekto rezultatai turėtų teikti aiškios pridėtinės vertės tiksliniams dotacijų gavėjams. Toliau pateikiamas nebaigtinis galimos veiklos sąrašas:

Veikla, kuria siekiama padidinti tikslinių aukštojo mokslo institucijų valdymo ar administravimo pajėgumus, pavyzdžiui:

389 Organizacijos naujokės apibrėžtį žr. D dalyje „Sąvokų žodynas“.

- universiteto valdymo reformavimas ir modernizavimas, be kita ko, išplečiant studentams naudingas paslaugas (studentų orientavimą, konsultavimą, profesinį orientavimą ir pan.);
- tarptautinių ryšių skyrių kūrimas ir stiprinimas ir tarptautinimo strategijų kūrimas;
- naujų kokybės užtikrinimo skyrių ir procesų ar strategijų kūrimas ar esamų tobulinimas aukštojo mokslo institucijose;
- planavimo ir vertinimo skyrių pajėgumų kūrimas ar didinimas;
- tarptautinių bendradarbiavimo projektų komunikacijos ir rezultatų sklaidos mechanizmų plėtotė;
- gebėjimų stiprinimas siekiant paremti studentų ir darbuotojų mobilumo veiklą.

Veikla, kuria siekiama užtikrinti kokybišką ir aktualų švietimą, pavyzdžiui:

- moduliai ar studijų programos, techninė ar profesinė programų orientacija;
- intensyvių studijų programų kūrimas suburiant studentus ir dėstytojus iš dalyvaujančių aukštojo mokslo institucijų trumpesnėms studijoms;
- doktorantų ir akademinių darbuotojų galimybių plėtotė, taip pat jų mobilumo skatinimas;
- aukštojo mokslo institucijos akademiniams darbuotojams skirto mokymo įgyvendinimas;
- sinergijos kūrimas ir sąsajų su verslo sektoriumi bei privačiosiomis ar viešosiomis organizacijomis, veikiančiomis darbo rinkoje, švietimo, mokymo ir jaunimo srityje, stiprinimas;
- atitinkamų tyrimų programų, kurios yra suderintos su strategija „Global Gateway“ ir kuriomis būtų grindžiami šalies ir (arba) regioniniai prioritetai, rengimas arba stiprinimas.

Veikla, kuria siekiama padidinti prieigą mažiau galimybių turintiems studentams ar darbuotojams, kaip antai:

- nuotolinio ir įtraukiojo mokymosi plėtotė ir galimybės pažeidžiamiems studentams, naudojantis skaitmeninėmis technologijomis ir e mokymusi;
- skaitmeninių technologijų atnaujinimas, siekiant sukurti specialias paslaugas, kuriomis neįgaliems studentams būtų užtikrinamos lygios ir sąžiningos mokymosi galimybės;
- iniciatyvų, kuriomis siekiama pozityvios diskriminacijos suteikiant daugiau galių moterims ir etninėms ir (arba) religinėms mažumoms, skatinimas;
- iniciatyvų, kuriomis šalinamos ir mažinamos mokymosi kliūtys, su kuriomis susiduria nepalankioje padėtyje esančios grupės, plėtotė;
- įtraukios aplinkos, kurioje ugdomas teisingumas ir lygybė ir kurioje atsižvelgiama į platesnės bendruomenės poreikius, kūrimas.

2 kryptis. Aukštojo mokslo transformacijos partnerystė

Šios krypties projektais nustatomi nauji aukštojo mokslo metodai ir iniciatyvos, grindžiami tarpusavio mokymusi ir žinių bei gerosios patirties, veikiančių ne tik pačias institucijas, bet ir plačiąją visuomenę, perdavimu. Projekto rezultatai tikslinėms aukštojo mokslo institucijoms turėtų daryti reikšmingą ilgalaikį poveikį net ir projektui pasibaigus, taigi, teikti naudos visai visuomenei.

Visų pirma šiuose projektuose bus derinami toliau nurodyti elementai, teikiantys naudos trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, aukštojo mokslo institucijoms:

- **Inovacijos aukštojo mokslo srityje** siekiant padidinti jo aktualumą darbo rinkai ir visuomenei. Tikimasi, kad siūlomais projektais bus siekiama pašalinti darbuotojų keliamų reikalavimų ir aukštųjų mokyklų teikiamos pasiūlos neatitikimus ir pasiūlyti integralių sprendimų studentų įsidarbinamumui didinti. Šio tikslo galima siekti įgyvendinant išsamias intervencijas, be kita ko:
  - kurti novatoriškas mokymo programas ir esamas mokymo programas integruoti novatoriškus elementus;
  - taikyti novatoriškus (t. y. į besimokantį asmenį orientuotus ir realių problemų sprendimu grindžiamus) mokymosi ir mokymo metodus;
  - aktyviai bendrauti su verslo ir mokslinių tyrimų pasauliais, organizuoti tęstines švietimo programas ir veiklą bendradarbiaujant su įmonėmis ar įmonėse;
  - stiprinti aukštojo mokslo institucijų gebėjimus veiksmingai bendradarbiauti mokslinių tyrimų, mokslinių ir technologinių inovacijų srityje.

- **Aukštojo mokslo institucijų reformų skatinimas**, kad jos taptų ekonominės ir socialinės plėtros varomąja jėga. Projektais aukštojo mokslo institucijoms turėtų būti padedama įgyvendinti institucines reformas, kurios padarytų

jas demokratiškesnėmis, įtraukesnėmis, teisingesnėmis, atskaitingesnėmis ir visavertėmis pilietinės visuomenės dedamosiomis. Institucinės reformos apima naujas administravimo ir valdymo sistemas ir struktūras, pasirengimą skaitmeninių įgūdžių atžvilgiu, modernias universiteto paslaugas, kokybės užtikrinimo procesus, priemones ir metodus vadovų, akademinių, techninių ir administracinių darbuotojų profesionalumo didinimo ir kvalifikacijos kėlimo tikslais. Verslumu grindžiamo mąstymo skatinimas ir geresni institucijų gebėjimai ir įgūdžiai yra svarbiausi šios krypties sėkmės aspektai. Universaliųjų gebėjimų ugdymas, verslumo ugdymas ir praktinis verslumo įgūdžių taikymas padės aukštojo mokslo institucijoms panaudoti žinias ir išteklius vietos, regioninių ir nacionalinių bendruomenių labui.

Veikla

Siūloma veikla ir projekto rezultatai turėtų teikti aiškios pridėtinės vertės tiksliniams dotacijų gavėjams. Toliau pateikiamas nebaigtinis galimos veiklos sąrašas:

- kurti, testuoti ir turinio (bendrųjų ir universaliųjų gebėjimų: verslumo, problemų sprendimo, žaliųjų darbo vietų ir t. t.), struktūros (modulinės, jungtinės) ir mokymo ar mokymosi metodų (įskaitant atvirąjį ir lankstųjį mokymąsi, virtualųjį mobilumą, atviruosius švietimo išteklius, mišrųjį mokymąsi, atvirus masinio nuotolinio mokymo kursus (MOOC) ir t. t.) atžvilgiu pritaikyti novatoriškus mokymo planus;
- rengti, testuoti ir įgyvendinti naujus mokymosi metodus, priemones ir medžiagą (kaip antai naujas daugiadalykes mokymo programas, į besimokantį asmenį orientuotus ir realiomis problemomis grindžiamus mokymo(si) metodus), organizuojant praktinį studentų mokymą ir stažuotes;
- imtis Bolonijos tipo reformų (trijų lygmenų ciklo sistemos, skaidrumo priemonių, pavyzdžiui, kreditų sistemų ir diplomų priedėlių, kokybės užtikrinimo, vertinimo, nacionalinių ar regioninių kvalifikacijos sistemų, ankstesnio ir neformaliojo mokymosi pripažinimo ir t. t.) instituciniu lygmeniu;
- įvesti praktinį mokymą, stažuotes ir realių verslo ir pramonės situacijų tyrimą, kurie būtų visapusiškai integruoti į mokymo programas, pripažįstami ir įvertinti kreditais;
- nustatyti dualinio mokymosi sistemas, susiejančias aukštąjį mokslą ir vidurinį profesinį mokymą kaip absolventų įsidarbinamumo rėmimo priemonę;
- ieškoti sudėtingų klausimų sprendimų, kurti produktų ir procesų inovacijas (bendradarbiaujant studentams, dėstytojams ir specialistams);
- rengti ir išbandyti sprendimus, kaip patenkinti neatidėliotinus socialinius poreikius, kurių netenkina rinka, skirtus pažeidžiamoms visuomenės grupėms; spręsti visuomenės problemas ir problemas, susijusias su požiūrio ir vertybių, strategijų ir politikos, organizacinių struktūrų ir procesų, įgyvendinimo sistemų ir paslaugų pokyčiais;
- remti inovacijų centrų, inkubatorių, technologijų perdavimo ir startuolių kūrimą, taip pat švietimo, mokslinių tyrimų ir inovacijų integraciją instituciniu, regioniniu ar nacionaliniu lygmeniu;
- rengti ir išbandyti tęstinio švietimo programas ir veiklą bendradarbiaujant su įmonėmis ir pačiose įmonėse;
- sudaryti sąlygas novatoriškoms priemonėms bandyti ir tikrinti; vykdyti ribotos trukmės studentų, tyrėjų, pedagoginių darbuotojų ir įmonių darbuotojų mainus; skatinti įmonių darbuotojus dalyvauti mokymo ir mokslinių tyrimų veikloje;
- instituciniu lygmeniu reformuoti administravimo ir valdymo sistemas ir struktūras (įskaitant kokybės užtikrinimo metodus ir sistemas, finansinį valdymą ir aukštojo mokslo institucijų autonomiją, tarptautinius ryšius, paslaugas ir konsultacijas studentams, profesinį orientavimą, akademines ir mokslinių tyrimų tarybas ir t. t.);
- parengti aukštojo mokslo institucijų tarptautinimo (mokymo programų atvirumo, tarpinstitucinio mobilumo) strategijas bei priemones ir plėtoti jų pajėgumus vykdyti efektyvią tinklaveiką (mokslinį bendradarbiavimą, žinių perdavimą ir t. t.) mokslinių tyrimų, mokslo ir technologinių inovacijų srityje;
- plėtoti, pritaikyti ir naudoti priemones ir metodus, skirtus kvalifikacijos kėlimui, tarpiniam ir galutiniam vertinimui, akademinių ir administracinių darbuotojų profesionalizacijai ir profesiniam tobulėjimui, pirminiam mokytojų rengimui ir tęstiniam profesiniam tobulėjimui.
- rengti arba stiprinti atitinkamas studijų programas, naujas mokymo programas ir mokymosi metodus, kurie būtų suderinti su strategija „Global Gateway“ ir kuriais būtų grindžiami šalies ir (arba) regioniniai prioritetai.

TINKAMUMO FINANSUOTI KRITERIJAI. 1 ir 2 kryptys

Reikalavimus atitinkančios	Kad atitiktų reikalavimus, pareiškėjai (dotacijos gavėjai ir susiję subjektai, jei taikoma) turi būti viešieji arba privatieji teisės subjektai, priskiriami šioms kategorijoms:

dalyvaujančiosios organizacijos (Kas gali teikti paraišką?)	- aukštojo mokslo institucijos arba šių institucijų organizacijos; - organizacijos arba institucijos, veikiančios darbo rinkoje arba švietimo, mokymo ir jaunimo srityse. Šie subjektai turi būti įsteigti vienoje iš reikalavimus atitinkančių šalių: - ES valstybėje narėje; - programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje; - trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, iš reikalavimus atitinkančio regiono. Reikalavimus atitinkantys regionai, galintys dalyvauti šiame veiksme, yra **1, 2[390], 3, 5a, 6, 7a, 8a, 9, 10 ir 11 regionai**. **Koordinatorius** Iš pirmiau aprašytų subjektų gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje paraiškos koordinatorėmis gali būti **tik aukštojo mokslo institucijos arba aukštojo mokslo institucijų organizacijos**. **Bendrosios aukštojo mokslo institucijoms taikomos taisyklės:** • ES valstybėje narėje arba Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje esančios aukštojo mokslo institucijos turi turėti galiojančią „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHE); • reikalavimus atitinkančiose trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, įsteigtas aukštojo mokslo institucijas tokiomis turi pripažinti kompetentingos institucijos (kartu su jų susijusiais subjektais (jei tokių yra)). Jos turi siūlyti išsamias studijų programas, kurias baigus suteikiami aukštojo mokslo laipsniai ir pripažįstami aukštojo mokslo kvalifikacijų lygmens[391] diplomai.

Konsorciumo sudėtis	Turi būti laikomasi šios <u>minimalios</u> sudėties:
	
	nacionaliniai projektai (gali dalyvauti <u>tik</u> 2[392], 3, 5a, 6, 7a, 8a, 9 regionai)**:**
	
	• bent 2 ES valstybės narės arba Programos asocijuotosios trečiosios valstybės;
	  o kiekvienoje iš šių šalių turi būti bent viena aukštojo mokslo institucija;
	• tik 1 reikalavimus atitinkanti trečioji valstybė, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė;
	  o turi būti bent 2 aukštojo mokslo institucijos[393].
	• dalyvaujančių organizacijų iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, skaičius **turi būti lygus arba didesnis** už dalyvaujančių organizacijų iš ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių skaičių.
	
	daugiašaliai projektai (gali dalyvauti visi reikalavimus atitinkantys regionai):
	
	• bent 2 ES valstybės narės arba Programos asocijuotosios trečiosios valstybės;
	  o kiekvienoje iš šių šalių turi būti bent viena aukštojo mokslo institucija;

[390] ŠIAME VEIKSME NEGALI DALYVAUTI ORGANIZACIJOS IŠ BALTARUSIJOS (2 REGIONAS).

[391] Tarptautinio standartizuoto švietimo klasifikatoriaus (ISCED 2013) bent 5 lygmuo (aukštasis mokslas). Povidurinis neaukštasis (ISCED 2011 4 lygmuo) yra nepriimtinas.

[392] ŠIAME VEIKSME NEGALI DALYVAUTI ORGANIZACIJOS IŠ BALTARUSIJOS (2 REGIONAS).

[393] Išimtis: trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, kuriose aukštojo mokslo institucijų, kurias pripažįsta kompetentingos nacionalinės institucijos, visoje šalyje yra mažiau nei 5, arba tais atvejais, kai vienintelė institucija atstovauja daugiau kaip 50 proc. visos šalies studentų populiacijos, bus priimamos paraiškos, kuriose toms šalims skaičiuojama tik viena aukštojo mokslo institucija.

	• bent 2 reikalavimus atitinkančios trečiosios valstybės, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės; ○ kiekvienoje iš šių šalių turi būti bent 2 aukštojo mokslo institucijos[394]; trečiosios valstybės, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, gali būti iš to paties regiono (regioniniai projektai) arba iš skirtingų regionų (tarpregioniniai projektai); • dalyvaujančių organizacijų iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, skaičius **turi būti lygus arba didesnis** už dalyvaujančių organizacijų iš ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių skaičių. **Bendrosios taisyklės, taikomos visiems konsorciumams:** • kalbant apie pirmiau aprašytų minimalių konsorciumo sudėties kriterijų laikymąsi, aukštojo mokslo institucijų organizacija **nebus laikoma** aukštojo mokslo institucija; • susiję subjektai ir asocijuotieji partneriai į konsorciumo sudėtį neįskaičiuojami.
Geografinė vietovė (Veiklos vieta (-os))	Veikla turi būti vykdoma projekte dalyvaujančių organizacijų šalyse.
Projekto trukmė	Projektai paprastai turėtų trukti 24 arba 36 mėnesius (galima pratęsti, jei tai tinkamai pagrindžiama ir priimamas pakeitimas).
Kam teikti paraišką?	Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA) per elektroninės paraiškų teikimo sistemą ES finansavimo ir konkursų portale. **1 kryptis.** Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ERASMUS-EDU-2025-CBHE. Temos identifikatorius: ERASMUS-EDU-2025-CBHE-STRAND-1. **2 kryptis.** Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ERASMUS-EDU-2025-CBHE. Temos identifikatorius: ERASMUS-EDU-2025-CBHE-STRAND-2.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki **vasario 6 d. 17:00:00 (Briuselio laiku)**.

3 kryptis. Struktūrinių reformų projektai

Šios krypties projektais trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, remiamos pastangos kurti nuoseklias, įtraukias ir tvarias aukštojo mokslo sistemas, tenkinančias jų socialinius ir ekonominius poreikius, ir plačius užmojus kurti žiniomis grindžiamą ekonomiką. Kiti šios krypties elementai – sėkmingų rezultatų integravimas ir sklaida bei sinergija su esama ar planuojama šios srities parama pagal dvišales rėmimo programas. Struktūrinių reformų projektais bus tenkinami reikalavimus atitinkančių trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, poreikiai reformuoti ir modernizuoti jų sistemas remiant tvarius sisteminius ir struktūrinius patobulinimus ir inovacijas aukštojo mokslo sektoriuje. Jie turėtų apimti kompetentingas trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, nacionalines institucijas (visų pirma švietimo ministerijas), bei aukštojo mokslo institucijas, mokslinių tyrimų institucijas ir kitas atitinkamas įstaigas ir suinteresuotuosius subjektus.

3 kryptis ir strategijos „Global Gateway“ prioritetai

[394] **IŠIMTIS**: žr. ankstesnę išnašą.

3 krypties projektai toliau nurodytuose regionuose **turi būti suderinti** su strategijos „Global Gateway“ prioritetais. Šis reikalavimas yra esminis ir bus atidžiai įvertintas jį įtraukiant kaip tinkamumo kriterijų:

- 5a (Azija)
- 6 (Vidurinė Azija)
- 7a (Artimieji Rytai)
- 8a (Ramiojo vandenyno regionas)
- 9 (Užsacharinė Afrika)
- 10 (Lotynų Amerika)
- 11 (Karibai)

Su atitinkamomis šalimis susiję prioritetai pateikiami čia: https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/global-gateway/erasmus-global-gateway-priorities_en.

TINKAMUMO FINANSUOTI KRITERIJAI. 3 kryptis

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančiosios organizacijos (Kas gali teikti paraišką?)	Kad atitiktų reikalavimus, pareiškėjai (dotacijos gavėjai ir susiję subjektai, jei taikoma) turi būti (viešieji arba privatieji) teisės subjektai, priskiriami šioms kategorijoms: - aukštojo mokslo institucijos arba šių institucijų organizacijos; - organizacijos arba institucijos, veikiančios darbo rinkoje arba švietimo, mokymo ir jaunimo srityse. Šie subjektai turi būti įsteigti vienoje iš reikalavimus atitinkančių šalių: - ES valstybė narė; - programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje; - trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, iš reikalavimus atitinkančio regiono. Reikalavimus atitinkantys regionai, galintys dalyvauti šiame veiksme, yra **1, 2[395], 3[396], 5a, 6, 7a, 8a, 9, 10 ir 11 regionai**. **Koordinatorius** Iš pirmiau aprašytų subjektų gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje paraiškos koordinatorėmis gali būti **tik aukštojo mokslo institucijos arba aukštojo mokslo institucijų organizacijos**. **Bendrosios aukštojo mokslo institucijoms taikomos taisyklės:** • ES valstybėje narėje arba Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje esančios aukštojo mokslo institucijos turi turėti galiojančią „Erasmus“ aukštojo mokslo chartiją (ECHE); • reikalavimus atitinkančiose trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, įsteigtas aukštojo mokslo institucijas tokiomis turi pripažinti kompetentingos institucijos (kartu su jų susijusiais subjektais (jei tokių yra)). Jos turi siūlyti išsamias studijų programas, kurias baigus suteikiami aukštojo mokslo laipsniai ir pripažįstami aukštojo mokslo kvalifikacijų lygmens[397] diplomai.

[395] ŠIAME VEIKSME NEGALI DALYVAUTI ORGANIZACIJOS IŠ BALTARUSIJOS (2 REGIONAS).

[396] Pagal šią kryptį negali dalyvauti organizacijos iš Sirijos (3 regionas).

[397] Tarptautinio standartizuoto švietimo klasifikatoriaus (ISCED 2013) bent 5 lygmuo (aukštasis mokslas). Povidurinis neaukštasis (ISCED 2011 4 lygmuo) yra nepriimtinas.

Konsorciumo sudėtis	Turi būti laikomasi šios minimalios sudėties:
	• bent 2 ES valstybės narės arba Programos asocijuotosios trečiosios valstybės;
	  ○ kiekvienoje iš šių šalių turi būti bent viena aukštojo mokslo institucija;
	• bent 1 reikalavimus atitinkanti trečioji valstybė, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė;
	  ○ kiekvienoje dalyvaujančioje šalyje turi būti bent **2 aukštojo mokslo institucijos**[398] ir
	  ○ **nacionalinė kompetentinga institucija** (pvz., ministerija), atsakinga už aukštąjį mokslą šalyje;
	• dalyvaujančių organizacijų iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, skaičius **turi būti lygus arba didesnis** už dalyvaujančių organizacijų iš ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių skaičių.
	
	Bendrosios taisyklės, taikomos visiems konsorciumams:
	kalbant apie pirmiau aprašytų minimalių konsorciumo sudėties kriterijų laikymąsi, aukštojo mokslo institucijų organizacija **nebus laikoma** aukštojo mokslo institucija.
	
	Susiję subjektai ir asocijuotieji partneriai į konsorciumo sudėtį neįskaičiuojami.

Geografinė vietovė (veiklos vieta (-os))	Veikla turi būti vykdoma projekte dalyvaujančių organizacijų šalyse.
Projekto trukmė	Projektai paprastai turėtų trukti 36 arba 48 mėnesius (galima pratęsti, jei tai tinkamai pagrindžiama ir priimamas pakeitimas).
Kam teikti paraišką?	Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA) per elektroninės paraiškų teikimo sistemą ES finansavimo ir konkursų portale. **3 kryptis.** Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ERASMUS-EDU-2025-CBHE. Temos identifikatorius: ERASMUS-EDU-2025-CBHE-STRAND-3.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki **vasario 6 d. 17:00:00 (Briuselio laiku)**.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI, TAIKOMI VISOMS KRYPTIMS

Projektai vertinami pagal toliau nurodytus kriterijus **dviem etapais**.

1 etapas.

Projekto aktualumas (daugiausia 30 balų)	• **Tikslas:** Pasiūlymu prisidedama prie platesnių ES politikos tikslų, visų pirma strategijos „Global Gateway“. Pasiūlyme aiškiai atsižvelgiama į iš anksto nustatytus tikslinio (-ių) regiono (-ų) regioninius prioritetus ir jis yra susijęs su gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje ir krypties tikslais ir veikla. Jis yra deramas atsakas į dabartinius tikslinės šalies ar regiono, tikslinių grupių ir galutinių naudos gavėjų poreikius ir apribojimus. Taip pat atsižvelgiama į tikslinių mažiau galimybių turinčių dalyvių poreikius.

[398] **Išimtis:** trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, kuriose aukštojo mokslo institucijų, kurias pripažįsta kompetentingos nacionalinės institucijos, visoje šalyje yra mažiau nei 5, arba tais atvejais, kai vienintelė institucija atstovauja daugiau kaip 50 proc. visos šalies studentų populiacijos, bus priimamos paraiškos, kuriose toms šalims skaičiuojama tik viena aukštojo mokslo institucija.

	• **ES vertybės**: kokiu mastu pasiūlymas aktualus siekiant gerbti ir skatinti bendras ES vertybes, pavyzdžiui, pagarbą žmogaus orumui, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms, taip pat kovoti su bet kokia diskriminacija. • **Tikslai**: tikslai grindžiami patikima poreikių analize; jie yra aiškiai apibrėžti, konkretūs, išmatuojami, realistiški ir įvykdytini per tam tikrą laiką. Jais sprendžiami dalyvaujančiosioms organizacijoms aktualūs klausimai (laikantis tikslinių aukštojo mokslo institucijų modernizavimo, vystymo ir tarptautinimo strategijos) ir su reikalavimus atitinkančių trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, aukštojo mokslo plėtotės strategijomis susiję klausimai. • **ES pridėtinė vertė:** pasiūlyme parodoma, kad panašių rezultatų nebūtų galima pasiekti be aukštojo mokslo institucijų iš ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių bendradarbiavimo ir be ES finansavimo. **Visų pirma 2 krypties atveju:** • pasiūlyme pateikiama aiški analizė, kaip intervencijos sritis atitinka prioritetines socialinio ir ekonominio augimo bei autonomijos sritis konkrečiame regione, ir dėmesys sutelkiamas į novatoriškus elementus ir pažangiausius metodus bei būdus nustatytoje intervencijos srityje. **Visų pirma 3 krypties atveju:** • pasiūlymu sprendžiami aukštojo mokslo sistemų reformų ir modernizavimo klausimai, atsižvelgiant į tikslinių trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, vystymosi strategijas. • Svarbu: 5a, 6, 7a, 8a, 9, 10 ir 11 regionų atveju pasiūlyme yra aptariama (-os) nustatyta (-os) prioritetinė (-s) sritis (-ys)[399]. Atkreipkite dėmesį į tai, kad šių regionų nesuderinamumas su šiomis prioritetinėmis sritimis reiškia, kad pasiūlymas neatitiks minimalaus balų skaičiaus pagal aktualumo kriterijų.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 30 balų)	• **Nuoseklumas**: projektas iš esmės parengtas taip, kad būtų užtikrintas jo tikslų, metodikos, veiklos ir siūlomo biudžeto suderinamumas. Pasiūlyme pateikiamas nuoseklus ir išsamus atitinkamos veiklos, kuria bus siekiama patenkinti nustatytus poreikius ir gauti planuojamus rezultatus, aprašas. • **Metodika**: intervencijos logika yra pagrįsta, planuojami produktai ir rezultatai yra nuoseklūs ir įmanomi, o pagrindinės prielaidos ir rizika aiškiai nustatytos. Pasiūlymo struktūra ir turinys yra adekvatūs, t. y. pasirinkti objektyviai patikrinami rodikliai, duomenų prieinamumas, baziniai duomenys, tikslinės vertės ir t. t. • **Darbo planas**: darbo plano kokybė ir veiksmingumas, be kita ko, mastas, kuriuo darbo paketams skirti ištekliai atitinka jų tikslus ir rezultatus; ryšys tarp išteklių ir numatomų rezultatų yra adekvatus, darbo planas yra realistiškas, su aiškiai numatyta veikla, terminais, aiškiais siektinais rezultatais ir gairėmis. • **Biudžetas**: pasiūlymas yra ekonomiškai efektyvus, skiriami derami finansiniai ištekliai, kad projektą būtų galima sėkmingai įgyvendinti. • **Kokybės kontrolė**: kontrolės priemonėmis (nuolatiniu kokybės vertinimu, tarpusavio vertinimais, lyginamosios analizės veikla, švelninimo veiksmais ir t. t.) ir kokybės

[399] https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/global-gateway/erasmus-global-gateway-priorities_en

	rodikliais užtikrinama, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai ir ekonomiškai efektyviai. • **Aplinkos tvarumas**: projektais turėtų būti numatoma tausoti aplinką, o žalioji praktika (pavyzdžiui, ekologiška kelionė) turėtų būti įtraukta į visus jų aspektus.
Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 20 balų)	• **Valdymas**: numatytos patikimos valdymo priemonės. Tvarkaraštis, valdymo struktūros, bendradarbiavimo tvarka ir pareigos yra tinkamai apibrėžti ir tikroviški. • **Sudėtis**: partnerystė suburia tinkamas organizacijas, turinčias reikiamą kompetenciją, kad galėtų pasiekti pasiūlyme numatytus tikslus, ir atitinkančią krypties ypatumus; į pasiūlymą įtraukti tinkamiausi ir įvairiausi neakademiniai partneriai. 2 regiono šalims: 1 ir 2 krypties atveju pirmenybė bus teikiama projektams, kuriuose dalyvauja aukštojo mokslo institucijos, kurios yra ne sostinėje ir (arba) kaimo vietovėse ir (arba) atokiuose regionuose. 5a, 6, 7a, 8a regionų šalims: 1 ir 2 krypčių atveju pirmenybė bus teikiama projektams, kuriuose dalyvauja mažiausiai išsivysčiusių šalių aukštojo mokslo institucijos arba organizacijos. • **Užduotys:** vaidmenys ir užduotys paskirstyti atsižvelgiant į kiekvieno partnerio specifines praktines žinias, profilį ir patirtį ir yra tinkami. • **Bendradarbiavimas**: pasiūlyti veiksmingi mechanizmai, padėsiantys užtikrinti organizacijų partnerių ir visų kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų veiksmingą bendradarbiavimą, komunikaciją ir konfliktų sprendimą. • **Įsipareigojimas**: projekto partnerių indėlis yra reikšmingas, aktualus ir vienas kitą papildantis. Pasiūlyme parodomas partnerių, visų pirma iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, įsitraukimas, įsipareigojimas ir atsakomybė už projekto konkrečius tikslus ir rezultatus. **Visų pirma 2 krypties atveju:** • į pasiūlymą įtrauktos svarbos neakademinės organizacijos ir suinteresuotieji subjektai, projekto tikslams suteiksiantys novatoriškos pridėtinės vertės. pasiūlymų, kuriais siekiama remti vertės grandines pagrindinėse prioritetinėse investicijų srityse nacionaliniu ar regioniniu lygmeniu, atveju privatusis sektorius yra įtrauktas į partnerystę ir aiškiai dalyvauja visais būtinais lygmenimis. **Visų pirma 3 krypties atveju:** • pasiūlyme parodoma, kad kompetentingos aukštojo mokslo nacionalinės institucijos yra labai įsitraukusios į veiksmų valdymą ir įgyvendinimą.
Tvarumas, poveikis ir numatomų rezultatų sklaida (daugiausia 20 balų)	• **Rezultatų panaudojimas:** pasiūlyme parodoma, kaip partneriai ir kiti suinteresuotieji subjektai naudosis projekto rezultatais, kaip bus užtikrinamas daugiklio efektas (įskaitant replikavimo galimybes ir veiklos rezultatų plėtrą sektoriaus, vietos, regioniniu, nacionaliniu ar tarptautiniu lygmeniu) ir nurodomos priemonės rezultatų panaudojimui įvertinti projekto finansavimo laikotarpiu ir jam pasibaigus. • **Komunikacija ir sklaida**: pasiūlyme numatytas aiškus ir efektyvus komunikacijos planas bei rezultatų sklaidos strategija ir nurodyta atitinkama veikla ir jos tvarkaraštis, priemonės ir kanalai, kuriais bus užtikrinta, kad rezultatai ir nauda tiek projekto metu, tiek jam pasibaigus būtų veiksmingai skleidžiami visiems atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams ir auditorijai, kuri tokioje veikloje paprastai nedalyvauja, užmezgant ryšį ir pritraukiant atitinkamus suinteresuotuosius subjektus, kad jie galėtų naudotis rezultatais projekto finansavimo laikotarpiu ir jam pasibaigus.

	• **Poveikis**: pasiūlymu užtikrinamas apčiuopiamas poveikis tikslinėms grupėms ir atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams vietos, regioniniu ar nacionaliniu lygmeniu. Įtraukiamos priemonės, taip pat tikslai ir rodikliai, kad būtų galima stebėti pažangą ir vertinti numatomą (trumpalaikį ir ilgalaikį) poveikį individualiu, instituciniu ir sisteminiu lygmeniu. • **Tvarumas**: pasiūlyme paaiškinama, kaip projekto rezultatai bus palaikomi finansiškai (pasibaigus projekto finansavimui) ir instituciniu požiūriu (toliau bus vykdoma veikla ir teikiamos paslaugos), kaip bus užtikrinta atsakomybė vietos lygmeniu ir, kai aktualu, kaip bus įtrauktas privatusis sektorius projekto finansavimo laikotarpiu ir jam pasibaigus. **Visų pirma 1 krypties atveju:** • Pasiūlymu užtikrinamas tęstinis ir tvarus atsakas, padedantis šalinti dabartines kliūtis ir didinti prieigą prie švietimo galimybių ir aukštojo mokslo institucijų išteklių mažiau galimybių turintiems studentams ir darbuotojams. • Tikėtina, kad pasiūlymu bus padidinti trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, institucijų tarptautinio bendradarbiavimo pajėgumai. **Visų pirma 2 krypties atveju:** • Pasiūlymu užtikrinamas reikšmingas poveikis trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, institucijoms, visų pirma jų pajėgumo inovuoti didinimui ir valdymo modernizavimui, joms atsiveriant plačiajai visuomenei, darbo rinkai ir pasauliui. • Pasiūlyme parodytas potencialas padaryti didesnį poveikį visuomenei ir (arba) ekonomikos sektoriui. **Visų pirma 3 krypties atveju:** • Pasiūlyme parodoma, kaip projekto rezultatai prisidės prie aukštojo mokslo politikos reformos ar modernizavimo sistemos lygmeniu. • 5a, 6, 7a, 8a, 9, 10 ir 11 regionų atveju pasiūlyme parodoma, kaip projekto rezultatai padės užtikrinti tvarų aukštojo mokslo institucijų ir sektoriaus dalyvavimą konkrečioje strategijos „Global Gateway“ prioritetinėje srityje.

Paraiškos gali surinkti iki 100 balų. Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent **60** balų (iš 100). Be to, kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų jiems turi būti skirta bent pusė didžiausio balų skaičiaus (t. y. bent po 15 balų „projekto aktualumo“ ir „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategorijose; po 10 balų „partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybės“ ir „poveikio“ kategorijose).

Ex aequo pasiūlymų atvejais pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausia balų „aktualumo“. Jei šie balai bus vienodi, pirmenybė bus teikiama atsižvelgiant į jų balus pagal kriterijų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė“. Jei šie balai bus vienodi, pirmenybė bus teikiama atsižvelgiant į jų balus pagal kriterijų „poveikis“.

Jei tai nepadės nustatyti pirmenybės, tolesnis pirmenybės nustatymas gali būti atliekamas atsižvelgiant į bendrą projekto portfelį ir teigiamą projektų sinergiją arba kitus veiksnius, susijusius su kvietimo teikti pasiūlymus tikslais. Šie veiksniai bus dokumentuoti ekspertų grupės ataskaitoje.

Vėliau pasiūlymai bus reitinguojami mažėjančia tvarka pagal surinktų balų skaičių pagal regioną ir kryptį.

2 ETAPAS.

Antruoju etapu dėl vertinimo komiteto siūlomų finansuoti pasiūlymų (ir rezervinio sąrašo) bus konsultuojamasi su ES delegacija (-omis) atitinkamoje (-ose) reikalavimus atitinkančioje (-iose) trečiojoje (-iosiose) valstybėje (-ėse), kuri (-ios) nėra asocijuotoji (-osios) Programos valstybė (-ės).

ES finansavimas bus skiriamas tik tiems projektams, dėl kurių sėkmingai konsultuotasi su ES delegacija (-omis), neviršijant kiekvienam regionui skirto biudžeto.

Kiekvienai iš trijų krypčių yra numatytas orientacinis biudžetas, tačiau vienos krypties biudžeto lėšas galima perkelti kitai.

PAPILDOMA INFORMACIJA

Paraiškos priėmimas nereiškia, kad įsipareigojama skirti pareiškėjo prašomai sumai lygų finansavimą. Prašomo finansavimo dydis gali būti sumažintas remiantis veiklos kryptims taikytinomis finansavimo taisyklėmis ir vertinimo rezultatais.

Paprastai, atsižvelgiant į dabartinių nacionalinių ir Europos teisinių sistemų aprėptį, rezultatai turėtų būti pateikiami kaip atvirieji švietimo ištekliai (AŠI), taip pat atitinkamose profesinėse, sektorių ar kompetentingų institucijų platformose. Pasiūlyme apibūdinama, kaip bus užtikrinta laisva prieiga prie parengtų duomenų, medžiagos, dokumentų, audiovizualinės medžiagos ir socialinių tinklų ir kaip bus skatinama jais naudotis, pasitelkiant atvirąsias licencijas, ir nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų.

PROJEKTO RENGIMAS

Reikėtų atsižvelgti į toliau nurodytus aspektus.

1. **Institucijų partnerių įsipareigojimas įgyvendinti projektą**

Veiksmingu gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje projektu turi būti užtikrinama stipri visų institucijų partnerių, ypač tų, kurios veikia trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, partnerystė. Bendra atsakomybė rengiant pasiūlymą reiškia atsakomybę už projekto rezultatus ir projekto tvarumą. Į gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje projektus galima įtraukti asocijuotuosius partnerius, kurie prisidėtų prie konkrečių projekto užduočių ar veiklos įgyvendinimo arba projekto sklaidos ir tvarumo rėmimo. Sutarčių valdymo prasme asocijuotieji partneriai nelaikomi partnerystės nariais ir finansavimo negauna.

2. **Poreikių analizė**

Poreikių įvertinimas – pirmas svarbus etapas rengiant pasiūlymą dėl gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje. Įvertinant poreikius siekiama nustatyti sritis, kurias reikėtų stiprinti ir tų sričių trūkumus lemiančias priežastis. Tai, savo ruožtu, suteikia pagrindą parengti tinkamas intervencijas, kuriomis būtų šalinami tie trūkumai ir stiprinami aukštojo mokslo institucijų gebėjimai.

3. **Įgyvendinimas ir stebėsena**

Užbaigus poreikių analizę, galima rengti įgyvendinimo planą nustatytiems trūkumams pašalinti.

Reikia atsižvelgti į toliau nurodytus aspektus.

- **Mokymo programų modernizavimas / naujos programos:** tikimasi, kad projektai, kuriais numatyta kurti mokymo programas, apims pedagogams skirtus mokymus ir tokius klausimus kaip kokybės užtikrinimas ir absolventų įsidarbinamumas per sąsajas su darbo rinka. Studijų programos turi būti oficialiai akredituotos ir (arba) licencijuotos iki projekto finansavimo laikotarpio pabaigos. Naujų ar atnaujintų kursų dėstymas turi prasidėti projekto įgyvendinimo metu, įtraukiant adekvatų studentų ir perkvalifikuotų dėstytojų skaičių, ir turi vykti bent trečdalį visos projekto trukmės. Mokymo programų reformų projektų kontekste vykstantis mokymas gali būti skirtas ir administraciniams darbuotojams, pavyzdžiui, bibliotekininkams, laboratorijų ir IT darbuotojams. Projektų rengėjai primygtinai raginami į modernizuotas mokymo programas integruoti studentų praktiką įmonėse. Ši praktika turi būti pagrįstos trukmės, kad leistų įgyti reikiamų įgūdžių.

- **Studentų įtraukimas**: projektuose turėtų būti numatyta įtraukti studentus (pavyzdžiui, į naujų studijų programų kūrimo veiklą) ir ne tik projekto testavimo ar bandomuoju etapu.
- **Darbuotojų ir studentų mobilumas:** mobilumas turi būti orientuotas daugiausia į studentus ir darbuotojus iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, ir yra skirtas: darbuotojams (pavyzdžiui, vadovams, mokslinių tyrimų ir technologijų perdavimo personalui, techniniams ir administraciniams darbuotojams), dirbantiems pagal oficialias sutartis dotaciją gaunančiose institucijose ir dalyvaujantiems projekte; studentams [trumpojo ciklo, pirmojo ciklo (bakalauro ar lygiaverčio), antrojo ciklo (magistrantūros ar lygiaverčio) ir trečiojo arba doktorantūros ciklo], registruotiems vienoje iš dotaciją gaunančių institucijų. Studentų mobilumas ES valstybėse narėse ir tarp ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių laikomas neatitinkančiu reikalavimų. Mobilumas turi būti pagrįstos trukmės, kad būtų galima mokytis ir įgyti reikiamų įgūdžių, laikantis projekto tikslų, ir paprastai neturėtų būti trumpesnis nei viena savaitė. Rekomenduojama fizinį mobilumą derinti su virtualiuoju mobilumu. Pastarasis gali būti naudojamas fiziniam mobilumui parengti, paremti ir įgyvendinti. Jis taip pat gali būti organizuojamas specialiųjų poreikių turintiems asmenims, kad jie jiems būtų padedama įveikti ilgalaikio fizinio mobilumo kliūtis.
- **Kokybės užtikrinimas** turi būti integralus projekto komponentas, padedantis užtikrinti, kad gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje projektuose būtų sėkmingai numatyti rezultatai ir padarytas poveikis už partnerystės ribų. Turi būti nustatytos kokybės kontrolės priemonės, įskaitant rodiklius ir lyginamuosius standartus, taip užtikrinant, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai, laiku ir ekonomiškai efektyviai.
- **Konsorciumo susitarimas**: dėl praktinių ir teisinių priežasčių primygtinai rekomenduojama tarp konsorciumo narių sudaryti vidaus susitarimus, pagal kuriuos būtų galima reaguoti į išskirtines ar nenumatytas aplinkybes. Konsorciumo nariai galėtų juos pasirašyti projekto pradžioje.
- **Įranga**: tik išlaidos įrangai, kuri yra tiesiogiai susijusi su krypties tikslais ir kuri įsigyta ne vėliau nei likus 12 mėnesių iki projekto pabaigos, gali būti laikomos reikalavimus atitinkančiomis išlaidomis. Įranga yra skirta išimtinai trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, aukštojo mokslo institucijoms, dalyvaujančioms partnerystėje, ir turi būti oficialiai inventorizuota aukštojo mokslo institucijoje, kuriai ji buvo nupirkta.
- **Poveikis ir tvarumas:** tikimasi, kad gebėjimų stiprinimo aukštojo mokslo srityje projektai trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, padarys ilgalaikį struktūrinį poveikį. Pasiūlymuose turės būti parodytas numatomas poveikis trimis lygmenimis (individualiu, instituciniu ir sisteminiu) ir prireikus nustatyta metodika ir priemonės tam poveikiui vertinti.
- **Ekologiškas įgyvendinimas**: Įgyvendinant projektų veiklą, įskaitant projekto valdymą, reikėtų taikyti aplinkai nekenksmingą praktiką. Tikimasi, kad bus fiksuojamas ir sistemingai skaičiuojamas dalyvio individualus su transportu susijęs anglies pėdsakas.
- **Atviroji prieiga:** pasiūlymu turėtų būti suteikta laisvoji prieiga prie parengtos medžiagos, dokumentų ir medijų ir skatinama jais naudotis, pasitelkiant atvirąsias licencijas be jokių neproporcingų apribojimų.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Šis veiksmas finansuojamas pagal fiksuotosios sumos modelį. Kiekvienos dotacijos vienkartinė fiksuotoji suma bus nustatoma pagal pareiškėjo siūlomos veiklos numatomą biudžetą. Dotaciją teikianti institucija nustatys kiekvienos dotacijos fiksuotąją sumą remdamasi pasiūlymu, vertinimo rezultatais, 90 proc. finansavimo norma ir didžiausia dotacijos suma.

ES dotacija vienam projektui yra:

- **1 kryptis.** Skatinti galimybes bendradarbiauti aukštojo mokslo srityje: 200 000–400 000 EUR vienam projektui.
- **2 kryptis.** Aukštojo mokslo transformacijos partnerystė: 400 000–800 000 EUR vienam projektui.
- **3 kryptis.** Struktūrinių reformų projektai: 600 000–1 000 000 EUR vienam projektui.

Kaip nustatoma projekto fiksuotoji suma?

Pareiškėjai turi užpildyti išsamią biudžeto lentelę pagal paraiškos formą, atsižvelgdami į šiuos aspektus:

- biudžetas turėtų būti tiek išsamus, kiek tai būtina dotacijos gavėjams, ir suskirstytas į nuoseklius darbo paketus (pavyzdžiui, projekto valdymo, mokymo, renginių organizavimo, pasirengimo mobilumui ir jo įgyvendinimo, komunikacijos ir sklaidos, kokybės užtikrinimo, įrangos ir t. t.);
- pasiūlyme turi būti aprašyta į kiekvieną darbo paketą įtraukta veikla ir rezultatai;
- pareiškėjai savo pasiūlyme turi numatomas išlaidas paskirstyti pagal darbo paketų dalis (ir kiekviename darbo pakete pagal kiekvienam dotacijos gavėjui ir susijusiam subjektui priskirtą dalį);
- numatytomis lėšomis bus galima padengti personalo išlaidas, kelionės ir pragyvenimo išlaidas, išlaidas įrangai ir subrangos bei kitas išlaidas (pavyzdžiui, informacijos sklaidos, leidybos, vertimo raštu);
- įrangos išlaidos turėtų sudaryti ne daugiau kaip 35 proc. skirtos ES dotacijos, o ES dotacija padengs 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų;
- subrangos paslaugos turėtų sudaryti ne daugiau kaip 10 proc. skirtos ES dotacijos;
- neleidžiama teikti finansinės paramos trečiosioms valstybėms;
- leidžiamos išlaidos, susijusios su projekte dalyvaujančiais savanoriais. Jos nurodomos kaip vieneto įkainiai, apibrėžti Komisijos sprendime dėl savanorių vieneto įkainių[400];
- MVĮ vieneto įkainiai neleidžiami.

Pasiūlymai bus vertinami remiantis standartine vertinimo tvarka ir pasitelkiant vidaus ir (arba) išorės ekspertus. Ekspertai įvertins pasiūlymų kokybę pagal kvietime teikti paraiškas nustatytus reikalavimus, numatomą poveikį, veiksmo kokybę ir veiksmingumą.

Projekto pasiekimai bus vertinami užbaigus veiklą. Tokia finansavimo schema leistų sutelkti dėmesį į rezultatus, o ne į sąnaudas ir taip pabrėžti kokybę ir išmatuojamų tikslų įgyvendinimo lygį.

Daugiau informacijos pateikiama C dalyje „Finansavimo sąlygų patikra“, taip pat ji aprašyta pavyzdinėje dotacijos sutartyje, kurią galima rasti finansavimo ir konkursų portale: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home.

400 https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/unit-cost-decision-volunteers_en.pdf

GEBĖJIMŲ STIPRINIMAS PROFESINIO MOKYMO SRITYJE

Gebėjimų stiprinimo projektai yra tarptautinio bendradarbiavimo projektai, grindžiami daugiašale profesinio mokymo srityje veikiančių organizacijų iš ES valstybių narių, Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių ar trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, partneryste. Jais siekiama prisidėti prie trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, profesinio mokymo – kaip tvaraus socialinio ir ekonominio vystymosi veiksnio – aktualumo, prieinamumo ir reaktyvumo.

Vykdant bendras iniciatyvas, kuriomis skatinamas bendradarbiavimas skirtinguose pasaulio regionuose, šiuo veiksmu siekiama stiprinti profesinio mokymo paslaugų teikėjų gebėjimus, ypač vadybos, valdymo, įtraukties, kokybės užtikrinimo ir inovacijų srityse, kad jie būtų geriau pasirengę bendradarbiauti su privačiuoju sektoriumi/įmonėmis/verslo asociacijomis ir kartu ieškoti įsidarbinimo galimybių bei rengti veiksmingas profesinio mokymo intervencines priemones. Tarptautinės partnerystės turėtų padėti gerinti profesinio mokymo kokybę trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, visų pirma stiprinant profesinio mokymo darbuotojų ir mokytojų gebėjimus, taip pat stiprinant profesinio mokymo paslaugų teikėjų ir darbo rinkos ryšį.

Numatoma, kad gebėjimų stiprinimo projektais profesinio rengimo ir mokymo srityje bus prisidedama prie platesnių politikos tikslų, kurių siekia Europos Komisija ir trečiosios valstybės, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės ar atitinkamas regionas, įskaitant strategijos „Global Gateway“ investicijų paketus ir specialistų pritraukimo partnerysčių plėtojimą bei specialistų rezervą, kaip nustatyta 2022 m. balandžio mėn. Komisijos komunikate dėl įgūdžių ir talentų pritraukimo į ES[401].

VEIKSMO TIKSLAI

Veiksmu bus siekiama:

- stiprinti profesinio mokymo paslaugų teikėjų gebėjimus, siekiant stiprinti privačiųjų ir viešųjų suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimą profesinio švietimo ir mokymo srityje, kad profesinio mokymo intervencinės priemonės būtų orientuotos į paklausą ir galimybes;
- gerinti profesinio mokymo kokybę ir gebėjimą reaguoti į socioekonomines galimybes ir socialinius pokyčius, kad įgūdžiai būtų labiau pritaikyti darbo rinkai;
- suderinti profesinio mokymo teikimą su vietos, regioninėmis ir nacionalinėmis vystymosi strategijomis.

TEMINĖS SRITYS

Gebėjimų stiprinimo profesinio mokymo srityje ypatumai apima kelias toliau nurodytas temines sritis. Pasiūlymai turėtų būti skirti vienai ar daugiau šių teminių sričių:

- mokymasis darbo vietoje (jaunimui ir (arba) suaugusiesiems);
- kokybės užtikrinimo mechanizmai;
- profesijos mokytojų ir instruktorių profesinis tobulėjimas;
- bendrieji gebėjimai, įskaitant verslumo ir pilietiškumo gebėjimus;
- viešojo ir privačiojo sektorių dialogas ir partnerystė profesinio mokymo srityje;
- inovacijos profesinio mokymo srityje;
- dvejopai pertvarkai reikalingi žalieji ir skaitmeniniai įgūdžiai;
- įgūdžių pasiūlos ir paklausos derinimas su esamomis ir būsimomis darbo galimybėmis, be kita ko, kuriamose perspektyviose vertės grandinėse.
- mokymo programų ir mokymo modulių rengimas.

Be to, pareiškėjai gali įtraukti čia nepaminėtas temines sritis. Turi būti įrodyta, kad ta veikla labai padeda siekti kvietimo teikti paraiškas tikslų ir patenkinti nustatytus poreikius.

VEIKLA

[401] eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022DC0657

Siūloma veikla turi tiesiogiai sietis su veiksmo tikslais ir teminėmis sritimis, t. y. ji turi atitikti vieną ar daugiau pirmiau nurodytų teminių sričių ir būti išsamiai aprašyta projekto aprašyme ir apimti visą įgyvendinimo laikotarpį.

Tarptautinės pasaulinio masto veiklos kontekste projekto veikla daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama profesinio mokymo srityje veikiančių organizacijų pajėgumų didinimui ir stiprinimui visų pirma trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, kurioms taikomas šis veiksmas.

Finansuojamuose projektuose bus galima integruoti įvairią bendradarbiavimo, mainų, komunikacijos ir kitą veiklą, be kita ko:

- kurti ir plėtoti profesinio mokymo paslaugų teikėjų tinklus ir gerosios patirties mainus tarp trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, ir ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių;
- kurti institucijų iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, gebėjimus stiprinančias priemones, programas ir kitą medžiagą (pavyzdžiui, praktinio mokymo modelius, mokymo programas, profesinio mokymo rezultatų vertinimo ir patvirtinimo priemones, individualius dalyvaujančių institucijų veiksmų planus, profesinio orientavimo, konsultavimo ir ugdomojo vadovavimo metodus ir t. t.);
- kurti mechanizmus, skirtus pritraukti privatųjį sektorių tiek į mokymo programos rengimo, tiek į jos įgyvendinimo veiklą ir teikti profesinio mokymo įstaigose besimokantiems asmenims kokybiškos darbu grindžiamos patirties;
- kurti ir perduoti pedagoginius metodus, teorinio ir praktinio mokymo medžiagą ir metodus, įskaitant mokymąsi darbo vietoje, virtualųjį mobilumą, atviruosius švietimo išteklius ir geresnį IRT potencialo išnaudojimą;
- rengti ir įgyvendinti visų pirma darbuotojams (įskaitant pedagogus ir ne pedagogus, pavyzdžiui, mokyklų lyderius, vadovus, patarėjus, konsultantus ir t. t.) skirtą tarptautinių (virtualiųjų) mainų veiklą.

Jei siūloma besimokančių asmenų ir darbuotojų mobilumo veikla, ja turėtų būti tiesiogiai prisidedama prie projekto tikslų ir ji turėtų būti logiška viso projekto dalis.

Siūloma veikla turėtų teikti pridėtinės vertės ir daryti tiesioginį poveikį projekto rezultatų pasiekimui.

REGIONINIAI PRIORITETAI

Turimas biudžetas padalytas skirtingiems pasaulio regionams (t. y. Vakarų Balkanams, rytinėms kaimyninėms šalims, pietinėms Viduržemio jūros regiono šalims, Užsacharo Afrikai, Lotynų Amerikai ir Karibams), o biudžeto paketų dydis skiriasi. Pasiūlymai bus suskirstyti pagal regionus (žr. toliau, pagal teminį ID) pagal konkretų biudžeto paketą.

Daugiau informacijos apie kiekvieno biudžeto paketo sumas bus paskelbta ES finansavimo ir konkursų portale.

ES yra nustačiusi įvairių prioritetų, susijusių su geografine pusiausvyra ir konkrečiais tikslais. Be to, organizacijos raginamos bendradarbiauti su partneriais neturtingiausiose ir mažiausiai išsivysčiusiose trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės.

Toliau pristatomi šio veiksmo regioniniai prioritetai.

Jei paraiška apima vieną ar kelias ETF (Europos mokymo fondo) šalis partneres, paraiškoje turėtų būti pateikti įrodymai, kad atsižvelgiama į ETF rekomendacijas, suformuluotas atitinkamose Turino proceso[402] šalių ataskaitose[403].

Vakarų Balkanai

- Pirmenybė bus teikiama projektams, kuriais prisidedama prie Ekonomikos ir investicijų plano[404] ir (arba) Europos mokymo fondo rekomendacijų pagal Turino procesą (žr. pirmiau).

[402] Turino procesas – tai dalyvaujamasis procesas, kurio metu atliekama įrodymais pagrįsta šalies profesinio mokymo politikos analizė. 2010 m. pradėtas ir kas dvejus metus vykdomas Turino procesas leidžia susidaryti bendrą vaizdą apie profesinio mokymo sistemų plėtrą ETF šalyse partnerėse, apžvelgti padarytą pažangą ir ateities prioritetus.
[403] https://www.etf.europa.eu/en/publications-and-resources/publications/trp-assessment-reports
[404] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/lt/IP_20_1811

- Privilegijų bus suteikta besimokančių asmenų (studentų) ir darbuotojų (mokytojų, instruktorių, direktorių, vadovų ir t. t.) mobilumui.

Kaimynystės Rytų regionas

- Pirmenybė bus teikiama projektams, kuriais prisidedama prie Ekonomikos ir investicijų plano[405] ir (arba) Europos mokymo fondo rekomendacijų pagal Turino procesą (žr. pirmiau).

Pietinės Viduržemio jūros regiono šalys

- Pirmenybė bus teikiama projektams, kuriais prisidedama prie Ekonomikos ir investicijų plano[406] ir (arba) Europos mokymo fondo rekomendacijų pagal Turino procesą (žr. pirmiau).

Užsacharo Afrika

- Pirmenybė bus teikiama mažiausiai išsivysčiusioms šalims; itin daug dėmesio bus skiriama prioritetinėms migracijos šalims; nė vienai šaliai nebus skirta daugiau nei 8 proc. tam regionui numatytų lėšų.
- Pirmenybė bus teikiama projektams, kuriais prisidedama prie ES ir Afrikos strategijos „Global Gateway“ investicinių priemonių rinkinio[407].
- Pirmenybė bus teikiama projektams, kuriais prisidedama prie viešojo ir privačiojo sektorių dialogo tarp profesinio mokymo įstaigų ir privačiojo sektoriaus.

Lotynų Amerika

- Pirmenybė bus teikiama regioniniams projektams (projektams, kuriuose dalyvauja daugiau nei viena reikalavimus atitinkanti trečioji valstybė, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė) arba projektams žemesnių ir aukštesnių nei vidutinių pajamų šalyse.
- Pirmenybė bus teikiama projektams, kuriais prisidedama prie ES ir Lotynų Amerikos bei Karibų strategijos „Global Gateway“ investicijų darbotvarkės[408].

Karibai

- Pirmenybė bus teikiama regioniniams projektams (projektams, kuriuose dalyvauja daugiau nei viena reikalavimus atitinkanti trečioji valstybė, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė) arba projektams mažiausiai išsivysčiusiose, žemesnių ir aukštesnių nei vidutinių pajamų šalyse.
- Pirmenybė bus teikiama projektams, kuriais prisidedama prie ES ir Lotynų Amerikos bei Karibų strategijos „Global Gateway“ investicijų darbotvarkės[409].

Jei bus atsižvelgiama į pirmiau minėtus regioninius prioritetus, projektuose turės būti parodyta, kaip ir kokiu mastu tai daroma.

PROJEKTO RENGIMAS

Gebėjimų stiprinimo profesinio mokymo srityje projektą sudaro keturi etapai:

- projekto nustatymas ir inicijavimas;
- projekto rengimas, struktūra ir planavimas;

---

405 https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/swd_2021_186_f1_joint_staff_working_paper_en_v2_p1_1356457_0.pdf (1 priede pateikiamas Ekonomikos ir investicijų planas).

406 https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/joint-staff-working-document-renewed-partnership-southern-neighbourhood-economic-and-investment-plan_en

407 https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/global-gateway/initiatives-region/initiatives-sub-saharan-africa/eu-africa-global-gateway-investment-package_en

408 https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/global-gateway/eu-lac-global-gateway-investment-agenda_en

409 https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/global-gateway/eu-lac-global-gateway-investment-agenda_en

- projekto įgyvendinimas ir veiklos stebėsena;
- projekto peržiūra ir poveikio vertinimas.

Dalyvaujančiosios organizacijos ir veiklos dalyviai turėtų išplėsti savo mokymosi patirtį aktyviai įsitraukdami į visus etapus.

- **Nustatymas ir inicijavimas**

  Nustatyti problemą, poreikį arba galimybę, su kuria gali būti susijusi projekto idėja atsižvelgiant į kvietimą teikti paraiškas; nustatyti pagrindinę veiklą ir pagrindinius rezultatus, kurių galima tikėtis iš projekto; sudaryti atitinkamų suinteresuotųjų subjektų ir galimų partnerių sąrašus; suformuluoti projekto tikslą (-us); užtikrinti projekto tikslų derėjimą su dalyvaujančiųjų organizacijų strateginiais tikslais; imtis pradinio planavimo, kad būtų galima sėkmingai pradėti projektą, sukaupti kitam etapui įgyvendinti reikalingą informaciją ir kt.

- **Rengimas, struktūra ir planavimas**

  Nustatyti projekto aprėptį ir tinkamus metodus; aiškiai apibrėžti siūlomą metodiką, užtikrinant nuoseklumą tarp projekto tikslų ir veiklos; nuspręsti dėl užduočių vykdymo grafiko; numatyti būtinus išteklius ir parengti išsamią projekto informaciją, pavyzdžiui, poreikių vertinimą; nustatyti tinkamus tikslus ir poveikio rodiklius (konkrečius, išmatuojamus, pasiekiamus, aktualius ir įvykdytinus per tam tikrą laiką); nustatyti projekto ir mokymosi rezultatus; parengti darbo programą, veiklos formatus, numatyti poveikį, bendro biudžeto sąmatą; parengti projekto įgyvendinimo planą ir aiškų ir realų komunikacijos planą, įskaitant strateginius projekto valdymo, stebėsenos, kokybės kontrolės, ataskaitų teikimo ir rezultatų sklaidos aspektus; nustatyti numatomos veiklos praktinį organizavimą ir tikslines grupes; parengti susitarimus su partneriais, paruošti pasiūlymą ir kt.

- **Veiklos įgyvendinimas ir stebėsena**

  Įgyvendinti projektą pagal ataskaitų teikimo ir komunikacijos reikalavimus atitinkančius planus; stebėti vykdomą veiklą ir vertinti projekto vykdymą pagal projekto planus; nustatyti taisomuosius veiksmus ir jų imtis nukrypimams nuo plano šalinti, problemoms spręsti ir rizikai mažinti; nustatyti neatitikimus nustatytiems kokybės standartams ir imtis taisomųjų veiksmų ir kt.

- **Peržiūra ir poveikio vertinimas**

  įvertinti projekto įvykdymą pagal projekto tikslus ir įgyvendinimo planus; įvertinti veiklą ir jos poveikį įvairiais lygmenimis, dalytis projekto rezultatais ir jais naudotis ir t. t.

Be to, prireikus ir laikantis proporcingumo principo, tikimasi, kad projektais bus:

- numatytas ilgalaikis veiksmų planas, kuriuo siekiama laipsniškai diegti projekto rezultatus projektui pasibaigus (plėtojant tvarią partnerystę), įskaitant išplėstinio taikymo ir finansinio tvarumo priemones;
- užtikrinamas tinkamas matomumas ir plati projekto rezultatų sklaida tarptautiniu, nacionaliniu ir (arba) regioniniu lygmeniu su atitinkamais partneriais.

Horizontalieji aspektai, į kuriuos reikia atsižvelgti rengiant projektą

Be oficialių kriterijų laikymosi ir tvarių bendradarbiavimo susitarimų su visais projekto partneriais sudarymo, toliau išvardytais elementais galima prisidėti prie gebėjimų stiprinimo projektų poveikio didinimo ir kokybiško įgyvendinimo įvairiais projekto etapais.

Pareiškėjai raginami rengiant projektą atsižvelgti į šias galimybes ir aspektus.

- **Įtrauktis ir įvairovė**

  Programa remiami projektai, kuriais skatinama socialinė įtrauktis ir siekiama labiau įtraukti mažiau galimybių turinčius asmenis, įskaitant neįgaliuosius ir iš migrantų šeimų kilusius žmones, taip pat kaimo ir atokiose vietovėse gyvenančius asmenis, su socialiniais ir ekonominiais sunkumais susiduriančius žmones ir asmenis, kurie yra galimai

diskriminuojami dėl lyties, rasinės ar etninės kilmės, religijos ar įsitikinimų, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos.

Projektais bus padedama įveikti kliūtis, su kuriomis susiduria šios grupės, kai nori pasinaudoti Programos teikiamomis galimybėmis, ir prisidedama prie įtraukios aplinkos, kurioje ugdomas teisingumas ir lygybė ir kurioje atsižvelgiama į platesnės bendruomenės poreikius, kūrimo.

- **Aplinkos tvarumas**

Programa remiamas informuotumo apie aplinkos ir klimato kaitos problemas didinimas.

Projektais skatinama stiprinti įvairių tvarumui svarbių sektorių gebėjimus, rengti konkrečių sektorių žaliųjų įgūdžių įgijimo strategijas ir metodikas, taip pat į ateitį orientuotas ir geriau pavienių asmenų poreikius atitinkančias mokymo programas.

Pagal Programą padedama testuoti novatorišką praktiką, kad besimokantys asmenys ir profesinio mokymo paslaugų teikėjai taptų tikrais pokyčių skatintojais (pavyzdžiui, tausotų išteklius, mažintų energijos suvartojimą ir atliekų susidarymą, kompensuotų išmetamą anglies dioksido kiekį, rinktųsi aplinką tausojančią mitybą ir susisiekimo priemones ir t. t.).

- **Skaitmeninis aspektas**

Programa remiami pradinio, vidurinio ugdymo, profesinio mokymo įstaigų skaitmeninės transformacijos planai. Ji skatina tikslingą skaitmeninių technologijų naudojimą.

Tai apima skaitmeninės pedagogikos ir patirties skaitmeninių priemonių naudojimo srityje plėtotę, įskaitant prieinamas pagalbines technologijas bei skaitmeninio švietimo turinio kūrimą ir novatorišką naudojimą.

- **Bendros vertybės, pilietinis aktyvumas ir dalyvavimas**

Programa remiamas aktyvus pilietiškumas ir mokymosi visą gyvenimą etika. Projektai turėtų suteikti galimybių žmonėms dalyvauti demokratiniame gyvenime, būti socialiai ir pilietiškai aktyviems.

Be to, ypač daug dėmesio skiriama informuotumo ir supratimo apie Europos Sąjungą – ypač apie ES bendrąsias vertybes, vienybės ir įvairovės principus, kultūrinį identitetą ir sąmoningumą ir socialinį bei istorinį paveldą – didinimui.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI PARAIŠKOMS DĖL GEBĖJIMŲ STIPRINIMO PROJEKTŲ PROFESINIO MOKYMO SRITYJE?

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus“ dotacijai gauti, projektų pasiūlymai dėl gebėjimų stiprinimo profesinio mokymo srityje turi tenkinti toliau nurodytus kriterijus.

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančiosios organizacijos (Kas gali teikti paraišką?)	Kad atitiktų reikalavimus, pareiškėjai (**dotacijos gavėjai** ir **susiję subjektai**, jei taikoma) turi: • būti **teisės subjektai** (viešosios arba privačiosios įstaigos); • **vykdyti veiklą profesinio mokymo srityje arba darbo rinkoje**; Dalyvaujančiosios organizacijos gali būti, pavyzdžiui (neišsamus sąrašas): - profesinio mokymo paslaugų teikėjai; - bendrovės, pramonė, kiti darbdaviai arba sektoriui atstovaujančios organizacijos; - nacionalinės ar regioninės kvalifikacijos institucijos; - užimtumo tarnybos; - mokslinių tyrimų institutai; - inovacijų agentūros; - regioninės plėtros institucijos; - tarptautines organizacijos; • ir turi būti įsteigti vienoje iš reikalavimus atitinkančių šalių, t. y., **ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje, trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė, iš reikalavimus atitinkančio regiono.** Reikalavimus atitinkantys regionai, kuriems taikomas šis veiksmas, yra **1, 2[410], 3, 9, 10 ir 11 regionai** (žr. šio vadovo A dalį). **Koordinatorė** turi būti **profesinio mokymo srityje veikianti** organizacija. Ji teikia paraišką visų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu. Ji negali būti susijęs subjektas. **Trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, įsteigtos organizacijos <u>kaip koordinatorės dalyvauti negali</u>**. Kiti subjektai gali dalyvauti atliekant kitas konsorciumo funkcijas, pavyzdžiui, kaip **asocijuotieji partneriai**. **Išimtis**: Šiame veiksme negali dalyvauti organizacijos iš Baltarusijos ir Rusijos kaip asocijuotosios partnerės.

[410] Šiame veiksme negali dalyvauti organizacijos iš Baltarusijos (2 regionas).

Konsorciumo sudėtis (Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius ir pobūdis)	Pasiūlymus turi pateikti konsorciumas, kurį sudaro ne mažiau kaip **4 pareiškėjai** (dotacijos gavėjai, nesusiję subjektai) **iš ne mažiau kaip 3 reikalavimus atitinkančių šalių**: • bent 2 ES valstybės narės arba Programos asocijuotosios trečiosios valstybės; o kiekvienoje iš šių dalyvaujančių šalių turi būti bent viena organizacija; • bent 1 reikalavimus atitinkanti trečioji valstybė, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė; o bent 2 organizacijos iš dalyvaujančios (-ių) reikalavimus atitinkančios (-ių) trečiosios (-iųjų) valstybės (-ių), kuri (-ios) nėra asocijuotoji (-osios) Programos valstybė (-ės) iš to paties regiono; o organizacijos iš skirtingų reikalavimus atitinkančių regionų negali dalyvauti tuose pačiuose projektuose. Tarpregioniniai projektai nėra tinkami finansuoti. **Konsorciume turi dalyvauti bent vienas <u>neaukštojo profesinio mokymo</u> paslaugų teikėjas.** Organizacijų iš ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių skaičius **negali viršyti** organizacijų iš reikalavimus atitinkančių trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, skaičiaus. Susiję subjektai ir asocijuotieji partneriai į konsorciumo sudėtį neįskaičiuojami.
Geografinė vietovė **(Veiklos vieta (-os))**	Veikla turi būti vykdoma **projekte dalyvaujančių organizacijų šalyse**. Jei **tinkamai pagrindžiama** projekto tikslų ar įgyvendinimo atžvilgiu: ▪ veikla taip pat gali būti vykdoma **Europos Sąjungos institucijos buveinėje**, net jei projekte nedalyvauja organizacijos iš šalies, kurioje įsikūrusi šios institucijos buveinė; ▪ veikla, susijusi su **dalijimusi rezultatais ir jų sklaida**, taip pat gali būti vykdoma atitinkamuose teminiuose tarpvalstybiniuose renginiuose ar konferencijose ES valstybėse narėse, Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse arba reikalavimus atitinkančiose trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės.
Projekto trukmė	Projektai paprastai turėtų trukti **24 arba 36 mėnesius** (galima pratęsti, jei tai tinkamai pagrindžiama ir priimamas pakeitimas).

Kam teikti paraišką?	Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA) per ES finansavimo ir konkursų portalą: **Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius:** • **ERASMUS-EDU-2025-CB-VET-WB** – gebėjimų stiprinimas profesinio mokymo srityje Vakarų Balkanuose • **ERASMUS-EDU-2025-CB-VET-NE** – gebėjimų stiprinimas profesinio mokymo srityje Rytų kaimynystės šalyse • **ERASMUS-EDU-2025-CB-VET-SMC** – gebėjimų stiprinimas profesinio mokymo srityje pietinėse Vidužemio jūros regiono šalyse • **ERASMUS-EDU-2025-CB-VET-SSA** – gebėjimų stiprinimas profesinio mokymo srityje Užsacharo Afrikoje • **ERASMUS-EDU-2025-CB-VET-LA** – gebėjimų stiprinimas profesinio mokymo srityje Lotynų Amerikoje • **ERASMUS-EDU-2025-CB-VET-CA** – gebėjimų stiprinimas profesinio mokymo srityje Karibuose Prieš pateikdami paraišką, žr. atitinkamus ES finansavimo ir konkursų portale pateiktus DUK.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki **vasario 27 d. 17:00:00 (Briuselio laiku)**.
Kaip teikti paraišką?	Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Taikomi toliau nurodyti kriterijai.

Projekto aktualumas (daugiausia 30 balų)	▪ **Sąsaja su tikslais, teminėmis sritimis ir gebėjimų stiprinimu:** pasiūlymas aktualus ir juo atsižvelgiama į veiksmo tikslus ir temines sritis; visų pirma, gebėjimų stiprinimo veikla aiškiai apibrėžta ir ja realistiškai siekiama stiprinti gebėjimus, visų pirma dalyvaujančiųjų organizacijų iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės. ▪ **Regioniniai prioritetai:** pasiūlyme aiškiai nurodomi regioniniai prioritetai ir į juos atsižvelgiama, **įskaitant atitinkamus politikos dokumentus, išvardytus šiame veiksme** (ES ir Afrikos strategijos „Global Gateway“ investicinių priemonių rinkinys, ES ir Lotynų Amerikos bei Karibų strategijos „Global Gateway“ investicijų darbotvarkė, ekonomikos ir investicijų planai ir Turino proceso regioninės ataskaitos (atitinkamoms šalims). ▪ **ES vertybės**: kokiu mastu pasiūlymas aktualus siekiant gerbti ir skatinti bendras ES vertybes, pavyzdžiui, pagarbą žmogaus orumui, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms, taip pat kovoti su bet kokia diskriminacija.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 30 balų)	▪ **Vietos poreikiai ir aplinkybės:** pasiūlymas grindžiamas išsamia dalyvaujančių organizacijų, galutinių paramos gavėjų ir tikslinių grupių iš trečiųjų šalių, kurios nėra asocijuotosios Programos šalys, poreikių analize ir yra įmanomas atsižvelgiant į jų vietos aplinkybes. ▪ **Nuoseklumas:** bendru projekto planu užtikrinamas projekto tikslų ir veiklos nuoseklumas. Pasiūlyme pateikiamas nuoseklus ir išsamus atitinkamos veiklos ir paslaugų, kuriais bus siekiama patenkinti nustatytus poreikius ir gauti planuojamus rezultatus, aprašas. Numatyti tinkami parengiamosios veiklos, įgyvendinimo,

	stebėsenos, rezultatų naudojimo, vertinimo ir sklaidos etapai. ▪ **Metodika:** nustatytiems poreikiams tenkinti skirtos metodikos tinkamumas ir kokybė. ▪ **Darbo planas:** darbo plano kokybė ir veiksmingumas, be kita ko, mastas, kuriuo darbo paketams skirti ištekliai atitinka jų tikslus ir rezultatus, kaip naudojami kokybiniai ir kiekybiniai rodikliai vertinant veiklą ir rezultatus. ▪ **Dalyvių atranka:** dalyvių, dalyvaujančių siūlomoje veikloje, atrankos tvarkos kokybė, atsižvelgiant į įtraukties ir įvairovės tikslus. ▪ **Pripažinimas ir patvirtinimas:** dalyvių mokymosi rezultatų pripažinimo ir patvirtinimo priemonių turėjimas ir jų kokybė ir, taip pat nuoseklus naudojimasis Europos skaidrumo ir pripažinimo priemonėmis (EKS[411], EQAVET[412], „Europass“[413], ESCO[414] ir atitinkamomis kompetencijų sistemomis, pvz., „DigComp“[415], „EntreComp“[416], „LifeComp“[417], „GreenComp“[418]). ▪ **Kokybės kontrolės priemonės:** kokybės kontrolės priemonių, kuriomis užtikrinama, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai, užbaigtas laiku ir neviršijant biudžeto, buvimas ir aktualumas. ▪ **Ekonominis veiksmingumas:** pasiūlymas yra ekonomiškai efektyvus ir kiekvienos rūšies veiklai skiriami tinkami ištekliai; biudžetas yra subalansuotas ir jame atsižvelgiama į pajėgumų ugdymo projektų tikslą: Jais siekiama prisidėti prie trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, profesinio mokymo – kaip tvaraus socialinio ir ekonominio vystymosi veiksnio – aktualumo, prieinamumo ir reaktyvumo. ▪ **Mobilumo veikla:** dalyvių atrankos ir (arba) dalyvavimo mobilumo veikloje priemonių tinkamumas (žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Dalyvių apsauga, sveikata ir saugumas“ ir kitus 1 pagrindinio veiksmo mobilumo projektams taikomus reikalavimus bei rekomendacijas) – jei taikoma, t. y. jei paraiškoje nurodyta mobilumo veikla. ▪ **Inovacijos**: pasiūlyme atsižvelgiama į pažangiausius metodus, technikas ir ankstesnes panašias iniciatyvas, kurias jau įgyvendino dalyvaujančiosios organizacijos; jį įgyvendinant bus gauta novatoriškų rezultatų ir problemų sprendimo būdų, susijusių su šia sritimi apskritai arba su geografiniu projekto kontekstu.
Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 20 balų)	• **Sudėtis:** projekte dalyvauja įvairios viena kitą papildančios organizacijos, turinčios reikiamą profilį, patirties ir žinių, kad galėtų sėkmingai įgyvendinti projektą visais jo aspektais. • **Įsipareigojimas:** projekto partnerių indėlis yra reikšmingas, aktualus ir vienas kitą papildantis. Pasiūlyme parodomas partnerių, visų pirma iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, įsitraukimas, įsipareigojimas ir atsakomybė už projekto konkrečius tikslus ir rezultatus. • **Bendradarbiavimas:** taikomi veiksmingi dalyvaujančiųjų organizacijų ir kitų suinteresuotųjų subjektų tarpusavio koordinavimo ir komunikacijos mechanizmai.
Poveikis (daugiausia 20 balų)	• **Poveikis:** galimas projekto poveikis: ○ dalyviams ir dalyvaujančioms organizacijoms – projekto įgyvendinimo laikotarpiu (trumpalaikis poveikis) ir jam pasibaigus (vidutinis ir ilgalaikis poveikis);

[411] Europos kvalifikacijų sandara (EKS) | „Europass“.
[412] EQAVET – Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinė sistema. Užimtumas, socialiniai reikalai ir įtrauktis. Europos Komisija (europa.eu).
[413] „Europass“ skaitmeninės priemonės | „Europass“.
[414] ESCO (Europos įgūdžių, gebėjimų, kvalifikacijos ir profesijų klasifikatorius).
[415] Skaitmeninės kompetencijos programa „DigComp“.
[416] Verslumo kompetencijos sistema „EntreComp“.
[417] Europos asmeninių, socialinių ir mokymosi bendrųjų gebėjimų sistema „LifeComp“.
[418] Europos tvarumo kompetencijos sistema „GreenComp“.

	○ vietos, regioniniu, nacionaliniu ir (arba) tarptautiniu lygmeniu organizacijoms ar asmenims, tiesiogiai nedalyvaujantiems projekte; ○ ar poveikio rodikliai yra patikimi (konkretūs, išmatuojami, pasiekiami, aktualūs ir per nustatytą laiką įvykdytini)? • **Sklaida:** sklaidos plano kokybė: priemonių, kuriomis siekiama dalytis projekto rezultatais dalyvaujančiose organizacijose ir už jų ribų, tinkamumas ir kokybė. • **Rezultatų panaudojimas:** pasiūlyme parodoma, kaip partneriai ir kiti suinteresuotieji subjektai naudosis projekto rezultatais. Aprašomos rezultatų panaudojimo priemonės projekto įgyvendinimo laikotarpiu ir jam pasibaigus. • **Atviroji prieiga:** jei aktualu, pasiūlyme apibūdinama, kaip bus užtikrinta laisva prieiga prie parengtos medžiagos, dokumentų ir medijų ir kaip bus skatinama jais naudotis, pasitelkiant atvirąsias licencijas, ir nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų. • **Tvarumas:** projekto tvarumo užtikrinimo planų kokybė: jo gebėjimas daryti poveikį ir duoti rezultatų net ir išnaudojus ES dotaciją. Jei aktualu, pasiūlyme nurodoma, kaip privatusis sektorius bus įtrauktas finansuojant projektą ir jam pasibaigus.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent **60** balų (iš 100). Be to, kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų jiems turi būti skirta bent pusė didžiausio balų skaičiaus (t. y. bent po 15 balų „projekto aktualumo“ ir „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategorijose; po 10 balų „partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybės“ ir „poveikio“ kategorijose).

Ex aequo pasiūlymų atvejais pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausia balų „aktualumo“. Jei šie balai bus vienodi, pirmenybė bus teikiama atsižvelgiant į jų balus pagal kriterijų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė“. Jei šie balai bus vienodi, pirmenybė bus teikiama atsižvelgiant į jų balus pagal kriterijų „poveikis“.

Jei tai nepadės nustatyti pirmenybės, tolesnis pirmenybės nustatymas gali būti atliekamas atsižvelgiant į bendrą projekto portfelį ir teigiamą projektų sinergiją arba kitus veiksnius, susijusius su kvietimo teikti pasiūlymus tikslais. Šie veiksniai bus dokumentuoti ekspertų grupės ataskaitoje.

NUMATOMAS POVEIKIS

Sėkmingi projektai turėtų įrodyti savo numatomą poveikį pasiekdami toliau nurodytus rezultatus:

- stipresnės sąsajos tarp trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, profesinio mokymo sistemos ir darbo rinkos;
- geresnės sąsajos tarp profesinio mokymo profilių ir vietos, regioninių ar nacionalinių strategijų ir prioritetų;
- geresni profesinio mokymo paslaugų teikėjų gebėjimai tokiose srityse kaip administravimas, valdymas, įtrauktis, kokybės užtikrinimas, inovacijos ir tarptautinimas;
- didesnis darbuotojų, vadovų, politikos formuotojų, vyresniųjų dėstytojų supratimas, kaip galima suartinti darbo rinką ir profesinį mokymą;
- geresnės profesijos mokytojų ir instruktorių žinios, techniniai, vadovavimo ir pedagoginiai įgūdžiai;
- geresnis profesijos mokytojų ir instruktorių, besimokančių asmenų ir darbdavių indėlis sudarant mokymo programas, kuriant profilius ir reformuojant mokymą;
- geresni profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų gebėjimai, įgūdžiai ir įsidarbinamumo potencialas;
- geresnis skirtingų pasaulio regionų bendradarbiavimas vykdant jungtines iniciatyvas;
- dalyvaujančių organizacijų gebėjimų aplinkos tvarumo srityje plėtotė;
- geresni tikslinės auditorijos skaitmeniniai įgūdžiai ir gebėjimai, įgyti per atitinkamą veiklą ir iniciatyvas;
- didesni socialiniai ir tarpkultūriniai gebėjimai profesinio mokymo srityje.

Atsižvelgiant į dabartinių nacionalinių ir Europos teisinių sistemų aprėptį, rezultatai turėtų būti pateikiami kaip **atvirieji švietimo ištekliai** (AŠI), taip pat atitinkamose profesinėse, sektorių ar kompetentingų institucijų platformose. Pasiūlyme

apibūdinama, kaip bus užtikrinta laisva prieiga prie parengtų duomenų, medžiagos, dokumentų, audiovizualinės medžiagos ir socialinių tinklų ir kaip bus skatinama jais naudotis, pasitelkiant atvirąsias licencijas, ir nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Šis veiksmas finansuojamas pagal fiksuotosios sumos modelį. Kiekvienos dotacijos vienkartinė fiksuotoji suma bus nustatoma pagal pareiškėjo siūlomos veiklos numatomą biudžetą. Sumą nustatys dotaciją teikianti institucija, remdamasi projekto biudžeto sąmata, vertinimo rezultatais ir **80 proc. finansavimo norma.**

ES dotacija vienam projektui įvairuos **nuo bent 100 000 EUR iki ne daugiau kaip 400 000 EUR**.

Finansinė parama trečiosioms šalims dotacijų ar apdovanojimų forma neleidžiama.

Neleidžiamos finansinio audito išlaidos.

Leidžiamos savanorių išlaidos. Jos nurodomos kaip vieneto įkainiai, apibrėžti Komisijos sprendime dėl savanorių vieneto įkainių[419].

MVĮ savininkams leidžiami MVĮ vieneto įkainiai. Jie nurodomi kaip vieneto įkainiai, apibrėžti Komisijos sprendime dėl MVĮ savininkų vieneto įkainių[420].

KAIP NUSTATOMA PROJEKTO FIKSUOTOJI SUMA?

Pareiškėjai turi užpildyti išsamią biudžeto lentelę pagal paraiškos formą, atsižvelgdami į šiuos aspektus:

- biudžetas turėtų būti tiek išsamus, kiek tai būtina dotacijos gavėjui (-ams) ir suskirstytas į nuoseklius darbo paketus (pavyzdžiui, projekto valdymo, mokymo, renginių organizavimo, pasirengimo mobilumui ir jo įgyvendinimo, komunikacijos ir sklaidos, kokybės užtikrinimo ir t. t.);
- pasiūlyme turi būti aprašyta į kiekvieną darbo paketą įtraukta veikla;
- pareiškėjai savo pasiūlyme turi fiksuotąją sumą paskirstyti pagal darbo paketus (ir kiekviename darbo pakete pagal kiekvienam dotacijos gavėjui ir susijusiam subjektui priskirtą dalį);
- numatytomis lėšomis bus galima padengti personalo išlaidas, kelionės ir pragyvenimo išlaidas, išlaidas įrangai ir subrangos bei kitas išlaidas (pavyzdžiui, informacijos sklaidos, leidybos, vertimo raštu).

Pasiūlymai bus vertinami remiantis standartine vertinimo tvarka ir pasitelkiant vidaus ir (arba) išorės ekspertus. Ekspertai įvertins pasiūlymų kokybę pagal kvietime teikti paraiškas nustatytus reikalavimus, numatomą poveikį, veiksmo kokybę ir veiksmingumą.

Įvertinus pasiūlymą, leidimus suteikiantis pareigūnas nustatys fiksuotąją sumą, atsižvelgdamas į atlikto vertinimo išvadas.

Dotacijos parametrai (didžiausia dotacijos suma ir kt.) bus nustatyti dotacijos sutartyje. Žr. šio programos vadovo C dalies skirsnį „Tinkamos finansuoti tiesioginės išlaidos“.

Projekto pasiekimai bus vertinami užbaigus veiklą. Toks finansavimo modelis leis sutelkti dėmesį į rezultatus, o ne į sąnaudas ir taip pabrėžti kokybę ir išmatuojamų tikslų įgyvendinimo lygį.

Daugiau informacijos pateikta dotacijos sutarties šablone, kurį rasite ES finansavimo ir konkursų portale.

---

[419] https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/unit-cost-decision-volunteers_en.pdf

[420] https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/unit-cost-decision-sme-owners-natural-persons_en.pdf

GEBĖJIMŲ STIPRINIMAS JAUNIMO SRITYJE

Gebėjimų stiprinimas jaunimo projektų srityje yra tarptautinio bendradarbiavimo projektai, grindžiami daugiašalėmis jaunimo srityje veikiančių organizacijų iš ES ir Programos asocijuotųjų šalių arba trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, partnerystėmis. Trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, atveju šis veiksmas skirtas tik 1 regiono (Vakarų Balkanai), 2 regiono (Rytų partnerystė), 3 regiono (Pietinės Vidužemio jūros regiono dalies) ir 9 regiono (Užsacharo Afrikos) šalims. Projektais siekiama remti tarptautinį bendradarbiavimą jaunimo srityje ir neformaliojo mokymosi veikloje; šie projektai bus tvarios socialinės ir ekonominės plėtros bei jaunimo organizacijų ir jaunimo gerovės varomoji jėga.

VEIKSMO TIKSLAI

Šis veiksmas skirtas jaunimo srityje veikiančioms organizacijoms ir juo siekiama:

- didinti organizacijų, dirbančių su jaunuoliais už formaliojo švietimo ribų, pajėgumus;
- skatinti neformaliojo mokymosi veiklą reikalavimus atitinkančiose trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, ypač organizacijose, kurios orientuojasi į mažiau galimybių turintį jaunimą, ir skatinti įvairiapusį jaunuolių dalyvavimą, siekiant didinti jų gebėjimus ir galimybes veikti, taip sudarant sąlygas užtikrinti aktyvų jaunimo dalyvavimą visuomenėje;
- remti darbo su jaunimu plėtrą reikalavimus atitinkančiose trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, gerinant jo kokybę ir pripažinimą;
- skatinti sistemų ir programų kūrimą, testavimą ir diegimą siekiant sudaryti sąlygas organizacijoms padidinti mobilumą neformaliojo mokymosi tikslais trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės;
- remti organizacijas reikalavimus atitinkančiose trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, siekiant prisidėti prie ES jaunimo strategijos (2019–2027 m.), įskaitant 11 Europos jaunimo tikslų, įgyvendinimo; Europos darbo su jaunimu darbotvarkę; jaunimo veiksmų planas ES išorės veiksmų srityje (2022–2027 m.), įskaitant Afrikos ir Europos jaunimo akademiją; ir tolesnę veiklą, susijusią su 2023 m. paskelbtais Europos įgūdžių metais;
- skatinti ES valstybių narių ir trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, jaunimo organizacijų ir trečiųjų valstybių, kurios yra asocijuotosios Programos valstybės, bendradarbiavimą įgyvendinant bendras iniciatyvas įvairiuose šio veiksmo reikalavimus atitinkančiuose pasaulio regionuose;
- skatinti mažesnių organizacijų, taip pat atokių regionų ir mažesnių vietovių organizacijų dalyvavimą;
- didinti jaunimo organizacijų, dirbančių su formaliojoje mokymosi sistemoje nedalyvaujančiais jaunuoliais, sinergiją ir papildomumą su formaliojo švietimo sistemomis ir (arba) darbo rinka.

9 REGIONUI (UŽSACHARIO AFRIKA) SKIRTŲ PROJEKTŲ PAPILDOMI KONKRETŪS TIKSLAI

Skirsnyje išdėstyti bendrieji tikslai taip pat taikomi 9 regionui skirtiems projektams. Be to, tik 9 regione šis veiksmas taip pat padės siekti pavyzdinės iniciatyvos „Jaunimo judumas Afrikai“ tikslų[421]. Ši iniciatyva yra dalis strategijos „Global Gateway“ Afrikos ir Europos investicijų dokumentų rinkinio, kuriuo siekiama stiprinti strateginį ES ir Afrikos bendradarbiavimą mokymosi judumo tikslais ir jaunimo abiejuose žemynuose srityse. Šia iniciatyva prisidedama prie 2022–2027 m. Jaunimo veiksmų plano išorės veiksmų srityje ir prie įsipareigojimų, prisiimtų 2022 m. įvykusiame 6-ajame ES ir Afrikos Sąjungos aukščiausiojo lygio susitikime.

Atsižvelgiant į tai, gebėjimų stiprinimo jaunimo srityje programa, skirta Užsacharo Afrikai, taip pat siekiama remti projektus, kuriais skatinamas jaunimo judumas, siekiant skatinti jų aktyvų dalyvavimą visuomenės gyvenime, taip pat padėti jiems įgyti ir ugdyti gebėjimus, reikalingus gyvenimui ir profesinei ateičiai.

TEMINĖS SRITYS

[421] https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/global-gateway/youth-mobility-africa_en

Pasiūlymuose daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama jaunimo organizacijų, dirbančių su formaliojoje mokymosi sistemoje nedalyvaujančiais jaunuoliais, rėmimui vienoje ar keliose iš šių teminių sričių:

- politinis dalyvavimas, pilietinis aktyvumas ir dialogas su sprendimų priėmėjais;
- mažiau galimybių turinčio jaunimo įtrauktis;
- demokratija, teisinė valstybė ir vertybės, jaunimo lyderystė;
- galių suteikimas jaunimui / įtraukimas / užimtumas;
- taika ir susitaikymas po konflikto;
- aplinka ir klimatas;
- nediskriminavimas ir lyčių lygybė;
- skaitmeniniai ir verslumo įgūdžiai.

VEIKLA

Visiems reikalavimus atitinkantiems regionams skirtiems projektams svarbi veikla

Siūloma veikla turi tiesiogiai sietis su bendraisiais ir konkrečiaisiais veiksmo tikslais, t. y. ji turi atitikti vieną ar daugiau pirmiau nurodytų teminių sričių ir būti išsamiai aprašyta projekto aprašyme ir apimti visą įgyvendinimo laikotarpį. Svarbu tai, kad tarptautinės veiklos kontekste projekto veikla daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama **jaunimo organizacijų gebėjimų didinimui ir stiprinimui, kad jos būtų geriau pasirengusios remti jaunimą, visų pirma trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, kurioms taikomas šis veiksmas**.

Finansuojamuose projektuose bus galima integruoti **įvairią** jaunimo organizacijų, dirbančių su formaliojoje mokymosi sistemoje nedalyvaujančiais jaunuoliais, **bendradarbiavimo, mainų, komunikacijos ir kitą veiklą**, kuria:

- padedama skatinti politinį dialogą, bendradarbiavimą, tinklaveiką ir praktikos mainus;
- skatinamas jaunimo organizacijų ir valdžios institucijų strateginis bendradarbiavimas, visų pirma reikalavimus atitinkančiose trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės;
- skatinamas jaunimo organizacijų ir švietimo ir mokymo srityse veikiančių organizacijų bendradarbiavimas, taip pat bendradarbiavimas su darbo rinkoje veikiančiomis organizacijomis;
- didinami jaunimo reikalų tarybų, jaunimo platformų ir su jaunimu dirbančių vietos, regioninių ir nacionalinių institucijų, visų pirma reikalavimus atitinkančiose trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, gebėjimai;
- gerinamas jaunimo organizacijų valdymas, administravimas, inovacinis pajėgumas, lyderystė ir tarptautinimas visų pirma reikalavimus atitinkančiose trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės;
- remiamas jaunimo organizacijų vykdomas informavimo ir informuotumo didinimo kampanijų rengimas, visų pirma reikalavimus atitinkančiose trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, taip pat informavimo, komunikacijos ir žiniasklaidos priemonių kūrimas;
- jaunimo organizacijoms, visų pirma reikalavimus atitinkančiose trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, padedama kurti darbo su jaunimu metodus, priemones ir medžiagą, įskaitant skatinamąsias bendro projektų kūrimo ir rengimo iniciatyvas, sudarant sąlygas dalyvauti kuriant projektus;
- jaunimo organizacijoms, visų pirma reikalavimus atitinkančiose trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, padedama kurti naujas darbo su jaunimu įgyvendinimo formas ir teikti mokymo ir paramos paslaugas; lengvinama mobilumo neformaliojo mokymosi tikslais veikla.

Veiklos pavyzdžiai:

- su jaunimu dirbančių asmenų ir instruktorių socialinės ir profesinės raidos priemonių ir metodų kūrimas;
- neformaliojo mokymosi metodų, ypač tų, kuriais skatinamas gebėjimų įgijimas ir (arba) gerinimas, įskaitant gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis, kūrimas;
- naujų praktinio mokymo sistemų kūrimas ir realių visuomenės gyvenimo situacijų imitavimas;
- naujų darbo su jaunimo formų kūrimas, visų pirma strategiškai naudojant atvirą ir lankstų mokymąsi, virtualų bendradarbiavimą, atviruosius švietimo išteklius (AŠI) ir geriau išnaudojant IRT potencialą;
- renginių / seminarų / praktinių seminarų / gerosios patirties mainų organizavimas bendradarbiavimo, tinklaveikos, informuotumo didinimo ir tarpusavio mokymosi tikslais;

- su jaunimu dirbančių asmenų mobilumo veiklos organizavimas siekiant patikrinti partnerystės sukurtas priemones ir metodus. Atkreipkite dėmesį, kad mobilumo veikla turi papildyti pagrindinius veiksmo tikslus, ji turi būti padėti siekti šių tikslų ir tą veiklą palaikyti.

9 regionui (Užsachario Afrika) skirtų projektų papildoma veikla
9 regionui skirtų pasiūlymų atveju į paraišką turi būti įtraukti jaunimo mainai **ir (arba)** jaunimo dalyvavimo veikla, kaip aprašyta toliau.

Jaunimo mainai[422]

Jaunimo mainai – tai įvairių šalių (šio veiksmo tikslais, ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių ir Užsachario Afrikos šalių) jaunimo grupių susitikimai[423], kurie trumpam laikotarpiui susirenka, kad kartu įgyvendintų neformaliojo mokymosi programą (praktinius seminarus, pratybas, diskusijas, vaidmenų žaidimus, simuliacijas, veiklą lauke ir t. t.) jiems aktualia tema[424]. Vykdant kokybiškus jaunimo mainus:

- remiamasi aiškiai nustatytais jaunų dalyvių poreikiais; priklauso nuo aktyvaus ir tiesioginio jų dalyvavimo rengiant, įgyvendinant ir vykdant tolesnę veiklą;
- įtraukiamos įvairios dalyvių grupės ir remiamasi šia įvairove;
- skatina dalyvius apmąstyti bendro intereso temas ir vertybes;
- turi turėti veiksmingas procedūras ir priemones, kuriomis skatinamas ir užtikrinamas veiklos dalyvių saugumas, apsauga ir nediskriminavimas, visų pirma, kai dalyviai yra nepilnamečiai;
- užtikrina, kad dalyvaujančios organizacijos pripažintų dalyvių neformaliojo mokymosi ir savišvietos rezultatus.

Jaunimo dalyvavimo veikla
Formaliajam švietimui ir mokymui nepriskiriama veikla, kuria skatinamas, stiprinamas ir palengvinamas jaunimo dalyvavimas demokratiniame gyvenime. Ją sudaro praktiniai seminarai, susitikimai, seminarai ar kiti renginiai, kuriuose dalyvauja jaunimas iš įvairių šalių (tiek Užsachario Afrikos, tiek iš ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių), suteikiant jiems erdvės informacijai, diskusijoms ir aktyviam dalyvavimui jų kasdieniam gyvenimui svarbiais klausimais. Šia veikla siekiama:

- suteikti jaunimui galimybių įsitraukti į pilietinę visuomenę ir mokytis dalyvauti jos gyvenime;
- padidinti informuotumą apie bendras vertybes ir pagrindines teises ir padėti siekti vieno ar daugiau iš 11 ES jaunimo tikslų[425];
- didinti jaunimo atsparumą dezinformacijai, klaidingai informacijai ir propagandai;
- įgalinti jaunimą daryti įtaką politikai, kuri daro poveikį jų gyvenimui, suburiant sprendimus priimančius asmenis vietos, regionų, nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis.

PROJEKTO RENGIMAS

Gebėjimų stiprinimo projektą jaunimo srityje sudaro keturi etapai, kurie prasideda dar prieš projekto pasiūlymą atrenkant finansavimui[426]: 1) projekto nustatymas ir inicijavimas; 2) projekto rengimas, struktūra ir planavimas; 3) projekto įgyvendinimas ir veiklos stebėsena; 4) projekto peržiūra ir poveikio vertinimas.

[422] Pareiškėjams, norintiems organizuoti jaunimo mainus su 1, 2 ir 3 regionais, primenama, kad tai įmanoma įgyvendinant 1 pagrindinį veiksmą – žr. šio programos vadovo skirsnį „Mokymosi judumas jaunimo srityje“.
[423] Pagal šį veiksmą 18–30 metų.
[424] Reikalavimų neatitinkančios veiklos rūšys: akademinės pažintinės kelionės; mainų veikla, kuria siekiama pelno; mainų veikla, kurią galima priskirti turizmui; festivaliai; atostogų kelionės; gastrolės, teisės aktais numatyti posėdžiai, suaugusiųjų rengiami mokymo kursai jaunimui.
[425] https://youth.europa.eu/strategy/european-youth-goals_lt
[426] Atkreipkite dėmesį į tai, kad parengiamoji veikla gali prasidėti dar iki pasiūlymo pateikimo ar jo atrinkimo finansavimui, išlaidas patirti ir veiklą įgyvendinti galima tik pasirašius dotacijos sutartį.

Dalyvaujančiosios organizacijos ir veiklos dalyviai turėtų išplėsti savo mokymosi patirtį aktyviai įsitraukdami į visus etapus.

- **Nustatymas ir inicijavimas**. Nustatyti problemą, poreikį arba galimybę, su kuria gali būti susijusi projekto idėja atsižvelgiant į kvietimą teikti paraiškas; nustatyti pagrindinę veiklą ir pagrindinius rezultatus, kurių galima tikėtis iš projekto; sudaryti atitinkamų suinteresuotųjų subjektų ir galimų partnerių sąrašus; suformuluoti projekto tikslą (-us); užtikrinti projekto tikslų derėjimą su dalyvaujančiųjų organizacijų strateginiais tikslais; imtis pradinio planavimo, kad būtų galima sėkmingai pradėti projektą, sukaupti kitam etapui įgyvendinti reikalingą informaciją ir kt.
- **Rengimas, struktūra ir planavimas**. Nustatyti projekto aprėptį ir tinkamus metodus; aiškiai apibrėžti siūlomą metodiką, užtikrinant nuoseklumą tarp projekto tikslų ir veiklos; nuspręsti dėl užduočių vykdymo grafiko; numatyti būtinus išteklius ir parengti išsamią projekto informaciją, pavyzdžiui, poreikių vertinimą; nustatyti tinkamus tikslus ir poveikio rodiklius (konkrečius, išmatuojamus, pasiekiamus, aktualius ir įvykdytinus per tam tikrą laiką); nustatyti projekto ir mokymosi rezultatus; parengti darbo programą, veiklos formatus, numatyti poveikį, bendro biudžeto sąmatą; parengti projekto įgyvendinimo planą ir aiškų ir realų komunikacijos planą, įskaitant strateginius projekto valdymo, stebėsenos, kokybės kontrolės, ataskaitų teikimo ir rezultatų sklaidos aspektus; nustatyti numatomos veiklos praktinį organizavimą ir tikslines grupes; parengti susitarimus su partneriais, paruošti pasiūlymą ir kt.
- **Veiklos įgyvendinimas ir stebėsena**. Įgyvendinti projektą pagal ataskaitų teikimo ir komunikacijos reikalavimus atitinkančius planus; stebėti vykdomą veiklą ir vertinti projekto vykdymą pagal projekto planus; nustatyti taisomuosius veiksmus ir jų imtis nukrypimams nuo plano šalinti, problemoms spręsti ir rizikai mažinti; nustatyti neatitikimus nustatytiems kokybės standartams ir imtis taisomųjų veiksmų ir kt.
- **Peržiūra ir poveikio vertinimas**. įvertinti projekto įvykdymą pagal projekto tikslus ir įgyvendinimo planus; įvertinti veiklą ir jos poveikį įvairiais lygmenimis, dalytis projekto rezultatais ir jais naudotis ir t. t.

<u>Horizontalieji aspektai, į kuriuos reikia atsižvelgti rengiant projektą</u>

Be oficialių kriterijų laikymosi ir tvarių bendradarbiavimo susitarimų su visais projekto partneriais sudarymo, toliau išvardytais elementais galima prisidėti prie gebėjimų stiprinimo projektų poveikio didinimo ir kokybiško įgyvendinimo įvairiais projekto etapais. Pareiškėjai raginami rengiant projektą atsižvelgti į šias galimybes ir aspektus.

Aplinkos tvarumas

Projektais turėtų būti numatoma tausoti aplinką, o žalioji praktika turėtų būti įtraukta į visus jų aspektus. Dalyvaujančiosios organizacijos ir dalyviai turėtų planuoti savo veiklą vadovaudamiesi aplinką tausojančiu požiūriu – tai skatins visus dalyvaujančius subjektus diskutuoti ir mokytis apie aplinkos problemas ir apmąstyti, ką būtų galima padaryti įvairiais lygmenimis ir kaip padėti organizacijoms ir dalyviams rasti alternatyvių ekologiškesnių projekto veiklos vykdymo būdų.

Įtrauktis ir įvairovė

Pagal programą „Erasmus+“ siekiama skatinti lygias galimybes ir didinti prieinamumą, įtrauktį ir teisingumą vykdant visus veiksmus. Siekiant įgyvendinti šiuos principus, buvo parengta Įtraukties ir įvairovės strategija, kuria siekiama įtraukti įvairios socialinės padėties dalyvius, ypač tuos, kurie turi mažiau galimybių dalyvauti Europos projektuose. Organizacijos turėtų parengti prieinamą ir įtraukią projektų veiklą, atsižvelgdamos į mažiau galimybių turinčių dalyvių nuomonę ir įtraukdamos juos į sprendimų priėmimo procesą viso proceso metu.

Skaitmeninis aspektas

Sėkmingų projektų pagrindas – virtualusis bendradarbiavimas ir eksperimentai su virtualiojo ir mišriojo mokymosi galimybėmis. Visų pirma projektų rengėjai primygtinai raginami bendradarbiauti naudojantis Europos jaunimo portalu ir Europos jaunimo strategijos platforma tiek rengiantis vykdyti veiklą, tiek ją vykdant ar užbaigus.

Bendros vertybės, pilietinis aktyvumas ir dalyvavimas

Projektais bus skatinamas aktyvus pilietiškumas ir etika, taip pat socialinių ir tarpkultūrinių gebėjimų, kritinio mąstymo ir gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis ugdymas. Daug dėmesio bus skiriama informuotumo apie Europos Sąjungos kontekstą pasaulyje ir jo supratimo didinimui.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI PARAIŠKOMS DĖL GEBĖJIMŲ STIPRINIMO PROJEKTŲ JAUNIMO SRITYJE?

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus“ dotacijai gauti, projektų pasiūlymai dėl gebėjimų stiprinimo jaunimo srityje turi tenkinti toliau nurodytus kriterijus.

Kas gali teikti paraišką?	Kad atitiktų reikalavimus, pareiškėjai (dotacijos gavėjai ir susiję subjektai, jei taikoma) turi būti: – teisės subjektai: • NVO (įskaitant Europos jaunimo NVO ir nacionalines jaunimo reikalų tarybas), dirbančios jaunimo srityje; • vietos, regionų ar nacionalinio lygmens viešosios įstaigos, dirbančios jaunimo reikalų srityje; • kitos viešosios ar privačiosios organizacijos taip pat gali dalyvauti, bet ne kaip koordinatorės. – teisėtai įsteigti ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje arba trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, iš 1 regiono (Vakarų Balkanai), 2 regiono (Rytų kaimyninės šalys[427]) arba 3 regiono (pietinės Vidužemio jūros regiono šalys) arba 9 regiono (Užsacharo Afrika)[428]. Žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Reikalavimus atitinkančios šalys“. Ta pati organizacija koordinatorei gali pateikti tik vieną paraišką regione iki to paties kvietimo termino.
Konsorciumo sudėtis **Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius ir pobūdis**	Pasiūlymus turi pateikti bent 4 pareiškėjų konsorciumas (dotacijos gavėjai, nesusiję subjektai), atitinkantis šias sąlygas: • bent 1 teisės subjektas iš ES valstybės narės arba Programos asocijuotosios trečiosios valstybės; • bent 2 teisės subjektai iš dviejų skirtingų reikalavimus atitinkančių trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, priklausančių tam pačiam reikalavimus atitinkančiam regionui, nurodytam dalyje „Kas gali teikti paraišką?“; ○ organizacijos iš skirtingų reikalavimus atitinkančių regionų negali dalyvauti tuose pačiuose projektuose. Tarpregioniniai projektai nėra tinkami finansuoti. Susiję subjektai ir asocijuotieji partneriai į konsorciumo sudėtį neįskaičiuojami.
Geografinė vietovė (veiklos vieta (-os))	Veikla turi būti vykdoma paraiškas pateikusių organizacijų (koordinatorių, dotacijos gavėjų ir susijusių subjektų, jei tokių yra) šalyse. Tinkamai pagrįstais atvejais veikla gali būti vykdoma ir kitose šio veiksmo reikalavimus atitinkančiose šalyse.

[427] ŠIAME VEIKSME NEGALI DALYVAUTI ORGANIZACIJOS IŠ BALTARUSIJOS. Armėnijos ir Azerbaidžano organizacijos gali dalyvauti, bet ne kaip koordinatorės.

[428] Užsacharo Afrikos šalių organizacijos gali dalyvauti, bet ne kaip koordinatorės.

Projekto trukmė	Projektai paprastai turėtų trukti 12– 36 mėnesius (galima pratęsti, jei tai tinkamai pagrindžiama ir priimamas pakeitimas).
Kam teikti paraišką?	Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA). Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ERASMUS-YOUTH-2025-CB.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki **kovo 6 d. 17:00:00** (Briuselio laiku).

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projekto aktualumas (daugiausia 30 balų)	▪ Pasiūlymo aktualumas atsižvelgiant į veiksmo tikslus. ▪ Kokiu mastu pasiūlymas aktualus siekiant gerbti ir skatinti bendras ES vertybes, pavyzdžiui, pagarbą žmogaus orumui, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms, taip pat kovoti su bet kokia diskriminacija. ▪ Kokiu mastu: o poreikių analizė grindžiama patikrinamais bendrais ir konkrečiais duomenimis, susijusiais su konkrečiomis pareiškėjų, partnerių ir tikslinių grupių realijomis; o tikslai yra aiškiai apibrėžti, realistiški ir padeda spręsti dalyvaujančiosioms organizacijoms ir tikslinėms grupėms aktualius klausimus; o pasiūlymas yra novatoriškas ir (arba) papildo kitas dalyvaujančiųjų organizacijų jau įgyvendinamas iniciatyvas; o gebėjimų stiprinimo veikla aiškiai apibrėžta ir ja siekiama stiprinti dalyvaujančiųjų organizacijų gebėjimus; o projektu stiprinami jaunimo organizacijų, visų pirma reikalavimus atitinkančiose trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, gebėjimai įtraukti mažiau galimybių turinčius jaunuolius. Tik 9 regionui skirtų projektų atveju: jaunimo mainų arba jaunimo dalyvavimo veiklos svarbą bendriems projekto gebėjimų stiprinimo tikslams.

<table>
<tr><td>Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 30 balų)</td><td colspan="2">▪ Darbo programos, įskaitant atitinkamus parengiamosios veiklos, įgyvendinimo, stebėsenos, vertinimo ir sklaidos etapus, aiškumas, išsamumas ir kokybė.
▪ Nustatytiems poreikiams tenkinti skirtos metodikos tinkamumas ir kokybė.
▪ Projekto tikslų ir siūlomos veiklos suderinamumas.
▪ Darbo plano kokybė ir veiksmingumas, be kita ko, mastas, kuriuo darbo paketams priskirti ištekliai atitinka jų tikslus ir rezultatus.
▪ Siūlomų neformaliojo mokymosi metodų kokybė.
▪ Dalyvių mokymosi rezultatų pripažinimo ir patvirtinimo priemonių kokybė, taip pat nuoseklus naudojimasis europinėmis skaidrumo ir pripažinimo priemonėmis.
▪ Kokybės kontrolės priemonių, kuriomis užtikrinama, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai, užbaigtas laiku ir neviršijant biudžeto, buvimas ir aktualumas.
▪ Kokiu mastu projektas yra ekonomiškai efektyvus ir kiekvienos rūšies veiklai skiriami tinkami ištekliai.
▪ Įrodymai, kuriais patvirtinamas dalyvių atrankos ir (arba) dalyvavimo mobilumo veikloje priemonių, jei yra, poreikis ir tinkamumas (žr. šio vadovo A dalies skirsnį „Dalyvių apsauga, sveikata ir saugumas“ ir kitus 1 pagrindinio veiksmo mobilumo projektams taikomus reikalavimus bei rekomendacijas).
▪ Tik 9 regionui skirtų projektų atveju: priemonių, kuriomis užtikrinama jaunimo mainų ar jaunimo dalyvavimo veiklos kokybė ir dalyvių saugumas bei apsauga, tinkamumas ir faktinių judumo kliūčių (pvz., vizų išdavimo proceso) apsvarstymas; aktyvaus jaunimo dalyvavimo principo taikymas ir planuojamas dalyvių dalyvavimas visuose jaunimo mainų ar jaunimo dalyvavimo veiklos etapuose; ir priemonės,, kurių turi imtis dalyvaujančios organizacijos, kad užtikrintų tvirtą jaunimo mainų mokymosi aspektą ir mokymosi rezultatų pripažinimą.</td></tr>
<tr><td></td><td>Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 20 balų)</td><td>▪ Kokiu mastu:
- projekte dalyvauja įvairios viena kitą papildančios organizacijos, turinčios reikiamą profilį, patirties ir žinių, kad galėtų sėkmingai įgyvendinti projektą visais jo aspektais;
- pareigų ir užduočių paskirstymas parodo visų dalyvaujančių organizacijų įsipareigojimą ir aktyvų indėlį.
▪ Taikomi veiksmingi dalyvaujančiųjų organizacijų ir kitų suinteresuotųjų subjektų tarpusavio koordinavimo ir komunikacijos mechanizmai.</td></tr>
</table>

Poveikis (daugiausia 20 balų)	▪ Projekto rezultatų vertinimo priemonių kokybė. ▪ Galimas projekto poveikis: - dalyviams ir dalyvaujančiosioms organizacijoms įgyvendinant projektą ir jam pasibaigus; - kiek tai susiję su dalyvaujančiųjų organizacijų įgytu pajėgumu įgalinti jaunimą ir skatinti juos aktyviai dalyvauti su projektu nesusijusioje veikloje; - vietos, regioniniu, nacionaliniu ir (arba) tarptautiniu lygmeniu organizacijoms ar asmenims, tiesiogiai nedalyvaujantiems projekte. ▪ Sklaidos plano kokybė: priemonių, kuriomis siekiama dalytis projekto rezultatais dalyvaujančiose organizacijose ir už jų ribų, tinkamumas ir kokybė. ▪ Jei aktualu, apibūdinama, kaip bus užtikrinta laisva prieiga prie parengtos medžiagos, dokumentų ir medijų ir kaip bus skatinama jais naudotis, pasitelkiant atvirąsias licencijas, be jokių neproporcingų apribojimų. ▪ Projekto tvarumo užtikrinimo planų kokybė: jo gebėjimas daryti poveikį ir duoti rezultatų net ir išnaudojus ES dotaciją. ▪ Tik 9 regionui skirtų projektų atveju: kiek jaunimo mainai arba jaunimo dalyvavimo veikla duoda realios naudos dalyvaujančioms organizacijoms ir atskiriems susijusiems dalyviams ir gali daryti platesnį poveikį (pvz., vietos, regionų, nacionaliniu ar tarpvalstybiniu lygmeniu).

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 60 balų. Be to, kiekvienoje iš minėtų dotacijų skyrimo kriterijų kategorijų jiems turi būti skirta bent pusė didžiausio balų skaičiaus (t. y. bent po 15 balų „projekto aktualumo“ ir „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategorijose; po 10 balų „partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybės“ ir „poveikio“ kategorijose).

Ex aequo pasiūlymų atvejais pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausia balų „aktualumo“. Jei šie balai bus vienodi, pirmenybė bus teikiama atsižvelgiant į jų balus pagal kriterijų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė“. Jei šie balai bus vienodi, pirmenybė bus teikiama atsižvelgiant į jų balus pagal kriterijų „poveikis“.

Jei tai nepadės nustatyti pirmenybės, tolesnis pirmenybės nustatymas gali būti atliekamas atsižvelgiant į bendrą projekto portfelį ir teigiamą projektų sinergiją arba kitus veiksnius, susijusius su kvietimo teikti pasiūlymus tikslais. Šie veiksniai bus dokumentuoti ekspertų grupės ataskaitoje.

Atsižvelgiant į dabartinių nacionalinių ir Europos teisinių sistemų aprėptį, rezultatai turėtų būti pateikiami kaip atvirieji švietimo ištekliai (AŠI), taip pat atitinkamose profesinėse, sektorių ar kompetentingų institucijų platformose. Pasiūlyme apibūdinama, kaip bus užtikrinta laisva prieiga prie parengtų duomenų, medžiagos, dokumentų, audiovizualinės medžiagos ir socialinių tinklų ir kaip bus skatinama jais naudotis, pasitelkiant atvirąsias licencijas, ir nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų.

NUMATOMAS POVEIKIS

Projektų, kuriems skirta dotacija, numatomas poveikis turėtų būti įrodytas gerinant jaunimo organizacijų, visų pirma reikalavimus atitinkančiose trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, gebėjimus:

- prisidėti prie 2019–2027 m. ES jaunimo strategijos ir Europos darbo su jaunimu darbotvarkės prioritetų „Įtraukti, suburti, įgalinti“;
- remtis Europos jaunimo tikslų, jaunimo dialogo ir kitų su jaunimu susijusių projektų rezultatais;
- gerinti jaunimo dalyvavimą demokratiniame gyvenime, užtikrinant aktyvų pilietiškumą ir dalyvavimą priimant sprendimus (suteikiant galių, ugdant naujus įgūdžius, įtraukiant jaunimą į projektų rengimą ir t. t.) visų pirma reikalavimus atitinkančiose trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės;

- gerinti jaunuolių verslumo ir inovacinius gebėjimus reikalavimus atitinkančiose trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės;
- dirbti tarptautiniu mastu, kartu užtikrinant įtrauktį, solidarumą ir tvarumą;
- skatinti tarpvalstybinį mokymąsi ir jaunuolių ir sprendimų priėmėjų bendradarbiavimą ir prie to prisidėti, ypač reikalavimus atitinkančiose trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės;
- skleisti turimą patirtį ir informaciją už partnerystės ribų, įskaitant naudojimąsi skaitmeninėmis priemonėmis, kad būtų galima palaikyti ryšį bet kokiomis aplinkybėmis, net ir atokumo, izoliacijos ar atskirties sąlygomis;
- susieti jų rezultatus su vietos bendruomenėmis, kuriant įsidarbinimo galimybes ir puoselėjant novatoriškas idėjas, kurias būtų galima atkartoti ir patobulinti kitame kontekste trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės;
- užtikrinti mažiau galimybių turinčių tikslinių grupių ir asmenų trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, įtrauktį ir pasiekiamumą;
- kurti naujas priemones ir neformaliojo mokymosi metodus, ypač tuos, kuriais skatinamas gebėjimų įgijimas ir (arba) gerinimas, įskaitant gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis novatorišką praktiką, ypač reikalavimus atitinkančiose trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės;
- veiksmingai ir patraukliai skleisti rezultatus jaunimo organizacijoms priklausantiems jaunuoliams;
- tik 9 regionui skirtų projektų atveju, laikantis pavyzdinės iniciatyvos dėl jaunimo judumo Afrikoje tikslų, planuojamais jaunimo mainais arba jaunimo dalyvavimo veikla turėtų būti remiamas Afrikos jaunimo įgalėjimas, pvz., siekiant tvarių įsidarbinimo galimybių ir aktyvaus pilietiškumo, taip pat stiprinamas politinis dialogas, koordinavimas ir Afrikos bei Europos partnerių bendradarbiavimo vertės didinimas.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Dotacija bus vienkartinė. Tai reiškia, kad ja bus kompensuojama nustatyta suma, pagrįsta fiksuotąja suma arba finansavimu, nesusijusiu su išlaidomis. Sumą nustatys dotaciją teikianti institucija, remdamasi projekto biudžeto sąmata ir 80 proc. finansavimo norma.

1, 2 ir 3 regionams skirti projektai: didžiausia ES parama vienam projektui yra 300 000 EUR.

Projektai, skirti 9 regionui (Užsacharios Afrika): didžiausias ES įnašas vienam projektui, įskaitant jaunimo mainus ir jaunimo dalyvavimo veiklą, yra 450 000 EUR.

Finansinė parama trečiosioms šalims dotacijų ar apdovanojimų forma neleidžiama.

Neleidžiamos savanorių išlaidos.

KAIP NUSTATOMA PROJEKTO FIKSUOTOJI SUMA?

- biudžetas turėtų būti tiek išsamus, kiek tai būtina dotacijos gavėjui (-ams) ir suskirstytas į nuoseklius darbo paketus[429] (pavyzdžiui, projekto valdymo, mokymo, renginių organizavimo, pasirengimo mobilumui ir jo įgyvendinimo, komunikacijos ir sklaidos, kokybės užtikrinimo ir t. t.);
- pasiūlyme turi būti aprašyta į kiekvieną darbo paketą įtraukta veikla;
- pareiškėjai savo pasiūlyme turi numatomas išlaidas paskirstyti pagal darbo paketų dalis (ir kiekviename darbo pakete pagal kiekvienam dotacijos gavėjui ir susijusiam subjektui priskirtą dalį);
- numatytomis lėšomis bus galima padengti personalo išlaidas, kelionės ir pragyvenimo išlaidas, išlaidas įrangai ir subrangos bei kitas išlaidas (pavyzdžiui, informacijos sklaidos, leidybos, vertimo raštu).

Tik 9 regionui skirtų projektų atveju: paraiškose turi būti pateiktas konkretus darbo paketas kiekvienai jaunimo mainų ar jaunimo dalyvavimo veiklai. Šio darbo paketo biudžetas turi atitikti siūlomus projektų atliktus darbus, susijusius su mobilumo veiksmų skaičiumi, tinkamai atsižvelgiant į visus kitus veiksnius; siūlomos veiklos trukmę; kelionių išlaidos; ir galimos išskirtinės išlaidos.

Pasiūlymai bus vertinami remiantis standartine vertinimo tvarka ir pasitelkiant vidaus ir (arba) išorės ekspertus. Ekspertai įvertins pasiūlymų kokybę pagal kvietime teikti paraiškas nustatytus reikalavimus, numatomą poveikį, veiksmo kokybę ir

[429] Darbo paketas – veiksmų, kuriais prisidedama prie bendrų konkrečiųjų tikslų siekimo, rinkinys.

veiksmingumą. Įvertinus pasiūlymą, leidimus suteikiantis pareigūnas nustatys fiksuotąją sumą, atsižvelgdamas į vertinimo išvadas. Dotacijos parametrai (didžiausia dotacijos suma, finansavimo norma, visos tinkamos finansuoti išlaidos ir kt.) bus nustatyti dotacijos sutartyje. Projekto pasiekimai bus vertinami užbaigus veiklą. Tokia finansavimo schema leistų sutelkti dėmesį į rezultatus, o ne į sąnaudas ir taip pabrėžti kokybę ir išmatuojamų tikslų įgyvendinimo lygį. Daugiau informacijos pateikta dotacijos sutarties šablone, kurį rasite ES finansavimo ir konkursų portale.

GEBĖJIMŲ STIPRINIMAS SPORTO SRITYJE

Gebėjimų stiprinimo projektai yra tarptautinio bendradarbiavimo projektai, grindžiami daugiašalėmis partnerystėmis, apimančiomis sporto srityje veikiančias organizacijas iš Programos ar trečiųjų valstybių iš 1 regiono (Vakarų Balkanai) ir 2 regiono (Rytų kaimyninės šalys), kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės. Siekiama remti sporto veiklą ir politiką trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, kaip vertybių puoselėjimo ir švietimo priemonę asmeniniam ir socialiniam vystymuisi skatinti ir glaudesnėms bendruomenėms kurti.

VEIKSMO TIKSLAI

Veiksmu bus siekiama:

- didinti visuomeninių sporto organizacijų pajėgumus;
- skatinti sportą ir fizinę veiklą trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės;
- skatinti socialinę įtrauktį per sportą;
- per sportą puoselėti vertybes (tokias kaip sąžiningumas, tolerancija, komandinė dvasia);
- skatinti skirtingų pasaulio regionų bendradarbiavimą vykdant jungtines iniciatyvas.

TEMINĖS SRITYS / KONKRETŪS TIKSLAI

Pasiūlymai turėtų būti skirti vienai ar daugiau šių teminių sričių, nustatytų programavimo etapu. Itin aktualių sričių pavyzdžiai:

- bendrų vertybių, nediskriminavimo ir lyčių lygybės puoselėjimas per sportą;
- įgūdžių (pavyzdžiui, savarankiškumo, lyderystės), kurių reikia norint sustiprinti nepalankioje padėtyje esančių grupių socialinį įtraukimą, ugdymas (per sportą);
- migrantų integracija;
- susitaikymas po konflikto.

VEIKLA

Siūloma veikla turi tiesiogiai sietis su bendraisiais ir konkrečiaisiais veiksmo tikslais, t. y. ji turi atitikti vieną ar daugiau pirmiau nurodytų teminių sričių ir būti išsamiai aprašyta projekto aprašyme ir apimti visą įgyvendinimo laikotarpį. Galiausiai tarptautinės pasaulinio masto veiklos kontekste projekto veikla daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama sporto srityje veikiančių organizacijų gebėjimų didinimui ir stiprinimui visų pirma 1 regiono arba 2 regiono valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės.

Finansuojamuose projektuose bus galima integruoti įvairią bendradarbiavimo, mainų, komunikacijos ir kitą veiklą, be kita ko:

- kurti ir plėtoti organizacijų, šalių, regionų tinklus;
- plėtoti ir įgyvendinti geriausios patirties ar idėjų mainus;
- vykdyti bendrą sporto veiklą ir papildomus švietimo renginius;
- imtis, išbandyti, dalytis ir įgyvendinti naujų formų neformaliojo mokymosi metodus, priemones, praktiką, medžiagą per sporto srities darbuotojų mokymą ir mobilumą;
- didinti informuotumą apie nepalankioje padėtyje esančių grupių diskriminaciją sporte;
- remti angažuotos ir aktyvios pilietinės visuomenės kūrimą.

PROJEKTO RENGIMAS

Gebėjimų stiprinimo sporto srityje projektą sudaro keturi etapai, kurie prasideda prieš atrenkant projekto pasiūlymą finansavimui[430]: projekto nustatymas ir inicijavimas, projekto rengimas, struktūra ir planavimas, projekto įgyvendinimas ir veiklos stebėsena, projekto peržiūra ir poveikio vertinimas.

Dalyvaujančiosios organizacijos ir veiklos dalyviai turėtų išplėsti savo mokymosi patirtį aktyviai įsitraukdami į visus etapus.

- **Nustatymas ir inicijavimas**. Nustatyti problemą, poreikį arba galimybę, su kuria gali būti susijusi projekto idėja atsižvelgiant į kvietimą teikti paraiškas; nustatyti pagrindinę veiklą ir pagrindinius rezultatus, kurių galima tikėtis iš projekto; sudaryti atitinkamų suinteresuotųjų subjektų ir galimų partnerių sąrašus; suformuluoti projekto tikslą (-us); užtikrinti projekto tikslų derėjimą su dalyvaujančiųjų organizacijų strateginiais tikslais; imtis pradinio planavimo, kad būtų galima sėkmingai pradėti projektą, sukaupti kitam etapui įgyvendinti reikalingą informaciją ir kt.
- **Rengimas, struktūra ir planavimas**. Nustatyti projekto aprėptį ir tinkamus metodus; aiškiai apibrėžti siūlomą metodiką, užtikrinant nuoseklumą tarp projekto tikslų ir veiklos; nuspręsti dėl užduočių vykdymo grafiko; numatyti būtinus išteklius ir parengti išsamią projekto informaciją, pavyzdžiui, poreikių vertinimą; nustatyti tinkamus tikslus ir poveikio rodiklius (konkrečius, išmatuojamus, pasiekiamus, aktualius ir įvykdytinus per tam tikrą laiką); nustatyti projekto ir mokymosi rezultatus; parengti darbo programą, veiklos formatus, numatyti poveikį, bendro biudžeto sąmatą; parengti projekto įgyvendinimo planą ir aiškų ir realų komunikacijos planą, įskaitant strateginius projekto valdymo, stebėsenos, kokybės kontrolės, ataskaitų teikimo ir rezultatų sklaidos aspektus; nustatyti numatomos veiklos praktinį organizavimą ir tikslines grupes; parengti susitarimus su partneriais, paruošti pasiūlymą ir kt.
- **Veiklos įgyvendinimas ir stebėsena**. Įgyvendinti projektą pagal ataskaitų teikimo ir komunikacijos reikalavimus atitinkančius planus; stebėti vykdomą veiklą ir vertinti projekto vykdymą pagal projekto planus; nustatyti taisomuosius veiksmus ir jų imtis nukrypimams nuo plano šalinti, problemoms spręsti ir rizikai mažinti; nustatyti neatitikimus nustatytiems kokybės standartams ir imtis taisomųjų veiksmų ir kt.
- **Peržiūra ir poveikio vertinimas**. įvertinti projekto įvykdymą pagal projekto tikslus ir įgyvendinimo planus; įvertinti veiklą ir jos poveikį įvairiais lygmenimis, dalytis projekto rezultatais ir jais naudotis ir t. t.

Horizontalieji aspektai, į kuriuos reikia atsižvelgti rengiant projektą

Be oficialių kriterijų laikymosi ir tvarių bendradarbiavimo susitarimų su visais projekto partneriais sudarymo, toliau išvardytais elementais galima prisidėti prie gebėjimų stiprinimo projektų poveikio didinimo ir kokybiško įgyvendinimo įvairiais projekto etapais. Pareiškėjai raginami rengiant projektą atsižvelgti į šias galimybes ir aspektus.

Įtrauktis ir įvairovė

Įgyvendinant programą „Erasmus+“ siekiama skatinti lygias galimybes ir didinti prieinamumą, įtrauktį ir teisingumą vykdant visus veiksmus. Siekiant įgyvendinti šiuos principus, buvo parengta Įtraukties ir įvairovės strategija, kuria siekiama įtraukti įvairios socialinės padėties dalyvius, ypač tuos, kurie turi mažiau galimybių dalyvauti Europos projektuose. Organizacijos turėtų parengti prieinamą ir įtraukią projektų veiklą, atsižvelgdamos į mažiau galimybių turinčių dalyvių nuomonę ir įtraukdamos juos į sprendimų priėmimo procesą viso proceso metu.

Aplinkos tvarumas

Projektais turėtų būti numatoma tausoti aplinką, o žalioji praktika turėtų būti įtraukta į visus jų aspektus. Dalyvaujančiosios organizacijos ir dalyviai turėtų planuoti savo veiklą vadovaudamiesi aplinką tausojančiu požiūriu – tai skatins visus dalyvaujančius subjektus diskutuoti ir mokytis apie aplinkos problemas ir apmąstyti, ką būtų galima padaryti

[430]Atkreipkite dėmesį į tai, kad parengiamoji veikla gali prasidėti dar iki pasiūlymo pateikimo ar jo atrinkimo finansavimui, išlaidas patirti ir veiklą įgyvendinti galima tik pasirašius dotacijos sutartį.

įvairiais lygmenimis ir kaip padėti organizacijoms ir dalyviams rasti alternatyvių ekologiškesnių projekto veiklos vykdymo būdų.

Skaitmeninis aspektas

Sėkmingų projektų pagrindas – virtualusis bendradarbiavimas ir eksperimentai su virtualiojo ir mišriojo mokymosi galimybėmis.

Bendros vertybės, pilietinis aktyvumas ir dalyvavimas

Projektais bus skatinamas aktyvus pilietiškumas ir etika, taip pat socialinių ir tarpkultūrinių gebėjimų, kritinio mąstymo ir gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis ugdymas. Daug dėmesio bus skiriama informuotumo apie Europos Sąjungos kontekstą pasaulyje ir jo supratimo didinimui.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI PARAIŠKOMS DĖL GEBĖJIMŲ STIPRINIMO PROJEKTŲ SPORTO SRITYJE?

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus“ dotacijai gauti, projektų pasiūlymai dėl gebėjimų stiprinimo sporto srityje turi tenkinti toliau nurodytus kriterijus.

Kas gali teikti paraišką?	Kad atitiktų reikalavimus, pareiškėjai (dotacijos gavėjai ir susiję subjektai, jei taikoma) turi: – būti teisės subjektai (viešosios arba privačiosios įstaigos); – aktyviai veikti sporto srityje; – būti įsteigti ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje arba trečiojoje valstybėje iš 1 regiono (Vakarų Balkanai) arba 2 regiono (Rytų kaimyninės šalys), kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė [431]. Konsorciumo koordinatorius turi būti ne pelno organizacija. Tokios organizacijos gali, pavyzdžiui, būti: • už sportą vietos, regioniniu arba nacionaliniu lygmeniu atsakinga viešoji įstaiga; • vietos, regioninio, nacionalinio, Europos arba tarptautinio lygmens sporto organizacija; • nacionalinis olimpinis komitetas arba nacionalinė sporto konfederacija; • organizacija, atstovaujanti judėjimui „sportas visiems“; • organizacija, veikianti fizinio aktyvumo skatinimo srityje; • organizacija, atstovaujanti aktyvaus laisvalaikio sektoriui;

[431] ŠIAME VEIKSME NEGALI DALYVAUTI ORGANIZACIJOS IŠ BALTARUSIJOS. Armėnijos ir Azerbaidžano organizacijos gali dalyvauti, bet ne kaip koordinatorės.

Konsorciumo sudėtis	Gebėjimų stiprinimo projektai yra tarptautiniai; juose dalyvauja bent **4 organizacijos iš bent 3 šalių ir jiems taikomos šios sąlygos**: - ne mažiau kaip 1 organizacija ir ne daugiau kaip 2 organizacijos iš ES valstybių narių arba Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių. Jei dalyvauja 2 organizacijos, jos negali būti iš tos pačios ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės. - bent 2 organizacijos iš bent 1 reikalavimus atitinkančios trečiosios valstybės iš 1 regiono (Vakarų Balkanai) arba 2 regiono (Rytų kaimyninės šalys), kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė. 1 ir 2 regionų organizacijos negali dalyvauti teikiant tą patį pasiūlymą (t. y. partnerystės, apimančios 1 ir 2 regionus, nėra tinkamos finansuoti). organizacijų iš ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių skaičius negali viršyti organizacijų iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, skaičiaus; Susiję subjektai ir asocijuotieji partneriai į konsorciumo sudėtį neįskaičiuojami.
Geografinė vietovė (veiklos vieta (-os))	Veikla turi vykti dalyvaujančiųjų organizacijų šalyse, išskyrus tinkamai pagrįstais atvejais, susijusiais su veiksmo tikslais. Be to, - veikla taip pat gali būti vykdoma Europos Sąjungos institucijos buveinėje, net jei projekte nedalyvauja organizacijos iš šalies, kurioje įsikūrusi šios institucijos buveinė; - veikla, susijusi su dalijimusi rezultatais ir jų sklaida, taip pat gali būti vykdoma atitinkamuose teminiuose tarpvalstybiniuose renginiuose ar konferencijose ES valstybėse narėse, Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse arba trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės.
Projekto trukmė	Gebėjimų stiprinimo projektai paprastai turėtų trukti 12 arba 36 mėnesius. Trukmė turi būti pasirinkta paraiškos teikimo etape pagal projekto tikslą ir veiklos, kurią ilgainiui planuojama vykdyti, rūšį. Pratęsti projekto trukmę galima, jei tai tinkamai pagrįsta, iš dalies pakeičiant dotacijos sutartį.
Kam teikti paraišką?	Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA). Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ERASMUS-SPORT-2025-CB
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki **kovo 5 d. 17:00:00 (Briuselio laiku)**.

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

NUMATOMAS POVEIKIS

Sėkmingi projektai turėtų įrodyti savo numatomą poveikį:

- didinant visuomeninių sporto organizacijų dalyvavimą ir pajėgumus;
- didinant moterų dalyvavimą sporte ir fizinėje veikloje;
- stiprinant nepalankioje padėtyje esančių grupių socialinį įtraukimą;
- gerinant sporto sektoriaus pajėgumus dirbti tarpvalstybiniu lygmeniu, atsižvelgiant į įtraukumą, solidarumą ir tvarumą;
- skatinant tarpvalstybinį mokymąsi ir sporto darbuotojų ir sprendimų priėmėjų bendradarbiavimą ir prie to prisidedant, ypač reikalavimus atitinkančiose trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės;
- veiksmingai ir patraukliai skleidžiant rezultatus sporto organizacijų darbuotojams.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projekto aktualumas (daugiausia 30 balų)	• pasiūlymo aktualumas atsižvelgiant į veiksmo tikslus; • pasiūlymas yra aktualus siekiant gerbti ir skatinti bendras ES vertybes, pavyzdžiui, pagarbą žmogaus orumui, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms, taip pat kovoti su bet kokia diskriminacija; • kokiu mastu: o tikslai yra aiškiai apibrėžti, realistiški ir padeda spręsti dalyvaujančiosioms organizacijoms ir tikslinėms grupėms aktualius klausimus; o pasiūlymas yra novatoriškas ir (arba) papildo kitas dalyvaujančiųjų organizacijų jau įgyvendinamas iniciatyvas; o gebėjimų stiprinimo veikla aiškiai apibrėžta ir ja siekiama stiprinti dalyvaujančiųjų organizacijų gebėjimus;
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 20 balų)	• darbo programos, įskaitant atitinkamus parengiamosios veiklos, įgyvendinimo, stebėsenos, vertinimo ir sklaidos etapus, aiškumas, išsamumas ir kokybė; • nustatytiems poreikiams tenkinti skirtos metodikos tinkamumas ir kokybė; • projekto tikslų ir siūlomos veiklos suderinamumas; • darbo plano kokybė ir veiksmingumas, be kita ko, mastas, kuriuo darbo paketams skirti ištekliai atitinka jų tikslus ir rezultatus; • siūlomų neformaliojo mokymosi metodų (jei tokių yra) kokybė; • kokybės kontrolės priemonių, kuriomis užtikrinama, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai, užbaigtas laiku ir neviršijant biudžeto, buvimas ir aktualumas; • kokiu mastu projektas yra ekonomiškai efektyvus ir kiekvienos rūšies veiklai skiriami tinkami ištekliai.
Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 20 balų)	Kokiu mastu: • projekte dalyvauja įvairios viena kitą papildančios organizacijos, turinčios reikiamą profilį, patirties ir žinių, kad galėtų sėkmingai įgyvendinti projektą visais jo aspektais; • pareigų ir užduočių paskirstymas parodo visų dalyvaujančių organizacijų įsipareigojimą ir aktyvų indėlį; • taikomi veiksmingi dalyvaujančiųjų organizacijų ir kitų suinteresuotųjų subjektų tarpusavio koordinavimo ir komunikacijos mechanizmai.
Poveikis (daugiausia 30 balų)	• projekto rezultatų vertinimo priemonių kokybė; • galimas projekto poveikis: o dalyviams ir dalyvaujančiosioms organizacijoms įgyvendinant projektą ir jam pasibaigus; o vietos, regioniniu, nacionaliniu ir (arba) tarptautiniu lygmeniu organizacijoms ar asmenims, tiesiogiai nedalyvaujantiems projekte; • sklaidos plano kokybė: priemonių, kuriomis siekiama dalytis projekto rezultatais dalyvaujančiose organizacijose ir už jų ribų, tinkamumas ir kokybė; • jei aktualu, pasiūlyme apibūdinama, kaip bus užtikrinta laisva prieiga prie parengtos medžiagos, dokumentų ir medijų ir kaip bus skatinama jais naudotis, pasitelkiant atvirąsias licencijas, ir nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų; • projekto tvarumo užtikrinimo planų kokybė: jo gebėjimas daryti poveikį ir duoti rezultatų net ir išnaudojus ES dotaciją.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 60 balų (iš 100). Pagal kiekvieną iš pirmiau išvardytų dotacijų skyrimo kriterijų pasiūlymas turi būti įvertintas bent puse didžiausio galimo balų skaičiaus.

Ex aequo pasiūlymų atvejais pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausia balų „aktualumo“. Jei šie balai bus vienodi, pirmenybė bus teikiama atsižvelgiant į jų balus pagal kriterijų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė“. Jei šie balai bus vienodi, pirmenybė bus teikiama atsižvelgiant į jų balus pagal kriterijų „poveikis“.

Jei tai nepadės nustatyti pirmenybės, tolesnis pirmenybės nustatymas gali būti atliekamas atsižvelgiant į bendrą projekto portfelį ir teigiamą projektų sinergiją arba kitus veiksnius, susijusius su kvietimo teikti pasiūlymus tikslais. Šie veiksniai bus dokumentuoti ekspertų grupės ataskaitoje.

Atsižvelgiant į dabartinių nacionalinių ir Europos teisinių sistemų aprėptį, rezultatai turėtų būti pateikiami kaip atvirieji švietimo ištekliai (AŠI), taip pat atitinkamose profesinėse, sektorių ar kompetentingų institucijų platformose. Pasiūlyme apibūdinama, kaip bus užtikrinta laisva prieiga prie parengtų duomenų, medžiagos, dokumentų, audiovizualinės medžiagos ir socialinių tinklų ir kaip bus skatinama jais naudotis, pasitelkiant atvirąsias licencijas, ir nenumatoma jokių neproporcingų apribojimų.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Šis veiksmas finansuojamas pagal fiksuotosios sumos modelį. Kiekvienos dotacijos vienkartinė fiksuotoji suma bus nustatoma pagal pareiškėjo siūlomos veiklos numatomą biudžetą. Dotaciją teikianti institucija nustatys kiekvienos dotacijos fiksuotąją sumą remdamasi pasiūlymu, vertinimo rezultatais, finansavimo normomis ir didžiausia kvietime teikti paraiškas nustatyta dotacijos suma.

ES dotacija vienam projektui įvairuoja nuo **100 000 iki 200 000 EUR**.

Kaip nustatoma projekto fiksuotoji suma?

Pareiškėjai turi užpildyti išsamią biudžeto lentelę pagal paraiškos formą, atsižvelgdami į šiuos aspektus:

a) biudžetas turėtų būti tiek išsamus, kiek tai būtina dotacijos gavėjui (-ams) ir suskirstytas į nuoseklius darbo paketus (pavyzdžiui, projekto valdymo, mokymo, renginių organizavimo, pasirengimo mobilumui ir jo įgyvendinimo, komunikacijos ir sklaidos, kokybės užtikrinimo ir t. t.);
b) pasiūlyme turi būti aprašyta į kiekvieną darbo paketą įtraukta veikla;
c) pareiškėjai savo pasiūlyme turi numatomas išlaidas paskirstyti pagal darbo paketų dalis (ir kiekviename darbo pakete pagal kiekvienam dotacijos gavėjui ir susijusiam subjektui priskirtą dalį);
d) numatytomis lėšomis bus galima padengti personalo išlaidas, kelionės ir pragyvenimo išlaidas, išlaidas įrangai ir subrangos bei kitas išlaidas (pavyzdžiui, informacijos sklaidos, leidybos, vertimo raštu).

Pasiūlymai bus vertinami remiantis standartine vertinimo tvarka ir pasitelkiant vidaus ir (arba) išorės ekspertus. Ekspertai įvertins pasiūlymų kokybę pagal kvietime teikti paraiškas nustatytus reikalavimus, numatomą poveikį, veiksmo kokybę ir veiksmingumą.

Įvertinus pasiūlymą, leidimus suteikiantis pareigūnas nustatys fiksuotąją sumą, atsižvelgdamas į atlikto vertinimo išvadas. Visoms numatomoms tinkamoms finansuoti išlaidoms, nustatytoms atlikus vertinimą, bus taikoma 80 proc. bendro finansavimo norma.

Dotacijos parametrai (didžiausia dotacijos suma ir kt.) bus nustatyti dotacijos sutartyje.

Projekto pasiekimai bus vertinami užbaigus veiklą. Tokia finansavimo schema leistų sutelkti dėmesį į rezultatus, o ne į sąnaudas ir taip pabrėžti kokybę ir išmatuojamų tikslų įgyvendinimo lygį.

Daugiau informacijos pateikta dotacijos sutarties šablone, kurį rasite ES finansavimo ir konkursų portale.

EUROPOS SPORTO RENGINIAI, KURIAIS NESIEKIAMA PELNO

VEIKSMO TIKSLAI

Šiuo veiksmu siekiama remti europinių sporto renginių organizavimą tokiose srityse kaip:

- savanoriška veikla sporto srityje;
- socialinė įtrauktis per sportą;
- kova su diskriminacija sporte ir lyčių lygybė;
- **sveikos gyvensenos visiems propagavimas:** Šio prioriteto projektuose daugiausia dėmesio bus skiriama:
    a) įgyvendinti tris iniciatyvos „HealthyLifestyle4All“ ramsčius;
    b) Įgyvendinti Tarybos rekomendaciją dėl sveikatinamojo fizinio aktyvumo ir ES fizinio aktyvumo gaires;
    c) remti Europos sporto savaitės įgyvendinimą;
    d) skatinti sportą ir fizinį aktyvumą kaip sveikatos priemonę;
    e) skatinti visą veiklą, skatinančią sportą ir fizinį aktyvumą;
    f) skatinti tradicinį sportą ir žaidimus.

Projektas turi būti orientuotas į vieną iš šių tikslų. Jis taip pat gali būti orientuotas į likusius tikslus, tačiau pagrindinis tikslas turi būti aiškiai identifikuojamas ir vyraujantis.

Juo teikiama finansinė parama vieno Europos masto sporto renginio vienoje ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje organizavimui arba Europos vietos renginių keliose ES valstybėse narėse ir Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse organizavimui.

Šiuo veiksmu taip pat bus remiami didelio masto Europos sporto renginiai, kuriais siekiama daryti labai didelį poveikį, ir tolesni veiksmai, kad būtų užtikrinta ilgalaikė nauda visuomenei ir skatinama įtrauktis per sportą, ypač asmenų su negalia.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI EUROPOS SPORTO RENGINIŲ, KURIAIS NESIEKIAMA PELNO, PARAIŠKOMS?

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, projektų pasiūlymai dėl Europos sporto renginių, kuriais nesiekiama pelno, turi tenkinti toliau nurodytus kriterijus.

Kas gali teikti paraišką?	Kad atitiktų reikalavimus, pareiškėjai (dotacijos gavėjai ir susiję subjektai, jei taikoma) turi: – būti teisės subjektai (viešosios arba privačiosios įstaigos); – būti įsteigti ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje; – aktyviai veikti sporto srityje. Tai, pavyzdžiui, gali būti (sąrašas neišsamus): • už sportą vietos, regioniniu arba nacionaliniu lygmeniu atsakinga viešoji įstaiga; • vietos, regioninio, nacionalinio, Europos arba tarptautinio lygmens sporto organizacija; • nacionalinis olimpinis komitetas arba nacionalinė sporto konfederacija; • organizacija, atstovaujanti judėjimui „sportas visiems“; • organizacija, veikianti fizinio aktyvumo skatinimo srityje; • organizacija, atstovaujanti aktyvaus laisvalaikio sektoriui; • organizacija, veikianti švietimo, mokymo arba jaunimo srityje.

Konsorciumo sudėtis	Europos sporto renginys, kuriuo nesiekiama pelno, yra tarpvalstybinis: • **Europos vietos renginio atveju (I tipas – 200 000 EUR)**: ne mažiau kaip 3 organizacijos iš 3 šalių ir ne daugiau kaip 5 organizacijos iš 5 šalių, kurios yra ES valstybės narės arba Programos asocijuotosios trečiosios valstybės; • **Europos vietos renginio atveju (II tipas – 300 000 EUR)**: ne mažiau kaip 6 organizacijos iš 6 skirtingų ES valstybių narių arba Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių; • **Europos lygmens renginio atveju (450 000 EUR)**: ne mažiau kaip 10 organizacijų (1 paraišką teikianti organizacija + 9 dalyvaujančiosios organizacijos kaip asocijuotosios partnerės) iš 10 skirtingų ES valstybių narių arba Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių; • **Didelio masto Europos lygmens renginio atveju**: ne mažiau kaip 15 organizacijų (1 paraišką teikianti organizacija + 14 dalyvaujančiųjų organizacijų kaip asocijuotųjų partnerių) iš 15 skirtingų ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių. Konsorciumo sudėtis turi atitikti prašomos dotacijos reikalavimus.
Reikalavimus atitinkanti veikla	**Europos vietos renginių atveju (I ir II tipas)** sporto renginiai, kuriais nesiekiama pelno, turi vykti kiekvienoje ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje, kuri dalyvauja Europos sporto renginyje, kuriuo nesiekiama pelno. **Europos lygmens renginio atveju** reikalavimus atitinkanti veikla yra unikalus sporto renginys, vykstantis pareiškėjo įsisteigimo šalyje arba, jei paraiškoje tinkamai pagrindžiama, vienoje iš dalyvaujančių organizacijų. **Didelio masto Europos lygmens renginio atveju** veikla turi vykti 2025 m. ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Šie sporto renginiai turi apimti bent 7 skirtingas sporto šakas ir tęstis vienerius metus po renginio, kad būtų užtikrinta ilgalaikė nauda visuomenei (pvz., socialinė, edukacinė, aplinkos, sveikatos) ir skatinama įtrauktis per sportą.
Projekto trukmė	Projektai paprastai turėtų trukti 12 arba 18 mėnesių, atsižvelgiant į projekto tikslą ir per tą laiką numatytos vykdyti veiklos pobūdį. Pratęsti projekto trukmę galima, jei tai tinkamai pagrįsta, iš dalies pakeičiant dotacijos sutartį.
Kam teikti paraišką?	Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA). **Europos vietos renginio atveju (I ir II tipai)** ir **Europos masto renginio atveju**: • Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ERASMUS-SPORT-2025-SNCESE. **Didelio masto Europos lygmens renginio atveju:** • Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ERASMUS-SPORT-2025-LSSNCESE.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki **kovo 5 d. 17:00:00 (Briuselio laiku)**.

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

PROJEKTO RENGIMAS

ES dotacija bus skiriama organizacijoms, atsakingoms už sporto renginių rengimą, organizavimą ir tolesnius veiksmus.

Remiama ši standartinė veikla (sąrašas neišsamus):

- renginio rengimas ir organizavimas;
- sportininkų, trenerių, organizatorių ir savanorių švietimo veiklos organizavimas rengiantis renginiui;
- su sporto renginiu susijusios šalutinės veiklos (konferencijų, seminarų) organizavimas;
- savanorių mokymai;
- tolesnės susijusios veiklos (įvertinimų, būsimų planų rengimo) organizavimas;
- su renginio tema susijusi komunikacijos veikla.

Pagal šį veiksmą neremiami šie sporto renginiai:

- sporto varžybos, kurias reguliariai organizuoja nacionalinės, Europos ar tarptautinės sporto federacijos, asociacijos ar lygos (t. y. nacionaliniai, Europos ar pasaulio čempionatai), išskyrus atvejus, kai prašoma finansinės paramos didelę gyventojų dalį pritraukiančiai papildomai veiklai organizuoti.

NUMATOMAS POVEIKIS

Numatomas šio veiksmo poveikis:

- didesnis informuotumas apie sporto vaidmenį skatinant socialinę įtrauktį, lygias galimybes ir sveikatinamąjį fizinį aktyvumą;
- aktyvesnis dalyvavimas sporto, fizinėje ir savanoriškoje veikloje.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projekto aktualumas (daugiausia 30 balų)	Kokiu mastu: • pasiūlymas yra aktualus siekiant šio veiksmo tikslų ir prioritetų; • pasiūlymas yra aktualus siekiant gerbti ir skatinti bendras ES vertybes, pavyzdžiui, pagarbą žmogaus orumui, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms, taip pat kovoti su bet kokia diskriminacija; • projektas yra grindžiamas tikrų ir adekvačių poreikių analize; • pasiūlymas yra novatoriškas; • pasiūlymas papildo kitas dalyvaujančiųjų organizacijų jau įgyvendinamas iniciatyvas; • pasiūlymas suteikia pridėtinės vertės ES lygmeniu, nes tokių rezultatų nebūtų galima pasiekti vykdant veiklą pavienėse šalyse.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 20 balų)	Kokiu mastu: • projekto darbo planas yra aiškus, išsamus ir veiksmingas, įskaitant atitinkamus parengiamosios veiklos, įgyvendinimo, stebėsenos, vertinimo ir dalijimosi rezultatais etapus; • projektas yra ekonomiškai efektyvus ir kiekvienos rūšies veiklai skiriami tinkami ištekliai; • siūloma metodika yra aiški, adekvati ir pagrįsta; • projekte siūlomos kokybės kontrolės priemonės, kuriomis užtikrinama, kad projektas būtų įgyvendinamas kokybiškai, užbaigtas laiku ir neviršijant biudžeto; • projektas apima skaitmeninių priemonių ir mokymosi metodų taikymą, siekiant papildyti fizinę veiklą ir stiprinti organizacijų partnerių bendradarbiavimą.

Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 20 balų)	Kokiu mastu: • projekte dalyvauja įvairios dalyvaujančiosios organizacijos, turinčios skirtingus profilius ir patirties, kad galėtų sėkmingai pasiekti visus projekto tikslus; • siūlomas užduočių paskirstymas atskleidžia visų dalyvaujančiųjų organizacijų įsipareigojimą ir aktyvų įsitraukimą; • į pasiūlymą įtraukti veiksmingi dalyvaujančiųjų organizacijų ir kitų suinteresuotųjų subjektų tarpusavio koordinavimo ir komunikacijos mechanizmai.
Poveikis (daugiausia 30 balų)	Kokiu mastu: • projekto pasiūlyme numatyti konkretūs ir logiški veiksmai, kad projekto rezultatai būtų integruoti į kasdienį dalyvaujančiųjų organizacijų darbą; • projektas gali daryti teigiamą poveikį dalyviams ir dalyvaujančiosioms organizacijoms, taip pat platesnei bendruomenei; • numatomi projekto rezultatai gali būti panaudoti už projekte dalyvaujančių organizacijų ribų tiek įgyvendinant projektą, tiek jam pasibaigus, taip pat vietos, regioniniu, nacionaliniu ar Europos lygmenimis; • projekto pasiūlyme numatyti atitinkami planai ir metodai projekto rezultatams įvertinti; • projekto pasiūlyme pateikta konkrečių ir efektyvių veiksmų, kad projekto rezultatai būtų žinomi dalyvaujančiosiose organizacijose, kad jais būtų dalijamasi su kitomis organizacijomis ir visuomene ir viešai pripažįstamas Europos Sąjungos teikiamas finansavimas; • projekto pasiūlyme numatyti konkretūs ir efektyvūs veiksmai, kuriais užtikrinamas projekto tvarumas, jo gebėjimas daryti poveikį ir duoti rezultatų net ir išnaudojus ES dotaciją.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent **60 balų**. Pagal kiekvieną iš pirmiau išvardytų dotacijų skyrimo kriterijų pasiūlymas turi būti įvertintas bent puse didžiausio galimo balų skaičiaus.

Ex aequo pasiūlymų atvejais pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausia balų „aktualumo“. Jei šie balai bus vienodi, pirmenybė bus teikiama atsižvelgiant į jų balus pagal kriterijų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė“. Jei šie balai bus vienodi, pirmenybė bus teikiama atsižvelgiant į jų balus pagal kriterijų „poveikis“.

Jei tai nepadės nustatyti pirmenybės, tolesnis pirmenybės nustatymas gali būti atliekamas atsižvelgiant į bendrą projekto portfelį ir teigiamą projektų sinergiją arba kitus veiksnius, susijusius su kvietimo teikti pasiūlymus tikslais. Šie veiksniai bus dokumentuoti ekspertų grupės ataskaitoje.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Parama Europos sporto renginiams, kuriais nesiekiama pelno, išskyrus didelio masto Europos lygmens renginius, bus mokama fiksuotosiomis sumomis. Fiksuotoji suma priklauso nuo renginių skaičiaus ir projekte dalyvaujančių organizacijų skaičiaus.

Pareiškėjai rinksis iš 3 iš anksto nustatytų sumų pagal renginių ir projekte dalyvaujančių organizacijų skaičių.

Sporto renginių kategorija		**Fiksuotoji suma**
Europos vietos renginiai: Bent vienas renginys vienoje šalyje.	**I tipas**: nuo mažiausiai 3 organizacijų iš 3 skirtingų reikalavimus atitinkančių šalių iki daugiausiai 5 organizacijų iš 5 skirtingų reikalavimus atitinkančių šalių.	200 000 EUR

	II tipas: mažiausiai 6 organizacijos iš 6 skirtingų reikalavimus atitinkančių šalių.	300 000 EUR
Europos masto renginiai: vienas renginys, kuriame dalyvauja ne mažiau kaip 10 organizacijų iš ne mažiau kaip 10 skirtingų reikalavimus atitinkančių šalių (įskaitant paraišką pateikusią organizaciją).		450 000 EUR

a) Europos vietos renginio atveju (I tipas): 200 000 EUR

Pasiūlymai susiję su projektais, kuriuose yra keli naudos gavėjai, o išlaidas dengia pareiškėjas ir organizacijos partnerės. Nustatytos dalyvaujančiosios organizacijos (3–5) laikomos bendromis dotacijos gavėjomis, o renginiai bei papildoma veikla vyks kiekvienoje dalyvaujančioje ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje.

Pasiūlymuose turi būti pateiktas specialusis skirsnis ir nurodytas **užduočių ir ES dotacijos paskirstymas tarp partnerių**. Būtina nurodyti ir kiekvieno projekto veiksmo įgyvendinimo grafiką bei projekto rezultatų pasiekimo terminą.

Pareiškėjai projekto veiklą turi padalyti į vadinamuosius **darbo paketus**. Kiekvienas darbo paketas turi būti susijęs su konkrečiais tikslais ir pareiškėjai turi nurodyti kiekybinius ir kokybinius rodiklius, leidžiančius įvertinti šių tikslų pasiekimo lygį.

b) Europos vietos renginio atveju (II tipas): 300 000 EUR

Pasiūlymai susiję su projektais, kuriuose yra keli naudos gavėjai, o išlaidas dengia pareiškėjas ir organizacijos partnerės. Nustatytos dalyvaujančiosios organizacijos (bent 6) laikomos bendromis dotacijos gavėjomis, o renginiai bei papildoma veikla vyks kiekvienoje dalyvaujančioje ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje.

Pasiūlymuose turi būti pateiktas specialusis skirsnis ir nurodytas **užduočių ir ES dotacijos paskirstymas tarp partnerių**. Būtina nurodyti ir kiekvieno projekto veiksmo įgyvendinimo grafiką bei projekto rezultatų pasiekimo terminą.

Pareiškėjai projekto veiklą turi padalyti į vadinamuosius **darbo paketus**. Kiekvienas darbo paketas turi būti susijęs su konkrečiais tikslais ir pareiškėjai turi nurodyti kiekybinius ir kokybinius rodiklius, leidžiančius įvertinti šių tikslų pasiekimo lygį.

c) Europos masto renginių atveju: 450 000 EUR

Pasiūlymai susiję su projektais, kuriuose yra vienas dotacijos gavėjas, o tai reiškia, kad finansavimas gali būti skiriamas vienai paraišką pateikusiai organizacijai. Dalyvaujančiosios organizacijos nelaikomos projekto partnerėmis. Jos, kaip asocijuotosios partnerės, vykdant projektą negali gauti jokio finansavimo pagal Programą.

Būtina nurodyti kiekvieno projekto veiklos įgyvendinimo grafiką bei projekto rezultatų pasiekimo terminą.

Pareiškėjai projekto veiklą turi padalyti į vadinamuosius **darbo paketus**. Kiekvienas darbo paketas turi būti susijęs su konkrečiais tikslais ir pareiškėjai turi nurodyti kiekybinius ir kokybinius rodiklius, leidžiančius įvertinti šių tikslų pasiekimo lygį.

d) Didelio masto Europos lygmens renginių atveju

Numatoma, kad dotacijos suma bus 1,5–2 mln. EUR. Skirta dotacija gali būti mažesnė nei prašoma suma.

Dotacija bus pagrįsta biudžetu ir apims faktines išlaidas ir vieneto įkainius bei fiksuotuosius komponentus. Ja bus remiamos tam tikros tinkamoms finansuoti išlaidos, faktiškai patirtoms įgyvendinant projektus.

Išsamūs dotacijos parametrai (didžiausia dotacijos suma, finansavimo norma, tinkamos finansuoti išlaidos ir kt.) bus nustatyti dotacijos sutartyje. Išlaidos bus kompensuojamos pagal dotacijos sutartyje nustatytą finansavimo normą (80 proc.).

neleidžiama teikti finansinės paramos trečiosioms valstybėms; Savanorių ir MVĮ išlaidos yra tinkamos finansuoti. Žr. šio programos vadovo C dalies skirsnį „Tinkamos finansuoti tiesioginės išlaidos“.

Dotacijos mokėjimas

Visiško dotacijos išmokėjimo sąlyga – visų paraiškoje aprašytų darbo paketų užbaigimas pagal paraiškoje aprašytus kokybės kriterijus. Jei vienas ar daugiau darbo paketų neužbaigtas, užbaigtas iš dalies arba įvertintas kaip netenkinantis kokybės vertinimo reikalavimų, gali būti taikomas atitinkamas dotacijos sumos sumažinimas, kaip nurodyta dotacijos sutartyje.

Daugiau informacijos pateikta dotacijos sutarties šablone, kurį rasite ES finansavimo ir konkursų portale.

3 PAGRINDINIS VEIKSMAS. POLITIKOS PLĖTOTĖS IR BENDRADARBIAVIMO RĖMIMAS

3 pagrindiniu veiksmu remiamas politinis bendradarbiavimas Europos Sąjungos lygmeniu, taip prisidedant esamos politikos įgyvendinimo ir naujos politikos, galinčios Europos Sąjungos ir sistemų lygmeniu paskatinti modernizavimą ir reformas švietimo, mokymo, jaunimo reikalų ir sporto srityse, rengimo.

Pagal šį pagrindinį veiksmą įgyvendinamais veiksmais siekiama:

- parengti ES švietimo, mokymo, jaunimo reikalų ir sporto sričių politikos darbotvarkę bei remti jos įgyvendinimą sudarant palankesnes sąlygas valdymui ir atvirųjų koordinavimo metodų veikimui;
- įgyvendinti Europos politikos bandomuosius projektus, vadovaujamus aukšto lygio valdžios institucijų ir apimančių keliose šalyse atliekamus vietos politinių priemonių tyrimus, remiantis patikimais vertinimo metodais;
- rinkti įrodymus ir žinias apie švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto sistemas ir politiką nacionaliniu ir Europos lygmenimis, kad būtų lengviau formuoti pagrįstą politiką;
- sudaryti palankesnes sąlygas įgūdžių ir kvalifikacijų skaidrumui ir pripažinimui, taip pat mokymosi kreditų perkėlimui, siekti kokybės užtikrinimo, skaitmeninių kredencialų naudojimo, remti neformaliojo ir savaiminio mokymosi rezultatų patvirtinimą, įgūdžių valdymą ir orientavimą;
- skatinti politinį dialogą su suinteresuotaisiais subjektais Europos Sąjungoje ir už jos ribų, pavyzdžiui, per konferencijas, renginius ir kitą veiklą, įtraukiant politikos formuotojus, specialistus ir kitus švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto sričių suinteresuotuosius subjektus, didinti informuotumą apie atitinkamas Europos politikos darbotvarkes ir populiarinti Europą kaip perspektyvių studijų ir mokslinių tyrimų vietą;
- tobulinti programos įgyvendinimą kokybiniu požiūriu sudarant palankesnes sąlygas nacionalinėms agentūroms dalytis žiniomis ir patirtimi, aprūpinant nacionalines agentūras ir Komisiją idėjų generavimo ištekliais, kuriuos naudojant galima rengti veiksmus ir strategijas programai įgyvendinti, labiau atsižvelgiant į politikos raidą, suteikiant priemones, padedančias geriau išnaudoti sinergijos ir papildomumo potencialą;
- sudaryti galimybes žmonėms bet kuriuo gyvenimo etapu mokytis užsienyje jų kompetencijos srityje, kaip antai viešojo valdymo, žemės ūkio ir kaimo plėtros, naujųjų technologijų, įmonių ir kt. srityse;
- suteikti galimybę programą „Erasmus+“ įgyvendinančioms institucijoms tarpininkauti išplečiant programos „Erasmus+“ projektus, kad būtų galima teikti paraišką dotacijai gauti ar užtikrinti sinergiją gaunant nacionalinio ir regioninio lygmens paramą iš Europos struktūrinių ir investicinių fondų, Mokslinių tyrimų ir inovacijų bendrosios programos ir programų, susijusių su migracija, saugumu, teisingumu ir pilietiškumu, sveikata ir kultūra;
- remti renginius, kampanijas ir kitus veiksmus, kuriais piliečiai ir organizacijos bus informuojami apie programą „Erasmus+“ ir Europos Sąjungos politiką švietimo, mokymo, jaunimo reikalų ir sporto srityse;
- padėti nustatyti ir skleisti gerąją patirtį, taip pat dalytis sėkmės pavyzdžiais įgyvendinant remiamus projektus, siekiant padidinti jų matomumą ir mastą vietos, nacionaliniu ir Europos lygmenimis.

KOKIE VEIKSMAI REMIAMI?

Pagal šį Programos vadovą įgyvendinamas veiksmas –

- iniciatyva „Europos jaunimas kartu“.

Šį veiksmą valdo Europos švietimo ir kultūros vykdomoji įstaiga (EACEA).

3 pagrindinis veiksmas apima daugelį kitų su politikos reformų rėmimu susijusių švietimo, mokymo ir jaunimo sričių veiksmų , kuriuos tiesiogiai įgyvendina Europos Komisija arba jie įgyvendinami pagal specialius kvietimus teikti paraiškas, kuriuos tvarko Europos švietimo ir kultūros vykdomoji įstaiga. Šie veiksmai suskirstyti taip:

- Europos politikos plėtotės rėmimas;
- Sąjungos priemonių, kuriomis skatinama įgūdžių, kompetencijų ir kvalifikacijų kokybė, skaidrumas ir pripažinimas, rėmimas;
- politinis dialogas ir bendradarbiavimas su pagrindiniais suinteresuotaisiais subjektais ir tarptautinėmis organizacijomis;

- priemonės, kuriomis prisidedama prie kokybiško ir įtraukaus Programos įgyvendinimo;
- sąsajos su kitomis Sąjungos priemonėmis ir kitų Sąjungos politikos sričių rėmimas;
- sklaidos ir informuotumo didinimo veikla.

Daugiau informacijos apie remiamus veiksmus pateikiama Europos Komisijos ir vykdomosios įstaigos interneto svetainėse.

INICIATYVA „EUROPOS JAUNIMAS KARTU“

Iniciatyvos „Europos jaunimas kartu“ projektais siekiama suburti tinklus, kuriais skatinama regioninė partnerystė, įgyvendinama bendradarbiaujant su jaunimu iš visos Europos (ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių). Šie tinklai turėtų rengti mainus, skatinti mokymą (pavyzdžiui, jaunimo lyderių) ir padėti patiems jaunuoliams imtis jungtinių projektų. Visa ši veikla gali būti fizinė arba virtuali.

VEIKSMO TIKSLAI

Iniciatyvos „Europos jaunimas kartu“ projektais siekiama plėtoti bendradarbiavimą, padedantį jaunimui iš visos Europos imtis jungtinių projektų, organizuoti mainus ir remti mokymą (pavyzdžiui, jaunimo lyderių/su jaunimu dirbančių asmenų) tiek per fizinę, tiek per virtualiąją veiklą. Pagal šį veiksmą bus remiamos tiek vietos, tiek didelio masto jaunimo organizacijų tarpvalstybinės partnerystės, kuriomis siekiama stiprinti jų veiklos europinį aspektą.

Svarbūs teminiai prioritetai yra 2019–2027 m. ES jaunimo strategijos[432] ir ES jaunimo tikslų įgyvendinimas ir rėmimas. Europos jaunimo tikslai taip pat atspindėti Komisijos Pirmininkės U. von der Leyen politinėse gairėse[433]. Projektų pasiūlymuose taip pat gali būti atsižvelgiama į Europos jaunimo metų (2022 m.) poveikį (pvz., nagrinėjant jaunimo tikrinimo arba racionalizavimo procesus) ir Konferencijos dėl Europos ateities rezultatus.

Jaunimo tinklai turėtų apsvarstyti būdus, kaip stiprinti solidarumą ir įtraukumą atsigaunant po COVID-19 pandemijos.

KONKRETŪS TIKSLAI

Šiuo veiksmu konkrečiai siekiama bent vieno iš šių konkrečių tikslų:

- skatinti ir plėtoti labiau tarpvalstybinį struktūruotą įvairių jaunimo organizacijų bendradarbiavimą internetu ir ne internetu, siekiant kurti arba stiprinti partnerystę, sutelkiant dėmesį į solidarumą ir įtraukų visuotinį demokratinį dalyvavimą, atsižvelgiant į nepalankias socialinių ir ekonominių struktūrų aplinkybes ir vadovaujantis 2019-2027 m. ES jaunimo strategija, Europos jaunimo tikslais, ES jaunimo dialogu ir Europos jaunimo metų (2022 m.) poveikiu (pvz., jaunimo dalyvavimo, racionalizavimo ir tikrinimo procesai).
- propaguoti šešias pagrindines ES vertybes[434], kurios sudaro mūsų visuomenės pagrindą: pagarbą žmogaus orumui; laisvę, demokratiją; lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms, įskaitant mažumų teises;
- iniciatyvose dalyvaujančios jaunimo organizacijos turi skatinti jaunimą dalyvauti demokratijos procesuose ir visuomenės gyvenime organizuojant mokymus, demonstruoti jaunų europiečių bendrystę ir skatinti diskusijas ir debatus apie jų ryšį su ES, jos vertybes ir demokratijos pagrindus. Tai apima renginių organizavimą, susijusį su nepakankamai atstovaujamų jaunimo grupių dalyvavimu politikoje, jaunimo organizacijose ir kitose pilietinės visuomenės organizacijose skatinimą, įtraukiant mažiau galimybių turinčius jaunuolius, pavyzdžiui, pažeidžiamus ir palankių socialinių bei ekonominių sąlygų neturinčius jaunuolius;
- ieškoti naujų būdų įgalinti jaunimo organizacijas, remiant novatoriškus bendradarbiavimo ir tinklų kūrimo, plėtotės ir valdymo būdus. Be kita ko, tai galėtų apimti jaunimo organizacijų bendradarbiavimo skaitmeniniame kontekste stiprinimą naudojant neformaliojo mokymosi metodus ir organizacinius modelius, tokius kaip alternatyvūs mainų būdai ir savitarpio pagalba;
- stiprinti visuomeninių jaunimo organizacijų veiklos europinį aspektą, įskaitant veiklą, kuria sprendžiama, kaip geriau gyventi kartu ir padėti kurti tvarius ateities gyvenimo būdus tarpvalstybiniu mastu, laikantis Europos žaliojo kurso ir naujojo europinio bauhauzo iniciatyvos[435].

---

[432] Tarybos rezoliucija 2018/C 456/01, paskelbta 2018 m. gruodžio mėn.: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:42018Y1218(01)&from=LT.

433 Žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/lt/IP_19_5542.

434 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/HTML/?uri=CELEX:12012M002&from=LT

VEIKLA

Veiksmas yra skirtas NVO (nesiekiančioms pelno) ir viešojo sektoriaus įstaigoms, siūlančioms projektus, kuriais jaunimas suburiamas į partnerystę, apimančią skirtingas šalis ir regionus iš ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių, ir prisidedama prie ES jaunimo strategijos rengimo ir įgyvendinimo, politikos formavimo ir bendravimo su pagrindiniais jaunimo srities suinteresuotaisiais subjektais.

Jaunimo mobilumo veikla gali būti svarbiausias iniciatyvos „Europos jaunimas kartu“ elementas. Mobilumo veikla turėtų apimti tarpvalstybinius mainus ir neformaliojo mokymo bei savaiminio mokymosi galimybes visos Europos jaunimui. Šiai veiklai, siekiant veiksmo tikslų, galima rengtis ir ją remti interneto forumuose. Ši mobilumo veikla turi būti labai aiškiai pagrįsta atsižvelgiant į veiksmo tikslus ir ekonominio naudingumo principus. Visa vykdoma veikla turėtų būti prisidedama prie platesnio jaunimo įtraukimo ir pritraukiami patys įvairiausi jaunuoliai, priklausantys ir nepriklausantys jaunimo organizacijoms, įskaitant mažiau galimybių turinčius jaunuolius, taip užtikrinant, kad būtų išgirsti visų balsai[436].

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI PARAIŠKOMS DĖL VISUOMENINĖS VEIKLOS PAGAL INICIATYVĄ „EUROPOS JAUNIMAS KARTU“?

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, projektų pasiūlymai dėl iniciatyvos „Europos jaunimas kartu“ turi tenkinti toliau nurodytus kriterijus.

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančiosios organizacijos (Kas gali teikti paraišką?)	Kad atitiktų reikalavimus, pareiškėjai (dotacijos gavėjai ir susiję subjektai, jei taikoma) turi būti: – juridiniai asmenys, įsteigti ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje: • NVO (įskaitant Europos jaunimo NVO ir nacionalines jaunimo reikalų tarybas), dirbančios jaunimo srityje; • vietos, regionų ar nacionalinio lygmens viešosios įstaigos, dirbančios jaunimo reikalų srityje; • pelno siekiančios organizacijos taip pat gali dalyvauti bet ne kaip koordinatorės. Dotacijos gavėjai gali būti, pavyzdžiui: • ne pelno organizacija, asociacija, NVO (įskaitant Europos jaunimo NVO); • nacionalinė jaunimo reikalų taryba; • vietos, regioninio ar nacionalinio lygmens valstybinė institucija; • švietimo ar mokslinių tyrimų institucija; • fondas. Organizacija, veikdama kaip koordinatorė, gali pateikti tik vieną to paties termino paraišką.
Konsorciumo sudėtis Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius ir pobūdis	Pasiūlymus turi pateikti konsorciumas, kurį sudaro ne mažiau kaip 5 pareiškėjai (dotacijų gavėjai, nesusiję subjektai) iš bent 5 ES valstybių narių ir (arba) Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių. Leidžiama dalyvauti asocijuotiesiems partneriams. Susiję subjektai ir asocijuotieji partneriai neįtraukiami į minimalius konsorciumo sudėties tinkamumo kriterijus.

[436] „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso įtraukties ir įvairovės strategijos įgyvendinimo gairės https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity-strategy

Geografinė vietovė (Veiklos vieta (-os))	Veikla turi būti vykdoma ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje.
Projekto trukmė	Projektai paprastai turėtų trukti 24 mėnesius (galima pratęsti, jei tai tinkamai pagrindžiama ir priimamas pakeitimas).
Kam teikti paraišką?	Briuselyje įsikūrusiai Europos Švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA). Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ERASMUS-YOUTH-2025-YOUTH-TOG.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki **kovo 6 d. 17:00:00** (Briuselio laiku).
Kaip teikti paraišką?	Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

PROJEKTO RENGIMAS

„Europos jaunimas kartu“ projektą sudaro keturi etapai, kurie prasideda dar prieš projekto pasiūlymą atrenkant finansavimui: 1) projekto nustatymas ir inicijavimas; 2) projekto rengimas, struktūra ir planavimas; 3) projekto įgyvendinimas ir veiklos stebėsena; 4) projekto peržiūra ir poveikio vertinimas. Dalyvaujančiosios organizacijos ir veiklos dalyviai turėtų išplėsti savo mokymosi patirtį aktyviai įsitraukdami į visus etapus.

- **Nustatymas ir inicijavimas.** Nustatyti problemą, poreikį arba galimybę, su kuria gali būti susijusi projekto idėja atsižvelgiant į kvietimą teikti paraiškas; nustatyti pagrindinę veiklą ir pagrindinius rezultatus, kurių galima tikėtis iš projekto; sudaryti atitinkamų suinteresuotųjų subjektų ir galimų partnerių sąrašus; suformuluoti projekto tikslą (-us); užtikrinti projekto tikslų derėjimą su dalyvaujančiųjų organizacijų strateginiais tikslais; imtis pradinio planavimo, kad būtų galima sėkmingai pradėti projektą, sukaupti kitam etapui įgyvendinti reikalingą informaciją ir kt.
- **Rengimas, struktūra ir planavimas.** Nustatyti projekto aprėptį ir tinkamus metodus, nuspręsti dėl užduočių vykdymo grafiko; numatyti būtinus išteklius ir parengti išsamią projekto informaciją, pavyzdžiui, poreikių vertinimą; nustatyti tinkamus tikslus ir poveikio rodiklius (konkrečius, išmatuojamus, pasiekiamus, aktualius ir įvykdytinus per tam tikrą laiką); nustatyti projekto ir mokymosi rezultatus; parengti darbo programą, veiklos formatus, numatyti poveikį, bendro biudžeto sąmatą; parengti projekto įgyvendinimo planą, įskaitant strateginius projekto valdymo, stebėsenos, kokybės kontrolės, ataskaitų teikimo ir rezultatų sklaidos aspektus; nustatyti numatomos veiklos praktinį organizavimą ir tikslines grupes; parengti susitarimus su partneriais, paruošti pasiūlymą ir kt.
- **Veiklos įgyvendinimas ir stebėsena.** Įgyvendinti projektą pagal ataskaitų teikimo ir komunikacijos reikalavimus atitinkančius planus; stebėti vykdomą veiklą ir vertinti projekto vykdymą pagal projekto planus; nustatyti taisomuosius veiksmus ir jų imtis nukrypimams nuo plano šalinti, problemoms spręsti ir rizikai mažinti; nustatyti neatitikimus nustatytiems kokybės standartams ir imtis taisomųjų veiksmų ir kt.
- **Peržiūra ir poveikio vertinimas.** įvertinti projekto įvykdymą pagal projekto tikslus ir įgyvendinimo planus; įvertinti veiklą ir jos poveikį įvairiais lygmenimis, dalytis projekto rezultatais ir jais naudotis ir t. t.

<u>Horizontalieji aspektai, į kuriuos reikia atsižvelgti rengiant projektą</u>

Be oficialių kriterijų laikymosi ir tvarių bendradarbiavimo susitarimų su visais projekto partneriais sudarymo, toliau išvardytais elementais galima prisidėti prie iniciatyvos „Europos jaunimas kartu“ projektų poveikio didinimo ir kokybiško įgyvendinimo įvairiais projekto etapais. Pareiškėjai raginami rengiant projektą atsižvelgti į šias galimybes ir aspektus.

Aplinkos tvarumas

Projektais turėtų būti numatoma tausoti aplinką, o žalioji praktika turėtų būti įtraukta į visus jų aspektus. Dalyvaujančiosios organizacijos ir dalyviai turėtų planuoti savo veiklą vadovaudamiesi aplinką tausojančiu požiūriu – tai

skatins visus dalyvaujančius subjektus diskutuoti ir mokytis apie aplinkos problemas ir apmąstyti, ką būtų galima padaryti įvairiais lygmenimis ir kaip padėti organizacijoms ir dalyviams rasti alternatyvių ekologiškesnių projekto veiklos vykdymo būdų.

Įtrauktis ir įvairovė

Pagal programą „Erasmus+“ siekiama skatinti lygias galimybes ir didinti prieinamumą, įtrauktį ir teisingumą vykdant visus veiksmus. Siekiant įgyvendinti šiuos principus, buvo parengta Įtraukties ir įvairovės strategija, kuria siekiama įtraukti įvairios socialinės padėties dalyvius, ypač tuos, kurie turi mažiau galimybių dalyvauti Europos projektuose. Organizacijos turėtų parengti prieinamą ir įtraukią projektų veiklą, atsižvelgdamos į mažiau galimybių turinčių dalyvių nuomonę ir įtraukdamos juos į sprendimų priėmimo procesą viso proceso metu.

Laikydamosi universalumo principo, dalyvaujančiosios organizacijos turėtų siekti įgyvendinti strategijas, kad visuomeniniu pagrindu suburtų įvairios padėties jaunuolius. Tai apima įvairių mažiau galimybių turinčių jaunuolių grupių įtraukimą, įskaitant jaunuolius iš atokių ir (arba) kaimo vietovių ir (arba) iš migrantų šeimų kilusius jaunuolius. Todėl visa veikla turėtų būti prisidedama prie platesnio jaunimo įtraukimo ir aktyvaus dalyvavimo, kad būtų suburti patys įvairiausi jaunuoliai.

Skaitmeninis aspektas

Sėkmingų projektų pagrindas – virtualusis bendradarbiavimas ir eksperimentai su virtualiojo ir mišriojo mokymosi galimybėmis. Visų pirma projektų rengėjai primygtinai raginami bendradarbiauti naudojantis Europos jaunimo portalu ir Europos jaunimo strategijos platforma tiek rengiantis vykdyti veiklą, tiek ją vykdant ar užbaigus.

Bendros vertybės, pilietinis aktyvumas ir dalyvavimas

Projektais bus skatinamas aktyvus pilietiškumas ir etika, taip pat socialinių ir tarpkultūrinių gebėjimų, kritinio mąstymo ir gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis ugdymas. Daug dėmesio bus skiriama informuotumo apie Europos Sąjungos kontekstą ir jo supratimo didinimui.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projekto aktualumas (daugiausia 30 balų)	• **Tikslas ir ES pridėtinė vertė:** pasiūlymu nustatomas ir plėtojamas ES pridėtinės vertės projektas, kuriuo remiama jaunimui aktuali ES lygmens politika, visų pirma 2019–2027 m. ES jaunimo strategija, pvz., remiamas politikos kūrimas ir (arba) įgyvendinimas, politinės diskusijos ir bendradarbiavimas su jaunimo srities suinteresuotaisiais subjektais atsižvelgiant į 2019–2027 m. ES jaunimo strategiją, Europos jaunimo metų (2022 m.) poveikį ir Europos darbo su jaunimu darbotvarkę. • **ES vertybės**: kokiu mastu pasiūlymas aktualus siekiant gerbti ir skatinti bendras ES vertybes, pavyzdžiui, pagarbą žmogaus orumui, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms, taip pat kovoti su bet kokia diskriminacija. • **Tikslai**: pasiūlymo tikslai padeda siekti bent bendrųjų veiksmo tikslų ir bent vieno konkretaus tikslo; be to, pasiūlymo tikslai yra konkretūs ir aiškiai apibrėžti, pasiekiami, išmatuojami, realūs ir savalaikiai; sprendžiami dalyvaujančiosioms organizacijoms aktualūs klausimai ir numatoma aiški pasirinktoms tikslinėms grupėms kuriama pridėtinė vertė. • **Poreikiai**: projektu įrodoma, kad jis grindžiamas išsamiu poreikių vertinimu, kiek įmanoma pagrįstu patikrinamais faktais ir skaičiais, paremtais bendrais ir konkrečiais duomenimis, kurie taikomi visoms konsorciumo šalims ir organizacijoms. Tikimasi aiškios poreikių analizės, susijusios su konkrečiomis pareiškėjų, partnerių ir tikslinių grupių realijomis. • **Jaunimo įtraukimas**: pasiūlymu įrodomas aktyvus partnerystės bendradarbiavimas su įvairiais jaunuoliais, įskaitant jaunuolius iš atokių ir (arba) kaimo vietovių ir (arba) mažiau galimybių turinčius jaunuolius.

Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 30 balų)	• **Planavimas:** Pasiūlymas yra aiškus, išsamus ir kokybiškas, apima tinkamus projekto parengimo, įgyvendinimo, stebėsenos ir vertinimo etapus pagal aiškią projekto valdymo metodiką. • **Metodika:** Įgyvendinimas grindžiamas tinkama metodika; tikslai dera su veikla ir yra aiškiai išdėstyti, nurodyti loginiai ryšiai tarp nustatytų problemų, poreikių ir sprendimų; darbo planas yra nuoseklus ir konkretus; nustatytos tinkamos kokybės kontrolės priemonės ir rodikliai, kuriais užtikrinama, kad projektas bus tinkamai įgyvendintas, laikantis kokybės, aprėpties, terminų ir biudžeto reikalavimų; nustatyti konkretūs ir tinkami rizikos valdymo ir nenumatytų atvejų planai. • **Ekonominis veiksmingumas**: siūlomas biudžetas yra nuoseklus, pakankamai išsamus, tinka projekto įgyvendinimui ir yra parengtas taip, kad užtikrintų didžiausią ekonominę naudą. Darbo paketams priskirti ištekliai atitinka jų tikslus ir rezultatus. Biudžetas atitinka visuomeninių organizacijų ir pažeidžiamų jaunuolių poreikius, kad būtų skatinama jų įtrauktis į programą „Erasmus+“.
Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 20 balų)	• **Partnerystės profilis:** partnerystė suburia įvairias viena kitą papildančias organizacijas, turinčias reikiamą profilį, įgūdžių, patirties, žinių ir valdymo paramą, kad galėtų siekti savo tikslų; pelno siekiančių organizacijų, jei jos dalyvauja konsorciume, pridėtinė vertė aiškiai įrodyta. • **Geografinis pasiskirstymas**: partneryste demonstruojami pajėgumai atspindėti Europos ekonominę, socialinę ir (arba) kultūrinę įvairovę remiantis jos geografine sudėtimi, kad būtų užtikrintas išties europinis bendradarbiavimas. • **Vietos NVO plėtotė**: partnerystė gali stiprinti vietos NVO, kurios dar nėra gerai žinomos Europos lygmeniu, pajėgumus ir žinias siekiant išplėsti NVO tarpusavio bendradarbiavimą visoje Europoje. • **Įsipareigojimai ir užduotys**: partnerystės dalyvių įsipareigojimų ir užduočių paskirstymas yra aiškus ir tinkamas; koordinatorius rodo gebėjimą kokybiškai valdyti ir potencialą koordinuoti tarpvalstybinius tinklus ir vadovauti sudėtingoje aplinkoje; jaunimas tinkamai dalyvauja visuose projekto įgyvendinimo etapuose. • **Bendradarbiavimo susitarimai**: siūlomi valdymo mechanizmai užtikrins veiksmingą dalyvaujančiųjų organizacijų, dalyvių ir visų kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų tarpusavio koordinavimą, sprendimų priėmimą, komunikaciją ir konfliktų sprendimą.

Poveikis (daugiausia 20 balų)	• **Poveikis ir tvarumas**: pasiūlyme nustatyti būdai, kaip prisidėti prie bent vienos iš numatomo veiksmo poveikio sričių. Veiksmai, kuriais siekiama numatomo projekto poveikio, yra aiškiai nustatyti, logiški ir patikimi. Be to, projekto rezultatai turės teigiamą ir realų poveikį dalyviams ir organizacijoms partnerėms. Visų pirma, projektas galės padėti nukreipti visuomeninių organizacijų dėmesį nuo nacionalinės, regioninės ar vietos veiklos į tarptautinio lygmens veiklą, jei veikla buvo sustiprinta ar plėtojama ES lygmeniu įgyvendinant projektą ir jam pasibaigus, ir į visą jaunimo bendruomenę. Pasiūlyme nustatyta, kaip būtų galima projekto rezultatais prisidėti prie sisteminių pokyčių jaunimo sektoriuje tiek įgyvendinant projektą, tiek jam pasibaigus, suteikiant galimybių tęsti ilgalaikį bendradarbiavimą ES lygmeniu ir (arba) įkvėpti kurti naują ES jaunimo politiką ir iniciatyvas. • **Komunikacija ir sklaida**: pasiūlyme įrodyti pajėgumai imtis jaunimo įtraukimo veiklos ir gebėjimas veiksmingai viešinti bendruomenių, kurioms atstovaujama, problemas ir sprendimus platesnei pasaulio auditorijai; visų pirma pasiūlyme numatytas aiškus rezultatų viešinimo ir sklaidos planas ir nurodyti atitinkami tikslai, veikla ir užduočių paskirstymas partneriams, tvarkaraštis, priemonės ir kanalai, kuriais bus užtikrinta, kad rezultatai ir nauda tiek projekto metu, tiek jam pasibaigus būtų veiksmingai skleidžiami politikos formuotojams ir būtų prieinami galutiniams vartotojams. Visos priemonės yra proporcingos projekto mastui ir apima konkrečius veiksmus, kurie turi būti įgyvendinti projekto metu ir jam pasibaigus.

Ar skirti finansavimą, svarstoma, jeigu paraiška įvertinama ne mažiau kaip **60 balų**, taip pat atsižvelgiant į mažiausią būtiną balų skaičių pagal kiekvieną iš keturių dotacijos skyrimo kriterijų (t. y. bent po 15 balų „projekto aktualumo“ ir „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybės“ kategorijose; po 10 balų „partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybės“ ir „poveikio“ kategorijose).

Ex aequo pasiūlymų atvejais pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausia balų „aktualumo“. Jei šie balai bus vienodi, pirmenybė bus teikiama atsižvelgiant į jų balus pagal bendrus „kokybės“ kriterijus. Jei šie balai bus vienodi, pirmenybė bus teikiama atsižvelgiant į jų balus pagal kriterijų „poveikis“.

Jei tai nepadės nustatyti pirmenybės, tolesnis pirmenybės nustatymas gali būti atliekamas atsižvelgiant į bendrą projekto portfelį ir teigiamą projektų sinergiją arba kitus veiksnius, susijusius su kvietimo teikti pasiūlymus tikslais. Šie veiksniai bus dokumentuoti ekspertų grupės ataskaitoje.

NUMATOMAS POVEIKIS

Dotaciją gavę projektai turėtų pademonstruoti planuojamą indėlį į ES jaunimo politiką:

- remiantis 2019–2027 m. ES jaunimo strategijos tikslais ir, kalbant konkrečiau, atskleidžiant, kaip jais prisidedama prie strategijos prioritetų – įtraukti, susieti, suteikti galių;
- remiantis Europos jaunimo tikslų, ES jaunimo dialogo, Europos jaunimo metų (2022 m.) poveikio ir kitų jaunimo diskusijų projektų ir nuomonių apklausų, susijusių su Europos ateitimi, pavyzdžiui, Europos darbo su jaunimu darbotvarkės[437], rezultatais ir susiejant juos su politikos plėtra vietos, regionų, nacionaliniu ir (arba) Europos lygmeniu;
- gerinant jaunimo dalyvavimą demokratiniame gyvenime, užtikrinant aktyvų pilietiškumą ir dalyvavimą priimant sprendimus (suteikiant galių, ugdant naujus įgūdžius, įtraukiant jaunimą į projektų rengimą ir t. t.);
- padedant gerinti jaunimo sektoriaus visuomeninio lygmens pajėgumus aktyviau įgyvendinti tarpvalstybinę veiklą ir darbą skatinant įtrauktį, solidarumą ir tvarumą, skatinti tarpvalstybinį mokymąsi ir jaunimo bei sprendimų priėmėjų bendradarbiavimą;
- skleidžiant turimą gerąją patirtį ir informaciją už įprasto tinklo ribų, įskaitant naudojimąsi skaitmeninėmis priemonėmis, kad būtų galima palaikyti ryšį bet kokiomis aplinkybėmis, net ir atokumo, izoliacijos ar atskirties sąlygomis;

[437] EUR-Lex - 42020Y1201(01) - LT - EUR-Lex (europa.eu)

- veiksmingai ir patraukliai skleidžiant rezultatus jaunimui, priklausančiam jaunimo organizacijoms, taip pat jaunimui, nesusijusiam su jaunimo struktūromis, arba mažiau galimybių turinčiam jaunimui, kad būtų nutiestas kelias sistemingesnės partnerystės link.

Atsižvelgiant į dabartinių nacionalinių ir Europos teisinių sistemų aprėptį, rezultatai turėtų būti pateikiami kaip **atvirieji švietimo ištekliai** (AŠI), taip pat atitinkamose profesinėse, sektorių ar kompetentingų institucijų platformose. Pasiūlyme turėtų būti apibūdinta, kaip bus užtikrinta laisva prieiga prie parengtų duomenų, medžiagos, dokumentų, audiovizualinės medžiagos ir socialinių tinklų ir kaip bus skatinama jais naudotis, pasitelkiant atvirąsias licencijas, ir nenumatyta jokių neproporcingų apribojimų.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Dotacija bus vienkartinė[438]. Tai reiškia, kad ja bus kompensuojama nustatyta suma, pagrįsta fiksuotąja suma arba finansavimu, nesusijusiu su išlaidomis. Sumą nustatys dotaciją teikianti institucija, remdamasi projekto biudžeto sąmata, vertinimo rezultatais ir 80 proc. finansavimo norma.

Didžiausia ES parama vienam projektui: 500 000 EUR

Finansinė parama trečiosioms šalims dotacijoms ir apdovanojimams gali būti teikiama šiomis sąlygomis:

- kvietimai teikti pasiūlymus turi būti atviri, plačiai skelbiami ir atitikti ES skaidrumo, vienodo požiūrio, interesų konflikto nebuvimo ir konfidencialumo standartus;
- kvietimai teikti pasiūlymus turi būti atviri ne trumpiau kaip du mėnesius;
- kvietimo teikti pasiūlymus rezultatai turi būti skelbiami dalyvių interneto svetainėse, įskaitant atrinktų projektų aprašymą, dotacijos skyrimo datas, projektų trukmę ir galutinių dotacijos gavėjų teisinius pavadinimus ir šalis;
- kvietimai teikti pasiūlymus turi turėti aiškų europinį aspektą.

Trečiosioms šalims teikiama finansinė parama bus priimtina projektuose, kurie suteikia galimybę patiems jaunuoliams rengti bendrus projektus.

Jūsų projekto paraiškoje turi būti aiškiai nurodyta, kodėl reikalinga finansinė parama trečiosioms šalims, kaip ji bus valdoma ir pateiktas įvairių veiklos, kuriai trečioji šalis gali gauti finansinę paramą, rūšių sąrašas. Pasiūlyme taip pat turi būti aiškiai aprašyti rezultatai, kuriuos reikia pasiekti.

Didžiausia finansinės paramos trečiosioms šalims suma yra 60 000 EUR.

Savanoriai dalyvauti negali.

Kaip nustatoma projekto fiksuotoji suma?

Pareiškėjai turi užpildyti išsamią biudžeto lentelę pagal paraiškos formą, atsižvelgdami į šiuos aspektus:

a) biudžetas turėtų būti tiek išsamus, kiek tai būtina dotacijos gavėjui (-ams) ir suskirstytas į nuoseklius darbo paketus (pavyzdžiui, projekto valdymo, mokymo, renginių organizavimo, pasirengimo mobilumui ir jo įgyvendinimo, komunikacijos ir sklaidos, kokybės užtikrinimo ir t. t.);

b) pasiūlyme turi būti aprašyta į kiekvieną darbo paketą įtraukta veikla;

c) pareiškėjai savo pasiūlyme turi numatomas išlaidas paskirstyti pagal darbo paketų dalis (ir kiekviename darbo pakete pagal kiekvienam dotacijos gavėjui ir susijusiam subjektui priskirtą dalį);

[438] 2022 m. spalio 18 d. sprendimas, kuriuo leidžiama naudoti fiksuotosios sumos įnašus ir vienetinius įnašus pagal 2021–2027 m. programą „Erasmus+“.

d) numatytomis lėšomis bus galima padengti personalo išlaidas, kelionės ir pragyvenimo išlaidas, išlaidas įrangai ir subrangos bei kitas išlaidas (pavyzdžiui, informacijos sklaidos, leidybos, vertimo raštu).

Pasiūlymai bus vertinami remiantis standartine vertinimo tvarka ir pasitelkiant vidaus ir (arba) išorės ekspertus. Ekspertai įvertins pasiūlymų kokybę pagal kvietime teikti paraiškas nustatytus reikalavimus, numatomą poveikį, veiksmo kokybę ir veiksmingumą.

Įvertinus pasiūlymą, leidimus suteikiantis pareigūnas nustatys fiksuotąją sumą, atsižvelgdamas į atlikto vertinimo išvadas.

Projekto pasiekimai bus vertinami užbaigus veiklą. Tokia finansavimo schema leistų sutelkti dėmesį į rezultatus, o ne į sąnaudas ir taip pabrėžti kokybę ir išmatuojamų tikslų įgyvendinimo lygį.

Daugiau informacijos pateikta dotacijos sutarties šablone, kurį rasite ES finansavimo ir konkursų portale.

„JEAN MONNET“ VEIKSMAI

„Jean Monnet“ veiksmais teikiama galimybių aukštojo mokslo ir kitose švietimo ir mokymo srityse. Be to, „Jean Monnet“ veiksmais prisidedama prie žinių apie Europos Sąjungos integraciją sklaidos. Remiami šie veiksmai:

- „Jean Monnet“ veiksmai aukštojo mokslo srityje;
- „Jean Monnet“ veiksmai kitose švietimo ir mokymo srityse;
- „Jean Monnet“ politiniai debatai (aukštojo mokslo ir kitose švietimo ir mokymo srityse).

Šiuos veiksmus valdo Europos švietimo ir kultūros vykdomoji įstaiga (EACEA).

„JEAN MONNET“ VEIKSMAI AUKŠTOJO MOKSLO SRITYJE

„Jean Monnet“ veiksmais aukštojo mokslo srityje remiamas **mokymas ir moksliniai tyrimai** Europos Sąjungos studijų srityje visame pasaulyje.

Europos Sąjungos studijos – tai mokymas, mokymasis ir moksliniai tyrimai apie Europos Sąjungą, jos istoriją, tikslus, struktūras, funkcijas ir (arba) politiką.

Daugiausia dėmesio skiriant Europos Sąjungos aspektui, „Jean Monnet“ veikla turėtų skatinti aktyvų Europos pilietiškumą ir pagrindines Europos Sąjungos vertybes: pagarba žmogaus orumui, laisvė, demokratija, lygybė, teisinė valstybė ir pagarba žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teisės (Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnis[439]).

Kalbant apie Europos Sąjungos politiką, „Jean Monnet“ veiksmai turi padėti skleisti žinias apie tai, kaip ši politika gali būti naudinga kasdieniam piliečių gyvenimui ES ir (arba) užsienyje ir (arba) kaip ji gali paveikti politikos formavimo sistemą panašiose srityse valstybių narių lygmeniu arba užsienyje nacionaliniu, regioniniu ar pasauliniu lygmeniu. Turėtų būti nurodytas labai aiškus ryšys tarp pasiūlymo temos ir ES politikos ir (arba) ES temos, su kuria pasiūlymas susijęs.

Siekiama, kad „Jean Monnet“ veiksmai taip pat būtų viešosios diplomatijos trečiųjų šalių atžvilgiu vektoriumi, padedančiu propaguoti ES vertybes ir užtikrinti didesnį Europos Sąjungos pozicijos ir jos tikslų matomumą.

„Jean Monnet“ veiksmais prisidedama prie mokslo, technologijų, inžinerijos ir matematikos (STEM) mokymo, mokymosi ir mokslinių tyrimų pasiūlos didinimo, susiejant juos su susijusiomis Europos Sąjungos politikos sritimis.

Toliau aprašyti mokymo ir mokslinių tyrimų tikslai ir kriterijai.

MOKYMAS IR MOKSLINIAI TYRIMAI

VEIKSMŲ TIKSLAI

„Jean Monnet“ veiksmais mokymo ir mokslinių tyrimų srityje siekiama:

- skatinti mokymo ir mokslinių tyrimų meistriškumą Europos Sąjungos studijų srityje visame pasaulyje ir sudaryti palankesnes sąlygas naujai kartai siekti karjeros ES studijų srityje;
- skatinti akademinio pasaulio ir visuomenės, įskaitant vietos, regiono, valstybės ir ES lygmens politikos formuotojus, valstybės tarnautojus, pilietinės visuomenės veikėjus, įvairių lygmenų švietimo ir žiniasklaidos atstovus, dialogą;
- generuoti žinias ir įžvalgas, kurios gali padėti formuoti ES politiką ir stiprinti ES vaidmenį Europoje ir globalizuotame pasaulyje;
- užmegzti ryšius su plačiąja visuomene ir skleisti žinias apie ES plačiajai visuomenei (už akademinės bendruomenės ir specializuotų auditorijų ribų), taip priartinant ES prie visuomenės;
- padaryti, kad šis veiksmas būtų viešosios diplomatijos trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, atžvilgiu vektoriumi, padedančiu propaguoti ES vertybes ir užtikrinti išties didesnį Europos Sąjungos pozicijos ir jos tikslų matomumą.

PROJEKTO RENGIMAS

„Jean Monnet“ mokymas ir moksliniai tyrimai turi būti vienos iš toliau nurodytų formų. **Moduliai arba profesūra ir kompetencijos centrai.**

- **Moduliai** – tai trumpos mokymo programos arba kursai Europos Sąjungos studijų srityje aukštojo mokslo institucijoje. Kiekvieną modulį sudaro ne mažiau kaip 40 akademinių valandų per akademinius metus ir jis trunka trejus metus. Moduliai gali būti orientuoti į vieną konkrečią Europos studijų discipliną arba būti daugiadisciplininiai ir reikalauti kelių dėstytojų ir ekspertų akademinio indėlio. Jie taip pat gali būti trumpos specializuotos ar vasaros programos.

[439] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=celex%3A12016M002

- **Profesūra** – tai dėstymo pareigos su Europos Sąjungos studijų specializacija (kaip aprašyta pirmiau), kurias universiteto profesoriai eina trejus metus. „Jean Monnet“ profesoriaus pareigas eina tik vienas profesorius, kuris turi dėstyti ne mažiau kaip 90 valandų per akademinius metus. Profesorius gali turėti komandą, kuri remtų ir stiprintų profesūros veiklą, įskaitant papildomas dėstymo valandas.
- **„Jean Monnet“ kompetencijos centrai** yra kompetencijos ir žinių apie Europos Sąjungos dalykus ryšių punktai. Šie centrai turėtų kaupti aukšto lygio ekspertines žinias ir gebėjimus, siekdami vystyti Europos studijų įvairių disciplinų ir išteklių sinergiją (kaip minėta pirmiau) ir kurti jungtinę tarpvalstybinę veiklą. Jie taip pat užtikrina atvirumą pilietinei visuomenei. „Jean Monnet“ kompetencijos centrai atlieka svarbų vaidmenį siekiant įtraukti fakultetų, kuriuose Europos Sąjungos dalykai paprastai nestudijuojami, studentus, taip pat politikus, valstybės tarnautojus, organizuotą pilietinę visuomenę ir plačiąją visuomenę apskritai.

„Jean Monnet“ naudos gavėjų (modulių ir profesorių, taip pat kompetencijos centrų lankytojų) prašoma organizuoti veiklą ir renginius, kuriais užtikrinamas atvirumas politikos formuotojams, valstybės tarnautojams, pilietinei visuomenei ir plačiajai visuomenei apskritai.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI „JEAN MONNET“ MOKYMO IR MOKSLINIŲ TYRIMŲ PARAIŠKOMS?

TINKAMUMO KRITERIJAI

„Jean Monnet“ moduliams taikomi toliau nurodyti tinkamumo kriterijai.

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančiosios organizacijos (Kas gali teikti paraišką?)	Kad atitiktų reikalavimus, pareiškėjai (dotacijos gavėjai ir susiję subjektai, jei taikoma) turi būti: - aukštojo mokslo institucija ir - įsteigti ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje arba reikalavimus atitinkančioje trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė. Aukštojo mokslo institucijos, įsteigtos ES valstybėse narėse arba Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse, turi turėti ECHE („Erasmus“ aukštojo mokslo chartijos) pažymėjimą. Paraiškas gali teikti tik pavieniai pareiškėjai. Išimtis: šiame veiksme negali dalyvauti organizacijos iš Baltarusijos (2 regionas) ir Rusijos Federacijos (4 regionas).
Reikalavimus atitinkanti veikla	„Jean Monnet“ modulis turi būti dėstomas ne trumpiau kaip 40 dėstymo valandų per akademinius metus Europos Sąjungos studijų srityje (kaip aprašyta pirmiau). Į dėstymo valandas įskaičiuojamos grupinių paskaitų, seminarų, praktinių užsiėmimų tiesioginio kontakto valandos, taip pat gali būti įskaičiuotos bet kokių minėtų formų mokymo (išskyrus asmeninį mokymą ir (arba) priežiūrą) nuotoliniu būdu valandos. Modulių atveju galima pasirinkti vasaros kursus.
Geografinė vietovė (Veiklos vieta (-os))	Veikla turi būti vykdoma reikalavimus atitinkančiose šalyse (žr. šio vadovo A dalį).
Projekto trukmė	Projektai paprastai turėtų trukti 36 mėnesius (galima pratęsti, jei tai tinkamai pagrindžiama ir priimamas dotacijos sutarties pakeitimas).
Kam teikti paraišką?	Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA). Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ERASMUS-JMO-2025-MODULE.

Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki **vasario 12 d. 17:00:00 (Briuselio laiku)**.
Kaip teikti paraišką?	Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

„Jean Monnet“ profesūrai taikomi toliau nurodyti tinkamumo kriterijai.

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančiosios organizacijos (Kas gali teikti paraišką?)	Kad atitiktų reikalavimus, pareiškėjai (dotacijos gavėjai ir susiję subjektai, jei taikoma) turi būti: - aukštojo mokslo institucija ir - įsteigti ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje arba reikalavimus atitinkančioje trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė. Aukštojo mokslo institucijos, įsteigtos ES valstybėse narėse ir Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse, turi turėti galiojantį ECHE sertifikatą. Paraiškas gali teikti tik pavieniai pareiškėjai. Išimtis: šiame veiksme negali dalyvauti organizacijos iš Baltarusijos (2 regionas) ir Rusijos Federacijos (4 regionas).	
Reikalavimus atitinkanti veikla	„Jean Monnet“ profesūra: turi būti dėstoma ne trumpiau kaip 90 dėstymo valandų per akademinius metus Europos Sąjungos studijų srityje (kaip aprašyta Programos vadove) paraišką teikiančioje aukštojo mokslo institucijoje. Dėstyti turi profesorius, kuris turi būti nuolatinis paraišką teikiančios institucijos darbuotojas. Į dėstymo valandas įskaičiuojamos grupinių paskaitų, seminarų, praktinių užsiėmimų tiesioginio kontakto valandos, taip pat gali būti įskaičiuotos bet kokių minėtų formų mokymo (išskyrus asmeninį mokymą ir (arba) priežiūrą) nuotoliniu būdu valandos. Vasaros kursai laikomi neatitinkančiais reikalavimų.	
Geografinė vietovė (Veiklos vieta (-os))	Veikla turi būti vykdoma reikalavimus atitinkančiose šalyse (žr. šio vadovo A dalį).	
Projekto trukmė	Projektai paprastai turėtų trukti 36 mėnesius (galima pratęsti, jei tai tinkamai pagrindžiama ir priimamas dotacijos sutarties pakeitimas).	
Kam teikti paraišką?	Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA). Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ERASMUS-JMO-2025-CHAIR.	
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki **vasario 12 d. 17:00:00 (Briuselio laiku)**.	
	Kaip teikti paraišką?	Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

„Jean Monnet“ kompetencijos centrams taikomi toliau nurodyti tinkamumo kriterijai.

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančiosios organizacijos (Kas gali teikti paraišką?)	Kad atitiktų reikalavimus, pareiškėjai (dotacijos gavėjai ir susiję subjektai, jei taikoma) turi būti: - aukštojo mokslo institucija ir - įsteigti ES valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje arba reikalavimus atitinkančioje trečiojoje valstybėje, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė. Aukštojo mokslo institucijos, įsteigtos ES valstybėse narėse ir Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse, turi turėti galiojantį ECHE sertifikatą. Vienoje aukštojo mokslo institucijoje vienu metu gali būti remiamas tik vienas „Jean Monnet“ kompetencijos centras. Paraiškas gali teikti tik pavieniai pareiškėjai. Išimtis: šiame veiksme negali dalyvauti organizacijos iš Baltarusijos (2 regionas) ir Rusijos Federacijos (4 regionas).
Geografinė vietovė (Veiklos vieta (-os))	Veikla turi būti vykdoma reikalavimus atitinkančiose šalyse (žr. vadovo A dalį).
Projekto trukmė	Projektai paprastai turėtų trukti 36 mėnesius (galima pratęsti, jei tai tinkamai pagrindžiama ir priimamas dotacijos sutarties pakeitimas).
Kam teikti paraišką?	Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA). Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ERASMUS-JMO-2025-COE.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki vasario **12 d. 17:00:00 (Briuselio laiku)**.
Kaip teikti paraišką?	Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

„**Jean Monnet**“ moduliams taikomi toliau nurodyti tinkamumo kriterijai.

Projekto aktualumas (daugiausia 25 balai)	Kokiu mastu pasiūlymas atitinka „Jean Monnet“ veiksmo tikslus: • prisidėti prie ES studijų (kaip aprašyta įžanginėje pastraipoje); • skatinti akademinio pasaulio ir visuomenės, įskaitant vietos, regiono, valstybės ir ES lygmens politikos formuotojus, valstybės tarnautojus, pilietinės visuomenės veikėjus, įvairių lygmenų švietimo ir žiniasklaidos atstovus, dialogą; • generuoti žinias ir įžvalgas, kurios gali padėti formuoti ES politiką ir stiprinti ES vaidmenį globalizuotame pasaulyje; • skatinti aktyvų informavimo ir švietimo darbą, kuriuo skleidžiamos žinios apie ES plačiajai visuomenei (už akademinės bendruomenės ir specializuotų auditorijų ribų), o ES priartinama prie piliečių. Kokiu mastu pasiūlymas aktualus siekiant gerbti ir skatinti bendras ES vertybes, pavyzdžiui, pagarbą žmogaus orumui, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms, taip pat kovoti su bet kokia diskriminacija. Kokiu mastu pasiūlymas pasiekia prioritetines tikslines grupes: • Europos Sąjungos studijų studentus (kaip aprašyta įžanginėje pastraipoje); • studentus, kurie su ES studijomis paprastai nesusiduria (studijuoja kitose srityse nei teisė, ekonomika ir politikos mokslai); • trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, kaip potencialą stiprinti ES viešąją diplomatiją.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 25 balai)	Metodika: projekto kokybė, naujumas ir įgyvendinamumas bei siūlomos metodikos perspektyvumas. Kokiu mastu darbo programa: • pristatoma aiškiai, išsamiai ir nuosekliai, tinkamai numatyti planuojami parengiamosios veiklos, įgyvendinimo, vertinimo, tolesnės susijusios veiklos ir sklaidos etapai; • parodo nuoseklumą su projekto tikslais ir veiksmais. Stebėsenos ir vertinimo strategija
Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 25 balai)	Grupės kompetencijos lygis ir pridėtinė vertė Pagrindinių darbuotojų, dalyvaujančių siūlomoje veikloje (akademinėje ir neakademinėje), susijusioje tiek su Europos Sąjungos studijomis (kaip aprašyta įžanginėje pastraipoje), tiek su konkrečiomis pasiūlyme nurodytomis temomis, profilio ir kompetencijos aktualumas ir papildomumas.

Poveikis (daugiausia 25 balai)	Numatomas projekto poveikis ir ilgalaikiai padariniai: • institucijai, kurioje vykdomas šis „Jean Monnet“ veiksmas; • studentams ir kitiems besimokantiems asmenims, kurie naudojasi šiuo „Jean Monnet“ veiksmu: o patobulinta ar novatoriška studijų programa; o daugiau galimybių pritraukti geriausius studentus; o tvirtesnį bendradarbiavimą su partneriais iš kitų šalių; o didesni finansiniai ištekliai ES studijų dalykų dėstymui ir moksliniams tyrimams įstaigos viduje; o didesni pajėgumai dėstyti ES studijų dalykus ir vykdyti su jais susijusius mokslinius tyrimus; • kitoms su projektu susijusioms organizacijoms ir asmenims vietos, regioniniu, nacionaliniu ir (arba) Europos lygmeniu. Sklaida ir komunikacija: • Priemonių, kuriomis siekiama viešinti veiklos rezultatus institucijoje, kurioje vykdomas šis „Jean Monnet“ veiksmas, ir už jos ribų, tinkamumas ir kokybė: o skleidžiant informaciją; o didesnis informuotumas apie projektus ir rezultatus, taip pat – dalyvių ir organizacijų matomumas; o įtraukiant grupes, esančias už aukštojo mokslo institucijų ribų; o užtikrinant rezultatų perkeliamumą ir jų integravimą į naują politiką ir tobulesnę praktiką. • Kokiu mastu numatytos sklaidos priemonės pasieks tikslinę auditoriją: o per žiniasklaidą (įskaitant socialinius tinklus, leidinius ir t. t.); o per renginius. Tvarumas ir tęstinumas: pasiūlyme numatytos tinkamos priemonės ir ištekliai, kuriais būtų užtikrinta, kad projekto rezultatai ir nauda išliktų ir projektui pasibaigus.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 70 balų. Pagal kiekvieną iš pirmiau išvardytų dotacijų skyrimo kriterijų pasiūlymas turi būti įvertintas bent 15 balų.

Ex aequo pasiūlymų atvejais pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausia balų „aktualumo“. Jei šie balai bus vienodi, pirmenybė bus teikiama atsižvelgiant į jų balus pagal kriterijų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė“. Jei šie balai bus vienodi, pirmenybė bus teikiama atsižvelgiant į jų balus pagal kriterijų „poveikis“.

Jei tai nepadės nustatyti pirmenybės, tolesnis pirmenybės nustatymas gali būti atliekamas atsižvelgiant į bendrą projekto portfelį ir teigiamą projektų sinergiją arba kitus veiksnius, susijusius su kvietimo teikti pasiūlymus tikslais. Šie veiksniai bus dokumentuoti ekspertų grupės ataskaitoje.

„Jean Monnet“ profesūrai taikomi toliau nurodyti dotacijų skyrimo kriterijai.

Projekto aktualumas (daugiausia 25 balai)	Kokiu mastu pasiūlymas atitinka „Jean Monnet“ veiksmo tikslus: • prisidėti prie Europos Sąjungos studijų (kaip aprašyta įžanginėje pastraipoje); • skatinti akademinio pasaulio ir visuomenės, įskaitant vietos, regiono, valstybės ir ES lygmens politikos formuotojus, valstybės tarnautojus, pilietinės visuomenės veikėjus, įvairių lygmenų švietimo ir žiniasklaidos atstovus, dialogą; • generuoti žinias ir įžvalgas, kurios gali padėti formuoti ES politiką ir stiprinti ES vaidmenį globalizuotame pasaulyje; • skatinti aktyvų informavimo ir švietimo darbą, kuriuo skleidžiamos žinios apie ES plačiajai visuomenei (už akademinės bendruomenės ir specializuotų auditorijų ribų), o ES priartinama prie piliečių. Kokiu mastu pasiūlymas aktualus siekiant gerbti ir skatinti bendras ES vertybes, pavyzdžiui, pagarbą žmogaus orumui, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms, taip pat kovoti su bet kokia diskriminacija. Kokiu mastu pasiūlymas pasiekia prioritetines tikslines grupes: • Europos Sąjungos studijų studentus (kaip aprašyta įžanginėje pastraipoje); • studentus, kurie su ES studijomis paprastai nesusiduria (kaip aprašyta įžanginėje pastraipoje); • trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, kaip potencialą stiprinti ES viešąją diplomatiją.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 25 balai)	Metodika: projekto kokybė, naujumas ir įgyvendinamumas bei siūlomos metodikos perspektyvumas. Kokiu mastu darbo programa: • pristatoma aiškiai, išsamiai ir nuosekliai, tinkamai numatyti planuojami parengiamosios veiklos, įgyvendinimo, vertinimo, tolesnės susijusios veiklos ir sklaidos etapai; • parodo nuoseklumą su projekto tikslais ir veiksmais. Stebėsenos ir vertinimo strategija
Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 25 balai)	• Puikus Europos Sąjungos studijų profesūros profesorių profilis ir kompetencija (kaip aprašyta įžanginėje pastraipoje). • profesorių ir pagrindinių darbuotojų, dalyvaujančių projekto veikloje, susijusioje tiek su Europos Sąjungos studijomis (kaip aprašyta įžanginėje pastraipoje), tiek su konkrečiomis pasiūlyme nurodytomis temomis, profilio ir kompetencijos aktualumas ir papildomumas. • ES dalykų mokslinių tyrimų patirties įrodymas.

Poveikis (daugiausia 25 balai)	Numatomas projekto poveikis ir ilgalaikiai padariniai:
	
	• institucijai, kurioje vykdomas šis „Jean Monnet“ veiksmas;
	• studentams ir kitiems besimokantiems asmenims, kurie naudojasi šiuo „Jean Monnet“ veiksmu:
	  o patobulinta ar novatoriška studijų programa;
	  o daugiau galimybių pritraukti geriausius studentus;
	  o tvirtesnis bendradarbiavimas su partneriais iš kitų šalių;
	  o didesni finansiniai ištekliai ES studijų dalykų dėstymui ir moksliniams tyrimams įstaigos viduje;
	  o didesni pajėgumai dėstyti ES studijų dalykus ir vykdyti su jais susijusius mokslinius tyrimus;
	• kitoms su projektu susijusioms organizacijoms ir asmenims vietos, regioniniu, nacionaliniu ir (arba) Europos lygmeniu.
	
	Sklaida ir komunikacija:
	
	• Priemonių, kuriomis siekiama viešinti veiklos rezultatus institucijoje, kurioje vykdomas šis „Jean Monnet“ veiksmas, ir už jos ribų, tinkamumas ir kokybė:
	  o skleidžiant informaciją;
	  o didinant informuotumą apie projektus ir rezultatus, taip pat – dalyvių ir organizacijų matomumą;
	  o įtraukiant grupes, esančias už aukštojo mokslo institucijų ribų;
	  o užtikrinant rezultatų perkeliamumą ir jų integravimą į naują politiką ir tobulesnę praktiką.
	• Kokiu mastu numatytos sklaidos priemonės pasieks tikslinę auditoriją:
	  o per žiniasklaidą (įskaitant socialinius tinklus, leidinius ir t. t.);
	  o per renginius.
	
	Tvarumas ir tęstinumas: pasiūlyme numatytos tinkamos priemonės ir ištekliai, kuriais būtų užtikrinta, kad projekto rezultatai ir nauda išliktų ir projektui pasibaigus.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 70 balų. Pagal kiekvieną iš pirmiau išvardytų dotacijų skyrimo kriterijų pasiūlymas turi būti įvertintas bent 15 balų.

Ex aequo pasiūlymų atvejais pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausia balų „aktualumo“. Jei šie balai bus vienodi, pirmenybė bus teikiama atsižvelgiant į jų balus pagal kriterijų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė“. Jei šie balai bus vienodi, pirmenybė bus teikiama atsižvelgiant į jų balus pagal kriterijų „poveikis“.

Jei tai nepadės nustatyti pirmenybės, tolesnis pirmenybės nustatymas gali būti atliekamas atsižvelgiant į bendrą projekto portfelį ir teigiamą projektų sinergiją arba kitus veiksnius, susijusius su kvietimo teikti pasiūlymus tikslais. Šie veiksniai bus dokumentuoti ekspertų grupės ataskaitoje.

„Jean Monnet“ kompetencijos centrams taikomi toliau nurodyti dotacijų skyrimo kriterijai:

Projekto aktualumas **(daugiausia 25 balai)**	Kokiu mastu pasiūlymas atitinka „Jean Monnet“ veiklos tikslus: • prisidėti prie ES studijų (kaip aprašyta įžanginėje pastraipoje); • skatinti akademinio pasaulio ir visuomenės, įskaitant vietos, regiono, valstybės ir ES lygmens politikos formuotojus, valstybės tarnautojus, pilietinės visuomenės veikėjus, įvairių lygmenų švietimo ir žiniasklaidos atstovus, dialogą; • generuoti žinias ir įžvalgas, kurios gali padėti formuoti ES politiką ir stiprinti ES vaidmenį globalizuotame pasaulyje; • skatinti aktyvų informavimo ir švietimo darbą, kuriuo skleidžiamos žinios apie ES plačiajai visuomenei (už akademinės bendruomenės ir specializuotų auditorijų ribų), o ES priartinama prie piliečių. Kokiu mastu pasiūlymas aktualus siekiant gerbti ir skatinti bendras ES vertybes, pavyzdžiui, pagarbą žmogaus orumui, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms, taip pat kovoti su bet kokia diskriminacija. Kokiu mastu pasiūlymas pasiekia daugiau tikslinių grupių: • siūlomo kompetencijos centro naudos gavėjus; • dalyvaujančius fakultetus / katedras, nesusijusius su ES studijomis; • trečiąsias valstybes, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, kaip potencialą stiprinti ES viešąją diplomatiją.

Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė
 	
(daugiausia 25 balai)
	• Metodika: projekto kokybė, naujumas ir įgyvendinamumas bei siūlomos metodikos perspektyvumas.
	• Kokiu mastu darbo programa:
	  ○ pristatoma aiškiai, išsamiai ir nuosekliai, tinkamai numatyti planuojami parengiamosios veiklos, įgyvendinimo, vertinimo, tolesnės susijusios veiklos ir sklaidos etapai;
	  ○ parodo nuoseklumą su projekto tikslais ir veiksmais.
	• Kokiu mastu darbo paketams priskirti ištekliai atitinka jų tikslus ir rezultatus.
	• Stebėsenos ir vertinimo strategija

Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 25 balai)	• Centro veiklos dalyvių kokybė ir pridėtinė vertė • Darbuotojų, dalyvaujančių siūlomoje projekto veikloje, susijusioje tiek su Europos Sąjungos studijomis, tiek su konkrečiomis pasiūlyme nurodytomis temomis, profilio ir kompetencijos aktualumas ir papildomumas • Bendradarbiavimo susitarimai aukštojo mokslo institucijoje ir vaidmenų pasiskirstymas • Institucijos įsipareigojimas kurti kompetencijos centrą ir palaikyti jo veiklą

Poveikis
 	
(daugiausia 25 balai)
	Numatomas projekto poveikis ir ilgalaikiai padariniai:
	
	• institucijai, kurioje vykdomas šis „Jean Monnet“ veiksmas;
	• fakultetams / katedroms, kurie naudojasi šiuo „Jean Monnet“ veiksmu:
	  ○ patobulintas ar novatoriškas turinys, naujų krypčių plėtojimas konkrečiose mokslinių tyrimų srityse;
	  ○ daugiau galimybių pritraukti geriausius studentus ir tyrėjus;
	  ○ tvirtesnis bendradarbiavimas ir galimybė užmegzti ryšį su partneriais iš kitų šalių;
	  ○ didesni finansiniai ištekliai ES studijų dalykų dėstymui ir moksliniams tyrimams įstaigos viduje;
	  ○ didesni pajėgumai dėstyti ES studijų dalykus ir vykdyti su jais susijusius mokslinius tyrimus;
	• kitoms su projektu susijusioms organizacijoms ir asmenims vietos, regioniniu, nacionaliniu ir (arba) Europos lygmeniu.
	Sklaida ir komunikacija:
	
	• Priemonių, kuriomis siekiama viešinti veiklos rezultatus institucijoje, kurioje vykdomas šis „Jean Monnet“ veiksmas, ir už jos ribų, tinkamumas ir kokybė:
	  ○ skleidžiant informaciją;
	  ○ didinant informuotumą apie projektus ir rezultatus, taip pat – dalyvių ir organizacijų matomumą;
	  ○ įtraukiant grupes, esančias už aukštojo mokslo institucijų ribų;
	  ○ užtikrinant rezultatų perkeliamumą ir jų integravimą į naują politiką ir tobulesnę praktiką.
	• Kokiu mastu numatytos sklaidos priemonės pasieks tikslinę auditoriją:
	  ○ per žiniasklaidą (įskaitant socialinius tinklus, leidinius ir t. t.),
	  ○ per renginius.
	
	Tvarumas ir tęstinumas: pasiūlyme numatytos tinkamos priemonės ir ištekliai, kuriais būtų užtikrinta, kad projekto rezultatai ir nauda išliktų ir projektui pasibaigus.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 70 balų. Pagal kiekvieną iš pirmiau išvardytų dotacijų skyrimo kriterijų pasiūlymas turi būti įvertintas bent 15 balų.

Ex aequo pasiūlymų atvejais pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausia balų „aktualumo“. Jei šie balai bus vienodi, pirmenybė bus teikiama atsižvelgiant į jų balus pagal kriterijų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė“. Jei šie balai bus vienodi, pirmenybė bus teikiama atsižvelgiant į jų balus pagal kriterijų „poveikis“.

Jei tai nepadės nustatyti pirmenybės, tolesnis pirmenybės nustatymas gali būti atliekamas atsižvelgiant į bendrą projekto portfelį ir teigiamą projektų sinergiją arba kitus veiksnius, susijusius su kvietimo teikti pasiūlymus tikslais. Šie veiksniai bus dokumentuoti ekspertų grupės ataskaitoje.

GEOGRAFINĖS PUSIAUSVYROS TIKSLAI

Prie šio veiksmo prisidedama ES išorės veiksmų priemonėmis. Turimas biudžetas padalytas skirtingiems regionams, o biudžeto paketų dydis įvairuoja. Daugiau informacijos apie kiekvieno biudžeto paketo sumas bus paskelbta ES finansavimo ir konkursų portale[440].

[440] https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home

NUMATOMAS POVEIKIS

Tiesiogiai veikloje dalyvaujantiems dalyviams „Jean Monnet“ mokymo ir mokslinių tyrimų veikla turės teigiamą ir ilgalaikį poveikį tiek studentams, tiek tyrėjams ir (arba) dėstytojams, kuris bus vertinamas pagal toliau nurodytus kiekybinius ir kokybinius rodiklius.

Kiekybiniai rodikliai:

- aukštojo mokslo institucijų, stiprinančių ES aspektą savo disciplinose, skaičius;
- ES dalykų, dėstomų ir tiriamų fakultetuose / katedrose, kuriuose ES aspektai paprastai nėra plėtojami, neskaičiuojant disciplinų, tradiciškai susijusių su ES klausimais, skaičius;
- studentų, kurie dalyvavo „Jean Monnet“ veiksmuose, skaičius;
- naujų profesorių skaičius;
- leidinių su ES susijusiomis temomis skaičius;
- politikos dokumentų, skirtų padėti politikos formuotojams su ES susijusiomis temomis, skaičius;
- „Jean Monnet“ projektų trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, skaičius;
- galimybė pasitelkti forumus ir platformas, kuriais siekiama geresnio bendradarbiavimo ir dialogo tarp akademinio ir ne akademinio pasaulio;
- didesnės jaunų tyrėjų galimybės patobulinti profesinę kompetenciją ir didesnės jų karjeros galimybės.

Kokybiniai rodikliai:

- geresnės žinios apie Europos politiką;
- aukštojo mokslo institucijų bendradarbiavimo su plačiąja visuomene ir neakademinio pasaulio atstovais ES temomis mastas;
- didesnis neakademinės visuomenės informuotumas su ES susijusiais klausimais;
- geresnė „Jean Monnet“ projektų rezultatų sklaida visuomenėje, įskaitant politikos formuotojus.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Šis veiksmas finansuojamas pagal fiksuotosios sumos modelį. Toks finansavimo modelis leistų sutelkti dėmesį į rezultatus, o ne į sąnaudas ir taip pabrėžti kokybę ir išmatuojamų tikslų įgyvendinimo lygį.

Didžiausia ES dotacija vienam projektui yra:

- „Jean Monnet“ moduliai – 35 000 EUR
- „Jean Monnet“ profesūra – 60 000 EUR
- „Jean Monnet“ kompetencijos centrai – 100 000 EUR

Fiksuotosios sumos apims personalo išlaidas, kelionės ir pragyvenimo išlaidas, įrangos išlaidas, subrangos ir kitas išlaidas (informacijos sklaidos, leidybos ar vertimo).

„Jean Monnet“ studijų moduliai ir profesūra

Pareiškėjai savo paraiškoje turi prašyti iš anksto nustatytos vienkartinės fiksuotosios sumos, nurodytos toliau pateiktose lentelėse. Toliau pateiktose lentelėse parodyta bendra šaliai skirta fiksuotoji suma, atitinkanti bendrą dėstymo valandų skaičių.

„Jean Monnet“ moduliai

1) „Jean Monnet“ moduliams ES valstybėse narėse ir Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse:

Šalis / dėstymo valandos per 3 metų	**Bulgarija, Rumunija, Šiaurės Makedonija,**	**Turkija, Kroatija, Latvija**	**Vengrija, Lenkija, Lietuva, Čekija,**	**Portugalija, Graikija,**	**Kipras, Islandija,**	**Airija, Prancūzija, Suomija**	**Belgija, Danija, Vokietija, Liuksembur**

laikotarpį (bent 40 val./metus)	Lichtenšteinas, Serbija		Estija, Slovakija	Slovėnija, Malta	Ispanija, Italija		gas, Nyderlandai, Austrija, Švedija, Norvegija
120–150	13 500 EUR	16 000 EUR	18 000 EUR	23 000 EUR	26 000 EUR	31 000 EUR	33 000 EUR
151–180	17 000 EUR	19 500 EUR	22 000 EUR	27 000 EUR	32 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR
181–210	19 500 EUR	23 000 EUR	26 000 EUR	32 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR
211–240	22 500 EUR	26 500 EUR	30 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR
241–270	25 500 EUR	30 000 EUR	34 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR
271–300	28 500 EUR	33 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR
301–330	31 500 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR
331–360	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR

2) „Jean Monnet“ moduliai trečiosioms valstybėms, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės:

Šalis / dėstymo valandos per 3 metų laikotarpį (bent 40 val./metus)	Čilė, Sent Kitsas ir Nevis, Meksika, Libija, Antigva ir Barbuda, Barbadosas, kitos šalys	Bahreinas, Trinidadas ir Tobagas	Saudo Arabija, Seišeliai, Pusiaujo Gvinėja, Omanas, Izraelis	Korėjos Respublika, Naujoji Zelandija	Japonija, Jungtinė Karalystė	Australija, Brunėjus, Kanada, Honkongas, Kuveitas, Kataras, Singapūras, Šveicarija, Jungtiniai Arabų Emyratai, Jungtinės Amerikos Valstijos
120–150	13 500 EUR	18 000 EUR	23 000 EUR	26 000 EUR	31 000 EUR	33 000 EUR
151–180	16 500 EUR	22 000 EUR	27 000 EUR	32 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR
181–210	19 500 EUR	26 000 EUR	32 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR
211–240	22 500 EUR	30 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR

241–270	25 500 EUR	34 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR
271–300	28 500 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR
301–330	31 500 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR
331–360	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR

Daugiau informacijos pateikta dotacijos sutarties šablone, kurį rasite ES finansavimo ir konkursų portale.

Profesūra

1) „Jean Monnet“ profesūra ES valstybėms narėms ir Programos asocijuotosioms trečiosioms valstybėms:

Šalis / dėstymo valandos per 3 metų laikotarpį (bent 90 val./metus)	**Bulgarija, Rumunija, Šiaurės Makedonija, Lichtenšteinas, Serbija**	**Turkija, Kroatija, Latvija**	**Vengrija, Lenkija, Lietuva, Čekija, Estija, Slovakija**	**Portugalija, Graikija, Slovėnija, Malta**	**Kipras, Islandija, Ispanija, Italija**	**Airija, Prancūzija, Suomija**	**Belgija, Danija, Vokietija, Liuksemburgas, Nyderlandai, Austrija, Švedija, Norvegija**
270–300	21 500 EUR	22 500 EUR	30 000 EUR	37 000 EUR	44 000 EUR	51 000 EUR	55 500 EUR
301–330	24 000 EUR	25 000 EUR	33 500 EUR	40 500 EUR	48 500 EUR	55 000 EUR	60 000 EUR
331–360	26 000 EUR	27 000 EUR	37 000 EUR	44 000 EUR	53 000 EUR	59 000 EUR	60 000 EUR
361–390	28 000 EUR	29 000 EUR	40 500 EUR	47 500 EUR	57 500 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
391–420	30 000 EUR	31 000 EUR	44 000 EUR	51 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
421–450	32 500 EUR	33 500 EUR	47 500 EUR	54 500 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
451–480	35 000 EUR	36 000 EUR	51 000 EUR	58 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
481–510	37 500 EUR	38 500 EUR	54 500 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
511–540	40 000 EUR	41 000 EUR	58 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
541–570	42 500 EUR	43 500 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR

571–600	45 000 EUR	46 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
601–630	47 500 EUR	48 500 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
631–660	50 000 EUR	51 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
661–690	52 500 EUR	53 500 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
691–720	55 000 EUR	56 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
721–750	57 500 EUR	58 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
>750	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR

2) „Jean Monnet“ profesūra trečiosioms valstybėms, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės:

Šalis / dėstymo valandos per 3 metų laikotarpį (bent 90 val./metus)	**Čilė, Sent Kitsas ir Nevis, Meksika, Libija, Antigva ir Barbuda, Barbadosas, kitos šalys**	**Bahreinas, Trinidadas ir Tobagas**	**Saudo Arabija, Seišeliai, Pusiaujo Gvinėja, Omanas, Izraelis**	**Korėjos Respublika, Naujoji Zelandija**	**Japonija, Jungtinė Karalystė**	**Australija, Brunėjus, Kanada, Honkongas, Kuveitas, Kataras, Singapūras, Šveicarija, Jungtiniai Arabų Emyratai, Jungtinės Amerikos Valstijos**
270–300	25 000 EUR	29 000 EUR	37 000 EUR	44 000 EUR	51 000 EUR	55 500 EUR
301–330	27 500 EUR	32 500 EUR	40 500 EUR	48 500 EUR	55 000 EUR	60 000 EUR
331–360	30 000 EUR	36 000 EUR	44 000 EUR	53 000 EUR	59 000 EUR	60 000 EUR
361–390	32 500 EUR	39 500 EUR	47,500 EUR	57 500 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
391–420	35 000 EUR	41 000 EUR	51 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
421–450	37 000 EUR	46 500 EUR	54 500 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR

451–480	39 000 EUR	50 000 EUR	58 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
481–510	41 000 EUR	53 500 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
511–540	43 500 EUR	57 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
541–570	46 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
571–600	48 500 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
601–630	51 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
631–660	53 500 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
661–690	56 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
691–720	58 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
721–750	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR
>750	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR	60 000 EUR

Pareiškėjai turi prašyti iš anksto nustatytos vienkartinės fiksuotosios sumos, nurodytos toliau pateiktose lentelėse. Atkreipkite dėmesį, kad fiksuotoji suma pagal šalį atspindi bendrą trejų metų dėstymo valandų skaičių. Lentelėje nurodytos sumos yra galutiniai ES įnašai, prilygstantys 75 proc. bendro finansavimo sumos.

Daugiau informacijos pateikta dotacijos sutarties šablone, kurį rasite ES finansavimo ir konkursų portale.

„Jean Monnet“ kompetencijos centrai

Šis veiksmas finansuojamas pagal fiksuotosios sumos modelį. Kiekvienos dotacijos vienkartinė fiksuotoji suma bus nustatoma pagal pareiškėjo siūlomos veiklos numatomą biudžetą. Dotaciją teikianti institucija nustatys kiekvienos dotacijos fiksuotąją sumą remdamasi pasiūlymu, vertinimo rezultatais, finansavimo normomis ir didžiausia kvietime teikti paraiškas nustatyta dotacijos suma.

Didžiausia ES parama vienam projektui yra 100 000 EUR.

Kaip nustatoma projekto fiksuotoji suma?

Pareiškėjai turi užpildyti išsamią biudžeto lentelę pagal paraiškos formą, atsižvelgdami į šiuos aspektus:

a) biudžetas turėtų būti kuo išsamesnis ir suskirstytas į derančius darbo paketus (pavyzdžiui, projekto valdymo, mokymo, renginių organizavimo, mobilumo parengimo ir įgyvendinimo, komunikacijos ir sklaidos, kokybės užtikrinimo ir kt. darbo paketus);

b) pasiūlyme turi būti aprašyta į kiekvieną darbo paketą įtraukta veikla;

c) pareiškėjai savo pasiūlyme turi numatomas išlaidas paskirstyti pagal darbo paketų dalis;

d) numatytomis lėšomis bus galima padengti personalo išlaidas, kelionės ir pragyvenimo išlaidas, išlaidas įrangai ir subrangos bei kitas išlaidas (pavyzdžiui, sklaidos, leidybos, vertimo raštu).

Pasiūlymai bus vertinami remiantis standartine vertinimo tvarka ir pasitelkiant vidaus ir (arba) išorės ekspertus. Ekspertai įvertins pasiūlymų kokybę pagal kvietime teikti paraiškas nustatytus reikalavimus, numatomą poveikį, veiksmo kokybę ir veiksmingumą.

Įvertinus pasiūlymą, leidimus suteikiantis pareigūnas nustatys fiksuotąją sumą, atsižvelgdamas į atlikto vertinimo išvadas. Visoms numatomoms tinkamoms finansuoti išlaidoms, nustatytoms atlikus vertinimą, bus taikoma 80 proc. bendro finansavimo norma.

Finansinė parama trečiosioms šalims dotacijų ar apdovanojimų forma yra leidžiama.

Jūsų projekto paraiškoje turi būti aiškiai nurodyta, kodėl reikalinga finansinė parama trečiosioms šalims, kaip ji bus valdoma ir pateiktas įvairių veiklos, kuriai trečioji šalis gali gauti finansinę paramą, rūšių sąrašas. Pasiūlyme taip pat turi būti aiškiai aprašyti rezultatai, kuriuos reikia pasiekti.

Didžiausia finansinės paramos suma, kuri gali būti išmokėta trečiajai šaliai, neviršija 60 000 EUR.

Leidžiamos savanorių išlaidos. Jos nurodomos kaip vieneto įkainiai, apibrėžti Komisijos sprendime dėl savanorių vieneto įkainių[441].

Dotacijos parametrai (didžiausia dotacijos suma ir kt.) bus nustatyti dotacijos sutartyje.

Projekto pasiekimai bus vertinami užbaigus veiklą. Tokia finansavimo schema leistų sutelkti dėmesį į rezultatus, o ne į sąnaudas ir taip pabrėžti kokybę ir išmatuojamų tikslų įgyvendinimo lygį.

Daugiau informacijos pateikta dotacijos sutarties šablone, kurį rasite ES finansavimo ir konkursų portale[442].

[441] https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/unit-cost-decision-volunteers_en.pdf

[442] https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home

„JEAN MONNET“ VEIKSMAI KITOSE ŠVIETIMO IR MOKYMO SRITYSE

Mokymasis apie Europos Sąjungos tikslus ir veikimą yra svarbi aktyvaus pilietiškumo ir bendrų laisvės, tolerancijos ir nediskriminavimo vertybių skatinimo dalis.

Bendrųjų ir specialybės dalykų mokytojai mielai naudotųsi profesinio tobulėjimo galimybėmis; nemažai mokytojų teigia, kad jiems reikia įgyti gebėjimų, kurie padėtų formuoti įtraukią klasės aplinką, naudojant informacines ir ryšių technologijas (IRT), ir mokyti daugiakalbėse ir daugiakultūrėse klasėse. Jiems taip pat reikia profesinio tobulėjimo galimybių, susijusių su mokymu europiniais klausimais, ypač su patraukliu mokymu apie Europos Sąjungą.

Bendras tikslas – skatinti geresnį Europos Sąjungos ir jos institucijų veiklos supratimą tiek bendrojo ugdymo, tiek profesinio mokymo lygmeniu (ISCED 1–4) ir spręsti su žinių apie Europos Sąjungą trūkumu bei dezinformacija (kurie, savo ruožtu, didina žmonių nusivylimą Sąjunga ir jos politika) susijusius klausimus.

„JEAN MONNET“ MOKYTOJŲ RENGIMAS

Aukštojo mokslo institucijos arba mokytojų rengimo institucijos ir (arba) agentūros pagal šį veiksmą organizuos veiklą, kuri leis bendrojo ugdymo įstaigų mokytojams ir profesinio mokymo paslaugų teikėjams įgyti naujų įgūdžių, mokyti ir įsitraukti į ES reikalus, padedant jiems geriau suprasti ES ir jos veikimą ir taip suteikiant jiems daugiau galių.

Mokytojų rengimo (tiek pirminio rengimo, tiek tęstinio profesinio tobulėjimo) įstaigos didins savo vidaus žinias ir stiprins įgūdžius, susijusius su mokymu ES klausimais, todėl mokytojai bus geriau pasirengę įtraukti ES turinį į savo veiklą.

Mokytojų rengimo veikloje galės dalyvauti bendrojo ugdymo įstaigų pedagogai ir profesinio mokymo paslaugų teikėjai (ISCED 1–4).

VEIKSMO TIKSLAI

„Jean Monnet“ mokytojų rengimo veikla siekiama padėti mokykloms ir profesinio mokymo paslaugų teikėjams planuoti, organizuoti ir įgyvendinti ES turinį mokymo programose ir užklasinėje veikloje. Pagrindiniai tikslai:

- leisti bendrojo ugdymo įstaigoms ir profesinio mokymo paslaugų teikėjams (ISCED 1–4) stiprinti pedagogų žinias apie ES reikalus;
- bendrojo mokymo įstaigoms ir profesinio mokymo paslaugų teikėjams siūlyti struktūruotą mokymą apie ES dalykus, o įvairaus lygio, skirtingo išsilavinimo ir patirties mokytojams teikti mokymo turinį ir metodikas;
- rengti specialius individualius ar grupinius mokymo kursus (modulinius, rezidencinius, mišriuosius ar internetinius), skirtus mokytojams, kurie domisi ES ir nori integruoti ES temas į savo kasdienį darbą;
- paskatinti mokytojus drąsiau integruoti ES aspektą į savo kasdienį darbą.

PROJEKTO RENGIMAS

Naujos ir novatoriškos turinio apie Europos Sąjungą siūlymo mokiniams metodikos padės mokytojams integruoti faktus ir žinias apie Europos Sąjungą į mokymo programas ir užklasinę veiklą.

Mokytojų rengimo įstaiga – įstaiga, kurios viena iš pagrindinių veiklų yra mokytojų rengimo ir švietimo veikla.

„Jean Monnet“ mokytojų rengimo ir švietimo veikla turėtų apimti pasirengimą mokytojų rengimo veiklai ir jos vykdymą. Tai gali būti tiksliniai kursai arba moduliai, įskaitant nuotolinį mokymą (MOOC ir (arba) mišrioji veikla). Mokytojų rengimas / švietimas turėtų būti oficialūs, jų pabaigoje išduodamas pažymėjimas.

Siūloma veikla turėtų apimti ir paramą dalyviams (pavyzdžiui, kelionės ir pragyvenimo apmokėjimą, vadovėlių ir kitų konkrečių priemonių teikimą, atleidimą nuo mokesčių).

„Jean Monnet“ mokytojų rengimas ir švietimas turi būti:

- mokymas apie mokymo metodikas, susijusias su Europos Sąjungos klausimais;

- mokymas apie Europos Sąjungos reikalus;
- Europos Sąjungos dalykų mokymosi patirtis, papildanti esamas disciplinas (klasių bendradarbiavimu grindžiamas mokymasis, komandinis mokymas);
- seminarai, vasaros ir intensyvūs kursai, kitokia ES patirtis dalyvaujant kitiems suinteresuotiesiems subjektams.

Tai galima padaryti:

- teikiant ad hoc gaires, padedančias atlikti mokymų atranką;
- vykdant kontaktinį, internetinį ir (arba) mišrųjį mokymą.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI „JEAN MONNET“ MOKYTOJŲ RENGIMO PARAIŠKOMS?

TINKAMUMO KRITERIJAI

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančiosios organizacijos (Kas gali teikti paraišką?)	Kad atitiktų reikalavimus, pareiškėjai (dotacijos gavėjai ir susiję subjektai, jei taikoma) turi būti: - aukštojo mokslo institucija, teikianti pirminio rengimo ir (arba) mokymo darbo vietoje paslaugas bendrojo ugdymo įstaigų ir (arba) profesinio mokymo įstaigų mokytojams (ISCED 1–4) ir turinti ECHE sertifikatą, arba - mokytojų rengimo institucija / švietimo įstaiga arba agentūra, teikianti pirminio rengimo ir (arba) mokymo darbo vietoje paslaugas bendrojo ugdymo įstaigų ir (arba) profesinio mokymo įstaigų mokytojams (ISCED 1–4). Pareiškėjai turi būti įsteigti ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Paraiškas gali teikti tik pavieniai pareiškėjai.
Geografinė vietovė (Veiklos vieta (-os))	Pasiūlymai turi būti susiję su reikalavimus atitinkančiose šalyse vykdoma veikla (žr. šio vadovo A dalį).
Projekto trukmė	Projektai paprastai turėtų trukti 36 mėnesius (galima pratęsti, jei tai tinkamai pagrindžiama ir priimamas dotacijos sutarties pakeitimas).
Kam teikti paraišką?	Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA). Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ERASMUS-JMO-2025-OFET-TT.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki **vasario 12 d. 17:00:00 (Briuselio laiku)**.
Kaip teikti paraišką?	Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projekto aktualumas (daugiausia 25 balai)	Turi būti parodytas pasiūlymo aktualumas siekiant veiksmo tikslų. Aktualumas bus vertinamas, be kita ko, jeigu pasiūlymas leidžia: - prisidėti prie ES studijų (kaip aprašyta įžanginėje pastraipoje); - suteikti bendrojo ugdymo įstaigų mokytojams galimybių įgyti naujų įgūdžių; - padėti geriau suprasti ES ir jos veikimą; - padėti mokytojams integruoti ES turinį į savo veiklą. Kokiu mastu pasiūlymas aktualus siekiant gerbti ir skatinti bendras ES vertybes, pavyzdžiui, pagarbą žmogaus orumui, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms, taip pat kovoti su bet kokia diskriminacija. Kokiu mastu pasiūlymas pasiekia prioritetines tikslines grupes: - bendrojo ugdymo mokyklas ir profesinio mokymo įstaigas (ISCED 1–4); - mokytojus.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė **(daugiausia 25 balai)**	- Metodika: pasiūlymo kokybė, naujumas ir įgyvendinamumas bei siūlomos metodikos perspektyvumas. - Kokiu mastu darbo programa: o pristatoma aiškiai, išsamiai ir nuosekliai, tinkamai numatyti planuojami parengiamosios veiklos, įgyvendinimo, vertinimo, tolesnės susijusios veiklos ir sklaidos etapai; o parodo nuoseklumą su pasiūlymo tikslais ir veiksmais; o apima dalyvių rėmimą (pavyzdžiui, kelionės ir pragyvenimo apmokėjimas, vadovėlių ir kitų konkrečių priemonių teikimas, atleidimas nuo mokesčių). - Kokiu mastu darbo paketams priskirti ištekliai atitinka jų tikslus ir rezultatus. - Stebėsenos ir vertinimo strategija
Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 25 balų)	- Grupės kompetencijos lygis ir pridėtinė vertė - Pagrindinių darbuotojų, dalyvaujančių siūlomoje veikloje (tiek akademinėje, tiek ne akademinėje, jei taikoma) profilio ir kompetencijos aktualumas ir papildomumas: o Europos Sąjungos studijų (kaip aprašyta įžanginėje pastraipoje) atžvilgiu; o konkrečios pasiūlyme pateiktos temos atžvilgiu.

Poveikis (daugiausia 25 balai)	- Numatomas mokytojų rengimo poveikis ir ilgalaikiai padariniai: a) bendrojo ugdymo įstaigoms ir profesinio mokymo paslaugų teikėjams (ISCED 1–4): o didesni pajėgumai mokyti ES temomis; o patobulintas ar novatoriškas turinys, naujų ES temų aspektų įtraukimas į mokymo programas; o veiklą organizuojančiai institucijai; o tvirtesnis bendradarbiavimas ir galimybė užmegzti ryšį su partneriais; o siūlomų mokymų skaičius ir lygis ir potencialių naudos gavėjų skaičius; o didesni finansiniai ištekliai, siekiant stiprinti tikslingesnį mokymą įstaigos viduje. b) „Jean Monnet“ veiksme dalyvaujantiems mokytojams: o geresni mokymo įgūdžiai integruoti ES turinį į savo veiklą. - Sklaida ir komunikacija: o veiksmų, kuriais siekiama viešinti veiklos rezultatus institucijoje, kurioje vykdomas šis „Jean Monnet“ veiksmas, ir už jos ribų, tinkamumas ir kokybė; o didesnis informuotumas apie projektus ir rezultatus, taip pat – dalyvių ir organizacijų matomumas; o grupių, tiesiogiai nesusijusių su tikslinėmis grupėmis, įtraukimas; o kokiu mastu numatytos sklaidos priemonės pasieks tikslinę auditoriją. - Tvarumas ir tęstinumas: pasiūlyme numatytos tinkamos priemonės ir ištekliai, kuriais būtų užtikrinta, kad projekto rezultatai ir nauda išliktų ir projektui pasibaigus.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 70 balų. Pagal kiekvieną iš pirmiau išvardytų dotacijų skyrimo kriterijų pasiūlymas turi būti įvertintas bent 15 balų.

Ex aequo pasiūlymų atvejais pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausia balų „aktualumo“. Jei šie balai bus vienodi, pirmenybė bus teikiama atsižvelgiant į jų balus pagal kriterijų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė“. Jei šie balai bus vienodi, pirmenybė bus teikiama atsižvelgiant į jų balus pagal kriterijų „poveikis“.

Jei tai nepadės nustatyti pirmenybės, tolesnis pirmenybės nustatymas gali būti atliekamas atsižvelgiant į bendrą projekto portfelį ir teigiamą projektų sinergiją arba kitus veiksnius, susijusius su kvietimo teikti pasiūlymus tikslais. Šie veiksniai bus dokumentuoti ekspertų grupės ataskaitoje.

NUMATOMAS POVEIKIS

Tikimasi, kad „Jean Monnet“ mokytojų rengimas ir švietimas padarys teigiamą ir ilgalaikį poveikį įstaigoms, teikiančioms pirminio mokytojų rengimo ir (arba) jų kvalifikacijos kėlimo paslaugas, ir veiklos dalyviams.

„Jean Monnet“ mokytojų rengimo ir švietimo poveikis vertinamas pagal kiekybinius ir kokybinius rodiklius (žr. lentelę toliau), susijusius su veiksmo tikslais, aprašytais įvadiniame skirsnyje „Veiksmo tikslai“.

Pareiškėjai raginami paraiškose naudoti šiuos rodiklius ir nustatyti siektinas reikšmes:

Tikslai	**Rodikliai**

Leisti bendrojo ugdymo įstaigoms ir profesinio mokymo paslaugų teikėjams (ISCED 1–4) stiprinti pedagogų žinias apie ES reikalus.	Veiksme dalyvaujančių klasių ir mokinių skaičius (suskirstytas pagal lytį).
Bendrojo mokymo įstaigoms ir profesinio mokymo paslaugų teikėjams siūlyti struktūruotą mokymą apie ES dalykus, o įvairaus lygio, skirtingo išsilavinimo ir patirties mokytojams teikti mokymo turinį ir metodikas.	Veikloje dalyvaujančių mokytojų skaičius (suskirstytas pagal lytį).
Rengti specialius individualius ar grupinius mokymo kursus (modulinius, rezidencinius, mišriuosius ar internetinius), skirtus mokytojams, kurie domisi ES ir nori integruoti ES temas į savo kasdienį darbą.	Veikloje dalyvaujančių mokytojų skaičius (suskirstytas pagal lytį).
Paskatinti mokytojus drąsiau integruoti ES aspektą į savo kasdienį darbą.	Sėkmingo mokymosi apie ES vertinimo procentinė dalis.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Šis veiksmas finansuojamas pagal fiksuotosios sumos modelį. Kiekvienos dotacijos vienkartinė fiksuotoji suma bus nustatoma pagal pareiškėjo siūlomos veiklos numatomą biudžetą. Sumą nustatys dotaciją teikianti institucija, remdamasi projekto biudžeto sąmata, vertinimo rezultatais, 80 proc. finansavimo norma ir kvietime nustatyta didžiausia dotacijos suma.

Didžiausia ES parama vienam projektui yra 300 000 EUR.

<u>Kaip nustatoma projekto fiksuotoji suma?</u>

Pareiškėjai turi užpildyti išsamią biudžeto lentelę pagal paraiškos formą, atsižvelgdami į šiuos aspektus:

a) biudžetas turėtų būti tiek išsamus, kiek tai būtina dotacijos gavėjui (-ams) ir suskirstytas į nuoseklius darbo paketus (pavyzdžiui, projekto valdymo, mokymo, renginių organizavimo, pasirengimo mobilumui ir jo įgyvendinimo, komunikacijos ir sklaidos, kokybės užtikrinimo ir t. t.);

b) pasiūlyme turi būti aprašyta į kiekvieną darbo paketą įtraukta veikla;

c) pareiškėjai savo pasiūlyme turi numatomas išlaidas paskirstyti pagal darbo paketų dalis (ir kiekviename darbo pakete pagal kiekvienam dotacijos gavėjui ir susijusiam subjektui priskirtą dalį);

d) numatytomis lėšomis bus galima padengti personalo išlaidas, kelionės ir pragyvenimo išlaidas, išlaidas įrangai ir subrangos bei kitas išlaidas (pavyzdžiui, informacijos sklaidos, leidybos, vertimo raštu).

Pasiūlymai bus vertinami remiantis standartine vertinimo tvarka ir pasitelkiant vidaus ir (arba) išorės ekspertus. Ekspertai įvertins pasiūlymų kokybę pagal kvietime teikti paraiškas nustatytus reikalavimus, numatomą poveikį, veiksmo kokybę ir veiksmingumą.

Įvertinus pasiūlymą, leidimus suteikiantis pareigūnas nustatys fiksuotąją sumą, atsižvelgdamas į atlikto vertinimo išvadas. Visoms numatomoms tinkamoms finansuoti išlaidoms, nustatytoms atlikus vertinimą, bus taikoma 80 proc. bendro finansavimo norma.

Dotacijos parametrai (didžiausia dotacijos suma ir kt.) bus nustatyti dotacijos sutartyje.

Finansinė parama trečiosioms šalims dotacijų ar apdovanojimų forma yra leidžiama.

Jūsų projekto paraiškoje turi būti aiškiai nurodyta, kodėl reikalinga finansinė parama trečiosioms šalims, kaip ji bus valdoma ir pateiktas įvairių veiklos, kuriai trečioji šalis gali gauti finansinę paramą, rūšių sąrašas. Pasiūlyme taip pat turi būti aiškiai aprašyti rezultatai, kuriuos reikia pasiekti.

Didžiausia finansinės paramos suma, kuri gali būti išmokėta trečiajai šaliai, neviršija 60 000 EUR. Leidžiamos savanorių išlaidos. Jos nurodomos kaip vieneto įkainiai, apibrėžti Komisijos sprendime dėl savanorių vieneto įkainių[443].

Projekto pasiekimai bus vertinami užbaigus veiklą. Tokia finansavimo schema leistų sutelkti dėmesį į rezultatus, o ne į sąnaudas ir taip pabrėžti kokybę ir išmatuojamų tikslų įgyvendinimo lygį.

Daugiau informacijos pateikta dotacijos sutarties šablone, kurį rasite ES finansavimo ir konkursų portale.

[443] https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/unit-cost-decision-volunteers_en.pdf

MOKYMOSI APIE ES INICIATYVOS KITOSE ŠVIETIMO IR MOKYMO SRITYSE

Mokymosi apie ES iniciatyvomis bus remiamos bendrojo ugdymo mokyklos ir profesinio mokymo įstaigos (ISCED 1–4), kad jie galėtų teikti ES dalykų turinį (įskaitant tokias temas kaip demokratija, ES istorija, ES veikimas, kultūrų įvairovė). Veikla turėtų būti vykdoma mokslo metais, į ją galima įtraukti projektų savaites, pažintinius vizitus ir kitus patyriminius užsiėmimus.

Veikla bus siūloma bendrojo ugdymo mokykloms ir profesinio mokymo įstaigoms (ISCED 1–4). Jie galės rengti ir teikti su ES susijusį turinį ir kurti skirtą mokymosi patirtį patys arba padedami aukštojo mokslo institucijų ar kitų organizacijų (NVO, asociacijų ir t. t.). Šia veikla bus padedama paskatinti įdomiais būdais mokytis apie Europos Sąjungą. Ji padės moksleiviams išsiugdyti priklausymo Europos Sąjungai jausmą, suprasti, kokį poveikį ji daro jų gyvenimui ir kaip veikia ES mechanizmai ir politika.

VEIKSMO TIKSLAI

„Jean Monnet“ mokymosi apie ES iniciatyvos padės įtraukti Europos Sąjungos klausimus į bendrojo ugdymo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų (ISCED 1–4) švietimo kultūrą ir prisidės prie Europos identiteto ir mokinių bei mokytojų aktyvaus pilietiškumo stiprinimo.

Visų pirma, pagrindiniai tikslai yra šie:

- didesnis bendrojo ugdymo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų (ISCED 1–4), mokančių apie Europos Sąjungą, skaičius pagal ES valstybes nares ar Programos asocijuotąsias trečiąsias valstybes;
- didesnis bendrojo ugdymo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų (ISCED 1–4) klasių, kuriose mokomasi Europos Sąjungos dalykų, skaičius;
- didesnis teminių sričių ar užklasinės veiklos, skirtos mokyti apie ES bendrojo ugdymo mokyklose ar profesinio mokymo įstaigose (ISCED 1–4) skaičius pagal ES valstybes nares ar Programos asocijuotąsias trečiąsias valstybes;
- didesnis mokytojų, geriau išmanančių ES klausimus, skaičius;
- padidins ES novatoriško mokymo ir mokymosi metodų kokybę, itin daug dėmesio skiriant ES prioritetams;
- pagerins mokinių mokymosi apie ES rezultatus, nes jie įgis daugiau žinių ir supratimo apie ES, jos istoriją, vertybes, tikslus ir institucijas, sprendimų priėmimo procesus, darančius poveikį kasdieniam jaunų europiečių gyvenimui, ir prisidės prie aktyvesnio mokinių ir mokytojų pilietiškumo.

PROJEKTO RENGIMAS

„Jean Monnet“ mokymosi apie ES iniciatyvos yra visų pirma skirtos bendrojo ugdymo mokykloms ir profesinio mokymo įstaigoms (ISCED 1–4).

„Jean Monnet“ mokymosi apie ES iniciatyvos turi vykdyti vieną ar daugiau šių veiklų:

- mokymas apie Europos Sąjungos reikalus oficialiai integruoti į mokymo programą (vieną ar daugiau esamų mokomųjų dalykų);
- Europos Sąjungos dalykų mokymosi patirtis, papildanti esamas disciplinas (klasių bendradarbiavimu grindžiamas mokymasis, komandinis mokymas ir pan.);
- užklasiniai seminarai, pažintiniai vizitai, kita ES pažinimo patirtis įtraukiant kitas organizacijas.

Šio veiksmo tikslais mokymo valanda suprantama kaip mokymosi patirties valanda bendrojo ugdymo mokyklos ar profesinio mokymo veiklos kontekste. Tai gali būti mokymasis klasėje ir už jos ribų (pavyzdžiui, praktiniai seminarai, susitikimai su ekspertais, pažintiniai vizitai), tačiau jis turi būti susietas su konkrečiais mokymosi rezultatais ir su ES studijomis / ES vertybėmis.

Nacionalinės valdžios institucijos gali būti informuojamos apie viešąsias mokyklas, kurios teikia paraiškas dėl šio veiksmo kiekvienoje šalyje, įskaitant ribotus asmens duomenis, pvz., kontaktinio asmens vardą, pavardę ir e. pašto adresą, siekiant palengvinti jų subjektų patvirtinimo procesą.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI „JEAN MONNET“ MOKYMOSI APIE ES INICIATYVOMS?

TINKAMUMO KRITERIJAI

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančiosios organizacijos (Kas gali teikti paraišką?)	Kad atitiktų reikalavimus, pareiškėjai (dotacijos gavėjai ir susiję subjektai, jei taikoma) turi būti: - bendrojo ugdymo mokykla arba profesinio švietimo ir mokymo įstaiga (ISCED 1–4); - įsteigti ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Paraiškas gali teikti tik pavieniai pareiškėjai.
Reikalavimus atitinkanti veikla	„Jean Monnet“ mokymosi apie ES iniciatyva turi būti įgyvendinama bent 40 valandų per mokslo metus trejus metus paeiliui.
Projekto trukmė	Projektai paprastai turėtų trukti 36 mėnesius (galima pratęsti, jei tai tinkamai pagrindžiama ir priimamas dotacijos sutarties pakeitimas).
Kam teikti paraišką?	Europos Švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA). Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ERASMUS-JMO-2025-OFET-LEARNING-EU.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki **vasario 12 d. 17:00:00 (Briuselio laiku)**.
Kaip teikti paraišką?	Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projektai vertinami pagal toliau nurodytus kriterijus.

Projekto aktualumas (daugiausia 25 balai)	Turi būti parodytas pasiūlymo aktualumas siekiant veiksmo tikslų. Aktualumas bus vertinamas, be kita ko, pagal tokius aspektus kaip: • projekte siūlomų ES dalykų tipas ir skaičius; • pasiūlymo novatoriškumas ir kūrybiškumas; • jei įmanoma, skaitmeninės metodikos naudojimas; • nauja mokymo ir mokymosi metodika, siekiant padidinti Europos Sąjungos dalykų patrauklumą ir geriau pritaikyti juos prie mokinių ir studentų reikmių. Kokiu mastu pasiūlymas aktualus siekiant gerbti ir skatinti bendras ES vertybes, pavyzdžiui, pagarbą žmogaus orumui, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms, taip pat kovoti su bet kokia diskriminacija.

Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė **(daugiausia 25 balai)**	Kalbant apie kokybę, pasiūlyme turėtų būti parodyta: • siūlomos metodikos kokybė ir įgyvendinamumas; • naudojama mokymo metodika, įskaitant grupines paskaitas, seminarus, praktinius užsiėmimus, nuotolinį mokymąsi, išskyrus asmeninį mokymą; • siūlomos darbo programos aiškumas ir turinys visais jos etapais (rengimo, įgyvendinimo, vertinimo ir tolesnių susijusių veiksmų).
Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė **(daugiausia 25 balai)**	Projekto pasiūlyme turėtų būti pateikta: • aiškaus bendrojo ugdymo mokyklos ar profesinio mokymo įstaigos vadovybės įsipareigojimo įrodymas; • aiškaus įsipareigojimo remti mokytojus, rengiančius mokymo turinį ir vykdančius mokymo veiklą, įrodymas; • stebėsenos veiklos ir iniciatyvoje dalyvaujančių darbuotojų rezultatų matomumo įrodymas; • reikiamų pedagoginių įgūdžių turinčių darbuotojų dalyvavimo įrodymas.
Poveikis **(daugiausia 25 balai)**	Projekto pasiūlyme turėtų būti pateikta: • tinkamų priemonių ir išteklių, kuriais būtų užtikrinta, kad rezultatai ir nauda išliktų ir projektui pasibaigus, įrodymas; • sklaidos institucijoje ir už jos ribų strategijos aiškus aprašymas; • numatyto poveikio bendrojo ugdymo mokykloms ir profesinio mokymo įstaigoms (ISCED 1–4), mokiniams, studentams ir mokytojams, dalyvaujantiems veikloje, paaiškinimas.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 70 balų. Pagal kiekvieną iš pirmiau išvardytų dotacijų skyrimo kriterijų pasiūlymas turi būti įvertintas bent 15 balų.

Ex aequo pasiūlymų atvejais pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausia balų „aktualumo“. Jei šie balai bus vienodi, pirmenybė bus teikiama atsižvelgiant į jų balus pagal kriterijų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė“. Jei šie balai bus vienodi, pirmenybė bus teikiama atsižvelgiant į jų balus pagal kriterijų „poveikis“.

Jei tai nepadės nustatyti pirmenybės, tolesnis pirmenybės nustatymas gali būti atliekamas atsižvelgiant į bendrą projekto portfelį ir teigiamą projektų sinergiją arba kitus veiksnius, susijusius su kvietimo teikti pasiūlymus tikslais. Šie veiksniai bus dokumentuoti ekspertų grupės ataskaitoje.

NUMATOMAS POVEIKIS

Numatoma, kad „Jean Monnet“ mokymosi apie ES iniciatyvos turės teigiamą ir ilgalaikį poveikį tiek mokykloms, tiek profesinio mokymo paslaugų teikėjams ir jų veiklos dalyviams, visų pirma mokytojams ir mokiniams.

„Jean Monnet“ mokymosi apie ES iniciatyvų poveikis vertinamas pagal kiekybinius ir kokybinius rodiklius (žr. toliau pateiktą lentelę), susijusius su veiksmo tikslais, aprašytais įvadiniame skirsnyje „Veiksmo tikslai“.

Pareiškėjai raginami paraiškose naudoti šiuos rodiklius ir nustatyti siektinas reikšmes:

Tikslai	**Rodikliai**

Didesnis bendrojo ugdymo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų (ISCED 1–4) klasių, kuriose mokomasi Europos Sąjungos dalykų, skaičius	Veiksme dalyvaujančių klasių ir mokinių skaičius (suskirstytas pagal lytį).
Didesnis teminių sričių ar užklasinės veiklos, skirtos mokyti apie ES bendrojo ugdymo mokyklose ar profesinio mokymo įstaigose (ISCED 1–4) skaičius pagal ES valstybes nares ar Programos asocijuotąsias trečiąsias valstybes	Teminių sričių ir renginių, kuriuose mokoma apie ES, pobūdis ir skaičius.
Didesnis mokytojų, geriau išmanančių ES klausimus, skaičius	Veikloje dalyvaujančių mokytojų skaičius (suskirstytas pagal lytį).
Padidins ES novatoriško mokymo ir mokymosi metodų kokybę, itin daug dėmesio skiriant ES prioritetams	Projektų, kuriuose taikomi naujoviški metodai, skaičius
Pagerins mokinių mokymosi apie ES rezultatus, nes jie įgis daugiau žinių ir supratimo apie ES, jos istoriją, vertybes, tikslus ir institucijas, sprendimų priėmimo procesus, darančius poveikį kasdieniam jaunų europiečių gyvenimui	Sėkmingai atlikto mokymosi apie ES testo procentinė dalis (suskirstyta pagal lytį).

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Šis veiksmas finansuojamas pagal fiksuotosios sumos modelį. Toks finansavimo modelis leistų sutelkti dėmesį į rezultatus, o ne į sąnaudas ir taip pabrėžti kokybę ir išmatuojamų tikslų įgyvendinimo lygį.

Didžiausia ES dotacija vienam projektui yra 35 000 EUR.

Fiksuotosios sumos apims personalo išlaidas, kelionės ir pragyvenimo išlaidas, įrangos išlaidas, subrangos ir kitas išlaidas (informacijos sklaidos, leidybos ar vertimo).

ES mokymosi iniciatyvos							
Šalys / dėstymo valandos per 3 metų laikotarpį (bent 40 val./metus)	**Bulgarija, Rumunija, Šiaurės Makedonija, Lichtenšteinas, Serbija**	**Turkija, Kroatija, Latvija**	**Vengrija, Lenkija, Lietuva, Čekija, Estija, Slovakija**	**Portugalija, Graikija, Slovėnija, Malta**	**Kipras, Islandija, Ispanija, Italija**	**Airija, Prancūzija, Suomija**	**Belgija, Danija, Vokietija, Liuksemburgas, Nyderlandai, Austrija, Švedija, Norvegija**
120–150 dėstymo val.	12 250 EUR	14 250 EUR	16 000 EUR	20 000 EUR	23 500 EUR	27 000 EUR	30 000 EUR

151–180 dėstymo val.	14 750 EUR	17 500 EUR	19 500 EUR	24 000 EUR	29 000 EUR	33 000 EUR	35 000 EUR
181–210 dėstymo val.	17 250 EUR	20 750 EUR	23 500 EUR	28 000 EUR	34 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR
211–240 dėstymo val.	19 750 EUR	24 000 EUR	27 000 EUR	32 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR
≥241 dėstymo val.	22 000 EUR	27 250 EUR	31 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR	35 000 EUR

Pareiškėjai turi prašyti iš anksto nustatytos vienkartinės fiksuotosios sumos, nurodytos toliau pateiktose lentelėse. Atkreipkite dėmesį, kad fiksuotoji suma pagal šalį atspindi bendrą trejų metų dėstymo valandų skaičių. Lentelėje nurodytos sumos yra galutiniai ES įnašai, prilygstantys 80 proc. bendro finansavimo sumos.

„JEAN MONNET“ POLITINIAI DEBATAI

Didelių teminių tinklų aukštojo mokslo srityje pirminis tikslas – kaupti mokslinių tyrimų išvadas, mokomojo dalyko turinį ir patirtį, produktus (tyrimus, straipsnius ir t. t.), dalytis jais ir aptarti juos su partneriais. Kiekvienas tinklas pats spręs, kaip dalytis su partneriais akademiniu darbu ir vykdyti tarpusavio vertinimo veiklą ir teikti pastabas apie paskelbtus dokumentus. Tinklo koordinatorius reguliariai atrinks novatoriškiausius ir įdomiausius rezultatus ir pateiks juos Komisijai.

2025 m. numatyti du teminiai tinklai:

- „Jean Monnet“ vidaus politikos tinklas: ES plėtra kaip pažangos variklis
- „Jean Monnet“ išorės politikos tinklas: ES-Šiaurės Amerika

Galutinis teminių tinklų tikslas – teikti reguliarų grįžtamąjį ryšį (pavyzdžiui, internetinį naujienlaiškį) apie pažangiausią ir novatoriškiausią srities praktiką, prisidedant prie diskusijų ir padidinant jų vertę.

„Jean Monnet“ tinklai kitose švietimo ir mokymo srityse skatins bendrojo ugdymo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų, norinčių dalytis gerąja praktika ir patirtimi tiek turinio, tiek metodikos atžvilgiu ir kaupti žinias apie mokymą Europos Sąjungos klausimais, tinklų kūrimą ir plėtotę. Visų pirma tinklai turėtų sutelkti dėmesį į tai, kaip novatoriškai ir kūrybiškai perduoti faktus ir žinias apie ES besimokantiems asmenims.

Pirmiausia paraiškas kviečiamos teikti bendrojo ugdymo mokyklos ir profesinio mokymo įstaigos, įsteigtos ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje.

TEMINIAI TINKLAI AUKŠTOJO MOKSLO SRITYJE

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, „Jean Monnet“ vidaus politikos tinklo projektų pasiūlymai dėl žmonėms tarnaujančios ekonomikos ES plėtra kaip pažangos variklis turi tenkinti toliau nurodytus kriterijus.

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančiosios organizacijos (Kas gali teikti paraišką?)	Kad atitiktų reikalavimus, pareiškėjai (dotacijos gavėjai ir susiję subjektai, jei taikoma) turi: - būti aukštojo mokslo institucija, įsteigta ES valstybėje narėje arba programos „Erasmus+“ asocijuotojoje trečiojoje valstybėje; - turėti ECHE („Erasmus“ aukštojo mokslo chartijos) pažymėjimą. Pastaba. Paskirtosios Europos institucijos (nustatytos reglamente, kuriuo nustatoma programa „Erasmus+“), siekiančios Europos interesus atitinkančio tikslo, negali teikti paraiškos pagal šį veiksmą.
Konsorciumo sudėtis Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius ir pobūdis	Paraiškas turi pateikti bent 12 pareiškėjų konsorciumas, atitinkantis šią sąlygą: - mažiausiai 7 subjektai iš skirtingų ES valstybių narių ir (arba) Programos „Erasmus+“ asocijuotųjų trečiųjų valstybių. Į konsorciumo sudėtį įtraukiami tik dotacijos gavėjai (nesusiję subjektai).
Geografinė vietovė (Veiklos vieta (-os))	Veikla turi būti vykdoma reikalavimus atitinkančiose šalyse (žr. šio vadovo A dalį).
Projekto trukmė	Projektai paprastai turėtų trukti 36 mėnesius (galima pratęsti, jei tai tinkamai pagrindžiama ir priimamas dotacijos sutarties pakeitimas).
Kam teikti paraišką?	Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA). Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ERASMUS-JMO-2025-NETWORKS-HEI-EU.

Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki **vasario 12 d. 17:00:00 (Briuselio laiku)**.
Kaip teikti paraišką?	Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

Kad atitiktų reikalavimus „Erasmus+“ dotacijai gauti, „Jean Monnet“ vidaus politikos tinklo projektų pasiūlymai dėl žmonėms tarnaujančios ekonomikos **ES ir Šiaurės Amerika** turi tenkinti toliau nurodytus kriterijus.

Reikalavimus atitinkančios dalyvaujančiosios organizacijos (Kas gali teikti paraišką?)	Kad atitiktų reikalavimus, pareiškėjai (dotacijos gavėjai ir susiję subjektai, jei taikoma) turi: • būti aukštojo mokslo institucijos, įsteigtos ES valstybėse narėse ir programos „Erasmus+“ asocijuotojoje trečiojoje valstybėje, arba • būti aukštojo mokslo institucijos, įsteigtos toliau nurodytose trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios programos „Erasmus+“ valstybės: Kanada ir Jungtinės Valstijos (12 regionas) taip pat gali dalyvauti, bet ne kaip koordinatorės. ES valstybėse narėse ir programos „Erasmus+“ asocijuotojoje trečiojoje valstybėje įsteigta aukštojo mokslo institucija turi turėti ECHE („Erasmus“ aukštojo mokslo chartijos) pažymėjimą. Šiame veiksme negali dalyvauti organizacijos iš Baltarusijos (2 regionas) ir Rusijos Federacijos (4 regionas). Pastaba. Paskirtosios Europos institucijos (nustatytos reglamente, kuriuo nustatoma programa „Erasmus+“), siekiančios Europos interesus atitinkančio tikslo, negali teikti paraiškos pagal šį veiksmą.
Konsorciumo sudėtis Dalyvaujančiųjų organizacijų skaičius ir pobūdis	Pasiūlymus turi pateikti bent 12 pareiškėjų konsorciumas (dotacijų gavėjai, nesusiję subjektai), atitinkantis šias sąlygas: • bent 3 subjektai iš Kanados ir 3 subjektai iš Jungtinių Amerikos Valstijų (12 regionas); • koordinatorius turi būti įsteigtas ES valstybėje narėje arba programos „Erasmus+“ asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Į konsorciumo sudėtį įtraukiami tik dotacijos gavėjai (nesusiję subjektai).
Geografinė vietovė (Veiklos vieta (-os))	Veikla turi būti vykdoma reikalavimus atitinkančiose šalyse (žr. šio vadovo A dalį).
Projekto trukmė	Projektai paprastai turėtų trukti 36 mėnesius (galima pratęsti, jei tai tinkamai pagrindžiama ir priimamas dotacijos sutarties pakeitimas).
Kam teikti paraišką?	Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA). Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ERASMUS-JMO-2025-NETWORKS-HEI-NON-EU-NORTH-AMERICA.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki **vasario 12 d. 17:00:00 (Briuselio laiku)**.
Kaip teikti paraišką?	Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

Tinklams taikomi toliau nurodyti kriterijai.

Projekto aktualumas (daugiausia 25 balai)	• Pasiūlymo aktualumas atsižvelgiant į kvietimo teikti paraiškas prioritetus • Projekto aktualumas siekiant gerbti ir skatinti bendras ES vertybes, pavyzdžiui, pagarbą žmogaus orumui, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms, taip pat kovoti su bet kokia diskriminacija • Kokiu mastu pasiūlymas yra tinkamas siekiant skatinti naujos mokymosi, mokslinių tyrimų ar diskusijų veiklos plėtotę • Akademinės pridėtinės vertės įrodymai
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 25 balai)	• Metodika: siūlomos veiklos kokybė, naujumas ir įgyvendinamumas • Siūlomos akademinių pasiekimų analizės ir peržiūros sistemos kokybė • Siūlomo įtakos ES politikai modelio kokybė • Kokiu mastu darbo programa pristatoma aiškiai, išsamiai ir nuosekliai, tinkamai numatyti planuojami parengiamosios veiklos, įgyvendinimo, vertinimo, tolesnės susijusios veiklos ir sklaidos etapai • Kokiu mastu veiklai priskirti ištekliai atitinka jos tikslus ir rezultatus • Stebėsenos ir vertinimo strategija
Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 25 balai)	• Tinklo sudėtis geografinės aprėpties ir kompetencijos papildomumo atžvilgiu. • Partnerystės vidaus veiklos organizavimas: o dalyvių, dalyvaujančių siūlomoje veikloje, susijusioje su konkrečia pasiūlyme nurodyta tema, profilio ir kompetencijos aktualumas ir papildomumas. • Bendradarbiavimo susitarimai ir vaidmenų, pareigų ir užduočių paskirstymas.
Poveikis (daugiausia 25 balai)	Numatomas tinklų poveikis ir ilgalaikiai padariniai. Sklaida ir komunikacija: • Veiksmų, kuriais siekiama viešinti veiklos rezultatus tinklui priklausančioje institucijoje ir už jos ribų, tinkamumas ir kokybė: o didinant informuotumą apie veiklą ir rezultatus, taip pat – dalyvių ir organizacijų matomumą. • Kokiu mastu numatytos sklaidos priemonės pasieks tikslinę auditoriją: per žiniasklaidą (įskaitant socialinius tinklus, leidinius ir t. t.); o per renginius. • Tvarumas ir tęstinumas: pasiūlyme numatytos tinkamos priemonės ir ištekliai, kuriais būtų užtikrinta, kad rezultatai ir nauda išliktų ir projektui pasibaigus.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 70 balų. Be to, kiekvienoje iš pirmiau minėtų sutarties skyrimo kriterijų kategorijų jiems turi būti skirta po 15 balų.

Ex aequo pasiūlymų atvejais pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausia balų „aktualumo“. Jei šie balai bus vienodi, pirmenybė bus teikiama atsižvelgiant į jų balus pagal kriterijų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė“. Jei šie balai bus vienodi, pirmenybė bus teikiama atsižvelgiant į jų balus pagal kriterijų „poveikis“.

Jei tai nepadės nustatyti pirmenybės, tolesnis pirmenybės nustatymas gali būti atliekamas atsižvelgiant į bendrą projekto portfelį ir teigiamą projektų sinergiją arba kitus veiksnius, susijusius su kvietimo teikti pasiūlymus tikslais. Šie veiksniai bus dokumentuoti ekspertų grupės ataskaitoje.

NUMATOMAS POVEIKIS

Aukštojo mokslo tinklai rems akademines ir viešas diskusijas Europos integracijos klausimais pagal „Erasmus+“ reglamento 8 straipsnį, rinkdami ir su partneriais aptardami mokslinių tyrimų rezultatus, kursų turinį ir patirtį, produktus (tyrimus, straipsnius ir kt.) bei jais dalydamiesi. Reguliariai teikdami Komisijai novatoriškus ir įdomius tinklų bendradarbiavimo rezultatus, tinklai prisideda prie Komisijos politikos formavimo, pateikdami įrodymų ir naujų įžvalgų apie kvietimų teikti pasiūlymus teminių prioritetų politikos pokyčius.

GEOGRAFINĖS PUSIAUSVYROS TIKSLAI

Vidaus politikos tinklo veikla turėtų būti sutelkta į valstybes nares ir programos „Erasmus+“ asocijuotąsias trečiąsias valstybes. Išorės politikos tinklas „ES ir Šiaurės Amerika“ remia akademinį Europos ir Šiaurės Amerikos aukštojo mokslo institucijų bendradarbiavimą „Jean Monnet“ veiksmų prioritetų srityje, todėl jis apima tik valstybes nares, programos „Erasmus+“ asocijuotąsias trečiąsias valstybes ir Šiaurės Amerikos šalis (12 regionas).

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Šis veiksmas finansuojamas pagal fiksuotosios sumos modelį. Kiekvienos dotacijos vienkartinė fiksuotoji suma bus nustatoma pagal pareiškėjo siūlomos veiklos numatomą biudžetą. Dotaciją teikianti institucija nustatys kiekvienos dotacijos fiksuotąją sumą remdamasi pasiūlymu, vertinimo rezultatais, finansavimo normomis ir didžiausia kvietime teikti paraiškas nustatyta dotacijos suma.

Didžiausia ES parama vienam tinklui, nagrinėjančiam ES vidaus klausimus, yra 1 000 000 EUR. **Didžiausia ES parama** vienam tinklui, nagrinėjančiam išorės politikos klausimus, yra 1 200 000 EUR.

<u>Kaip nustatoma projekto fiksuotoji suma?</u>

Pareiškėjai turi užpildyti išsamią biudžeto lentelę pagal paraiškos formą, atsižvelgdami į šiuos aspektus:

a) biudžetas turėtų būti tiek išsamus, kiek tai būtina dotacijos gavėjui (-ams) ir suskirstytas į nuoseklius darbo paketus (pavyzdžiui, projekto valdymo, mokymo, renginių organizavimo, pasirengimo mobilumui ir jo įgyvendinimo, komunikacijos ir sklaidos, kokybės užtikrinimo ir t. t.);

b) pasiūlyme turi būti aprašyta į kiekvieną darbo paketą įtraukta veikla;

c) pareiškėjai savo pasiūlyme turi numatomas išlaidas paskirstyti pagal darbo paketų dalis (ir kiekviename darbo pakete pagal kiekvienam dotacijos gavėjui ir susijusiam subjektui priskirtą dalį);

d) numatytomis lėšomis bus galima padengti personalo išlaidas, kelionės ir pragyvenimo išlaidas, išlaidas įrangai ir subrangos bei kitas išlaidas (pavyzdžiui, informacijos sklaidos, leidybos, vertimo raštu).

Pasiūlymai bus vertinami remiantis standartine vertinimo tvarka ir pasitelkiant vidaus ir (arba) išorės ekspertus. Ekspertai įvertins pasiūlymų kokybę pagal kvietime teikti paraiškas nustatytus reikalavimus, numatomą poveikį, veiksmo kokybę ir veiksmingumą.

Įvertinus pasiūlymą, leidimus suteikiantis pareigūnas nustatys fiksuotąją sumą, atsižvelgdamas į atlikto vertinimo išvadas. Visoms numatomoms tinkamoms finansuoti išlaidoms, nustatytoms atlikus vertinimą, bus taikoma 80 proc. bendro finansavimo norma.

Dotacijos parametrai (didžiausia dotacijos suma, finansavimo norma, visos tinkamos finansuoti išlaidos ir kt.) bus nustatyti dotacijos sutartyje.

Finansinė parama trečiosioms šalims dotacijų ar apdovanojimų forma yra leidžiama.

Jūsų projekto paraiškoje turi būti aiškiai nurodyta, kodėl reikalinga finansinė parama trečiosioms šalims, kaip ji bus valdoma ir pateiktas įvairių veiklos, kuriai trečioji šalis gali gauti finansinę paramą, rūšių sąrašas. Pasiūlyme taip pat turi būti aiškiai aprašyti rezultatai, kuriuos reikia pasiekti.

Didžiausia finansinės paramos suma, kuri gali būti išmokėta trečiajai šaliai, neviršija 60 000 EUR. Leidžiamos savanorių išlaidos. Jos nurodomos kaip vieneto įkainiai, apibrėžti Komisijos sprendime dėl savanorių vieneto įkainių[444].

Projekto pasiekimai bus vertinami užbaigus veiklą. Tokia finansavimo schema leistų sutelkti dėmesį į rezultatus, o ne į sąnaudas ir taip pabrėžti kokybę ir išmatuojamų tikslų įgyvendinimo lygį.

Daugiau informacijos pateikta dotacijos sutarties šablone, kurį rasite ES finansavimo ir konkursų portale.

„JEAN MONNET“ TINKLAI KITOSE ŠVIETIMO IR MOKYMO SRITYSE

Bendrojo ugdymo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų (ISCED 1–4) ir (arba) mokytojus rengiančių ir švietiančių aukštojo mokslo institucijų tinklai turėtų siekti suteikti šiai naujai „Jean Monnet“ veiklai tarptautinį aspektą ir padėti keistis gerąja patirtimi bei šalių grupėje vykdyti komandinį mokymą.

Tokia veikla leis skirtinguose kontekstuose dirbantiems specialistams, dėl nacionalinės teisės aktų ir mokymo programų struktūros susiduriantiems su skirtingais uždaviniais ir apribojimais, pasiekti bendrą supratimą apie mokymosi Europos Sąjungos klausimais metodikas.

VEIKSMO TIKSLAI

„Jean Monnet“ tinklų kitose švietimo ir mokymo srityse tikslas – padėti bendrojo ugdymo mokykloms ir profesinio mokymo įstaigoms (ISCED 1–4) ir (arba) mokytojus rengiančioms ir švietiančioms aukštojo mokslo institucijoms gilinti žinias, kaip mokyti Europos Sąjungos dalykų, taip pat mokymosi procesui suteikti tarptautinį matmenį.

Mokytojų keitimasis žiniomis, bendradarbiavimas rengiant konkrečias disciplinas ir metodikas, komandinio mokymo patirtis ir bendra veikla – tinklo veiklos pagrindas. Pavyzdžiui:

- keistis informacija apie turinį ir viešinti taikomų metodikų rezultatus;
- stiprinti įvairių bendrojo ugdymo mokyklų, profesinio mokymo įstaigų (ISCED 1–4) ir mokytojus rengiančių ir švietiančių institucijų bendradarbiavimą, suteikiant jiems tarptautinės patirties ir europinę reputaciją;
- keistis žiniomis ir mobilumu komandinio mokymo tikslais;
- skatinti bendrojo ugdymo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų (ISCED 1–4) ir (arba) mokytojus rengiančių ir švietiančių aukštojo mokslo institucijų bendradarbiavimą ir kurti tvirtą ir tvarią žinių platformą.

PROJEKTO RENGIMAS

„Jean Monnet“ tinklai kitose švietimo ir mokymo srityse turi vykdyti vieną ar daugiau šių veiklos rūšių:

- kaupti ir aptarti mokymo metodikas, skirtas mokymo programoms ir užklasinei veiklai;
- rinkti gerąją patirtį, susijusią su mokymusi Europos Sąjungos klausimais, ir ja dalytis;
- organizuoti komandinį mokymą ir bendradarbiavimu grindžiamą mokymą vykdant mobilumo veiklą arba internetu.

Tai galima padaryti:

- rengiant dokumentus ir gerosios patirties sklaidos gaires;
- rengiant fizinius ir internetinius susitikimus;

444 https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/unit-cost-decision-volunteers_en.pdf

- vykdant komandinį mokymą ir bendradarbiavimu grindžiamą mokymą.

Nacionalinės valdžios institucijos gali būti informuojamos apie viešąsias mokyklas, kurios teikia paraiškas dėl šio veiksmo kiekvienoje šalyje, įskaitant ribotus asmens duomenis, pvz., kontaktinio asmens vardą, pavardę ir e. pašto adresą, siekiant palengvinti jų subjektų patvirtinimo procesą.

KOKIE KRITERIJAI TAIKOMI PARAIŠKOMS DĖL „JEAN MONNET“ TINKLŲ KITOSE ŠVIETIMO IR MOKYMO SRITYSE?

TINKAMUMO KRITERIJAI

Kas gali teikti paraišką?	Kad atitiktų reikalavimus, pareiškėjai (dotacijos gavėjai ir susiję subjektai, jei taikoma) turi būti: - mokykla, profesinio mokymo įstaiga (ISCED 1–4) ar aukštojo mokslo institucija, turinti galiojantį ECHE sertifikatą ir teikianti pirminio rengimo ir (arba) mokymo darbo vietoje paslaugas bendrojo ugdymo ir (arba) profesinio mokymo įstaigų (ISCED 1–4) mokytojams; įsteigti ES valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje.
Konsorciumo sudėtis	Paraiškas turi pateikti bent 6 pareiškėjų konsorciumas, atitinkantis šias sąlygas: - mažiausiai 3 subjektai iš skirtingų ES valstybių narių ir (arba) Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių; - mažiausiai 4 bendrojo ugdymo mokyklos ir (arba) profesinio mokymo paslaugų teikėjai (ISCED 1–4); - ne daugiau kaip 2 aukštojo mokslo institucijos, teikiančios pirminio rengimo ir (arba) mokymo darbo vietoje paslaugas bendrojo ugdymo įstaigų ir (arba) profesinio mokymo įstaigų (ISCED 1–4) mokytojams. Į konsorciumo sudėtį įtraukiami tik dotacijos gavėjai (nesusiję subjektai).
Geografinė vietovė (Veiklos vieta (-os))	Veikla turi būti vykdoma reikalavimus atitinkančiose šalyse (žr. šio vadovo A dalį).
Projekto trukmė	Projektai paprastai turėtų trukti 36 mėnesius (galima pratęsti, jei tai tinkamai pagrindžiama ir priimamas dotacijos sutarties pakeitimas).
Kam teikti paraišką?	Europos Švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai (EACEA). Kvietimo teikti paraiškas identifikatorius: ERASMUS-JMO-2025-NETWORKS-SCHOOLS.
Kada teikti paraišką?	Pareiškėjai dotacijos paraišką turi pateikti iki **vasario 12 d. 17:00:00 (Briuselio laiku)**.

Paraiškas pateikusios organizacijos vertinamos pagal atitinkamus atmetimo ir atrankos kriterijus. Daugiau informacijos žr. šio vadovo C dalyje.

DOTACIJŲ SKYRIMO KRITERIJAI

Projektai vertinami pagal toliau nurodytus dotacijų skyrimo kriterijus.

Projekto aktualumas (daugiausia 25 balai)	• Kokiu mastu pasiūlymas atitinka „Jean Monnet“ veiksmo tikslus: o prisidėti prie ES studijų (kaip aprašyta įžanginėje pastraipoje); o suteikti bendrojo ugdymo įstaigų mokytojams galimybių įgyti naujų įgūdžių; o padėti keistis informacija ir patirtimi, kas ir kaip padeda besimokantiems asmenims geriau pažinti ES; o palengvinti mokytojų mobilumo patirtį, kad jie galėtų drauge su partneriais parengti ir vykdyti komandinį mokymą; o padėti geriau suprasti ES ir jos veikimą; o padėti mokytojams integruoti ES turinį į savo veiklą. • Kokiu mastu pasiūlymas aktualus siekiant gerbti ir skatinti bendras ES vertybes, pavyzdžiui, pagarbą žmogaus orumui, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms, taip pat kovoti su bet kokia diskriminacija. • Kokiu mastu pasiūlymas pasiekia prioritetines tikslines grupes: o bendrojo ugdymo mokyklas ir profesinio mokymo įstaigas (ISCED 1–4); o mokytojus; o studentus.
Projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė (daugiausia 25 balai)	• Metodika: siūlomos veiklos kokybė, naujumas ir įgyvendinamumas. • Kokiu mastu darbo programa: o pristatoma aiškiai, išsamiai ir nuosekliai, tinkamai numatyti planuojami parengiamosios veiklos, įgyvendinimo, vertinimo, tolesnės susijusios veiklos ir sklaidos etapai; o parodo nuoseklumą su projekto tikslais ir veiksmais. • Kokiu mastu darbo paketams priskirti ištekliai atitinka jų tikslus ir rezultatus. • Stebėsenos ir vertinimo strategija
Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų kokybė (daugiausia 25 balai)	• Partnerystės vidaus veiklos organizavimas: o dalyvių, dalyvaujančių siūlomoje veikloje, susijusioje tiek su Europos Sąjungos studijomis (kaip aprašyta įžanginėje pastraipoje), tiek su konkrečia pasiūlyme nurodyta tema, profilio ir kompetencijos aktualumas ir papildomumas. • Bendradarbiavimo susitarimai ir vaidmenų, pareigų ir užduočių paskirstymas.

Poveikis (daugiausia 25 balai)	• Numatomas tinklų poveikis ir ilgalaikiai padariniai:
	  • bendrojo ugdymo įstaigoms ir profesinio mokymo paslaugų teikėjams:
	  o didesni pajėgumai mokyti ES temomis;
	  o novatoriškas turinys, padedantis rasti naujų ES temų aspektų, bendrojo ugdymo įstaigose;
	  o tvirtesnis bendradarbiavimas ir galimybė užmegzti ryšį su partneriais;
	  o didesni finansiniai ištekliai ES dalykų mokymui įstaigos viduje.
	  • tinkluose tiesiogiai ir netiesiogiai dalyvaujantiems mokytojams:
	  o tvirtesni įgūdžiai ES reikalų srityje ir geresnis ES turinio naudojimas veikloje.
	• Sklaida ir komunikacija:
	  • priemonių, kuriomis siekiama viešinti veiklos rezultatus tinklui priklausančioje institucijoje ir už jos ribų, tinkamumas ir kokybė:
	  o didinant informuotumą apie veiklą ir rezultatus, taip pat – dalyvių ir organizacijų matomumą;
	  o informuojant grupes, nepriklausančias bendrojo ugdymo įstaigų ir profesinio mokymo paslaugų teikėjų sistemai.
	  • Kokiu mastu numatytos sklaidos priemonės pasieks tikslinę auditoriją:
	  o per žiniasklaidą (įskaitant socialinius tinklus, leidinius ir t. t.);
	  o per renginius.
	• Tvarumas ir tęstinumas: pasiūlyme numatytos tinkamos priemonės ir ištekliai, kuriais būtų užtikrinta, kad projekto rezultatai ir nauda išliktų ir projektui pasibaigus.

Kad būtų svarstoma, ar skirti finansavimą, pasiūlymai turi būti įvertinti bent 70 balų. Pagal kiekvieną iš pirmiau išvardytų dotacijų skyrimo kriterijų pasiūlymas turi būti įvertintas bent 15 balų.

Ex aequo pasiūlymų atvejais pirmenybė bus teikiama projektams, surinkusiems daugiausia balų „aktualumo“. Jei šie balai bus vienodi, pirmenybė bus teikiama atsižvelgiant į jų balus pagal kriterijų „projekto parengimo ir įgyvendinimo kokybė“. Jei šie balai bus vienodi, pirmenybė bus teikiama atsižvelgiant į jų balus pagal kriterijų „poveikis“.

Jei tai nepadės nustatyti pirmenybės, tolesnis pirmenybės nustatymas gali būti atliekamas atsižvelgiant į bendrą projekto portfelį ir teigiamą projektų sinergiją arba kitus veiksnius, susijusius su kvietimo teikti pasiūlymus tikslais. Šie veiksniai bus dokumentuoti ekspertų grupės ataskaitoje.

NUMATOMAS POVEIKIS

Kiekybinis Dotacijų gavėjų skaičius pagal ES valstybes nares ar Programos asocijuotąsias trečiąsias valstybes / regionus.

Kokybinis Tikimasi, kad „Jean Monnet“ tinklai kitose švietimo ir mokymo srityse padarys teigiamą ir ilgalaikį poveikį bendrajam ugdymui ir profesiniam mokymui (ISCED 1–4) ir suteiks dalyviams žinių apie sėkmingą praktiką, susijusią su faktų ir žinių apie Europos Sąjungą pateikimu besimokantiems asmenims.

Tinklai kitose švietimo ir mokymo srityse suteiks daugiau galimybių bendrojo ugdymo mokykloms ir profesinio mokymo įstaigoms išplėsti savo veiklą, integruojant Europos Sąjungos turinį.

„Jean Monnet“ tinklų kitose švietimo ir mokymo srityse remiama veikla taip pat siekiama šių su dalyvaujančiosiomis organizacijomis susijusių rezultatų:

- geresnio gebėjimo integruoti ES dalykus į savo veiklą;
- didesnio tarptautiškumo.

GEOGRAFINĖS PUSIAUSVYROS TIKSLAI

Finansuojama veikla daugiausia dėmesio skiriama ES valstybėms narėms ir Programos asocijuotosioms trečiosioms valstybėms, laikantis tinkamumo kriterijų.

KOKIOS YRA FINANSAVIMO TAISYKLĖS?

Šis veiksmas finansuojamas pagal fiksuotosios sumos modelį. Kiekvienos dotacijos vienkartinė fiksuotoji suma bus nustatoma pagal pareiškėjo siūlomos veiklos numatomą biudžetą. Dotaciją teikianti institucija nustatys kiekvienos dotacijos fiksuotąją sumą remdamasi pasiūlymu, vertinimo rezultatais, finansavimo normomis ir didžiausia kvietime teikti paraiškas nustatyta dotacijos suma.

Didžiausia ES parama vienam projektui yra 300 000 EUR.

Kaip nustatoma projekto fiksuotoji suma?

Pareiškėjai turi užpildyti išsamią biudžeto lentelę pagal paraiškos formą, atsižvelgdami į šiuos aspektus:

a) biudžetas turėtų būti tiek išsamus, kiek tai būtina dotacijos gavėjui (-ams) ir suskirstytas į nuoseklius darbo paketus (pavyzdžiui, projekto valdymo, mokymo, renginių organizavimo, pasirengimo mobilumui ir jo įgyvendinimo, komunikacijos ir sklaidos, kokybės užtikrinimo ir t. t.);

b) pasiūlyme turi būti aprašyta į kiekvieną darbo paketą įtraukta veikla;

c) pareiškėjai savo pasiūlyme turi numatomas išlaidas paskirstyti pagal darbo paketų dalis (ir kiekviename darbo pakete pagal kiekvienam dotacijos gavėjui ir susijusiam subjektui priskirtą dalį);

d) numatytomis lėšomis bus galima padengti personalo išlaidas, kelionės ir pragyvenimo išlaidas, išlaidas įrangai ir subrangos bei kitas išlaidas (pavyzdžiui, informacijos sklaidos, leidybos, vertimo raštu).

Pasiūlymai bus vertinami remiantis standartine vertinimo tvarka ir pasitelkiant vidaus ir (arba) išorės ekspertus. Ekspertai įvertins pasiūlymų kokybę pagal kvietime teikti paraiškas nustatytus reikalavimus, numatomą poveikį, veiksmo kokybę ir veiksmingumą. Visoms numatomoms tinkamoms finansuoti išlaidoms, nustatytoms atlikus vertinimą, bus taikoma 80 proc. bendro finansavimo norma.

Įvertinus pasiūlymą, leidimus suteikiantis pareigūnas nustatys fiksuotąją sumą, atsižvelgdamas į atlikto vertinimo išvadas.

Dotacijos parametrai (didžiausia dotacijos suma ir kt.) bus nustatyti dotacijos sutartyje. Žr. šio programos vadovo C dalies skirsnį „Tinkamos finansuoti tiesioginės išlaidos“.

Finansinė parama trečiosioms šalims dotacijų ar apdovanojimų forma yra leidžiama.

Jūsų projekto paraiškoje turi būti aiškiai nurodyta, kodėl reikalinga finansinė parama trečiosioms šalims, kaip ji bus valdoma ir pateiktas įvairių veiklos, kuriai trečioji šalis gali gauti finansinę paramą, rūšių sąrašas. Pasiūlyme taip pat turi būti aiškiai aprašyti rezultatai, kuriuos reikia pasiekti.

Didžiausia finansinės paramos suma, kuri gali būti išmokėta trečiajai šaliai, neviršija 60 000 EUR.

Leidžiamos savanorių išlaidos. Jos nurodomos kaip vieneto įkainiai, apibrėžti Komisijos sprendime dėl savanorių vieneto įkainių[445].

[445] https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/unit-cost-decision-volunteers_en.pdf

Projekto pasiekimai bus vertinami užbaigus veiklą. Tokia finansavimo schema leistų sutelkti dėmesį į rezultatus, o ne į sąnaudas ir taip pabrėžti kokybę ir išmatuojamų tikslų įgyvendinimo lygį.

Daugiau informacijos pateikta dotacijos sutarties šablone, kurį rasite ES finansavimo ir konkursų portale.

C DALIS. INFORMACIJA PAREIŠKĖJAMS

Visų potencialių pareiškėjų, ketinančių teikti projekto pasiūlymą, kad gautų iš ES finansinę paramą pagal programą „Erasmus+“, prašoma atidžiai perskaityti šį skirsnį, parengtą pagal 2024 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509[446] (toliau – ES finansinis reglamentas) nuostatas, taikytinas Europos Sąjungos bendrajam biudžetui.

Visos skiriamoms dotacijoms taikomos sutartinės ir finansinės nuostatos yra pateiktos dotacijos sutarties šablone, kuris vykdomosios įstaigos (EACEA) įgyvendinamiems projektams skelbiamas finansavimo ir konkursų portale[447], o nacionalinių agentūrų įgyvendinamų projektų atveju – atitinkamos „Erasmus+“ nacionalinės agentūros interneto svetainėje[448]. Jei yra neatitikimų su šiame Vadove pateikta informacija, viršenybė teikiama nuostatoms, pateiktoms pavyzdiniuose dotacijų susitarimuose, o ne C dalyje.

KAIP PATEIKTI „ERASMUS+“ PROJEKTO PARAIŠKĄ?

Pareiškėjai, norintys teikti paraišką dėl „Erasmus+“ projekto, turi vadovautis šiais keturiais etapais:

1) užsiregistruoti. Registracija vyksta taip:
   a. kai veiksmus administruoja vykdomoji įstaiga, pareiškėjai, susiję subjektai ir asocijuotieji partneriai privalo užsiregistruoti finansavimo ir konkursų portale ir gauti dalyvio identifikacinį kodą[449]. Organizacijoms ar grupėms, kurioms dalyvaujant kitose ES programose PIC jau buvo suteiktas, iš naujo registruotis nereikia. Šis anksčiau užsiregistravus suteiktas PIC kodas galioja ir teikiant paraiškas pagal programą „Erasmus+“;
   b. nacionalinių agentūrų valdomų veiksmų atveju pareiškėjai turi, jei to dar nepadarė, užsiregistruoti per „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso[450] organizacijų registracijos sistemą ir gauti organizacijos ID;
2) patikrinti, ar projektas atitinka atitinkamam veiksmui (sričiai) taikomus Programos kriterijus;
3) patikrinti finansavimo sąlygas;
4) reikia užpildyti ir pateikti paraiškos formą.

1 ETAPAS. REGISTRACIJA

Kai veiksmus administruoja vykdomoji įstaiga

Kad užsiregistruotų per elektroninės paraiškų teikimo sistemą ES finansavimo ir konkursų portale, pareiškėjo teisinis atstovas turi atlikti tokius veiksmus:

- sukurti naudotojo paskyrą, vadinamąją ES prisijungimo paskyrą „EU Login“ (nebent pareiškėjui atstovaujantis asmuo tokią paskyrą jau turi). ES prisijungimo paskyrą „EU Login“ galima susikurti per šią interneto svetainę:
  https://webgate.ec.europa.eu/cas/;
- apsilankykite ES finansavimo ir konkursų portale adresu:

[446] 2024 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2024/2509 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių (nauja redakcija) (OL L, 2024/2509, 2024 9 26). ES finansinį reglamentą galima rasti adresu: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:L_202402509

[447] ES finansavimo ir konkursų portalas:: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home

[448] „Erasmus+“ nacionalinė agentūra: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/contacts/national-agencies?facets__permanent%7Cfield_eac_topics=1964

[449] PIC privaloma nurodyti paraiškos formoje.

[450] „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso organizacijų registracijos sistema: https://webgate.ec.europa.eu/erasmus-esc/index/organisations/register-my-organisation

https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home ir užsiregistruoti (jei taikoma) atstovaujamos organizacijos (grupės) vardu. Portale pateikiamos gairės ir atsakymai į dažnai užduodamus klausimus.

Pareiškėjui Europos Komisijos dalyvių registre[451] reikia užsiregistruoti tik kartą. Užbaigus registracijos procedūrą, pareiškėjui suteikiamas dalyvio identifikacinis kodas (PIC)[452]. Šis kodas yra 9 skaitmenų unikalus identifikatorius, kuris yra būtinas paraiškoms teikti ir kurį naudodamas pareiškėjas gali paprasčiau pildyti paraiškos formą (t. y. įrašius PIC numerį, formoje automatiškai atsiras visa pareiškėjo registracijos etape pateikta informacija).

Kai veiksmus administruoja „Erasmus+“ nacionalinės agentūros

Kad užsiregistruotų „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso organizacijų registracijos sistemoje, pareiškėjo teisinis atstovas turi atlikti tokius veiksmus:

- sukurti ES prisijungimo paskyrą „EU Login“ (nebent pareiškėjas tokią paskyrą jau turi). ES prisijungimo paskyrą „EU Login“ galima susikurti per šią interneto svetainę: https://webgate.ec.europa.eu/cas/;
- prisijungti prie „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso Organizacijų registracijos sistemos https://webgate.ec.europa.eu/erasmus-esc ir užsiregistruoti organizacijos ir (arba) grupės vardu.

Organizacijai reikia užsiregistruoti tik kartą. Organizacijos gali patikrinti savo organizacijos ID arba pakeisti su juo susijusią informaciją per „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso organizacijų registracijos sistemą.

Į paraiškos formą Įrašius organizacijos ID, bus įkelta ir rodoma visa pareiškėjo registracijos etape pateikta informacija.

Pareiškėjai turi turėti aiškų sutikimą paraiškos formoje naudoti kitos organizacijos ID. Tokių įrodymų galima prašyti kilus nesutarimams, o pareiškėjai gali būti pašalinti iš konkurso, jei jie negali jų pateikti.

Teisinio statuso įrodymas

Registruodamiesi pareiškėjai privalo įkelti tokius dokumentus:

- teisės subjekto formą (šią formą galima parsisiųsti iš Europos Komisijos interneto svetainės, adresu https://commission.europa.eu/funding-tenders/procedures-guidelines-tenders/information-contractors-and-beneficiaries/forms-contracts_lt). Kai paraiškas teikia konsorciumas, teisės subjekto formą turėtų pateikti visi konsorciumo nariai;
- finansinių rekvizitų formą (šią formą galima parsisiųsti iš Europos Komisijos interneto svetainės, adresu https://commission.europa.eu/funding-tenders/procedures-guidelines-tenders/information-contractors-and-beneficiaries/forms-contracts_lt). Formoje duomenys įrašomi pagal šalį, kurioje yra pareiškėjo bankas, net jei pareiškėjas oficialiai įregistruotas kitoje šalyje. Kai paraiškas teikia konsorciumas, finansinių rekvizitų formą turėtų pateikti tik koordinatorius.

Jeigu dotacijos suma viršija 60 000 EUR, pareiškėjams gali reikėti įkelti konkrečius dokumentus savo finansiniam pajėgumui įrodyti. Dėl išsamesnės informacijos žr. skirsnį „Atrankos kriterijai“.

2 ETAPAS. ATITIKTIES PROGRAMOS KRITERIJAMS PATIKRA

Rengdami projektą ir prieš pateikdami paraišką ES finansavimui gauti, dalyviai turi įsitikinti, kad projektas atitinka šiuos kriterijus: priimtinumo, tinkamumo, atmetimo, atrankos ir dotacijos skyrimo.

Priimtinumo kriterijai

[451] Europos Komisija valdo internetinį registrą (dalyvių registrą), kuriame registruojamos įvairiose ES programose dalyvaujančios organizacijos.
[452] PIC privaloma nurodyti paraiškos formoje.

Paraiškos turi būti išsiųstos **ne vėliau nei iki kvietime teikti paraiškas nurodyto termino**.

Paraiškos turi būti įskaitomos ir prieinamos.

Paraiškos turi būti išsamios, jose turi būti visos dalys ir privalomi priedai. Praėjus teikimo terminui galima taisyti tik korektūros klaidas valdymo institucijai paprašius tinkamai pagrįstais atvejais.

Kai veiksmus administruoja vykdomoji įstaiga, paraiškos turi būti pateiktos **elektroniniu būdu** per Finansavimo ir konkursų portalą. Paraiškos (įskaitant priedus ir patvirtinamuosius dokumentus) turi būti pateiktos naudojant paraiškų teikimo sistemos formas.

Pasiūlymai turi būti išsamūs, juose turi būti pateikta visa prašoma informacija ir visi reikalaujami priedai bei patvirtinamieji dokumentai:

- paraiškos formos A dalyje pateikiama administracinė informacija apie dalyvius (būsimą koordinatorių, dotacijos gavėjus ir susijusius subjektus) ir projekto biudžeto suvestinė (pildoma tiesiogiai internetu);
- praiškos formos B dalyje pateikiamas techninis projekto aprašymas (parsisiunčiama iš paraiškų teikimo sistemos portalo, užpildoma, tada surenkama ir vėl nusiunčiama) ir
- C dalyje (pildoma tiesiogiai internetu, jei yra) pateikiami papildomi projekto duomenys.

Paraiškas (B dalis) sudaro ne daugiau kaip 40 puslapių, kai paraiškos teikiamos pagal kvietimą dėl mažos vertės dotacijų (60 000 EUR arba mažiau), 120 puslapių – dėl didelės vertės dotacijų (4 000 000 EUR) ir 70 puslapių pagal visus kitus kvietimus. Šios taisyklės išimtys taikomos šiems veiksmams: 40 psl. „Profesinio mokymo gebėjimų stiprinimo“ atveju ir 70 psl. „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos veiksmams. Į papildomus puslapius vertintojai neatsižvelgs.

Kai veiksmus administruoja „Erasmus+“ nacionalinės agentūros, paraiškas reikia pateikti **elektroniniu būdu** naudojant „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso interneto svetainėse pateiktas formas.

Tinkamumo kriterijai

Tinkamumo kriterijai naudojami siekiant nustatyti, ar pareiškėjas turi teisę dalyvauti kvietime teikti paraiškas ir teikti pasiūlymą dėl veiksmo. Jie taikomi pareiškėjams ir projektams ar veiklai, kuriems vykdyti prašoma skirti dotaciją (pavyzdžiui, dalyvaujančiųjų organizacijų pobūdis, skaičius, projekto ir (arba) veiklos rūšis, veiklos trukmė, dalyvių profilis ir (arba) skaičius).

Kad projektas būtų laikomas tinkamu, pareiškėjas ir projektas privalo atitikti visus su veiksmu, pagal kurį teikiamas pasiūlymas, susijusius tinkamumo kriterijus. Jeigu projektas paraiškos teikimo etape šių kriterijų neatitinka, jis atmetamas ir toliau nebevertinamas. Jeigu projekto įgyvendinimo arba baigiamosios ataskaitos teikimo etape paaiškėja, kad šie kriterijai netenkinami, veikla gali būti laikoma neatitinkančia reikalavimų ir gali būti pareikalauta grąžinti tokiam projektui suteiktą ES dotaciją.

Tinkamumo kriterijai, taikomi kiekvienam iš veiksmų, įgyvendinamų pagal šį programos „Erasmus+“ vadovą, aprašyti B dalyje.

Atmetimo kriterijai

Pagal Finansinio reglamento 137 straipsnio 2 dalį tiesioginio ir netiesioginio valdymo atveju ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistema taikoma:

a) dalyviams ir gavėjams;
b) subjektams, kurių pajėgumu kandidatas arba konkurso dalyvis ketina pasikliauti, arba rangovo subrangovams;
c) bet kuriam asmeniui arba subjektui, gaunančiam Sąjungos lėšas, kai biudžetas vykdomas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą ir 157 straipsnio 4 dalį, remiantis informacija, pateikta pagal 158 straipsnio 7 dalį;
d) garantams;
e) rėmėjams, kaip nurodyta 26 straipsnyje;

f) tikriesiems savininkams ir su subjektu, kuriam uždrausta dalyvauti procedūroje, susijusiems subjektams, kaip nurodyta 138 straipsnio 6 dalyje;
g) fiziniams asmenims, nurodytiems 138 straipsnio 5 dalies pirmos pastraipos a–c punktuose.

Tai nedaro poveikio 157 straipsnio 7 daliai ir susitarimuose dėl įnašų nustatytoms taisyklėms, kai Sąjungos lėšas gaunantys asmenys arba subjektai biudžetą vykdo pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą.

Pagal Finansinio reglamento 138 straipsnį atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas uždraudžia pirmiau nurodytam asmeniui arba subjektui dalyvauti dotacijos skyrimo procedūrose pagal programą „Erasmus+“ arba įgyvendinti Sąjungos lėšas, jei tas asmuo arba subjektas yra patekęs į vieną iš šių situacijų, dėl kurių draudžiama dalyvauti procedūroje:

a) asmuo arba subjektas yra bankrutavęs, jam taikoma nemokumo arba likvidavimo procedūra, jei jo turtą administruoja likvidatorius arba teismas, jei jis yra sudaręs susitarimą su kreditoriais, jei jo verslo veikla yra sustabdyta arba jei jis yra analogiškoje situacijoje, susidariusioje dėl panašios Sąjungos ar nacionalinėje teisėje numatytos procedūros;

b) galutiniu teismo sprendimu ar galutiniu administraciniu sprendimu yra nustatyta, kad asmuo arba subjektas nesilaiko prievolių, susijusių su mokesčių ar socialinio draudimo įmokų mokėjimu pagal taikytiną teisę;

c) galutiniu teismo sprendimu ar galutiniu administraciniu sprendimu yra nustatyta, kad asmuo arba įmonė yra kalta dėl sunkaus profesinio nusižengimo, padaryto pažeidžiant taikytinus įstatymus ar kitus teisės aktus, arba profesijos, kurios atstovas yra pareiškėjas, etikos standartus, arba padaryto bet kuriais kitais neteisėtais veiksmais, kurie daro poveikį jo profesiniam patikimumui, kai tokie veiksmai rodo blogus ketinimus ar didelį aplaidumą, įskaitant, visų pirma, bet kurį iš šių veiksmų:

i) sukčiavimą arba aplaidumą pateikiant klaidingą informaciją, kurios reikalaujama siekiant patikrinti, ar yra priežasčių neleisti dalyvauti procedūroje, arba ar laikomasi tinkamumo ar atrankos kriterijų, arba kai jos reikalaujama vykdant teisinį įsipareigojimą;

ii) susitarimo su kitais asmenimis arba subjektais sudarymą siekiant iškraipyti konkurenciją;

iii) intelektinės nuosavybės teisių pažeidimą;

iv) nederamą įtaką arba bandymą daryti nederamą įtaką sprendimų priėmimo procesui, kai pateikiant klaidingus faktus apie interesų konfliktą, susijusį su Finansinio reglamento 61 straipsnio 1 dalyje nurodytais finansų pareigūnais arba kitais asmenimis, siekiama gauti Sąjungos lėšų;

v) bandymą gauti konfidencialios informacijos, kuri sutarčių sudarymo metu jam suteiktų nepagrįstą pranašumą;

vi) diskriminacijos, neapykantos ar smurto prieš asmenų grupę ar grupės narį kurstymą ar panašią veiklą, kuri prieštarauja ES sutarties 2 straipsnyje įtvirtintoms vertybėms, kuriomis grindžiama Sąjunga, kai toks nusižengimas daro poveikį asmens arba subjekto neliečiamumui, o tai daro neigiamą poveikį arba kelia konkrečią riziką, kad toks poveikis bus daromas,
teisinio įsipareigojimo vykdymui;

d) galutiniu teismo sprendimu yra nustatyta, kad pareiškėjas yra kaltas dėl bet kurios iš šių veikų:

i) sukčiavimo Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2017/1371[453] 3 straipsnio ir 1995 m. liepos 26 d. Tarybos aktu priimtos Konvencijos dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos[454] 1 straipsnio prasme;

ii) korupcijos, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2017/1371 4 straipsnio 2 dalyje ar aktyvios korupcijos 1997 m. gegužės 26 d. Tarybos aktu priimtos Konvencijos dėl kovos su korupcija, susijusia su Europos Bendrijų pareigūnais ar Europos

[453] 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 198, 2017 7 28, p. 29).
[454] OL C 316, 1995 11 27, p. 48.

Sąjungos valstybių narių pareigūnais[455] 3 straipsnio prasme, arba veiklos, nurodytos Tarybos pamatinio sprendimo 2003/568/TVR[456] 2 straipsnio 1 dalyje, ar korupcijos, kaip apibrėžta kituose taikytinuose teisės aktuose;

iii) veiklos, susijusios su nusikalstama organizacija, kaip nurodyta Tarybos pamatinio sprendimo 2008/841/TVR[457] 2 straipsnyje;

iv) pinigų plovimo arba teroristų finansavimo Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/849[458] 1 straipsnio 3, 4 ir 5 dalių prasme;

v) teroristinių nusikaltimų arba su teroristine veikla susijusių nusikalstamų veikų, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2017/541[459] 3–12 straipsniuose, arba dėl nusikalstamos veikos kurstymo, pagalbos tokiai veikai, bendrininkavimo ją vykdant arba kėsinimosi ją įvykdyti, kaip nurodyta tos direktyvos 14 straipsnyje;

vi) vaikų darbo ar kitų su prekyba žmonėmis susijusių nusikalstamų veikų, kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/36/ES[460] 2 straipsnyje;

e) asmuo arba subjektas, vykdydamas iš biudžeto finansuojamą teisinį įsipareigojimą, savo pagrindines pareigas atliko su reikšmingais trūkumais, dėl kurių:

i) teisinis įsipareigojimas buvo nutrauktas anksčiau laiko;

ii) dėl kurių buvo pareikalauta atlyginti nuostolius arba taikytos kitos sutartinės sankcijos arba

iii) jie buvo nustatyti leidimus suteikiančiam pareigūnui, OLAF arba Audito Rūmams atlikus patikrinimus ir auditą arba tyrimus;

f) galutiniu teismo sprendimu arba galutiniu administraciniu sprendimu yra nustatyta, kad asmuo arba subjektas padarė pažeidimą Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2988/95[461] 1 straipsnio 2 dalies prasme;

g) galutiniu teismo sprendimu arba galutiniu administraciniu sprendimu yra nustatyta, kad asmuo arba subjektas įsteigė kitai jurisdikcijai priklausantį subjektą, ketindamas išvengti mokestinių, socialinių arba bet kokių kitų teisinių pareigų pagal jo registruotos buveinės, centrinės administracijos ar pagrindinės verslo vietos jurisdikciją;

h) galutiniu teismo sprendimu arba galutiniu administraciniu sprendimu yra nustatyta, kad subjektas buvo įsteigtas turint g punkte nurodytą ketinimą;

i) asmuo arba subjektas tyčia ir be tinkamo pagrindimo pasipriešino leidimus suteikiančio pareigūno, jo atstovo arba auditoriaus, OLAF, Europos prokuratūros arba Audito Rūmų atliekamam tyrimui, patikrinimui ar auditui. Laikoma, kad asmuo arba subjektas priešinasi tyrimui, patikrinimui ar auditui, kai jis atlieka veiksmus, kuriais siekiama užkirsti kelią, trukdyti ar vilkinti bet kokius veiksmus, reikalingus tyrimui, patikrinimui ar auditui atlikti. Tokie veiksmai visų pirma apima atsisakymą leisti patekti į savo patalpas ar kitas verslo tikslais naudojamas zonas, informacijos slėpimą ar atsisakymą ją atskleisti arba melagingos informacijos pateikimą.

Jei c–i punktuose nurodytais atvejais nėra galutinio teismo sprendimo arba, kai taikytina, galutinio administracinio sprendimo, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas uždraudžia asmeniui arba subjektui dalyvauti procedūroje remdamasis preliminariu teisiniu elgesio kvalifikavimu, kaip nurodyta tuose punktuose, ir atsižvelgdamas į nustatytus faktus ar kitas išvadas, pateiktas FR 145 straipsnyje nurodytos komisijos rekomendacijoje.

---

[455] OL C 195, 1997 6 25, p. 1.

[456] 2003 m. liepos 22 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2003/568/TVR dėl kovos su korupcija privačiame sektoriuje (OL L 192, 2003 7 31, p. 54).

[457] 2008 m. spalio 24 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2008/841/TVR dėl kovos su organizuotu nusikalstamumu (OL L 300, 2008 11 11, p. 42).

[458] 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, kuria iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/60/EB bei Komisijos direktyva 2006/70/EB (OL L 141, 2015 6 5, p. 73).

[459] 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, kuria iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/60/EB bei Komisijos direktyva 2006/70/EB (OL L 141, 2015 6 5, p. 73).

[460] 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos, pakeičianti Tarybos pamatinį sprendimą 2002/629/TVR (OL L 101, 2011 4 15, p. 1).

[461] 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, 1995 12 23, p. 1).

Pirmiau nurodyti faktai ir išvados visų pirma apima:

(a) faktus, nustatytus EPPO, tų valstybių narių, kurios pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 dalyvauja tvirtesniame bendradarbiavime, atžvilgiu, Audito Rūmų ir OLAF atliktų auditų ar tyrimų arba vidaus audito metu, arba leidimus suteikiančio pareigūno atsakomybe atlikto bet kurio kito patikrinimo, audito ar kontrolės metu;
(b) negalutinius administracinius sprendimus, kurie gali apimti drausmines priemones, kurių ėmėsi kompetentinga priežiūros įstaiga, atsakinga už profesinės etikos standartų taikymo tikrinimą;
(c) asmenų ir subjektų, įgyvendinančių Sąjungos lėšas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą, sprendimuose nurodytus faktus;
(d) Komisijos sprendimus, susijusius su Sąjungos konkurencijos teisės pažeidimu, arba nacionalinės kompetentingos institucijos sprendimus, susijusius su Sąjungos ar nacionalinės konkurencijos teisės pažeidimu.

Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas uždraudžia FR 137 straipsnyje nurodytiems asmenims arba subjektams dalyvauti procedūroje, jeigu:

(a) fizinis arba juridinis asmuo, kuris yra FR 137 straipsnio 2 dalyje (žr. pirmiau) nurodyto asmens arba subjekto administracijos, valdymo ar priežiūros įstaigos darbuotojas arba kuris turi atstovavimo, sprendimo ar kontrolės įgaliojimus to asmens arba subjekto atžvilgiu, yra patekęs į vieną ar daugiau iš pirmiau c–i punktuose nurodytų situacijų;
(b) fizinis arba juridinis asmuo, kuris prisiima neribotą atsakomybę už 137 straipsnio 2 dalyje nurodyto pareiškėjo skolas, yra patekęs į vieną ar daugiau iš pirmiau a arba b punktuose nurodytų situacijų;
(c) fizinis asmuo, kuris yra labai svarbus skyrimui arba teisinio įsipareigojimo vykdymui, yra patekęs į vieną ar daugiau iš pirmiau c–i punktuose nurodytų situacijų.

138 straipsnio 3 dalyje nurodytais atvejais atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali be 145 straipsnyje nurodytos komisijos išankstinės rekomendacijos laikinai uždrausti nurodytam asmeniui arba subjektui dalyvauti procedūroje, jeigu atitinkamo asmens arba subjekto dalyvavimas skyrimo procedūroje arba jo atrinkimas Sąjungos lėšoms vykdyti keltų didelę ir neišvengiamą grėsmę Sąjungos finansiniams interesams. Tokiais atvejais atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas nedelsdamas dėl to kreipiasi į FR 145 straipsnyje nurodytą komisiją ir ne vėliau kaip per 14 dienų nuo komisijos rekomendacijos gavimo dienos priima galutinį sprendimą.

Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, atsižvelgdamas, kai taikytina, į 145 straipsnyje nurodytos komisijos rekomendaciją, neuždraudžia 137 straipsnio 2 dalyje nurodytam asmeniui arba subjektui dalyvauti skyrimo procedūroje arba būti atrinktam Sąjungos lėšoms vykdyti, jeigu:

(a) asmuo arba subjektas ėmėsi FR 138 straipsnio 10 dalyje nurodytų taisomųjų priemonių tokiu mastu, kokio pakanka savo patikimumui įrodyti. Šis punktas netaikomas 138 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytu atveju;
(b) tai reikalinga siekiant užtikrinti paslaugos tęstinumą ribotos trukmės laikotarpį, kol bus patvirtintos FR 138 straipsnio 7 dalyje nurodytos taisomosios priemonės;
(c) toks paraiškos atmetimas būtų neproporcingas remiantis FR 138 straipsnio 3 dalyje nurodytais kriterijais.

Jeigu veiksmą įgyvendina pareiškėjas, kuris turi susijusių subjektų, jis turi atitikti tuos pačius šalinimo kriterijus, kaip ir pagrindinis pareiškėjas.

Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas iš konkrečios skyrimo procedūros pašalina pareiškėją, kuris:

(a) yra patekęs į situaciją, dėl kurios draudžiama dalyvauti procedūroje pagal 138 straipsnį;
(b) pateikė ne tą informaciją, kuri reikalinga kaip viena iš dalyvavimo procedūroje sąlygų, arba tos informacijos nepateikė;
(c) yra anksčiau dalyvavęs rengiant dokumentus, naudojamus vykdant skyrimo procedūrą, jeigu taip pažeidžiamas vienodo požiūrio principas, įskaitant konkurencijos iškraipymą, kurio neįmanoma ištaisyti kitomis priemonėmis.

Nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga 1 pastraipos c–i punktuose nurodytais atvejais savo interneto svetainėje gali skelbti šią informaciją apie draudimą dalyvauti procedūroje ir, jei taikytina, finansines baudas:

(a) atitinkamo asmens ar subjekto pavadinimą;
(b) situaciją, dėl kurios buvo uždrausta dalyvauti procedūroje;

(c) draudimo dalyvauti procedūroje trukmę ir (arba) finansinės baudos sumą.

Šie atmetimo kriterijai pareiškėjams taikomi pagal visus programos „Erasmus+“ veiksmus. Pagal Finansinio reglamento 199 straipsnio 1 dalies b punktą dotacijos paraiškoje pateikiama pareiškėjo priesaikos deklaracija pagal 139 straipsnio 1 dalį (deklaracija ir įrodymai, kad nėra susidariusi situacija, dėl kurios draudžiama dalyvauti procedūroje) ir dėl tinkamumo (žr. pirmiau) bei atrankos kriterijų (žr. toliau) laikymosi. Jei pasiūlymai teikiami konsorciumo vardu, pirmiau aprašyti atmetimo kriterijai taikomi visiems projekte dalyvaujantiems nariams.

Pagal Finansinio reglamento 137 straipsnio 4 dalį ir 140 straipsnį ES lėšų gavėjui, dėl kurio yra prisiimtas teisinis įsipareigojimas ir kuris yra patekęs į situaciją, dėl kurios draudžiama dalyvauti procedūroje, kaip nurodyta 138 straipsnio 1 dalies c–i punktuose, gali būti skiriamos finansinės nuobaudos.

Taip pat pažymėtina, kad, Komisijos nuomone, įgyvendinant šiame Programos vadove nurodytus veiksmus galima laikyti, kad toliau nurodyti subjektai yra patekę arba gali patekti į interesų konflikto situaciją, todėl negali arba negalėtų dalyvauti:

- nacionalinės valdžios institucijos, atsakingos už nacionalinių agentūrų ir programos „Erasmus+“ įgyvendinimo savo šalyje priežiūrą, negali teikti paraiškos ir negali jokioje šalyje dalyvauti jokiame nacionalinių agentūrų valdomame veiksme, tačiau gali teikti paraišką dalyvauti (kaip pareiškėjai arba partneriai) veiksmuose, kuriuos valdo vykdomoji įstaiga arba Švietimo ir kultūros GD, išskyrus atvejus, kai tokia galimybė įgyvendinant atitinkamą veiksmą yra aiškiai neįtraukta (kaip nurodyta šio vadovo B dalyje);

- nacionalinės agentūros (kai tai yra vienintelė jų kaip teisės subjekto veikla) arba teisės subjektų padaliniai, vykdantys nacionalinės agentūros funkcijas ir nacionalinės agentūros kompetencijai nepriklausančią veiklą, negali teikti paraiškos ar dalyvauti jokiame pagal šį vadovą įgyvendinamame veiksme;

- programoje „Erasmus+“ arba bet kurioje programai „Erasmus+“ įgyvendinti patvirtintoje metinėje Komisijos darbo programoje nurodytos arba paskirtos struktūros ir tinklai, kuriems skiriamas Komisijos finansinis įnašas programai „Erasmus+“ įgyvendinti ir kurie priklauso tai pačiai teisės subjekto struktūrai kaip nacionalinė agentūra, negali teikti paraiškos ir jokioje šalyje dalyvauti jokiame „Erasmus+“ nacionalinių agentūrų valdomame veiksme, tačiau gali teikti paraišką dalyvauti (kaip pareiškėjai arba partneriai) veiksmuose, kuriuos valdo vykdomoji įstaiga arba Švietimo ir kultūros GD, išskyrus atvejus, kai tokia galimybė įgyvendinant atitinkamą veiksmą yra aiškiai neįtraukta (kaip nurodyta šio vadovo B dalyje); prieš skiriant dotaciją ar sudarant sutartį jie turėtų gebėti įrodyti, kad nėra patekę į interesų konfliktą, nes imasi atsargumo priemonių, arba jų vidaus struktūroje interesai yra aiškiai atskiriami. Be to, turi būti nustatytos kiekvieno veiksmo ar veiklos, kuriai skiriamos ES lėšos, išlaidos ir įplaukos. Sprendimą, kuriuo pripažįstama, kad yra gautas pakankamas patikinimas, jog šios struktūros ir tinklai nėra patekę į faktinį interesų konfliktą, savo atsakomybe (įskaitant finansinę) priima vykdomoji įstaiga arba Švietimo ir kultūros GD, kuriam tos struktūros ar tinklai teikia paraišką;

- teisės subjektai, kurių struktūroje veikia „Erasmus+“ nacionalinės agentūros ir kurie vykdo kitą su programa „Erasmus+“ susijusią arba nesusijusią veiklą, taip pat su šiais juridiniais subjektais susiję subjektai negali teikti paraiškos ir jokioje šalyje dalyvauti jokiame nacionalinių agentūrų valdomame veiksme, tačiau gali teikti paraišką dalyvauti veiksmuose, kuriuos valdo vykdomoji įstaiga arba Švietimo ir kultūros GD, išskyrus atvejus, kai tokia galimybė įgyvendinant atitinkamą veiksmą yra aiškiai neįtraukta (kaip nurodyta šio vadovo B dalyje). Tačiau prieš skiriant dotaciją ar sudarant su jais sutartį jie turi įrodyti, kad nėra patekę į interesų konfliktą, nes imasi atsargumo priemonių, arba jų vidaus struktūroje interesai yra aiškiai atskiriami (pavyzdžiui, yra bent atskiriamos sąskaitos, atskaitomybė ir sprendimų priėmimo procesai, taikomos priemonės, kuriomis užkertama prieiga prie konfidencialios informacijos). Be to, turi būti nustatytos kiekvieno veiksmo ar veiklos, kuriai skiriamos ES lėšos, išlaidos ir įplaukos. Sprendimą, kuriuo pripažįstama, jog yra gautas pakankamas patikinimas, kad šie subjektai nėra patekę į faktinį interesų konfliktą, savo atsakomybe (įskaitant finansinę) priima institucija, kuriai tie subjektai teikia paraišką.

ES ribojamosios priemonės

Tam tikriems subjektams (pvz., subjektams, kuriems taikomos ES ribojamosios priemonės pagal Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 29 straipsnį ir Sutarties dėl ES veikimo (SESV) 215 straipsnį) taikomos specialios taisyklės[462]. Tokie subjektai neturi teisės dalyvauti jokiomis teisėmis, įskaitant kaip dotacijų gavėjai, susiję subjektai, asocijuotieji partneriai, subrangovai arba finansinės paramos trečiosioms šalims gavėjai, jeigu tokių yra.

ATRANKOS KRITERIJAI

Taikydama atrankos kriterijus, nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga įvertina pareiškėjo finansinį ir veiklos pajėgumą įgyvendinti siūlomą projektą, remdamasi paraiškos formoje prašoma informacija. Nepriklausomai nuo prašomos dotacijos sumos, atitinkama agentūra gali prašyti, kad pareiškėjas pateiktų papildomus dokumentus ir informaciją pagal toliau išdėstytas nuostatas.

Finansinis pajėgumas

Finansinis pajėgumas – pareiškėjas turi stabilius ir pakankamus finansavimo šaltinius, kad galėtų vykdyti savo veiklą tuo laikotarpiu, kuriam skiriama dotacija, ir dalyvauti finansuojant veiklą.

Paprastai tikrinamas visų koordinatorių (įskaitant vienintelius projekto dotacijos gavėjus) finansinis pajėgumas, išskyrus:

- fizinius asmenis, gaunančius švietimo paramą;
- viešąsias įstaigas, įskaitant valstybių narių organizacijas[463];
- tarptautines organizacijas;
- asmenis arba subjektus, kurie kreipiasi dėl palūkanų normos sumažinimo ir garantinio mokesčio subsidijų, kai šių subsidijų tikslas – sustiprinti naudos gavėjo finansinį pajėgumą arba gauti pajamų;
- švietimo ir mokymo, jaunimo ir sporto sričių viešuosius teisės subjektus ir institucijas bei organizacijas, kurie per pastaruosius dvejus metus daugiau kaip 50 proc. savo metinių pajamų gavo iš viešųjų šaltinių[464];
- tarptautines organizacijas;
- jeigu projektui prašoma dotacijos suma neviršija 60 000 EUR.

Prireikus, taip pat atliekama susijusių subjektų finansinio pajėgumo patikra.

Jeigu paraiškas dėl ES dotacijos teikia kiti subjektai nei pirmiau nurodytieji ir prašoma ES dotacija neviršija 60 000 EUR, pareiškėjai turi pateikti sąžiningumo deklaraciją, kurioje patvirtina esantys finansiškai pajėgūs įgyvendinti projektą Ši sąžiningumo deklaracija pateikiama specialiame paraiškos formos skyriuje. Atitinkama agentūra gali prašyti, kad pareiškėjas pateiktų papildomus dokumentus ir informaciją.

Jeigu paraiškas dėl ES dotacijos teikia kiti subjektai nei pirmiau nurodytieji ir prašoma dotacija viršija 60 000 EUR, be sąžiningumo deklaracijos, pareiškėjas per ES finansavimo ir konkursų portalą (*Participant Register* – „Financial capacity" skirtukas) / organizacijų registracijos sistemą (*Organisation Registration System*) turi pateikti tokius dokumentus:

- pareiškėjo pelno ir nuostolio ataskaitą;
- balansą ir
- prireikus – kitus dokumentus.

Kai veiksmus valdo vykdomoji įstaiga, daugiau informacijos žr. „Teisės subjektų patvirtinimo, JSPA paskyrimo ir finansinio pajėgumo vertinimo taisyklės": https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/rules-lev-lear-fca_lt.pdf.

[462] Pažymėtina, kad oficialus sąrašas pateikiamas ES oficialiajame leidinyje, o iškilus konfliktui jo turinys yra viršesnis už ES sankcijų žemėlapį (https://www.sanctionsmap.eu).

[463] Įskaitant bendrojo ugdymo įstaigas, aukštojo mokslo institucijas ir švietimo, mokymo, jaunimo ar sporto srityse veikiančias organizacijas, kurios pastaruosius dvejus metus daugiau kaip 50 proc. metinių pajamų gavo iš valstybės; jos bus laikomos turinčiomis būtinus finansinius, profesinius ir administracinius pajėgumus Programos veiklai vykdyti.

[464] „Erasmus" reglamento ((ES) 2021/817) 21 straipsnio 3 dalis; nacionalinės, Europos ar kitos projektų dotacijos nelaikomos viešosiomis lėšomis finansinio pajėgumo patikrinimo tikslais.

Jeigu paraiška susijusi su projektui skirta dotacija veiksmas, kurios vertė viršija 750 000 EUR, be pirmiau nurodytų dokumentų, gali būti prašoma pateikti patvirtinto išorės auditoriaus parengtą audito ataskaitą, jei tokia ataskaita yra; ši ataskaita pateikiama visais atvejais, jeigu auditas būtinas pagal Sąjungos arba nacionalinės teisės aktus, ir joje patvirtinamos ne daugiau kaip trejų paskutinių finansinių metų sąskaitos. Visais kitais atvejais pareiškėjas pateikia savideklaraciją, pasirašytą jo įgaliotojo atstovo, kurioje patvirtinamas jo ne daugiau kaip trijų paskutinių finansinių metų sąskaitų patikimumas.

Jeigu subjektai negali pateikti minėtų dokumentų, nes yra naujai susikūrę, šie dokumentai gali būti pakeisti preliminariais finansiniais duomenimis ir (arba) finansine deklaracija arba draudimo deklaracija, kurioje nurodoma pareiškėjo finansinė rizika.

Koordinatorius turi įkelti šiuos dokumentus į ES finansavimo ir konkursų portalą (*Participant Register* – „Financial capacity" skirtukas) ir (arba) organizacijų registracijos sistemą (*Organisation Registration System*) tik tada, kai ES centrinės patvirtinimo tarnybos per dalyvių registrą arba atitinkama nacionalinė agentūra kreipiasi į pareiškėją, prašydamos pateikti reikiamus patvirtinamuosius dokumentus. Jeigu veiksmus tiesiogiai valdo vykdomoji įstaiga, šis prašymas bus siunčiamas atitinkamoje sistemoje esančia pranešimų sistema.

Jeigu pasiūlymai teikiami partnerių konsorciumo vardu, nacionalinei agentūrai ar vykdomajai įstaigai suabejojus dėl finansinių konsorciumo pajėgumų turėtų būti atliktas rizikos vertinimas, pagal kurį visų konsorciumo dalyvaujančiųjų organizacijų gali būti paprašyta pateikti tuos pačius pirmiau minėtus dokumentus. Nuostata taikoma neatsižvelgiant į dotacijos sumą.
Jeigu, išnagrinėjusi šiuos dokumentus, nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga mano, kad finansinis pajėgumas menkas, ji gali:

- paprašyti papildomos informacijos;
- prašyti taikyti griežtesnį finansinės atsakomybės, t. y. visų dotacijos gavėjų solidariosios atsakomybės arba susijusių subjektų solidariosios atsakomybės, režimą;
- nuspręsti skirti dalimis išmokamą išankstinį finansavimą;
- nuspręsti teikti (vieną ar daugiau) išankstinį finansavimą pagal banko garantiją arba
- nuspręsti neskirti išankstinio finansavimo.

Jeigu laikoma, kad finansiniai pajėgumai nepakankami, atitinkamas pasiūlymas atmetamas.

Veiklos pajėgumas

Veiklos pajėgumas reiškia, kad pareiškėjas turi tinkamą profesinę kompetenciją ir kvalifikaciją, kurių reikia siūlomam projektui įgyvendinti, pvz., pakankamai išteklių, t. y. kvalifikuoto personalo, konkrečios kvalifikacijos, profesinės patirties ir rekomendacijų atitinkamoje srityje, medžiagų ir įrangos. Veiklos pajėgumų vertinimas taip pat gali apimti visą partnerystę, nes įgyvendinimo kokybė priklausys nuo visų organizacijų partnerių pajėgumų. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, remdamasis rizikos vertinimu, gali atleisti nuo pareigos tikrinti viešųjų įstaigų, valstybių narių organizacijų ar tarptautinių organizacijų veiklos pajėgumą.

Kai paraiškas teikia nacionalinės agentūros

Pareiškėjai turės įrodyti savo veiklos pajėgumą paraiškos formoje pateikdami šią informaciją:

- bendrą organizacijos (-ų) pristatymą;
- bendrą darbuotojų, atsakingų už projekto valdymą ir įgyvendinimą, profilį (kvalifikaciją ir patirtį);
- konsorciumo sudėties aprašymą (jei taikoma).

Be to, pareiškėjai turi pateikti sąžiningumo deklaraciją, kurioje patvirtina esantys pajėgūs įgyvendinti projektą.

Jeigu dotacija viršija 60 000 EUR, pareiškėjai turi pateikti kartu su paraiška:

- dalyvaujančių organizacijų aktualių publikacijų sąrašą[465];
- išsamų ankstesnių ir vykdomų projektų ir veiklos, susijusių su šia sritimi ar su šia specifine veikla, sąrašą.

Kilus abejonių[466], nacionalinė agentūra taip pat gali naudotis kitais informacijos šaltiniais, pavyzdžiui, ankstesnių auditų išvadomis, ankstesnių ar dabartinių projektų vadovybės atsiliepimais (taip pat ir iš kitų nacionalinių agentūrų), stebėjimo vizitų ataskaitomis arba organizacijos interneto svetainės ar socialinės žiniasklaidos paskyrų informacija, kad įvertintų veiklos pajėgumus ir gebėjimą juos gauti. Nacionalinė agentūra taip pat gali paprašyti papildomų patvirtinamųjų dokumentų ir informacijos, kad patikrintų paraiškoje pateiktą informaciją (pvz., pagrindinių projekte dalyvaujančių asmenų gyvenimo aprašymų, įrodančių, kad jie turi su projektu susijusios profesinės patirties).

Nacionalinė agentūra gali prašyti panašios informacijos apie organizacijas partneres ir ją vertinti.

Be to, paraišką dėl akreditacijos suaugusiųjų švietimo, profesinio mokymo, bendrojo ugdymo ir jaunimo srityse teikiantys pareiškėjai turi turėti ne mažesnę kaip dvejų metų veiklos įgyvendinimo patirtį, kad atitiktų akreditacijai keliamus reikalavimus. Į patirtį, įgytą iki viešųjų subjektų (pvz., bendrojo ugdymo įstaigų arba švietimo centrų) susijungimo arba panašių struktūrinių pokyčių, bus atsižvelgta kaip į tinkamą.

Mobilumo konsorciumo koordinatoriai turi turėti galimybę koordinuoti konsorciumą pagal siūlomą „Erasmus“ planą, konsorciumo tikslą, planuojamą užduočių paskirstymą ir „Erasmus“ kokybės standartus (pateiktus svetainėje „Europa“: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus2/files/eac-a02-2020-quality-standards.pdf).

Minėtos sąlygos bus tikrinamos remiantis paraiška (įskaitant informaciją apie pareiškėjo dalyvavimą 2014–2020 m. ir 2021–2027 m. programoje „Erasmus+“) ir organizacijų registracijos sistemoje pateiktais dokumentais. Pareiškėjai, kurie paraiškos formoje prašomos informacijos nepateikia arba laiku nepateikia nacionalinės agentūros prašomos papildomos informacijos, gali būti atmesti.

Jeigu laikoma, kad veiklos pajėgumai yra nepakankami, paraiška atmetama.

Kai paraiškas teikia vykdomoji įstaiga

Veiklos pajėgumai bus vertinami kartu su dotacijos skyrimo kokybės kriterijumi, remiantis pareiškėjų ir jų projektų grupių kompetencija ir patirtimi, įskaitant veiklos išteklius (žmogiškuosius, techninius ir kt.).

Kai įvykdomi su veiklos pajėgumais susiję reikalavimai, nustatyti kvietimuose teikti paraiškas, laikoma, kad pareiškėjai turi pakankamų veiklos pajėgumų.

Pareiškėjai turės įrodyti savo pajėgumus paraiškos formoje (B dalis) pateikdami šią informaciją:

- bendrą darbuotojų, atsakingų už projekto valdymą ir įgyvendinimą, profilį (kvalifikaciją ir patirtį);
- konsorciumo sudėties aprašymą;
- per pastaruosius ketverius metus ES finansuotus projektus.

Nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga gali paprašyti papildomų patvirtinamųjų dokumentų, kad patikrintų paraiškoje pateiktą informaciją.

Dotacijų skyrimo kriterijai

[465] Šis reikalavimas taikomas tik tuo atveju, jei dalyvaujančiosios organizacijos yra parengusios publikacijas, susijusias su politikos sritimi arba konkrečia veikla.
[466] Tai taikoma bet kokiai dotacijos sumai.

Vadovaudamasi skyrimo kriterijais nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga gali:

- įvertinti pateiktų projektų / akreditacijos pasiūlymų kokybę, atsižvelgiant į programoje „Erasmus+“ nustatytus pagrindinių veiksmų tikslus ir prioritetus, bei į tikėtinus rezultatus;
- skirti dotacijas / akreditacijas projektams, kuriais siekiama kuo labiau padidinti bendrą Sąjungos finansavimo veiksmingumą;
- įvertinti dotacijos / akreditavimo paraiškas.

Atsižvelgiant į turimą kvietimo teikti paraiškas biudžetą, bus svarstomas pasiūlymų, kurie pasiekia atitinkamų kriterijų ir bendrą kokybės ribą, finansavimas. Kitos paraiškos bus įtrauktos į rezervinį sąrašą arba paskelbtos atmestomis.

Dotacijų skyrimo kriterijai, taikomi kiekvienam iš veiksmų, įgyvendinamų pagal šį programos „Erasmus+“ vadovą, aprašyti B dalyje.

3 ETAPAS. FINANSAVIMO SĄLYGŲ PATIKRA

Dotacijos formos

Dotacijos gali būti tokių formų:

1) dotacija mišriosioms faktinėms išlaidoms padengti:
    - faktiškai patirtų kompensuotinų išlaidų procentinės dalies kompensavimas; pavyzdžiui, išimtinės išlaidos pagal 1 pagrindinį veiksmą (mobilumo veikla);
    - kompensuojama pagal vieneto įkainius, pagal kuriuos apmokamos tam tikrų iš anksto aiškiai nustatytų, nurodant sumą už vienetą, specialių kategorijų tinkamos finansuoti išlaidos, pavyzdžiui, individualios paramos suma, skiriama pagal 1 pagrindinio veiksmo mobilumo projektus;

2) fiksuotųjų sumų įnašai:
    tai reiškia, kad dotacija bus kompensuojama nustatyta suma, pagrįsta fiksuotąja suma arba finansavimu, nesusijusiu su išlaidomis. Fiksuotosios sumos apskaičiuojamos pagal Komisijos sprendime, kuriuo leidžiama naudoti fiksuotosios sumos įnašus ir vienetinius įnašus pagal 2021–2027 m. programą „Erasmus+“[467], nustatytą metodiką ir naudojant pateiktą išsamią biudžeto lentelę ir (arba) skaičiuoklę (jei tokia yra).

    Tai galėtų būti:

    - **biudžetu pagrįstos fiksuotosios sumos dotacijos**: sumą nustatys dotaciją teikianti institucija, remdamasi projekto biudžeto sąmata, vertinimo rezultatais ir kvietime teikti pasiūlymus nustatyta finansavimo norma (šio vadovo B dalis). Biudžeto sąmata turi atitikti pagrindines ES faktinių išlaidų dotacijų tinkamumo sąlygas (EACEA valdomų veiksmų atveju žr. anotuoto susitarimo dėl dotacijos 6 straipsnį);
    - **iš anksto nustatytos fiksuotosios sumos dotacijos**: dotaciją teikianti institucija iš anksto nustato sumą kvietime teikti pasiūlymus (šio vadovo B dalis);
    - pirmiau nurodytų sumų derinys.

Pagal programai „Erasmus+“ taikomą finansavimo mechanizmą teikiamos dotacijos dauguma atvejų grindžiamos finansavimu pagal vieneto įkainį arba fiksuotąją sumą. Taikant šių rūšių dotacijas, pareiškėjams nesunku apskaičiuoti prašomą dotacijos sumą ir lengviau realistiškai suplanuoti projekto finansavimą.

[467] Sprendimas, kuriuo leidžiama naudoti fiksuotosios sumos įnašus ir vienetinius įnašus pagal 2021–2027 m. programą „Erasmus+“: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/erasmus/guidance/ls-and-unit-cost-decision_erasmus_en.pdf

Kokia dotacija skiriama kiekvienam pagal šiame vadove aptartus „Erasmus+“ veiksmus finansuojamam elementui, galima sužinoti B dalies kiekvieno veiksmo skirsnyje „Kokios yra finansavimo taisyklės?“

ES DOTACIJOMS TAIKOMI PRINCIPAI

Netaikymas atgaline data

ES dotacijos negali būti skiriamos atgaline data jau užbaigtiems projektams.

ES dotacija jau pradėtam projektui gali būti skiriama tik tuo atveju, jeigu pareiškėjas projekto pasiūlyme gali įrodyti, kad projektą reikia pradėti prieš pasirašant dotacijos sutartį. Tokiais atvejais tinkamos finansuoti išlaidos neturi būti patirtos iki dotacijos paraiškos pateikimo dienos.

Jeigu pareiškėjas pradeda įgyvendinti projektą prieš pasirašydamas dotacijos sutartį, jis tai daro savo rizika.

Kelis kartus teikiamos paraiškos

Pareiškėjai pagal tą patį kvietimą gali pateikti daugiau nei vieną paraišką skirtingiems projektams (ir gauti jiems finansavimą). Organizacijos gali dalyvauti keliuose pasiūlymuose.

Kai veiksmus administruoja vykdomoji įstaiga, jei pateikti keli pasiūlymai dėl labai panašių projektų, bus priimtas ir įvertintas tik vienas pasiūlymas; pareiškėjų bus paprašyta atsiimti vieną kitus pasiūlymus (arba jie bus atmesti).

Pasiūlymai gali būti keičiami ir teikiami pakartotinai iki galutinio pateikimo termino pabaigos.

Nacionalinių agentūrų valdomų veiksmų atveju, jei tas pats paraišką teikiantis pareiškėjas tą pačią paraišką pateikia įvairioms agentūroms, visos paraiškos bus atmestos. Jei tas pats ar skirtingi pareiškėjai toms pačioms ar skirtingoms agentūroms pateiks beveik identiškas ar panašias paraiškas, visos jos bus specialiai įvertintos ir gali būti atmestos.

Originalus turinys ir autorystė

Visose paraiškose dėl projektų ar akreditacijų turi būti pateiktas pareiškėjo ar kitų paraišką dėl dotacijos kartu teikiančių organizacijų sukurtas originalus turinys. Svarstydami galimybę naudoti generatyvinio dirbtinio intelekto (DI) priemones paraiškai parengti, pareiškėjai turėtų suvokti plagiarizmo potencialą ir turėtų atidžiai apsvarstyti galimybę užtikrinti paraiškos tinkamumą ir tikslumą, jos atitiktį intelektinės nuosavybės taisyklėms ir jos turinio originalumą. Aukštojo mokslo institucijos, teikiančios paraiškas dėl tarptautinio mobilumo veiklos, į paraiškos parengimą taip pat gali įtraukti savo aukštojo mokslo institucijas partneres iš valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės. Už paraiškos rengimą negali būti mokama arba kitaip kompensuojama jokioms kitoms organizacijoms ar išorės subjektams. Nacionalinė agentūra gali bet kuriuo metu pašalinti pareiškėją iš atrankos proceso arba gali nutraukti projektą, kuriam suteikta dotacija, ir (arba) panaikinti akreditaciją, jei nustato, kad nesilaikoma šių taisyklių.

Nekaupiamasis skyrimas

Vienam projektui ir vienam dotacijos gavėjui iš biudžeto gali būti skiriama tik viena dotacija. Tų pačių išlaidų jokiu būdu negalima iš Sąjungos biudžeto finansuoti du kartus.

Siekiant išvengti dvigubo finansavimo rizikos, pareiškėjas turi nurodyti bet kokio kito per metus gauto finansavimo ar finansavimo, kuriam gauti buvo pateikta paraiška, šaltinius ir sumą, nepaisant to, ar toks finansavimas susijęs su tuo pačiu ar su kitu projektu, įskaitant dotacijas veiklai. Kai veiksmus administruoja nacionalinės agentūros, tai bus nurodyta paraiškos formoje. Kai veiksmus administruoja vykdomoji įstaiga, tai bus patikrinta sąžiningumo deklaracijoje.

Pelno nesiekimas

Iš Sąjungos biudžeto finansuojama dotacija neturi būti siekiama pelno ir ji neturi turėti tokio poveikio pagal dotacijos gavėjo vykdomą projektą. Pelnas apibrėžiamas kaip teigiamas likutis, likęs susumavus gautas lėšas ir tinkamas finansuoti

išlaidas, patirtas pagal veiksmą, kai gautas lėšas sudaro tik Sąjungos dotacija ir įgyvendinant veiksmą gautos pajamos[468]. Pelno nesiekimo principas netaikomas:

(a) veiksmams, kurių tikslas – sustiprinti naudos gavėjo finansinį pajėgumą, arba veiksmams, kuriuos įgyvendinant gaunamos pajamos, skirtos jų tęstinumui užtikrinti pasibaigus susitarime dėl dotacijos numatytam laikotarpiui, per kurį teikiamas Sąjungos finansavimas;
(b) fiziniams asmenims teikiamai studijų, mokslinių tyrimų, mokymo arba švietimo paramai arba kitokiai tiesioginei paramai, teikiamai fiziniams asmenims, kuriems jos labiausiai reikia, kaip antai, bedarbiams ir pabėgėliams;
(c) ne pelno organizacijų įgyvendinamiems veiksmams;
(d) dotacijos, teikiamos vienetinių įnašų arba fiksuotųjų sumų įnašo forma;
(e) mažos vertės dotacijos, apibrėžiamos kaip 60 000 EUR ar mažesnės dotacijos.

Jei gaunamas pelnas, Komisija turi teisę susigrąžinti procentinę pelno dalį, atitinkančią Sąjungos įnašą į tinkamas finansuoti išlaidas, kurias dotacijos gavėjas faktiškai patyrė įgyvendindamas veiksmą.

Apskaičiuojant iš dotacijos gautą pelną į bendrą finansavimą nepiniginiu įnašu atsižvelgiama nebus.

Bendrasis finansavimas

Dotacijos finansuojamos bendrai. Todėl dotacija nesuteikiami visi veiklai įgyvendinti reikalingi ištekliai. Bendras finansavimas gali būti teikiamas iš dotacijos gavėjo nuosavų išteklių, iš įgyvendinant veiksmą gautų pajamų arba iš trečiųjų šalių finansinių arba nepiniginių įnašų.

Kai ES dotacija skiriama pagal vieneto įkainį, fiksuotąsias sumas ar fiksuotąsias normas, – o taip yra daugumos į šį vadovą įtrauktų veiksmų atveju, – Komisija pelno nesiekimo ir bendrojo finansavimo principų taikymą visam veiksmui užtikrina iš anksto nustatydama tokių įkainių, sumų ar normų dydį arba procentines dalis. Paprastai daroma prielaida, kad pelno nesiekimo ir bendro finansavimo principų yra laikomasi, todėl pareiškėjams nereikia pagrįsti įgyvendinant projektą patirtų išlaidų. .

Tačiau tai, kad dotacija mokama taikant vieneto įkainius, fiksuotąsias sumas arba fiksuotąsias normas, nedaro poveikio teisei susipažinti su teisės aktuose nustatytais dotacijų gavėjų dokumentais. Jeigu atlikus patikrinimą arba auditą nustatoma, kad įvykis, dėl kurio skirta dotacija, neįvyko (pavyzdžiui, projekto veikla neįvykdyta taip, kaip patvirtinta paraiškos teikimo etape, dalyviai nedalyvauja veikloje ir t. t.) ir vieneto įkainiais, fiksuotosiomis sumomis ar fiksuotosiomis normomis finansuotos dotacijos lėšos gavėjui buvo išmokėtos neteisėtai, nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga turi teisę susigrąžinti sumą, neviršijančią dotacijos sumos. Jeigu pradėta veikla yra neįvykdyta, o suplanuoti rezultatai negauti arba nepakankami (be kita ko, kai nesilaikoma sutartinių įsipareigojimų), dotacija gali būti sumažinta atsižvelgiant į užbaigtą veiklos dalį. Europos Komisija statistikos ir stebėsenos tikslais taip pat gali rengti pasirinktų dotacijų gavėjų apklausas ir pagal jas kiekybiškai įvertinti patirtas faktines projekto išlaidas, kurios buvo atlygintos taikant vieneto įkainius, fiksuotąsias sumas arba fiksuotąsias normas.

IŠLAIDŲ TINKAMUMO FINANSUOTI TAISYKLĖS

[468] Šiuo tikslu įplaukos apribojamos vykdant projektą gautomis pajamomis, taip pat finansiniais įnašais, kuriuos paramos teikėjai specialiai skyrė tinkamoms finansuoti išlaidoms padengti. Taigi pirmiau apibrėžtą pelną (arba nuostolį) sudaro šių sumų skirtumas:

- preliminariai priimtos dotacijos sumos ir įgyvendinant veiksmą gautų pajamų ir
- dotacijos gavėjo patirtų tinkamų finansuoti išlaidų.

Be to, visas gautas pelnas turės būti grąžintas. Nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga turi teisę susigrąžinti pelno procentinę dalį, atitinkančią Sąjungos įnašą tinkamoms finansuoti išlaidoms, kurias dotacijos gavėjas faktiškai patyrė įgyvendindamas veiksmą, padengti. Kaip apskaičiuoti pelną veiksmų, kuriems dotacija skiriama atlyginant nustatytą tinkamų finansuoti išlaidų dalį, atveju bus paaiškinta papildomai.

Kad išlaidos ir įnašai būtų tinkami finansuoti, jie turi atitikti tinkamos finansuoti sąlygas, nurodytas dotacijos susitarime ir toliau[469]:

Tinkamos finansuoti išlaidos. Bendrosios sąlygos

1) Faktinės / realios išlaidos:

- jas faktiškai patyrė dotacijos gavėjas;
- jos patirtos projekto įgyvendinimo laikotarpiu, nustatytu dotacijos susitarime, išskyrus išlaidas, susijusias su galutinėmis ataskaitomis ir audito pažymėjimais, kurios gali būti patirtos vėliau;
- jos deklaruotos pagal vieną iš biudžeto kategorijų, nurodytų dotacijos susitarime;
- jos yra susijusios su dotacijos susitarime aprašyta konkrečia veikla ir yra būtinos jai įgyvendinti;
- jas reikia nustatyti ir patikrinti, visų pirma todėl, kad jos įtrauktos į dotacijos gavėjo apskaitą ir nustatytos pagal šalies, kurioje įsteigtas dotacijos gavėjas, taikomus apskaitos standartus ir pagal įprastą dotacijos gavėjo sąnaudų apskaitos praktiką;
- jos atitinka taikomų mokesčių ir darbo bei socialinės apsaugos teisės aktų reikalavimus;
- jos yra pagrįstos, pateisinamos ir atitinka patikimo finansų valdymo principus, visų pirma ekonomiškumo ir veiksmingumo principus;

2) Vieneto įkainiai ir įnašai:

- jos deklaruotos pagal vieną iš biudžeto kategorijų, nurodytų dotacijos susitarime;
  - i) vienetai:
    - faktiškai naudojami arba pagaminti dotacijos gavėjo įgyvendinimo laikotarpiu;
    - yra būtini veiksmui įgyvendinti ir
  - ii) vienetų skaičius turi būti nustatomas ir patikrinamas, o prireikus patvirtinamas įrašais ir dokumentais;

3) Fiksuotosios sumos įnašai:

- jos deklaruotos pagal vieną iš veiklos rūšių / darbo paketų, nurodytų dotacijos susitarime;
- dotacijos gavėjas turi tinkamai įgyvendinti darbus pagal dotacijos sutartį;
- rezultatai / sukurti produktai turi būti pasiekti per įgyvendinimo laikotarpį.

Vykdomosios įstaigos valdomų veiksmų, kuriems taikomas fiksuotos išmokos modelis, atveju fiksuotą sumą nustatys dotaciją teikianti institucija (EACEA), remdamasi projekto biudžeto sąmata. Išsamesnė informacija pateikta šio vadovo B dalyje. Be to:

- Kadangi fiksuotosios dotacijos sumos nustatomos remiantis išsamia biudžeto lentele (ir kadangi fiksuotoji suma turi būti patikimas faktinių projekto išlaidų pakaitinis rodiklis), įtrauktos išlaidos turi atitikti pagrindines ES faktinių išlaidų dotacijų tinkamumo finansuoti sąlygas (žr. *AGA – Anotuoto dotacijos susitarimo 6 straipsnį*). Tai ypač svarbu perkant ir sudarant subrangos sutartis, kurios turi atitikti ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą (arba, jei taikoma, mažiausią kainą) ir neturi būti jokio interesų konflikto. Jei biudžeto lentelėje nurodytos netinkamos finansuoti išlaidos, dotacija gali būti sumažinta (net ir vėliau projekto įgyvendinimo metu arba jam pasibaigus);
- jei savanorių vieneto įkainius[470] galima įtraukti į išsamią konkretaus fiksuotosios išmokos veiksmo biudžeto lentelę, žr. šio vadovo B dalį. Savanorių išlaidos nėra klasikinė išlaidų kategorija. Išlaidų nėra, nes savanoriai dirba nemokamai, tačiau jos vis dėlto gali būti įtrauktos į biudžetą kaip iš anksto nustatyti vieneto įkainiai (vienam savanoriui) ir taip leisti jums pasinaudoti savanorių darbu dotacijos naudai (padidinant kompensacijos sumą iki 100 proc. įprastų išlaidų, t. y. kitų nei savanorių išlaidų kategorijose). Daugiau informacijos galima rasti metinėje AGA – anotuoto dotacijos susitarimo 6.2 A.5 straipsnyje. ;

[469] Kai veiksmus administruoja vykdomoji įstaiga, išsamios galiojančios finansinės nuostatos yra pateikiamos dotacijos sutarties šablone, paskelbtame Finansavimo ir konkursų portale.

[470] 2019 m. balandžio 10 d. Komisijos sprendimas, kuriuo leidžiama naudoti vieneto įkainius deklaruojant personalo išlaidas, susijusias su savanorių atliekamu darbu pagal veiksmą arba darbo programą (C(2019)2646).

- jei MVĮ savininko / fizinio asmens vieneto įkainiai471 leidžiami kaip fiksuotosios dotacijos sumos ir gali būti įtraukti į išsamią konkretaus veiksmo biudžeto lentelę, žr. B dalį.
- kelionės ir pragyvenimo išlaidoms pagal fiksuotosios sumos dotaciją nurodykite kelionės ir pragyvenimo vieneto išlaidas472.
- jei finansinės paramos trečiosioms šalims išlaidos leidžiamos ir gali būti įtrauktos į išsamią biudžeto lentelę konkrečiam fiksuotosios išmokos veiksmui, žr. B dalį. Didžiausia suma vienai trečiajai šaliai yra 60 000 EUR, nebent B dalyje nurodyta kitaip;
- jei įrangos išlaidoms taikoma speciali tvarka, žr. B dalį;
- tinkamos finansuoti yra projekto pristatymo dalyvių interneto svetainėse arba socialinės žiniasklaidos paskyrose komunikacijos išlaidos; išlaidos, susijusios su atskiromis projektų svetainėmis, nėra tinkamos finansuoti.

Tinkamos finansuoti išlaidos. Konkrečios sąlygos

Tinkamos finansuoti faktinės/realios išlaidos gali būti tiesioginės arba netiesioginės.

Tiesioginės išlaidos

Tinkamos finansuoti tiesioginės išlaidos – tai konkrečios išlaidos, kurios tiesiogiai susijusios su atitinkamos veiklos vykdymu ir kurias dėl to galima tiesiogiai priskirti šiai veiklai. Dėl biudžeto kategorijų, kurios kompensuojamos kaip faktinės išlaidos, žr. šio vadovo B dalį.

Pagal dotacijos gavėjo vidaus apskaitos ir audito procedūras turi būti įmanoma deklaruotas su projektu susijusias išlaidas ir įplaukas tiesiogiai palyginti su atitinkamomis sąskaitomis ir patvirtinamaisiais dokumentais.

Pridėtinės vertės mokestis (PVM)

Neatskaitomas ir negrąžintinas pridėtinės vertės mokestis (PVM) atitinka reikalavimus pagal taikomus nacionalinius PVM teisės aktus[473]. Vienintelė išimtis taikoma veiklai arba sandoriams, kuriuos valstybės, regioninės ir vietos valdžios institucijos ir kiti viešosios teisės subjektai vykdo kaip valdžios institucijos[474]. PVM direktyva netaikoma ne ES šalims. Organizacijos iš trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, gali būti atleistos nuo mokesčių (įskaitant PVM), muitų ir rinkliavų, jeigu Europos Komisija ir trečioji valstybė, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė ir kurioje įsteigtos tos organizacijos, yra pasirašiusios tokį susitarimą.

Tinkamos finansuoti netiesioginės išlaidos

Netiesioginės išlaidos nėra tiesiogiai susijusios su veiksmo įgyvendinimu ir todėl negali būti tiesiogiai jam priskirtos.

Jaunimo mobilumo projektuose (išsamią informaciją apie veiksmų finansavimo taisykles žr. šio vadovo B dalyje) fiksuotosios normos suma, neviršijanti 7 proc. tinkamų finansuoti tiesioginių projekto išlaidų, yra tinkama finansuoti kaip netiesioginės išlaidos, kurias sudaro dotacijos gavėjo bendrosios administracinės išlaidos, kurios nepriskiriamos tinkamoms finansuoti tiesioginėms išlaidoms (pavyzdžiui, sąskaitos už elektros energiją ar interneto ryšį, su patalpomis susijusios išlaidos ir t. t.), tačiau kurias galima laikyti projektui priskirtinomis išlaidomis.

Prie netiesioginių išlaidų negalima priskirti išlaidų, įtrauktų į kitą biudžeto išlaidų kategoriją. Netiesioginės išlaidos nėra tinkamos finansuoti, jeigu dotacijos gavėjas jau gauna dotaciją veiklai iš Sąjungos biudžeto (pavyzdžiui, pagal kvietimą teikti pasiūlymus dėl pilietinės visuomenės bendradarbiavimo pagal programą „Erasmus+“).

Netinkamos finansuoti išlaidos

---

471 2020 m. spalio 20 d. Komisijos sprendimas, kuriuo mažųjų ir vidutinių įmonių savininkams ir darbo užmokesčio negaunantiems dotacijų gavėjams, kurie yra fiziniai asmenys, leidžiama taikyti vieneto įkainius deklaruojant jų pačių darbo, atlikto vykdant veiksmą arba darbo programą, personalo išlaidas (C(2020)7115).

472 2021 m. sausio 12 d. Komisijos sprendimas, kuriuo leidžiama naudoti kelionės, apgyvendinimo ir pragyvenimo išlaidų vieneto kainą pagal 2021–2027 m. daugiametę finansinę programą (C(2021)35).

473 Valstybėse narėse nacionalinės teisės aktais, kuriais reglamentuojamas PVM, įgyvendinama PVM direktyva 2006/112/EB.

474 Žr. Direktyvos 13 straipsnio 1 dalį.

Tinkamomis finansuoti nelaikomos tokios išlaidos:

- išlaidos arba įnašai, neatitinkantys šio vadovo B dalyje nustatytų sąlygų;
- išlaidos, susijusios su dotacijos gavėjo išmokėta kapitalo grąža ir dividendais;
- skolos ir skolų tvarkymo išlaidos;
- atidėjiniai nuostoliams ar skoloms;
- mokėtinos palūkanos;
- valiutos keitimo nuostoliai;
- banko mokesčiai, kuriuos gavėjo bankas taiko dotaciją teikiančios institucijos pervedimams;
- nepagrįstai didelės ar neapgalvotos išlaidos;
- atskaitytinas arba grąžintinas PVM (įskaitant viešųjų įstaigų, veikiančių kaip valdžios institucijos, sumokėtą PVM) (žr. šio sprendimo punktą dėl pridėtinės vertės mokesčio);
- dotacijos susitarimo sustabdymo laikotarpiu patirtos išlaidos ar įnašai už įvykdytą veiklą;
- trečiųjų šalių nepiniginiai įnašai;
- išlaidos ar įnašai, dotacijos gavėjo deklaruoti pagal kitas ES dotacijas (arba dotacijas, kurias skyrė kita ES valstybė narė, ES nepriklausanti šalis ar kita ES biudžetą įgyvendinanti institucija), išskyrus šiuos atvejus:
    - jei dotacija veiksmui derinama su tuo pačiu laikotarpiu teikiama dotacija veiklai ir dotacijos gavėjas gali įrodyti, kad dotacija veiklai nepadengiamos jokios su veiksmo įgyvendinimu susijusios (tiesioginės ar netiesioginės) išlaidos;
- nacionalinės (arba regioninės / vietos) administracijos personalo išlaidos, susijusios su įprastine administracijos veikla (t. y. kuri vykdoma ne tik dėl dotacijos);
- ES institucijų, įstaigų ar agentūrų darbuotojų arba atstovų išlaidos ar įnašai (visų pirma kelionių ir pragyvenimo);
- įrangos nuomos ar išperkamosios nuomos atveju – išlaidos bet kokiam galimam išpirkimui pasibaigus išperkamosios nuomos arba nuomos laikotarpiui;
- banko sąskaitų atidarymo ir tvarkymo išlaidos (įskaitant išlaidas dėl lėšų pervedimo nacionalinei agentūrai arba iš jos mokesčių, kuriuos nustato dotacijos gavėjo bankas).

Finansavimo šaltiniai

Pareiškėjas paraiškos formoje turi nurodyti iš kitų šaltinių, nei ES dotacija, gautus įnašus. Bendrasis finansavimas gali būti paskiriamas iš dotacijos gavėjo nuosavų išteklių arba trečiųjų šalių finansinių įnašų. Jeigu teikiant baigiamąją ataskaitą ir prašant išmokėti likutį yra įrodymų, kad yra teigiamas likutis, žr. skirsnius pirmiau „Pelno nesiekimas ir bendrasis finansavimas“.

Trečiųjų šalių nepiniginiai įnašai nelaikomi galimu bendro finansavimo šaltiniu.

4 ETAPAS. PARAIŠKOS FORMOS UŽPILDYMAS IR PATEIKIMAS

Norėdami prašyti ES dotacijos pagal programą „Erasmus+“, pareiškėjai kiekvienam veiksmui turi naudoti specialias formas:

- **Kai veiksmus administruoja vykdomoji įstaiga**, paraiškos turi būti pateiktos **elektroniniu būdu** per Finansavimo ir konkursų portalo elektroninę paraiškų teikimo sistemą prie konkretaus kvietimo teikti paraiškas[475]: Paraiškos (įskaitant priedus ir patvirtinamuosius dokumentus) turi būti pateiktos naudojant paraiškų teikimo sistemos formas. Daugiau informacijos apie paraiškų teikimo procesą (įskaitant IT

[475] Paraiškos formas rasite ES finansavimo ir konkursų portalo skiltyje „Kvietimai teikti paraiškas“ adresu https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/calls-for-proposals?order=DESC&pageNumber=1&pageSize=50&sortBy=startDate&isExactMatch=true&status=31094501,31094502&frameworkProgramme=43353764.

aspektus) rasite internetiniame vadove adresu https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/om_en.pdf.

- **Kai veiksmus administruoja „Erasmus+“ nacionalinės agentūros**, paraiškas (įskaitant priedus ir patvirtinamuosius dokumentus) reikia pateikti **elektroniniu būdu** naudojant „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso puslapio „Galimybės“ skiltyje pateiktas formas[476]. Daugiau informacijos apie paraiškų teikimo procesą rasite programos „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso vadovuose, kuriuos galima rasti adresu https://wikis.ec.europa.eu/display/NAITDOC .

Jeigu projekto paraišką teikia konsorciumas, koordinatorius visų narių vardu pateikia vieną projektui skirtą paraišką. Paraiška turi būti pateikta atitinkamai nacionalinei agentūrai arba vykdomajai įstaigai (žr. šio vadovo B dalies skirsnius „Kam teikti paraišką?“).

Paštu, per kurjerį, faksu arba e. paštu siunčiamos paraiškos nepriimamos.

Jei veiksmus administruoja nacionalinė agentūra, elektroninė forma turi būti užpildyta viena iš oficialių ES valstybėse narėse ar Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse vartojamų kalbų. Jeigu veiksmus administruoja vykdomoji įstaiga, pareiškėjai formą turi užpildyti viena iš oficialiųjų ES kalbų. Tačiau projekto anotacija/santrauka visada turėtų būti pateikta anglų kalba.

Paraiškos turi būti pateiktos tik vienai nacionalinei agentūrai arba vykdomajai įstaigai. Jeigu vykstant tai pačiai atrankai ta pati paraiška tai pačiai nacionalinei agentūrai arba vykdomajai įstaigai pateikiama kelis kartus, nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga galiojančia visada laikys paskutinę prieš pasibaigiant terminui pateiktą versiją. Jeigu ta pati paraišką teikianti organizacija arba konsorciumas tokią pat arba labai panašias paraiškas kelis kartus pateikia skirtingoms nacionalinėms agentūroms, visos paraiškos gali būti automatiškai atmestos (žr. skirsnį apie nekaupiamąjį skyrimą).

Termino laikymasis

Paraiška turi būti pateikta iki kiekvienam veiksmui nustatyto termino. Kiekvieno veiksmo projektų pateikimo terminai nurodyti šio vadovo B dalyje „Tinkamumo kriterijai“.

Pastaba. Kai veiksmus administruoja „Erasmus+“ nacionalinės agentūros, neatsižvelgiant į termino dieną, elektroninės formos visada turi būti pateiktos iki 12:00:00 (vidurdienio Briuselio laiku).

Įgyvendinant veiksmus, kuriuos administruoja vykdomoji įstaiga EACEA ir kuriems taikomas šis Programos vadovas, laikantis Komisijos ES finansavimo ir konkursų portale nustatytų reikalavimų, pasiūlymų teikimo EACEA terminas yra 17:00:00 (Briuselio laiku).

Kitai laiko zonai priklausančiose šalyse įsteigti pareiškėjai turėtų atidžiai įvertinti laiko skirtumus, kad jų paraiškos nebūtų atmestos.

KAS VYKSTA PATEIKUS PARAIŠKĄ?

Visos nacionalinių agentūrų arba vykdomosios įstaigos gautos paraiškos yra vertinamos.

Vertinimo procedūra

Paraišką gavusi nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga projekto pasiūlymą vertina remdamasi šiame vadove nustatytais kriterijais. Vertinimu siekiama:

- patikrinti, ar paraiška atitinka priimtinumo kriterijus;
- patikrinti, ar pareiškėjas ir siūloma veikla atitinka tinkamumo kriterijus;
- patikrinti, ar pareiškėjas atitinka atmetimo ir atrankos (t. y. veiklos ir finansinius pajėgumų) kriterijus;

[476] Paraiškos formas rasite programos „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso puslapio „Galimybės“ skiltyje adresu https://webgate.ec.europa.eu/erasmus-esc/index/.

- atlikti kokybės vertinimą ir įvertinti mastą, kuriuo pareiškėjas atitinka dotacijos skyrimo kriterijus. Kokybės vertinimas dažniausiai atliekamas padedant nepriklausomiems ekspertams. Ekspertai vertinimą atlieka remdamiesi Europos Komisijos parengtomis gairėmis; kai veiksmus administruoja „Erasmus+“ nacionalinės agentūros, šios gairės bus paskelbtos Europos Komisijos ir agentūrų, atsakingų už „Erasmus+“ projektų administravimą kiekvienoje šalyje, svetainėse;
- patikrinimas, ar dėl projekto nekyla dvigubo finansavimo rizikos. Prireikus, atliekant tokį patikrinimą bendradarbiaujama su kitomis agentūromis arba kitais suinteresuotaisiais subjektais.

Nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga paskiria vertinimo komitetą, kuris prižiūri visą atrankos procesą. Remiantis vertinimo komiteto atliktu vertinimu, jei reikia, pasitelkus ekspertų pagalbą, bus atrenkamas ir sudaromas dotacijai gauti siūlomų projektų sąrašas.

Visų šiame vadove nurodytų veiksmų atveju per vertinimo procesą pareiškėjų gali būti paprašyta pateikti papildomos informacijos arba paaiškinti kartu su paraiška pateiktus patvirtinamuosius dokumentus, tačiau informacija arba paaiškinimai negali iš esmės pakeisti pasiūlymo. Prašyti papildomos informacijos ir paaiškinimų visų pirma pagrįsta tais atvejais, kai pareiškėjas yra padaręs akivaizdžių korektūros (techninių) klaidų, arba tais atvejais, kai – jeigu projektai finansuojami pagal keliems gavėjams skirtas dotacijų sutartis, – nepateiktas vienas ar daugiau partnerių įgaliojimų (dėl keliems gavėjams skirtų dotacijų sutarčių žr. skirsnį „Dotacijos sutartis“).

Galutinis sprendimas

Pasibaigus vertinimo procedūrai, nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga priima sprendimą dėl projektų, kuriems turėtų būti suteikta dotacija, remdamasi:

- vertinimo komiteto pasiūlytu prioritetiniu sąrašu;
- turimu konkretaus veiksmo (arba konkrečios kokio nors veiksmo veiklos) biudžetu.

Pasibaigus vertinimo procedūrai, paraiškų dokumentai ir prie jų pridėta medžiaga pareiškėjui negrąžinama, nepriklausomai nuo procedūros rezultato.

Rezultatų skelbimas

Visi pareiškėjai apie vertinimo rezultatą bus informuoti raštu. Šiame rašte bus pateikti tolesni nurodymai dėl kitų veiksmų dotacijos sutarčiai pasirašyti.

Atrinktų paraiškų teikėjai bus pakviesti rengtis dotacijos skyrimui; kiti bus įtraukti į rezervinį sąrašą arba atmesti. Kvietimas rengtis dotacijos skyrimui nėra oficialus finansavimo įsipareigojimas.

Prieš skirdama dotaciją nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga turės atlikti įvairias teisines patikras: teisės subjekto patvirtinimo, finansinio pajėgumo, draudimo dalyvauti procedūroje ir kt. Kai veiksmus valdo vykdomoji įstaiga, pareiškėjų bus prašoma pateikti savo organizacijos finansinius duomenis ir paskirti JSPA.

Jei pareiškėjas mano, kad vertinimo procedūra buvo ydinga, jis gali pateikti skundą (po pranešime apie vertinimo rezultatus nustatyto termino ir atlikus jame nustatytą procedūrą).

Atkreipkite dėmesį, kad pranešimai, kurie nebuvo atidaryti per 10 dienų nuo išsiuntimo dienos, bus laikomi perskaitytais ir terminai bus skaičiuojami nuo atidarymo ir (arba) prieigos momento[477]. Taip pat atkreipkite dėmesį, kad teikiant skundus elektroniniu būdu, gali būti ribojamas simbolių skaičius.

Preliminarus informavimo apie sprendimą skirti dotaciją ir dotacijos sutarties pasirašymo tvarkaraštis:

Kai 1 pagrindinio veiksmo projektus administruoja „Erasmus+“ nacionalinės agentūros, apie sprendimą skirti dotaciją ir dotacijos sutarties pasirašymą bus pranešta po pateikimo termino praėjus maždaug 4 mėnesiams.

[477] Taip pat žr. ES finansavimo ir konkursų portalo sąlygas: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/ftp/tc_en.pdf.

Kai 2 pagrindinio veiksmo projektus administruoja „Erasmus+“ nacionalinės agentūros, apie sprendimą skirti dotaciją ir dotacijos sutarties pasirašymą bus pranešta po pateikimo termino praėjus maždaug 5 mėnesiams.

Kai 2 ir 3 pagrindinio veiksmo projektus administruoja vykdomoji įstaiga, apie sprendimą skirti dotaciją bus pranešta po pateikimo termino praėjus maždaug 6 mėnesiams, o dotacijos sutartis bus pasirašoma po pateikimo termino praėjus maždaug 9 mėnesiams.

KAS VYKSTA, KAI PARAIŠKA PATVIRTINAMA?

Dotacijos sutartis

Jei projektas atrenkamas ES dotacijai gauti pagal programą „Erasmus+“, nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga ir pareiškėjas pasirašo dotacijos susitarimą. Pareiškėjas gauna dotacijos sutartį, kurią turi pasirašyti ir grąžinti nacionalinei agentūrai arba vykdomajai įstaigai. Nacionalinė agentūra arba vykdomoji agentūra yra paskutinė šalis, turinti pasirašyti sutartį. Kai dotacijos sutartį pasirašo abi šalys, pareiškėjas tampa ES dotacijos gavėju ir gali pradėti projektą.

Dotacijos sutartys gali būti sudaromos kaip vienam dotacijos gavėjui skirtos sutartys, pagal kurias vienintelis dotacijos gavėjas yra pareiškėjas, arba kaip keliems gavėjams skirtos dotacijos sutartys, pagal kurias dotacijos gavėjomis tampa visos konsorciumo organizacijos partnerės. Keliems gavėjams skirtos dotacijos sutartį pasirašo koordinatorius, kuris yra vienintelis nacionalinės agentūros ar vykdomosios įstaigos kontaktinis asmuo. visos kitos projekte dalyvaujančios organizacijos (bendros dotacijos gavėjos) pasirašo prisijungimo formą, kuria paveda koordinatoriui veikti kaip koordinatoriui. Visi partneriai tokią prisijungimo formą koordinatoriui pateikia paraiškos pateikimo etapu. Jeigu šios prisijungimo formos pateikiamos vėlesniu etapu, jos turi būti pateiktos ne vėliau kaip iki dotacijos sutarties pasirašymo.

Pastaba. Organizacijoms partnerėms šalyse, kurios nėra paraišką pateikusios organizacijos šalys, aukštojo mokslo institucijų studentų ir darbuotojų projektų, profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų ir tų įstaigų darbuotojų mobilumo projektų, bendrojo ugdymo įstaigų mokinių ir darbuotojų mobilumo projektų ir suaugusiųjų švietimo darbuotojų mobilumo projektų atveju prisijungimo formų nereikia. Tačiau nacionalinių konsorciumų, veikiančių aukštojo mokslo, profesinio mokymo, bendrojo ugdymo ir suaugusiųjų švietimo srityje, organizacijos narės turi pateikti prisijungimo formą paraišką pateikiančiai organizacijai.

Dotacijos suma

Paraiškos priėmimas nereiškia, kad įsipareigojama skirti pareiškėjo prašomai sumai lygų finansavimą. Pagal atitinkamam veiksmui taikomas finansines taisykles prašomo finansavimo dydis gali būti sumažintas.

Tai, kad per vieną atranką dotacija skirta, nereiškia, kad įgyjama teisė dotacijas gauti ir per kitas atrankas. Reikėtų pažymėti, kad susitarime nurodyta dotacijos suma yra didžiausia galima suma ir jos didinti negalima, net jei dotacijos gavėjas prašo didesnės sumos. Jei nacionalinė agentūra yra dotaciją teikianti institucija, veiksmams, vykdomiems pagal vieneto įkainiais grindžiamą modelį, susitarime numatyta dotacijos suma galėtų būti padidinta dėl išskirtinių išlaidų.

Turi būti įmanoma nustatyti, kokias lėšas vykdomoji įstaiga arba nacionalinės agentūros pervedė į dotacijos gavėjo nurodytą sąskaitą arba subsąskaitą dotacijai mokėti.

Mokėjimo procedūros

Atsižvelgiant į veiksmo rūšį, dotacijos sutarties trukmę ir finansinės rizikos įvertinimą, projektams, remiamiems pagal programą „Erasmus+“, taikoma įvairi mokėjimo tvarka.

Išskyrus pirmąjį išankstinio finansavimo mokėjimą, kiti mokėjimai arba susigrąžinimai atliekami remiantis gavėjo pateiktų ataskaitų arba mokėjimo prašymų analize (šių dokumentų šablonai per metus bus pateikti nacionalinių agentūrų svetainėse arba – vykdomosios įstaigos atveju – Finansavimo ir konkursų portale).

Pagal programą „Erasmus+“ taikomos mokėjimo procedūros aprašytos toliau.

Išankstinio finansavimo mokėjimas

Išankstinio finansavimo mokėjimas gavėjui pervedamas per 30 dienų nuo tos dienos, kai dotacijos sutartį pasirašo paskutinė iš dviejų šalių (ir sutartis įsigalioja) arba kai gavėjui pranešama apie sprendimą skirti dotaciją ir, kai taikoma, gaunamos visos atitinkamos garantijos (žr. skirsnį „Finansinė garantija“). Išankstinis finansavimas suteikiamas, kad dotacijos gavėjas turėtų pradinių lėšų. Nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga gali nuspręsti padalyti pirmąją išankstinio finansavimo dalį į mažesnes dalis. Jeigu dotacijos gavėjo finansinis pajėgumas laikomas menku, jos gali nuspręsti sumažinti išankstinį finansavimą arba jo apskritai nemokėti.

Tolesni išankstinio finansavimo mokėjimai

Pagal tam tikrus veiksmus paskesni išankstinio finansavimo mokėjimai gavėjui pervedami per 60 kalendorinių dienų nuo tos dienos, kai nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga gauna gavėjo prašymą dėl paskesnio išankstinio finansavimo mokėjimo, ir jeigu prie paskesnio išankstinio finansavimo mokėjimo prašymo pridedama išankstinio finansavimo ataskaita. Šių paskesnių išankstinio finansavimo mokėjimų gali būti prašoma išnaudojus ne mažiau kaip 70 proc. ankstesnio išankstinio finansavimo mokėjimo. Jeigu iš ankstesnių išankstinio finansavimo mokėjimų panaudojimo ataskaitos matyti, kad veiksmo išlaidoms padengti panaudota mažiau nei 70 proc. ankstesnių išankstinio finansavimo mokėjimų, naujo mokėtino išankstinio finansavimo suma sumažinama ankstesnio išankstinio finansavimo nepanaudotos sumos dydžiu.

Tarpinės arba pažangos / techninės ataskaitos

Dotacijos gavėjų gali būti prašoma kartu su tarpinio mokėjimo prašymu pateikti periodinę arba tarpinę ataskaitą.

Kitais atvejais gavėjų taip pat gali būti prašoma pateikti pažangos ataskaitą, kurioje būtų pateikta informacija apie projekto įgyvendinimo etapą. Pažangos ataskaitų gavimas nėra susietas su tolesniais mokėjimais. Tarpinės ir pažangos ataskaitos turi būti pateiktos iki dotacijos sutartyje nurodyto termino.

Galutinis mokėjimas arba likučio susigrąžinimas

Galutinio gavėjui mokėtino mokėjimo suma nustatoma remiantis baigiamąja ataskaita, kuri turi būti pateikta iki dotacijos sutartyje nurodyto termino. Jeigu a) veiksmai, kuriems skiriama dotacija, nėra įgyvendinami arba yra įgyvendinami kitaip negu planuota arba b) dotacijos gavėjo faktiškai patirtos tinkamos finansuoti išlaidos yra mažesnės negu planuota paraiškos teikimo etapu arba c) įgyvendinta veikla ar rezultatai yra nepakankamai kokybiški, finansavimas gali būti proporcingai sumažintas arba, jei taikytina, iš dotacijos gavėjo pareikalauta grąžinti visas permokėtas išankstinio finansavimo forma gautas sumas.

Pagal kai kuriuos veiksmus pagrįstais atvejais nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga perveda 100 proc. skirtos dotacijos išankstinio finansavimo forma. Tokiais atvejais likutis nėra mokamas. Tačiau jeigu remiantis baigiamąja ataskaita, kurią dotacijos gavėjas turi pateikti iki dotacijos sutartyje nurodyto termino, nustatoma, kad a) veiksmai, kuriems skirta dotacija, neįgyvendinti arba įgyvendinti kitaip, negu planuota, arba b) dotacijos gavėjo faktiškai patirtos tinkamos finansuoti išlaidos yra mažesnės negu planuota paraiškos teikimo etape, arba c) įgyvendinta veikla (rezultatai) yra nepakankamai kokybiška, iš dotacijos gavėjo bus pareikalauta grąžinti visas perteklines sumas, kurias jau gavo išankstinio finansavimo forma.

Išankstinio finansavimo mokėjimus (ar jų dalis) galima išskaičiuoti (be gavėjų sutikimo) iš sumų, kurias gavėjas turi sumokėti dotaciją teikiančiai institucijai, neviršijant tam gavėjui mokėtinos sumos.

Galutinis mokėjimas išmokamas per 60 kalendorinių dienų nuo baigiamosios ataskaitos gavimo dienos.

KITOS SVARBIOS SUTARTINĖS NUOSTATOS

Finansinė garantija

Jeigu finansinis pajėgumas laikomas menku, nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga, siekdamos sumažinti su išankstinio finansavimo mokėjimu susijusią finansinę riziką, gali pareikalauti, kad dotacijos gavėjas, kuriam suteikta didesnė nei 60 000 EUR dotacija, iš anksto pateiktų garantiją. Didžiausia garantijos, kurios gali būti pareikalauta, suma negali būti didesnė nei išankstinio finansavimo mokėjimo (-ų) suma.

Tokia garantija siekiama, kad bankas arba finansų įstaiga neatšaukiamai užtikrintų skolos grąžinimą arba veiktų kaip dotacijos gavėjo įsipareigojimų, kylančių iš dotacijos sutarties, pirmosios eilės skolos garantas.

Finansinę garantiją eurais suteikia patvirtintas bankas arba finansų įstaiga, įsteigta vienoje iš ES valstybių narių. Jeigu dotacijos gavėjas įsteigtas ne ES šalyje, nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga gali sutikti, kad garantiją suteiktų toje šalyje įsteigtas bankas arba finansų įstaiga, jeigu mano, kad to banko arba finansų įstaigos teikiamos finansinės garantijos ir jų savybės yra lygiavertės bet kurioje iš ES valstybių narių įsteigto banko ar finansų įstaigos teikiamoms garantijoms ir jų savybėms.

Vietoj tokios garantijos gali būti pateikta trečiosios šalies solidarioji garantija arba dalyvaujančiųjų organizacijų, kurios yra tos pačios dotacijos sutarties šalys, suteiktos kelios trečiųjų šalių solidariosios garantijos.

Garantija dotacijos gavėjui bus grąžinta laipsniškai baigus išankstinį finansavimą – išmokėjus tarpines sumas arba likutį, vadovaujantis dotacijos sutartyje nustatytomis sąlygomis. Jeigu vietoj likučio mokėjimo lėšos yra susigrąžinamos, garantija bus grąžinta pranešus apie tai dotacijos gavėjui arba bus aiškiai numatyta, kad ji lieka galioti iki galutinio mokėjimo išmokėjimo ir, jei galutinis mokėjimas turi būti susigrąžinamas, per tris mėnesius po to, kai dotacijos gavėjui nusiunčiamas debetinis dokumentas.

Subrangos ir viešųjų pirkimų sutarčių sudarymas

Dotacijos gavėjas gali sudaryti subrangos sutartis dėl konkrečių techninių paslaugų, kurios yra veiksmų užduočių dalis ir kurioms reikia specializuotų įgūdžių (susijusių su teisine, apskaitos, mokesčių, žmogiškųjų išteklių sritimis, IT ir t. t.), arba įgyvendinimo sutartis. Taigi dotacijos gavėjo patiriamos išlaidos šios rūšies paslaugoms gali būti laikomos tinkamomis finansuoti, jeigu atitinka visus kitus dotacijos sutartyje apibūdintus kriterijus.

Jeigu projektui įgyvendinti reikalingi viešieji prekių, darbų ar paslaugų pirkimai (sutartys), dotacijos gavėjai sutartį turi sudaryti su ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikusiu subjektu, t. y. su subjektu, kurio pasiūlymas yra geriausias kokybės ir kainos santykio atžvilgiu, arba, jei tai taikoma, su mažiausią kainą pasiūliusiu subjektu, kartu vengdami interesų konflikto ir pasirūpindami, kad būtų išsaugoti auditui reikalingi dokumentai.

Jeigu įgyvendinimo sutarties vertė yra didesnė negu 60 000 EUR, papildomai prie ankstesnėje pastraipoje nurodytų taisyklių nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga gali nustatyti dotacijos gavėjui specialias taisykles. Tos specialios taisyklės bus paskelbtos nacionalinių agentūrų arba vykdomosios įstaigos interneto svetainėse.

Informacija apie skirtas dotacijas

Laikantis skaidrumo principo ir *ex post* viešinimo reikalavimo informacija apie Sąjungos fondų lėšų gavėjus per pirmąjį pusmetį nuo finansinių metų, kuriais jos buvo skirtos, pabaigos privalo būti paskelbta Komisijos, vykdomosios įstaigos ir (arba) nacionalinių agentūrų svetainėje.

Ši informacija taip pat gali būti skelbiama bet kokiuose kituose tinkamuose šaltiniuose, įskaitant *Europos Sąjungos oficialųjį leidinį*.

Nacionalinės agentūros ir vykdomoji įstaiga skelbs tokią informaciją:

- dotacijos gavėjo pavadinimą ir vietą;
- skirtos dotacijos sumą;
- dotacijos pobūdį ir paskirtį.

Dotacijos gavėjui pateikus motyvuotą ir tinkamai pagrįstą prašymą, ši informacija neskelbiama, jeigu dėl tokio informacijos atskleidimo galėtų kilti pavojus pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją saugomoms susijusių asmenų teisėms ir laisvėms arba galėtų būti pakenkta dotacijų gavėjų komerciniams interesams.

Kalbant apie asmens duomenis, susijusius su fiziniais asmenimis, paskelbta informacija pašalinama praėjus dvejiems metams nuo finansinių metų, kuriais lėšos buvo skirtos, pabaigos.

Tokia pati tvarka taikoma asmens duomenims, kurie yra nurodomi juridinių asmenų oficialiuose pavadinimuose (pavyzdžiui, kai asociacija arba įmonė pavadinama jos steigėjų vardu).

Ši informacija neskelbiama fiziniams asmenims mokamų stipendijų atveju arba socialiai remtiniems fiziniams asmenims (pabėgėliams ir bedarbiams) mokamos kitos tiesioginės paramos atveju. Be to, dotaciją gaunančioms organizacijoms neleidžiama skelbti šios rūšies informacijos apie asmenis, pagal programą „Erasmus+“ gaunančius mobilumo dotaciją.

Viešinimas

Be reikalavimų dėl projekto matomumo ir jo rezultatų sklaidos ir projekto poveikio (t. y. dotacijos skyrimo kriterijų), privaloma užtikrinti bent minimalų kiekvieno projekto, kuriam suteikta dotacija, viešinimą.

Dotacijų gavėjai visuose visokia forma ir visokioje terpėje, įskaitant internetą, skelbiamuose pranešimuose, leidiniuose, vykdydami bet kokią veiklą, kuriai naudojama ta dotacija, turi aiškiai nurodyti, kad tai veiklai buvo skirta Europos Sąjungos parama.

Tai turi būti daroma remiantis dotacijos sutarties nuostatomis. Jeigu šių nuostatų nėra visapusiškai laikomasi, dotacijos gavėjui skirta dotacija gali būti sumažinta.

Patikros ir auditas

Nacionalinė agentūra arba vykdomoji įstaiga ir (arba) Europos Komisija gali atlikti technines ir finansines patikras ir auditą, siekdamos nustatyti, kaip naudojama dotacija. Jos taip pat gali tikrinti dotacijos gavėjo (arba bendro dotacijos gavėjo) teisės aktais nustatytus dokumentus, kad periodiškai įvertintų finansavimą pagal vieneto įkainį, fiksuotąsias sumas ar fiksuotąsias normas. Dotacijos gavėjas (arba bendras dotacijos gavėjas) įsipareigoja pateikti įrodymus, kad dotacija buvo panaudota teisingai, o jo teisinis atstovas įsipareigojimą patvirtina parašu. Europos Komisija, vykdomoji įstaiga, nacionalinė agentūra ir (arba) Europos Audito Rūmai, OLAF, EPPO ar jų įgaliota įstaiga bet kuriuo metu ne ilgiau kaip per penkerius metus (arba ne ilgiau kaip per trejus metus, jeigu dotacijos suma neviršija 60 000 EUR) po galutinio mokėjimo. Todėl dotacijos gavėjai šiuo laikotarpiu turi saugoti įrašus, patvirtinamųjų dokumentų originalus, statistinius įrašus ir kitus su dotacija susijusius dokumentus.

Gali būti taikomos skirtingos audito procedūros, atsižvelgiant į atitinkamų veiksmų rūšį, skiriamos dotacijos dydį ir dotacijos formą.

Išsamios nuostatos dėl patikrų ir audito pateikiamos dotacijos sutartyje.

Duomenų apsauga

Visus paraiškos formoje arba dotacijos sutartyje pateiktus asmens duomenis nacionalinė agentūra, vykdomoji įstaiga arba Europos Komisija tvarko vadovaudamosi:

- visai tvarkymo veiklai, atliekamai pagal oficialių gairių reikalavimus ar Europos Komisijos nurodymus, ar kai tai būtina programai „Erasmus+“ įgyvendinti, taikomi šie dokumentai: 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1725[478] dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (tekstas svarbus EEE);

- visai tvarkymo veiklai kitais tikslais, kurią atlikti nėra būtina pagal oficialių gairių reikalavimus ar Europos Komisijos nurodymus, ar kai tai nėra būtina programai „Erasmus+“ įgyvendinti, taikomi šie dokumentai:

    - Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas (kitaip – BDAR; 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679[479]) tokiems duomenims kaip:

[478] https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj
[479] https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj

- visi ES ir (arba) EEE duomenų valdytojo ar tvarkytojo tvarkomi asmens duomenys;
- visi duomenų subjektų, kurie duomenų tvarkymo veiklos pradžioje yra ES ir (arba) EEE, asmens duomenys;

o nacionaliniai duomenų apsaugos teisės aktai, skirti visai kitai duomenų tvarkymo veiklai.

Šiais atvejais subjektas, sprendžiantis dėl duomenų tvarkymo priemonių ir tikslų, šiais kitais tikslais pakeičia Europos Komisiją, kaip atskaitingą ir atsakingą duomenų valdytoją, pagal taikytinus duomenų apsaugos teisės aktus.

Pareiškėjo atsakymai į paraiškos formoje pateiktus klausimus (išskyrus tuos, kurie pažymėti kaip neprivalomi) yra būtini, kad dotacijos paraišką būtų galima įvertinti ir toliau ją tvarkyti pagal programos „Erasmus+“ vadovą. Asmens duomenis tuo vieninteliu tikslu tvarkys už atitinkamą Sąjungos dotacijų programą atsakingas padalinys arba skyrius (subjektas, veikiantis kaip duomenų valdytojas). Asmens duomenis galima perduoti trečiosioms šalims, kurios dalyvauja vertinant paraiškas arba dotacijos administravimo procedūroje ir kurioms tuos duomenis būtina žinoti, neapribojant galimybės duomenis perduoti įstaigoms, kurios pagal Europos Sąjungos teisę yra atsakingos už kontrolę ir tikrinimą, arba įstaigoms, kurios yra įgaliotos atlikti Programos ar jos veiksmų vertinimus. Visų pirma, siekiant apsaugoti Sąjungos finansinius interesus, asmens duomenys gali būti perduodami vidaus audito tarnyboms, Europos Audito Rūmams, Finansinių pažeidimų komisijai arba Europos kovos su sukčiavimu tarnybai ir leidimus suteikiantiems Komisijos bei vykdomųjų įstaigų pareigūnams. Pareiškėjas turi teisę pasitikrinti savo asmens duomenis ir juos pataisyti. Visus klausimus dėl savo asmens duomenų tvarkymo pareiškėjas turėtų teikti projektą atrinkusiai agentūrai. Konfliktų atveju pareiškėjas taip pat turi teisę bet kada kreiptis į Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūną.

Su asmens duomenų tvarkymu pagal programą „Erasmus+“ susijęs išsamus privatumo pareiškimas, įskaitant informaciją ryšiams, pateikiamas Komisijos ir vykdomosios įstaigos svetainėje https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/help/erasmus-and-data-protection_en.

Kai veiksmus administruoja EACEA: https://ec.europa.eu/research/participants/data/support/legal_notice/h2020-ssps-grants-sedia_en.pdf.

Pareiškėjas informuoja asmenis, kurių asmens duomenys yra nurodyti pasiūlyme, apie atitinkamą privatumo pareiškimą, kaip nurodyta pirmiau, prieš pateikdamas pasiūlymus.

Kai vykdomi nacionalinių įstaigų arba vykdomosios įstaigos EACEA valdomi „Erasmus+“ veiksmai, pareiškėjai ir, jei jie yra teisės subjektai, pareiškėjo administracinio, valdymo arba priežiūros organo nariai, įgaliojimus atstovauti pareiškėjui, priimti sprendimus ir kontroliuoti pareiškėją turintys asmenys arba fiziniai ar juridiniai asmenys, kurie prisiima neribotą atsakomybę už pareiškėjo skolas, yra informuojami, kad jų asmens duomenis (vardą ir pavardę (jei tai fizinis asmuo), adresą, juridinę formą ir pavadinimą, atstovavimo, sprendimo priėmimo arba kontrolės įgaliojimus turinčių asmenų vardą ir pavardę (jei tai juridinis asmuo) agentūros leidimus suteikiantis pareigūnas gali įtraukti į ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistemą (EDES), jei tie asmenys atsidurtų vienoje iš Reglamente (ES, Euratomas) 2018/1046 nurodytų situacijų.

D DALIS. SĄVOKŲ ŽODYNAS

Šiame skirsnyje pateikiamos pagrindinių sąvokų, susijusių su programa „Erasmus+“, apibrėžtys. Žodynas suskirstytas į abėcėlės tvarka pateiktus skirsnius, apimančius bendrąją terminiją ir specifines sąvokas, kurios aktualios tik konkrečiam sektoriui.

Bendrosios sąvokos

Lydintis asmuo	Asmuo, lydintis mobilumo veiklos dalyvius (besimokančius asmenis, darbuotojus, jaunimą arba su jaunimu dirbančius asmenis), kad užtikrintų jų saugumą, teiktų jiems paramą ir pagalbą, taip pat padėtų dalyviui veiksmingai mokytis mobilumo laikotarpiu. Individualios veiklos atveju lydintis asmuo taip pat gali lydėti mažiau galimybių turinčius dalyvius ar nepilnamečius ir jaunuolius, turinčius mažai kelionių už savo šalies ribų patirties. Grupinės švietimo ir mokymo veiklos atveju grupę turi lydėti kvalifikuoti švietimo specialistai, palengvinantys mokymosi procesą.
Akreditavimas	Administracinė procedūra, kuria užtikrinama, kad organizacijos, norinčios gauti programos „Erasmus+“ finansavimą pagal veiksmą, atitiktų tam tikrus kriterijus ir minimalius reikalavimus.
Susijęs subjektas	Susijusiais subjektais (pagal Finansinio reglamento 190 straipsnį) gali būti laikomi šie subjektai: • teisės subjektai, turintys teisinių ar turtinių ryšių su dotacijų gavėjais; šie ryšiai nėra siejami tik su veiksmu ir nėra sukurti tik jo įgyvendinimo tikslais; • keli subjektai, kurie atitinka dotacijos skyrimo kriterijus ir kartu sudaro vieną subjektą, kuris gali būti laikomas vienu dotacijos gavėju, įskaitant atvejus, kai subjektas įsteigiamas specialiai veiksmui įgyvendinti. Susiję subjektai turi atitikti tinkamumo finansuoti ir leidimo dalyvauti kriterijus ir, kai taikoma, taip pat pareiškėjams taikomus atrankos kriterijus, tačiau jie neįskaičiuojami į minimalius konsorciumo sudėties tinkamumo kriterijus (jei tokių yra).
Pareiškėjas	Dotacijos paraišką teikianti dalyvaujančioji organizacija arba neformalioji jaunimo grupė. Pareiškėjai paraiškas gali teikti individualiai arba kitų projekte dalyvaujančių organizacijų vardu. Antruoju atveju pareiškėjas taip pat apibrėžiamas kaip koordinatorius. Kai veiksmus valdo vykdomoji įstaiga EACEA, pareiškėjai yra tie dalyviai, kurie dotacijos susitarime taps dotacijos gavėjais ir susijusiais subjektais, jei jų paraiškos gauna finansavimą.
Paraiškos pateikimo terminas	Galutinė data, iki kurios paraiška turi būti pateikta nacionalinei agentūrai arba vykdomajai įstaigai, kad būtų laikoma priimtina.
Asocijuotieji partneriai	Subjektai iš viešojo ar privačiojo sektoriaus, prisidedantys prie konkrečių projekto užduočių ir (arba) veiklos įgyvendinimo arba remiantys projekto viešinimą ir tvarumą, tačiau pagal sutarčių valdymo nuostatas nelaikomi dotacijos gavėjais ir negauna jokio finansavimo pagal Programą, nors projekte dalyvauja (jie neturi teisės teikti sąskaitų ir reikalauti atlyginti išlaidas).
Baziniai įgūdžiai	Raštingumas, matematika, gamtos mokslai ir technologijos; šie įgūdžiai yra priskiriami prie bendrųjų gebėjimų.

Gavėjas	Jeigu projektui paskiriama „Erasmus+“ dotacija, paraišką pateikianti (-čios) organizacija (-os), pasirašydama (-os) sutartį su projektą atrinkusia nacionaline agentūra arba vykdomąja įstaiga, tampa dotacijos gavėja (-omis). Jeigu paraiška pateikta kitų dalyvaujančiųjų organizacijų vardu, jos gali tapti bendromis dotacijos gavėjomis.
Mišrusis mobilumas	Mobilumo veikla, derinant fizinį mobilumą su virtualiąja veikla siekiant sudaryti palankias sąlygas bendradarbiavimu grindžiamo internetinio mokymosi mainams ir (arba) kolektyviniam darbui.
Kvietimas teikti pasiūlymus	Komisijos arba jos vardu skelbiamas kvietimas per nustatytą terminą pateikti pasiūlymą (paraišką) dėl veiksmo, kuris atitinka siekiamus tikslus ir reikalaujamas sąlygas. Kvietimai teikti paraiškas skelbiami *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (C serijoje) ir (arba) atitinkamose Komisijos, nacionalinės agentūros arba vykdomosios įstaigos interneto svetainėse.
Kanceliarinė (techninė) klaida	Netyčia dokumente padaryta smulki ar neatidumo klaida, pakeičianti prasmę. Pavyzdžiui, spausdinimo klaida, papildomai įrašytas arba praleistas žodis, frazė ar skaičius.
Bendrasis finansavimas	Principas, pagal kurį dalį ES remiamo projekto išlaidų turi padengti dotacijos gavėjas arba ji turi būti padengta kitomis nei ES dotacija lėšomis.
Bendrovė	Juridinis asmuo, įsteigtas vadovaujantis civiline arba komercine teise, įskaitant kooperatines bendroves, ir kiti juridiniai asmenys, kuriems taikomos viešosios arba privatinės teisės nuostatos, išskyrus nesiekiančius pelno.
Konsorciumas	Dvi ar daugiau dalyvaujančiųjų organizacijų, kurios susiburia, kad parengtų ir įgyvendintų projektą ir vykdytų tolesnę su projektu susijusią veiklą. Konsorciumas gali būti nacionalinis (t. y. jame dalyvauja toje pačioje šalyje įsteigtos organizacijos) arba tarptautinis (jame dalyvauja organizacijos iš skirtingų šalių).
Koordinatorius (koordinuojančioji organizacija)	Dalyvaujančioji organizacija, organizacijų partnerių konsorciumo vardu teikianti paraišką programos „Erasmus+“ dotacijai gauti. Koordinatorius turi dotacijos sutartyje numatytų specialių pareigų.
Skaitmeninė kompetencija	Patikimas, kritiškas ir atsakingas skaitmeninių technologijų naudojimas mokymosi, darbo ir dalyvavimo visuomenės gyvenime tikslais ir jų išmanymas. Tai, be kita ko, gebėjimas naudotis informacija ir duomenimis, komunikacija ir bendradarbiavimas, gebėjimas naudotis žiniasklaidos priemonėmis, skaitmeninio turinio kūrimas (įskaitant programavimą), saugumas (įskaitant skaitmeninę gerovę ir su kibernetiniu saugumu susijusią kompetenciją), su intelektine nuosavybe susiję klausimai, problemų sprendimas ir kritinis mąstymas.
Įmonė	Bet kokia tam tikrą ekonominę veiklą vykdanti įmonė, neatsižvelgiant į jos dydį, teisinę formą ar ekonomikos sektorių, kuriame ji veikia.
Europos kvalifikacijų sandara (EKS)	Bendra aštuonių lygių susiejimo sistema, išreikšta mokymosi rezultatais pagal didėjantį kvalifikacijos lygį. Šiais lygiais naudojamasi kaip skirtingų kvalifikacijų sistemų ir jų lygių atitikties nustatymo priemone. Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sandara (EKS) siekiama didinti žmonių kvalifikacijos skaidrumą, palyginamumą ir perkeliamumą (OJ 2017/C 189/03).
Daugiakalbis Europos įgūdžių, gebėjimų, kvalifikacijos ir profesijų klasifikatorius (ESCO)	Klasifikatorius, kuriame 25 Europos kalbomis nustatomi ir suskirstomi į kategorijas ES darbo rinkai ir švietimui bei mokymui aktualūs įgūdžiai, gebėjimai, kvalifikacijos ir profesijos. Sistemoje pateikiami profesiniai profiliai, kuriuose matyti profesijų, įgūdžių, gebėjimų ir kvalifikacijų ryšiai. ESCO sukurtas atviru skaitmeniniu formatu ir visi gali juo naudotis nemokamai.

Įsteigtas (-a)	Terminas, susijęs su organizacija arba įstaiga, atitinkančia tam tikras nacionalines sąlygas (registracijos, ataskaitų, paskelbimo ir t. t.), kurių pagrindu nacionalinė valdžios institucija gali oficialiai ją pripažinti. Neformaliosios jaunimo grupės atveju vertinant atitiktį reikalavimams programos „Erasmus+“ dotacijai gauti, grupės teisinio atstovo registruota gyvenamoji vieta laikoma turinčia tokią pat galią.
ES valstybės narės ir Programos asocijuotosios trečiosios valstybės	ES ir ne ES šalys, įsteigusios nacionalinę agentūrą, visokeriopai dalyvaujančią programoje „Erasmus+“. ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių sąrašas pateiktas šio vadovo A dalies skirsnyje „Kas gali dalyvauti programos „Erasmus+“?“
„Europass“	Internetinė platforma, kaip Europos įgūdžių darbotvarkės dalis, kurioje pavieniams asmenims ir organizacijoms teikiamos internetinės priemonės ir informacija apie mokymosi galimybes, kvalifikacijų sandaras ir kvalifikacijas, orientavimas, išsamios žinios apie įgūdžius, įsivertinimo priemonės ir su įgūdžiais bei kvalifikacijomis susiję dokumentai, taip pat – nuorodos į mokymosi ir užimtumo galimybes. „Europass“ platformoje taip pat siūloma priemonių ir programinės įrangos skaitmeniniu būdu pasirašytiems kredencialams palaikyti, kaip skelbiama Skaitmeninio švietimo veiksmų plane, pasitelkiant Europos skaitmeninius mokymosi kredencialus. Platforma yra susieta su nacionaliniais mokymosi galimybių duomenų šaltiniais ir nacionalinėmis kvalifikacijų duomenų bazėmis ar registrais.
Europos NVO	**Programos tikslais** – NVO, veikianti oficialiai pripažintoje struktūroje, kurią sudaro Europos institucija ir (arba) sekretoriatas, teisėtai įsteigti bent vieneriems metams vienoje iš ES valstybių narių ar Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių, ir nacionalinės organizacijos ir (arba) padaliniai bent devyniose ES valstybėse narėse ar Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse. Šios nacionalinės organizacijos ir (arba) padaliniai turi: • turėti statutinį ryšį[480] su Europos institucija / sekretoriatu; • veikti švietimo, mokymo arba jaunimo srityje. Europos NVO turi sudaryti bent devyni subjektai (Europos įstaiga/sekretoriatas ir bent aštuonios nacionalinės organizacijos/padaliniai), įsteigti devyniose skirtingose ES valstybėse narėse ir Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse.
Naujas pareiškėjas	Dalyvaujančioji institucija, kuri per pastaruosius septynerius metus pagal šia ar ankstesne programa remiamą atitinkamos rūšies veiksmą nėra gavusi paramos kaip projekto koordinatorė (pareiškėja).
Nenugalimos jėgos aplinkybės (*force majeure*)	Bet kokia situacija ar įvykis, dėl kurio organizacijos ir asmenys negali vykdyti savo įsipareigojimų įgyvendinant projekto veiklą. Tokia padėtis ar įvykis turi būti nenumatytas, išskirtinis ir šalių nekontroliuojamas. Nenugalimos jėgos aplinkybės negali būti susijusios su organizacijų ar kitų veiksme dalyvaujančių dalyvių klaida ar aplaidumu, ir jos yra neišvengiamos, nepaisant to, kad buvo imtasi visų tinkamų atsargumo priemonių.
Žalieji įgūdžiai	Kompetencijos ir žinios, kurių reikia norint pereiti prie pereinant prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos ir kurie gali būti bendro pobūdžio, pavyzdžiui, susiję su tvariu žemės ūkiu, dirvožemio apsauga, energijos naudojimu ir atliekų mažinimu, arba labiau techninio pobūdžio, kaip antai atsinaujinančiųjų išteklių energijos išmanymas.

[480] STATUTINIO RYŠIO SĄVOKOS APIBRĖŽTĮ ŽR. ŠIAME SĄVOKŲ ŽODYNE.

Ekologiška kelionė	Kelionė, kurios didžiajai daliai naudojamos mažiau anglies dioksido išmetančios transporto priemonės, pvz., autobusai, traukiniai, dviračiai, arba naudojamasi dalijimosi automobiliu paslauga.
Priimančioji organizacija	(Pagrindinė) organizacija, mobilumo veiklos dalyviams teikianti mokymosi turinį naudodamasi savo ištekliais ir ekspertinėmis žiniomis. Priimančioji organizacija bendradarbiauja su siunčiančiąja organizacija, kad nustatytų numatomus mokymosi rezultatus ir metodus, kurie bus naudojami jiems pasiekti. Tada ji įgyvendina mokymosi programą ir vykdo stebėseną bei mentorystę veiklos metu.
Savaiminis mokymasis	Mokymasis iš kasdienės veiklos ir patirties, kuris nėra organizuotas ar struktūruotas tikslų, laiko ar paramos mokymuisi atžvilgiu. Besimokančiojo požiūriu jis gali būti neplanuotas.
Tarptautinis	Programoje „Erasmus+“ – kiekvienas veiksmas, kuriame dalyvauja bent viena ES valstybė narė ar Programos asocijuotoji trečioji valstybė ir bent viena trečioji valstybė, kuri nėra asocijuotoji Programos valstybė.
Darbo stebėjimas	Kitos šalies organizacijoje partnerėje praleidžiamas laikotarpis, kuriuo stebint praktikuojančius priimančiosios organizacijos specialistus jų kasdieniame darbe siekiama iš jų mokytis, dalytis gerąja patirtimi, įgyti įgūdžių ir žinių ir (arba) kurti ilgalaikę partnerystę.
Bendrieji gebėjimai	Bazinis žinių, įgūdžių ir nuostatų rinkinys, kurio reikia norint užtikrinti asmens saviraišką ir tobulėjimą, įsidarbinamumą, socialinę įtrauktį, tvarią gyvenseną, sėkmingą gyvenimą taikiose visuomenėse, sveiką gyvenimo būdą ir aktyvų pilietiškumą, kaip apibrėžta 2018 m. gegužės 22 d. Tarybos rekomendacijoje dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų (2018/C 189/01).
Mobilumas mokymosi tikslais	Fizinis persikėlimas į šalį, kuri nėra nuolatinės gyvenamosios vietos šalis, studijuoti, mokytis ar gauti žinių neformaliojo ugdymo ar savaiminio mokymosi būdu.
Mokymosi rezultatai	Tai, ką dalyvis žino, supranta ir sugeba daryti pasibaigus mokymosi procesui; mokymosi rezultatams apibrėžti vartojami terminai „žinios“, „įgūdžiai“ ir „gebėjimai“.
Teisės subjektas	Fizinis ar juridinis asmuo, įsteigtas ir tokiu pripažįstamas pagal nacionalinę teisę, Sąjungos teisę arba tarptautinę teisę, turintis teisinį subjektiškumą ir galintis veikdamas savo vardu naudotis teisėmis ir turėti pareigų, arba subjektas, kuris neturi teisinio subjektiškumo, kaip nurodyta Finansinio reglamento 197 straipsnio 2 dalies c punkte.
Teisės subjekto paskirtas atstovas (JSPA)	Europos Švietimo ir kultūros vykdomosios įstaigos valdomų veiksmų atveju, registruodamas organizaciją dalyvių registre, jos teisinis atstovas turi paskirti teisės subjekto paskirtą atstovą (JSPA). JSPA atlieka labai svarbų vaidmenį – Komisijai patvirtinus, JSPA bus įgaliotas: • valdyti teisinę ir finansinę informaciją apie organizaciją; • valdyti organizacijos asmenų prieigos teises (ne projekto lygmeniu); • paskirti organizacijos atstovus, kurie elektroniniu būdu pasirašytų dotacijos sutartis (teisiniai pasirašantys asmenys – LSIGN) arba finansines ataskaitas (finansiniai pasirašantys asmenys – FSIGN) Finansavimo ir konkursų portale. Visi JSPA patvirtinimo veiksmai paaiškinti Finansavimo ir konkursų portale.
Mažiau patirties turinti organizacija	Dalyvaujančioji organizacija, kuri per pastaruosius septynerius metus paramą pagal šia ar ankstesne programa remiamą atitinkamos rūšies veiksmą yra gavusi ne daugiau kaip du kartus. Į šią kategoriją patenka pirmą kartą paraišką teikiantys pareiškėjai, kaip apibrėžta pirmiau.

Mokymasis visą gyvenimą	Įvairių formų (formalusis, neformalusis ar savaiminis) mokymasis, vykstantis visais gyvenimo etapais ir padedantis gerinti ar atnaujinti asmenines, pilietines, kultūrines, socialines arba su užimtumu susijusias žinias, įgūdžius, gebėjimus ir nuostatas arba dalyvavimą visuomenėje, įskaitant konsultavimo ir orientavimo paslaugas. Jis apima ikimokyklinį ugdymą ir priežiūrą, bendrąjį ugdymą, profesinį mokymą, aukštąjį mokslą, suaugusiųjų švietimą, darbą su jaunimu ir kitus mokymosi kontekstus, nepriklausančius formaliojo švietimo ir mokymo sistemai, ir juo paprastai propaguojamas tarpsektorinis bendradarbiavimas bei lankstusis mokymasis.
Organizacija naujokė	Dalyvaujančioji organizacija, kuri nei kaip koordinatorė, nei kaip partnerė nėra gavusi paramos pagal šią programą ar ankstesnes programas remiamai veiklai vykdyti.
Mikrokredencialas	Po trumpos mokymosi patirties, grindžiamos skaidriais standartais, reikalavimais ir vertinimu, besimokančio asmens įgytų mokymosi rezultatų pripažįstamas įrodymas. Įrodymas pateikiamas patvirtintame dokumente, kuriame nurodomas asmens vardas, pavardė, mokymosi rezultatai, vertinimo metodas, mikrokredencialą suteikianti institucija ir, prireikus, kvalifikacijų sandaros lygis bei kreditai. Mikrokredencialai priklauso besimokančiam asmeniui, jais galima dalytis, juos perkelti ir sujungus paversti didesniais kredencialais ar kvalifikacijomis.
Mobilumo / mokymosi sutartis	Siunčiančiosios ir priimančiosios organizacijų ir dalyvaujančio asmens sutartis, kurioje apibrėžiami mobilumo laikotarpio tikslai ir turinys siekiant užtikrinti jo aktualumą ir kokybę. Ši sutartis taip pat gali būti naudojama kaip pagrindas priimančiajai organizacijai pripažinti užsienyje praleistą laikotarpį.
Mėnuo	Dotacijų skaičiavimo tikslais mėnuo yra lygus 30 dienų.
Atviri masiniai nuotolinio mokymo kursai (angl. Massive Open Online Course, MOOC)	Vien internetu teikiami kursai, kuriuose nemokamai, be atrankos ar kitų apribojimų gali dalyvauti bet kuris asmuo. Juose neretai dalyvauja labai daug dalyvių. Tokie kursai gali turėti tiesioginio bendravimo apraiškų, pavyzdžiui, gali būti skatinami vietos dalyvių susitikimai, ir oficialaus vertinimo reikalavimą, bet dažniausiai taikomas tarpusavio vertinimo mechanizmas, įsivertinimas ir automatizuotas žinių lygio nustatymas. Yra daug įvairių atvirų masinio nuotolinio mokymo kursų variantų, skirtų konkretiems sektoriams, tikslinėms grupėms (pavyzdžiui, tam tikros profesijos atstovams, mokytojams ir kt.) arba kuriuose taikomi specialūs mokymo metodai. Pagal programą „Erasmus+“ finansuojami atviri masinio nuotolinio mokymo kursai turi būti prieinami visiems, o dalyvavimas ir baigimo pažymėjimas arba ženklelis dalyviams – nemokami. Prašome atkreipti dėmesį, kad atvirosios prieigos prie švietimo išteklių reikalavimas taikomas ir atviriems masinio nuotolinio mokymo kursams ir kitiems baigtiniams kursams.
Nacionalinė agentūra	Paskirtoji įstaiga, atsakinga už Programos įgyvendinimo valdymą nacionaliniu lygmeniu, esanti valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Vienoje šalyje gali veikti viena ar kelios nacionalinės agentūros.
Nacionalinė institucija	Nacionalinio lygmens institucija, atsakinga už Programos valdymo stebėseną ir priežiūrą valstybėje narėje ar Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje. Vienoje šalyje gali veikti viena ar kelios nacionalinės institucijos.
Neformalusis mokymasis	Mokymasis, kuris vyksta planuojant mokymosi veiklą, kurioje teikiama tam tikros formos pagalba mokymuisi, tačiau kuri nėra formaliojo švietimo arba mokymo sistemos dalis.

Profesinis profilis	Įgūdžių, gebėjimų, žinių ir kvalifikacijų, paprastai susijusių su konkrečia profesija, visuma.
OID (organizacijos ID)	Unikalus numeris, priskiriamas organizacijai. Šis numeris gali būti naudojamas teikiant paraišką dėl akreditacijos ar dotacijos pagal „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso iniciatyvą, valdomą nacionalinių agentūrų.
Atviroji prieiga	Užtikrinti, kad dotacijų produktai, pavyzdžiui, išleista medžiaga, būtų laisvai ir be apribojimų visuomenei prieinama paprastai per skaitmenines platformas ir saugyklas. Programa „Erasmus+“ turi atvirosios prieigos prie švietimo išteklių reikalavimą ir skatina suteikti atvirą prieigą prie tyrimų rezultatų ir duomenų.
Atvirieji švietimo ištekliai (AŠI)	Bet kokio pobūdžio švietimo medžiaga (pavyzdžiui, vadovėliai, pratybų sąsiuviniai, pamokų planai, mokomieji vaizdo įrašai, baigtiniai nuotolinio mokymo kursai, ugdomieji žaidimai), kurią galima laisvai naudoti, pritaikyti ir dalytis. AŠI yra pateikiami pagal atvirąją licenciją arba viešojoje erdvėje (t. y. autorių teisių apsauga yra pasibaigusi). Nemokama medžiaga, kurios negalima pritaikyti ir kuria visuomenė negali dalytis, nėra AŠI.
Atviroji licencija	Tai būdas, kuriuo autorių teisių turėtojai (kūrėjai arba kiti teisių turėtojai) gali suteikti plačiajai visuomenei teisinį leidimą laisvai naudotis jų darbu. Atsižvelgiant į programos „Erasmus+“ atvirosios prieigos reikalavimą, pagal taikomą atvirąją licenciją privaloma leisti bent naudoti, pritaikyti ir platinti medžiagą. Atviroji licencija turėtų būti nurodyta pačiame darbe arba platinant darbą. Atvirąją licenciją turinti švietimo medžiaga yra vadinama atviraisiais švietimo ištekliais (AŠI).
„Erasmus+“ projekto veiklos dalyvis	Asmuo, visokeriopai dalyvaujantis projekte ir tam tikrais atvejais gaunantis Europos Sąjungos finansavimą, skirtą jo dalyvavimo (visų pirma kelionės ir pragyvenimo) išlaidoms padengti.
Dalyvaujančioji organizacija	Bet kokia, įgyvendinant programos „Erasmus+“ projektą, dalyvaujanti organizacija ar neformalioji jaunimo grupė, kuri yra koordinatorė arba partnerė.
Organizacija partnerė	Kai veiksmus valdo nacionalinės agentūros, oficialiai projekte dalyvaujanti (bendra dotacijos gavėja), bet pareiškėjo vaidmens neatliekanti organizacija.
Partnerystė	Institucijų ar organizacijų grupės susitarimas vykdyti bendrą veiklą ir projektus.
Mažiau galimybių turintis dalyvis	Asmuo, kuris dėl ekonominių, socialinių, kultūrinių, geografinių ar sveikatos priežasčių, migrantų kilmės, arba dėl negalios ir mokymosi sunkumų ar kokių kitų priežasčių, įskaitant Europos Sąjungos Pagrindinių teisių chartijos 21 straipsnyje nurodytas priežastis, dėl kurių gali būti diskriminuojama, negali veiksmingai naudotis pagal Programą teikiamomis galimybėmis.
Mokymasis vieniems iš kitų	Savitarpiška mokymosi veikla, teikianti naudos visiems dalyviams ir apimanti tarpusavio dalijimąsi žiniomis, idėjomis ir patirtimi. Toks mokymasis padeda užmegzti ryšį su kitais dalyviais, kolegomis ir dalyvauti veikloje, padedančioje mokytis vieniems iš kitų ir siekti lavinimosi, profesinių ir (arba) asmeninio tobulėjimo tikslų.
Profesinis tobulėjimas	Procesas, kuriuo didinamas dalyvių (besimokančių asmenų ir darbuotojų) profesinis pajėgumas: gerinama jų kompetencija bei profesinės žinios ir suteikiama naujų įgūdžių, kurių reikmė nustatoma atliekant tobulinimosi poreikių analizę. Profesinis tobulėjimas apima visų tipų mokymosi galimybes, pradedant struktūruotu mokymu ir seminarais ir baigiant savaiminio mokymosi galimybėmis.

Pelno siekianti organizacija, veikianti įmonių socialinės atsakomybės srityje	Bendrovė į savo pagrindinę veiklą ir strategijas įtraukia socialinius, aplinkos ir etinius klausimus.
Projektas	Nuoseklios veiklos, kuri organizuojama norint pasiekti apibrėžtus tikslus ir rezultatus, visuma.
Kvalifikacija	Oficialūs įvertinimo ir patvirtinimo proceso rezultatai, gaunami, kai kompetentinga institucija nustato, kad asmens mokymosi rezultatai atitinka nustatytus standartus.
Priimančioji organizacija	Dalyvaujančioji organizacija, priimanti dalyvius ir organizuojanti programos „Erasmus+“ projekto veiklą.
Bendrojo ugdymo įstaiga	Institucija, bet kokiu ugdymo lygmeniu – nuo ikimokyklinio iki vidurinio, įskaitant ankstyvąjį ugdymą ir priežiūrą, – teikianti bendrojo ugdymo, profesinio ar techninio mokymo paslaugas. Norėdami pasitikrinti, ar jūsų projektas tiktų bendrojo ugdymo sričiai, žr. kiekvienos šalies reikalavimus atitinkančių bendrojo ugdymo įstaigų apibrėžtį atitinkamos šalies nacionalinės agentūros svetainėje.
Mokinys	Asmuo, priimtas mokytis bendrojo ugdymo įstaigoje bet kuriuo lygmeniu, pradedant ikimokykliniu ugdymu ir priežiūra ir baigiant viduriniu ugdymu, arba asmuo, mokomas už institucinės aplinkos ribų, kompetentingų institucijų laikomas tinkamu dalyvauti Programoje atitinkamoje teritorijoje.
Siunčiančioji organizacija	Dalyvaujančioji organizacija, siunčianti vieną ar daugiau dalyvių dalyvauti programos „Erasmus+“ projekto veikloje.
Mažosios ir vidutinės įmonės (MVĮ)	Įmonės (žr. pirmiau pateiktą apibrėžtį), kuriose dirba mažiau negu 250 darbuotojų ir kurių metinė apyvarta neviršija 50 mln. EUR ir (arba) bendras metinis balansas neviršija 43 mln. EUR.
Socialinė įmonė	Bet kokio juridinio statuso įmonė, kurios akcijomis nėra prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 21 dalyje, ir kuri: 1) pagal įstatus, statutą ar bet kokį kitą teisės aktais nustatytą dokumentą, kuriuo ji įsteigta, siekia pagrindinio tikslo – išmatuojamo ir teigiamo socialinio poveikio, o ne pelno savininkams, nariams ar akcininkams, jei tokia įmonė: a) teikia novatoriškas paslaugas ar gamina novatoriškas prekes, kurios duoda socialinę grąžą, ir (arba) b) taiko novatorišką prekių gamybos ar paslaugų teikimo metodą, kuriuo siekiama jos socialinio pobūdžio tikslo; 2) reinvestuoja pelną pirmiausia siekdama savo pagrindinio tikslo ir yra nustačiusi iš anksto apibrėžtas procedūras ir taisykles, kurios yra taikytinos bet kokioms aplinkybėms, kuriomis pelnas yra paskirstomas akcininkams ir savininkams, ir kuriomis užtikrinama, kad toks pelno paskirstymas netrukdytų siekti pagrindinio tikslo; 3) yra versliai, atskaitingai ir skaidriai administruojama, visų pirma įtraukiant darbuotojus, klientus ir (arba) suinteresuotąsias šalis, patiriančias įmonės veiklos poveikį.
Darbuotojai	Asmuo, kuris profesiniu arba savanorišku pagrindu dalyvauja švietimo, mokymo ar neformaliojo mokymosi visais lygmenimis veikloje. Tai, be kita ko, dėstytojai, bendrųjų dalykų mokytojai (įskaitant priešmokyklinio ugdymo pedagogus), profesijos mokytojai, mokyklų vadovai, su jaunimu dirbantys asmenys, sporto darbuotojai, ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros darbuotojai, ne švietimo srities darbuotojai ir kiti mokymosi skatinimo veikloje reguliariai dalyvaujantys specialistai.

Statutinis ryšys	Atitinkamų organizacijų bendradarbiavimas yra grindžiamas formalizuotais ar dokumentuotais santykiais, kurie neapsiriboja vien projektu, dėl kurio teikiama paraiška, ir neužmezgami vien projekto įgyvendinimo tikslais. Šis ryšys gali būti įvairių formų, pradedant stipria integracija (pavyzdžiui, motininės organizacijos ir jos nacionalinių padalinių ar susijusių subjektų, kurie yra arba nėra teisės subjektai, ryšys) ir baigiant laisvesniais santykiais (pavyzdžiui, tinklas, grindžiamas aiškiai apibrėžtos narystės principu, be kita ko, mokant nario mokesčius, pasirašant narystės sutartį, nustatant abiejų šalių teises ir pareigas ir t. t.). mokant nario mokesčius, pasirašant narystės sutartį, nustatant abiejų šalių teises ir pareigas ir t. t.).
Pažintinis vizitas	Išvyka, kurioje dalyvis gali susipažinti su kita organizacija ar institucija, jų praktika ir sistemomis. Taip dalyviui suteikiama galimybė mokytis tiesiogiai bendraujant ar stebint priimančiosios organizacijos metodus ir praktiką.
Trečiosios valstybės, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės	Šalys, negalinčios visapusiškai dalyvauti programoje „Erasmus+“, tačiau galinčios dalyvauti (kaip partnerės arba pareiškėjos) tam tikruose jos veiksmuose. Trečiųjų valstybių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, sąrašas pateiktas šio vadovo A dalies skirsnyje „Kas gali dalyvauti programos „Erasmus+“?“
Stažuotė (mokomoji praktika)	Kitos šalies įmonėje arba organizacijoje praleidžiamas tam tikras laikotarpis siekiant įgyti konkrečią darbo rinkoje reikalingą kompetenciją, įgyti darbo patirties ir geriau suprasti tos šalies ekonominę ir socialinę kultūrą.
Tarpvalstybinis	Programos „Erasmus+“ kontekste – bet kuris veiksmas, kuriame dalyvauja bent dvi ES valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės, jei nenurodyta kitaip.
Universalieji (socialiniai emociniai, gyvenimo) gebėjimai	Tai, be kita ko, gebėjimas kritiškai mąstyti, būti smalsiam ir kūrybiškam, imtis iniciatyvos, spręsti problemas ir bendradarbiauti, veiksmingai bendrauti daugiakultūrėje ir tarpdisciplininėje aplinkoje, prisitaikyti prie aplinkybių, valdyti stresą ir įveikti abejones; šie gebėjimai yra bendrųjų gebėjimų dalis.
Sąjungos skaidrumo ir pripažinimo užtikrinimo priemonės	Priemonės, padedančios suinteresuotiesiems subjektams suprasti, įvertinti ir prireikus pripažinti mokymosi rezultatus ir kvalifikaciją visoje Europos Sąjungoje.
Neformaliojo ir savaiminio mokymosi rezultatų patvirtinimas	Įgaliotosios įstaigos patvirtinimo, kad asmuo yra pasiekęs tam tikrus pagal atitinkamą standartą įvertintus mokymosi rezultatus, procesas, kurį sudaro šie keturi atskiri etapai: 1.konkrečios asmens patirties nustatymas dialogo būdu; 2.asmens patirties patvirtinimas dokumentais; 3.oficialus šios patirties įvertinimas ir 4.vertinimo rezultatų sertifikavimas, kuriuo remiantis gali būti suteikta dalinė arba visa kvalifikacija.
Vieta	Fizinė vieta, kurioje vykdoma veikla.
Virtualusis bendradarbiavimas	Bet kokios formos bendradarbiavimas naudojantis informacinėmis ir ryšių technologijomis, kuriomis sudaromos palankesnės sąlygos įgyvendinti Programos veiksmus ir juos remti.
Virtualusis mokymasis	Žinių, įgūdžių ir gebėjimų įgijimas naudojant informacines ir ryšių technologijų priemones, kurios suteikia dalyviams prasmingos tarpvalstybinio ar tarptautinio mokymosi patirties.
Darbo paketas	Vienas iš projekto darbų suskirstymo komponentų. Tai – projekto veiksmų, kuriais siekiama bendro konkretaus tikslo, grupė.
Jaunimas	Programoje „Erasmus+“ dalyvaujantys 13–30 metų amžiaus asmenys.

Aukštasis mokslas

Mokymosi kreditas	Asmens mokymosi rezultatų, kurie yra įvertinti ir gali būti kaupiami siekiant įgyti kvalifikaciją arba perkelti į kitas mokymosi programas ar kvalifikacijas, rinkinys.
Mobilumas kreditų kaupimo tikslais	Terminuotas studijų arba stažuotės (mokomosios praktikos) užsienyje laikotarpis – tęsiant studijas savo buveinės šalies institucijoje – siekiant įgyti mokymosi kreditų. Pasibaigus mobilumo laikotarpiui, studentai grįžta į savo buveinės šalies instituciją užbaigti studijų.
Mobilumas laipsnio įgijimo tikslais	Studijų užsienyje laikotarpis siekiant pasirinktose šalyse įgyti visą kvalifikacinį ar mokslo laipsnį ar gauti diplomą.
Diplomo priedėlis	Oficialaus kvalifikaciją patvirtinančio dokumento priedas, kuriame suderinta forma turi būti pateikta išsamesnė informacija apie baigtas studijas ir kuris tarptautiniu mastu pripažįstamas kaip prie aukštojo mokslo diplomo pridedamas dokumentas, kuriame, laikantis nustatytų standartų, apibūdinamas jo turėtojo baigtų studijų pobūdis, lygmuo, aplinkybės, turinys ir statusas. Jį pagal Europos Komisijos, Europos Tarybos ir UNESCO sutartus standartus parengia aukštojo mokslo institucijos. Tarptautinėse jungtinių studijų programose rekomenduojama išduoti jungtinį diplomo priedėlį, kuris apimtų visą programą ir kurį patvirtintų visi laipsnį suteikiantys universitetai.
Dvigubas laipsnis arba dauginis laipsnis	(Bent) du atskiri laipsnio įgijimo pažymėjimai, išduodami jungtinę programą sėkmingai baigusiam studentui. Dvigubas laipsnis – dauginio laipsnio rūšis. Kiekvienas laipsnis turi būti parašais patvirtintas atitinkamų kompetentingų institucijų ir oficialiai pripažįstamas tose šalyse, kuriose yra tuos laipsnius suteikusios institucijos.
„Erasmus“ aukštojo mokslo chartija (ECHE)	Europos Komisijos suteikiama akreditacija, suteikianti ES valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių aukštojo mokslo institucijoms teisę teikti paraiškas ir dalyvauti mobilumo mokymosi tikslais ir bendradarbiavimo veikloje pagal programą „Erasmus+“. Vakarų Balkanų trečiųjų šalių, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, aukštojo mokslo institucijos gali teikti paraiškas dėl ECHE ir gauti ECHE siekiant dalyvauti kvietime teikti paraiškas dėl iniciatyvos „Europos universitetai“, į kurį jos turi teisę. Chartijoje išdėstyti pagrindiniai principai, kurių institucija turėtų laikytis organizuodama ir įgyvendindama kokybišką mobilumo ir bendradarbiavimo veiklą. Joje nurodomos būtinos sąlygos, kurių ta institucija turi sutikti laikytis, kad užtikrintų kokybiškas paslaugas ir procedūras, taip pat teiktų patikimą ir skaidrią informaciją.
Europos kreditų perkėlimo ir kaupimo sistema (ECTS)	Į besimokantį asmenį orientuota mokymosi kreditų kaupimo ir perkėlimo sistema, pagrįsta mokymo(si) ir vertinimo procesų skaidrumu. Ja siekiama sudaryti palankesnes sąlygas studijų programų ir besimokančių asmenų mobilumo veiklos planavimui, vykdymui ir vertinimui pripažįstant kvalifikacijas ir mokymosi laikotarpius. Tai sistema, padedanti planuoti studijų programas, jas aprašyti ir įgyvendinti, taip pat suteikti aukštojo mokslo kvalifikacijas. ECTS ir rezultatais grindžiamomis kvalifikacijų sistemomis, užtikrinamas didesnis studijų programų ir kvalifikacijų skaidrumas ir sudaromos palankesnės sąlygos pripažinti kvalifikacijas.
Aukštojo mokslo institucija	Institucija, kuri, nepriklausomai nuo to, kaip ji yra vadinama, pagal nacionalinę teisę ar praktiką suteikia pripažįstamus kvalifikacinius ar mokslo laipsnius arba kitas pripažįstamas tretinio lygmens kvalifikacijas, ar bet kuri palyginama tretinio lygmens institucija, kurią nacionalinės institucijos laiko tinkama dalyvauti Programoje savo atitinkamoje teritorijoje.

Jungtinis laipsnis	Laipsnis, patvirtinamas vienu diplomu, kuris išduodamas jungtinę programą sėkmingai baigusiam studentui. Jungtinis laipsnis turi būti drauge parašais patvirtintas dviejų ar daugiau dalyvaujančių kompetentingų institucijų ir oficialiai pripažįstamas tose šalyse, kuriose yra tos dalyvaujančios institucijos.
Jungtinės programos	Aukštojo mokslo (studijų arba mokslinių tyrimų) programos, kurias drauge rengia, įgyvendina ir visiškai pripažįsta dvi ar daugiau aukštojo mokslo institucijų. Jungtinės programos gali būti įgyvendinamos bet kokiu aukštojo mokslo lygmeniu, t. y. bakalauro studijų, magistrantūros ar doktorantūros ar net trumpojo ciklo studijų. Jungtinės programos gali būti nacionalinės (kai visi dalyvaujantys universitetai įsikūrę toje pačioje šalyje) arba tarpvalstybinės ar tarptautinės (kai dalyvauja bent dviejų skirtingų šalių aukštojo mokslo institucijos).
Vientisųjų studijų programos	Integruotos (ilgos) programos, kurias užbaigus įgyjamas pirmosios arba antrosios pakopos kvalifikacinis arba mokslo laipsnis ir kurias tam tikrose šalyse vis dar galima geriau apibūdinti trukme (metais), o ne mokymosi kreditais. Daugumoje šių šalių programos, nepatenkančios į Bolonijos pirmosios pakopos modelį, vykdomos medicinos, stomatologijos, veterinarijos, slaugos ir akušerijos srityse ir dauguma atvejų jose dalyvauja 1–8 proc. studentų. Integruotos programos, kurias užbaigus įgyjamos reglamentuojamosios profesijos, paprastai atitinka 300–360 ECTS kreditų arba trunka penkerius šešerius metus (atsižvelgiant į atitinkamą reglamentuojamą profesiją).
Trečioji pakopa	Vykstant Bolonijos procesui 2005 m. gegužės mėn. Bergene surengtame susitikime už aukštąjį mokslą atsakingų ministrų suderintos Europos aukštojo mokslo erdvės kvalifikacijos sandaros trečiosios pakopos lygmuo. Europos aukštojo mokslo erdvės kvalifikacijų sandaros trečiosios pakopos aprašo rodiklis atitinka EKS 8 lygmens mokymosi rezultatus.

Profesinis mokymas[481]

Pameistrystė (pameistrys)[482]	Nedarant poveikio nacionalinei terminijai, pameistrystė suprantama kaip formalaus profesinio mokymo programos: a) pagal kurias mokymasis profesinio rengimo ir mokymo įstaigose derinamas su realiu mokymusi darbo vietoje įmonėse ir kitose darbovietėse, b) kuriomis sudaromos galimybės įgyti nacionaliniu lygmeniu pripažintas kvalifikacijas, c) kurios yra grindžiamos susitarimu, kuriame apibrėžtos pameistrio, darbdavio ir, kai tinkama, profesinio rengimo ir mokymo įstaigos teisės ir pareigos, ir d) kuriose dalyvaujančiam pameistriui mokama arba kitaip kompensuojama už darbo vietoje atliktą darbą.

[481] Daugiau profesinio mokymo sąvokų pateikta oficialiame CEDEFOP leidinyje: https://www.cedefop.europa.eu/files/4117_en.pdf

[482] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A32018H0502%2801%29

Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinė sistema (EQAVET)	Orientacinė politikos formuotojams skirta priemonė, pagrįsta keturių etapų kokybės užtikrinimo ciklu, kurį sudaro tikslų nustatymas ir planavimas, įgyvendinimas, vertinimas ir peržiūra. Ja paisoma nacionalinių vyriausybių autonomijos ir tai yra savanoriška sistema, skirta naudoti valdžios institucijoms ir kitoms įstaigoms, prisidedančioms prie kokybės užtikrinimo.
Profesinio mokymo įgūdžių konkursai	Tarptautiniai sektoriniai renginiai, kuriuose, siekiant propaguoti ir pripažinti profesinį mokymą ir dalytis žiniomis, praktine patirtimi ir technologinėmis inovacijomis, profesinių mokyklų mokiniai varžosi demonstruodami savo įgūdžius. Tokie renginiai – verslo, profesinio mokymo paslaugų teikėjų, prekybos rūmų ir kitų suinteresuotųjų subjektų, siekiančių didinti profesinio mokymo patrauklumą ir meistriškumą, glaudaus bendradarbiavimo rezultatas, padedantis kurti globalius mokymo standartus ir lyginamosios analizės sistemas ir bendradarbiavimu bei moksliniais tyrimais daryti poveikį pramonei, valdžiai ir švietimo sistemai. Įgūdžių konkursų tikslas – didinti kvalifikuotų žmonių matomumą ir pripažinimą ir parodyti įgūdžių svarbą ekonomikos augimui ir asmeninei sėkmei. Jais siekiama įkvėpti jaunuolius susidomėti įgūdžių ugdymu ir siekti meistriškumo per konkursus ir propagavimą.
Profesinis mokymas	Švietimas ir mokymas, kuriuo siekiama jaunuoliams ir suaugusiesiems suteikti žinių, įgūdžių ir gebėjimų, kurių reikia konkrečiose profesijose arba darbo rinkoje apskritai. Jis gali būti teikiamas formalioje ir neformalioje aplinkoje visais Europos kvalifikacijų sistemos lygmenimis, prireikus įskaitant tretinį lygmenį. Programoje „Erasmus+“ projektai, kuriuose daugiausia dėmesio skiriama pirminiam arba tęstiniam profesiniam mokymui gali būti įgyvendinami pagal profesinio mokymo srities veiksmus.
Profesinio mokymo įstaigos mokinys	Asmuo, priimtas pagal pirminio ar tęstinio profesinio mokymo programą arba asmuo, neseniai baigęs tokią programą arba pagal ją įgijęs tam tikrą kvalifikaciją.
Mokymasis darbo vietoje	Žinių ir įgūdžių įgijimas atliekant (ir apmąstant) užduotis profesinėje erdvėje – darbo vietoje (pavyzdžiui, pakaitinis mokymasis) arba profesinio mokymo įstaigoje.

Suaugusiųjų švietimas

Suaugusiųjų švietimas	Visų formų neprofesinis suaugusiųjų švietimas (formaliojo, neformaliojo arba savaiminio mokymosi pobūdžio) (tęstinio profesinio mokymo sąvoką žr. Profesinis mokymas).
Suaugęs besimokantis asmuo	Pirminio švietimo ar mokymo programą užbaigęs ar jos nebaigęs asmuo, kuris sugrįžta į tam tikrų formų tęstinio (formaliojo, neformaliojo ar savaiminio) mokymosi sistemą.

Jaunimas

Ugdantysis vadovas	Patirties turintis asmuo, kuri nepriklauso grupei ir padeda jaunuoliams rengti, įgyvendinti ir vertinti savo projektą.
Bendruomenės telkimas	Pavienių asmenų, kuriuos vienija bendri poreikiai ar interesai arba turinčių panašios patirties, padėjusios sukurti bendrą pagrindą, bendruomenės kūrimas ar plėtotė. Bendruomenės telkimo būdu atsiradusi bendruomenė – gyvybinga grupė, kuri dalijasi patirtimi ir idėjomis, kad jos nariai galėtų toliau tobulėti.

Dialogo mechanizmai	Dialogas su jaunimu, jaunimo organizacijomis ir sprendimų priėmėjais, per kurį nuolat bendrai apžvelgiami prioritetai, Europos bendradarbiavimo jaunimo reikalų srityje įgyvendinimas ir tolesnė susijusi veikla.
Darbas su jaunimu naudojantis skaitmeninėmis technologijomis	Aktyvus skaitmeninių medijų ir technologijų naudojimas ar skatinimas naudoti darbo su jaunimu srityje. Skaitmeninės medijos ir technologijos gali būti darbo su jaunimu priemonė, veiklos rūšis arba turinys. Darbas su jaunimu naudojantis skaitmeninėmis technologijomis nėra darbo su jaunimu metodas; jį galima įtraukti į bet kokią darbo su jaunimu kontekstą, o jo tikslai yra tokie patys kaip ir bendrieji darbo su jaunimu tikslai.
Fasilitatorius	Asmuo, padedantis (jaunų) asmenų grupei geriau bendradarbiauti, suprasti jų bendrus tikslus ir planuoti, kaip pasiekti šiuos tikslus vykdant programos „Erasmus+“ veiklą.
Grupės lyderis	Jaunimo mobilumo projektuose – bent 18 m. sulaukęs asmuo, lydintis jaunimo mainuose ar „DiscoverEU“ įtraukties veiksmuose dalyvaujančius jaunuolius, kad užtikrintų jų veiksmingą mokymąsi („Youthpass“), apsaugą ir saugumą.
Neformalioji jaunimo grupė	Bent keturių jaunuolių grupė, pagal taikomą nacionalinę teisę neturinti juridinio asmens statuso, jeigu jos atstovai teisėtai gali grupės vardu prisiimti teisinius įsipareigojimus. Tokios grupės gali teikti paraiškas dalyvauti tam tikruose programos „Erasmus+“ veiksmuose kaip partnerės. Siekiant paprastumo, šiame vadove jos prilyginamos juridiniams asmenims (organizacijoms, institucijoms ir t. t.) ir patenka į 1 pagrindinio veiksmo, kuriame jos gali dalyvauti, programoje „Erasmus+“ dalyvaujančių organizacijų sąvokos taikymo sritį. Grupėje turi būti bent keturi jaunuoliai ir jų amžius turėtų atitikti bendrą jaunuolių, kurie gali dalyvauti programoje, amžių (13–30 metų). Išimtiniais atvejais ir jeigu visa jaunuolių grupė yra nepilnamečiai, grupei atstovauti gali suaugęs asmuo. Tai suteiktų galimybę nepilnamečių grupei (jei visi yra nepilnamečiai), padedant su jaunimu dirbančiam asmeniui, pateikti paraišką.
Veikla, dėl kurios reikia vykti į kitą šalį	Daugiau nei vienoje šalyje vykdoma veikla. Tokia veikla reiškia, kad visi dalyviai turi keliauti tuo pačiu metu.
Vietos jaunimo veiklos dalyvis	Mobilumo mokymosi tikslais veiklos dalyviai, keliaujantys mažiau nei 10 km iki veiklos vietos. Tokie dalyviai negali gauti kelionės paramos, tačiau, priklausomai nuo veiksmo, jie gali atitikti reikalavimus individualiai, organizacinei ir (arba) įtraukties paramai gauti.
Pažangusis darbas su jaunimu	Novatoriškas darbas su jaunimu, apimantis darbą su jaunimu naudojantis skaitmeninėmis technologijomis, ir, be kita ko, mokslinių tyrimų, kokybės ir politikos komponentą.
Jaunimo veikla	Jaunuolių individualiai ar su grupe, visų pirma per jaunimo organizacijas, vykdoma nemokyklinė veikla (pavyzdžiui, jaunimo mainai, savanoriška veikla ar jaunimo mokymas), kuriai būdingas neformalusis mokymasis.
Su jaunimu dirbantis asmuo	Specialistas ar savanoris, dalyvaujantis neformaliojo mokymosi veikloje ir remiantis jaunuolius, vykstant jų asmeninei socialinei, edukacinei ir profesinei raidai.

„Youthpass“	Europos priemonė, kuria siekiama gerinti jaunuolių ir su jaunimu dirbančių asmenų mokymosi rezultatų, pasiektų dalyvaujant pagal programą „Erasmus+“ remiamuose projektuose, pripažinimą. „Youthpass“ sudaro: • pažymėjimai, kuriuos gali gauti kelių Programos veiksmų dalyviai, ir • nustatytas procesas, kuriuo jaunuoliams, su jaunimu dirbantiems asmenims ir jaunimo organizacijoms padedama suvokti, kokių mokymosi rezultatų galima pasiekti dalyvaujant programos „Erasmus+“ jaunimo srities veikloje per neformalųjį mokymąsi. Priemonė „Youthpass“ taip pat įtraukta į platesnę Europos Komisijos strategiją, kuria siekiama didinti neformaliojo ugdymo ir savaiminio mokymosi, taip pat darbo su jaunimu pripažinimą Europoje ir už jos ribų.

Sportas

Mėgėjiškas sportas	Fizinė laisvalaikio veikla, kuria reguliariai ir neprofesionaliai užsiima įvairaus amžiaus žmonės sveikatos, švietimo ar socialiniais tikslais.
Sporto darbuotojai	Asmenys, už atlygį arba savanorišku pagrindu dalyvaujantys sporto komandos arba atskirų sportininkų instruktavimo, treniravimo ir valdymo veikloje.